Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

5816

2037
Ф-21

203.7
Ա-24

17 SEP 2009

ՅԱՄԱՌՕՏ

ՀԱՑԱՍՏԱՆԵԱՑՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՑ

ԱՐԱՐԵԱԼ ՄՐՒՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑՆ ՄԵՐՈՑ

ՍԱՀԱԿԱՑ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊԱՑ

ԵՒ ԵՐԱՆԵԼԻՒ ՀԱՑՐԱՊԵՏԱՑՆ ՄԵՐՈՑ

ԳԻՒՏՈՑ ԵՒ ՑՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻՈՑ

ԵՒ ՄՐՒՈՅՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀՆՈՐՀԱԼԻՈՑ

Ի ՀԱՑՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԱՋԳԱՍԷՐ ԵՒ ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

ԱՄԲԵՆԱՑՆ ՀԱՑՈՑ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Տ. ԵՍԱՅԵԱՑ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍՈՑ

Տ. ՊՕՂՈՍԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՑՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԻՒՀԻԹԱՐԵԱՆ

1865—Ռ·ՅԺԴ·

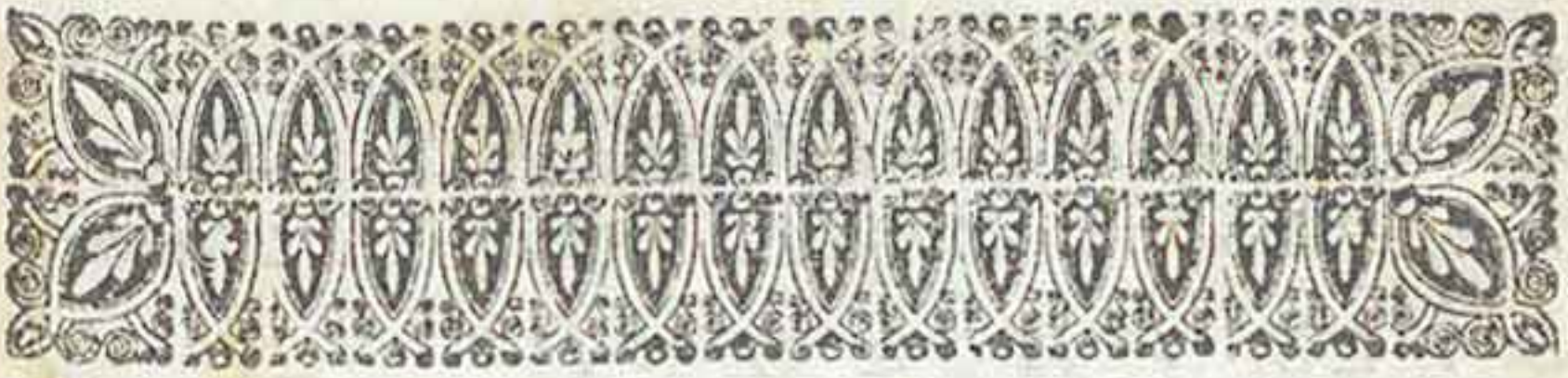
25 APR 2013

2502

ՍՀ

ՀՍՍՀ-ԱԳԳ ԳԱՀ
ԳՍՍ Գ-ԱԿԱԴԵՄԻԱ

2785.51

Հրաժարումն :

Հրաժարումն՝ ի սասանել՝ և յամենայն իրաբերել զեռանդ նորա . ի պատրաստից նորա . ի խարհրդոց նորա . ի գնացից նորա . ի ջար կամից նորա . ի ջար հրեշտակաց նորա . ի ջար պաշտօնէից նորա . ի ջար կառավարաց նորա . և յամենայն ջար զօրութեանէ նորա . Հրաժարել բերել Հրաժարումն :

Օ՜ այս երկու կնիք՝ երես ի յարևմուտս՝ և չեռս ի նմա ունելով. և ապա գասանայ յարևելս. և սկսանի պրաւանութիւն ողջախտս հաստատոյ, բայց գլուխ և չեռնամած կերպի . և ասէ :

Ասասանումն և հաստատ ամենակատար արարիչ զայրն աստուած . անել, անծին, և անակիզն . այլև ծնող Որդւոյ և բղխող Հոգւոյն սրբոյ : Հաստատ զԱստուած, անել՝ ծնեալ և սկսեալ ի հօրէ նախ քան զյաւիտեանս . ոչ յետոյ և ոչ կրտսեր . այլ ազգաւն հայրն հայր՝ ընդ նմին և որդին որդի : Հաստատ զսուրբ Հոգին աստուած . անել՝ անժամանակ . ոչ ծնեալ՝ այլ բղխեալ ի հօրէ . էակից հօր և փառակից որդւոյ : Հաստատ զԵրրորդութիւնն սբ, մի բնութիւն, մի աստուածութիւն . ոչ երեք աստ-

ուածք, այլ՝ մի առաւած. մի կամք. մի հա-
պատրաստութիւն. մի իշխանութիւն. արարիչ
երեւելոց և աներեւութից: Աստուածքն
յեհեղէցի տուրբ՝ պղծութիւն մեղայ՝ հա-
պարտութեամբ արբոյ: Աստուածքն պիտին յե-
րից անձանց զբաղին աստուած՝ ծնեալ՝ ի հօրէ
նախ քան զյաւիտեանս. ՝ի ժամանակի լինել
յաստուածութին կոյս Մարիամ. առեալ յա-
րենէ նորա՝ միաւորեալ ընդ իւրում աստու-
ծութեան: Իննամեայ ժուժկալեալ յարդան-
դի անարատ կուսին. և երբ աստուածն կա-
տարեալ՝ մարդ կատարեալ, հոգւով և մարք
և մարմնով. մի անձն, մի դէմ, և միաւորեալ
մի բնութիւն: Աստուածն մարդացեալ ա-
ռանց փոփոխման և առանց այլայլութեան.
անեղին յղութիւն և անապական ծնունդ.
որպէս ոչ է սկիզբն աստուածութեան նորա՝
և ոչ վախճան մարդկութեան նորա: (Ո՛ի Յի-
սուս Քրիստոս երկի և այսօր՝ նոյն և յաւի-
տեան:) Աստուածքն գտեր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս շրջեալ ՝ի վերայ երկրի. յետ երեսուն ա-
մաց եկեալ ՝ի մկրտութիւն: Այլ ՝ի վերուստ
վկայեալ՝ զա է որդի իմ սիրելի. և Հոգին
սուրբ աղաւնակերպ իջեալ ՝ի վերայ նորա:
Փորձեալ ՝ի սատանայէ և յաղթեալ նմա: Քա-
րոզեալ մարդկան գիրկութիւն: Հիւանդեալ
մարմնով, վաստակեալ՝ քաղցեալ՝ և ծարա-
ւեալ: Յետոյ եկեալ կամաւ ՝ի չարչարանս.
խաչեալ և մեռեալ մարմնովքն. և կենդանի աս-
ուածութեամբն: Յարութիւն եղեալ ՝ի գերեզ-

մանի՝ վասն որոյ առաքեաց զնա, և հրամայէ ելանել՝ ի դժոխս՝ անբաժանել առաքեալն ։ Բարեկեաց հրամայն՝ աւետել զհոգիսն ։ Յետ երից աւուրց յարուցեալ՝ ի մեռելոց և երեւեալ աշակերտացն ։ Հաւատամք զոտքն մեր Յիսուս Քրիստոս՝ նոյնն մարմնովն հաստատեալ յերկինս և նստեալ ընդ աջմէ Հօր ։ Նոյն գալոց է նոյնն մարմնովն և վասն Հօր՝ ի դատել զիւեղինս և զմեռեալս ։ Որ և յաւետեալն սմենայն մարդկան ։ Հաւատամք և զՏառնուցումն գործոց, արդարոցն կեանք յաւիտենական, և մեղաւորացն տանջանք յաւիտենական ։

Ջոգեաւն ։

Վերայ սմենայնի հաւատամք Երրորդութեանն՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ ։ Վերացեալ եմ սաստոց ։ Խոտանեալ սատկի սատոց՝ և սրբոհոց սատածնեին՝ և սատկի քո հայրսատըք՝ զսմենայն մեղս զոր գործեալ եմ ։ Ռանդի մերոյ խոստրում բանիւ. և գործով. կամօք և ակամայ, գիտութեամբ և անգիտութեամբ, մերոյ սատոց ։ Վերոյ հոգւոյն և գործութեամբ անգիտութեամբ, մերոյ սատոց ։ Վերոյ գործութեան սրբոյ ։ Վերոյ գործութեան հոգւոյս. խորհրդանկութեամբ, անգգուշութեամբ, յանդգնութեամբ և երկչոտութեամբ, շողոքորթութեամբ և ստութեամբ, զերծի եմ և անիրաւութեամբ

ֆեալք , չարչտատանս ֆեալք , յուսահատ-
ուս ֆեալք , և ֆերատմուս ֆեալք , մեղայ աս-
տուծոյ : Անդայ չար խորհրդով մտայս . նեն-
գուֆեալք , առևտուրֆեալք , խեղֆիւ , մո-
խաւոք , յաչառութիւք , ծուլուֆեալք , պոռ-
կական խորհրդով . արուարեան , իշխանեան , ա-
նառնականեան , գրաւոտականեան , գաղանականեան , ՚ի
պիշերի և ՚ի տունջեան . երազականեան գիշու-
ֆեալք , և անդրկականեան գարշ պատերգուֆեալք ,
մեղայ աստուծոյ : Անդայ ցանկուֆեալք մարմ-
նոյս . հեշտուֆեալք , պղերգուֆեալք , յո-
րանջմամբ քնոյ , շարժուֆեալք մարմնոյս , և
գաղտագործուֆեալք ՚ի պէս պէս ախտս . հե շ-
տասիրուֆեալք լսելեացս , արատուֆեալք ա-
չացս , ցանկուֆեալք սրտիս , իգուֆեալք
ոգնդացս , պատշտուֆեալք բերանոյս . ան-
ժուժկալուֆեալք , շուայտուֆեալք , և ար-
բեցուֆեալք , մեղայ աստուծոյ : Անդայ չա-
րաբանուֆեալք լեզուիս . սուտուֆեալք ,
սուտ երդմամբ , երդմնազանցուֆեալք , հա-
կառակուֆեալք , վիճաբանուֆեալք , բամ-
բասիրուֆեալք , շողմոզուֆեալք , քամ , գա-
սպարիւթեանուֆեալք , և ծաղր , գրախօսու-
ֆեալք , հերձախօսուֆեալք , և անիծաբա-
նուֆեալք . սրտմտելով , դժգոհելով , բամ-
բասելով , և հայհոյելով , մեղայ աստուծոյ :
Անդայ գողուֆեալք ձեռացս . ագահելով ,
զրկելով , հարկանելով , սպանանելով , և ընդ
գարշ ածելով , մեղայ աստուծոյ : Անդայ ա-
մենայն յօդուածովք չինուածոյս և ամենայն

անդամոք մարմնոյս. հնգեակ զգայարանօքս, և վեցեկի շարժմամբս. վերամբարձ ամենահաւրութեամբ, և վայրաքարշ մեղկութեամբ. յաջ և յահեակ խոտորելով, զառաջնոցն մեղանչելով, և վերջնոցն չար նշաւակ գոլով, մեղայ աստուծոյ: Ընդ մեղայ եօթնևիցս յանցանօք՝ մահացու մեղօք. հպարտութեամբ՝ և մասամբք նորին. նախանձու՝ և մասամբք նորին. բարկութեամբ՝ և մասամբք նորին. ծուլութեամբ՝ և մասամբք նորին. ագահութեամբ՝ և մասամբք նորին. որկրամոլութեամբ՝ և մասամբք նորին. բղջախոհութեամբ՝ և մասամբք նորին, մեղայ աստուծոյ: Ընդ մեղայ ամենայն պատուիրանացն աստուծոյ. յանձնառելեացն և հրաժարելեացն. զի ոչ զյանձնառականն կատարեցի, և ոչ՝ի հրաժարելեացն հեռացայ: Օ՜ օրէնս առի՝ և յօրինացն հեղգացայ. ՚ի կարգս քրիստոնէութեան հրաւիրեցայ՝ և գործալս անարժան գտայ. գիտելով զչարն՝ կամաւ կրացայ, և ՚ի բարեաց գործոց ես ինձէն հեռացայ. վայ ինձ, վայ ինձ, վայ ինձ: Օ՜ ոմն ասեմ, կամ զոմն խոստովանիմ. զի անթիւ են յանցանք իմ. անասելի են անօրէնութիւնք իմ. աններելի են ցաւք իմ, և անբժշկելի են վէրք իմ, մեղայ աստուծոյ: Այլ սուրբ՝ զքեզ ունիմ միջնորդ հաշտութեան և բարեխօս առ միածին որդին աստուծոյ. զի իշխանութեամբդ որ տուեալ է քեզ, արձակեսցես զիս ՚ի կապից մեղաց իմոց.

աղաչեմ զքեզ:

Ոչ երանելի քեզ մարդաւէրն աստուած, և թագուհին հոյրհեսյէ ամենայն յանցանաց քոց, խոստովանելոյն և մոռացելոյն։ Ու-ես կարգաւս քահանայական իշխանութեան, և հրամանաւն աստուածային՝ լէ, Ո՛ր արձակիցէք յերկրի, եղիցի արձակեալ յերկինս։ Ոչ ոքին բանիւն արձակեմ զքեզ յամենայն մատնակցութենէ մեղաց քոց. Ի հայրէն՝ և Ի գրծոյ. յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։ Ու դարձեալ՝ տամ զքեզ Ի հարհուրտս տուրբ եկեղեցւոյ. զի զոր ինչ գործիցես բարւս, եղիցի քեզ Ի բարեգործութիւն և Ի փառս հանդերձեալ կեանն, ամէն։

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

խրատիւ ժամատիրելոյ ըստ սրբոց հարցն սահմանուցն ակը-
ռաւճոյ և աստուածային պսակին: Ջոր խնդրեցաւ աս-
վարդապետին Յակոբ ղևմրեցի՝ ի մեծ րաբունապետն Գրի-
գորէ խլաթեցւոյն: Ե- հատորեայ այսպէս: Ո՛ր դասի
որ աստուր յոյնն ղինի՝ այս կ:

Տէր եթէ պղտիանան: Ո՛րքէն պոհանամքն:
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոսն: Կանո-
նագլուխն: Կանոնի աղօթքն: Ո՛ղին ալե-
լուիայից և թափառորացն՝ Սաղմոսիւք և օրհ-
նութեամբն, և այլն որ լինի: Անճպատասխէ
աղօթքն. այլև Ողորմի փառքն: Սուրբ աստ-
ուածն աղօթքն: Հրճանման աղօթքն, թէ
պահոց և թէ ուտեաց: Հրեւագալի Սուրբ
ես տէրն, և արճանմանն: Ն՛աշու Հաչնոր-
դեայն: Հայր գթութեանցն: Հնկեալն: Ն՛ա-
շու սկսուածքն: Լուր ձայնիցն: Համբար-
ձին: Յոյս կենացն: Խաղաղականին՝ Հնոր-
հատու բարեացն:

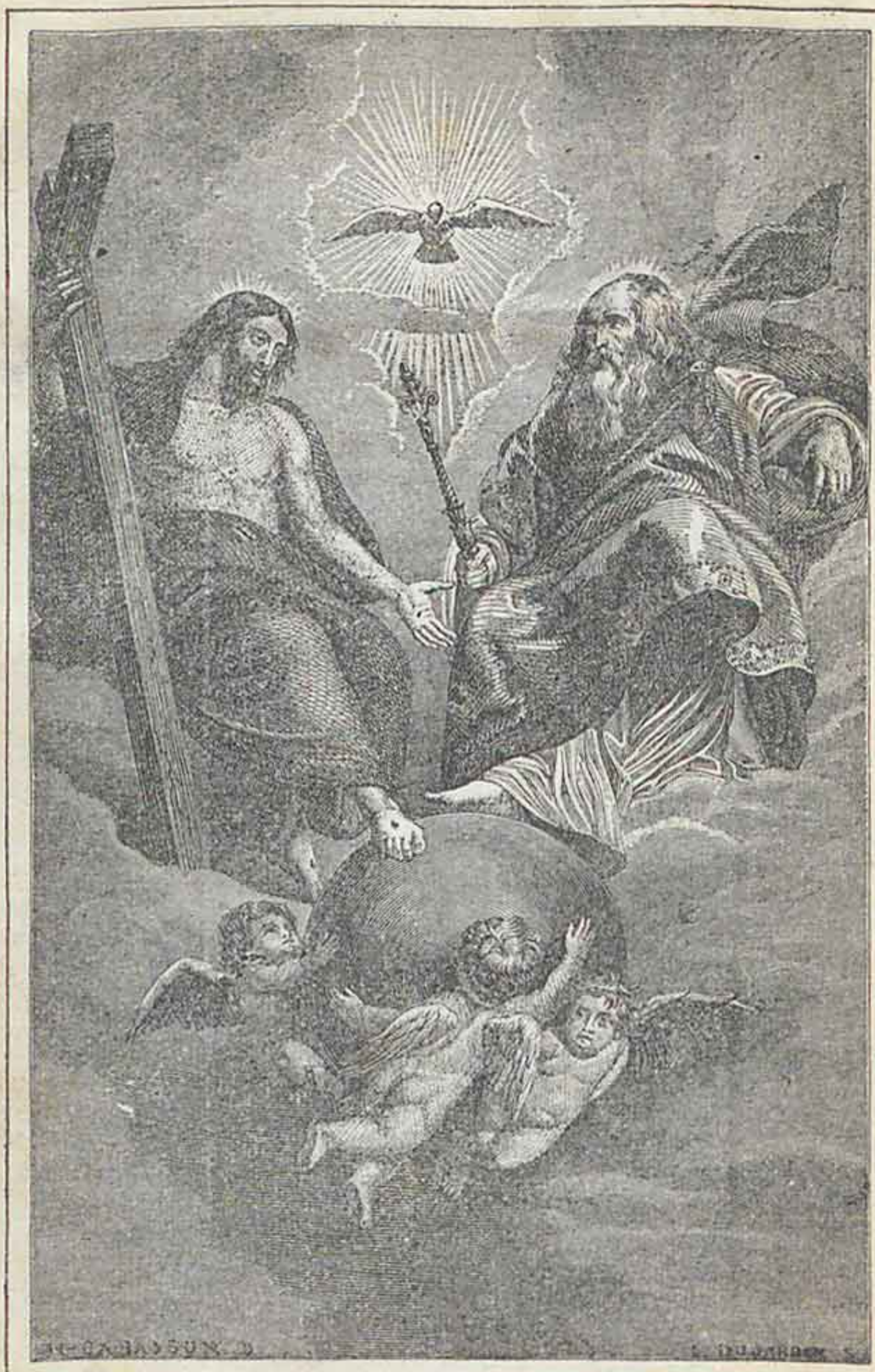
Իսկ կողման դասուն այս է: Սկսուածք օրհ-
նութեան և հարցին և իւր աղօթիցն: Տէր
յերկնից և իւր փառացն: Սուրբ ես տէրն
զկնի մանկանցն: Հրեւագալի աղօթքն: Ո՛ա-
ղաւօտու զաղօթս: Ն՛աշու խաղաղութեամբ:
Փարատեա: Հրիստոս որդի աստուծոյն: Իսկ
ժամամուտ և շարականն՝ ձայնին է:

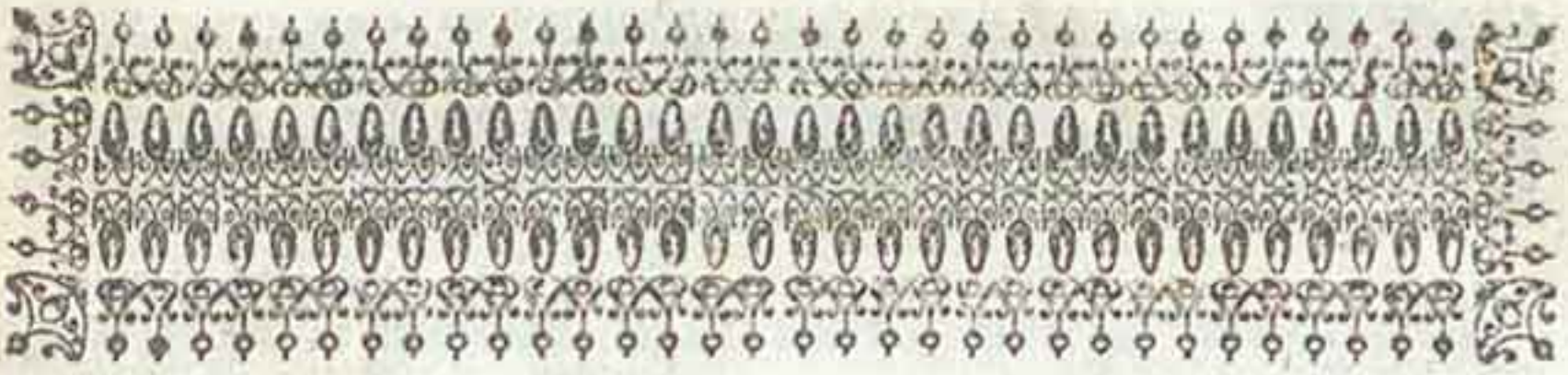
Վերակէտ ձայն Ւ. այլն և աւետարանն ձայնին է ։ Ուրաքեաքն՝ կոլմանն է ։ Իսկ լուր աւուր գիրք՝ կոլմանն է ։ Աւետարանն ձայնին է ։

Երեկոյի վանդակեալն՝ ձայնին է ։ Ալէլոյան, Հայր գթած, Տէր բարերարն՝ Ղրխտոս որդին՝ կոլմանն է ։ Հայր մերն՝ ձայնին է ։

Աւաւոյ խոստովանիմ աղօթքն՝ Ի քուն է՝ բաս Ի ժամուցն ։ Իսկ Տէր մեր և փրկիչ, Տէր աստուած մերն՝ Ի կարգէ դուրս է, ժամարարին է և հարկաւոր հիւրին ։ Այս է աբեւելեան տան սահմանն ժամակարգութեան Ի փառս աստուծոյ ։ Յորժամ Թուականն հայոց կոճաւ լինի՝ քուն ձայնքն՝ այ. բյ. գյ. տյ. յայլակոտման դասուն լինին, ուր տուրբ աւարտանն է. և յորժամ դար լինի՝ ձախոյն լինին ։

Կարդաւորութիւն հաստատակաց աղօթից Հայաստանեայց Եկե-
ղեցւոյ : Որ կատարի ի միջ պիշերի ի դէմս Հօր Ստուածոյ :

Օրհնեալ ես եր Յիսուս Քրիս-
տոս, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես, սուրբ
եղիցի անուն քո : Գնեացէ ար-
քայութիւն քո. եղիցին կամք քո
որպէս յերկինս և յերկրի : ԶՀաց
մեր հանապազորդ տուր մեզ այ-
սօր : Եւ թող մեզ զպարտիս մեր,
որպէս և մեք թողումք մերոց պար-
տապանաց : Եւ մի տանիր զմեզ ի
փորձութիւն. այլ փրկեա զմեզ ի
չարէ : Զի քո է արքայութիւն և
զօրութիւն և փառք յաւիտեանս,
ամէն :

Տէր, եթէ կամիս՝ կարող ես զիս մաքրել։

Տէր, եթէ կամիս՝ կարող ես զիս մաքրել։
Ողորմեա՛ հաւատոյ և միաբանութեան
անբաժանելի սուրբ եկեղեցւոյդ մերոյ
հայոց և արդի և հաստատութեան
և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից.
ամէն։

Տէր, զի բազում եղեն նեղիչք իմ,
և բազումք յարեան՛ ի վեր իմ։
Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, եթէ
չիք փրկութիւն սորա առ աստ-
ուած իւր։
Եւ դու տէր՝ օգնական իմ ես,

ինքս իմ եւ բարեգործութիւն գնոյ
նմա։
Զայնմ ինքեան իմում եւ ասա տէր ինքս հարցա-
ցի, եւ ըստ սուրբ կնիք ի վերայ սրբոյ
խորհրդոյ։
Եւ ընկերացի եւ ի տուն եղէ, զար-
մացեալ եւ տրտմեցեալ էի իմ է։
Ոչ երկեցայ եւ ի բերանոյ զօրաց
նոցա. զի շուրջանակի պատեալ
պատերազմեալ տեսին զիս։
Կալ տէր՝ եւ փրկեա զիս աստուած
իմ. զի դու հարեր զամենեսեան,
զի երես ընդ ոսոխս իմ շնասէրն ի
տուեալ։ զի ի քէն է փրկութիւն։
զաւրութիւն քո ի վերայ ժողովրդեան
քոյ։
Տեառն է փրկութիւն. ի վե-
րայ ժողովրդեան քոյ օրհնութիւն
քոյ։
Տէր աստուած փրկութեան իմոյ,
ի տուէ կարդացի եւ գիշերի աստ-
ղի քոյ։
Աստղեն աղօթք իմ առաջի քոյ տէր,
խոնարհեցի ունկն քո ի խնդրուա-
ծոյս իմ։

Ո՛վ իմ քոյր չարչարանօք անձն իս, և
ինձանէ իմ՛ի դժոխս վերծեցան, և
համարեցայ ես ընդ այնոսիկ որք ի-
ջանեն՛ի գոբ։
Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգ-
նականի, և՛ի մեռեալս ազատ։
Որպէս պիտուրս, որք ննջեն՛ի
գերեզմանի։
Օրա գոբ ոչ յիշեցեր, նորա՛ի ձե-
ռանէ քումմէ վերծեցան։
Եդեր զիս՛ի գբի ներքինում, ՛ի
խաւարի և՛ի ստուերս մահու։
Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն
քո, զամենայն զօսանս քո ածեր
՛ի վերայ իմ։
Հեռի արարեր յինէն զծանօթս
իմ, և եդեր զիս նշաւակ իւրեանց։
Արանեցայ և ոչ ելանէի, աչք իմ
տխրացան յաղքատութենէ։
Ընդարձակեցի առ քեզ զօրհնանաց,
և հանեցի առ քեզ զձեռս իմ։
Միթէ մեռելոց առնիցես զքրանչե-
լիս քո, կամ բժիշկք յարուցեալ
խոստասցին առնիցին առ քեզ։

Ախէ պատուական ոք եմէք՝ ի գե-
ղեցկութենէ մարմնոյ իմոյ, կամ
գշխատասիրութենէ ի կատարեան ։
Ախէ ճանաչեցի՞ն՝ ի խոստուի մա-
րանալ ի մարմնոյ իմմէ, կամ ա-
րուեստ ի կատարեալ ։

Եւ առ քեզ ունի աղաղակեցի, ա-
ռաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն
առ քեզ ։

Ընդէ՞ր տար մերժեա զանձն իմ, կամ
դարձուցանես զերեսս քո ինէն ։
Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես՝ ի
մանկութենէ իմմէ, ՚ի բարձրու-
թենէ խոնարհեցայ և ամչեցայ ։
Յիս հասանեցան բարկութիւնք քո.
ահիւթիւք քո խռովեցուցին զիս ։
Եղբեցան զինեւ ոտի ջուր, զօր առ
աշխարհեցին զիս ՚ի միասին ։
Հեռի արարեր զինէն զծանօթսն իմ
իմ և զծանօթս իմ, վասն թշուա-
ռութեան իմոյ ։
Օրհնեա անձն իմ զտէր, և ա-
մենայն ոսկերք իմ զանուն սո-
նոյ ։

Օրհնեա անձն իմ զտէր, և ամենայն
ինչս զսրբոյն անուան նորա։
Մի քաւէ զմեզս քո, բժշկէ զամենայն
նսեմս հիւանդութիւնս քո։
Մի փրկէ յապականութենէ զկեանս
քո, պսակէ զքեզ ողորմութեամբ
և գթութեամբ։
Մի լնու՝ ի բարութենէ զցանկութիւն քո, նորոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո։
Կոչէ զողորմութիւնս առ, և երթայ առաջի ամենայն զրկելոց։
Ընդոյց աչս զձանապարհս իւր մոլեսցի, և ոտքս ցնդասցին իսրայէլի զկամս իւր։
Վճռած ողորմած է աչս, երկայնամիտ և բազումողորմ։
Ոչ իսպառ բարկանայ մեզ աչս, և ոչ յաւիտեան պահէ ոխս։
Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ աչս, և ոչ ըստ անօրէնութեանց մերոց հատոյց մեզ։
Եւ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս զօրացոյց աչս զողորմութիւն

իւր՝ ի վերայ երկիւղածացդ իւրոց։
Որշափ հեռի են արևելք յարեւմտից,
մեղս, այնշափ հեռի արար ի մէնջ
զանօրէնութիւնս մեր։
Որպէս գթայ հայր՝ ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս գթայ տէր
յերկիւղածս իւր։
Ո՞վ նա գիտայ զօրութիւն բարկութեան քո,
և յիշեաց լմե հոգ եմք։
Արդեօ որպէս խոտոյ են աւուրք
իւր. որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս
ծաղկի։
Հնձէ ի նմա հողմ, և ոչ է, և ոչ
և ս երեւի տեղի նորա։
Բայց ողորմութիւն տեառն ածաղ
յաւիտենից յաւիտենից՝ ի վերայ
երկիւղածից իւրոց. և արդարու-
թիւնն յորդւոց մինչեւ յորդիս։
Այլ պահեն զուխտս նր, յիշեն զպ
պատուիրանս նորա՝ և առնեն զնա։
Տէր յերկինս պատրաստեաց զա-
թոռ իւր. արքայութիւն նորա ա
մենեցուն տիրէ։
Օրհնեցէք զտէր ամենայն հրեշ-

ZUUՈ-Ասն ССР

տակը նրան՝ հրեղը զօրութեամբ.
ոչ առնէք զայն նրա՛ի լսել ձայ-
նի պատգամաց նրա։
Օրհնեցէք զտէր ամենայն զօրու-
թիւնք նրա, պաշտօնեայք և ա-
րարք կամաց նրա։
Օրհնեցէք զտէր ամենայն գործք
նրա. ի ընդ ամենայն տեղիս է
տէրութիւն նրա. օրհնեա անձն
իմ զտէր։
Տէր, մեր աղօթից իմոց, ունկնդիր
խնդրուածոց իմոց ձշմարտութեամբ
։
Աւր ինձ արդարութեամբ ։
և մի մատներ՝ ի դատաստան ընդ
ծառայի քում. զի ոչ արդարանայ
առաջի քո ամենայն կենդանի։
Յալածեաց թշնամին զանձն իմ.
խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ.
և նստոյց զիս՝ ի խաւարի որպէս
մեռեալ յաւիտենից։
Հանձրացաւ ինս հոգի իմ. և սիրտ
իմ խռովեցաւ ինս։
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խոր-

հեցայ յամենայն գործս քո. յարա-
տածս ձեռաց քոց խորհեցայ և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։
Ընձն իմ ոչ երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ առ-
պի նուաղեցաւ ինէն հոգի իմ։
Ակ դարձուցաներ զերեսս քո ինէն
նէն. նմանիցիմ այնոցիկ, որք իջա-
նեն ի գուբ։
Լսել տուր ինձ առաւօտու զողոր-
ժութիւն քո. զի ես ի քեզ տէր
յուսացայ։
Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնայ
ցից. զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ։
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուս ինձ առնել զկամս քո. զի
դու ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր՝ կեցուս
ցես զիս. արդարութեամբ քով
հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ։

Աղաղակեաց քահանայապետն ընդ Քրիստոսի առաջի եւ ասէ. Ես երդուցուցանեմ զքեզ ընդ Աստուծոյ կենդանւոյ, զի ասասցես մեզ եթէ դու ես Քրիստոս Որդի Աստուծոյ։

Փարիսեցիքն հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեան եւ յաւիտենից ամէն։

Յիշեցարո՛ւք ի պիշերի զառնուն քո առաջի։

Ընդունեցո՛ւ ու սիրուած ձեր զաւակներդ քո. ի ձեզմէ պատասխանի ընդունելոյ։

Ի ձայն գոհութեան ու աւետեաց հոգ։

զինք օրհնութիւնդ ընդ առնէր։

փ

Ո՜ այրվիմք վասն քո կրակ, զայրվիմք. եմ ես
զայրվեալ այց աստ ծառուց. այնչափ խօսեցաւ։
Ո՜ այրվիմք ի նոյ զբաստիճան, մինչ ոչ
կարողք վերին ոչ սիրնիկ. այն։
Ո՜ այրվիմք ծովուն ոչ սիրնիկ, ի յօդիցնուշ
ջրեալ ոչ ծովն. այն։
Ո՜ այրվիմք ծնողաց ոչ ծնունդ. այն։
Ո՜ այրվիմք հարսին ոչ սկեսուր. այն։
Ո՜ այրվիմք ոչ ոք ոչ ոքի

ہے۔ اس کا ہر ایک حصہ دوسرے حصہ کے برابر ہے۔ اور ہر ایک حصہ کو
ہم ایک جزو کہتے ہیں۔ ہر ایک جزو کا نام اس کی تعداد سے ہوتا ہے۔
جیسے دو، تین، چار، پانچ، چھ، سات، آٹھ، نو، دس، گیارہ، بارہ،
تیرہ، چودہ، پندرہ، سولہ، سترہ، اٹھارہ، انیس، بیس، اکیس، بائیس،
تیئیس، چوبیس، پچیس، چھبیس، ستائیس، اٹھائیس، انتیس، تیس،
اکتیس، بتیس، تینتیس، چونتیس، پینتیس، چھتیس، سینتیس، اڑتیس،
انتالیس، چالیس، اکتالیس، بیالیس، تینتالیس، چوالیس، پینتالیس،
چھیالیس، سینتالیس، اڑتالیس، انچاس، پچاس، اکاون، باون، تریپن،
چون، پچپن، چھپن، ستاون، اٹھاون، انسٹھ، ساٹھ، اکسٹھ، باسٹھ،
تریسٹھ، چونسٹھ، پینسٹھ، چھیاسٹھ، سڑسٹھ، اڑسٹھ، انہتر، ستر،
اکہتر، بہتر، تہتر، چوہتر، پچہتر، چھہتر، ستہتر، اٹھہتر، انیاسی،
اسی، اکیاسی، بیاسی، تراسی، چوراسی، پچاسی، چھیاسی، ستاسی،
اٹھاسی، نواسی، نوے، اکانوے، بانوے، ترانوے، چورانوے، پچانوے،
چھیانوے، ستانوے، اٹھانوے، ننانوے، سو۔

۵ ۔ ایک سو ایک سے ایک ہزار تک گنو۔

۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۷۷، ۳۷۸، ۳۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۸۶، ۳۸۷، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶، ۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۵، ۴۰۶، ۴۰۷، ۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۱۴، ۴۱۵، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۱۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۳۶، ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۵۶، ۴۵۷، ۴۵۸، ۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۸۹، ۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۴۹۸، ۴۹۹، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۸، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵، ۵۲۶، ۵۲۷، ۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۳۸، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۲، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶، ۵۴۷، ۵۴۸، ۵۴۹، ۵۵۰، ۵۵۱، ۵۵۲، ۵۵۳، ۵۵۴، ۵۵۵، ۵۵۶، ۵۵۷، ۵۵۸، ۵۵۹، ۵۶۰، ۵۶۱، ۵۶۲، ۵۶۳، ۵۶۴، ۵۶۵، ۵۶۶، ۵۶۷، ۵۶۸، ۵۶۹، ۵۷۰، ۵۷۱، ۵۷۲، ۵۷۳، ۵۷۴، ۵۷۵، ۵۷۶، ۵۷۷، ۵۷۸، ۵۷۹، ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۸۲، ۵۸۳، ۵۸۴، ۵۸۵، ۵۸۶، ۵۸۷، ۵۸۸، ۵۸۹، ۵۹۰، ۵۹۱، ۵۹۲، ۵۹۳، ۵۹۴، ۵۹۵، ۵۹۶، ۵۹۷، ۵۹۸، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۱، ۶۰۲، ۶۰۳، ۶۰۴، ۶۰۵، ۶۰۶، ۶۰۷، ۶۰۸، ۶۰۹، ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹، ۶۲۰، ۶۲۱، ۶۲۲، ۶۲۳، ۶۲۴، ۶۲۵، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴، ۶۳۵، ۶۳۶، ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۳۹، ۶۴۰، ۶۴۱، ۶۴۲، ۶۴۳، ۶۴۴، ۶۴۵، ۶۴۶، ۶۴۷، ۶۴۸، ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۲، ۶۵۳، ۶۵۴، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۵۷، ۶۵۸، ۶۵۹، ۶۶۰، ۶۶۱، ۶۶۲، ۶۶۳، ۶۶۴، ۶۶۵، ۶۶۶، ۶۶۷، ۶۶۸، ۶۶۹، ۶۷۰، ۶۷۱، ۶۷۲، ۶۷۳، ۶۷۴، ۶۷۵، ۶۷۶، ۶۷۷، ۶۷۸، ۶۷۹، ۶۸۰، ۶۸۱، ۶۸۲، ۶۸۳، ۶۸۴، ۶۸۵، ۶۸۶، ۶۸۷، ۶۸۸، ۶۸۹، ۶۹۰، ۶۹۱، ۶۹۲، ۶۹۳، ۶۹۴، ۶۹۵، ۶۹۶، ۶۹۷، ۶۹۸، ۶۹۹، ۷۰۰، ۷۰۱، ۷۰۲، ۷۰۳، ۷۰۴، ۷۰۵، ۷۰۶، ۷۰۷، ۷۰۸، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۱۲، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۱۵، ۷۱۶، ۷۱۷، ۷۱۸، ۷۱۹، ۷۲۰، ۷۲۱، ۷۲۲، ۷۲۳، ۷۲۴، ۷۲۵، ۷۲۶، ۷۲۷، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۳۰، ۷۳۱، ۷۳۲، ۷۳۳، ۷۳۴، ۷۳۵، ۷۳۶، ۷۳۷، ۷۳۸، ۷۳۹، ۷۴۰، ۷۴۱، ۷۴۲، ۷۴۳، ۷۴۴، ۷۴۵، ۷۴۶، ۷۴۷، ۷۴۸، ۷۴۹، ۷۵۰، ۷۵۱، ۷۵۲، ۷۵۳، ۷۵۴، ۷۵۵، ۷۵۶، ۷۵۷، ۷۵۸، ۷۵۹، ۷۶۰، ۷۶۱، ۷۶۲، ۷۶۳، ۷۶۴، ۷۶۵، ۷۶۶، ۷۶۷، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۰، ۷۷۱، ۷۷۲، ۷۷۳، ۷۷۴، ۷۷۵، ۷۷۶، ۷۷۷، ۷۷۸، ۷۷۹، ۷۸۰، ۷۸۱، ۷۸۲، ۷۸۳، ۷۸۴، ۷۸۵، ۷۸۶، ۷۸۷، ۷۸۸، ۷۸۹، ۷۹۰، ۷۹۱، ۷۹۲، ۷۹۳، ۷۹۴، ۷۹۵، ۷۹۶، ۷۹۷، ۷۹۸، ۷۹۹، ۸۰۰، ۸۰۱، ۸۰۲، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۰۵، ۸۰۶، ۸۰۷، ۸۰۸، ۸۰۹، ۸۱۰، ۸۱۱، ۸۱۲، ۸۱۳، ۸۱۴، ۸۱۵، ۸۱۶، ۸۱۷، ۸۱۸، ۸۱۹، ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۲، ۸۲۳، ۸۲۴، ۸۲۵، ۸۲۶، ۸۲۷، ۸۲۸، ۸۲۹، ۸۳۰، ۸۳۱، ۸۳۲، ۸۳۳، ۸۳۴، ۸۳۵، ۸۳۶، ۸۳۷، ۸۳۸، ۸۳۹، ۸۴۰، ۸۴۱، ۸۴۲، ۸۴۳، ۸۴۴، ۸۴۵، ۸۴۶، ۸۴۷، ۸۴۸، ۸۴۹، ۸۵۰، ۸۵۱، ۸۵۲، ۸۵۳، ۸۵۴، ۸۵۵، ۸۵۶، ۸۵۷، ۸۵۸، ۸۵۹، ۸۶۰، ۸۶۱، ۸۶۲، ۸۶۳، ۸۶۴، ۸۶۵، ۸۶۶، ۸۶۷، ۸۶۸، ۸۶۹، ۸۷۰، ۸۷۱، ۸۷۲، ۸۷۳، ۸۷۴، ۸۷۵، ۸۷۶، ۸۷۷، ۸۷۸، ۸۷۹، ۸۸۰، ۸۸۱، ۸۸۲، ۸۸۳، ۸۸۴، ۸۸۵، ۸۸۶، ۸۸۷، ۸۸۸، ۸۸۹، ۸۹۰، ۸۹۱، ۸۹۲، ۸۹۳، ۸۹۴، ۸۹۵، ۸۹۶، ۸۹۷، ۸۹۸، ۸۹۹، ۹۰۰، ۹۰۱، ۹۰۲، ۹۰۳، ۹۰۴، ۹۰۵، ۹۰۶، ۹۰۷، ۹۰۸، ۹۰۹، ۹۱۰، ۹۱۱، ۹۱۲، ۹۱۳، ۹۱۴، ۹۱۵، ۹۱۶، ۹۱۷، ۹۱۸، ۹۱۹، ۹۲۰، ۹۲۱، ۹۲۲، ۹۲۳، ۹۲۴، ۹۲۵، ۹۲۶، ۹۲۷، ۹۲۸، ۹۲۹، ۹۳۰، ۹۳۱، ۹۳۲، ۹۳۳، ۹۳۴، ۹۳۵، ۹۳۶، ۹۳۷، ۹۳۸، ۹۳۹، ۹۴۰، ۹۴۱، ۹۴۲، ۹۴۳، ۹۴۴، ۹۴۵، ۹۴۶، ۹۴۷، ۹۴۸، ۹۴۹، ۹۵۰، ۹۵۱، ۹۵۲، ۹۵۳، ۹۵۴، ۹۵۵، ۹۵۶، ۹۵۷، ۹۵۸، ۹۵۹، ۹۶۰، ۹۶۱، ۹۶۲، ۹۶۳، ۹۶۴، ۹۶۵، ۹۶۶، ۹۶۷، ۹۶۸، ۹۶۹، ۹۷۰، ۹۷۱، ۹۷۲، ۹۷۳، ۹۷۴، ۹۷۵، ۹۷۶، ۹۷۷، ۹۷۸، ۹۷۹، ۹۸۰، ۹۸۱، ۹۸۲، ۹۸۳، ۹۸۴، ۹۸۵، ۹۸۶، ۹۸۷، ۹۸۸، ۹۸۹، ۹۹۰، ۹۹۱، ۹۹۲، ۹۹۳، ۹۹۴، ۹۹۵، ۹۹۶، ۹۹۷، ۹۹۸، ۹۹۹، ۱۰۰۰۔

ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਹਉਮੈ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਲਾਲਚ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਡਰ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਉ

ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਹਉਮੈ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਲਾਲਚ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਡਰ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਉਪਾਵ :

ਓ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੇ ਵਾਸੀ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਬਖ਼ਸ਼। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਬਖ਼ਸ਼, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦਰ ਦਾ ਭਿਖਾਰੀ ਹਾਂ।

ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸਹੇ ਹਨ।

ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸਹੇ ਹਨ।

ժամու յայսմիկ, վասն իրաւանց և
արդարութեանց նորա: Որ ընտրեաց
զմեզ որորմութեն իւրով. և չնոր-
հեաց մեզ բերել զնմանս ի եկեղե-
ին հրեշտակացն ի փառաբանիչս
ան այ ամեն և մեզ լինել: Եւ մեք
այսու հետեւ սրբել զանձինս մեր
ի խղճէ և ի չար գործոց: Համբարձ
ցուք զձեռս մեր ի սրբութիւն առանց
բարկութե և երկմտութե: Հաւա-
տով խոստովանութիւն ի նմանէ զբա-
ւութիւն և զերկնաւոր յանցանացն
մերոց: Խոստովան ի լինելոյ զպատե-
նիս սրտից մերոց ծածկատիպիսին այ
ատուածոյ: Որպէս զի ընդունելով զմ
այսուհետեւ սրբելոյ զանձինս մեր
ի խղճէ և ի չար գործոց: Համբարձ
ցուք զձեռս մեր ի սրբութիւն առանց
բարկութե և երկմտութե: Հաւա-
տով խոստովանութիւն ի նմանէ զբա-
ւութիւն և զերկնաւոր յանցանացն
մերոց: Խոստովան ի լինելոյ զպատե-
նիս սրտից մերոց ծածկատիպիսին այ
ատուածոյ: Որպէս զի ընդունելով զմ
այսուհետեւ սրբել զանձինս մեր
ի խղճէ և ի չար գործոց: Համբարձ
ցուք զձեռս մեր ի սրբութիւն առանց
բարկութե և երկմտութե: Հաւա-
տով խոստովանութիւն ի նմանէ զբա-
ւութիւն և զերկնաւոր յանցանացն
մերոց: Խոստովան ի լինելոյ զպատե-
նիս սրտից մերոց ծածկատիպիսին այ
ատուածոյ: Որպէս զի ընդունելով զմ
այսուհետեւ սրբել զանձինս մեր
ի խղճէ և ի չար գործոց: Համբարձ
ցուք զձեռս մեր ի սրբութիւն առանց
բարկութե և երկմտութե: Հաւա-
տով խոստովանութիւն ի նմանէ զբա-
ւութիւն և զերկնաւոր յանցանացն
մերոց: Խոստովան ի լինելոյ զպատե-
նիս սրտից մերոց ծածկատիպիսին այ
ատուածոյ: Որպէս զի ընդունելով զմ
այսուհետեւ սրբել զանձինս մեր
ի խղճէ և ի չար գործոց: Համբարձ
ցուք զձեռս մեր ի սրբութիւն առանց
բարկութե և երկմտութե: Հաւա-
տով խոստովանութիւն ի նմանէ զբա-
ւութիւն և զերկնաւոր յանցանացն
մերոց: Խոստովան ի լինելոյ զպատե-
նիս սրտից մերոց ծածկատիպիսին այ
ատուածոյ: Որպէս զի ընդունելով զմ

ողորմեա՛ ինձ, Աստուա՛ծ, ըստ մեծի՛ ողորմութեան քոյ։ Եւ ըստ բազմութեան գթոց քոց ջնջեա՛ զանօրէնութիւնս իմ։ Զի առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութենէ իմմէ, եւ ի մեղաց իմոց սրբեա՛ զիս։ Զի զանօրէնութիւնս իմ ես գիտեմ, եւ զմեղս իմ առաջի իմ է յամենայն ժամ։ Քեզ միայնոյ մեղա՛ եւ զչար առաջի քո արարի։ Զի արդարասցիս ի բանի քում, եւ յաղթեսցես յատենի քում։ Զի ահա յանօրէնութեանց ծնայ եւ ի մեղս յղացաւ զիս մայր իմ։ Զի ահա ճշմարտութիւն սիրեցեր, զի անյայտ եւ գաղտնի իմաստութեան քոյ յայտնեցեր ինձ։ Սրբեսցես զիս ի մեղաց իմոց, եւ սպիտակասցիմ։ Լուսաւորեսցես զիս, եւ ուրախասցիմ։ Լուիցես ինձ ուրախութեան եւ ցնծութեան, եւ ցնծասցեն ոսկերք խոնարհեցուցեալք։ Դարձո՛ զերեսս քո յանօրէնութեանց իմոց, եւ զամենայն յանցանս իմ ջնջեա՛։ Սիրտ սուրբ ստեղծ յիս, Աստուա՛ծ, եւ հոգի ուղիղ նորոգեա՛ յիս։ Մի՛ զիս մերժեր յերեսաց քոց, եւ զՀոգի քո սուրբ մի՛ խլեր յինէն։ Մատո՛ ինձ զուարճութիւն փրկութեան քոյ, եւ հոգւով գերագոյնաւ հաստատեա՛ զիս։ Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, եւ ամբարիշտքն առ քեզ դարձցին։ Փրկեա՛ զիս յարեանց արեանց, Աստուա՛ծ, Աստուա՛ծ փրկութեան իմոյ, եւ ուրախասցի լեզու իմ զարդարութիւն քո։ Տէր, զբերան իմ բա՛ց, եւ բերան իմ պատմեսցէ զաւրութիւն քո։ Զի եթէ կամեցեր զոհութենէ, տայի՛ր, ողջակէզս ոչ հաճեսցին քեզ։ Զոհ Աստուծոյ հոգի խոնարհեալ, սիրտ համակ եւ խոնարհեալ զայն Աստուա՛ծ ոչ արհամարհեսցէ։ Բարեհաճեա՛ Սիովնի ըստ հաճութեան քում, զի շինեսցին պարիսպք Երուսաղէմի։ Յայնժամ կամեսցիս զոհութիւն արդարութեան, ընդունելութիւն եւ ողջակէզս։ Յայնժամ մատուսցեն յարս քո զոհս։

Ո՞ր ասի տէր ողորմեա ընդ պատճէն առաւ՝ Ի կէսգիշեր ե՛ւ ի փոնս պէրսունակաև՝ երեք տէր ողորմեա. ի՛կ ի փոնս արքո՝ յիսուն տէր ողորմեա. և յաւուրս պահոց՝ հարիւր տէր ողորմեա։

Տեառն Ներսիսի Հայոց Կաթուղիկոսի. ողբերգութիւն անձին զղջացելոյ, և բողոք իւրաքանչիւրոյ գիմի խոստովանութեան։

Ո՛չխարհ եմ. առ իս նայեցեալ. ախտակից ընտ՛ր։ Բանամ բզ
շըլիմունս. բարբառիմ լեզուաւս. բողոքեմ զանձնէս. տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛։
Գող եղէ մեղաց. գլուտ կորըսաեան. գող ինձ մտեցի։ Գաւեցի զանձն իմ. գաւաճանեցի. գայրան գործեցի. տէր ողորմեա. տէր ողոր։
Երեսին էի լոյս. և այժմ եմ խաւար. և ըստուեր մահու։ Ծխաւոր պատմեցից. զմիւս մեղաց իմոց. զի բազում են յոյժ. տէր ողոր։
Լուիւնք և երկիւղ. եկայք ողբացէք. եղկելի զանձն իմ։ Ընտրեցի զլացն. ընկալայ կամաւ. զհոյլըս մեղաց. տէր ողորմեա. տէր ողոր։

Աստուածիմ ողորմած. Թաւալիմ ի
վերս. Թօթափիլ չկարեմ։ Այնու
ամենայնիւ լացեալ. ժահահոտ եղէ.
ժանտանալս բարեմս. ահա ողորմ։
Ի քաց վերինեցոյց. ի տուրբ խորհըր
դոյ. ի բարեաց գործոյ։ Այս վար
կաս անձն իմ. լուսոյն հեռանալ.
լինիլ ընդ խաւար. ահա ողորմ։
Խորհուրդըդ չարին. խաբեն ըզհո
գիս. խորասոյզ առնեն։ Այածկեն
անդընդոք. ծփծղին զլսամբս.
ծանակ զիս առնեն. ահա ողորմ։
Կամաւ կորացայ. կարկամեալս ան
ձամբս. կանգնիլ ոչ կարեմ։ Ձուր
վերայ կիպեալ. հրդեհեցայ որ չիս.
Հոգեւոր բարիս. ահա ողորմ.
Զարկեցայ վերոք. ձայնեցին առ
ատեաք. ձանձրացաւ հոգիս։ Վէրք
պատեալ մեան. գօրեալ ի սիրտ
իմ. զամբարտաւ իմ հինջաւ. ահա ողորմ։
Ծաշակեմարբ վերայ. ճաշեցի ըզ
մահ. ճոխս աղքատացայ։ Պեռեալ
եմ հոգւովս. մոլորեալ մտօքս. մի
այն կամ մարմնովս. ահա ողորմ։

Յորդայիմ մահու. յորատելին առնակայ. յաղթեցայ յախտից։ Վեռից մ՚ըշնամեցայն. նըշաւակ եղէ. նոր միշտ խոցոտիմ. տէր ողորմ։

Շուրջ պատեալ զինև. շունք բազումք եղեն. շաղախին արեամբս։ Ոյս եղէ չարին. ոտն կանուս մեղաց. որոցաւ զանձն իմ. տէր ողորմ։

Ղարուեսս վըշտոք. չարչարի անձն իմ. շունիմ դադարումն։ Պարտապան գըտայ. պարտուց յանցանաց. պարտեալս ՚ի մեղաց. տէր ողորմ։

Ծանաւ զըղջանալ. չեռանիմ դարձեալ. չեռնուսմ հրով մեղաց։ Ոսքը կոչեցայ. ոսկայ անուանիմ. ոսամոկան վարուքս. տէր ողորմ։

Սիրով ցանկուԹե. սաստիկ բարկեալ. սիրտ իմ խոցեալ է։ Ո՚իւրք յանցանաց. վըշտանայ հոգիս. վանեալ շըրջիմ. տէր ողորմ։

Տիրեցին ինձ չարք. տարտափիր հանին. տիրական գըրկացն։ Ըսբուն աչն բարուց. լսախճական ձայնին. բռնին ոչ լուայ. տէր ողորմ։

Յանկուծիւն չարեաց. ցանկալի
պիղծ. ցաւեցոյց զաչս իմ։ Խնբա-
նութեանց. ուխտամբք խոտոն ախ-
տից. ուծեալ է հոգիս. տէր ո՞ս
վոխմացիր անձն իմ. փախչիլ՝ի
չարեաց. փափաքիլ բարեաց։ Ջեզ
միշտ մեծ ծանիր. քուն մահու ե-
կեալ։ քննող սատար. տէր ողոր։
Աստուածածնին բարեխօսութիւք,
յիշեա տէր և ողորմեա։

Նորին տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթուղիկոսի երգ ապաշա-
խանի՝ ի դէմ սրոյ Երկոտասնեակին, նաեւ խոստաքնիւրոյ դիմի
Երկոտասնեակն առանձնակի։

Ա՛ռաւօտ լուսոյ. տալեդակին ար-
դար. առէք լոյս ծագեաւ։ Ընդ-
խառնի՝ի հօրէ. բղխեաւ՝ի հոգ-
ւոյ. բան քեզ՝ի համբոյս։
Վանձդ ողորմութեան. պանծալ
ծածկեալ. գլուխդ զիս արա։ Ծուն
ողորմութեան. գառաքեալդ բաց.
պատճառ վերնոյն։
Երկեան միտք. եղերոյ խնամոյ.
և ինձ ողորմեա։ Օ՛րհնեալ ար-

նել. զարմանալ ընդ մեծութեան. զմտաւրմէ-
նոց նմանիլ։
Ի՛նչ հայր անսկիզբն. հակից տղի.
է միշտ ըսբ հոդի։ Ընկալ զիս զմեծ.
ընկալ ողորմած. ընկալ մարդասէր։
Ծառաւոր վիառաց. մտրտնջեց
առաջ. մտրտնջել ինձ ըզյանցանս։ Ծոդը
վոդ բարեաց. ժողովեա և զիս. ժո-
ղովս անդրանկաց։
Ի քէն տէր հայցեմ. ՚ի մարդասի-
րէդ. ինձ բժշկութի։ Ա՛ր կեանք
մեռելոյս. լոյս խաւարելոյս. ըն-
ծանող ցաւոյս։
Խորհրդոց գիտող. խաւարիս
շնորհեա. խորհուրդ ըստաւոր։
Ծնանիլ հօր ծոցոյ. ծածկեալոյս
ըստաւերաս. ծագեա լոյս վառաց։
Կենարար վիրիչ. կեցո ըզմեռեալս.
կանգնեա զգըլորեալս։ Հաստեա
հաւատով. հաստատեա յուսով.
հիմեցո սիրով։
Ձայնիս առաչեմ. ձեռօքս պաղա-
ւիմ. ձիր բարեաց շնորհեա։ Ա՛մէն
բարւոյդ ըստոյ. զեկաւոր ձարտար.

ԻՄԱՍՏԱՍԻՐ ԱՍՏՎԱԾՈՅ։

Ա՛ստ ապագայի վստաց. Հանապարհ
հին ցոյց. Ճեպել՝ ի յերկինս։ Սիա
ծննդեա հօր. մոյծ զիս յաւապաս.

ՄՈՒՏՔ Հարսանեացդ։

Յուժամ գաս վստօք. յահապին ա-
ստեն. յիշեա զիս քրիստոս։ Նորդ
գոլ հնազանդ. նորոգեա և զիս.

ՆՈՐԱԳ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ։

Ընդհատ բարեաց. հնարհեա
գքաւութիւն. հնարհեա զմոռութիւն։
Ուրախացո սէր. ոչնչա վիրա-
ւեալդ. ոչ վառի եմ՝ ի տուգ։
Ձառ մշտիպին. հար սերմանց նո-
ւին. հրաւացո զպատուէն։ Պարգեւիչ
բարեաց. պարգեւեա իմոց. պար-
տեացս թողութիւն։

Ո՛չ տուր հնազանդեա աչացս. ջերմ հե-
ղեալ տուր պտուղս. ջընջիր ստգայնացուս։
Ուռանիցէ քոյրս. ոսա հոգւոյս
ապրեր. ոսկ ցոյց հին ճանապարհ։
Ակն ամուսին յիս, սիրեալ քոյր ձրմլեա.
պիտոյ իմ քարեխնդիր։ Ա՛յլ գիմ ուխտ.
զիս սպասեալդ թագաւորին հզօրս։

Տեղալոյդ սեամբ. տուր ինձ
յապեղնալ. սէր յիւ քու: Կարօտնէ
եմկնաւորս. բուռեա զաշակերտս.
բամից երկնայնոց:
Ցօղ արեան քո սէր. ցօղեա՛ ի հո-
գիս. ցընծասցէ անձն իմ: Ուխտեաց
լաս մեղօք. ւխտեալ ապաչեմ. ւխ-
աել ինձ բարիս:
Փըրկիչ բոլորից. փուճա զիս փըր-
կել. փորձութենից մեղաց: Կաւիչ
յանցանաց. քաւեա զօրհնաբանս.
քեզ երգել ըղփառս:
Աստուածածնին բարեխոսութեն,
հիշեա սէր և ողորմեա:

Օ՜ինի ասի աղօխս:

Օ՜ քէն պոհանութեամբ մեր ասծ մեր, որ
ընտհեցեր մեզ հանգիստ քնոյ խա-
ղաղութ: Եւ զարթուցեալ ժամա-
նեցուցեր զմեզ լանխել յերկրպա-
գութի ահաւոր և փառաւորեալ
անուանդ քում սըբ: Տուր մեզ մեր
ապաչեմք գթով, զմեղացուած դիշե-
րեայ խաղաղութիւն անցուցանել. և

պետ ժամանակս կենաց սոսկալի
մեռանել վասն, երկիւղեալ քո ամ-
բաւս ես սուրբ: Այլ զի պատշա-
ճական համարիմ ի քեզ ասել
և սուրբ հրամանաւ քում ոչ
խնայեմ, ժամանեցուր
յայտնի աշխարհիս, ժամանեցուր
ճշմարիտ հրամանաւ քում
և սուրբ հրամանաւ քում ոչ
խնայեմ, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն,
Առաջին երկիրպագութիւն:

Վայեաց տէր բարեխաւսութիւն
քում երկրպագութիւն և փառաբա-
նիչս անուանդ քում սէր: Տէր ող-
որմեա, խաղաղացո զանձինս մեր
յամ սառանայական խռովութեց և
յաշխարհական զբօսանաց: Օ՜հրե՛շ
տակ խաղաղութե՛ւն ա՛ռաքեա տա-
մեզ, որ ելեալ պահեցցէ զմեզ ան-
խռովա՛կուտ և՛ գիշերի, յարձա-
կումե և՛ հանգստեան մերում:

Ոչ զի բարեպաշտութ և արժանաւորապէս քեզ մոտ ծառայել՝ կեանս յաւետից, ժառանգութիւն յաւիտենական երկնից արժանանալ. քանզի պատրաստեցեր՝ ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց։ Ես քնով նոսին պահանջելիս առաւ արեցուք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգի. այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից։
Օրհնեալ տէր մեր յիս. քն. ամէն։
Ընթերցուած. առ ընթերցուած։

Ընդ այն աղօթս ընդ յոյնին. և զինք աղօթին այն ընդ յոյնին կանոնագլուխ։

Կանոնագլուխ հարցաւ ըստ ոչ ձայնից։

Պատուեայ տէր զայնոսիկ. այլ զայն առնել զիս. առ քրիստոս. ամէն զիս. առ քրիստոս. ամէն։ ընդ այնոսիկ որք մատրնչեին ընդ քս. առ քրիստոս։

Ընդ ըզքէն և զառաքեալ քո. և արի յօդնել ինձ. հան ըզառաք քո ընդ քէմ հալածչաց իմոց, արդել ըզնոսա. և առաք զոս յանձն իմ, զի

վրկութիւն քո ես եմ։
Ամաչեցցեն և յուսով լինին՝ որ
խնդրեին զանձն իմ. դարձցին յետս
և ամաչեցցեն, որ խորհին ինձ
չար։
Եղիցին նք որպիսոյն առաջի հողմոյ.
և հրեշտակ տեառն նեղեսցէ զնոսա։
Եղիցին ճանապարհք նոցա՝ և խաւար
եւ գայթակղութիւն, և հրեշ-
տակ տեառն հալածեսցէ զնոսա։
Ի դանէր թակոյցին ինձ որոգայթ
յաւդութեան իւրեանց, և՝ ի
դանէր նախատեցին զանձն իմ։
Տէր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո. փ
ճշմարտութիւն քո մինչեւ յամպս.
արդարութիւն քո իբրեւ լերինս Աստուծոյ.
Ատեան մի բազում արարեր զողոր-
մութիւն քո ով. այլ արդարք մարդկան
ի հոսանի մեծաց քոց յուսացին։
Երեսացին նորա՝ և պատասխանեաց
ինձ. ազատեաց զիս յամենայն
երկիւղից իմոց։
Նայեցարուք առ նա՝ և լուսաւորեալ լիք
եղիցին, և երեսք ձեր մի ամաչեսցեն։

ասէ ցս. և զսուտսն փսխիսցէ
ցս տացես ըմպել նոցա։
Ի քէն է՝ որ ապերաս կեցայց. և սուտ
սալ երեսաց ցոյ տեսանեմ ըզնոյս։
Ծառեա զաղօթս քո՝ ցս՝ ոչ
ձանձրանամ ըզքեզ, զարդարութիւնս
ցս՝ ոչ ոսկեղեն արմատք։
Մի՛ եկեսցեն ՚ի վերայ մեր ոտք ամ
բարձրութեան, և ձեռք մեղաւորաց
մի դողացուսցեն ըզմեզ։
Ընդ անկցին անվնեբեան՝ ոչ գոր
ծեն զանօրէնութիւն. մերժեսցին
և այլ մի կարասցեն հաստատել։
Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն
սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն և.

ակ Կայց անզգամն ՚ի սրտի իւրում
թէ ոչ ցայ առնէ՛ց. այլ զհա
լիս. առականեցայն և այծեցեան
յանօրէնութենէ իւրեանց. և ոչինչ է որ
առնէ զբարկութի՛ւն. այլ լա՛ւ։

Ընծ յերկնից Հայեցաւ յամ պրկիս
մարդկան, տեսանել թէ իցէ ոք ի
մատուն՝ որ խնդրիցէ զաստուած։
Ընմանեքեան խոստացան՝ ի միասին,
և անպիտանացան։
Ոչ ոք է որ առնէ զբարի, և չէ ոք
մինչև՝ ի մի։
Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան,
զոք զործեն զանօրէնութիւն։
Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որ-
պէս կերակուր հացի. և առ աստ-
ուած ոչ կարդային։
Օ՜ի՛նչ դժար նոցա փոխանակ. և
ոչ երկեան յաստուծմ՛է. այլ էր
նոսա. այլ՛ոխրանայ։
Զգեաց զգեստն իբր՝ի հատուցանել
նց. և նորա պղծեցին զօրէնս նր։
Բաժանեցան՝ի սրտմտութէ երե-
սաց նորա. և եհաս՝ի միտս նոցա։
կարօտ էին բանք նոցա. քան զզ-
ձէթ, և ինքեանք որպէս սաք։
Ընկեա՛ ի տէր զհոգս քո՝ և նա
կերակրէ զքեզ. և ոչ տայ յաւի-
տեան սասանութիւն արդարոյ։

Ով քեզ տէր յուսացոյ, մի ամաչէր
ձից յանխտեան. ամէն։ ամէն։
յաղագս մեր քոյ միածնիդ եւ
անպիծ մօր. ամէն։
Խոնարհեցո առ իս ղունկն քո, եւ
լեցո զիս։
Լեր իմ ած ապատէն, եւ տեղի ա
ծուր լեցուցանել զիս. զի հաստատ
ատեն իմ եւ ապատէն իմ դու ես։
Ընծ իմ, միկեա զիս ի ձից մեղա
ի, ի ձեռաց անօրինի եւ անիրաւի։
Զոր ես համբերութիւն իմ տէր,
տէր յոյս իմ ի մանկութենէ իմմէ։
Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգան
դէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ած

ազատէն իմ. և առ՚ի քէն է օգնու-
թիւն իմ յաւիտեանն ժամ։
Եւ կիսատապացեն նըման առ իմաստ
ուղիղ եմիսի. և առ ապրիլ ծառայ
յեսացէն նըման. առ իմ՚ ըսեսիա. առ իմ։
Ո՛վ փրկութեաց զաղթատան՚ ի ձեռաց
հզօրն. զատեսան և ըզտանուկն, որոց
ոչ է իւր օգնական։
Ընխայեսցէ նա յաղթատան և՚ ի տը-
նանկն. և զանձինս տրնանկաց կե-
ցուսցէ. ՚ի վաշխոյ չարաց փրկե-
ցէ զանձինս նոցա։
Պատուական է անուն նորա առաջի
նոցա. կեցցէ, և տացի նմա յոսկ-
ւոյն արաբացւոց։
Յաղօթս կացցեն առ նա յամ ժամ.
և զօրհանատուր օրհնեսցեն ըզնա։
Եղիցի հաստատուն ընդ ամ երկիր.
և՚ ի վերայ գլխոց լերանց։
Բարձրասցի քան ըզլիբանան պա-
տուղ նորա. և ծաղկեսցի՚ ի քաղա-
քի ոնա որպէս խոտ երկրի։
Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յա-
ւիտեան. մի յաւուրջ քան զարեգ է

անուն Նորա։

Ինա օրհնեացին ամ ազգք երկրի,
և ամենայն ազինք երանիցեն նմա։
Օրհնեալ ասէր ած լինլի որ առնէ
զքանչելիս միայն. և օրհնեալ է ա-
նուն սբ փառց նր յաւիտեան. լցցի
փառօք նր ամ երկիր. եղիցի եղիցի։
փառք հօր և որդ. այժ մ և միշտ և.
միշխ։ յուկ։

Ո՝ հ

Աստուածային հաւատոյցդ ընդդատակ
եմ. և ինեցից տպէ յապդ զա-
ծոս քս։

խոստման եղեցին եւկինք աբանչե-
լեաց քոց տէր, եւ ճշմարտութիւն
քո յերկեղեցիս սրբոց։
Ո՞վ է յաղթող որ հաւատոյն քեզ.
կամ ո՞վ նմանիցի սուրբ յորիս ես։
Վանքդ ցնծալ զօրութիւն՝ի սրոյ
նից. և ոչ ընկալաւ ըզիս սրանչե-
լութիւն. անկիւնաքար։ այկ՚ոյ։ այկ՚ոյ։

Ընարեցեր ըզարքութիւն նորա, և
զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր։
Նուազ արարեր զաւուրս ժամանա-
կայ նր. և հեղեր զնոսա զամօթ։
Մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես զերե-
սս քո խաղաղ. բոլորեցի տալէս
հոգ բարկութիւն քո։
Իակ արդ յիշեա և տես՝ թէ ո՞վ է
իմ հանգիստ, ուր է՛ի զո՞ր լինէ
առեղծեր զնմ որդիս մարդկան։
Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ՝ և ոչ տեսցէ
զմահ. կամ փրկեսցէ զանձն իւր՛ի
ձեռաց դըժոխոց։
Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո տէր ա-
ռաջինք, զոր երդուար դաւթի
ճշմարտութեամբ քոյ։

Յիշեա զնախատինս ծառի քոյ, զոր
ընկալար ՚ի ծաց իմ յարգանաց բանին
Օրէն նախատեցին զՀիշեալն քո սուր.
Նախատեցին փոխանակ օծելոյ քոյ:
Օրհնեալ տէր միշ յաւիտեան յա-
ւիտենից. եղիցի եղիցի:

Փառք հօր և որդ. և սրբ. այժմ և միշտ.
աւիտեան. ամէն ասեմ:

<u>դՃ</u> Վասասանեան եղերական տեսանել զի
քաղցր է. ամէն ասեմ. զի յա-
ւիտեան է ողորմութիւն նմա. ամէն ասեմ:
Ո՛խտացի ըզգօրութիւնս մեր. ասեն
արատել զեմ օրհնութիւնս նորա:
Երանի՛ ոչ ածէն զիրաւունս, և
առնեն զարդարութիւն յամ ժամ:
Յիշեա զմեզ տէր ընդ հաճոյս ժո-
ղովրդեան քոյ. և այց զմեզ ՚ի
փրկութեան քում:
Տեսցուք զբարութիւն ընտ-
րելոց քոց. ուրախ եղիցուք զբ
ազգի քում. և գո-
հասցուք զքեզ ՚ի ժառանգութեան քում:

Մեղաւք մեր կոխ հարեալ մեր, առ-
նելոյդ և յանցեալ ։
Վասն եաց ըզնա ՚ի ձեռս հեթա-
նոս. 4
աց. տիրեցին նոցա առ նիւթ խրատից,
և ի շնամիւթ խրատից նոցին ըզնա.
և խոնարհ եղեն ՚ի նեղութ ձեռաց
նոցա. ամէն ամէն ամէն ։
Բազում անգամ փրկեաց ըզնոսա, և
նոքա դառնացուցին ըզնա ՚ի խոր-
հուրդս խրատից. և կորացան յա-
նօրէնութեան խրատից ։
Լայեցաւ սէր ՚ի նեղութեան նո-
ցա, ՚ի լսել ձայնի աղօթից նոցա ։
Յիշեաց զուխտ իւր, և զղջացաւ
ըստ բազում ողորմութեան իւ-
րում. և ետ ըզնոսա ՚ի գթութիւն
առաջի ամենայն գերչաց նոցա ։
Փրկեա զմեզ տէր աստ ամ մեր. և ժո-
ղովեա զմեզ ՚ի հեթանոսաց ։
Խոստովան եղիցուք անուան քում
սրբոյ. և պարծեցուցուք յօրհնու-
թիւն քո ։
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէ-
լի. յաւիտեանս յաւիտենից ։
Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն.

եղիցի եղիցի։
փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն ամէն։ ամէն։

դկ Այրարիմ հրամայեցաւ և այրեցաւ իմ.
ամէնսրբոյ հոգի, մի մատներ զիս ի ձեռս
ոգի նեղչաց իմոց. ամէն ըսեմ քեզի։
Ընկալ զպատարագս զոր ի քեզ. զի մի
ամօթահարութիւն զբաղեսցին զիս։
Սրտաբեկին ոչք իմ վրկութենէ քումմէ
ոչ, և բանից արդարութեան քո։
Ահա ընդ ձառայի քում առ ըստ
ողորմութեան քում. զարդարութիւնդ
քո ուսո ինձ։
Ծառայ քո եմ ես, խնայեսցես տուր
զիս, և ծանեայց ըզվկայութիւնս քո։
Համէ պատճառել ըզոտեր. խափանեցին զօրեն զօրէնս քո։

փ Անբծեցիր ն խնդրուածք իմ առջի
քո ասր. ըստ բանի քում ինձ ասես
այրաց զիս. ամէն ըսեմ։ ամէն ըսեմ։
Մտցեն ազօթք իմ առաջի քո տէր.
և բանիւ քո վրկեա զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-

Թխեա՛ք, յորժամ տաքացեալ ինչ
զարդարուի թխեա՛ք։
Խօսեցայ լեզու իմ զբաժա՛ք, զի ամ
պատուիրա՛ք ձեզ արդարութե՛ան։
Ելից ձեռն ՚ի կեցուցանե՛լիս.
զի պատուիրան ընտրեցի։
Յանկարծ երկու թուման՝ բուժարէր,
և օձի՛ք ձեզ խօսք իմ հին։
կեցցէ անձն իմ, օրհնեացէ ըզքե՛զ.
և իրաւունք ձեզ օգնեացեն ինձ։
Մոլորեցայ ես ոպէ զոչխար կորուա՛ծ
եա՛լ. խնդրեա՛ զծառայս ձեր, զի
պատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։
փա՛ռք հօր և. այժմ և. միշ. միշ։

() երկնեա՛ անձն իմ ընդունէր. օրհ՚ դ՚
նեցից ըզտէր ՚ի կեանս իմ. այ
լերկրա՛ւխան. առաքեա աւազից այ խոյ
միոյնչեա եմ ես. միլերկրա՛ւխան։
Ա՛յ յոյսդ ի՛ջիւտոնս յորդ ես մարդ
կան. զի ոչ դոյ փրկութե՛ ՚ի նոսա։
նեցէ հոգի ՚ի նոցանէ՝ և դարձցին
անդրէն ՚ի հող. և յայնմ աւուր կո

ևմկեն ամ խոսիտա-ղե նոցա ։
նլուսե ապվի սրդ տէր աստա-ած
յանիրաց օդնական է նրա . և յոյս
նոցա ի տէր աստա-ած է ։
Ա տուր ընկալող և ընթեր , ըստ
ը գործոյ ընթերցուածոյն ։
Ա տուր ընկալող և ընթեր , ըստ
ը գործոյ ընթերցուածոյն ։
Ա տուր ընկալող և ընթեր , ըստ
ը գործոյ ընթերցուածոյն ։

ցաւիցն և վիրաւորաց խոտոյքն։
Ել այսպէս արար ամենից ցաւոց. և
պատասխանս ետուն ոչ յայտնեցաւ։
փառք հօր. այժմ. ամէնքս միաբան։

Վասն ցաւոց լսելոյ առ ոչ ոքէ ամենևին։ դէ
Ասէ Տէր՝ ամենայն. առ հասատատէք
իմ, ապաւէն իմ և վրկիչ իմ. ամէն
Տէր ամէն։
Ընտրեալ օդնական իմ, և ես յոյ-
սամ՝ ինձ. ապաւէն իմ, եղիցի
վրկութեան իմոյ՝ ընդունելի իմէ։
Օրհնեցեալ կարդացից առ Տէր, և
՚ի թշնամեաց իմոց ապրեցայց։
Էութիւն եղեն վիշտք երկունք մա-
հու. և ուղիք անօրինութեան
խռովեցուցին զիս։
Ի հիւանդութենէ ցաւագին ազատեցին զիս. և
ժամանեցին ինձ օրհասական մահու։
Ինեղուեր իմում ես առ Տէր կար-
դացի, և առ ինձ իմ ազատակեցի։

Օ դէպս ունէր ինձ զօրութիւն ՚ի ան- փ
տեղութենէ. և դիւրութեամբ ՚ի վեր-

լաց իմ ներքոյ իմ ամբարձր. ասէ
Տէր Յհս Քս։
Օձիճաման իմ հալածականս առա-
քեր. և զառեղիս իմ առաքեցեր։
Ընդարակեցին, և ոչ ոք էր որ վերս-
կէր ընդառաջ. կարդացին առ ոչ,
և ոչ լուաւ նոցա։
Անդրեցից ընդառաջ որպէս վտիճ ա-
ռաջի հոտից. և որպէս կաւ գոռե-
հաց կոխեցից ընդառաջ։
Փրկեցէ զիս ասէր ՚ի հակառակու-
թենէ ժողովրդոց. և կացուսցէ
զիս գլուխ հեթանոսաց։
ժողովուրդ՝ զոր ոչ գիտէի, ծա-
ռայեաց ինձ. և՚ի լուր ականջաց
լուաւ ինձ։
Որդիք օտարաց սրտեցին ինձ. որ-
դիք օտարաց մաշեցան, և կաղա-
ցան ՚ի շաւղաց իւրեանց։
Կենդանի է Տէր՝ և օրհնեալ է ած.
և բարձր եղիցի աստուած փրկու-
թեան իմոյ։
Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ.
և հնազանդ առնէ զժողովուրդս
ընդ իւրեան։

փակիչ իմ՝ ի ծչնամեաց իմոց բարեխա-
ցեալ. յայնցանէ ոչք յարուցեալ
են՝ ի վեր իմ՝ բարձր արարեր զիս. և
յառնէ անիրաւէ վրիժեցեր զիս։
Վասն այսորիկ՝ խոստովան եղէց
քեզ՝ ի հեթանոսս. և անուանի
անձ արարչի ընդիրուն ծագաւոր
ուի նմ. առնել ողորմութիւն ընդ օծեալ
նմ դաւթի, և ընդ զաւակի նորա
ապի մինչեւ յաշխարհ։
փառք հօր և. այժմ և. միշտ. անկ։

Կանոնագրութիւն բուն բարեկենդանին, և նոր կիւրակէին.

() Ոչինչ է ինձ իմ զուէր. օրհ- ող
նեցից զտէր ի կենդանութիւն իմ. սաղ-
մոսասացից աստուծոյ իմոյ՝ մինչ-
չեւ եմ եւ։
Մի յուսայք իշխանս յորդիս մարդ-
կան. զի ոչ գոյ փրկութիւն ի նոսա։
Ելցէ հոգի ի նոցանէ՝ և դարձցին
անդրէն ի հող. և յայնմ աւուր կո-
րիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա։

Եւ ասէ ցնա՝ Ո՞ր ինչ ասեմ զքեզ առնել
յաւուրս օրհնութեան քոյ. և յոյժ
նեղ է ինձ ասել։
Որ արար զերկինս և զերկիր, զծով
և զամենայն որ է ՚ի նոսա։
Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւի-
տեան. և առնէ իրաւունս զրկելոց։
Տայ հաց քաղցելոց. և արձակէ կա-
պեալս տէր։
Տէր բանայ զաչս կուրաց. և կանգ-
նէ զդիմեալս տէր։
Տէր սիրէ զարդարս. տէր պահէ
զպանդուխտս. զորբ՝ և զայրի
ընդունի տէր. և զճանապարհս
մեղաւորաց կորուսանէ։
Թագաւորեցցէ տէր յաւիտեան,
քո Սիոն՝ ազգէ ի ազգս։ Ալէլուիա։

Օրհնեցէք զտէր՝ զի բարի է սաղ-
մոս. սաղմոս մեղուի քաղցր և
ցանկալի է օրհնել զԱստուած։
Օրհնեցից զՏէր քանզի պատուիրեաց
ինձ. սաղմոս սացից քնարիւ
զԱստուածութիւն յաւիտեանս։
Նովաւ ելոյծ օրհնութեամբ։

Ընդ երեսս ամէն ոտն իւր. և զգլուխ
ուեալն իսրայէլի ժողովէ։
Ոմն զբեհեղ սիրտս, և ապատ
զամենայն վէրս նորա։
Ո մեռանէ զբազմութիւն աստեղաց. և
զամենեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ։
Մեծ է տէր, և մեծ է զօրութիւնն
նորա. իմաստութեան նորա ոչ գոյ թաւ։
Ընդունի զհեզս տէր. և խոնարհ առ-
նէ զամբարտաւանս մինչև յերկիր։
Օրհնեցէք զնա խոստովանութեամբ.
սաղմոս առէք նմա օրհնութեամբ։
Ո զպճեցոյց զերկինս ամպով. և ապատ
բաստ սրտի զանձրեւ իւր յերկիր։
Բուսոյց զխոտ ՚ի լերինս, և զդալա-
րի ՚ի ծառայութիւն մարդկան։
Ո տայ անասնոց կերակուր. ձագուց
ագռաւաց՝ զոր կարդասին առնեն։
Ո չէ մեծ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամ
ոչ ընդ իրանս առն
հնարի համբերեաւ։
Այլ համբերեաւ տէր ընդ երկիւղա-
ծըս իւր. և ընդ այնոսիկ զոր յու-
սան ողորմութեան նորա։

Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, ով ծով, զի դարձար յետս, և
ոչ հոսեցար իբրև զառաջինն։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ,
որ ելար իբրև զլեռնս խոյանս։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ,
որ ոչ հոսեցար իբրև զգետս։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ,
որ ոչ ելար իբրև զլեռնս խոյանս։ Ի՞նչ պատահեցաւ
քեզ, որ ոչ հոսեցար իբրև զառաջինն։ Ի՞նչ պատա-
հեցաւ քեզ, որ դարձար յետս, և ոչ հոսեցար իբրև
զառաջինն։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, որ ելար իբրև
զլեռնս խոյանս։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, որ ոչ հո-
սեցար իբրև զգետս։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, որ ոչ
ելար իբրև զլեռնս խոյանս։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ,
որ ոչ հոսեցար իբրև զառաջինն։ Ի՞նչ պատահեցաւ
քեզ, որ դարձար յետս, և ոչ հոսեցար իբրև զառա-
ջինն։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, որ ելար իբրև զլեռնս
խոյանս։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, որ ոչ հոսեցար
իբրև զգետս։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, որ ոչ ելար
իբրև զլեռնս խոյանս։ Ի՞նչ պատահեցաւ քեզ, որ

ընդ քեզ ընդ միմիոդ ելիեսցէ հայրս իմ
կամ իշխանութեամբ յն պրսաւիչն
ընդ սմա՛ռտըս քո։

Կանոնագրութիւն մեծի Աղբատից։

Իշխանք հալածեցին զիս ի նանէր. սղ
ակն ածին զիս ի բանից քոց երե-
կեաւ սկսան իմ. ակն ածին ։
Ընծայեա ես ի բանըս քո, որպէս
այն՝ որ գտանէ աւար բազում ։
Ծմեղս առնեմ և անարգեմ, և զօ-
րենս քո սիրեմ ։
Կօճն անդամ յաւուր օրհնեցից զքեզ
քեզ, վասն իրաւանց և արդարութ քո ։
Խաղաղութիւն բազում է սիրողաց,
շք սիրեն զօրենս քո, և ոչ գոյ ի
նոսա գայթակղութիւն ։
Սպասեցի փրկութեան քում տէր,
և զպատուիրանս քո սիրեցի ։
Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ ։
Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկա-
յութիւնս քո. զի ամենայն ճանա-
պարհք իմ առաջի քո են ։

աղ Ներձեսցին խնդրուածք իմ առաջի
քո տէր. ըստ բանի քում խնա-
տուն ինձ։
Մատեան առաքիք իմ առաջի քո տէր.
և բանիւ քո լրկեա զիս։
Ողխեսցեն շրմունք իմ զօրհնուխս
քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զար-
դարութիւնս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամ
պատուիրանք քո արդարութիւն են։
Եղիցի ձեռն քո՛ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկութեան քումմէր.
և օրէնք քո խօսք իմ էին։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորու-
սեալ. խնդրեա զծառայ քո, զի
զպատուիրանս քո ես մոռացայ։
Փառք Հօր. այժմ և. ամէն. ամէն։

Ի՞ր գինի կգրանկէ, և պուրջ ատեպարանն՝ ի վերայ,
և զաղմոսարանն. և ասէն երկու խահանայք զաղմուն,
ձ, ձ, ձոխա։ Կնդէր խուռվեցան հեթանոսք։
Տէր զի բազում եղեն. ի կուռսլ իմում լե-

ատր : Եւ այլն եղեռնական յայնի-
սիոյ , Իշխանք ժողովեցան : Երէց անգամ ասաց , և պնդեցան բարձր :

Կանոնագրութիւն Ազգի Հայոց :

Պատահեաց առէր զայնոսիկ ոչ-
խարս : Տէր ՚ի լինի 30 Հայոց ի կանոնագլխին ընդ առաջին ասի՝ յերկին գոբ-
ղային որ ի այլոց մարգարէից՝ եւս ասէ : Յոհ ելիք ոչ ա-
ւի ընդ առաջին որպէս և առաքելութեան ոմանց , զինչ կա-
նոնագլխոյն ասի , եւ եւս խոստացութեան : Օրհ-
նութիւն և փառք : Եւ ապա պաշտօն առնէ ընդ
յոյնին , և զինչ հանգամանքն առաքարանն ընդունելոյ լի-
նի : Յոհ ելիք հանդիսի օր լինի , կամ խաչի փող լինի ,
Ա յսօր անձառ ասէ . և խաչելութեան առաքարան
ընդունելոյ լինի : Զինչ առաքարանին՝ Ողորմած տիե-
զերաց . ապա՝ Հոգւոց հանգուցեալոց :

Յոհ ոմանք ընդ օրհնութեանն հոյլերն պաշտօնն , և զինչ
օրհնութեանն պառաքարան ընդունուն . և զինչ Հոգ-
ւոց հանգուցեալոց . և Քրիստոս արդի ՚ի :

Եւ տեսան Վրաց Հայոց կաթուղիկոսի առացեալ յաղագս
Ազգի Ուրբաթոյ գիշերին Աւետարանացն :

Ի՞շխանք ժողովեցան ՚ի միասին և . ասէ
արդ տեսատն և ասման օձելոյ նորա :

Ա՞յսօր անձառ լուսոյն ծագումն
՚ի երկնաբնեան մեր կամարէն
մըն . խոնարհի ՚ի վերնատունն ՚ի

սուտ Էրանկան ոճնից լսուտմն. նախ քան զընդհրկելն խոստմտոյն սիա ծաւ զենջայկ արկօղն լուսոյ. ևչ ջուր առեալ ծանուայցաբար զուտկն լռա նայր զաշխարհատոյն։

Իսոնին հօր վատից լսոյ պետ րան մերձել յոտս ոչ ներէր. այնմ ձեռաց սրոյ են գործք երևից եր կինք և էրկրաւորք. պրտ կուրց աչք բացան խուլք և հանճարք ար ձակեցան. որ վէրածեաց զինքն ՚ի ծուլին սատանայ ալեացն և լռեցի՛ն Վրխոյն ընտրեալ հօտին փրկու սատուկր զսուրհանուրդն ոչ գիտելոյ. որպ դատնայր և հնազանդէր զնա Էպգրտխա մերթել մտքէր. գըլ խոյս առնէ ինչ սիրոյ լուացու մըն ջոյ զի լուացեալ է. ասեցե այնք են մերթասէրն յօդիլ ՚ի գրտխա սիրոյ։

Ոսոց խորոյ. աշակերտաց զոր ասնէ բանիւ վարդապետեաց. ա-

որ դուծնէլ զմ ծայրագոյնն եղոյց
յինքեան զխոնարհութի՛ն. սպա՛ս
ուրեմ հողեգինաց այն որ ան
ապեան է հրեղինաց. տարեալ պաշ
տօն իւր ծառայից այն որ պա՛շ
տին ՚ի սրմէբէից:
Նո՛ր մարգեցեր յաւուրս նոցին մա՛ն
բուր ձեւօք զուտս նոցին. և ու՛
սուցեր խոնարհութե՛ն յանդիման
լինել չար հրապարտին. և զիա լու՛ա
զոխոմըն մեղաց աղաչանօք սրբոց
գլնդին. և լզգնացս ուղեա՛ զո՛
տին խոնարհութե՛ն և լիւ՛ք յերկի՛նս:
Օրի՛ն: Ա՛ենպարան Յօհ: ՃԺ՛ը: ԺԴ. 16: Ամէն
ասէ՛ն: Վ՛երջ. և աշակերտաքն իւր:

ներեալ սաղմոս ի : երանի որ խորհի : ոտիկս
վտահութեան : դատ արա :

բանն առնօրինակս թեւան եդին ի վէմ
բոյոյ իւր. տէր ոտիկս ամր ի ծայրս ոչխա :

Ո՞վ ոք բաղարջէն ոչ հաց առնիցէ եւ
ըզմտրտիկնն իւր զիւրկնաւորն. ըզկո-
ասծինն առնէիցէ զանառակ զանառա-
կիսանն եւ զհոգեւորն. ընդ ոչխարիս ո
արեան ձեռնին եւ մեզ զարիւնն
իւր ոչ խոտ կերակին. և ելեգան զատ-
նակոնին վտխան ըզվայրս առա-
ուածոյ :

Ծանաւորն առաքածոյ զհացըն կէ-
նայ եւ քաղցելոյ. և ըզբաժակն
ընդամենայնի ամէն յայտարար տլըտ

մեցեալց. այս նոր ուխտի խոյակ
բեանն վասն հինին ուխտին ա
բեանց. զոր յիշատակ եմ անդրէն
վինչև եկից ես ի մեռանելոյ։
Զողովեալքս ի բէն հայցումբ ընդ
ժողովեալ մեռանելին. որ զկնոդս
բանալոյ քո մարդկին բաշխեալ ուրա
ջնոյ բաժակին. ընդունելով և մեզ
սէր ընդ նմանին հաղորդ լինել. բուա
ռեղանին. կենաց հացիդ յոր վայելք
պիղծ և լմպեբ լեալոյ ուրմ ծանրանիմբ։
Ի՞ յընտրե լոյ աշակերտացն յուդա
մեկնեալ ի քէն գատաւնցն. զբարձոյ
մեղաց զգատն այլ մատնէր ի մահ
ընդ արծաթոյ. ի յոմանց ոմանց գայլ գար
ուրդ մերձի ժլատիրն և նեղոտոցն.
ուստերայ ընդ վայրագութեանն յայծա
խէ զևաբէլոթիւն։
Ի ցմարն խոսէր աղերսալի խաւարե
լոյն վասն գարձի. մի ոմն ի ձէնջ
անկ եղբայրն զիս մատնեսցէ ա
ի մահ. այլ ասացուս լուծոյ զայն գար

հաւքէր և ակնաբրկէր առ յովհան
նէս. հարցանել թէ ով էյէ զաս
ւանձանող վարդապետն ։

Օրի ։ Աւետման ղուկ ։ մկ ։ իբ. 1 ։ Մերձե
ցաւ ոօն քաղարջա ։ վերջ. խոսէին ի նա ։

Ներսէս Սաղոս՝ ծբ ։ Փրկեա զիս ի ։ Առուաձ
մերմեցեր ։ Տուր առուած աղօթից ։

Փրկեա՛ զնա ի մըշնամեաց խոց
առուրծ. և ի հալածչաց խոց
անարեցո՛ զնա ։

Ասնոմով սրոյն յուր սրբեալոյն
ըզսրբութեանն ի նէն վարդապետ.
Թագեալ պատառ ոսյ յոնդոյն
նըշանակեալ զդողըն մասունչ. զոր
առեալ և սերկայացաւ յոնծայեն հոգ
ւոյն չնորհաց. մասունեցաւ նախայ
էարէն ընդ մասունութեան վարդա
պետի ։

Ովպրատոյն տուոյն զբերկեալ խա
ւարանէրն արտաքս ելեալ. ոչերըն
յայտնէր լոյս ճշմարտացն ըզգայնա-

ելոյն Յիսուսի. ապա առաքեալ խօսէր ընդ
բանտապետին և իշխանսն քահանայից հաւա-
նեցուցանել զնոսա. որպէս յայնժամ զնոսին
առնէր և ընդ ամենայն հնազանդ ապա-
ւէր։

Կո՞ղոսանեա՞ն յայնկոյս ձորոյ՝ ի վեր-
նասանն են և խոնհրդոց. եմուտ
պարսէզ ընդ պարսիսն եմոյծ զա-
դամ յանկն դրախտին. մնծցեա և
զմեզ տեր ընդ նմին ուսան հան-
ներ նախ զաճառկինն. զի ժառանգ
դե՛ր ընդ հայրենին արժանաց-
ցուք
մեր վերստին։

Ոգւոյ ընկերացն ապերասանքեա՛ր եր-
խեն եղեալ առանձնաբար. վրկեր
զաշխատիս հնդկիա յօժար բաց ի
բնակիսն մանրացոյց տկար. ոչ ոմն
ուժգին և զօրաւոր և ոմն անզօր
վրտանգաւոր. այլ մի և նոյն գոյ
ամենայն կրկին ըզկիրսըն կամաւոր։
Զայնխս մատչէր առօրեամբն վա
խմանս հայր խոր էսկան. ծանրա

զընէր խոնարհական սրտիւ կըսկսի
ձառնր ամ. Եթէ վըսկսի մարդկան
հնար է առանց մահու իմ որ գրեալ
է. բայց մահու մահուս չինէն անցցէ
այլ ինչ կամաս այլ քցդ առեալ։
Ա օրհեալ յերկինս բստանց հոգ
մանն սրտնաձիլ կայլակ վիժման. ի
զօրանալ հրեշտակ մերձենալ զօրի
նական գիրըն լցցեալ. զի կատա
րեան էանս զբնաւ ածլին բանըզ
մարդկուց ապրա էր գերկիւղ և
զալըստեան յիւրմէն կրել առնօ
րինհամին։

Օրին։ Ա-եփարան Մարիամ՝ ճիլ։ ժդ. 27։ եւ ա-
ակ ցնա Յիսուս։ Վերջ. և սկսաւ լալ։

Ջորդդէ Սաղմոս՝ հլ։ Առաւած մոխն հե։ Ող
հոսհուեսէ։ ցնծացէք առ առաւած։

Նպա ի ձեռանէ քոմմէ մերժել
ցան. մեք ժողովուրդ և խաշն
նորոյ քո։

Ա՛ան ապաշխարեալ կատարեցոյ էին որ ըստա
ընուեր գրա մարդկային. տուդնա-

ասեցան՝ ի գիշերին աղօթեցեր ամե-
նայն հայրերովին. ձայնեա՝ ի մեզ զլոյսդ
երկնային և վարանեա զերկիւղ
չարին. մատուռնք հոգւոց մեր ի
մարմին յերկիւղդ սուրբ բեւեռ
ասացին։

Աղաչեալ յուդան որ մանանեցից
հանդերձ պանտն վարիսեցւոյ. ան-
կան նմանն առնայնկեցից որք յա-
խտեան չէն կանդնեցից. յուդաս
նենգամբ հաւքթուրթիլ առիմ մանչ
հոն նշան տալով. ինձան սիրոյ
դնան մանանեցիլ չար լինդ բարւոյ
վրձայնեցիլ։

Յայնժամ առ դուռն սիրոյն պետ
լուա լզծանութիւն անուն մարգոս.
և հաւատոյ սուսերդ զանկանչն աջոյ որ
ոչ լուաս անաստն իւրոյ. խակ տէ-
րոն մեր արուզանալէս յուսնիլն մեր-
ձեալ բերդիշխապէս. առողջացոյց
աստուածապէս զոր ոչ ասեին կու-
գային հանդիպ։

Վ,որ հօտն ի փոքուս ցլատեան քան զի գիտուիլն քաջ հարեան. ապա-
րամ միայն ընդհեա երթեան ի յայլ-
կանէ վիմին շարժեան. նշանակեան
հաւքն խօսէր առ ի պետրոս սուրն
անխափակէր. զեանն յիշէր, դառն
աղաստաւէր ի գլխովանէն դարձեալ
կանգնէր։

Ընդհեալ վիմէն եկեղեցւոյն զոր
պահեցեր ի հոսելոյ. ն կանգնեցեր
ի գլխոյ վանքն սրբոյն աղաս-
ուելոյ. կանգնեա և զիս տէր ընդ
նմին ի գլխովանէ սայլ-աքսորին.
տալով աչացս յոտն աղաստուս և
ջուր նման ծնանիլ գլխոյ։

Ո՛վ կամաւ զանկանալին կատեալ
ընդհեռս արձակողին. ի յատարան-
սըն տանէին կայրափայ և անանա-
կին. ծանուցն զերծման այն անա-
տանէր յոլովք սրտիքն Թեւատո-
ղէր. Թոռք արձակեալ ալիզ լե-
ռանէն յայն ոչ կուրին լոյս ձայ

գեաց Մբրմէն ։

Օրի ։ Աւետարան Մատթէոսի ։ ժԸ ։ հտ. 31 ։
Յայնժամ ասէ ցնոսա ։ Վէրջ. և ցխախեան ։

Հինգերորդ Սաղմոս՝ ճԸ ։ Աճ օրհնութեան ։
Առաց սէր ցսէր իմ ։ Խոստովան եղեր ։

Խօսեցայն զինէն լեզուս նենգաչ
ընդ ատելիս. և բանիս ատելութեանն
զիս պատերազմի ։

Զոր կատարած մարդկան լուծէր
որ կատեցար ընդ կատելոյն.
զիս արժանեա ինքնակատարէ մեղաց
կապից զերծուխայնոյն. որ ընդ մե-
ղօք պատրաստուրին կացեր անմեղ
՚ի տառեն. տրժաւ վատօք պատ
հայրեն մի զատեսցես զիս ընդ
նոսի ։

Պատուական ոնօք հինն ադամայ որ ձա-
ղեցար վասն նորա. ջընջեա զամօթ
մեղաց լերին որոյ զերեսս իմ
ծածկեցին. որ ներեցեր չար ծա-
ւային ածել ձեռօք քոյ պատ

կին. հար ուժգնական ղէմքըս էարին
տրէս և զիս եհար ուժգին։
Ց՝ոհըն լուսոյ յառաջմէն՝ի յուզ
բաժուն հընոյ զաւակին. կայր ան
ոաջի գանաձորին ծառոյն ներսէր
՝ի յատեանին. ՝ի հարցանել պիղա
տոսէ տէրն ոչ առնէր պատասխա
նի. զի կանխատաց դիրքն լըցեր
եղէ ես մարդ որ չէ խօսիր։
Ա՝ոմկաև՞ն դատք զինուորացն ար
կին հանդերձ նախատանաց. այնմ
որոյ զգեստն էլայս վառաց իբրև
զօմոց զինքեամբ արկած. ՝ի ծուռն
իջեալ կատակէին զուրխան եղէ
գաւազ հարկանէին. ապա՝ի վերայ բա
րձին ընդ ուսոց քաշեցին։
Սոմայէն քերուելէից բառնայր հին
քեռանէ ընդունայն խաչին. ինչ՝ի տե
ղի գողգոմաթային յորում եղեալ
մարդն առաջին. ետուն ըմպելիք
նի զմիւռեաւ և կերանելոյ եղեալ
խառնեալ, զոր զգալոյն դառնէն

Հաշակ վիճեաց մեղ քաղցր և աչ
խարժակ։

Վ ԵՆԵԱԿԱՆ ՆՐԱՆ ԶԱՐՏԻՒԼԵԱՆ ԱՍԻՆ ԸՆԴԻՐԱՆ ՄԵԿԱՑԵԱԼ. և ԶՀԱՆԴԵՐՁԱՆԻՆ ԲԱԺԱՆԵԱԼ ԱՌԱՒԱՒՆ ՀԱՏՆԻՆ ՀԱՐԻՒՃԱԿ ԱՐԿԵԱԼ. ԸՆԶԵԱՒԱՆ և ՊՈՏԱՆԻՆ ԾԱՒԵՑԻՆ ԸԱՏ ՅԱՅՏՆԱՒԱԼՆ ԴԱՒԹԵԱՆ ՁԱՅՆԻՆ. ԸՆԴ ՎԱՅՐ ԽԱՆԴԱՑԻՆ ԶԻՆ ԲՆԵՒԵՒԵՑԻՆ ԶՄԱՆՈՒՆԱՆ ՈՐ ԳՐԵԱՑ Ի ԱՍՊԱՏԱԿԻՆ։

Օրի ։ Ա-եպտան Մոպիէոսի՝ յիւ ։ լիւ. 57 ։ Իսկ նոցա կարեալ ։ վերջ. ելից դառնային ։

Վ ԷՅԵՐՈՒԴ Սողմոն՝ ՃԺՀ ։ Խոտովան եղեբուք սեաւն, զի քա. ինչ ցայն պուռնն որ ասէ՝ Բաց կէք ինձ զդրունս արդա. կցուդ ։
Խոնաոտվան եղեբուք սեաւնէն զի մոր-
մնէն ծնար ։

Տ ԱՐԱՃԵԱՒ ՃԵՌՔ ԸՆԴ ՃԵՌԱՑ ՈՍՔ ԸՆԴ ՈՍԿՅ ԸՆԾԱՒԱԼԵԱՑ. ՓԱՅԼ ԸՆԴ ՓԱՅԼԻ ԴԱՒԸՆ ԱՐԱՏՈՒՅՆ ԼԵԱՆՔ ԸՆԴ ՄԱՀՈՒ ՓԽԱՐԿԵԼԻՆ.

Ի մէջ երկուց անօրինաց կայր մեր-
կանալ առաւղն օրինաց. զոր ոչ
առեին անդրէն կուրանց քաց Ի միոյն
յաւարակաց։

Պոռնկեցաւ արեգականն ըղտուն անուր
դիշերանաման. զնաստուելըն քօղանկ
մերկուհի՝ զի մի առեցէ անկն առնր-
ժան. Ի մէջօրեացն նըսեմանցաւ յոր
ժամ անդամ մեղօք մեռաւ. Ի յինն
երորդն Ի լոյս դարձաւ յոյժամ
մանկաւարք մահկրն լուծաւ։

Ցօղէր արտօնըր ցանւոյն մայր ան
որ կայր մերկ առ խաչին. յոյժամ
լուէր ընդմարտին բարեաւ ոգ հե-
ծանին. Եառն քացաց խնամել
լերկն այնմ որ բընկեաց գեօ յանդե-
ն. և Ի վեմն վնասակ բարի ար-
բոյց տոհմին դառնացոյն։

Խնձեալ յերորդ ժամն ճգին
զմարդս նախնոյ մօրն եւայինն. Ի
վերջն անկեալ մնալն աւազին հա-
ւանական բանիւ նորին. Ի սոյն

ժամու տէրն՝ ի խաչին զի քաւեաց
ցչչ զվերոյս նոցին. և յարժան եղ
անդամըն հինն եղ պատուական՝ ի վիշ
դրախտի՝ ։

Փաղեայ ի բարեացս ընդ իմ էին ինչ
առ հայր գոչէր. զհոգին կամաւ
հիւծ ամաւոտէր զհոգիս մարդկան
նիչն ընծայէր. երկիր հիմանբ առ
առանելցուն և վարագոյրն ընդ վիշ
հերձաւ. վիշ ի յիսներեանց պան
առանելցան և գերեզմանք մահիս
բացան ։

Պաղտոս ի սբառնչելեացս ած մարդ
նովի վասն իմ խաչել. մերոյ բնու
թեառքըն վիշաւանի ած առնահ խոս
առանի. կրկնաւորաւ կողին ամ
բերաբ եկեղեցի իր հաստատի.
Ջոնելն մարդի գարիւնն ընդէ զոր
դի ընդ հօր վառամորէ ։

Օրի ։ Ա-եպարան Յօհաննո՝ ճծէ ։ ժը. շ ։ գ-ի-
տէր և յուդա ։ վերջ. հաւ խոսեցաւ ։

իկ իդ Վրոտաւոր տիեզերացս որ զքեզ ցաւ ցնչեր մեղ լոյս փառաց. արկար ըզ-քեզ ՚ի զլինուորացդ քրամիդ կայր վար նախատանաց. մերկեա յինէն ըզ-քուրձ մեղաց ըզտերտերանդինեան տ րեամբ ներկած. և զքեզ զգեցո զնո-րայն խալին ըզպատմուճանն իմ զոր ՚ի ձեռ ջին ։ Ընկնաւար Թագաւորիդ ՚ի ձուներ իջեալ խաղ առնէին. ձածկեալ ըզ դէմս խլել կրնային և ելեգամբ հարկանէին. ևզիմ անկեալ մինչ ՚ի գետին ՚ի հնազանդել կամացս չա րին. ևՙ Թողուցուս խաչել տալին այլ կանգնեսցես զիս վերստին ։ Պատեալ ծոլորտիդ քո մարմին յեղա վրձրուդ գատաւորին. սաստիկ է տա զհայրուած գանին վասըն գա նից նախատեղծին. զիս որ յոտից մինչև գլուխ ցաւօք նեղիմ անհր նարին. աւտղացս գարձեալ կըտկին

պատէն շնորհօք յաւետապահ ։

Աբրահամայ պատճառաւ զամրտունն պար
պեցուցեր ահտրօնի. վոխանն պը-
տակ ի միջոց եդիր մըշակ այգւոյն
խոտակերի. լըզ վուշ մեղաց հանցե՛ս
մինէն պոյիս ըհատ իմ ի ծառայ-
մին. և ողջացո պհայրապետաւժ վէրին
պի տալիք մեղացըն ջընջեացի՛ն ։
Օրի ։ Ա-եպտրան Սապիէոսէ՝ յժէ ։ իէ. 1 ։ Խբրև
այգ եղև ։ պէրջ. և մայր որդւոյն պեբեթեայ ։

Ե՞տուն ըմպել քեզ ընկերին և
ըզ-քանցանէն ի ծարաւին. արբէր
կամաւ պի քաղցրասցին ճաշակ
պրտողն դառնադուն. ըզդատ-
նուխին թիւնաւորին պոր ի մա-
ռնա հոգւոյ արկին. հերեա՛ ի
բաց հանդերձ սպին և քաղցրա-
ցի սէր քո ի սիրն ։
Սուղնեալ ծառայ մահաբերին այնմ
որ բնաւռ ի մէջ դրախտին. փո-
խանն բարձեր ընկնայ խաչին ի գող

պիմիա հայներ տեղին. զիմ առ ՚ի
միջս անկեալ զոդի և ծանրագոյն
բարձող բեռին. բարձ ՚ի յուսոյդ
ընտ պչհատրին հան ՚ի յերկինս յուխ
տեալ տեղի ն։

Ի՞ յուրբաթն աս ժամ երթայրին բե-
հեղեցար տէր ՚ի խաչին. լուծեր
զկատանս նախատեղծին և կանգնել
ցեր լոզմ լշնամին. զիս ամրացո՛ ընդ
հնձանեաս կենդանարար քո նշա-
նին. և ՚ի ծագելն յարեւելից լու-
սաւորեա լուսոյ նորի ն։

Ի՞ շաբաթ աւուրն ամենայնի բացեր ընդ
դռնեն անդին դրախտին. լուա հա-
ւատոյ սրբուհի նորին կատարեցեր
ըզ խընդրեցին. տո՛ւր և ինձ տէր
ընդ նմին լսել ընդնոյն պատասխա-
նին. այսօր ընդ իս իցես յանդին ՚ի
հայրենիս քո աւուրջին ։

Օրն ։ Ա֊եպտոն Մարիոսի՝ ձղը ։ ԺԵ. 1 ։ ե֊
վաղիատակի ։ ձէրջ. եկեալ էին յերուսաղէմ ։

Բայց երբեմն ալ ինչ էլեն հիմունք
երկրի տատանէին. և վարագոյր
հին ծրինին վերածած՝ ի վայր պա-
տառէին. այդ ընդ վիհացն որ շար-
ժէին շարժեան գայնշարժ սիրտս՝ և
բարին. ընդ պատառել վայրանգուս-
րին գիմ պատառեա լզգիր պարտին։
Երեգահան լոյս ջնջ այրկեան խա-
տարանայր միջօրէին. և գերեզման-
նըք բանտային մարմինք սրբոցըն
յառնէին. ընդ խաւարել լուսա-
ւորչին մարդեա յինէն զգործ խա-
տարին. ընդ մեռեալցն որք յանէին
կանդնեա զմեղօք մեռեայ հոգիս։
Վ,որ սիրոյ պատուհրանին գործով
լնցան եղեր բանին. աղօթելովան
հայր յերկինս Թողու լզմեղս որ՝ի
խաչին. ինձ որ հոգւոյս հաւատա-
ցեան երկրպագեմ քեզ միածին.
Թող լզանօրէնութիւնս հրամանին մի՛
մնեցայն մեղք անուանէն։
Սոքրատեցին առանձնութեամբ՝ի յա

ւանդել առ հայր գինոգիտ. որ ՚ի
պժոխս իջեր նեղելին ՚ի բանդ մա-
հու և խաւարին. կանգեալ զինչխամ
նըն մանհաճելին հաներ գհոգիյան որ
՚ի բանտին. և զիս հանցես որ ընդ
նոսին բանտէ մեղաց այլևայլոցին։
Օրին ։ Ա-եփսրան Ղ-հատ՝ մղե ։ իբ. 66 ։ եւ
իբրեւ այդ եղեւ ։ վերջ. տեսանին զայն ։

ամ
պձ

Ընդերացն անանգամեան որ յետ
մահուն անմահարար. բըղխեալ
՚ի քէն վըտակ կըրկին ՚ի նորոգմանըն
կոպածնին. բայց ըզբեանէն իմ յոր
բաւցնումըն քո արեամն կենարարին.
լըւա դարձեալ յանգամանին մեր
ոչ չնորհօք այլ ապտաստօք։
Յաճախահիլ մեռանելոյ զմեռեալ
հոգիս կենդանացն. մաղմամբ ՚ի
նոր գերեզմանի զմատեալս ՚ի մե-
ղաս վերածեա. ՚ի գերնեղբնոճն ՚ի
ջանելով ՚ի գերոյն մեղաց վերաբե-
րեա. ՚ի սուրբ մանհու քո բնակե-

ալ լուսատուն և զինա հոգւոյն։
Պիտա իմ առքեզ աղնդակին բանդ
ոյ ընդ հօր ’ի սիրեսանէ. որ կամա
ւոր վանէն մարդկան կրեցեր մարմ
նով զայս ամենայն. ինձ լսել ա
րար ընդ ըզձայն յաղթական թեանդ քո
կոչման. ընդ ժողովեցն անդ անդ
բանիւանցն օրհնել ըզքեզ միշտ յա
ւիտեան։

Օրէի ։ Ա-եփրեան ըսպ Յովհաննու՝ ձրէ ։ ԺԲ. 17։
եւ նոքա առեալ ։ վերջ. յոր խոյեցինն ։

Ո՞վինի Ա յսօր անձատելն՝ ասի աղջոս կ՚ուզէ, նշա
նեցաւ ։ փոխ. ի կարդալ իմուս ։ ե՞ւ ապա ընդ
ունելոյ ձենի ա-եփրեան խոնհարելուն ըսպ չայնին. և
չինի ասի շարականն՝ Ողորմեալ ։ Իսկ ոմանք զա-եփրա
նի շարականն մեռայն ասեն. և ոմանք զնորոգեալն կամայն
ասեն. հանգ չո է ։ Բայց յորժամ պատարագման շարականն
հանգչեսցեն ասեն՝ չինի շարականացն ասի աղջոս ըսպ
չայնին. և ընդունելոյ ձենի ա-եփրեան ըսպ չայնին. և
չինի ա-եփրին ասի ՅԱՁ անեղջէն գոհ մը. չինի ՅԱՁ
անեղջին՝ ձոզւոյն հանգուս ։ ե՞ւ ոմանք ընդ ԱՁ
անեղջին երբեմն երբեմն կ՚ուզեն Աբարիչ և մարգ
գաւորել զմի պուանն. և կամ ես ասացինէն զմի պո-ն.
կամ չո է ։ ե՞ւ ապա ձոզւոյ հանգուս ։ Քրիս
տոս որդի ձոյ ։ ե՞ւ Հայր մեր որ յերկինս ։

Սաղմոս ըսպ ոմ ֆայնէցի նոխ չան պատերազմանն ։
Ի փերուանէ աստուս ելիէ աձէ , ասու պայս սաղմոս ։

Տէր ով կացցէ ի խորանի քումմ,
կամ ով բնակեսցէ ի լեառն
սուրբ քո ։

Որ գնայ անբիծ գործէ զարդարութիւն,
խօսի ճշմարտութիւն ի սրտի իւրում ։
Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւ-
րով, և չար ընկերի իւրում ոչ արար ։
Նախատինս ի վերձաւորաց նա ոչ
առնու . արհամարհեալ է աստի
նորա չարագործն ։
Զերկիւղածս տեառն փառաւոր
առնէ, որ երդնու ընդ ընկերի իւ-
րում և ոչ սուտ ։
Զարծաթ իւր ի վարձու ոչ տայ,
և կաշառս ի վերայ իրաւանց ոչ
առնու . որ գայս արասցէ՝ նա մի
սասանեսցի յաւիտեան ։

Տէր մի արհամարհեսցէ քում յան-
դիմանելն զիս , և մի բարկութիւն
քում խրատեր զիս ։

Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ
եւ. բժշկեա զանձն իմ, զի խռո-
վեցան ոսկերք իմ։
Ընձն իմ յոյժ խռովեցաւ, եւ դու
տէր մինչեւ յե՞րբ։
Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ. կե-
ցո զիս վասն ողորմութեանդ քոյ։
Ո՞վ ոչ ոք է որ՝ ի մահու յիշէ զք
քեզ, կամ՝ ի դժոխս խոստովանի
առնիցի առ քեզ։
Վաստակեցայ ես՝ ի հեծութեան
իմում, լուացի զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ. և արտասուօք իմովք
զանկողինս իմ լնացի։
Խռովեցաւ՝ ի սրտմտութենէ աչն
իմ. և մաշեցայ ես՝ ի վերայ ամե-
նայն թշնամեաց իմոց։
Լքաց ինձանէ յինէն ամենեքեան,
զգ.ք դարձէք զանօրէնութիւն։
Լուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լը-
սաւ տէր աղօթից իմոց. և տէր
զխնդրուածս իմ ընկալաւ։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ա-
մենայն թշնամիք իմ. դարձցին յետս

և առաջեսցեն յոյժ վատվատակի և
խոտելեացին ։

ակ Բարձր առնեմ զքեզ տէր՝ զի ընդ
կալար զիս . և ոչ ուրախ արարեր
զթշնամին իմ յիս ։
Տէր ած իմ՝ կարդացի առ քեզ և
բժշկեցեր զիս . տէր հաներ ի դժո-
խոց զանձն իմ, և փրկեցեր զիս
յայնցանէ՝ որք իջանեն ի գոբ ։
Սաղմոս ասացէք առաւն սուրբք
նորա . և խոստովան եղերուք յի-
շատակի սրբութեան նորա ։
Սրտմտութիւն է ի բարկութեան
նմ, և կեանք են ի կամաց նորա ։
Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք, ա
ռաւօտու եղիցի ուրախութիւն ։
Ես ասացի ի բարեկեցութեան իմում, թէ ոչ սասանեցայց յաւեան ։
Տէր ի կամս քո եառուր դեղով լերան
զօրութիւն, դարձուցեր զերեսս քո
յինէն՝ և ես եղէ խռովեալ ։
Ընդ քեզ տէր կարդացի, և առ ած
իմ աղաչեցի . զինչ օգուտ է

քեզ յարեն իմէ, զէ իջանեմ
ես յաղագուդիւն։
Այ զէ հոգ խոստովան առնիցի
առ քեզ. կամ պատուիրէ զձշմարտ
ուդիւնս քո։
Լուաւ ինձ տէր, և ողորմեցաւ,
և տէր եղեւ ինձ օգնական։
Դարձոյց զսուգ իմ յուրախուդի,
էզերց հինէն զքուրց, և ինձ զգե
ցոյց զուրախուդիւն։
Ոչ սաղմոս ասացեն քեզ վասք իմ.
և այլ մի՛ ես զղջացայց. սար ասծ իմ
յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ։

Ընչ յանուան քում կեցո զիս, և ի՛ քո զօրուդեան քում իրաւ արա ինձ։
Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկ
կալ բանից բերանոյ իմոց։
Օտարք յարեան ի վէր իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համա
րեցան զքեզ առաջի իւրեանց։
Ահա աստուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն ի լշնամիս

իմ, ձշմարտութեամբ քոյ ասա-
կեա ինձ։
Եւ կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ. և խոստովան եղէց
անուան քում մեծ զի բարի է։
Յամենեցուն ի նեղութենէ փրկեցեր զիս,
և ի վերնումս իմ եաես ակն իմ։

զկ Աստուած ողորմեա ինձ և օրհնեա
զիս, երեսեցո զերես քո ի մեզ
և ողորմեա ինձ։
Ա՛նանձն լերկրի զձանապարհս քո,
յաղին ամենայն փրկութիւն քո։
Խոստովան եղիցին ազ քեզ ժողո-
վուրդք ազգք, խոստովան եղիցին ազ
քեզ ժողովուրդք ամենայն։
Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք.
զի դու դատես զժողովուրդսն ազ-
զս, և ազգաց երկրի դու
առաջնորդես։
Խոստովան եղիցին ազ քեզ ժողո-
վուրդք ազգք, զոհասցին ըզ
քեզ ժողովուրդք ամենայն։
Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհ-

նեայց զմեզ աստուած մեծ մեր։
Այլ մեր օրհնեցէ զմեզ, և՛ ինամայ
նէ երկիցեն ամ ծագք երկրի։

Ողորմեա տէր ընդ երկիւղ քո, և զձ
գարձուցեր զգերութիւն յակոբայ։
Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան
քոյ. և ծածկեցեր զամ մեղս նոց։
Յառեցեր զամենայն սրտմտու-
թիւնս քո, և դարձար ի բարկու-
թենէ սրտմտութեան քո։
Դարձ առ մեզ մեծ փրկիչ մեր. և
դարձո զսրտմտութիւնդ քո ի մէնջ։
Մի յաւիտեան բարկասցիս մեզմր,
և մի ձգեր զբարկութիւն քո աղ-
դե մինչեւ յաղգ։
Ընդունա՛ զոր դարձեալ կեցու-
ցեր զմեզ, և ժողովուրդ քո ու-
րախ եղիցի ի քեզ։
Ցոյց մեզ տէր զողորմութիւնդ քո,
և զփրկութիւնդ քո տուր մեզ։
Լսեայ զինչ խօսի ինձ մեծ մեր, խօ-
սեցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան
իւրոյ առ ինէս իւր՝ և առ այնոսիկ

ոչ ոք դարձեալ են առնու սրտիք։
Սակայն մերձ է առ երկիւղած
նա փրկութիւն նորա, բնակիլ
փառք նորա յերկրի մերում։
Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն
պատահեցին. արդարութիւն և
խաղաղութիւն համբուրեցին։
Ճշմարտութիւն յերկրէ ծագեաց, ար-
դարութիւն յերկնից երեւեցաւ։
Տէր տացէ քաղցրութիւն և եր-
կիր մեր տացէ զպտուղ իւր. ար-
դարութիւն առաջի նը պնդացէ, դէ-
ղ՚ի ճանապարհ զգնացս իւր։

դկ Տէր լու՛ր աղօթից իմոց՝ ապաստակ
իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի՛ դար-
ձուցաներ զերեսս քո ինէն։
Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհ
հեցո առ իս զականջն քո. յորում ա
ւուր կարդասամ առ քեզ՝ վաղվաղակ
կի լու՛ր ինձ։
Սպասեցան ունի ծուխ աւուրք իմ,
և ոսկերք իմ ունի խուխ ջրացան։
Հարայ ես ունի խոտ և ցամաքեցաւ

սիրտ իմ. մոռացայ ուսել զհայց
իմ՝ի ձայնէ հեծութեան իմոյ։
Այցեցաւ ասէր իմ՝ի մարմին իմ. նման
նեցայ ես հաւասեան անապատի։
Նման ես որպէս բու յաւերակի,
արթնեցայ և եղէ ես որպէս ճնճղ
ղուկ միայն՝ի տանէս։
Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօր
հանապազ, և զոհիչք իմ ինև երդ
նուին։
Որովհետև ունի զհայց ինէրկ, և զըմպե
լիս իմ արտասուօք խառնեցի։
Յերեսաց բարկութեան սրտմտու
թեան քո, զի դու բարձրացուցեր
և խոնարհեցուցեր զիս։
Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին,
և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ։
Դու աստ յաւիտեան կաս. և յի
շատակ քոյ ազգէ մինչեւ յազգ։
Դու յարուցեալ ղթռուցիս՝ի վե
րայ սիոնի. ժամանակ ողթալոյ նո
րա հասեալ է ժամ։

Ջի քո ուխտս ասեն քեզի համար
տուն աղա ջիս։
Սպանեն աղօթք իմ առաջի քո ուխտ։
և բանիւ քո վիրեա ջիս։
Խնկեսցեն շրթունք իմ զօրհնուլ
թիւնս քո։ յորժամ ուսուսցես ինձ
զարդարութիւնս քո։
խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո։ զի
ամ պատուիրանք քո արդարութիւն են։
Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս։
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկութիւն քոմէ տէր, և
օրէնք քո խօսք իմ էին։
կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ։
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես ոպէ զոչխար կորու
սեալ։ խնդրեա զծառայս քո, զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

Ի փերուանէ աստուրս երիզ յայնն զի էին՝ ասա զսաղմոս
ըսայ։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր
տէր, լսեր ձայնի իմոյ։
Եղիցին ականջք քո՝ ի լսել ձայն ա-

ղօթից խոց։

Եթէ զանօրէնութիւնս իմ ընծեռա
տէր՝ տէր, իսկ ո կարէ կայ առա
ջի քո. զի ի քէն է քաւութիւն։
Այսպէս անուանի քո համբերն տէր.
համբեր անձն իմ քանի քոմ. յոր
ացաւ անձն իմ ի տէր։
Սպասէ առաւօտու՝ մինչեւ յերե
կոյ. ի սպասէ առաւօտու՝ յոսա
ցաւ խորհէլ ի տէր։
Ունէ ողորմութիւնս բազում. ի նմա
նէ է փրկութիւն. և նա փրկեսցէ
զիսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա։

Տէր լուր աղօթից խոց. ունկն դկ
դիր խնդրուածոց խոցդ շչմարտու
թեամբ քոյ։
Լուր ինձ արդարութեամբ քոյ, և
մի մտաներ ի դատաստան ընդ ծա
ռայ քոմ. զի ոչ արդարանայ ա
ռաջի քո ամենայն կենդանի։
Յալածեաց թշնամին զանձն իմ.
խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ.
և նստոյց զիս ի խաւարի որպէս

վեռեալ յաւխռենից։
Զանձրացաւ յիս հոգի իմ. և սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս։
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խոր-
հեցայ յամենայն գործս քո. յարտուածս
ձեռաց քոց խորհեցայ, և համբաւր-
ձի առ քեզ զձեռս իմ։
Ընձն իմ ոտն երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ տէր,
զի նուաղեցաւ ինչն հոգի իմ։
Մի դարձուցաներ զերեսս քո յիս-
նէն. նմանիցիմ այնոցիկ, որք իջա-
նեն ՚ի գուբ։
Լսել արա ինձ առաւօտու զողորմ-
ութիւնդ քո. զի ես ՚ի քեզ տէր
յուսացայ։
Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և դնաց-
ցեմ. զի առ քեզ տէր հանեալ եմ
զանձն իմ։
Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուս ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ

’ի յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսցես զիս, արդարութեամբ քով հան զոգիս իմ ’ի նեղութենէ զանձն իմ։ Ողորմութեամբ քով սատակեա զթշնամիս իմ. և կորո զամենայն անձինս իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Օգնէ սաղմոսաց՝ ընդդէմ լինի սահմանքն քոք հայնին։

Ահեղարան ըստ Մատթէոսի. ժբ. 36։

Յայնժամ զթողեալ հիսուսի զժողովրդեան՝ եկն ’ի տուն. մատեան առ նա աշակերտքն նորա և ասեն. մեկնեա մեզ զառակ որոյ մանեայն ագարակի։ Նա պատասխանի եւ ասէ ցնոսա. որ սերմանէ զբերմն բարի է որդի մարդոյ։ Եւ արտարակն աշխարհս է սերմն բարի նոքա են՝ որ որդիքն արքայութեան են. իսկ որոմն որդիք չարին են։ Եւ թշնամին որ վարեաց զայն սատանայ է. և հունձքն կատարած աշխարհիս է. և հնձողքն հրեշ

բեշտակք են. Ոչ ժողովն որոշեն
և՛ ի հոգ այլն, այնպէս եղեալ՛ի
կատարած աշխատիս։ Ուսումնական
որդի մարդոյ պիտի չափ ըստ, և
ժողովեացեն յարքայութենէ նր զամ
դայթակղութիւն, և զայնոսիկ որ ըն-
դունեն զանօրէնութիւն։ Եւ արկ-
ցեն զնոսա՛ի հնոց հրոյ. անդ եղիւ
ցի լալ և կրճել առամանց։ Յայն
ժամ արդարքն ծագեսցեն իբրեւ
զարեգական յարքայութեան երկնից
ար ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ։
Վարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկ-
նից գանձի ծածկեալ յագարակի,
զոր գտեալ մարդոյ՝ թագոյց. և՛ ի
խնդութենէ անտի երթայ վաճա-
ռէ զամ ինչ զոր ունի, և գնէ զա-
գարակն զայն։ Վարձեալ՝ նման է
արքայութիւն երկնից առն վաճա-
ռականի՝ որ խնդրէիցէ մարգարիտս
գեղեցիկս։ Եւ գտեալ մի պատ-
ուական մարգարիտ՝ երթեալ վա-
ճառեաց զամ զոր ինչ ունէր՝ և
գնեաց զայն մարգարիտ։ Վարձեալ՝

նման է աղքատութեան երկնից ուսուցա-
նի առաքելոյն ի ծով՝ և յամենայն ազ-
գաց ժողովելոյ : Որ՝ երբեմն լցաւ՝
հանեալ ի ցամաք՝ և նստեալ ժողո-
վեցին զբարին բարին յամանս, և զվ
նասանն ի բաց ընկեցին : Այնպէս
եղիցի ի կատարած աշխարհիս.
եղիցեն հրեշտակք՝ և սեպհեսցեն
զչարս ի միջոյ արդարոց, և արկցեն
զնոսա ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամանց : Ասէ տէր
յիս. իմացարո՞ւք զսոսա ամե՞ն
ցնա. այո՛ տէր : Ես նա ասէ տէր.
մի այսորիկ ամ դպիր աշակերտեալ
արքայութեանն երկնից՝ նման է առն
ատանուտեառն, որ հանէ ի գանձէ
իւրմէ զնոր և զհին :

Աւետարան ըստ Մարկոսի : ԺԳ. 26.

Եւ ասէր. այսպէս է արքայու-
թի՛ւն աստուծոյ. որպէս զի այր մի արկանիցէ
սերմանիս յերկիր, և ննջիցէ և յառ-
նիցէ զցայգ և զցերեկ. և սերմա-

նիքն բռնանիցին և ածիցեն . և
նա ոչ գիտէ՝ մէկ երկիրն ինքնին
բերէ զպտուղ. նախ զխոտն՝ և ա-
պա զհասկն, ապա զցորեանն առատ
՚ի հասկին: Ընդ յորժամ տայցէ ըզ
պտուղն, վատնիցի առաքի մանր
գաղ. զի հասեալ են հունձք: Եւ
ասէր. ոմն նմանեցուսցուք զար-
քայութիւնն ոյ, կամ որո՞վ առա-
կաւ առակեսցուք զնա: Որպէս հատն
մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի
յերկիր, փոքրագոյն է քան զամ
սերմանիս՝ որ են յերկիր. և յոր-
ժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի
մեծ քան զամ բանջար, և արձակէ
ոստս մեծամեծս, մինչև բնաւական
լինել ընդ հովանեաւ նր թռչնոց
երկնից բնակել: Եւ այնպիսի առա-
ւօր խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպ
կարող լինէին լսել. և առանց ա-
ռակի ոչինչ խօսէր ընդ նոսա, բայց
առանձինն աշակերտացն իւրոց
մեկնէր զամենայն:

Աւետարան ըստ Ղուկասու. ԺԲ. 52։

Ո՛ երկնէր հօտ փոքրիկ. զի հաճ
եցաւ Հայր ձեր տալ ձեզ
զարքայութիւն։ Վաճառեցէք զինչս
ձեր, և տուք ողորմութիւն. և ա
րարէք ձեզ քսակս առանց հնանա
լոյ, գանձ անպակաս յերկինս. ուր
ոչ գող մերձենայ, և ոչ ցեց ապա
կանէ։ Զի ուր գանձն ձեր է, անդ
և սիրտք ձեր եղիցին։ Եղիցին գո
տիք ձեր պնդեալ ընդ մէջ՝ և ճրա
գունք լուցեալք։ Եւ դուք նմա
նեալ մարդկան՝ որ ակնուն
ան իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ
՛ի հարսանեաց. զի յորժամ գայցէ
և բախիցէ, վայրվայրապար բանայցեն
նմա։ Երանի իցէ ծառայիցն այնո
ցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթ
ունս. ամէնասեմ ձեզ՝ զի գօտ
ի ընդ մէջ ածցէ՝ և բազմեցուա
ցէ զնա, և անցեալ պաշտիցէ զնա։
Եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ
պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս,
երանելի են ծառայքն այնոքիկ։

Նայց զայն դևտաջնէք, եվէ դևտէր առանուտէրն յոլտւմ ժամու դոդ դայ՝ հակէր, և չտայր թոյլ ակսն հատանել՝ ի տան իւրում։ Եւ դուք եղերտուք պատրաստք՝ զի յոլտւմ ժամու ոչ կարծիցէք, դայ ոտի մարդոյ։ Ասէ պետրոս. տէր՝ աւ մեզ ասացեր զառակս դայդ՝ եվէ առ ամենեսեան։ Եւ ասէ տէր. ով լիցէ հաւատարիմ անտես և իմաստուն, զոր կացցէ տէր իւր՝ ի վերդեռաստանի իւրոյ տալ՝ ի ժամու դկերակուրս։ Երանի լիցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ այսպէս արարեալ այնպէս։ Ընդարձակ ասեմ ձեզ՝ զի՝ ի վերայ ամ ընչից իւրոց կացուսցէ զնա։ Ապա եվէ ասիցէ ծառայն այն՝ ի սրտի իւրում. յամէ տէր իմ՝ ի գալ. և սկսանիցի հարկանել զծառայան և զաղախնայս, ուտել և ըմպել և արբենալ։ Եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ՝ յաւուր յոլտւմ ակն ոչ ունիցի և՝ ի ժամու յոլտւմ ոչ գիտիցէ.

ընտ մէջ կատեսցէ զնա, և զմանն նորա ընտ անհատատս ելցէ: Եւ ծառայ՝ որ գիտէ զկամս տեառն իւրոյ՝ և ոչ պատրաստեցէ ըստ կամաց նորա, արբցէ բազում: Եւ որ ոչն գիտէ՝ և արժանի գա նի ինչ գործելոյ, արբցէ գան սակաւ: Ամենայնի որում շատ տրուաւ, շատ խնդրեսցի ի նմանէ. և որում բազում աւանդեցաւ, առաւել եւս պահանջեսցեն ի նմանէ:

Աւետարան ըստ Յովհաննու, Ը. 19:

Պատասխանի եւ ասէ Յիսուս և ասէ ցնոսա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչինչ, եթէ ոչ առնուցանէ զհայրն զի առնէ. զի զորս այն առնէ, զնոյն և որդին նմին նման գործէ: Օ՛ի հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան զայդոսիկ ցուցանէ նմա զգործս, ընդ

որ գոլոքն զարմանայք : Օ՛ւ տակէս հայր յատուցանէ զմեռեալս և կեն դանի առնէ , նոյնպես և տուն զարթ կաման կենդանի առնէ : Եւ ոչ եթէ հայր զորդի զոք՝ այլ զմարդասատանն եւս տուր իւրոյ . զի ամէն պատուեցեն զտուն՝ ոպ պատուեն զհայր : Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . զի որ զբանն իմ լսէ , և հաւատայ այնմ որ առքեացն զիս , ընդունի զկեանն յաւիտենական . և ՚ի դատաստան ոչ մտանէ , այլ փոխեցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս : Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . զի գայ ժամ մանակ՝ և արդէն կայ , յորժամ մեռեալք լսիցեն ձայնի որդւոյն աստ . և որք լսիցեն՝ կեցցեն : Օ՛ւ տրակէս հայր ունի կեանս յանձին իւրում , նոյնպէս եւ և որդւոյ ունել կեանս նոյս յանձին իւրում . և իշխանու թիւն եւ նմա դատաստան առնել . և զի որդի մարդոյ է՝ ընդ այն զի զարմանայք . զի եկեսցէ ժամանակ

յորում՝ ամենքին որ ՚ի դերեզմա-
նըս կայցեն, լուիցեն ձայնի նորա,
և եկեսցեն արտաքս. որոց բարիս
գործեալ եցէ՝ ՚ի յարուԹիւն կե-
նաց. և որոց չար արարեալ ՚ի յա-
րուԹիւն դատաստանաց: Ոչ կա-
րեմ ես յանձնել առնել և ոչինչ.
այլ որպէս կարեմ՝ դատեմ, և դա-
տաստանն իմ արդար է. ոչ
խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այ-
նորիկ որ առաքեցին զիս:

Երբ սուրբն Գրիգոր տեսանել կամեր ՚ի
Քրիստոս Ներքինացեալ:

Ոչ անել անժամանակ հայր ա-
նբասիկըն և անքանակ. որով-
պատճառ ծննդեամբ անձառ հոգ-
ւոյն բնիմամբ անբընաբաժար. ա-
ղաչեմք լսելով զլիճաճ երկայնան-
ային և ողորմած. մոռանալ քո ըս-
տեղծուածոյս յուսով ՚ի քեզ նըն-
չելոյս:

Բանտ որ ի ձեզ հօր վանձին և
վերակացուն սկզբնաւորին. որով
երկինքը գոյացան աշխարհ լուին.
հանաստաեցան. հայեցեմք ի քեզ ու տո
ւ փրկիչ աւետարանիս կեցուցիչ. ո
գ. Ծրագրեն շնորհաց քաշխուն երկ
նաւորաց և երկրայնոց. կեանք և
կենաց տալուն հոգի հօր և որդւոյ
անարշանից. խնդրեմք ի քեզ ու տա
քիւր բանից արբունացնողդ ծա
ռաւեաց. ողոր։

Դանանիմք ընդ արուեստից գիտե
գանոյրարդդ համայնից. երեքսըր
ջեան մի տէրութիւն գհայր և գորդի
և զսուրբ հոգիդ. յոր հանգոյ
ցեանքս մշակատեան և հաւատով
խոստովանեալ ողոր։

Երանեմ ծիս կանոնեան յերկն
անձինս բաժանեալ. երկրորդութիւ
վիանորեալ միով բնութիւ հաւա
տարեալ. յորմէ կատարեալք և արձա
կիմք և վերընտիրանալոյ կապիմք. ո։

Ո՛չ եմ ինձանէ հօր գործել ուստի՞ զբանս
բեմք անլսուելի. որ ինձ յայրպատել
կուսին զանդամոցինն առեր մարմին
աղաչանօք ծածկնին անտարակո՛յս
քառ ծրնտողին. ամէն։

Ի՞րեւեցար մարմնով երկրի որ՝ և
հօրէ անմեկնելի. ընդ հոգեղէնն
բնակեցար՝ ի հրեղինաց երկրատ
պեան. պանդատանօք երկնաւորաց
ուսուցանէիր քոց հրեշտակաց. ո՛չ
ի՞սա օրինացըն մոլէիր ընծայել
ցար՝ ի տաճարին. զի ըզ բնութիւն
նըս մարդկային ընծայեցեա հօր՝ և
յերկինս. խոնարհութիւնդ առաւ
ծեր ի կամէ ա՛ռնուն քեզ՝ ի կամէ առնա
կեցոյն. ամէն։

Ով տաւարիդ հրեղինաց որ ընտ
մարդկան հոգեղինաց. ջոկեցար
անօրինաբար կրեցեր ընկերութիւն
կաթսայ. ու վասն մեր զայս ա՛մ՛ի՛ն
յանձն առեր խոնարհութի՛ւն. ո՛վ
զարմանա՛ւ քո առնչութիւնդ։

Յոռոմելաձէս ՚ւ հրաժարումն ՚ի
ծառայի քո յաշխարհէ. հայ-
ցեմք ՚ւ քէն արտաքս ելանել և պան-
ղամիմք զայս ասել. ճանապարհ
ընդ քեզ ելից նընջեցեալդ ներ ու-
ղեվից. ՚ւ յոմանս հնձր քոյ ու-
այլ ընդ նընջեցեալսն մեր հանդո:
Ի՞ վերկութեան մերոյ անկեալսն
մեղքսոյն ՚ւ յորդանան. զոր
շնորհեցեր նոր ածատան ՚ի մաքրու-
թիւն մերոյ մարդկան. հայցեմք
երկիր ն երանելոյն մեծին ՚ի ծը-
նողսն մերոյսին. ՚ի յո:
Լուսաւոր ձայնիւ յերկնից զքեզ
զաւանեաց հայր էանկից. առա-
նակերպ հոգին ջնջեալ առ հանմիջ
զոյդ իւր հանդուցեալ. ընդմիկըն
առեալ նոքին հոգեւոր յորդեգրու-
թիւն հօր հաւասարել. ՚ի յո:
Լսաւոր մեղաց հալածեցաւ լոյս
զիտութեամբ քեզ ծագեցան. խայտ-
ասած օձին բնիկ ընկեցաւ հիւանդ-

զուարթութեան մեր պղտցաւ. կենդա-
նարարէն մերոյ եւ լուսաւորէ
խաւարեցոյ. Ի յօ։
Օրհնեսցեն անուն սո Ի հօրէ որ
ընտրեցեր Ի յաշխարհէ. լուսաւո-
րիչ տիեզերաց լցուիս ընտրեալ
պշակերտացն. պղատչանօք սուրբ
ոգւոյն վառ յարուխթեամբ մեր եղե-
ցոյ. Ի յօ։
Կեսայնք Ի կենաց լոյս Ի լուսոյ որ
ընտրեցեր զմեզ Ի հոգւոյ. նորոգե-
ցեր զանարգեալ կերակին ծնընդեամբ
սրբոյ աւազանին. զոր կեցուցեր
շնորհիւ քոյին Ի մահտաւնէն այն
աւազին. Ի յօ։
Հոգեղէն լեցեր զմարդն աւազին
զոր կերպեսեալ խաբմամբ չարին.
ընծոյն հոգի բանիւ քոյին հեղեր
յոգին սեր վերստին. նմանին հոգ-
եղ սուրբ ի բարի աւազնոցդեամ
հոգւոյ սրին. Ի յօ։
Չայնեցեր աւ զանգարմն որով ե-

տան մեռելոց յայս . կենդանութիւնքն
ընկերքօրեայն կենդանացան որք յա-
դամայն . կենդանց ձայնիւ վերջին փո-
ղն կոչեաւ ըզսա յայսըմ հողոյ . ՚ի ։
Ոչ օղեալ սարսեաց պահանկ մահու-
՚ի կենանալոյ ձայնին լսոյն . արդա-
պէս զոյզ ընդ բանին եւ ընդմեռ-
եալն զատ հրամանին . կիշխանէ օ-
ղջս այս սարսեցեն զհոգի սրա
ի՛ արգելցեն . ՚ի յօ ։

Ա՛ռնապարհ մոլորելոց և ճանա-
պայմ խաւարելոց . հրաւիրե-
ցեր զնդրէա լուսոյ ՚ի յերկնային
հարսանեաց քո . ընդ որս զուարճալոյ
անդ ժողովոյն արժանացայ ըզ սա
զաւուց . ի լուսաբոյր մոյծ յաւա-
զանին ընդ ելանել սրբոց կո-
չեալ ։

Աղերսեմ բնութիւնդ զոր ընդ ելիցն
՚ի փայտ խաչին բեւեռեցար . ո-
ճանեալ զիւր ՚ի մեղաց ՚ինձանէ

հօրըն կատարեաց. լայծ և ըզամ՛ի
յանցանաց վնասըն քո տուըք չար-
չարանաց. ի կա՛ս:
Յետ կամաւոր մահու խաչի եդար
՛ի նո՛ր գերեզմանի. երեքօրեա
մարմնովդ յերկրի նոր յուսեղծեր
զմեզ կենդանի. զիջեսա ընդ քեզ
՛ի հոգ մահուդ վերուկիզեա ձայնիւ
փառաց. ի կա՛ս:
Ղ՚ընտեալ կանա՛նցն իւզաբէից
և տղեայի՛ն արտասուաց. իբր ըզ
մեռեալ անցո՛ւատից ըզկենդանիդ
յաւիտենից. վայելի՛ն նոքի՛ն տուըք
արտասուաց մարդեա՛ն ըզան՛ի յան-
ցանաց. ի կա՛ս:
Տնտեսեալ հետա՛նցըն դէմ ժխտից
՛ի առաւո՛ն երրորդ հաներ
պհոգեսո՛ւն ուր ՛ի բանտին կամեալ
զիշխանըն սահմանին. ընդ հանդա-
ցեալ հոգեսո՛ւն արիւնի հանդո՛ւ ըզհո՛ն
պես նրինջեցեալ. ի կա՛ս:
Ա՛ռաքեալ Թեառն զօրք երկնային

յերկնից յերկիր իջանէին. յորժամ
յարեաւ ի մեռելոց լոյս ծագէցար
արարածոց. սուրբ յարութեանդ
քո կենարար յարս ընդաւ ի կեանս
անմահ. լի լսպ։

Ընդհանդուրժեաւ պահպանացն
ի յերկիւղէ երկնաւորացն. որք ա-
հեղս տային կանանց ըմբռնել մահ
լուծաւ մեհկանացուաց. սա որ
մահու քո տրնկանկց լեալ կենացդ
հաղորդակից. լի լսպ։

Պարգեաւ անմարմնականքն առ
կենսատու սուրբ դերեզմանն. առն
աւետիս այգւի մարդկան վանչն
կենացն յաւէժական. գաղտուրեամ
պարսից նշին լցնլնջեցեալ յորլն
վերջին. լի լսպ։

Ծ ահաւորեաւ նրշան խաչին յարե-
ւելից փայլեալ ծագին. հաւատաց
ցեալքն ի քեղ բերկրին և ուրաչ
ցողքըն կոծեացին. գերկրպագու-
արքայ խաչին պայծառացո լուսով
նորին. լի լսպ։

Որ՝ ոչ գործեալ երկնաւորաց գան ա՛ձ
ասացի. քո նախընթաց. զերկար գ՛ձ.
տեսլեա քո ժողովել. քեզ ընդ ա՛ յօհ
ոգի բերեն առնուլ. ընդ աղա-
ղեաց օդապարից խառնեա ընդա՛
սուրբ երամից. դասաւորեա ընդա
վերնոցն երգել զաւուրս ընդ զի-
տարմնոցն։

Այրասիրե՛ն առնէրք երկրի յոր-
ժամ վատօ՛ք գան հայրենի. արե-
գական լոյս խաւարի լուսինն առ
ուերքն ոչ՛ տալ. ընդա յատո՛ն
անելոյն լուսատուեա լուսոյ. քո-
յին. դասս։

Վ՛երնակա՛ն զօրացն ոչ՛ տալ սէս վտղէ
բարեաւ անեաւոքեր. արիք մե-
ռեալ զոչ յարդասոյ քանզի ահա
եկն վերայ. ընդ հարանցեա՛լ
մաքուր հնոցա՛ն կարդեա ընդա՛յ
ի՛ն սրոց. դասս։

Տ՛րտակա՛ն յամենա՛ն նչխոյս յարա՛
րածոց երկրպատիս. արդարու՛թ

պաշխարհ դառեւս վարձս լսար պիղ-
ծոց հաւուցանեա. յայնժամ հնոյ-
հեւոյ պղտմնի թիւն նրնջեցեալ յայս մեր
թողու թիւն. դասս:

Յանեալ մարդիան ազգ ժողովին
ոչ յատուածոյ ծրնեալ լինին. և
հրեղինաց դաւք եկեղեցին հաստանի
դամոյն վայրաբերին. Ի յայնմ ա-
հեղ հրատարակին հիշատակ ընտայօրն
անհատին. դասս:

Յուցանի և դատաստիդ մարդիան իւ-
րանքանչիւր ոչ գործեցան. բարեաց
գործոցդ պարգև պսակին չանչ ան ի
հաւքն անիշխ մատնին. յայնժամ
հիշատակ դարուց ծրնեալ. գործք մե-
ծայն ընդհատին. դասս:

Ինքն պատուիրանաւքդ զանազանեա և
պատուհասդ չանչ ան ի վերայ ան-
պատուիրանից. և դատաստանդ ի
բացն դատաստանեալ. հատցեն ոտին
ոչ անց ոտին. դասս:

Փառաց ՚ի վարուց բանգիտանան ա
ջակողմեանքըն վերանան. յորժամ
լսեն ղերանական ձայն օրհնու-
թեան ՚ի բէն կոչման. նմինջեցեալքն
ևս լսեցո զաստուածային բար-
բառ քն. դասա:

Պատիւ և մարդասիրութիւն առ դձ
խոհեմն ի բարեգործել. որ պիղ
ատիկ ՚ի սրտիկեից առաքինի դասուն
ուր անդամ ՚ի մարմնէ. ընդ սրբոց
առաքելոց տէր պատմիւեան զմեր
նմինջեցեանն. ոդորմած տէր ո՛չ
զրանեաց հոգւոցըն ևս նմինջեալ
ցեալց:

Յորժամ գրեաւ ելոյն կատարի՛ն
ոչ գայնամ առնուր մեզ պատ՛ասխանի՛ն
մարգարէից բանքն յայտնի՛ն
պատճառեցան վէ՛ճառի՛ն. ոչորդ։

Ի վերուկն ետուր ասել՛ մ՛ի բնակ
կատարն իրեսս հրե՛շտակաց. ոչ եղ
ետ վէ եղիսե՛ն պայծառացեալ
ժա՛ռնատէ՛ս. ոչորդ։

Յարուցիր զաչս քո տեսա՛ց բրկութե՛ն
որ ժառանգեաց զայ՛ն յերկինց. ի
վերայ ևեթ ոգւոց հոգմո՛ւ քո հայր
ելնէր կերպաս՛ռանօք. և պատե՛ն
հրաման՛ զձուլածոյ ըզքննութե՛ն
ևթին պղծոց մարդկա՛ն. ոչորդ։

Ի դնել բեմի՛ն բազմի՛ վերայն
և առաքեալն զա՛յ ըղարմ. գայր
երէցա՛ն վարդի՛ն գոչէ՛. սա՛ երեք
աղեղայն անդ հա՛յտարին. պատ
սպա՛ն զարդի՛ն բերելով. վեցա
ղանակ՛ըն ևթն պատ՛կանի՛ն. ոչորդ։

Յորժամ հրնչէ՛ն փողոյն լինի՛ր
և պէտական դիրքն յայտնի. ձա-
ռայելով սրտիդ խաչիւն. յա-
րենլից վայելեա՛լ ծադի. հրճուտա
կա՛յ գառնոտք ծա՛ւանլիւն հրչէ
տանելեմոք պարսա՛ւնակին. ոլոտ:
Ընծոյ խոտիդ՝ քահա՛նայիւն
բանկատարոց կայ՛ լա՛ բեռն ա
ռաջի՛ ես սրա՛զանոյն. հրե՛ր չի
ջանի խոտա՛ն մերժի. տրտմեալ
հոգի՛քն ուրա՛խանոյն, զի մի՛ մեռ
նիցեն ոչխարքն մա՛զոյ լինի. ոլոտ:
Ա՛ոլսէ՛ն առատա՛ծայիւն և ա
հարօն ըզգե՛ստ ուսցի՛ն. մարդապո՛ւհ՛քն
խորա՛նկելիւն և քահանայք հին ջ՛
ունին ն, յառաջնոյն մեզ ծա՛նոթ
ցիւն ըզգալո՛ստ ես վա՛ճառ
նէ՛ն. ՚ի վերկոտրիւ՛ մեզ յա՛յտնել
ցիւն. յանապատի՛ կոչե՛ն. ոլոտ:
Տրտմահա՛ղ ըզ չարչա՛րանօք.
՚ի յանձն ա՛ռեր ըզ մե՛ղս խաչէ՛ն.
և վայելո՛ն բարձո՛զ ելե՛ր վա՛ռ

անդամոյն նախատասեղծելոն. ոլոր:
Ո արհնութեցայ՛ն զօրք ի լինայիցէն,
յայժամ առնելի զանէրդ՝ ի խաչին.
արնոպատիւ՛ն լոյս քո՛ղ արևեաւքն,
ի լոյս լուսանի՛ն նուա՛ղեցաւ. յա-
հնի՛ղ վատա՛ց ա՛ղտրտումբն լոյ լայ
ետն ելիցեն ընդ տի՛ւեցիս. ոլոր:
Ըստնխոցա՛ն տագնի՛ք տանջելիցէն.
յայժամ լուա՛ն զբո՛ղ յայտնելով.
նորոնիեաւ՛ր զատուկ լեցայ՛ն ի
յանդո՛ն ել՛ ա՛ծնիլ. ոլոր:
Ընդունիցես զմեզ ողորմելիսն. և
ասեցեալ՛ն ընտրեալ՛ն. և ա՛ղա-
ղակ՛ն ընդ ձախակողմանսն. և յան-
դո՛ն ասասա՛ն ծա՛ծնիցես. և յան-
հնանե՛ն կանգո՛ն ասե՛ն. և արդեօք
ասեցեալ՛ն նեռնա՛կն և ասացեալ՛ն
ասի՛ն. և արդեօ՛ք լսե՛ն ձայն
ջինն և հայհոյութեանն հայո՛ն ասե-
ն. և արդեօ՛ք ասա՛ն. լեցի՛ն, և
հանդի՛ն և ժողովեա՛ն. ոլոր:

ամէ՛ն:

Եւ անտէրութիւն ի վերայ հինէն
աւուրց հմոց. յոհովայ եղիցի
ցեղ և ես այսօր. յանուանէն օձե-
վանին զոր ոչ գիտէի. օձնեաւ
և հինգ քոյ այսօր. յանուանէն ճառա-
պարհին. և ի վիւսանդամ գաղթ
եաին քո ծգնեաւ հինգ։

Ելին ԻՀովայ ու օր վախճանի հմոց.
լսելովայ ես ողջոյն և այշխարհս.
ախովայ ես իմ խոստմանցս չիս. և ոչ
կենաք իմ ցասմանէցատ. օգ։

Ի մանկովայ ձս իմ գործուցկի ն գիս.
ասահանգովայ գէ հոգւոյ հմոց. ասէ
նեկովայ ն գիս ճանապարհ հեռա-
տս, գոր ոչ գիտէի. օգ։

Կայցէ ԻՀովայ ու վախճանի հմոց.
լսելովայ ես ողջոյն և այշխարհս.
ախովայ ես իմ խոստմանցս չիս. և ոչ
կենաք իմ ցասմանէցատ. օգ։

Կայցէ ԻՀովայ ես ոչ գէ ոգի ծգնիմ
հինգ. ասասն հնեցամ ովայ յաճ վիրկու-
մեան հմոց. ցրնճասցեովայ հմգէ
իմ յանդիմանեցատ. օգ։

Կայցէ ԻՀովայ ես ի գիր կենդանոց
մեան. և մնկնեցամ ովայ երկասաս
ստեղծէք երկինք և երկիր. օգ։

Յանլսատուեւոյ՛ր եւ յանեղ լուսոյն հեռացսոյ խաբեմամբ խաւարին յին. ձաշակեցի՛ր զմահաբեր պըտուղն. հոդանա՛յ պատկեր բարեկատ ստեղծմանէդ. օգ։

Յանցսոմամա՛ն հոգւոյս ՚ի մահ նոյս. ՚ի քակո՛ր գեղեցիկ շէնս ուամբոյս. զայրհուրի՛մ ՚ի սատա նայեաց թագաւորին. թէ պահան ջե՛ր յինէն զստաղանդ պատուխ րանին. օգ։

Կուսածի՛ն մարդացեալ ամ յիսուս. յայնմ աւո՛ր պահեղ ատենին. զքինա պարեա՛ն ՚ի մանկա ստեղծմանէդ. օգ։

Յանդիմանո՛ւ հոգւոյս ՚ի մահ նոյս. ՚ի քակո՛ր գեղեցիկ շէնս ուամբոյս. զայրհուրի՛մ ՚ի սատա նայեաց թագաւորին. թէ պահան ջե՛ր յինէն զստաղանդ պատուխ րանին. օգ։

Կուսածի՛ն մարդացեալ ամ յիսուս. յայնմ աւո՛ր պահեղ ատենին. զքինա պարեա՛ն ՚ի մանկա ստեղծմանէդ. օգ։

Սոսկալի՛ն է օր վախճանին. եւ պահե՛ղ օր դատաստանին. յայնմ աւո՛ր պահեղ ատենին. զքինա պարեա՛ն ՚ի մանկա ստեղծմանէդ. օգ։

Պահպանո՛ւ դատաստանի դատա

ե՝ որով տեսել, և զարհուրելի բեղմամբ
զի անապատումս եղիցի զիս՝ ի հրա-
մանաւորացդ քոց ի Թագաւոր յաւիտեան
նոյ. օդ:

Ո՞ճանձիւն և անապատ ձայր ունի
կոյս ոչ. բարեխօսեսցուք առ որդի
քո միամօծին. զի փրկեսցէ ընդ
մեզ ի տագնապէ զայսմ ժամանակի
չարէ. և ի ծառայութենէ թշնամեաց
նոյնպես զի մորդիս քոյին յանցանաց:

Մաղմոսք:

Երջանիկ հանդուցեալքդ որ
ատեանդ՝ արդ հանդիսաւ և ողոր-
մութիւն. և մեզ մեղաւորացս՝ շը-
նորհեա զի որդւոյդ քոյին յանցանաց:
Ի ոչ եւս խաղաղութեան զտէր աւ: —
Վ ան հանդուցեալ հոգւոցն առաջ. զտ
չենգուք զիրիկէն մեր. բրիստոս՝ զի
զնոսա ընդ արդարոն դասեցէ. և
զմեզ կեցուացէ չնորհիւ ողորմու-
թեան: Ամենակալ տէր ատեանդ

ժեր. կեցո և ողոր։

Տէր ողորմեա. ՚ւր ողորմեա. ՚ւր ո։

մալ Բրիստոս որդի աստուծոյ անոխա-
կալ և բարեգուրծ՝ դիմա քո արար-
չական սիրովդ ՚ի հոգիս հանգու-
ցեալ ծառայից քոց։ Ցիշեա յա-
ւուր մեծի դատաստան ար[illegible]
.քոյ։ Ընդ արժանի ողորմութեան
.քոյ ազատեալ ի թողութեան մե-
զաց։ Դատաւորեալ պայծառացո
ընդ սուրբս .քո յաջակողմանն դա-
տաւն։ Օ՛ի դու ես տէր և արարիչ
ամենեցուն. դատաւորկենդանեաց
և մեռելոց։ Ն՚ .քեզ վայելէ փառք
և մեծութիւն և պատիւ. այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտ։

Ն՚ ապա ասի օրհնութիւն ընդ պատշաճի ատուրն, կամ
՚ի ձայնէն. և ՚ինչ՝ մաղթանք, քարոզն, և աղօթքն։

Մաղթանք սեպուհական ոճով։

Փառք հրաշափառ ծննդեան .քո
տէր. զօրհնեալ և գովաբանեալ,
գհրաշալի և գյաղթող ծնունդդ .քո
սուրբ. օրհնեմք և փառաւորեմք։
Մարդասէր տէր՝ մեք սրբութ[illegible]ց ա-

Աստուած մօր քոյ և կուսի՝ և վասն խաչի քո սքանչելականի, ընկալ զաղաչանս մեր. և կեցո զմեզ։

Սոյնպէս առաւ և յաջորդն փօնս փչրուանիկանս ըսպ պատշաճ առու։ Ըն յայտնուին, ըն գալստեան, ըն փնօքնուին, ըն մատնուին, ըն խաչելուին, ըն լաղման, ըն յարութեան, ըն համբարձման, ըն գալստեան հոգւոյն արբոյ, ըն պայծառակերպուին, և ըն ՚ի փօնս արբոյ խաչի և եկեղեցւոյ։ Այս ՚ի գալստեան հոգւոյն արբոյ՝ զմարդասէր փէրն այսպէս առաւ։ Ամարդասէր տէր՝ վասն արբուհոյդ անարատի մօրն և կուսի. և վասն խաչին պատուականի՝ ընկալ զաղաչանս մեր։ Ո՞ւ ինալ զաղաչս։ Ո՞ւ պահելն ոչ ասեն առ հոգին առաբ, ըն մօր չոյ կամ խաչ չո։ Ա՞ւ ՚ի փօնս եկեղեցւոյ առաւ, փառք տէրուն ըսպ տէր. և այն ոչինչ ՚ի վերոյ։

Ամպիծանք ՚ի փօնս արբոյ։

Բարեխոսութեամբ սրբուհոյդ

աճնին. և յոլհանանս մկրտչին. սբոյն առաքեանոսի նախավկային. և սբոյն դրիգորի մերոյ լուսաւորչին։ Ցի շառակաս և աղօթիւք սրբոց (այս ա-նուն), որոց այսօր է յիշատակ։ Ու մեր խաչի քոյ պատշաճան մեր. և կեցո զմեզ։

եր ա դ Ցնա՛ ի իմ ումձ, և փառաւորս առ-
նեմ զսա. ումձ հօր իմոյ՝ և բարձր
արարից զսա։ Մարդասէր տէր։
երկն ա ձ Տուք փառս ոյ, տուք օրհնութի՛ն
մարդասիրին Թագաւորին յաւիտե-
նից, որ փրկէ զծառայս իւր և կե-
ցուցանէ։ Մարդասէր տէր։
ի՛նա ա կ Ո՞ւր ես սէր մե՛ր՝ դու ես քո փրկիչը
կիւ մեր, զքեզ օրհնեն անձինք մեր։
Մարդասէր տէր։
ոդոր բ ձ Բարձրացաւ ելՀիւ իմ յաճ փրկիչ
իմ. հաստատեցաւ սիրտ իմ՛ ի տէր՝
տեսանել և հաւատալ։ Մարդասէր։
էջն ե կ Լսատեղծ Թեանց տուող քրիստոս՝
զխաղաղութիւն և զերկնային ողոր-
մութիւն քո պարգեւեա յաղագս
ծնա քո։ Մարդասէր տէր։
փեր ա դ Յոյս կենդանութեան, յոյս և ա-
պաւէն փրկութեան տէր յիսուս
փրկիչ. փրկեա և փարատեցո ըզ-
ցաւս անձին իմոյ։ Մարդասէր մի։
էտա դ Ընկեցեն ատելք մե՛ր ի տապար ու-
նկին քո. խոնարհեցո ունկն քո ՚ի լսել

պէտութեան մեր։ Ամէն։

ծրա քո։ Ամէն։

Քարող և աղօթք՝ երանելոյ և լուսեղ կանոնայն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ ես
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛վ ամենակալ տէր Յիսուս Քրիստոս, որ
ես ամենայն ողորմութեամբ և քո
ւսածային ողորմութեամբ, ես
ողորմութեամբ քո խնայեա յանցա-
ծրա քո։ Ամէն։

Ո՛ւանձինս մեր՝ և զինեալս, ան ոչ
ամենևին յանձն արարեալ :
Որպեսզի մեղ ոչ ած մեր ըստ մե-
ծի ողորմութեան քումդ. առաջե-
ամենեքեան միաբանութեամբ :
Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ո :

Աղօթք.

Տէր ստուգեան՝ և գոյացուցիչ զի-
շերոյ. որ արարեր զամս՝ և զբօսա-
նըս բաժանութիւն՝ և միմեանց
անձանց մերոց, և զինչեր՝ և հան-
գիստ քնոյ՝ տկարացեալ բնու-
թեան մերոյ : Խնդրեմ զարմացուցեալ քա
ղեր զբեղանս մեր յօրհնաբանու-
թիւն ահաւոր և փառաւորեալ անու-
նըդ. քո՛ւ սրբոյ : Լինիլ և այժմ
զաղաչանս մեր. և յայտնեա մեղ
ուղիղ հաւատով և առաքինութեամբ
վարուք՝ և նոյն ապաշօն քո կանխել
մեզ. և նոքին կանոնիւս անդա-
դար փառաւորել զհոգին և զորդի
և զքեզ սուրբ. հոգի. այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Ո՞րքեզ, որ յաւել գիշած և մատուա-
սէր սուրբ ես, աղաչեմ՛ք հանապազ,
զի զօրացուսցես զմեզ ոտ լսատօրէ
կալ՛ի կատուդի կրօնասորութեան մե-
ռում։ Թուլութեան սէր՝ զքաղցր
քուն, և զհանգոյն առնել առաջի
քո յամենայն ժամ, ՛ի տուէ և ՛ի
գիշեր։ Հրեշտակային երգակցու-
թեամբ զքեզ օրհնել զքեզ զո
վել, և քեզ գոհութիւն և փառս
մատուցանել յամենայնի սէրուեդ։
այժմ և միշտ և յաւիտեան յա։

Մաղթանք։

Պաղատանք և օրհնութիւն՝ և երգոք
հոգևորոք անդադար փառաբանեմք
զհայր և զորդի և զսուրբ հոգի։
այժմ և միշտ և յաւ։
Օրհնեալ սէր մեր յիւ քս։ ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

Քարոզ և աղօթք երէից պապին և տէր ապուէն կանոնացն։

ա՚Ա՚ան ՚ի դիշերի և ՚ի տունջեան, և յաւելեալն ժամու խօսիլ մեզ ըզբան առեալն՝ զսէր աղաչեցուք։ Ա՚ան չանկանելոյ մեզ ՚ի վարձու լինել, որում ոչ կարեմք հանդուրժել՝ զսէր աղա։

Ա՚ն ամբիծ և անդաւաճառ կեալ մեզ առնել ահեղ առեանին քի՝ զմեր։ Ա՚ն առաջնորդելոյ մեզ ՚ի նաւահանգիստ գխաւն կենաց անխախճանից՝ զմեր։ Ա՚ն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն՝ և երկնից արքայութեն՝ զմեր։ Ա՚ն Հոգւոցն։ Ն՚ և եւս։ Օ՚անձինս։

Աղերսեաց մեզ։

Աղօթք։

Ի դիշերի և ՚ի տունջեան և յաւելեալ ժամու դբեզ աղաչեմք, և ՚ի քէն խնդրեմք մարդասէր տէր։ Ա՚ր մեզ տուր փրկիչ մեր. խոնարհեցիր առնել քո ՚ի խնդրուածս մեր. զի մի՛ ոմանք յայն լեցին վաստակք ծառայից քոց. այլ հաճարեա զաշխատու-

և՝ ի պատուական ասուածպաշտութիւն։
Ընկալ տէր՝ զաղօթս և զերկրպա-
դութիւնս մեր, և հասո մեզ զո-
գորմութիւնդ քո առատապէս. ձած-
կեա զմեզ ընդ հովանեաւ ամենա-
զօր աջոյ քոյ. զօրացո զմեզ ամ՝ զօ-
րութեամբ սուրբ հոգւոյդ. ապա-
հեա զմեզ ոչ ի մեղս և ոչ ի ցաւս,
այլ ի քո միշտ և յաւէտ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Տուր քոյ հոգիս բարի՝ և յա-
ւիտենական՝ նայեաց և այց ա-
նանաւոր հօտի քո, զոր ժողովե-
ցեր առ քեզ զմարմնեալ Բանիդ
Ո՛վ քո առաջի կամք տէր, և առ՝ի
քէն ողորմութեցդ և զմարմնեցդ
անձն ունիմք։ Ո՛վամենեսեան օրհ-
նեա, զամենեսեան խնամոցո,

զաւետեաց լուսատրեա. և ա-
ւետեցուն պարզեւեա զերկնից ար-
քայութիւնդ։ Վասն զի դու ես
տէր կենաց, և ունդ ողորմութեանց.
և քեզ վայելէ փառք իշխանութի՛ն
և պատիւ, այժմ և միշտ և յա։

Մաղմոսդ։

Ի դիշերի և՛ ի տունջեան և յաղե-
նայն ժամու անդադար փառաւո-
րեմք զհայր և զորդի և զսուրբ
հոգի, այժմ և միշտ և։

Կարդալ և աղօթք՝ Մի՛ դոհանայր և խոստովան լինոնայն։

ակ Ա՛ն ուղեղոյ զգնացս մեր՝ ի ճառա-
գ կ պարհս խաղաղութե՝ զմեր առա։
Հուրդս չարին՝ զմեր առա։
Ա՛ն յարեղոյ ի մէնջ զաղեանայն խոր-
հուրդս և առաքինի վարս՝ զմեր ա։
Ա՛ն պահեղոյ զմեզ ընդ հովանեաւ
աղեանազօր աջոյն իւրոյ՝ զմեր ա։
Ա՛ն խորտակեղոյ զհակառակորդն
վաղվադակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զմ։
Ա՛ն հոգւոյն։ Ն՛ե եւս։ Օ՛անձինս։
Աղաչեաց։

Աղօթք։

Տէր երկնի և երկրի՝ արարիչ ամ
արարածոց երեւելեացս և աներե-
ւելոյ։ Ո՛ւր քեզ կարողք եմք
նայն ժամ. զի ընդ ամ տեղիս է տէ-
րութիւն քո, և արքայութիւն քո
ամենեցուն տիրէ։ Ընդհեա մեզ
երկիւղիւ՝ ի պաշտօն քո կանխել
հանապազ, սիրել զքեզ՝ ի բոլոր
սրտէ և՝ ի բուխանդակ մտաց, և յա-
ճեցայն զօրութեանէ մերմէ պահել
զպատուիրանս քո։ Համբառնալու
քեզ զձեռս մեր՝ ի սրբութիւն ա-
ռանց բարկութեան և երկմտու-
թեան, և գտանել՝ ի քէն զշնորհս
և զողորմութիւն, և զառաքինա-
կեր գործոցն յաջողութիւն։ Վասն
զի դու ես տէր կենաց և ամ ողոր-
մութեց. և քեզ վայելէ փառք իշ-
խանութիւն և պատիւ, այժմ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Բուժ ամենայզօր և յաղթող տէ-
րութեանդ կրկնէ ամ ծուռն յե-
ղյուղութիւն. և փառաւորի յա-

վեներցուն զ-ապաստրոֆիւն քո։ Նայեա՛ յերկրպագութիւնս վեր, և ուստ վեղ առնել զարդարութիւն ճշմարտութեան։ Այսո՛ղ ի դու ես ած խաղաղութեան, որ բարձեր զիշխանութիւն՝ ի միջոյ, և արար երեր զկատարելի յերկինս և յերկիր։ Հեռաւորաց և վերձաւորաց աւետարանեցեր զնոր պարդևս քո՝ յին բարեացդ։ Որում և զվեղ վեծ ծի շնորհացդ արժանաւորս արասցես, դասելով ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո, ած վեր և ար վեր և վրկիչ յիսուս քրիստոս։ Որ ես օրհնեալ ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյդ, այժմ և։

Մաղթանք։

Յերջս օրհնութե՛ և՝ի ձայն սաղմոսաց անդադար վիառաւորեմք զհայր և զորդի և զսո՛ք հոգիդ, այժմ և։

Կարդալ և աղօթք՝ Ողորմեա, և ի նեղութեան կանոնացն։

<u>բձ</u>
<u>դձ</u>
Ա՛ն զատանելոյ վեզ զշնորհս և զողորմութիւն՝ ի բարերար աստուածէ վեմէ՝ զտէր աղաչեացուք։

ԱՂՕԹՔ։

Ով Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս, որ
զարհուրեցեր զմեզ՝ ի հանգստեանէ
քոյոց չնորհիւս ողորմութեանդ քո։ Օ՛ն
թո՛ զմիտս մեր արդարութեանդ տէր
տէր ածմարիտ, զի տեսցեն աչք մեր
փրկութիւն քո։ Ներեցե՛ և բնա-
կեցե՛ տո մեզ ածութիւն քո. և
ողորմութիւն քո հովանի և պահա-
պան լեալ՝ ի վերայ պաշտօնէից քոց։
Եւ զմեզ զծառայ քո արժանի
տէր ածիր և՝ ի դիշերի և յամ

ժառանգ միշտ խոստիվ՝ ի սէր աստուածային գրոց։ Եւ գոհանալովիւ
առաւոտ կիսայր և ցոյդն և զտուն և զառաքելական
հոգիսն, այժմ և միշտ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Կենդանարար զօրութիւն և աղբիւր անմահութեանդ, դու ես քրիստոս
Աստուած մեր։ Որ չնորհեցեր մեզ՝ ի մէջ գիշերի յառնել և խոստովան
լինել առ քեզ վասն լուսաւոցդ և արդարութեանդ քո։ Եւ այժմ առաջ
զեմք գերեզ ահեր ալիս մեր, առաքեա՝ լ ողորմութիւն և պարգեւս
ժամ առաւօտու ընդ առաքեալսդ քո։ Եւ ընդ նոսին գոհանալով միա-
ւորեալ գերեզ ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և միշտ և։

Սաղմոսք։

Գոհութիւնս և շնորհակալութիւն խոստովանիմք քեզ Տէր ամենակալ
զեմք գերեզ և զտուն և զառաքելական
հոգիսն, այժմ և միշտ և։

զի սիրեալ էր Տէրն զՅովհաննէս։ ղ
Եւ կէաց՝ ընդ մեզ, ոչ յաւելնոյր։
Եւ կէաց՝ ընդ մեզ ասասցուք զայս ամենայն։ ի
Եւ ոչ ոք կարաց ասել զայս ամենայն։
զաւրացեալ. եւ զի ընդ ամենայնի գծրագրեալ էր։
Ամէն ասեմ ձեզ ընդ երկինս զօրութիւն
եւ զհոգի քո ասէ մի հաւանեալ մի նեղեն։ ժա
Ամէն ասեմ ձեզ ընդ ընկերանալ զիս ասէ յերեսաց քոց։
ծառաց երկրի. ի մէնջ ծնեալ հեթանոս։ ժ
Ի նոսա մեզ ասէ ընդ երկինս զօրութիւն
ասասցուք զայս ամենայն։ ի
Ի նոսա այնպիսեաց մեզ ասէ ոչ մեռանիմ։ ը
զաւրացեալ. ի զերծաւ ինքն մեզ։
Ամէն ասեմ ձեզ ընդ երկինս զօրութիւն ը
Ի նոսա ասասցուք զայս ամենայն։ ի
Ի նոսա այնպիսեաց մեզ ասէ ոչ մեռանիմ։ ը
զաւրացեալ. ի զերծաւ ինքն մեզ։

ԻՓ Ա՛ի անտե՛ս առնէր զիս մա՛ր առաջ
ահ՛ց վիրակիչ իմ. այլ հնո՛ղհեա՛ ինձ
թողո՛ղ մի՛ն բազմագո՛ր մեր-
դա՛կր, ևս կեցց՛։

ԺԲ Նո՛ւիրեա՛ք ևս երկիր գոհա՛նա՛ն ՚ի
քէն առ. արա՛ա՛ծք տա՛ք քեզ ևս
ևի՛ բանգանեն. ու հրեշտակ՛ք ՚ի բա-
ձին ազատակե՛ն ևս առեն. որ՛
ևա՛ գոտ առեղծեր, ևի կորո՛ա՛ներ։

ԺԳ Նո՛ւիրեա՛ք երկնից, զոր ՚ի վերոյ
քան զերկինս. օրհնեցէ՛ք զա՛նո՛
նէ՛ն առեան։ Օ՛ն նա ասա՛ց, և
եղեն. հրամայեաց և հաստատե-
ցա՛ն. ու հրեշտակ՛ք ՚ի։

ԺԴ Նո՛ւիրեա՛ք ևերկիր հանդարտ ըղձիլ
գոլեն. Թագաւո՛ր վսեմաց. սէ-
րո՛ղեք և քեզ ՚ի խո՛նարհ
նե՛նելոյ ըզ գե՛մս կո՛ւրեա՛նց. և
Ա՛ղաչանի բարեաւոլն աղատակե՛ն
ևս առեն. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ.
ա՛ւր զօրո՛ւթեա՛նց։

Ա՛րկայնաձիկս եւ՛ս տէր ամէն
գշ
ներքս ան. եւ գլխով տէր ՚ի
վերայ մեր. ոտիկս եւ յատակ
ևն ձերկին եւ հեղձ։
Արկայնամիկս քաղցուցանէր եւ ճշմա
սաղ
րիտ նայեաց առէս, մի ոտիկս
իմ։ Տա՛ր զօրութի՛ ձառայի քոյ.
կեցո զտղի առաքնոյ քոյ եւ առա
տա ըմբիշն բարութե՛ւ. եւ գլ։
Տէր ո՛ր գլխացոյր յանտառակըն խա
վ
ջակից լինու՛ք։ ու մոքրեցեր զաղ
աելութիւն յանցանաց նորա յաղ
բերկո՛ւ կուռի՛ք. քոյ. գլխա՛ ու կեր ՚ի
մեղաւոցս, որ ծարաւի՛ եմ առ
ք։ ու փափաքիմ ՚ի գաւխդ քո քոյ
ոտիկս զգի՛ւ ՚ի ձեղերտուաց ՚ի յոյղ
բերկո՛ւ ջուց։
Ա՛ռաքեա զմի՛ ՚ի հրեշտակացդ. հայ
թ
նատիղ գիս կամի կոտրտա՛ւ.
այլ գո՛ւ տէր կամ այց մերս
ոչխարիս, ու կեցո՛ցես։
Առաքեա՛ն ընդ խո ՚ի տարմանալ

տուաց. և վոխանակ սիրոյ իմոյ մատ
նեին զիս. այլ ես յաղօթս լայի ։
Հաստատին ինձ շատ վոխանակ
բարւոյ. ատելութիւն վոխանակ սիրոյ
իմոյ։ այլ դու ես իմ այց ու
վ Ալ հոլիւդ ես հօտից բանաւորի
կենդանեաց. տես ինձ յոյս կեղ
նաց ապականութենէ. և զօրձիլ
զմարմնոյ՝ ի հաս զր բրիստոս, և
կեաւցի։

թ Աղեղայ և սպառիլ ըզբերդ. մի տար
մութիւն չիւնոտիեան ալեզից իմոց.
բանիւ իմ չեր զբո զմիաբանել. ոչ
միայնակ ես վըրդովիմ. և կեաւցի։

ժա Աղեղայ տէր մեղայ. և զանօրէնու
թիւնս իմ ես ինձէն զի՛ տես։
Ընտրեաւ և խնդրեա՛ ի քէն, մի՛
ինձ տէր, մի՛ ինձ. և մի՛ կորու
սանիր զիս ընտ սուրբեանդ
հաստատ։ քո։

ի Աղեղայ քեզ տէր. մեղայ քեզ տէր.
ասացեալ. և քան զառնիլ ծովու բա

պրե՛մ մ՚ն յանցանքը իմ. ապաշխարե՛ք
այլևս ոչ յանցանել իմ. ապաշխարե՛ք
այլևս խաբեցի՛ն գնա. և ելի՛ր
անապրատե՛ղ՝ ի կենաց յոյսն ոյժ. այլ
գո՛ն անօխակալի՛ր և անկիշտացի՛ր վրդո-
վից. խոնարհեա՛ր ՚ի վերացեալ ծա-
ռայս, ո՛վ կենդա՛նի։

Տէր իմ բացուր մեզ՚ն այնօրիկ
նմանութիւնք այնգին խոյզ. ոչ
ելի՛ր զահիլ ըզգուշութիւնդ
գո. այլ ո՛ղջ ո՛ղջ ընդ ա՛ն
չերմ. շնորհեա՛ր ինձ աղաչել զքե՛զ
ելիր ոտիւք ի վերայ ասպարիսին
ընծայեցուցի՛ր իմ բարձրացեալդ
ես ամենայն ինչ ՚ի քէն. ո՛վ ար-
քայ փառաց. ո՛վ անմահ տունկ
ազգիս մերոյ. ո՛վ ամենայն ինչ
ես ՚ի քէն. ո՛վ ամենայն ինչ
ես ՚ի քէն. ո՛վ ամենայն ինչ
ես ՚ի քէն

քո՛լ մե՞նջ. և յիշեա զի ատակեմ
եմք քաղեցարունք մեաւո՛ղ։

թ Տէ՛ր կամ զլիմա՛ւ մինչեւ քո՛ք քան
զո՛ւմ եմն յոյժ. առ[ա]ւ ամրա՛զբա-
ղեցարուիս մինչեւ քո՛. ոտակ ի՛ մանր
սա՛ւոտիմ ն, և կո՛նձ ա՛զ[ա]ւ լամեա։

ժա Վլիտուլիւնք քո բաղո՛մ են տէր.
և ըստ իրաւո՛ւնց քոց կեցո՛ զիս։
Բազո՛մ են որք հալածեն և նեղեն
զիս. ի վկայուե՛ց քոց ե՛ս չ խոտո-
ղեցա՛յ. առ[ա]ւ ամրա՛զբա։

ի Ընդատակ և անյիշա՛զ տէ՛ր.
ա՛զ զլմտալ ի՛ մեղա՛ոցա չնա՛րհե-
ցի՛ւ տալ ի՛ զիս ըստ քո. ոտակ ի՛ մանր
յանո՛ւիմն եա՛ւ լամեա ըստ քո՛ք։

ժգ Ա՛ր տանջանքն քոյո՛վ սլլեալ եմ.
ա՛զ զլմտալ ի՛ մեղա՛ոցա չնա՛րհե-
ցի՛ւ տալ ի՛ զիս ըստ քո. ոտակ ի՛ մանր
նո՛ր յիշեա՛ւոյ, ա՛զատեա՛ւ զիս։

Ա՛յլ ես լսա ասաւ տէառն ասելով զիս ասաղ
քաւեմ զերծից՝ի տուն քո. և երկիւղ-
պատից՝ի տաճարս սուրբ քո երկիւ-
ղիւ՛ր քո: Տէր առաջնորդեա ինձ
յարդարութեանդ քումմէ վասն թշնամեաց
իմոց. և ուղիղ առաջի իմ
ընդանապատրհրա քո՛ւ. զի՛ւ ոչնիմա:
ի՛ տաճարն քումմէ սիրելոյ ես ասաղ
Ա՛ստուածէտութեան ա՛րտասիցուս
աւանդ՝ն լինի, ի լքեալ՛ն ասացեալ զոր
բանիւ՛ն ուիմն ուիմնոյ. սիմեան
ընդհանեա յաւուրս քո՛ն զոր վա՛խ-
ճան զքաւութիւն ի՛ զոր մեծ քո՛
զո՛ղորմո՛ւթիւն:
Ծանո՛ւցեալ անձն իմ առ քեզ ասաղ
ուսուցի հնազօր և կենդանի. երբ ե-
ւից երեւեցայց երեսացդ ասաղ

ծոյ։ Նրանց ինձ ասուածոց իմ կրե-
րանքը՝ ի սուտ և՛ ի դիշերի. և
այն ըստ սովին ցիս զօրհասուտաղ,
քան զոր ես ոչ ունիմ. քանզի, սո-
վեալ ոչ ինչ ուտել։

վ Յորժամ գայցէ վտանգ վրայ հօր յաւիտ-
ենից, ոչ ունի ուրեք ի պատսպարել զբո-
վանդակին. և ես ոչ ունիմ ուրեք
ի պատսպարել զանձն իմ։ Ոչ ունիմ
ես ոչ ինչ ի ձեռին, զոր ընծայեցից
նմա. ոչ ունիմ ես ոչ ինչ ի ձեռին,
զոր ընծայեցից նմա. ոչ ունիմ ես
ոչ ինչ ի ձեռին, զոր ընծայեցից
նմա։

ի Ոչ ունիմ ես ոչ ինչ ի ձեռին, զոր ընծայեցից
նմա. ոչ ունիմ ես ոչ ինչ ի ձեռին, զոր
ընծայեցից նմա. ոչ ունիմ ես ոչ ինչ
ի ձեռին, զոր ընծայեցից նմա։

խոտս անդնդոց ուր ոչ գոյ կրնձ
հայհոյ[illegible]սս. նաւամիսեան։
Վանաձոյլեաս բանբերդոյ այս քեզ վ
առաւելնիմ. տօ՛ր կնճ ձեռն ոտի՛
երբեմըն ալեատոսի՛ն ի՛ վերս[illegible]
անբեռնն. ոչ ծրնիւմս ալիկոծեա՛
յանցա՛անօք մեզաց, ի կիր՛ցո՛։
Վո՛ւ եա քո՛ այգեին կենաց. բնդ թ
խոհեմն ոգիսս մեծս. շնորհեա փրկ
ձեզ ամենայն ազգաց մերոց մեզաց մեր՛։
Ո՛վ ոչ է տէր ալեին կենաց. և սաղ
ի՛ զեղ է տէր ալեին կենաց։
Ալ ալեին ես ծարաւեաց և վ
համեղատ աշխատեաց. ձմեռնատրիճ
մոլորեաց, և հոլիւ հոգեւոր բա
նան ի՛ն հճուկ. վախճարանեա առ
քեզ բրիստոս երկնաւոր հոգեաց.

զ Ա՛ տիրոջ ասէ ծառայ՝ եւ ոչ ընդդիմանայ
ժամ. քո քաղցրութիւնդ յանդիմանէ՛ զս
տալով ինձ։

ոբ Եւ ասէ ծառին տիրոջ իւրում՝ քոյ
լուար ասէր ձայնիդ կուսանց. և
անգիտացար ինձ ժամանեցի՛ն և
ի յանկիւնի ոչ ոք ասէ։

ոգ Ա՛ն ասէ նմա տէր իւր՝ ելանել
ճանապարհս, մտցուք
յանկիւնի նորա. և ոչ ոք։

վ Այլ լուսաւորեա՛ մեզ տիրապետութիւն քոյին
ողջ խաւարասիրութիւնս, և
անգիտացար զինքն ի կեանսդ։

վ Օ՛րհնեալ ես տէր, և փառաւո-
նդջ բեալ է՛ քո անբաւ մարդասիրութիւնդ.
զանձրեւանալն մեր քեզ մատուցանելիք
ոչ ի մեզանէ ունիմք ընծայ, ոչ ի
պիղծ ձեռաց մերոց ընդունելի
առնել ի կենդանի զոհ։

տեսանիցս։

թ Ընտանեաւ ինձ չկենդանիս՝ ի յայ պայչեամրեալ մէր. զի լսեցից ընդմէդ առաւ ինձ։ Եւ ասէ ցնոսա՝ ես եմ՝ մի երկնչիք։

սաղ Եւ պատասխանի ետ ի հեծեալն ի խոտ. լսեցին զայն գիշեր ընդմէջ հինգ խմբ. Ա պատասխանի ետ ի հեծեալն ի կոզին իմ. զի թացկ. զի լսեցից ընդմէդ առ։

Ո՛ւր աղբիւրդ ես այնպիսի՝ քրիստոս. գիշերասրեակ

փ ասէ պատրաստեալ. Եւ ես՝ ի ներքոյ ընդ ինձ զայն ի մեզ՝ ի մեռցի, քան զիս ընկեր ասէ։ Եւ կեցցի՛։

թ Ծմրեցեալ ծառացոյս իմ նոքընդմէդ առ տէր. Ա մի պատասխանի ետ ի կոզին իմ. զի թացկ. զի լսեցից ընդմէդ առ։

Կեցցէ՛ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ սաղ և իւրաքանչիւր քո՝ օգնեսցեն ինձ։

Ամէն. խընդրեա՛ զծառայս քո, զի

պատառ-հրանդը. քո եւ ոչ մեր մեռա-
ցայլ. ու մի գաւառապետ։
ե Այր մի ոմն էր ցիւղ՝ ի հօրէ քումմէ
հրաւիրեաց զնա. եկին ոմանք առ նա
ընդ յոյժ պէսպէս ընծայս. ու ամուսնոյն պէս
նոցա ոչ ետուն նմա. ու ասէ ցնոսա
առակս այս. Մարդ ե ազնուական գնաց
հեռի երկիր առնուլ իշխանութիւն
ինքեան, եւ դառնալ. կոչեաց տասն
ծառայս իւր, եւ ետ նոցա մնաս։
տասն մնաս, եւ ասէ ցնոսա. Գործեցէք
ընդ սա մինչեւ եկից։ Իսկ քաղաքացիք
նորա ատէին զնա, եւ առաքեցին
դեսպանս զհետ նորա, եւ ասեն. Ոչ
կամիմք զայս թագաւորել ի վերայ մեր։
ե Այր մի էր ոմն ի քաղաքի մի, եւ

ՀԱՅԿԱԶՆԱՆ ՀՈՎԻՒՐԱՍԻՆ ։ ԱՅՆՄԻՍԻ ԱՅՍ
ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵՑԵՐ ՀԱՅԿԱԶՆԱՆ ՎԱՂՈՒՑԱՆ
ԴԷՊ ՔԱՂԱՔ ՍԱԼԻՔ ։ ՈՐՔԱՐԵՒ ՄԵՂՔ ՀԱՅՔ
ՆՈՒՐԱՆԻՔԻՍՒՆ ՝ ԶԻ ՆԵՐՔՈՒՆԼԱՆ ՄԵՂՔՆ
ԵՒՐՈՊԻԱՑԻՔ ՀԱՅՈՑ ՄԱՐՏԻՆՔ ՄԱՐՏԻՆ
ՀՈՐՈՄՆԵՐՈՒ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ։

ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ ՄԵՂ ։

ՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ
ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ (ԱՅՍ ԱՆՈՒՆ)
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ
ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ։

ՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ
ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ (ԱՅՍ ԱՆՈՒՆ)
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ
ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ։

ՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ
ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ (ԱՅՍ ԱՆՈՒՆ)
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ
ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ։

ՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ
ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ (ԱՅՍ ԱՆՈՒՆ)
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ
ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ։

ՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ
ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ (ԱՅՍ ԱՆՈՒՆ)
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ
ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ։

ՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ
ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ (ԱՅՍ ԱՆՈՒՆ)
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵՂՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏՔ
ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՍՈՒՐԲ ՍՊԻՏԱԿԻ ՀԱՆԴԵՐՁԱՒ ։

զի կորուսաներ ըզանձն. եւ զ-
բ Նայրեխօստ՚սէ եւ սիրեցին (այս անուն),
պարզեսէեա՛ զմի՛զ տէր. ամենու-
մանէ բաժին ընդ հրաւիրեամ՚քան
՚ի կոչումնամբքայն թեսա՛ն ե՛կեղ-
նիք։

գ Ա՛քանչելի է ած ՚ի վերայ սեց իւ-
րոց ած խորհիլ։ Նա տացէ զօրու-
հաստատուե ժողովրդեան իւրոյ,
օրհնեալ է՛ ած. ամենայն ։
ե Ա՛ստուածք երանեալք և փառաւո-
րեալ. ոք բանիւ տանջանաց
ցըն հանդերձից. դո՛ք լսելեացն
կեղտից զգուշացեալ հունիք. և առ քո՛
վարձն մե՛ր բարեխօսեսցի՛ք։
զ Պատե՛ր քո՛ ամբիւր կենաց. բնդ-
խոր ամն ոդիրամուե. շնո՛րհեցեր սըր
բոյն (այս անուն), յաղթո՛ղ ըզնահատ
ատելո՛ւթիւն. հալածել ըզխաբեամբն
և լուսաւո՛րել զանձինըբա՛ց մե՛ր։
է Լո՛վ վատաւորեալ է ՚ի խորհո՛ր-
դես սեց իւրոյ. մեծ և ա՛հաւոր ՚ի

վեր այնոցիկ՝ որք շուրջ են լիզնուլաւ։
Տէր աւծ զօրութեց ո նամանի քեզ։
հզօր ես դու տէր, և ճշմարտութի՛ն
քո շուրջ կ՚ընդգրկես։ Հնարհեցեր
սրտբռնի (այս անուն)։ յաղթ-ող ըզնա-
հանապետութիւն հալածել ըզևա-
սիոն և լուսաւորել զանձ՛։

Ա՛ր հնարհօք ա՛ր հոգւոյն յաղթե- 4
ցի՛ք թշնամւոյն։ երանելա՛ր ա-
վետիք քո։ վանըն ձեր տօնողացս
հայցեցէք՛ յայ զթութի՛ւ մեռ՛ղաց։

Ա՛ր պատակ էք պարծանաց ա՛մա- 4
ռանքիւնեաց։ նախաշաւիղ և ա՛ռաջ-
նորդ կեղնացըն յա՛ւիտեանից։ ո՛վ ա՛ր
վե՛ռիկայք։ ա՛ռ պատակիչըն սրտբոց
և վասըն մեր բարեխօսեցէ՛ք։ հնար-
հեալ տպրմութիւն յանբասա՛ռ
այլեւելն կեղնացըն յա՛ւիտեանից։

Ի՛ զմբղնութի ա՛ր օց (այս անուն), բա- 44
րեկամ անունիդ ա՛ռ քեզ երկրաւոն։ 44
Ընտրեալ ամբոխք, հնարհեա՛ ըզ
մտութիւն յանցայնաց մերոց։ և

՚ի վեամնարդ յանխտե՛ֆնից նորո՞
գեամ՛ն ե՞ կե՛ռաց։

ասղ Ի՞ր ծագեանց արդարոյ. ուղղց
արդից ելել՞ւ ուրախո՛ւթիւն։
Ո՛րպէս եղեր՛ւք արդարք ՚ի տէր.
և խոստովան եղերո՛ւք յիշատակի
սրբութեան նորա։ Ամ այլն։

կ Պատուական է առաջի տեառն մահ
ասղ սրբոց իւրոց. ու տէր ես ծառայ
քո ես Ա. ծառայ և որդի աղախնոյ
քոյ։ Լուծեր կապանս իմ. քեզ
մատուցից պատարագ օրհնութե՛ն, և
զանուն տեառն կոչեցից. Ամ։

վ Յանդիմանեալք ՚ի մարդկանց
ասղ զանձին յանձնելոյ զբնութիւն
իւրեանց. ընդ որս և մեք
գտանիմք. Ամ։

Ալէլուիա։ Ալէլուիա։ Ամ։

ղ Ալէլ՚ի խոստանալոյ սրբոցն և մեզ
ղուկաս ժառանգել զարքայութիւն։

پیوستن (مص ل‌ه) ، ارتباط دوگانه یا چندگانه
بین دو یا چند نقطه یا ایستگاه تلفنی.

پیوسته (ص) ، حالتی که دو یا چند نقطه یا
ایستگاه تلفنی با یکدیگر ارتباط دارند.

پیوند (اِ) ۱ - محل اتصال دو یا چند چیز به
یکدیگر. ۲ - (پز) محل اتصال دو یا چند
استخوان به یکدیگر.

پیوند خوردن ← پیوند زدن.

پیوند زدن (مص م) ۱ - وصل کردن یک
شاخه یا جوانه از یک درخت به درخت دیگر
یا به پایه. ۲ - (پز) وصل کردن یک عضو
یا بافت از یک نقطه به نقطهٔ دیگر بدن.

پیوندک (اِ) ۱ - شاخه یا جوانه‌ای که
برای پیوند زدن به درخت دیگر یا به پایه
گرفته شده است. ۲ - (پز) عضو یا بافتی که
برای پیوند زدن به نقطهٔ دیگر بدن گرفته
شده است.

տամբայ՝ զ, ու զեռնուս ամառոց՝ ոչ
հող ՚ի հոգ ա ամուշեց. ժողովեցաք
զկիսատաբերս զմիշատակ ամուսն
ձերոյ, բարեխոսեցէք սա տէր վայ
սրն քաւիչ մեղաց մերոց։ Ո՞ զերկնաւորս ոչ տիպաւորիմք զի
վիսաբան ալեաց, զոչ արարչեմք, լուսաւոր տիպ
արարչանօք սրտիւք (այս անուն), խոկ
նայեաց ՚ի մեզ, եւ կեցո՛ցո։

Ուրախ լիցին առնելեան ոյք յոտ
առեալ են ՚ի քէզ. յաւիտեան ցընծա
ցասցեն. և բնակեսցի՛ս դու ՚ի նոսին
սո՛ր։ Պարծեսցի՛ն ՚ի քեզ սիրելիք
անուան քոյ. զի օրհնեսցես դու
զարդարըն ոյս. ոյզ զինու հաճո՛ւթիւ
քոյ պատսպարեցեր ըզնո՛սա. այլոյս
կեա՛ց ձեր ոչ ելանէ վա՛յ՛ւ՛ի. ոյք զօ
րաւորեալ քոյով հոգւովդ վայելեցիք
ընդամենեցուցիչդ չարին. ո՛վ ՚ի կամարն
երկնից զոր ոչ ոք կարէ հանել։

Ընծայ զաւրութեանդ հրեշտակացդ ու-
րախութեան ընդ երկնաւորս ընծայ-
եալ զմեզ զաղաւթս Սահակիդ
ու նահատակիդ Քրիստոսի։
Քանզի մարդ զոչխարս ոչ ընդունի
զիւր զաղաւթս ոչ զպատարագս
նուիրեալ մատուցեալ ոչ զանձինս
ընդ ոտիւք կոխեալ ոչ զարիւն
թափեալ ոչ զանձինս ի տանջանս
մատնեալ ոչ զանձինս ի մահ
մատնեալ ոչ զանձինս ի
գերութիւն։

Քանզի արհամարհելի՛ւ անար-
ժան զանգատ ընկերական աշխար-
հիս, և վտանգեաց յաւերտեանն
կենացն. և միշտ և հանապազ ո-
րպիսութեամբ ընդ տեառն ի՛ւրոյ.

ես ողորմեցայ ծառայիդ քո, և ցուցի ինձ զողորմութիւն իմ
առաջի քո. և կեցուցանես զիս ի ծերութեան իմում
ըստ բանի քում. և ի լնուլ ինձ ի խորհրդեանն քում զքո
ծառայ քո. և զտունն իմ ըստ քում օրհնութեան։

Եւ ասաց Դաւիթ առ Աբիսա՝ մի՛ ինչ արասցես
Սարուհեայ. զի ոչ ոք է որ ձեռն արկցէ ի Քրիստոս
Տեառն և անպատիժ եղիցի։

Յայնժամ ելանէր Դաւիթ և Աբիսա ընդ գիշերն
առաջի ժողովրդեանն, և ահա Սավուղ պառկեալ
էր ի մէջ սայլիցն, և նիզակ նորա ի գետնի
ընդ գլխովն։

Ասաց Աբիսա ցԴաւիթ՝ ի միում ոտից

Աւետեաց գիշերայինք սերունդական ոճոյն կարգաւ ։

Աւետիս ճրագալուցի ձննդեան ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա ։
Սաւանեաց գքան իւր, և բերժլե-
հեմացի գնեա. և վերակեաց գնեա յատա-
կանութեամբ իւրեանց ։ Խոստմամբ ո՛
եղիցին ամն՝ ողորմութենէդ նորա, և
աքանչելեացդ նր որդիք մարդկան ։
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա ։ փ

Ինձէ որպէս զանձրեւ ի վերայ գեղ-
ման, որպէս ցօղ, զի ցօղիմ յերկիր ։
Ծաղկեսցի յաւուրս նորա արդա-
րութիւն. բազում խաղաղութիւն
մինչև կատարեսցի լուսին ։
Փառք և երկրպագութի հօր և որդ-
ւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն ։
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
ա Տէր հոգևուեսցէ զիս. և ինձ լինիցի
ոչ պահանեացն։ Ի վայրի դալարոջ
անդ բնակեցոյց զիս. և առ ջուրս
հանգստեան սնոյց զիս։
բ Ընդ։ Ի՞նչ օգուտ զանձրև՝ ի վերայ
գեղման. ոչ ցօղ զի ցօղէ յերկիր։
Ծաղկացի յատուկս նմա արդարոջ
թիւն. բազում խոտանիքն
ունիցէ խոտորեցելոյն մեռանի։
փառք և երկրպագութիւն այժմ և միշտ և
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
գ Ո՞հ ամենայն փերուանիան փոխ ու առ ինքն
զնդանքն տուր։

Վասն հրեշտակաց օրհնեն զգեցեալ
զգեցեալ ուրախութիւն. մարդկին
ոչ ինձեալ ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
դ Ի՛ր զի զարմացար և տուր. խոնարհե-
ցո զանձնիկն քո. մարդ զմարմնա-

քո. և զառն հօր քոյ. զի ցանկա-
ցաւ Թագաւոր գեղոյ քոյ: Այլ
ինքն է տէր քո՝ երկրպագեա մե-
ծի. և զուարթ ծուրկ երկրպագ-
ցի սմա. և պատուիրեաց գերեա
ատա պաշտեացն Աճամեծք'ի ժո-
ղովոյ:

Ելէ: Նա կարդացէ առ իս, հայր փ
իմ եւ զա զիս. առաւաւտ ընդունող
վերիսա Թեամն իմոյ: Այս անդրանիկ
արարչից ընծա. և քարձր քան զա-
Մեծայն Թագաւորս երկրի:
փառք և երկեղ. այժմ և միշտ և:
Ելէ՚ուսիս. ասէ՚ուսիս. ասէ՚ցուսիս:

Ելէ՚ուսիս. ասէ՚ուսիս. ասէ՚ուսիս:
Այնքան արարիս անձրև՝ ի վերայ գե- քգ
ման. արարիս ցօղ զի ցօղի յերկիր:
Օրհնեալ յաւուրս նորա արդա-
րութիւն. բազում խաղաղութիւն
Մինչև կատարելոյ լուսին:
Ելէ: Նցայց առ զիմաստութիւն իւր. փ
առաջի ազգաց յայտնեաց զարդա-
ման. արդիս ցօղ զի ցօղի յերկիր:

թեամբ իւրով պյակոբ. ճշմարտու-
թեամբ իւրով զտուն իսրայէլի.
և տեսին ամենայն ծագք երկրի
փրկութիւն աստուծոյ մերոյ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէն։

Ընկերութիւն. ամէնութիւն. ամէնութիւն։

ԻԿ Նա՛ իարդասցէ առ իս՝ հայրիմ ես
դու. ես ընդունող վրկութեանդ իմոյ։
Նա անդրանիկ արարից զնա. և
բարձր քան զթագաւորս երկրի։

Ա Ընկ։ Ինդ քեզ է սիրելն աստուա-
ծոյդ. և վայելչութիւն սեց քոյ յար-
պանդէ յաստուածութենէդ զարդարեսցէ
նայ զքեզ։ Նորոգութիւն տէր և ոչ
ես զըղջասցի. թէ դու ես քահա-
նայ յաւիտեան ըստ կարգին մե-
լքիսեդեկի. և տէր ընդ աջմէ քումմէ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնութիւն։

Ընկերութիւն. ամէնութիւն. ամէնութիւն։

ԻԴ Եցոյց ձեր զկրկութիւն իւր. առաջի
ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր։
Յիշեաց ողորմութիւն իւրոյ զչյակոբ.

ձրշմարտութեամբ իւրով զտուննն
խարտեչել. և տեսին նմա ծագք երկ-
րի զիրկութեամբ աստուծոյ մերոյ։
Ել։ Յիշեա՛ տէր զդաւիթ, և զա- փ
մենայն հեզութիւն նորա։ Որպէս
երդուաւ տեառն, և տուխտս եդ
աստուծոյ յակոբայ։
Փառք և երկ. այժմ և. ամէնտուխա։

Ամէնտուխա. ամէնտուխա. ամէնտուխա։
Ինդ քեզ է սկիզբն աւուր զօրու- կդ
թեան. ի վայելչութիւն սըբց քոց յար-
դանդէ յառաջ քան զարտուսեակ
ծընանի լուսոյ։ Երդուաւ տէր և ոչ
ևս զղջասցի. Թէ դու ես քահա-
նայ յաւիտեան ըստ կարգին մել-
քիսեդեկի. և տէր ընդ աջմէ քումմէ։
Ել։ Տէր աստուած ցիս տրդի իմ ես փ
դու. և ես այսօր ծընայ լուսեղ։
Խընդրեաց յինէն, և տայ քեզ զՀե-
թանոսս ի ժառանգութիւն. և իշխա-
նութի քեզ ընդ ամ ծագս երկրի։
Փառք և երկ. այժմ և. ամէնտուխա։

Ելեսուխա. ալելուխա. ալելուխա։

դձ Յիշեա՛ տէր զպատուխիդ, և զքամ հեդանոտիդ նորա։ Որպէս երդուաւաւ ամն, և ուխաս եղ ամ յամիտեան։

վ Ելե։ Տէր հռաքեացէ զիս. և ինձ ինչ ոչ պահանեացի։ Ի վայրկ դաստր սոջ անդ բնակեցոյց զիս. և առ ջուա հանգստատեան սի նոյց զիմ։ փառք և եր. այժմ և. ալելու։

====

դկ Տէր առաց ցիս որդի իմ ես դու. և ես այսօր ծընայ զքեզ։ Խնդրեա՛ ես ամ յինէն, և առայ քեզ զհեդանոտ նուա՛ ժառանգուխիւն. և իշխաստուխիւն քեզ ընդ ամ ծադս երկրի։

վ Ելե։ Նդր դուստր և տես, խոնարհեցո զունկըն քո. մոռա զժողովուխդ քո և զտուն հօր քոյ. զի ցանկացաւ թագաւոր գեղդ քոյ։ Սա ինքն է տէր քո՝ երկրպագեա՛ նմա. և դուստր ծուրայ երկրպագեն նմա. և պատարագօք զերեսս քո ամա պաշտեացեն մեծաւոքդ ազգ և ժողովուրդք։

ընդհատ։

փառք և ե՛ր. այժմ և. ամէնուրէք։

Ամէնից ի տօնի քառասնօրեայ պահոցն Քրիստոսի
Աստուծոյ մերոյ ի տաճարն։

Ամէնուրէք. ամէնուրէք. ամէնուրէք։
Օրհնեա՛ եկեալ յանուն տեառն.
օրհնեա՛ որ պարգեւց ես։ Տէր տա՛ր
մեր երեւեցար մեզ. արարէք տօնս
ուրախութեան կանխաւ միմեանս
յանկիւնս սեղանոյ։
Ամէ։ Տէր ի տաճար սբ խրտւմ, վ
սէր յերկինս յամօտս խրտւմ։ Ա՛է
նի՛ ի տնտանկս հոգին. արտեւանուն՛ք
նորա քննեն զորդիս մարդկա՛ն։
փառք և ե՛ր. այժմ և. ամէնուր։

Ամէնից յարութեան Քրիստոսի։

Ամէնուրէք. ամէնուրէք. ամէնուրէք։
Ողորմութի՛ն սէր և եղե՛ւ երկիր. աձ
և բանիւ սո՛ւն երկինք հաստատե՛ց
ցան։ Ես հոգւո՛վ բերանոյ նորա
ամենայն զօրութիւնք նոցա։
Ամէ։ Յարեաւ սէ և ցրտուեցան վ
ամ թշնամիք նորա։ Փախեա՛ն նա՛

աեւլիք նորա յերեսաց նորա։
փառք և երկ. այժմ և. ամէն։

Ընկալութիւն. ամէն։

ակ Օրհնեա հարիք սամ հեղմանոք. ա
ղաղաւիեցէք առ աձ ՚ի ձայն ցընծ
ծութեան։ Տէր թագաւորէ ամէն ՚ի վերայ
հարկու, թագաւորէ ամէն ՚ի վերայ
ամենայն երկրի։

փ Ընկ։ Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո.
և դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ։
թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան
քոյ. և ծածկեցեր զամ ամեղս նո՛ց։
փառք և երկ. այժմ և. ամէն։

Ընկալութիւն. ամէն։

բձ Յարեաւ աձ. և ցրուեցան սամ
թշնամիք նորա։ փախեան ատելիք
նորա յերեսաց նորա։

փ Ընկ։ Տէր թագաւորեաց. զկայեր
ցութիւն ընդեցաւ. զգեցաւ առ
զօրութիւն ընդ ամ իւր էաձ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէն։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Յաճախեցար տէր ընդ երկիր քո. և դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ։ թօղեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ. և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա։ Ալէ։ Օրհնեցէք մանկունք զտէր. և օրհնեցէք զանմանն առեառն։ եղիցի անուն առեառն օրհնեալ. յայսմհետէ մինչև յաւիտեան։ փառք և երկր. այժմ և. ալէ։

=====

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։ Տէր թագաւորեաց. զգեցաւ գեղութիւն զգեցաւ տէր զօրութիւն ընդ միջ գրեր էած։ Ալէ։ Վասն երեսաստղէմ զտէր. և օրհնեա զաստուած քո սիոն։ ո՛վ զօրացոյց զնիգս դրանց քոց. և օրհնեաց զորդիս քո՛ ի քեզ։ փառք և երկր. այժմ և. ալէլուիա։

=====

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։ Օրհնեցէք մանկունք զտէր. և օրհնեցէք զանմանն ամն։ Եղիցի

անուն առատն օրհնեալ. յայսըմ
հետէ մինչև յաւիտեան։

ի Ելէ։ կենդանի է առ, և օրհնեալ
է ած. և բարձր եղիցի ած վրէժ
խոստման իմոյ։ Ըստուած է որ
խընդրէ զվրէժ իմ. և հնազանդ
առնէ զժողովուրդս ընդ ինեւ։
փառք և եր. այժմ և. ամէնասիա։

ի Ելէ։ Ողորմութեամբ ան եկեղե-
ցիդ երկիր. և բանիւ ան երկինք հաս
տատեցան։ Ով հոգւոյ եթեանոց
նորա ամ զօրութիւնք նոցա։
փառք և եր. այժմ և. ամէնասիա։

ի Ելէ։ կենդանի է ան և օրհնեալ է ած.
և բարձր եղիցի ստուած վրէժ-
խոստման իմոյ։ Ըստուած է որ խընդ-

ել զվերժ յամ. և հնազանդ առնէ
զժողովուրդս ընդ ինեւ ։
Ել ։ Օրինս հարէք ամենայն հե- վ
թանոսք. ազատակիցէք առ ինձ ’ի
ձայն ըմբնծուեւ ։ Տէր բարձրեալ և
սահարիս թագաւոր մշծ ’ի վերայ
ամենայն երկրի ։
փառք և եր. այժմ և. ամէնայն ։

Ընթերց Համբարձմանն Քրիստոսի.

Ընկալաւ. ամէնայն. ամէնայն ։ ամբարձէք իշխանք դրունս ձեր ա
’ի վեր. հանդարձցին դրունք յաւի-
տեանց և մտցէ թագաւոր փառաց
ով է սա թագաւոր փառաց. տէր
հզօր զօրութեամբ իւրով. տէր
կարող ’ի պատերազմի ։
Ել ։ Կամք ոչ ձեր բնութեանէ ։ Եղ վ
պարք ուղիղք. և տէր ’ի նոսա ’ի
սինէ արբեալ թմրեցան իւրեանց ։ Եղ
բարձաւնա և դերեաց զդերութիւն.
էառ առար. բաշխեաց պարգեւս,
և եա որդւոց մարդկան ։
փառք և եր. այժմ և. ամէնայն ։

Ընկերութիւն. ակերութիւն. ակնկերութիւն։

ակ Ամբարձամբ ձեզ օրհնութիւնդ։
և տէր մեր ձայնիւ փողոյ։ Սաղմոս
առաքեալ ոգ մերոյ. սաղմոս առաքելոց
մարգարէին մերում. սաղմոս ա՛ղ
սացէք։

փ Ընկ։ Որ հոգևոցդ խորհիլն. նոյ
եաց որ առաջնորդեաս որպէս խաչին
յոգևոցիւ։ Որ նշանակդ ի քրտն
քեն՝ յայտնեաց առաջի եփրեմի
բեննիամինի և մանասէի։
փառք և երկ. այժմ և. ակերութիւն։

Ընկերութիւն. ակերութիւն. ակնկերութիւն։

գշ Կարգ ոգ բնութեանդ. հա
զուստ. ուղիդ. և տէր ի նոսա ի
մինչ սրբութեամն իւրոյ։ Ոչ ի
քարձուն և դերեաց զգեստիլ.
և եղ առաջի քարգարէին
և եղ սրդոց մարդկան։

փ Ընկ։ Ո՛ դնէ յամպս ըզգնացս իւր.
և շրջի նա ի վերայ թևոց հողմոց։
Խոտոտևանութիւն և մեծվայել
չութիւն զգեցար. ակերա զլոյսդ

ակս զօմէոց. ձգեցեալ զերկինս ար-
ակս խոտան. և արկեր ՚ի վերայ
զուրց զվերնայարկս նորա։
փառք և երց. այժմ և. ամէնայն։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Ար հովուեցոյ խորհէլն. նայեցայց <u>բկ</u>
ոչ առաջնորդեաս ոչ խաշին յոգնե-
լոյ։ Ար ընտրեցի ՚ի քրովբէս յայտ
նեաց առաջի եփրեմի բենիամինի
և մանասէի։
Ելո։ Սէգ եղև միտքն յերկինս ո- <u>փ</u>
զոմանութիւն քո. և միտքն յաղտս
ճշմարտութիւն քո։ Խարձրեաւ ես ո
զոս յերկինս աստուած. և յամե-
նայն երկրի ե՛ն փառք քո։
փառք և երց. այժմ և. ամէնայն։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Ար դնէ յամպս ընդնացս իւր. և <u>դձ</u>
ելցէ նա ՚ի վեր թևոց հողմոց։ Խոտ
ոտանութիւն և զմեծութեանէ ջուր
զպեցար. արկեր զերկիր ոչ խորան. և ար-
ձլզեցեր զերկինս ոչ խորան։

ներ՝ ի վեր քան զանգիտութիւն նոր։
վ Ել։ Տէր խոնարհեցար զերկինս և
էջ. մերձեա՛ ի լերինս և ծխեսցին ։
Փայլեա՛ զհայհոյութիւնս քո
և խոտիլեա զնոսա, առաքեա զոգ
նեռս քո, և ցրուեսցի զնոսա ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէն տուխա ։

Ամէնտուխա. ամէնտուխա. ամէնտուխա ։
պկ Ածմ եղեալ միջնէ յերկինս ոգոյ
մոլիմիսն քո. և միջնէ յամպս ձրշ-
մարտութեան քո ։ Խարխրեա՛լ եա
զոս յերկինս առաւուած. և յամե-
նայն երկիր մի՛ փառք քո։
վ Ել։ Խոնարհեցայց զերկինս և էջ.
և ահ՝ ի՛նեռքոյ ոսկից նորա ։ Ն՛ի՛
քամեսցի և մածեաւ. սպասցաւ նա
՛ի մեծ Հոգւոյ ։
փառք և երբ. այժմ և. ամէնտուխա ։

Ամէնտուխա. ամէնտուխա. ամէնտուխա ։
պզ Յերեսաց նորա երկիր եղեն հարուածք.
և վիհեա շաւղաց նորա երկիղեղեն
ազգաւածք՝ ի լերինս ոգոյ ։ Ի՛ երկինք հա-
՛ի մեծ Հոգւոյ ։

լեցնել և անոտաք վառնեցնել.
ձանապարհք ոչ՝ ի սկզբանէն էին
կուրացնել. և՝ ի նմանէ դողալ
առնէին երկիր։

Ել։ Խամբարձէք իշխանք զ փ
դուռնս ձեր՝ ի վեր. համբարձցին
դուռնք յաւիտենից և մտցէ Թա
գաւոր փառաց։ Ո՞վ է սա Թագա
ւոր փառաց տէր հզօր զօրութեց.
տէր հզօր մարտիկ ի պատերազմի։
փառք և եր. այժմ և. ամէնասիա։

Ամէնասիա. ամէնասիա. ամէնասիա։
Խոնարհեցաք զերկիրս և էջ. և դկ
մէկ՝ ի նոցանէ ասաց նոցա։ Ո՞վ
քրմութեամ և Թուեաւ. տացաւ նա
՝ի Թեւս հոգւոյ։

Ել։ Խամբարձար առաւած օրհ փ
նութեամբ. և տէր ձայնիւ
փողոյ։ Սաղմոս առաքէ առաւծոյ
մերում. առաքս առաքէք Թագա
ւորին մերում. առաքս առաքէք։
փառք և եր. այժմ և. ամէնասիա։

Ընկերս իա. ակնկալեալ եմ զքեզ ասել
ամ Ջանկալի է նա քան զոսկի և քան
զականս պատուականս բազում,
քաղցր է նա քան զմեղր խորիսխ։
Բանիցդ ծառայ քո պահեսցէ զայս,
՚ի պահել նմա զհատուցումն եւ քա-
զրե՛մ։

փ Ընկ ։ Թեթեւ առաւելոյ արծամարծ-
պատ. և ՚ի մէկնամէջ նորա ՚ի գինն
ոսկւոյ ։ ի դուռս երկնատուին
զիմատպատուս ՚ի վերայ նորա. ձիւ-
նացին ՚ի տաղմ՛ն ։
փառք և երկ. այժմ և. ակնկալեալ։

Ընկերս իա. ակնկալեալ եմ. այնկալեալ։
ակ Ծ՛ոխրա ոբ հաստատեա յիս ած.
և զհոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի վերայ
իմոյ ։ Մի ընկեցներ զիս առ յե-
րեսաց քոց. և զհոգի քո սուրբ մի
հաներ յինէ՛ն ։
փ Ընկ ։ Դարձի զաւակի ծառայ իմ. և
խաղալ սրբով իմով օծիր ընձեռ ։
Շնորհս իմ ընկալցի զնա. և բազում

իմ զօրացուսցի ըզնա։

փառք և երկ. միշտ և. ամէնայն։

Ընկալայ. ամէնայն. ամէնայն։

Ծնեալ ազատող արծամարտող. 3:93,0.96,0.99,0.99

և մեկնեալ նորա ՚ի գիշին ոսկւոյ։

Նզովեալ եղիցի նորա ՚ի գիշին ոսկւոյ։

ուրա ՚ի վերայ նորա. ձիւնացին

՚ի սառմին։

Ընկ։ Ստացեա զայն և առանձին

պնատա. և նորոգեա զերկիրն։

Նեղեցի՛ն վատք ումն յաւետեան. և 3:96,0.99,0.99,1.00

ոմն ազգաց եղիցի յարտրուծս նր։

փառք և երկ. միշտ և. ամէնայն։

Ընկալայ. ամէնայն. ամէնայն։

Վասն զի զգաստիմ ծառայիմ. և նր 3:94,0.96,0.99,0.99

զայն առնեմ նորա ըստ ինձ։ Ձիւն

գայ ՚ի վերայ նորա. ՚ի սառմին։

Ընկ։ Յայտնութիւն բանից քոց 3:93,0.96,0.99,0.99

լուսաւորէ զմեզ. և խնամասէր առնէ

մեզ առնելոյ։ Օ՜ երանի՛ նմա զոր

առ ինքեան ընտրեցեր և մերձեցուցեր

վասիաբեանց անձն իմ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնայն։

դձ Ընէ այնպէս զոգի քո և առանց զինն.
և նորոգեա զերկիր եւրկի։ Ողջոյն
վարք առեան յաւիտեան. և ամէն
ուրախ եղիցի յարարածըս իւր։
փ Ընէ։ Հոգի քո տուր և բարի ա-
ռաջնորդեացէ ինձ՝ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր կեցուա-
ցես զիս. արդարութիւն քոյ հան-
ցես՝ի նեղութենէ զանձն իմ.
փառք և երկ. այժմ և. ամէնայն։

Ընէ այնպէս. ամէնայն. ամէնայն։
դկ Ո՜ երեսաց իմ բացի և առէ զհոգի.
՝ի ապստամբութենս քո վասիաբեանց
անձն իմ։ Նայեաց առ ես ողոր-
մեաց ինձ ըստ իրաւունս սիրոյդ
քոյ։
փ Ընէ։ Խաստէ քումիէ տէր և՝ի
ջնջել հոգւոյ բարիութե քո։ Ուս-
քեաց՝ի բարձանց՝ և ընկալաւ զիս.

ընկատաւ զիս ՚ի ջուրց բազմաց ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնս ։

Ամէն. ամէնայն. ամէնայնի ։
Ասացէ ինձ զի ինչանէ ՚ի գետոյ և դ
՚ի մօտուանն սհարօնի. և ՚ի մօտուացն
ինչանէ ՚ի գրասպանս ըզգեստսն նո ։
Ասացէ ցօղ զի ցօղէ ՚ի հեղմանէ ՚ի
վերայ լերին սիովն ։
Ընէ ։ Ի վայրի դաշտուոջ անդ բնա- վ
հեցոյց զիս. և առ ջուրս հանդըս-
տեան սր նոյց զիս ։ Դարձոյց զանձն
իմ առ իս. և առաջնորդեաց ինձ ՚ի
ճանապարհս արդարութեան վասն
անուան իւրոյ ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնայնի ։

Ամէնայնի. ամէնայնի. ամէնայնի ։
Ի սասկ քումմէ սէր և ՚ի շընչել դկ
հոգւոյ քարկրութե քոյ ։ Ուսոյց
՚ի բարձանց և ընկատաւ զիս. ընկա-
տաւ զիս ՚ի ջուրց բազմաց ։
Ընէ ։ Օձմրատ ոբ հաստատեա յիս վ
ոճ. և զհոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի

թագի խոտ։ Մի ընկեցուր զիս առ
երեսաց քոց. և զՀոգի քո սուրբ
մի հաներ ինձանէ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէն։

Ամէն Յիսուս։

ա Ընկեցուխս. ամէնուխս. ամէնուխս։
Ցրուէ քո և զասատան նոքա մի-
խիթարեցեն զիս։ Պատրուսատ ա-
րարեր առաջի իմ ընտելան. ակն
յանդիմանեն նեղչաց իմոց։
վ Ընկ։ Նուաճեր երկիւղածաց քոց նը-
շան. զի ամաչեցեն չարեսացն անօ-
գան։ Արդարև վկայեցան սիրելիք քո.
կեցո առաջ քո իմ տէրս։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնուխս։

ա Ցրուէ քո և զասատան նոքա մի-
խիթարեցեն զիս։ Պատրուսատ ա-
րարեր առաջի իմ ընտելան. ակն
յանդիմանեն նեղչաց իմոց։
վ Ընկ։ Նուաճեր երկիւղածաց քոց նը-
շան. զի ամաչեցեն չարեսացն անօ-
գան։ Արդարև վկայեցան սիրելիք քո.
կեցո առաջ քո իմ տէրս։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնուխս։

ա Ընկեցուխս. ամէնուխս. ամէնուխս։
Ցրուէ քո և զասատան նոքա մի-
խիթարեցեն զիս։ Պատրուսատ ա-
րարեր առաջի իմ ընտելան. ակն
յանդիմանեն նեղչաց իմոց։

Ել: Տեա զօրութիւն ծառայի իւր
քոյ. կեցո զսրտի ապահնոյ քոյ, և
արա առ իս ըղձիւն բանսութեան:
Տեացե՛ն առեալիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու առ օգնեցեր ինձ՝ և մխի-
թարեցեր զիս:
Փառք և երկ. այժմ և. ամէն տէա:

Ել: Տեա զօրութիւն ծառայի քոյ. կեցո
զսրտի ապահնոյ քոյ, և
արա առ իս ըղձիւն բանսութեան:
Տեացե՛ն առեալիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու առ օգնեցեր ինձ՝ և մխի-
թարեցեր զիս:
Փառք և երկ. այժմ և. ամէն տէա:

Ել: Տեա զօրութիւն ծառայի քոյ. կեցո
զսրտի ապահնոյ քոյ, և
արա առ իս ըղձիւն բանսութեան:
Տեացե՛ն առեալիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու առ օգնեցեր ինձ՝ և մխի-
թարեցեր զիս:
Փառք և երկ. այժմ և. ամէն տէա:

Ել: Տեա զօրութիւն ծառայի քոյ. կեցո
զսրտի ապահնոյ քոյ, և
արա առ իս ըղձիւն բանսութեան:
Տեացե՛ն առեալիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու առ օգնեցեր ինձ՝ և մխի-
թարեցեր զիս:
Փառք և երկ. այժմ և. ամէն տէա:

ըզնշան բամրութիւն։ Տեսցե՛ն առեւելք
իմ և ամաչեսցեն. զի դու տէր օգ-
նեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս։
փ Ել։ Ասաց տէր ցառէր իմ, նիստ
ընդ աջմէ իմմէ. մինչև եդից զմտս-
նամիս քո պատուանդան ոտից քոց։
Գաւազան զօրութեան առաքեսցէ
քեզ տէր ի սիովն. և տիրեսցես
դու ի մէջ թշնամեաց քոց։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնառիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
պգ Ահա պատրաստեցեր զուղտս իմ
և զերասուն. և զարդարուխնդ
յակոբայ դու արարեր։ Կարճր ա-
ռեալ զգեցաւ զնա. և զարդարուխնդ
ի ձեռին նր գտաւն. և անդ հաս-
տատեցաւ զօրութիւն վասաց ն՛։
նորա, զի տուր կ։
փ Ել։ Յայտնեացե՛ն երկինք զվայել-
չութիւն վասաց ն. և օրհնութիւն նր
լցան սիրեզերք։ Ալաւադայիք ոնդ ի
ստոյգ հաւան ի նմանէ. և եղջիւր-
ձի ի ձեռին նր գտաւն. և անդ հաս-
տատեցաւ զօրութիւն վասաց ն՛։

փառք և երկ. այժմ և. ամէն։

Ամէն. ամէն. ամէն։

Ամաց տէր ցտէր իմ, նուաստ ընդ աչ- կ
ի քո իմիք. միոյէ եղից ըղձ ընչասիրա
ժան պատուականդ ոսկւոյ քոյ։ Վա-
ւա՛ղ ոչ զօրութեան առաքեսցէ
քեզ տէր ի սիօնէ. և տիրեսցես
ոգեաց քոց։

Ամէն. ամէն. ամէն։

Ամաց տէր ցտէր իմ, նուաստ ընդ աչ- փ
ահց քոց. և եւտուր ուրախուի սրտ
անց քոց։ Նշանեցար առ մեզ լոյս երե-
սաց քոց տէր ի մէջ մերձենալոցդ քոց։

Ամէն. ամէն. ամէն։

Յայտնեսցե՛ս ճանապարհք քո երկրի քդ
վաւաց նմ. և օրհնութիւնք նմ լցան
տիեզերք։ Ա՛ստուածդ ոմ ի լե-
ա՛ց հատան ի նմանէ. և եղջիւրք ի
ձեռին նմ դրտան. և անդ հաս-
տատեցաւ զօրութիւն վաւաց նմ։
Ամէն։ Ցո՛ւյց քո և դաւազան նորա փ
մխիթարեցցեն զիս։ Պատրաստ

արարեր առաջի իմ ըզաբեղան. ամէն
յանդիմանեն ներջոյց իմոյ։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնառ։

ԻԵ Ամէն։ ամէն։ ամէն։ ամէն։
քոց. և եառուր ուրախու՛ն սըրտիւց
մերոյ։ Ի պատուոյ ցարեանոյ դինուց և
ձիւոյ իւրեանց լըցուցեր ըզմեսս։
Ա Ըն։ Ներ զի սուրբ ես ամենայն
ժառանգութիւ՛ն իւրեանց մինչև
ի սիրտս ըմբռնեցաւ թափանցումն։
Ամէն զի ոչ յաւիտեան յաւիտենից
առնից. զաւազան ուղղութեան,
զաւազան արքայութեան քո։
փառք և երկ. այժմ և. ամէնառ։

Աբեր եկեղեցւոյ։

ԻԵ Ամէն։ ամէն։ ամէն։ ամէն։
ԱԶ Ըսեր ինձ ըզձայն օրհնութե՛ն քոյ.
և պատմել զամ սքանչելիս քո։ Տէր
սիրեցի գեղեցկութի՛ն տանն քո.
և զտեղի յարկի փառաց քոց։
ԻԵ Ամէն։ Եւ ան՛կ զնա ըմպեցեր և ըն

կատար. և բնակեցոյին ՚ի գաւիթս
տան իմոյ. ՚ի ցայգ մի ՚ի բառնալն ՚ի
ցոյգ : Ա
չելի արդարութեամբ :
փառք և երկ. այժմ և. ամէն :

Ընկերութիւն. ամէն. ամէն : Ա
Անձն է տէր և օրհնեալ է յոյժ. ամ
՚ի քաղաք իւր ՚ի լեառն
սրբութեան իւրոյ : Ա
Փառաւորեաց ի խոսեցաւ վե քոյ.
ահաւասիկ քաղաքն ամուրց :
փառք և երկ. այժմ և. ամէն :

Ընկերութիւն. ամէն. ամէն : Ա
Ցասուկ ազգ բնակեցեր և բնակեսցի. ամ
Ա ցայգ մի ՚ի բառնալն տան
և բնակեցոյին ՚ի գաւիթս իմ :

քոյ · սուրբ է տաճար քո սքանչելի
սրտմտութեամբ ։

փ Ելի ։ Ո՞ւր սէր յաւիտեան կաս ·
և յիշատակ քո ազգէ ազգ ։
Ո՞ւր յարուցեալ գլխատացիս ՚ի վէր
սիօնի · ժամանակ գլխատլոյ նորա
հասեալ է ժամ ։

փառք և երկ · այժմ և · ամէն ։

=====

ԻԵ Ելիտուխա · ալէլուիա · ալէլուիա ։
տուր ողորմութիւն քո սիրելեաց
քոց յԱստուծոյ ։ Ի տունէ եղիր այս · և
ցրուէ ՚ի սրտմա ։ Ի տունէ եղիր այս · և
ի սքանչելի առաջի աչաց մերոց ։
փառք և երկ · այժմ և · ամէն ։

=====

ԻԶ Ելի ։ Ո՞ւր սէր յաւիտեան կաս · և յիշատակ քո ազգէ ազգ ։
Ելիտուխա · ալէլուիա · ալէլուիա ։

Որ յարուցեալ գըլխացիս՝ ի վեր
քան սիօնի. ժամանակ գիտալոյ նո-
րա հասեալ է ժամ։

Ել։ Խոստովան եղէց քեզ տէր քա- փ
ղաքի խորհրդոյ իմոյ. առաջի հրեշ-
տակաց սաղմոս ասացից քեզ։ Ո՛վ
լուար ըզաղաչանս ծառայից քոց. եւ
վան եղէց անուան քում վասն ողոր-
մութեան եւ ճշմարտութեան քոյ։
փառք և եր. այժմ և. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։ գվ
Ոյժոր է զոր արար տէր. եկայք
ըրկնծաձղուք եւ ուրախ եղիցուք ի
սմա։ Խոստովանիմ եղեւ այս, և է
սքանչելի առաջի աչաց մերոց։
փառք և եր. այժմ և. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

դշ Ասացին ցնծասցեն ի քեզ ամենայն ցանկացողքն զքեզ, ասասցեն միշտ. մեծացեալ է Տէր որ սիրեն զփրկութիւն քո:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

դկ Տէր ի՞նչ կացցէ, ի խորանի քում. կամ ո՞վ բնակեսցի ի լեառնի քում սրբում: Որ գընայ անբիծ, գործէ զարդարութիւն. և խօսի զճշմարտութիւն ի սրտի իւրում:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

դկա Տէր ի՞նչ է մարդ և ծանուցեր նմա, կամ որդի մարդոյ և համարեր նմա: Մարդ ունայնութեան նմանեցաւ, աւուրք նորա իբրև զստուեր անցանեն:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Աչերս ի ոսկի հրեշտակապատ։

Աչերս. ականս. աչիկս։ Ա՛ տարար զհրեշտակս իւր յոգիս, և զպաշտօնեայս իւր՛ի հուր կիզել։ Հատատեաց զերկիր՝ի վերայ։ զի մի՛ տեսանիցէ յամբիծ։

Աչէ։ Օրհնեցէ՛ք ըզտէր յերկինս։ ի օրհնեցէ՛ք ըզնա՝ի բարձանց։ Օրհնեցէ՛ք ըզնա ամենայն հրեշտակք նորա, օրհնեցէ՛ք ըզնա ամենայն զօրութիւնք նորա։

Փառք և երբ. այժմ և. ալէլու։

Դառք հրեշտակաց օրհնեն ըզ.քեզ քրիստոս ալէլուիա. մարդկա՛ն անդ սաղմոսեն քեզ. ալէլուիա։

Դարձեալ։

Երկինք ի երկրէ զոհեանա՛ն ըզ քեզ քրիստոս տէր. արարա՛ծք ամ քեզ եղեն կիսատանեն. և հրեշտակք՝ի բաց ձանձրանան ասելոյ՝ն ի սաեն. ոգիք մեռանելոց սաղմոսեն, ի կորուսեալքն։ Երկինք երկնից, ջուք որ՝ի վերայ սաղ

քան զերկինս. օրհնեցէք զՏ՛Ն՛Ո՛Ջ
նբ՛ն տեառն: Օ՛ի նա ասաց, և
եղեն. հրամայեաց և հաստատե-
ցան. և հրեշտակ ՚ի:

փ Ներկինք զերկիր հանապատդ ըղբէդ
դաշեն. Թագաւո՛ր վհատաց. սե-
րուեցէք և քերտեցէք ՚ի խնձորհ
ձեռնեալ ընդ դէ՛մս ի՛շխանաց. և
մխաձայն բարբառուիլն աղաղակե՛ն
ևասեն. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ.
տէ՛ր զօրութեա՛նց:

Աբեսիա Դաշտու յարութեանն:

Ընկերա՛կ. ակերա՛կ. ակերա՛կ:
Կարգը առնեմ գքեզ տէր, զի ընդ
կալար զիս. և ոչ ուրախ արարեր
զթշնամին իմ ՚ի վրաս: Տէր ած իմ
կարդացի առ քեզ և բժշկեցեր
զիս. տէր հաներ ՚ի դժոխոց զանձն
իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք
իջանեն ՚ի գո՛ւբ:

փ Ընկ: Ո՛հա՛ն զիս ՚ի գերդ տատապա-
նաց. ՚ի կա՛ւոյ և ՚ի տղմոյ: Հաստա-
տեաց ՚ի վերայ վէմն զոտս իմ. և

ուղեայ լղճնացըս իմ։
փառք և եր. այժմ և. ամէնուրէք։

Ամէնուր ծաղկազարդին ողոքումն։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Տէր ած մեր երեւեցար մեզ.
արարէք ուրախութիւն ուրախութեամբ
խաւ, մինչեւ յանկիւնս աճղանոյ։
Աստուած իմ ես դու, և խոստո-
վան եղէց քեզ. աստուած իմ ես
դու՝ և բարձր արարից զքեզ։
Ալէ։ Երկինք ցընծասցեն առաջի փ
առեառն, զի գայ և հատեալէ տէր
՚ի դատել զերկիր։ Դատէ զաշ-
խարհս արդարութեամբ. և զժո-
ղովուրդս իւր ճշմարտութեամբ։
փառք և եր. այժմ և. ամէնուրէք։

Ամէնուր աւուց Աստ շաբաթուն։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Ո՛վ Տէր ասաց, և եղեն. հրամայ- բշ
եաց և հաստատեցան։ կարդեաց
զնոսա յաւիտեան. ասհման եդ
ոչ անցանե՛ն։

ի Ել ։ Յսկզբան էր բանն, եւ բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր բանն։ Նոյն էր սկզբան առ Աստուած։ Ամենայն ինչ նովաւ եղեն, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղեւ, որ եղեւ։ Յնմանէ կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ Եւ լոյսն յխաւարի լուսաւորէ, եւ խաւարն զնա ոչ կալաւ։

ԻԶ Ել ։ Ելեսուա. ասէ Ելեսուա. ասէ Ելեսուա ։ Կացցէ դերեզման ընդ այսմ քաղաքի, յորում հանդերձեալ ոսկեհատուա զարդարեալ եւ պատճառեալ ։ Որ դուռն որ եւ տեսս. խոնարհեցո զանկեան քո. մատո զժողովուրդ քո ի ըղ ատեան հօր քոյ. զի ցանկացաւ Թագաւորդ գեղեցիկ քոյ ։

ի Ել ։ Տարցի ն Թագաւորի կուսանքն հետեւ նորա. և ընկերեսցին նմ տարցի նոյն ։ Ածցին զնա ուրախութեամբ. և մտցեն ի տաճար Թագաւորին, և փոխանակ հարց քոց եղիցին սպասք քո ։

փառք և երկ. այժմ և. ասէ Ելեսուա ։

ԻԶ Ասէ տէրն ցիմ. յաջախեաց ։ Ասէ Ելեսուա. ասէ Ելեսուա. ասէ Ելեսուա ։

առնել ինձ զխաբէութիւն : Այլ
զի՞ ասէր ողորմեա ինձ , և կանգ-
նեա զիս . և ես հաստուցից նոցա :
Ալէ : Խորհեցայ՛ն և խոսեցան զչա- վ
րութիւն . և զապիրատութի՛ն ՚ի բար-
ձուն խորհեցան : Նո՛ր ն յերկինս
ըզբերանս իւրեանց . և զլեզուս
իւրեանց աճէլին զերկրա՛ : :
փառք ևեր . այժմ և . ամէնասխա : :

Ալէլուիա . ամէլուիա . ամէլուիա : :
Լուացից սրտբութիւ՛ ըզձեռս իմ . ԻԶ
և շուրջ եղից զսեղանի՛դ քո տէր : :
Տէր սիրեցի՛ զխայեչութիւն տան քոյ .
և զտեղի յարկի փառաց քո՛ց : :
Ալէ : Պատրաստ արարեր առաջի վ
իմ ըզսեղան . ակն յանդիման նե՛զ-
ջոյց իմոց : Օծեր ի՛ւղով ըզգլուխ
իմ . բաժակ քո սպեղ առատակ
ա՛րբեցողդ զի՞ : :
փառք ևեր . այժմ և . ամէնասխա : :

Ալէլուիա . ամէլուիա . ամէլուիա : :
Օ՞ տալիցեն առեղծո՛ղն քո , ըզպղծուա ոե

կապարձից քոց արբեցուցեր. զլ
դեռս ցլոտեցեր. զերկիր դողա-
ցուցեր՝ի սասանել անձրեւի, որք
անցանե՛ն ընդ սա: Ընդունդ աղա-
զակեցին մեծաձէս. լցես վայրկեան
արեգականն արդեւս. և ծագումն
լուսնին դադարեցեալ:

փ Ել: Սասանեցայ և ոչ եւանէի. աչք
իմ անկարացան յոգբասել: Ընդ
զանկեցի առ տէր զօրհնութեամբ. և
հաճեսցի առ բեզ ընծեռս իմ:
փառք և երկ. այժմ և. ամէնասէր:

ամէնասէր. ամէնասէր. ամէնասէր:

ժե Ընդ ո՞ զիս՝ի զեզ ոչ ընդունիմ. ՝ի
խոտարն և՝ի սատերմին մահու:
Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն
բո. զանճնային զբօսանքս քո ածեր
յոգ. և
:յոյ ելեալ ի՛

փ Ել: Նդէ ոչ սրտիւ մարդ առա-
ջինանի. և՝ի մեռանելն առաս:
փառք և երկ. այժմ և. ամէնասէր:

ե տաս ամէնասէր:

Յայլ օրինակէ է այս ։

Ի՞նչն՝ի զերեզմանէն դնաց և՝ի տապանէն տմբնեցաւ ։ Պաղպրայն և ելեամա խիճք հեղեղատն ։ և ըզհետս նորա աւերնայն մարդ զմնասցէ ։ փառք և երկ ։ այժմ և ։ ամէն յաւիտեան ։

Ամէն ։ Խարճտումիմնէ երանոյ նորա ։ ոչ ասի վարդան ։ և զցամաք ձեռք նորա լցաւեցին ։ եկայք և երկիւղածութիւնք

նորա է ծով, և նա առաւր ըզնա. և
զգաստ ձեռք նր ըստեղծին: Ասէ
ահ և ահարօն երիցուն նորա.
առնել ընդ այնոսիկ որք կարդան
զանձն նորա:

փ Ասէ: Ուրի նր ցընծասցեն առաջի
տեառն, զի գայ. զի հասեալ է տէր
ի դատել զերկիր: Դատիցէ զաշ
խարհս արդարութեամբ. և զժո
ղովուրդս ի ճշմարտութեամբ:
փառք և երկ. այժմ և. ամէնասիա:

Ասէտաիա. ամէնտաիա. ամէնտաիա:

գշ Ի ձեռս նորա են ամենայն սահ
մանք երկրի. և բարձրութիւնք լե
ռանց նորա են: Նորա է ծով և նա
առաւր ըզնա. և զգաստ ձեռք նո
ա ըստեղծին:

փ Ասէ: Ուրի նր որպէս մամ հայեցին
յերեսաց սն. յերեսաց սն ամե
նայն երկիր: Պատմեցէք ի երկինք
զարդարութիւն նորա. և տեսցեն ամ
ժողովուրդք ըզվայրկեան նորա:
փառք և երկ. այժմ և. ամէնասիա:

Կարգաւորութիւն հատարակաց աղօթից առաւօտու
ժամուն : Որ կատարի ՚ի գէմն Ողջոյն տաճարի .
որ երեւեցաւ իւղաբերից :

Լացեալ առաւօտու մտանեմք ՚ի տաճար
՚Տեառն. ցնծացեալք եւ ուրախ եղեալք
զաննման աւուրս կենաց մերոց :
Ուրախ եղեալ վասնակ աւուրցն՝
յորս խոնարհ արարեր զմեզ, եւ
ամացն՝ յորս տեսեալ զչարչարանս :
Չայեա տէր ՚ի ծառայս քո եւ ՚ի
գործս ձեռաց քոց, եւ առաջնորդ
զեա որդւոց նոցա . եղիցի լոյս
տեառն աստուծոյ ՚ի վերայ մեր :
Ո՛գործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա
՚ի մեզ տէր . եւ զգործս ձեռաց մե-
րոց յաջողեա մեզ :
Փառք հօր եւ որդւոյ եւ :
Ն՛ եւս խաղաղութեան զտէր աս :
Օրհնութիւն եւ փառք հօր եւ :

(Օ)րհնեալ ես տէր ած հարցն
մերոց, օրհնեալ փառաւորեալ
անուն քո յաւիտեան։
Յիրաւունս անցուցեր զայս ամ
ընդ մեզ. արդար ես դու տէր, և
ամենայն դործք քո ճշմարիտ են։
Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամ
դատաստանք քո արդար են։
Դատաստան արդարութեամբ ածեր ի
վերայ մեր ըստ ամենայնի զոր ինչ ածեր
ի վերայ մեր, և քաղաքին սրբոյ
հարցն մերոց երուսաղէմի։
Ընդ արդարութիւն և յիրաւի ածեր զայս
ամ ի վերայ մեր վասն մեղաց մերոց։
Ընդ որ մեղաք և յանցաք ապստամբ
լինել ի քէն, մեղաք յամի, և ապաս
ուիրանաց քոց մեք ոչ անօտացաք։
Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս
պատուիրեցեր դու մեզ, զի զբա
րիս դործեսցեմք մեք ի քէն։
Ընդ՝ զամենայն զոր արարեր և զոր
ինչ ածեր ի վերայ մեր, արդար

դառաստանաւ արարեր։
Պատնեցեր զմեզ ՚ի ձեռս թշնա-
մեաց մերոց, անօրինաց, խստաց
և ապստամբողաց։
Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի
քան զամենայն երկիր, մատնեցեր զմեզ։
Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամ բանալ
զբերանս մեր, զի ամօթ և նախա-
տինք եղաք ծառայից քոց պաշտօ-
նէից։
Ալ մի մատներ զմեզ խոպան վե
անուան քո. մի ցրեր զուխաս քո,
և մի ՚ի բացեայ առներ զողորմու-
թիւնս քո ՚ի մէնջ։
Վասն աբրահամու սիրելւոյ քո,
իսահակայ ծառայի քո, և իսրայէ-
լի սրբոյ քո։
Խոտոտցար նոցա և ասացեր, բազ-
մացուցից զզաւակ ձեր որպէս զաս-
տեղս երկնից բազմութեամբ, և
որպէս զաւազ առ եզր ծովու։
Եւ արդ սէր նուազեցաք մեք քան
զամենայն ազգս, և եմք տառապեալ
յամենայն երկրի այսօր վասն մեղաց մերոց։

ՈՂԳՅ՝ Ի ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՅԱՐՄԻԿ ԻՇԽԱՆ՝ մարգարէ և առաքնորդ. ոչ ողջա- կէզք պատարագաց, ոչ խոնկք օրինաց, և ոչ տեղի պատարագս մատուցանելոյ առաջի ք՝ս, և զրկութիւն գտանել՝ի քէն։

Ընդ անձամբք խոնարհեալ և հոգ- ւով առաքեալք ընդունել լի- ցուք մեք որպէս զողջակէզս խո- հոց և զուարակաց. և որպէս բիւ- րաւոր գառանց պարարտաց։ Այնպէս ընդունել լիցին պատա- րագք մեր այսօր առաջի ք՝ս, զի կատարեալ գոցուք զկնի ք՝ս, և չիք ամօթ յուսացելոցս՝ի քեզ։

Եւ արդ՝ գամք զհետ ք՝ս աննոյն սրտիւք մերովք, երկնչելովք՝ի քէն, և խնդրեմք զերեսս ք՝ս. տէր ո՛՛ողորմեա՛՛։

Ընդ արա առ մեզ քան հեզութիւն ք՝ս, և քան բազում ողորմութիւն ք՝ս. վրկեա զմեզ վասն սքանչելեաց ք՝ս տէր. և պատասխանի առնուն ք՝ս յաւիտեան։

Յամօթ լիցին ամէն, որ չարչարեն զծառայս քո. ամաչեցեալ լիցին բռնութիւնք նոցա, և ամենայն զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին։ Ե՛ ծանիցեն զի դու ես տէր միայն, որ փառաւորեալ ես ՚ի վերայ ամենայն տիեզերաց։

Օրհնեալ ես դու տէր աստուած հարցն մերոց. դոլեալ և առաել բարձրացեալ յաւիտեան։

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց. դոլեալ և առաել բարձրացեալ յաւիտեան։

Օրհնեալ ես ՚ի տաճարի փառաց սրբութեան քո. դոլեալ և առաւ։

Օրհնեալ ես ՚ի վերայ աթոռոյ արքայութեան քո. դոլեալ և առաւ։

Օրհնեալ ես որ նայիս ՚ի քրովբէս և հայիս յանդունդս. դոլեալ և։

Օրհնեալ ես ՚ի վերայ հաստատութեան երկնից. դոլեալ և առաւ։

Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն զտէր. օրհնեցէք և բարձր արարչեք զնա յաւիտեան։

Օրհնեցէք երկինք զտէր. օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յա։
Օրհնեցէք հրեշտակք տն, և զօրք որ ՚ի վերոյ երկնից զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք զօրութիւնք տեառն, արեգական և լուսին զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք աստեղք երկնից, անձրեւ և ցօղք զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք ամենայն հողմք՝ հուր և ջերմ զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք ցուրտ և տօթ, ցօղ և ձիւնաբեր զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք սառն և պարզ, եղեամն և ձիւն զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք տիւք և գիշերք, լոյս և խաւար զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք և երկիր զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք լերինք և բլուրք, և ամենայն բոյսք երկրի զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք աղբիւրք ծովք և գետք զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք կէտք և ամենայն կայ-
տատք՝ որ ՚ի ջուրս, և թռուչունք

երկնից զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք գազանք և անասունք,
և սրտիք մարդկան զտէր. օրհ։
Օրհնեսցէ Իսրայէլ զՅՀ. օրհնեսցէ
և բարձր արասցէ զնա յաւիտեան։
Օրհնեցէք քահանայք զտէր. օրհ
նեցէք և բարձր արարէք զնա յա։
Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր.
օրհնեցէք և բարձր ա։
Օրհնեցէք անձինք, և շունչք ար
դարոց զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք
սրտիւք զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք անանիա ազարիա և մի
սայէլ զտէր. օրհ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Մաղմանք։

Օրհնեցէք ամ սրարուածք զարա
րիչն արարածոց, զտէրն տերանց,
զմատաւորն մատաւորաց, զաստ
ուածն աստուածոց։ Օրհնեցէք զ
վեցէք՝ բարեբանեցէք. զի քաղց
է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա։

Կանոն սրբոյ յարութեանն Քրիստոսի։

ա՟ Ո՛ր եկիր ՚ի վերուստ՝ ի մէնջ երկրաւոր
մանգաւուրս յաւիտենից քրիստոս.
զքեզ փառաւո՛րեա՟մք այլ հարցըն
մերոց։ Յանձն առեր ըզչարչարանս
կամաւորապէս. ի ըզմա՟հ ճաշակե-
ցեր վասն մեր. զքեզ փա՟ռս։ Կրնքե-
ցար վիմով ՚ի գերեզմանի. և լու-
ծեր ըզկնիք մա՟հու յանցանաց.
զքե՟զ։ Օրհնեցէ՟ք ա՟մ գործք տէ-
ղոյ ըզտեր օրհնեցէ՟ք բարձր ա՟րարէք
ըզնա յաւիտեա՟ն։ Օ՟ յարուցեա՟լն
՚ի մեռելոց քա՟ւ աւրծ. ո՛ր ըզմա՟հ
խափանեաց յարու՟թիւն խոստ.
բարձր։ Օ՟ ըսթանչելի յարուԹիու-
նըն քո՟վ ա՛. ամենայն ժողովուրդք
բարեբանեցի՟ք. բարձր ա։

Կանոն սրբոյ Հրեշտակապետաց։

ե՟ Ա՟նըսկիզբն հայր. ա՟ռաջինն լոյս անճ
պէ՟ Ճառելի. որ ՚ի լո՟ւսոյ լոյս ներգործ
ծեա՟լ զհամանաձեւաց պոյտկան. ըզքե՟զ

ծիտհանեմք աւուծ հայցըն մերոց։ Նոա կինայն զոր տացէ հօր։ ի լուսոյ լոյս ծագումն ունի։ որ ապրեր ի պաշտօն փա ռաց քոց զհրեղինացըն զօրս։ ըզ։ Ն հօրէ բղխումն միածնակից որդ։ ոյ հոգիդ անեղ։ որ ըստեղծեր ի ոյ հոգիդ կատարեալ զՀոգեղինացըն դասս։ ըզ։

Օրհնեցէք զամ գործըք տեն ըզտէր զ

օրհնեցէք բարձր ատեան։ ոյ ըզ։ նա յաւիտեան։ ոլինայիւն զը։ ատմութիւն զհրեշտակք և հրեշտա։ կապետք։ վերին պետութիւք։ բարձր ատեան։ ըզհայրն երկնաւոր։ ընտրութիւք, իշխանութիւք, թիւն, զօրութիւք։ անմահ տե։ ոյ զՀոգին ճշմարիտ։

====

ե Այլ ընդ հողեղէն բնութիւնս մերոյ
դ.ձ խառնեցեալ լոքա՛ նաւկան հոգիս,
ուրանալ զօրութիւն ընդունելոյ զաստ-
ուածային և զհոգեւոր լոյսն իջեալ՝ ի վերուստ. օրհնեալ ասէ
տէր՝ հա՛ լոյր ի մերոց։ Այլ ընտրեց
ես մարդասիրութիւն հոգւոյ յիսուսէն զհոյ
զ մարգարէութիւնս. որով ծանուց
ես յառաջադոյն, բազմապատիկ
օրինակօք զանձատուելն խորհուրդ
դ. մարդեղութեանդ. օրհ։ Այլ
զանազ գոյնդ լինելութիւն երկու
գեղեա՛ տեսանէին, յառաջնորդ-
կան վիճակ նց. տրտատրեալ հոգ
գիւղ լուկիպատարան երկին գերագոյն
հրաշիւք՝ ի վեր քան զլեառն. օրհ։
ե Օրհնեցէք ամենայն գործք տեն
լոյսն օրհնեցէք բարձր սրտիւք
երկնաւոր յաւիտեան։ Ընդ ա՛ստ-
ուածային վերին գերագոյն
վերոյ, ծանիս հայիլք եկեղեցիս հե-

Լ. անուամբ առաքեալ. ըմբռնը օրհ։
Լ. ընդ առաքելոցն մարտիրեցից հինգն
Խրատել, քահանայ. ը նորոգ ուխ-
տիս ըմբռնը օրհ։

Կանոն տասներեքերորդ։

Ա | Ոչ հայելի քահանայութեամբ յառա-
ջանալ. օրհ։ ա
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Բ | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ բ
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Գ | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ գ
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Դ | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ դ
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Ե | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ ե
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Զ | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ զ
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Է | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ է
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Ը | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ ը
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Թ | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ թ
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Ժ | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ ժ
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Ի | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ ի
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Ժա | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ ժա
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

Ժբ | Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։ ժբ
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։
Ոչ հայելի ամենակալ. օրհ։

ԺԱ Ի՝ակէից բանալ հօր և հոգւոյն. որ
իջեր ի յերկինից ի վերուստ ի ապգի
մարդկան. ասէ Տէրն մերոյ։ Ու
պահեցեր յաղթող լուծգնուն սքց
առաքեալցն. այսօր և մեք լինել նոյ
սին ցընծութիւք ծրհնեմք լուքիղ։
ասէ ։ Ու ամառոյ բարձրացեալդ ես
յաւիտենից. այսօր լինել գնայս վեր
կայից քոց բարեբանեմք լուքիղ։
Ը ասէ ։ Օրհնեցէք առ գործք տեն
ըզտէր օրհնեցէք քահանայք ապա
կէք լինիս յաւիտեան ։ Ու լինա
րեաց գերանելի առաքեալդն և նո
քօք սրտից ի հաւատս ըզտիեզե
րս քրիստոս. բանալ ։ Ուք լինա
ւար կատարեալ թեցըն վանեցի՛ն
և լուլոյս գիտութեան լինել հա
նուր յերկիր ծառայեցին. լինել նո
սին բանալ ապա ։

Օրհնեալ ես դու ՝քա՛ որ յարեարդ ի մեռելոց ողորմած և կոխեցեր զմահ. եւ ի քո յարութենէ ամենայն հաւատացեալքն յուսացան ։ Որ մահկանացու կեա՛նքդ եւ մահկանացու մարմնոյդ կեա՛նքն ի քեզ ։ ըմհոգիս նըմնջեցեալ մեր ընկալ առ ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Տէր ։

Նաեւ այլ ։

Օրհնեցէ՛ք զամենայն ազգք զքրիստոս օրհնե՛ցէ՛ք. եւ բարձր արարէ՛ք զքաւիչ մեր ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Տէր ։

Նաեւ ։

Օրհնեցէ՛ք զամենայն ազգք զքրիստոս օրհնե՛ցէ՛ք. եւ բարձր արարէ՛ք զքաւիչ մեր ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Ողորմեա՛ մեզ ։ Տէր ։

ԿՂբեզ արդար և ուղիղ դատաւ
որ յիմէջ արդոյ քոյ բարեբանես։
հարցըն մերոյ առաւած օրհնեալ
ես յաւիտեան ։ ԿՂբեզ որ ի հնոցն
իջեալ առաւէն ։ խոնարհեալ ի
դուռնդըս մարտիրոսաց գալիս ։ հար-
ցըն ։ ԿՂբեզ որ ահուժ Թագա-
որ յանխաւնէից ։ այսօր ընդ դասա
վխայից քոց բարեբանեմք ։ հարցըն ։
Օրհնեցէք ամենայն գործք տեն
ըզտէր օրհնեցէք ։ բարձր արարէք
ըզնա յաւիտեան ։ Ընդաւեցին երկ-
նից և հրեղինաց ի հնոցէնդ հա-
ճեցաւ ընտրել իւր գինաւորս ։
բարձր ա ։ Ասաղ և մեք հաւա-
տացեալքս քրիստոսի առաւծոյ ։
ընդ նոսին խրնդութիւն ըմիծատեմք
մեղաց մերոց ։ բարձր ա ։

Ընկեալքս ամենեքեան՝ ի սբ կա-
ծուղիկէ և առաքելական եկեղե-
ցի, աղաչեցուք զմիածին որդին
աստուծոյ, զտէրն մեր և փրկիչն
յիսուս քրիստոս։ Որ էջ վառօք
հօր՝ ի մէջ հնոցին. և փրկեաց զե-
րիս մանկտունեան՝ ի քաղդէացւոց ան-
ուն։ Նուաստոր և տուրբ. պահե-
ցէ զմիտս մեր. զի մի երբէք խա-
բիցուք մեք՝ ի մեղաց, և՝ ի ցան-
կութենէ աշխարհի։ Այլ արժանի
եղիցուք պահել զպատուիրանս նո-
ա. առնուլ զպատկին լուսոյ և կե-
նաց՝ ի յանձինս մեր։ Որ խոստա-
ցաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն
աստուած յիսուս քրիստոս տէր
մեր. կեցո և ողորմեաս։

Տէր ողորմեաս. տէր ողորմեաս. տէր ո։

Մաղթանք կիւրակէից, և այլոց տէրունական տօնից,

Ի՞ջոր յաղթող՝ սքանչելագործ, որ
մեծի յարուցմեանն քրիստոսի աս-
տուծոյ մերոյ վայել փառք իշխա-

նուիրեն և պատիւ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Մաղթանք Մարկոսի։

Յօրէս առ զքօղ բարեպար ողոր-
մութեան քոյ՝ ի վերուցեալ անձն
նոյս մեր. շինօ զքոց հնոցի յանցա-
նաց մերոց. և տուիր զմեզ՝ ի յա-
ւիտենական հրոյն։ Ընդ արժանի
ընդ երիս սուրբ մանկունան՝ և
ընդ երանելի սուրբ վկայն՝ օրհ-
նել զքեզ և գովել, և քեզ գոհու-
թիւն և փառս մատուցանել հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ
և միշտ և յաւէտ։

Մաղթանք պահոց։

Յօրէս առ զքօղ բարեպար ողոր-
մութեան քոյ՝ ի վերուցեալ անձն
նոյս մեր. շինօ զքոց հնոցի յանցա-
նաց մերոց. և տուիր զմեզ՝ ի յա-
ւիտենական հրոյն։ Ընդ արժանի
ընդ երիս սուրբ մանկունան և ընդ
երանելի սուրբ վկայն՝ օրհնել

զքեզ գովել և ասել : Աստուած
քաւեա զիս զմեղսս : Աստուած
քաւեա զիս զմեղսս : Աստուած
քաւեա զիս զմեղսս ՚ի մեզայ ,
և կեցո :

Երգ Մարիամայ Աստուածածնին :

Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր . և
ցնծացէ հոգի իմ առաւծոյ
փրկչաւ իմում :
Այց արար ՚ի վերայ խոնարհութե
աղախնոյ իւրոյ . այսուհետեւ ե-
րանիցեն ինձ ամենայն ազգք :
Երար ընդ իս մեծամեծս հզօրն . և
սուրբ է անուն նորա :
Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս
երկիւղածաց իւրոց . արար զօրու-
թիւն բազկաւ իւրով :
Ցրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց
սրտից , և քակեաց զհզօրս յաթո-
ռոց :
Ո՛խոնարհս բարձրացոյց , զկարօտս
ելից բարութեամբ , և զմեծա-
տուն արձակեաց ունայնս :

պաշտպանեաց խրատէ ծառայէ
իւրոյ յիշելոյ զողորմութիւն իւր։
Որպէս խօսեցաւ առ Տարսան մեր,
ընդ աբրահամու և զաւակի նորա
յաւիտեան։

Օրհնութիւն Ջաքարիայի հօրն Յովհաննու Մկրտչի։

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէ-
լի, որ յայց եւ, և արար փրկու-
թիւն ժողովրդեան իւրոյ։
Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութեան
՚ի տանէ դաւթի ծառայի իւրոյ.
որպէս խօսեցաւ բերանովք սրբոցն՝
որ յաւիտենից մարգարէքն էին։
Փրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց,
և ՚ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց։
Առնել ողորմութիւն առ հարսն մեր, և
յիշել վկայութեան սրբոյ իւրոյ։
Երդումն զոր երդուաւ աբրահամ
մեր հօր մերոյ՝ տալ մեզ առանց
երկիւղի փրկութիւն ՚ի թշնա-
մեաց մերոց։
Պաշտել զնա սրբութեամբ և ար-
դարութեամբ առաջի նորա զմեզ

աւուրս կենաց մերոց։

Եւ զոս մանուկ՝ մարգարէ բարձր
րելոյն կոչեսցիր. գնասցես առաջի
նն՝ պատրաստել զճանապարհս նր։
Տալ գիտութիւն փրկութեամբ ժո
ղովրդեան իւրոյ, ՚ի թողութիւն
ամենայն մեղաց մերոց։

Վասն գթոյ սրտմտութեան աստո
ծոյ մերոյ, որով երեւեցաւ մեզ ա
րեգականն ՚ի բարձանց՝ լուսաւորա
նել գիմաւարս մեր։

Ջոպել լոյս ՚ի վերոյ այցելոյ՝ որ
նստեաք ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս
մահու, ուղղել զոտս մեր ՚ի ճա
նապարհս խաղաղութեան։

Աղօթք Սիմէոնի ծերունւոյն։

Ընդ արձակեա զծառայ քոյդ տէր
բանի քում ՚ի խաղաղութի. զի տե
սին աչք իմ զփրկութի քո, զոր պատ
րաստեցեր առաջի ամ ժողովրդոց։
Լոյս յայտնելոյ հեթանոսաց, և
փառք ժողովրդեան քում Իսրայէլի։

Փառք Հօր և որդ։

Յ ԳԱՆՁԱՐ վասանց խոնարհելոյն՝ ի
ԺԱ վեր բլնմելոս. բայ՝ նե առաքած
և մկրտիչն՝ ի բերելոյ հուսկ նուէ
ցնայր՝ ի առաք հուսկ անապատեան
մկրտիլ. զգե՛ զ անդադար բարե՛
բանեալ վճռացուցանելմբ։ Ընդ
զեկեալ՝ ի վերուստ՝ ամենեքեան
կան. վասնոր զի ամենեքեան
վճռացուցանելմբ։

Յ Այր և կոյս պղտիկն քրիստոսի,
ԻԿ որ բարեխօսէ ես միշտ աշխարհի.
քեզ երանէն ամենայն ազգ նբ։
Աքո՛ր աղաւնի և հարան երկնից
մկրիամ. տաճար և ամուռ սուրբ բա-
նին քեզ եղա։ Քեզ հաճեցան իմա-
նալիքն ընդ հոգեղենքս. ի քեզ մեր-
ձեցաք՝ ի փայտըն կենաց. քեզ ե։
Յ Նարտաս կոյս աստուածածին մա-
ԻԴ րիամ սրբուհի և մայր քրիստոսի.
յարդանդի տարօր զանստանելին
ամենեցուն. օրհնեմբ՝ զգե՛զ
տաճա՛ծին վճռացուցանելմբ։ Ն՚զ

.քեզ երկնային դուռըն զի՛ր եառեան
եղեւիւր. և՛ առըն զոր ծանեան
դեղէօն. սերուելոյ հողեղէն վէ՛
հադոյն քերուելէվից. օրհնու։ Նէրիս
խորհուրդըս առակի՛ւ ’ի քե՛զ առե՛
անն ասա՛ծէն. յըղուվթիւն ան՛
սերմնական՛ն. ծնունդ անարատ.
կուսութիւն յեա ծնընդեան միա՛
լոյ անապական՛ն. ծրհ։

Ա՛զքեզ եա՛րև եա՛յ զուռն առ եղե՛ 3
կինէլիս մարգարէիս. ընդ որ ո՛չ ոք 3ա
էանց եթէ ոչ աս միա՛յն. աՅսօ՛ծէն
կոյս. ծրհնուվթի՛ւ ածմա՛ծէնե՛ր։
Ա՛զքեզ որ ’ի մարեհուհ՛ն առ մոլ՛
սէսիս մարգարէիս. ըզնո՛ր խոր՛
հուրդ կուսի յայտնե՛ցեր մարդ՛
կան ազգի. օրհ։ Ա՛զքեզ որ ’ի հօրէ 3
անժամանակապէս ի՛ ’ի մորէ ան՛ 3ա
ժամանակապէս. ’ի ժամանակի
ծնընդեան ’ի բոլորից վերուվթե՛
յայտնեցար որդի բարձրելոյն. ծրհ՛ 3
Ա՛յսօր նոո՛ր ժողովուրդք. ըզնծայ՛ 3ա

ցկնաւոր ընդ պատուստ հոգւոյն սրբոյ
բոյ. մեծաւ։

ժ Յարուցեալն ի մեռելոց բնակա-
ժէ բան մայր և կոյս. որ զինքնիցեալ
սրբն յանդամայ կենագործէ անապա-
կան. զբեզ մեծացուցանեմք որ
օրհնեալդ ես ի կանանց։ Երանելոյն
երկնի և երկրի էզեր տաճար և ա-
ռաքեալ. որ ըզնընջեցեալսըն մեր
հրեղէն նորոգէ. զբեզ մե։ Կերակ-
տոլին տիեզերաց արբուցեր ըզբո
ւբ ըզկաթն. որ ըզնընջեցեալսըն
մեր վերստին նորոգէ. զբեզ մե։

ժա Ող զաւետս հոգւոյն ի հրեղէն
լ ի հրեշտակէն ընկալար. ուրախ
լեր բերկրեալդ տէր ընդ բեզ մա

ւիսամ անհարմանալ : Ընդակիզելն բանն հաճելցա՛ առնուլ մարդե՝ ղուխքն ընկոյզն ՚ի կուսէդ . քա՛ ասէ՛ Մատաւոսն յաւետեանից : Ղաչելմ՛ զգալ սի՛ ծածկին . առ քրիստոս բարեխօսեա՛ միմիոքե՛ զմ ժամանակս իւր : զոր գընեաց աստուած մեր կեցո՛ և ողորմ :

=====

Վկարագ գինի Մեծացուսցէին :

Աստ՛ղ զաստուածածնին՝ և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ հայր ՚ի յերկինս . զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և զմեզ այեալ կեցուսցէ զարարածս իւր : Ամենակալ տէր աստուած մեր կեցո՛ և ողորմ :

Աղօթք Մարտիրոսաց և պահոց :

Ընդակալ տէր զաղաչանս մեր՝ բարեխօսութեամբ սուրբ աստուածածնին անարատ ծնողի մխածնի որդ՛ոյ քոյ . և աղաչանօքն ամ սրբոց քոց . և որոց այսօր է յիշատակ : Լո՛ւր մեզ տէր , և ողորմեա . ևե-

ցեա քաւեա և ձող զմեզս մեր։
Ըրժանաւորեա զոհութեամբ փա-
ռաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ
սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և։

Կարդալ զվնի մեծացուսցին կիւրակէից աւուրց։

Ել և խաղաղութեան զտէր ա։
Վասն սուրբ տեղւոյս չինուածիդ,
և բարեկարգութեանդ. զտէր աղա։
Վ՚ժ ժողովրդեանդ՝ որք մտանեն ընդ
դրունս սբց եկեղեցւոյդ. զտէր ա։
Վ՚ժ ընդունելոյ զպատասխանս տղա
ցաւ մեծի ողորմութենէդ. զմր։
Ել եւս։ Օ՚անձինս։ Ողորմեաց։

Աղօթք։

Պոռ եա Թագաւոր յաւիտենից
յաւիտենից քրիստոս աստուած
մեր։ Ել քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ
սրբոյ վայել փառք իշխանութիւն
և պատիւ. այժմ և միշտ և յաւ։

Երգ խաղաբերից աւետարանին։

Երեկի ա՚նունն տեառն օրհնեալ.
Ի սկզբան հետէ, մի՚նչեւ յաւի-

տեսաբար։

Օրհնեցէ՛ք զանուանք զաւակ. և
օրհնեցէք զանձն տեառն։ Նոքին
անուն տեառն օրհնեալ յայսմ
հեռուէ մինչև ՚ի յաւիտեան։ Յա-
րեւելից մինչ ՚ի մտուան արեւու
օրհնեալ ի՛ անուն տեառն. ՚ի
յայսմհեռուէ մինչ։
Փառք և երկրապագութիւն հօր և
որդւոյ և սրբոյ հոգւոյն. և այժմ
և միշտ և յաւիտեանից յաւիտեանս
ամէն. ՚ի յայսմհեռուէ
մինչև ՚ի յաւիտեան։
Ընկեր տէր ծնանեաւ մեզ, ընծայ
ևեսայ զմեսիա՛ս. վասն այնր
եւս՛ն զքրիստոս։
Ընկեր եւ մեր մեծարժէքաւորեալ ընկերքդ
[illegible] վասն այնր
Օրհնեա՛ անձն իմ զտէր. օրհնեալ
գոյ էրեմիա ՚ի ևեմնեանեաւ իմա՛ստ։

ԽԱ Օրհնեմ։

ԽԲ Խոստովանեալ ամենեցուն։

ԽԳ Ես ընդ հոգւոյդ քում։

ԽԴ Ընդ ոգիդ քում։

ԽԵ Ընդ ոգիդ քում։

ԽԶ Մեզ աւետարանիս ըստ Մատթէոսի։

ԽԷ Փառք քեզ տէր աստուած մեր։

ԽԸ Պատարագեմ։

ԽԹ Ընծայեմ։

Աւետարան ըստ Մատթէոսի։

Ես յերեկոյի շաբաթուն՝ որում լուսանայր միաշաբաթին, եկն Մարիամ մագդաղենացի, և միւս Մարիամն՝ տեսանել զդերեզմանն։ Եւ ահա շարժումն մեծ եղև. զի հրեշտակ տեառն իջեալ յերկնից՝ մատուցեալ՝ ի բաց թաւալեցոյց զվէմն՝ ի դրանց անտի, և նստէր՝ ի վերայ նորա. և էր տեսիլ նորա իբրեւ զփայլակն, և հանդերձ նորա սպիտակ իբրեւ զձիւն։ Ի յահէ անտի նորա խռովեցան պահապանքն, և եղեն իբրեւ զմեռեալս։ Պատասխանի ետ հրեշտակն՝ և ասէ

ցկանայան. մի երկնչէք դուք, զի
առաքի գիտաւս զնայելեան խնդե-
րէք. չէ աստ, քանզի յարեաւ,
որպէս ասացն: Նկայք և տեսէք զտե-
ղին ուր կայր: Եւ վաղվաղակի եր-
թայք ասացէք աշակերտացն նորա՝
թէ յարեաւ. և ահա յառաջանայ
քան զձեզ՝ ի գալիլեայ, անդ տե-
սանիցէք զնա. ահա ասացի ձեզ:
Եւ ելեալ վաղվաղակի՝ ի գերեզմա-
նէ անտի ահիւ և խնդութեամբ
բազմաւ՝ ընթանային պատմել աշա-
կերտացն: Եւ ահա պատահեցաւ
նոցա Յիսուս՝ և ասէ. ողջ էք: Եւ
նոքա մատուցեալ կալան զոտս նո-
րա՝ և երկրպագին նմա: Յայնժամ
ասէ ցնոսա Յիսուս. մի երկնչէք,
երթայք ասացէք եղբարցն իմոց՝
զի երթիցեն ի գալիլեայ, և անդ
տեսցեն զիս: Իսկ նոքա դնացին,
ահա ոմանք ի զօրականացն եկին
ի քաղաքն՝ և պատմեցին քահանա-
յապետացն զամ որ ինչ եղեւն:
Եւ նոքա ժողովեալ հանդերձ ծե-

տալ քո խորհուրդ առեալ արծամի յոյժ եւտուն զօրականացն, և առեն. առաջիք՝ եթէ աշակերտքն նորա եկեալ գիշերի գողացան զնա՝ մինչ մեք ի քուն էաք։ Եւ եթէ լսեր լեալ այդ առ դատաւորն, մեք հայ ձեացուք զնա՝ և զձեզ անհոգս ա տասցուք։ Եւ նոցա առեալ զարծաթն, և արարին որպէս ուսան. և եղ համբաւս այս ի հրէից մինչեւ ցայսօր։

Իսկ մեռուսան աշակերտքն գնացին ի գալիլեայ ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղեւ նոցա յիսուս։ Երբեք առեին զնա, երկիրպադին նմա. և ոմանք երկուածան։ Եւ մատուցեալ յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ։ Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի. որպէս առաքեաց զիս հայր, և ես առաքեմ զձեզ։ Գնացէք այսուհետեւ՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոս. մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ։

ասուցէք նոցա պահել զամենայն զոր ինչ պատուիրեցի ձեզ. և ահա եսս ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս, մինչև ի կատարած աշխարհի:

Աւետարան ըստ Մարկոսի:

Ի սկզբան եղեւ՝ քանզի ուրեմն էր՝ որ ի հաւատն մտանէր, եկեալ յոմանէ որ յառնէր ամենեցուն էր՝ այր պարկեշտ նախատուր, որ և ինքն իսկ անձն ունէր արքայութեանն աստուծոյ. հանապազ ձակեցաւ՝ եմուտ առ պիղատոս, և խնդրեաց զմարմինն յիսուսէ: Եւ պիղատոս զարմացաւ թէ այնչափ վաղ մեռաւ. և կոչեալ առ ինքն զհարկապետն, եհարց զնա և ասէ՝ ի՞նչ արդարև այնչափ վաղ մեռաւ: Եւ իբրև առուգեաց ի հարկապետէ անտի, շնորհեաց զմարմինն յոմանէ: Եւ յոմանէ գնեաց կտաւ՝ և իջուցեալ զնա պատեաց կտաւովն, և եդ ի դերեզմա-

նի, որ էր փոքրաթ՝ ի վիճակ. և մեծ
սաղեցոյց գիշեր մի՝ ի դուռն գերեզ
մանին: Խակ մարիամ մագդաղենացի՝
և մարիամ յակոբեայ՝ և յովսեայ,
տեսին զտեղին ուր եդաւ: Եւ երբ
րեւ էանց շաբաթն, մարիամ մագ
դաղենացի՝ և մարիամ յակոբեայ և
սողոմէ՝ գոյան ապատրաստեցին
խունկս, զի եկեալն և օծցեն զնա:
Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն
գան ի գերեզմանն ընդ արեւադա
լըն, և ասէին ցմիմեանս, ոմն մեզ
սաղեցուսցէ մեզ գլխովն ի դրանց
գերեզմանին: Եւ հայեցեալ տեսին
զի մեծաւ սաղեցուցեալ էր վէմն ի
գերեզմանէն. քանզի էր մեծ յոյժ:
Եւ մտեալ ի նեղբս ի գերեզմանն
տեսին զերիտասարդ մի զի նստէր
ընդ աջմէ կողմանէ՝ պեցեալ զգես
մոքեան սպիտակ, և զարհուրեցան:
Եւ նա ասէ ցնոսա. մի երկնչիք,
զկնտուս խնդրէք զնազովրեցի զեղ
ելեալն, յարեաւ՝ չէ աստ. ահա
տեսիլ տեղին՝ ուրկէին զնա: Այլ

երկայ. ասացէք ցաշակերտս նո-
ա՝ և ցպետրոս, թէ ահա յառա-
ջադոյն երկայ քան զձեզ ՚ի գալի-
լեա, անդ առնանիցէք զնա՝ որպէս
ասացն ձեզ։ Ն՚ երթեալ լուան՝ և-
լին և վախեան ՚ի պերճմանէն,
քանզի զահի հարեալ էին. և ոչ
ումեք ինչ ասացին զի երկնչէին։

====

Աւետարան ըստ Ղուկասու։

Եւ ահա այր մի անուն յովսէփ,
որ էր նախարար՝ այր բարե-
պաշտ և արդար. սա չէր միաբա-
նեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գոր-
ծըս նոցա. յարեմաթեայ քաղաքէ
հրէից, որ և ինքն իսկ ակն ունէր
արքայութեանն աստուծոյ։ Սա մա-
տուցեալ առ պիղատոս՝ խնդրեաց
զմարմինն յի՛. և իջուցեալ զնա՝
պատեաց պաստառակալաւ, և եդ
՚ի կառաց պերճմանին. ուր չէր
բնաւ դեռ եդեալ։ Եւ օրն էր ուր-
բաթ, և շաբաթ լուսանայր։ Եւ
երկայինն զհետ նորա կանայք՝ որք

եկեալ էին ընդ նմա ՚ի դալիլէէ. և առեալ զդեր[ե]զմանն. և որպէս ե[ղ] դաս մատին նմ։ Վարձան և պատրաստեցին խոնկս և իւղս. և ՚ի շաբաթուն հանդարտեցին վասն պատուիրանին։

Բայց ՚ի միաշաբաթուն վաղքա[ղ] ընդ առաւօտն եկին ՚ի դե[ր]եզմանն, բերին զխունկն զոր պատրաստեցին. և այլ կանայք ընդ նոսա. և գտին զվէմն զլեալն ՚ի դե[ր]եզմանէ առաւ։ Եւ մտեալ ՚ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն յիսուսի։ Եւ եղեւ ընդ հիանալն նոցա վասն այնորիկ, և ահա արք երկու հա[ս] եան առ նոսա ՚ի հանդերձս լուսա[ւ] որս։ Եւ երբեք զահի հարան, և երե[ս]կեցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր, ասեն ցնոսա. զի խնդրէք դիեն[դ]անին ընդ մեռեալս։ Չէ աստ այլ յարեաւ. յիշեցէք՝ որպէս խօ[ս] եցաւ ընդ ձեզ մինչ էին ՚ի գալիլեա, և ասէր՝ Թէ պարտ է որդի մարդոյ մատնել ՚ի ձեռս մարդ

զոց մեզաւորաց, և ի խաչ հանել՝ և յերրորդ աւուր յառնել։ Եւ ի՞նչ շնոյն զբանան նորա։ Եւ զարձան սատակեցին զայս ամենայն մեռանել ինձն, և այլոցն ամենեցուն։ Եւ էին մարիամ մադաղատենացի և յակ հաննա և մարիամ յակոբեայ, և այլ ընդ միասս զարմացեալ, թէ զինչ եղեւ։

Աւետարան ըստ Յովհաննու։

Յետ այսորիկ աղաչեաց զպիղատոս յովսէփ, որ յարեմաթեայ էր աշակերտ յիսուսի՝ ի ծածուկ վասն ահին հրէից, զի բարձցէ զմարմինն յիսուսի. և հրամայեաց պիղատոս. եկն և եբարձ զնա։ Եկն

և նիկոդեմոս՝ որ եկեալ էր առ յիսուս ՚ի գիշերի զառաջինն. և ե՞ր բեր զմուռս խառն ընդ հալուէս՝ ելբեւ լտեր հարիւր։ Ընդ ին զմարմինն յիսուսի, և պատեցին կտաւովք՝ և խնկովք հանդերձ, որպէս օրէն էր հրեից պատել։ Եւ էր ՚ի տեղւոջն յորում խաչեցաւ՝ պարտէզ. և ՚ի պարտիզի անդ դերեզման նոր, յորում ոչ ոք երբէք էր եդեալ։ Ընդ վասն ուրբաթուն հրեից՝ զի մօտ էր դերեզմանն՝ եդին զյիսուս։

Եւ ՚ի միաշաբաթուջն մարիամ մագդաղենացի գայ առաւօտուն ընդ արշալոյս ՚ի դերեզման անդր, և տեսանէ զվէմն բարձեալ ՚ի դրանց դերեզմանին։ Ապա ընթանայ՝ և գայ առ սիմոն պետրոս և առ միւս աշակերտն՝ զոր սիրէր յիսուս, և ասէ ցնոսա. բարձին զտէր ՚ի դերեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմ՝ ուր եդին զնա։ Ել պետրոս և միւս աշակերտն՝ և գային ՚ի դերեզմանն։

ընթանային երկրքեան ՚ի վասին.
և վուս աշակերտն յառաջեաց ընդ
թացաս վաղագոյն քան զպետրոս՝
և եկն նախ ՚ի դերեզմանն: Ու խո-
նարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդ
կտաւքն, բայց ՚ի ներքս ոչ եմուտ:
Ընկն և սիմոն պետրոս՝ որ գայր ընդ
ինքն նորա. և եմուտ ՚ի գերեզմանն
և տեսանէ զկտաւսն՝ զի կային
անդ. և վարշամանկն որ էր ՚ի գլ-
ուխ նորա՝ ոչ ընդ այլ կտաւսն
կայր, այլ ուրոյն ծալեալ ՚ի մի կող-
մն: Յայնժամ եմուտ և վուս ա-
շակերտն, որ եկեալն էր յառաջա-
գոյն ՚ի գերեզմանն, տեսս և հա-
ւատաց. զի չև նս գիտէին գրքն՝
թէ պարտ է նմա ՚ի մեռելոց յա-
րել: Դարձան դարձեալ առ վիմեանս
աշակերտքն: Այլ մարիամ կայր ար-
տաքոյ գերեզմանին և լայր. և
վինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ ՚ի գե-
զմանն, և տեսանէ երկուս հր-
եշտակս ՚ի սպիտակս զի նստէին
ի՝ ուր մարմին և ի՝ յանուսէ՝ ուր

կայր մարմինն յիսուսի ։ Եւ նորա
սաեն ցնա . կին դու զի լաս . սակ
ցնոսա . զի բարձին զտէրն իմ՝ ի գե-
բեզմանէ սատի , և ոչ դիտեմ՝ ուր
եդին զնա ։ Այլ երբեք սաց ,
դարձաւ՝ ի մէիկուն կոյս , և տե-
սանէ զիսուս զի կայր . և ոչ դի-
տէր թէ յիսուս էր ։ Ասէ ցնա յի-
սուս . կին դու՝ զի լաս , զո՞ խըն-
բես . նմա այսպէս մտածեցաւ՝ թէ
պարտիզպանն էր , սակ ցնա . տէր՝
եթէ դու բարձեր զնա՝ սաս ինձ
ուր եդեր զնա , զի ես առից զնա ։
Ասէ ցնա յիսուս , մարիամ , և նա
դարձաւ , և սակ ցնա եբրայեցե-
րէն . րաբունի , (որ մարդմանի
վարդապետ) ։ Ասէ ցնա յիսուս . մի
մերձենար իս , զի չև ես ելեալ եմ
առ հայր իմ . այլ երթ դու առ
եղբարսն իմ , և սաս ցնոսա . ելա
նեմ ես առ հայրն իմ՝ և առ հայր
ձեր , և աստուածն իմ՝ և աստ-
ուած ձեր ։ Գայ մարիամ մագդա-
ղենացի՝ և ասաւել աշակերտացն ,

եմէ եառես նա զտէր, և զայս ինչ
առաց ցնա։

Երգ զինի խաբերից աւետարանէն։

Փառք յատուլթե քոյ տէր. ա՛ջ դա-
դարեցայց քրիստոս ծրհնել ըզքեզ
զամ աւուրս կենդանութե իմոյ։
Փառք յատուլթե քոյ տէր. ա՛ջ դա-
դարեցայց յիսո՛ս գովել ըզքեզ
զամ աւուրս կենդանութե իմոյ։
Եա ա՛ջ դադարեցայց վըրկիչ վաճառա-
որել ըզքեզ զամենայն աւուրս
կենդանութեան իմոյ։

Երդ՝ աղաւհայի կիրակէից. երից կրկնեա,
և զեռինն բարձր առա։

Օ՛ամենայն աւուրս կենաց իմոց
եա ա՛ջ դադարեցայց օրհնել ըզքեզ
զբրիստոս վըրկիչ աշխարհի։
Օ՛ամենայն աւուր։ Օ՛ամենայն ա։
ի դիւրմէ՛ հայրաստուածէք ընձեռուլա
ձեր ՚ի սըրբութիւն. և ո՛ր օրհնեցիք
ընտի՛ր։

Ընտ օրհնեցիք զ՝ամենայն ծայր
ոսկի զի ընտրէր ի սրբեսլիսն։
եւ զ՝օրհնեցիքն ընտրէր։

Գալատեան ոտգաւոր։

Վասաք լուսեղէն զգեստուցն լու-
սակին մեծի գիշերոյ ընդ ամենայն։

Ա՛ստ

թիլիսեաց : Ոչ կենդանեաց և
մեռելոց տէր ծառացին ըզբեզ
մոխիր ի հեզիսեան :

Այսօր եկեալ կիսմահ տէրն ՚ի
խաչ : Ոչ առարձեաց զքեզ
զոխիկս իւր ՚ի նմանէ :

Ո՞չ ելանէ հոգեղէն լուսով ընդ
քարոզիչն ՚ի յանապատէ մկրտեալ
զեսայեան բանիւք : Ոչ մոգքն առ
աեղեան ծագումն ըզբեզ
ծայրեան խոնարհեալ :

«Բանաստեղծական ոգի ու տէրն ՚ի
ծիրանագործ տունկ անուշահոտ
ՀԱՅՐ : Ոչ սիմէոն գերազունէր գերե-
կոքն . և յօրինաց կապից լուծեալն
հայցէր ՚ի կեանս աւետարանին :

Քարոզ՝ ընդ Խզաբելոյ աւետարանին , և երգոցն .

Ո՞ւրարձացեալքս մեծաւ ուրա
խութեամբ աւետեօք յարութե
աեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի
քրիստոսի : Որ եղև պատուղ և անե
ղանիկ առնեայն ննջեցելոց . խորհուրդ

վեաց պէրուն դժոխոց. և եղիծ զբռնութիւն մահու. և ես յոյս հաստատութեան վերստին նորոգման կենդանութեան ամմարդկան։ Խնդրեցուք հաւատով՝ ի միջէն մեր Յիսուս քրիստոսէ. զի ըզ մեզ արժանի արասցէ յարութեան իւրոյ. կերպարանակից առնել ըզ մարմին խոնարհութեա մերոյ ըստ նմանութեան մարմնոյ փառաց իւրոց։ Այսո զի զայս խոստացաւ, զեղծ և զանձաւորելի շնորհս ապրել սիրելեաց իւրոց Քրիստոնեայ աստուածծ Յիսուս քրիստոս տէր մեր. կեցո և ողորմեա։

Ա՛մենայնեցոյց Քրիստոս՝ աւուրբ մեծի յարութեանն քրիստոսի աստուծոյ մերոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և։

Եւ ասի փոխ։

Ողորմեա ինձ աստ ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. ըստ բազում գթութեան քումմ քաւեա զանօրէնութիւն իմ։

ընտանեաց իմ։
Ընտանեաց քոց ինձ յանօրէնութէ իմ
մի. և՝ ի մեզաց իմոց նը տուր ինձ։
Ողորմեա՛ ինձ ես ինձէն
գիտեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են
յամենայն ժամ։
Քեզ միայն մեղայ ես, և չար ա
ռաջի քո արարի։
Որպէս արդար եղիցիս՝ ի բանս քո,
և յաղթող՝ ի դատել դա։
Ողորմեա՛ յոյժ, և՝ ի մե-
ղաց ձնա զիս մայր իմ։
Որ սէր զճշմարտութիւն սիրեցեր,
զանյայտս և զծածկեալս իմաստու-
թեամբ քով յայտնեցեր ինձ։
Ջօրեա յիս մշտակա՛ և նը եղէց, ըս-
ա և քան զձիւն սպիտակ եղէց։
Լսել ինձ տուր ցընծութիւն
և զուարթութիւն, և ցնծասցեն
ոսկերք իմ տառապեալք։
Դարձո զերեսս քո՝ ի մեղաց իմոց.
և զամենայն անօրէնութիւնս իմ
քաւեա՛ յինէն։
Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս աստ

ոեաձ, և հոգի ուղիղ նորոգեա՛ ի
վերի իմում։
Մի՛ ընկենուր զիս առ յերեսաց
քոց, և զՀոգի քո սուրբ մի՛ հա՛
ներ ինձնէն։
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան
քոյ, և հոգւով ազեաութեան քոյ
հաստատեա զիս։
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո,
և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։
Փրկեա զիս յարեան ած ած վրկու-
թեան իմոյ. ցնծասցէ լեզու իմ
յարդարութեան քում։
Տէր եղիծ զբերմունս իմ բանաս, բե-
րան իմ երկեսցէ զօրհնութիւն քո։
Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մա-
ուսցանէաք. բայց դու ընդ ողջա-
կէզս ոչ հաճեցար։
Պատարագ ինձ Հոգի խոնարհ, զի
սիրտ ուրեք և զՀոգի խոնարհ ած
ոչ արհամարհէ։
Բարի արա տէր կամօք քումբ սիօնի,
և շինեացին պարիսպք երկրի։
Յայնժամ հաճեացիս ընդ պատարա-

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ • ਮਹਲਾ ੫ ।

ਸਲੋਕ ॥ ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥੧॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥ ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥ ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥ ਭੁਖਿਆ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ॥ ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਨਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥ ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥ ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥੧॥ ੧

ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥ ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥ ੨

ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਸਚਿਆਰੁ ਨ ਹੋਵਈ ਜਪਿ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਨ ਕਾਰ ॥ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਧਰਮੁ ਨ ਹੋਵਈ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਦੁਰਗੰਧ ਵਿਕਾਰ ॥ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਹਉ ਮਰੈ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ॥ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਈਐ ਹਉਮੈ ਕਿਉ ਸਚੁ ਲਹੈ ਪਾਰ ॥ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਪੜਣਾ ਗੁਣਨਾ ਸਭੁ ਵੀਚਾਰ ॥ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਸਭ ਕਰਮ ਕਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਕਾਹੂ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ਇਉ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜੋਇ ॥ ੨

նուագին մարդաբնակ լինի. ըղեստհատուտ
.քո գայլատեռեանդ բազմապատկի
տեսլեամբ օրինակիլով. ապա՝ ընդ
ճառելի անօրէնութեդ .քո առ
տաբերէր առաքեցան, գաբրիէլ ևս
մինչեւ. անմարմնական դատաքն
իւրեանց յերկիր ապաստարելով.

ապաչանօք տացաք ողոր ։

Ար աւետարար .քոմ գալստեանդ ըղճա-
ռաքեցեր յաշխարհ ընդունելոյ մար-
գարէից. ի վերայ նոցին ընկալար զհո-
գին սրբութեան. ի վերայ իմ նոյնհամբ
նոր օրինօք զմարդկային լեցեր ։ ի վերա
օրինացդ և մարդարէիցդ. բարեխո-
սութեամբ սուրբ քրիստոսիս ողորմեա
մեզ ։ Ար կուժեցեր մարդարէութեամբ
առաջադոյն զհետ[1]անուրա քեզնոր ժո-
ղովս. ընդունել. ևընդունարար սիրելին զե-
կեղեցի հետ[2]անուաց հարսն սիրե-
լի անմահ վճռացին. բարե ։ Ար ըզ
վարդս առաքելոց զոր չինեցեր չի-
նողդ էից ։ ի վերայ վիմին, բարձրա-
գոյն քան զամենայնին. և զեռատչարդ

[1] ա

[2] ա

վայելչութեամբ առաւոտելոյն ձա-
ռուցի՛ն իմաստութիւք հմդուցոյն. քա՛ւ
Այլ բանդուռդողոմ, խոստովանիմ ոդ
առ քեզ որպէս զանաւաւակ ոդին. աձ
լծոյ ինձ լուծեցս քո՛մ. և ոսկերաձ՛
տէր, որ զմաւցար՛ի վինըն քանաձ-
ցի՛, զլծեա և ինո՛ի մեղաւորս. և ո՛
տէր, որ դարձուցեր լուսաբաւորն՛ի
պիտուիթիւն ճշմարտութե՛, դար-
ձո և զիս լուսաւորեա՛լս. և ոսկեր՛
Տէր որ զգլխուիթի՛ւդ քո զաւտա ոդ
հեղեր յերկինից՛ի մէջ սրտից առ՛ա՛ձ
քեզից քոց. աղաչանօք սոցա ոսկեր-
մեա՛՛ Ար՛ի ձեռըն սոցա սրտից
ցան չընտրհք հոդուցյդ սրտից ընդ
ան՛մ երկիր. աղա՛՛ Ար սրբոք տա՛ա
ուրեցեր մկրտուիթ՛ւն աւա՛զանին
զեկեղեցի՛ քո սու՛ր. աղա՛՛
Ար սահմանքն տան պահակեր՛ի քո ոդ
առ՛ր պատուէրդեր ընդ. ընկալ և աձ
այժմ ըզնընջեցեա՛ն՛ի քեզ ուղիղ
հաւատով. զտա մեծի՛ւ քուոդոյդ

մոլեան։ Ար չնորհօք ան հոգ-
ւոյն լուսաւորեցեր. յիշատակի հա-
րեանց գհոգիս նոցա՝ ընկալ մար-
գասէր. լսո մեզ։ Որք հաղորդե-
ցան մարմնոյ և արեան քո սէր.
հանդոյ գհոգիս նոցա ընդ սու-
քո քրիստոս աստ. քանզի դիմ-
սուբ արեան քո է։

Ողորմեա՛ մեզ յիշատակ սրբոց
ցեղ մարդասէր վիճակիւ. սոցա քա։
ուսուցեալ հոգւոյն սրբոյ մարգա-
։ զոր ընկալան պսակս անմա-
երկնաւորեցեր քրիստոս աստուած
պիշերեա. և հանգիստ յաւիտեան
։ զոր ընկալան պսակս անմա-
ցեր մարդասէր վիճակիւ. սոցա քա։

Գարեգին վրդ. Ղազարեանց։

Երկնատպեցեր քրիստոս աստուած
պիշերեա. և հանգիստ յաւիտեան

խոստովանութեան. մատուցանելով
զամենայն ապրուստ ի տուն. ի տաճարս
տէր օրհնելով և փառաւորելով, և
զերկիր տէր գոհանալով. որ արժանի
արարեր զգիւղերս խոստովանել անուանդ
անցուցանել և հաստատել՝ ի ժամ ա-
ռաւօտու։ Ընծանալոցս զմեզ
խոստացեալ սիրելեաց քոց ճշմարիտ
տէր աստուած՝ յիսուս քրիստոս
տէր մեր. կեցո և պարգեւա։ Ողոր-
մեաց մեզ տէր աստուած մեր ըստ
մեծի ողորմութեան քում. աստո-
ցուք ամենեքեան միաբանութիւն։
Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ո։

Պաղմանք Յորմիական։

Ողորմած՝ գիմած՝ ճշմարիտ՝ աստ
ուածդ մեծի յորմութեանն քրիստոսի աս-
տուածոյ մերոյ, վայելէ միտք իշ
խանութիւն և պատիւ. այժմ և։

Պաղմանք պահոց։

Ողորմութիւն և գիմութիւն քոյ լսե
ցեպ տէր և ողորմեա. ներեա քա-

եւեա և մեռոյ զմեզս մեր : Երժա-
նատրեա զոհութեամբ փառաւո-
րել զհայր և զորդի և զսուրբ հո-
գի : այժմ և :

Մաղթանք Մարտիրոսաց :

Բարեխոսութեամբ և աղօթիւք
սրբոց մարտիրոսացն , որոց այսօր է
յիշատակ՝ և ամենայն սրբոց քոց ,
լսել մեզ տէր և ողորմեա . ներեա
քաւեա և մեռոյ զմեզս մեր : Երժա-
նատրեա զոհութեամբ փառաւո-
րել զհայր և զորդի և :

Աչեսիա աչեսիա :

Օրհնեցէք զտէր յերկինից . օրհ-
նեցէք զնա ՚ի բարձունս :
Օրհնեցէք զնա ամ հրեշտակք նո .
օրհնեցէք զնա ամ զօրութիւնք նո :
Օրհնեցէք զնա արեգակն և լու-
սին . օրհնեցէք զնա ամենայն աս-
տեղք և լոյսք :
Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից . և
ջուրք որ ՚ի վերոյ քան զերկինս ,

Օրհնեցէք զանուն տեառն։
Ջինա առաջ՝ և եղէն, հրամայեաց՝
և հաստատեցան։
Կացցէ զնա յաւիտեան յաւիտ-
նից։ առհաս եղ, և ոչ անցանէ։
Օրհնեցէք զտէր յերկրէ՝ վիշապք
և ամենայն խորք։
Հուր և կարկուտ, ձիւն և սառն,
հոգի և մրրիկ, որք առնէք զբան նմ։
Լերինք և ամ բարձունք, ծառք
պտղաբերք և ամենայն մայրք։
Գազանք՝ և ամենայն սողունք,
և ամ թռչունք թեւաւորք։
Թագաւորք երկրի, և ազգք իւրեանց.
իշխանք և ամ դատաւորք երկրի։
Երիտասարդք և կուսանք, ծերք և
տղայք՝ օրհնեցէք զանուն տեառն։
Բարձրացաւ անուն նորա միայն.
խոստովանութիւն նմա յերկինս և
յերկրի։
Բարձր առնէ տէր զեղջիւր ժողո-
վրդեան իւրոյ. օրհնութիւն նմա
յամ սրբոց նմ. յորոց խորհէլն
ժողովրդեան՝ որ մերձ է առ տէր։

Օրհնեցէ՛ք զտէր յօրհնութի՛ւն ՚ի նոր,
օրհնութի՛ւն նմա յեկեղեցիս սրբոց։
Ուրախասցի Իսրայէ՛լ յարարչէ՛ իւր.
որդիք սիօնի ցնծասցեն ՚ի թագաւո-
ւորն իւրեանց։
Օրհնեսցեն զանուն նորա օրհնու-
թեամբ, սաղմոսիւք և օրհնութիւ-
սաղմաց երգեսցեն նմա։
Հաճի՛ տէր ընդ ժողովուրդ իւր սբ,
և բարձր առնէ զհեզս ՚ի փրկութե։
Պարծեսցին սուրբքն փառօք, և
ցնծասցեն ՚ի հանդիստ իւրեանց,
և բարձր արասցեն զաստուած բե-
րանօք իւրեանց։
Սուր երկսայրի ետ ՚ի ձեռս նոցա,
առնուլ զհատուցումն ՚ի հեթանո-
սաց, ՚ի յանդիմանութիւն ամե-
նայն ժողովրդոց։
Կապել զթագաւորս նոցա կապա-
նօք, զազնուականս նոցա ձեռնակա-
պօք երկաթեօք։
Առնել նոցա զաստուածային բան
դատ. և փառք այս են ամ սբոց նր։
Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի սրտումբե նորա,

Օրհնեցէք զնա՛ւ հաստատութեան
՛ւ զօրութեան նորա։
Օրհնեցէք զնա ՛ւ զօրութեան նո-
րա, օրհնեցէք զնա ՛ւ բազում մե-
ծութեան նորա։
Օրհնեցէք զնա ՛ւ ձայն օրհնու-
թեան, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք
և օրհնութեամբ։
Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ, պա-
տուեցէք զնա ուրախութեամբ։
Օրհնեցէք զնա ՛ւ քանա քաղցր, պա-
տուեցէք զնա ՛ւ քաղքաղ լսելի։
Օրհնեցէք զնա՛ւ ձայն գոհութե-
ան, ամենայն հոգի օրհնեցէք զտէր։
փառք հօր և որդւոյ և

ա

յս

Կանոն լուսաւորչի միայնակեացն ի կոյս
խոհեցին կամ նոցա ի պատրաստման ի
պատիւ հանգստեան մարմնոյն։ Ո-
րում ի գրոց շատոնէն. և մեծի յարեաւ քա-
՛ղ հրեշտակն. և մեծ յարեաւ քա-
ղաքն Հռոմ։ Ո՛ր հանդէն

պետ՝ զի տէր առաքելոցն և տը-
ւեար ոզջոյն կենդանարար. առա-
քեցեր զնա՝ ի վիսակս [illegible] ազգաց:
Ընդհակառակ այնցիսիսն ո՛չ նուաստեաստ ան-
[illegible]ք. բանսարկուին բերանովքը սըր-
բասից ձայնիւս սերտելովքը. պատճին
յերկիւղս քահանայապետութ. քան
երկիւղս Աստուծոյ. զի ոչ ունին
վճիռս. հրեշտակապետութ
երկնաւորութ հրեշտակաց զինուորն
թիւնք. երանի յերկիւղս քահանայ
պետութ. ձեզ հանդերձեալ
երդեհոյդ ընդհատուն՝ ի բանսարկուն:

Ընդհակառակ այնցիսիսն ո՛չ նուաստեաստ ան-
[illegible]ք. բանսարկուին բերանովքը սըր-
բասից ձայնիւս սերտելովքը. պատճին
յերկիւղս քահանայապետութ. քան
երկիւղս Աստուծոյ. զի ոչ ունին
վճիռս. հրեշտակապետութ
երկնաւորութ հրեշտակաց զինուորն
թիւնք. երանի յերկիւղս քահանայ
պետութ. ձեզ հանդերձեալ
երդեհոյդ ընդհատուն՝ ի բանսարկուն:

օրհնեցէ՛ք զտէր յերկինս ընդ երկ-
նա՛տրացն ։ Աշխատ ոգով ընթերցո՛ղ
վերին սիոնին , հնչեալ ի վերայ
հիման առաքելոց և մարգարէից .
ոյք և լսէիք զառաջնահրա՛ւէս վե-
ստակ հոգւոյն ի յաղերսանցն խոս-
կելի յեկեղեցիս սրբոց ։ օրհնե-
ցէ՛ք զտէր յօրհնութի՛ւն ։ Աշ-
խատ վերին զօրացն հաւաքեալ ,
դասք նահատակաց և մարգարէից .
երգէն առաջոյ զերկրի հոգե-
ւո՛ր աւր . ի յիշատակի տոցա եր-
գեցի՛ք և մե՛ք զիարս ի բարձունս ։

Տէր ոմ ի վերայ քերականէից վա՛ղ

ասացնիս . քաղցրութի՛ւն խոնարհ-
հեաւ լինելոյ զառաջինն սրբոց ։ Տէր
որ չնորհեցեր ողորմութիւն ազգի
մարդկան . քաղց ։ Տէր որ ուսուցեր
վեց յայմ ժամ վարս առնել ան-
ուանել քոյ սրբոց . քաղց ։

Ոչ ի սիրելոյ կամ ի ոչինչ համարել զայ,
որ ի սէր քոյոյ հոգւոյ ատեցեալ եղեն

կոչմամբ ըզտիեզերս հրաւիրեցին
յաւուրն հասանել մասին. վարդա-
պետութեամբ տոյա ամենեքեան
օրհնեացին զտէր: Ոչ ակա-
ռաջ և ապաստաւորք եղեն մարմնոյ
ցերեկ բանին. զի՛ւ վերայ անմարմ
նոց դասուցն հանդիսանալոյ չնորհն.
վարդա: Որոց դասողական ամե-
նահեղ առեղնին հանդիսանալ մը
նայ. կատարե՛լ ի մեզ դասուցան
լաւ պրեաչեան. առ սուա անկցու-
զըղջացեալ անձամբ պայծառելոյ.
հաչտեցուցանել տէրն ընդ մե՛զ
զհայր մ՛ՀՐ՝Ո՛Ր զպատմուչն:

Ա՛ռաքեա՛լք առաջնոյ սիրոյն հա-
ստոյ կամ՛ելիկ եկեղեցւոյ.
քրիստոսի առաջնոյ երկնաւոր
վարդապետին աշակերտք. բարե-
խոսելիք չնորհել զատարիչն ա-
մենայն աշխարհի: Քարեկամք քրիս-
տոսի և հաղարտալիք առաջ-
ձայնն խորհրդոյն. ընդունո՛ղք

ըղբեանըն կենայց և ըստատուիչք սուրբ
եղեսացւոց. բարե։ Վասուցոյր ահեղ
առեներն և զատաւորութիւնք ըղքո
ոչ խոստովանողացն. աղաչեմ մի ըղ
ձեզ. բարե։

Զեզ վայելէ առաջի օրհնե՞ ա
Թիւնն. որ յարուցիչն ես ձայ աՃ
նիւ յաւիտենից ընկերացելոցն. Թա
գաւոր և իշխան վերս օրհնեցիմք ըզ
քեզ։ Ի միաւորումն գալստեանըն
քո երեսին վասն մի ապաւոր. Ի
ձայն վարդ նորոգին հոգիք ընկերա
ցան. և յաւետն Ի միմեանց անա
պական մարմնով։ Այսո որդ և մեք
ըզքեզ աղաչեմք հայր երկնաւոր.
զաստուածային ընկերացեալսըն մեր Ի
վերինըդ. զո ճրագասէրս. Ի ժողով
անդրանկաց գրեցաց Ի յերկինս։ ա
Ձայն արկեալ կենարարին ա՛ծա. ա
յին բարեբանեալն. առ եկայք.
օրհնեալքդ հօր իմոյ ժառանգե
ցէք, պատրաստեալ ձեզ ըզկեանն.

ի հանդերձեալ երկիր։ Ընդ այ
սաւ եւանել քեզ հաւատով ի յոյ
դս վերինս. ածպղեայց լուսով
պայծառացեալ ի դասս անմարմ
նոցն. ի լսել ընձայն երանաւէտ
կուժամնոն։ Ընդ այլմէ քրտամիկ կացո
ղըն խնամասիրն ոբ կիսանան. ի լու
սեղէն առագաստին պայծառաց
եալ ի դասս անմարմնոցն. ի ժո
ղովս անդրանկաց գրեալոց ի յեր
կինս
կին։

ա ՅՈդուածոյ քահանայապետական սրբոյ
մաքրիրնացըն, մաքա՛ նուիրեալ
դեղով. ծրհնուի՛ ի բարձունս երկ
նաւոր թագաւորին։ Կանգուն հեղ
ամբ այրեան տոյտ պարտեցեալ
թ ըշնամին. և ահագոչ պարզի
սիոն երկեցուլ. ծրհ։ Դասակցեալն
ընդ գօրըս վերին զբաւարարնոցն. յի
շատակաւ բերկրեալ ի սրբոյ թ՛
տոյտ երկեցողութ. ծրհ։

ա Ոյթ լցհանդէս նահատակաւ

բանաւորութեան ցուցին. և յայտնեցին ցին հաւատով երթեալ լուսոյն եղե՛ն մեզ առիթ. ապաչխարօք սոցա հետցս լցմե՛զ: Ոչք բղխաւար կուա- պաշտութեանցըն վանեալ հերքե- ցին. և կանդնեցին մեզ նշխան յաղթող բնդդէմ թշնամւոյն. աղա՛ւ: Ն՛ե հրաշափառ ճրագնա՛թք առաքեցեալք ի յերկիր. վեր համբարձեալ ի լերանէ գնացողդ եղե՛ն երկնից. աղա՛ւ:

Ո՞նի Տէր երկնից՝ ասի օրհնութիւն առաւօտու, առաջեալ յանմարթից. այլ ո՛ի կոպանդնուպօլսի արբոյ Թողվոյն ձՁ Հայրապետացն:

Փա՛ռք ի բարձունս ՅՍ. և յերկիր խաղաղութի՛ւն ի մարդիկ հաճութիւն: Ն՛ե օրհնութի՛ւն քեզ ի բանէ, օրհնեա՛լ ես մեր աստուա՛ծ մե՛ր. օրհնեմք զքե՛զ և գոհանամք զքե՛զ և երկրպագանեմք քե՛զ. փառաւո-

վեսայ և վատաստրեայ ասուն ալ
քո յաւիտեան. ամէն։ Օրհ-
նեայ տէր ուսմ ինձ զարդարու-
թիւնդ քո, (երեք անգամ)։ Տէր ապա-
հէն եղիր մեր յոգիէ յոգի։ Նա
ասացեմ տէր ողորմեա ինձ. և քա-
ժըշկեա զանձն իմ. ես մեղայ քեզ։
Ձայց մեզ տէր զողորմութիւն քո.
և ըզխորհուրդս քո տուր մեզ։
Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան.
ըզգործս ձեռաց քոց մի անտես
առներ։ Տէր իմ ըզքեզ ապաւէն
ինձ արարի. ուսո՛ ինձ առնել ըզ
կամս քո՝ զի դու ես աստուած
իմ։ Ո՛րքէն է տէր՝ այցելութ կեն-
դանութեամբ. և լուսաւորեցաց քոց
աչս սուրբ հոգի քո։ Օրհնեալ ես
Տէր ուսո՛ զարդարութիւնդ քո։

Փառք սուրբ և երկրապագելի մաղ
թոց սուրբ հոգւոյ հաւասար և
ոչն սուրբ. այժմ և միշտ և

Առաւօտու երէք յարութեան կարգաւ ։
«Ինի փառք ի բարձունսին» ։

ամ. Օ՜ յարութիւն պիրկչին օրհնեա՜
ակ. ցո՜ղ · պիրկչին մերոյ օրհնեցուք
պյարութիւն ։

Յարեաւ առաւուած · ի ցրտեցեալն
ամենայն ի լշնամիք նորա ։

բամ. Օ՜ յարութիւն պիրկչին օրհնեա ։
բակ. Օ՜ յարուցեալն ըզբրիստոս օրհնեա՜
ցո՜ղ · և պյարութիւն նորա փա՜
ռաւորեցո՜ք ։

գամ. Օ՜ յարութիւն պիրկչին օրհնեա ։
գակ. Որ եկն ի բարձունս , և գերեաց
ըզգերո՜ւթիւն · էառ աւար բաշխեաց
պարգեւս և ետ որդւոց մարդկան ։

դամ. Օ՜ յարութիւն պիրկչին օրհնեա ։
դակ. Որ համբերեցաւ խաչի և եդաւ ի
նորափոր վիմի · և առաւաճային
յարութիւն զմահացեալսն վերա՜
բերեցաց ի՛ կեա՜նս ։

Երէք համբարձմանն Քրիստոսի ։

Օ՜ յարութիւն պիրկչին օրհնեա՜

ցոր՛ք. զիրերուկին մեծ օրհնեացո՛ք
զյարո՛ւթիւն։
Յամբարձա՛ւ ամբ օրհնո՛ւթեամբ.
ի տե՛ր մեր ձայնի՛ւ փա՛ռաց։
Ո՞ պատուա՛ստ հոգւոյն օրհնո՛ւթիւն. հգ
զհոգւոյն սրբոյ օրհնեացո՛ւք ընդ
պա՛տուաստ։

Ցեկեղեցիս բարեբանեցէ՛ք զաստ
ուա՛ծ. և ըզնոր յարեբրացն ի՛ւր։

Առաւօտու երգ Աղաւհացի՝ և այլոց աւուրց պահոց։

Ի յոյս առա՛ւ տէր աչից լի՛ւսոց. զի զե
ա՛ի եղբէ՛ք նընջեցէ՛ք ՚ի մահ։
Ա՛ի առասցէ ի թըշնամին ի՛ւ յաղ
թեցի նի՛ւմ՛. կամ նեղէ՛ք իւ ցըն
դասցե՛ն ի՛ւ ես առասնէ՛ցո՛ւց։
Ի տէ՛ն է սո առաքեա՛լ կե՛նաց. և աս
սու եղեցաց քոց սեւսանե՛ւք ըզձայս։
Ծառե՛ւ զոզորմա՛ւ թիւնըս քո ա՛ըք
ձանաչե՛ն ըզքե՛զ։ զարդարասո՛ւ թիւնս
քո ոչ ուղիղ են սիրտե՛ւք։
Ինա առասցէ սեր սրմամե՛ւ ի՛ւնձ. եթ

ժլտկեա զանձն իմ ես մեղայ քեզ։
Երանի որ խոտին զաղքատն ես ըզ
տր նահանգն. յաւուր չարի վրկէ
ըզնա տէր։

ե2 Ես առ քեզ տէր աղաղակեցի՛. ա
ռաւօտուն աղօթք իմ ժամանեսց
ցե՛ն առ քեզ։
Ընդէր տր մերժես զանձն իմ. կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէ՛ն։
ըզ Աչացն աղօթք իմ ամենայն. քո տէր։
խոնարհեսցի ունկըն քո՛ ի խընդրուա
ած՛ծս իմ։
Տէր ած վրէժխնդիր ըմէն, ՚ի տուէ
խորտացն և ոչխարն առաջի քո՛։
ղաղ Տէր հաներ ՚ի դժոխոց զանձն իմ.
փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք իջա
նեն ՚ի տո՛ր։
Քարձր առնեմ ըզձեզ տէր զի ընդ
կաներ զիս։ և ոչ ուրախ արարեր
ըզմ-ընդմանէն իմ յիս։
դոգ Ա՛յսօր մսանէք լսարտուղին մեր
ձայնի նորա՛ ի յերեսս ատելի նոր քա
զաք դաւթի։

ընդառաջել ինձ երբեմն ոստով գիմել
նեօգք. և զմ՝ ծորել ինձ փառաւորէ՝ ու
ի սիզեանէ տէր զերկիր հաստատե՝ բշ
ցեր. և զորձ ձեռաց քոց եմուխ՝ նք
եղեն։
նորա կորընչին և դու կաց և մն՝
նաս յաւիտեան։
Տարցի՛ն մաղաւորի կուռանք ըզ դշ
հեա նորա. և զննիցեր նորա
տարցի՛ն նմ՝ա։
Ընդի՛ն ցնծութիք և ուրախութիք.
և տարցին՝ ի տաճար մաղաւորին։
Խորհեցա՛ն և խոսեցան ընչարուի. դշ
և գաղիրատուիքն՝ ի քարձուն
խոնհեցան։
Ելի՛ն յերկինս երեսացան խութեանց.
և զերեսս խութեանց ածէ՛ն զեմկ
րաւ։
Ասացա՛ն զանձն արդարոց. և զա՝ հշ
րին ամբիծ պատուական սունէ՛ին։
Եղէ՛ տէր տպատէն իմ. աստուած
օգնական յաւիտեան իմոյ։

ուբ Պատճեցայ և ոչ եւանէի. աչք իմ
տկարացան յաղթառնել ճնշեն։
Ընտրեցի առ ես քեզ ընծեռանել.
և համբարձի առ քեզ ընձեռաս ինձ։
սղ Փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնեն զիս.
այլ ես յաղօթս կայի։
վ Ընծ՛ օրհնութեան իմոյ մի լսեր. զի
բերան մեղաւոր, բերան նենգաւոր
բաց եղեալ է ի վերայ իմ։
Օ֊դեան ըման ատա ։
շսբ Եդի՛ն զիս ի գիր ի գրի նեղութեան. ի
խաւարի և ի ստուերիմ մահու։
Ցիս հաստատեցան սրտմտեցան
քո. զաղեղնայն զբօսանս քո ածեր ի
վերայ իմ։
սղ Եդի՛ն զիս ի գիր ի գրի նեղութեան. ի
խաւարի և ի ստուերիմ մահու։
վ Տէր ամբ վրէժուցէ իմոյ ի ստուէ կայր
դատել և դիւրեալ ատելիք քոյ։
Օ֊դեան ըման ատա ։
մահ Պատիր ահ նոցին իմ ի հարկանել
քո՛ բարեաց քոյ. զի ատէր կիրճեաց
ընկեր։

Սիրեցի՛ զի լուիցէ տէր ըղձայն ա
ղօթից իմոց. զի խոնարհեցոյց
զնէնևէն ինէ աւետ. և ես յաւուրս
իմ կարդասցի ամե նաւ։

Օ֊գոնէ ոչ կայն սատանայ։

Տայն քաւարանէ սրբութիւն տէր ելոյ
լինել տէր ամենայն աւետ։

Տէր ամարտեաց վայելչութիւն
ըզգեցաւ. զգեցաւ տէր զօրութի
լինել միշխիւ էաճ։

Ընդ տէր ի հանդիսաւ քո. դու և տապ
տապանակ կտակի սրբութեան քո։ վեր
Յիշեա՛ տէր ըզդաւիթ և զամենայն
հեզութիւն նորա։

Զի՞ են երկինք ի և քո է երկիր. վեղ
զաշխարհս լերկիւ իւրով դու հաս
տատեցեր։

Օ՜հնութիւն և գհարուստ դու արանցեր.
Ամաւիօր ի հերումն յանուն քո ցրկն
ծանցե՛ն։

Ինչի՞ սրտիս զանձրեւ ի վեր դեղ ծնան
մա՛ն. սրտիս ցօղ զի ցօղէ յերկիւղ։ աւե

Աստուած զերկնա՛ւնս քո արքայի
ատե՛ր. և զարդարութիւնս քո որդ-
ւոյ թագաւո՛րի։

յաչ Աստե՛ր երկիւղածաց քոց նըշան՝ ո.
զի ապրեցին յերեսաց աղեղնա՛ն։
Որպէս փրկեցան սիրելիք քո՝ կե-
ցո՛ աջով քով և լո՛ւր մեզ։

հրշ Օրհնեցէ՛ք զաստեր յերկի՛նս. օրհ-
նեցէ՛ք զգնա՛ ՚ի բա՛րձունս։
Օրհնեցէ՛ք զգնա ամենայն հրեշտա-
կք նորա՛. օրհնեցէ՛ք զգնա ամենայն
զօրութի՛ւնք նորա՛։

առք Ա՛յն են բա՛նք և ոչ ե՛ն խօսք. որոց
ո՛չ լսին ձայնք նո՛ցա։
Ո՛նդ ամենայն երկիր ել բարբառ
նոցա. և մինչե՛ւ ՚ի ծագս աշխարհ
հի են խօսք նոցա։

մրփ Ա՛յն են բա՛նք և ոչ ե՛ն խօսք. որոց
ո՛չ լսին ձայնք նո՛ցա։
Ցեկեղեցիս բարեբանեցէ՛ք զՔ՛. և
զտէ՛ր յաղբերացն Իսրայէլի։

հայր Քահանա՛յք քո զգեցցին զարդա-

լսելիքին, և սուրբք իւր ցընծալով
ցընծասցեն։
Յիշեա՛ տէր ըզպատուիրակ, և զամե-
նայն հեթանոսիքին նմին։
Պատճեսցի՛ն սքէնք վասն օրք, և ցըն- մին
ծասցեն՝ ի հանդիսատ ևս թեսա նոց։
Օրհնեցի՛ք ըզտէր յօրհնութի՛ն նոր.
օրհնասի՛ն նմա յեկեղեցիս սրբոց։ մին
Ուրախասցի՛ Իսրայէլ ի ստեղծի՛չս իւր.
ասեն թի՛ն նոա. ցոյց մեզ տէր զա-
կամելիսն քո. և զի ծառայիցես լեր
ողնայական. բառնասցես զամբա-
րիշտսն ի գետնէ։ զայս
արդարոց մատուսցէ, որպ այսօր
ի յիշատակ։
Ո՛վ սուրբք առաքելոցն ի քո՛ւ սրտի
ամենայն ուրախութի՛ւն ընդունեցա՛ք.
մանկ առաջի սերանոց ևս առա-
ուաձ, որ ուրախ առնէ ըզմարդ
կամելիսն քո. ցոյց մեզ տէր զա-
Ընտրեալն արդարութեան այսօր յայս
յայտնեցար ազգի մարդկա՛ն. մարդ ան
եղեալ սրբութեամբ ընդունելով վճռածն

նեալ լամեզ մրկրտութեամբն
սրբոյ հոգւովն։
Ի վայելութիւն փառաց սրբոյ
քոյ, ի յարգանդէ յաւազանէն զա
րուեսակ ծընոյ լոգից. մարդ ե։

Քարոզ Աւրհնութեան, Խաչակից, և Յիշման։

Աստուած ամենեքեան միաբա
նութեամբ. տէր ողորմեա։
Ի վան խաղաղութեան ամենայն աշ
խարհի՝ և հաստատութեան սրբոյ
եկեղեցւոյ. տէր ողորմեա։
Ի վան ամենայն սուրբ և ուղղա
փառ Եպիսկոպոսաց. տէր ողորմեա։
Ի վան հայրապետին մերոյ տեառն
(այս անուն) կենաց՝ և փրկութեան
հոգւոյ նորին. տէր ողորմեա։
Ի վան վարդապետաց՝ քահանայից՝
սարկաւագաց՝ դպրաց, և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. տէր
Ի վան բարեպաշտ թագաւորաց և
ծածկոյ իշխանաց՝ զօրավարաց և
զօրաց նոցին. տէր ողորմեա։

Վայն զի տէրն ամենակալ հնազանդեցուսցէ առաջի նց զամ պատերազմունս մշնամեաց. զտէր աղա։

Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց՝ որք ի գերութեան են և ի չարչարանս. զտէր աղա։

Յաղագս բարեխառնութեան օդոյ՝ անձրևաց. քաղցրութե, և պտղոց առատութեան. զտէր աղա։

Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբերից ի քրիստոս ննջեցին. զտէր աղա։

Եւ յաղագս այնոցիկ, որք մատնեալք են ի ձեռս անօրինաց վասն անուանն քրիստոսի. զտէր աղա։

Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի քրիստոս ննջեցին. զտէր աղա։

Յաղագս վրիժելոյ զանազ առաւն այլ
յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամ
ւոյն. զտէր աղաչեցուք։
Բարեխաւս ունիմք առ զմարիամ
զաստուածածնին զիաւաւորեալ
և օրհնեալ միշտ առ որդի կոյսն. որ
զյուդիանոս մուրտին. առ որ զըս
առեալն և զմարդասէրն. զարի
և զյաղթող առ որ զիւկայն։ Ն
զանձ խոստովանող քրիստոսի ըզ
հայրապետն մեր զառ որդն զրիգո
րիոս լուսաւորիչն հայաստանեայց
աշխարհի։
Յիշեսջիք և զմեզ առ որդի և նոքօք
զտէր աղաչեցուք։
Օրհնաւոռս լուսոյ և զաստիճանի
օրս խոստովանիլ աւցուցանել հա
ւատով ի սուն խնդրեցուք։
Տուր ի սուն խնդրեցուք։
Ներ երես։ Օրհնիչս։ Ողորմեաց։
Եր ե ե։ Օրհնիչս։ Ողորմեաց։

Կարող ՚ի սրտին գթութեան լուսաւորչէն մերմէ առացեալ
վասն սրբոց Հոխոխմանցն , այլ վասն Աստեբէոյ
և Մարդարէից :

Ընտրած մեծ հոգւոր և վսեմա-
սրտեալ. լուսաստղիչ սրբոց՝ և ՚ի
աստրես համեմատել. զՔրիստո-
Քրիստն սրբոց առաքելոցն բարե-
ունելք առ քեզ . այսմիջոցիս :
Լիր սէր և ջերմ
Որ անդադար օրհնաբանիս ՚ի դա-
ռաց հոգեղինաց երկնաւոր զը-
ւարթնոյն . արժանաւորեա զմեզ
ուղիղ վստատուրեամբ ընդ սբբոց
քո երկրպագել մեծի և ահաւոր
սէրտաքեանդ քոյ . այսմիջոցիս :
Օրհնեմք զգեցեալ վսեմեան սիրով ՚ի
Յիշատակս վկայից քոց . որք հե-
տեւողք եղեն լուսազարդ ճանա-
պարհաց քոց տէր . որ վասըն մեր
չանձն առեր զչարչարանս խաչի
և մահու . այսմիջոցիս :
Կատարիչք հաճոյից կամաց առա-
ուածուքեանդ քո . զանձինս իւր

եանց պատարագին՝ և վկայու-
ճշմարիտ սիրոյ քոյ. և բու-
պհոտ անուշից տէրունեդ քոյ. այ-
Սրբեցի՛ն զանձինս իւրեանց տա-
ձար անուանդ քում սրբոյ. մաք-
բեալք պիտի՝ և պիտրհուրդս իւ-
բեանց երկիւղիդ քոյ սրբով. և
պատուիր եղեն հոգեղինաց երկ-
նաւոր զուարճութեան. ամէն:

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աճ-
ածնին. և այլն պես ի նիւսոյ:

Կարդալ հայրապետաց, և վարդապետաց:

Ընտրեալ եղեն ամեղ ուղիղ գնա-
ցիւք ի շաւիղս արքայութե երկնից.
ածնապայծառ ջահիւ՝ հաւատով և
սիրովն իւրեանց, ծագեցի՛ն ըղձա
ատուածդիսութեան ի սիտրես
մեր. ամէնիմք:

Պահպանութի՛ խորհրդոց բանից և
գործոց մերոց, սրբութի՛ վաստա-
կեալ զաճենատուրն պերսիդութին,

պետին և զորուն և պատուոյ հոգին
յաւիտենից ամէն. ամէնգէմք։
Ընդունիմք սրտիւդ սուրբ նահատ
ակեաց վկայիցդ. և այլն պես ի նէրսէս։

Քարոզ Մարկոսեայ, և ճգնաւորաց։

Ո՛ճգնաւորիկն սրբոց մարտիրոսացն
բարեխոս ունիմք առ բարերար ած
դիտ ամէն. զի շնորհեցեր աշխարհի
զանշարժ զհաստատութիւն. և պահես
ցես հաստատուն սբ զեկեղեցի,
հաստատեա՛լ ի վերայ հիման առա
քելոց և մարգարէից. ամէնգէմք։
Ո՛ճգնաւորիկն սրբոց մարտիրոսացն
բարեխոս ունիմք առ բարերար ած
դիտ ամէն. զի խաղաղացին
խռովութիւնք. դադարեցին յար
ձակմունք թշնամեաց. անկեալ
սէր և արդարութիւն ի յերկիր.
ամէնգէմք։
Ընդունիմք սրբոց մարտիրոսացն սէր,
սէր ճգնեցան վա՛ռ առնել քրիստ

տրեցի. նայեաց յեկեղեցասիրութիւն ժո-
ղովրդեան. և չնտրեաս մեզաց զմիմ-
բումիեն. և հան ոսան և բաժին
ընդ սուրբս առնոյն. ամէնայն:
Ընդհանրօք տրեցի տրեամբ նահա-
տակեալ վկայիցն տէր, որք զան-
ձինս իւրեանց տագնապ մատնեցին
հոգւոյդ քոմ տրեցի. պարգեւեա
յեկեղեցեաց.քաղցրախառն օդ.
և զգուտրծալի լճերայս. առ՚ի լը-
ցումն լինել առնոյն հարկաւոր
պիտոյից մերոց. ամէնայն:
Բարեխաւսութեամբ տրեուհոյդ
ածնէն, և յոլհանուս կարապե-
տի՝ն. տրեցի առեղիանոսի նախա-
վկային. և տրեց առաքելոց մար-
գարէից և մարտիրոսաց. և տրեցի
պարկեշտի և մարտիրոսուհեաց:
Բա-
րեխաւսութեամբ և աղօթիւք տրեցի
(այս անուն) որոց այսօր է յիշատակ:
Եւ առնոյն տրեից քոց տէր՝ որք
վկայեան՚ի տէր առաքեցան նախա-

ՆԻՒԹ ԵՐԿՐԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՒ ՄԱՐԴԿԱՆ ՎԵՐՈՅ, ԵՒ ՅԱՅՑ ԱՌԱ՛Ջ ԻՆՔԱՐԵՐՈՅ ՊԱՏՐԱՍՏԵՑԱՒ ՄԵՌԱՆԼ ԻՆՔԱՆՔ ԱՂԱՆՁԵՄՔ։

ՆԵ ԵՒ ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ ԶՅՈՒԴԱՐԱՇԱՒՆ ԱՒՐ ԱՅՍ ՕՐ ՆՁԻՆԱ։ ՈՂՈՐՄԵԱՑՑ։

ՎԵՐ ԽՈՆԴՐԵՄՔ։

ԼՈՅ, Ե ՊԳՈՐԾԱ ԲԱՐԵՑՈՑ ԱՐԱՐՈՂԵԼ ԱՒՐ ՅԱՐՈՒԱՍՏԵՍՆ ԱՒՐ, ԵՒ ՅՈՒԺՈՒԼՄԱՆՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԴԻՆԱՐ ԼԵՑԱՒ ԲԱՆՆ ԱՍՏՈՒԱԾ. ԱՄԵՆԵՔՍԻ։

Կարդալ ծննդեան Քրիստոսի, և Աւետեաց, և փոխման մեր Աստուածածնին, և Տեառնընդառաջին։

ՄԱՐ ԱՒՐԸ ԸՆԹԱՆԵԼԻ ԼՈՒՍԻՆ. ՈՐ ՊԱՏՈՒԱԾՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՅԱՒԻՏԵԱՆՑ ՅՈՐՈՎԱՅՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԼՈՒԵՑԵՐ, ԵՒ ՅՈՒԺՈՒԼՄԱՆԸ ԱՇԽԱՐՀԻ ԾԸՆԱՐ ԸՍԲԱՆԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾ. ԱՄԵՆԵՔՍԻ։

ՄԱՐ ԱՒՐԸ ԲԱՐԵԽՕՍԵԱՒ։ ՂԱԶԱՐ ՎԱՆԱ ՄԵՌԱՒ ՅԻՆՔՆ ԸՍ ԱՐՔԱՅԱՑԵԱԼՆ ԱՍՏՈՒԱԾ. ՈՐ ԽՈՆՆԱՐԵՑԱՒ Ի ՀԱՅՐԱԿԱՆ ԾՈՑՑ. ԵՒ ԱՌ ՄԱՐԻՆ ԼԱՒ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԲՆՈՒԹԵԱՆ՝ ԱՌՆԵԼ ԽՈՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՅԵՐԿՒՒՆԱ ԵՒ ՅԵՐԿՐԻ. ԱՄԵՆԵՔՍԻ։

Ընաէեա վա : Ներել մեզ ամեն ա-
նեղ ըզյանցանքն մեր . և տալ օգ-
նական լինել ընդդիմակաց մեր
հոգևոր ախտացն՝ և պատերազ-
մի . ապաչեմք :

Ընա : Օ՛ի լուսեղին պատերազ-
մօք զերկիր մեր . պատուհասեցին
զթշնամեացդ . տնկեացլ սէր և ար-
դարութիւն՝ ի յերկիր . ապաչեմք :
Ընա : Ընծեցուցանել յերկիր մե-
ծամեծ զքաղցր բղխումն ողբոյ-
զիա՛ պատերազմաց զադարեցու-
ցեալ՝ և տալ ուրախութիւն ընդ
մի՛ մանչեմք :

Ընաէեա՛ վասն մեր սրբոյհի ըղմիա-
ծին քո ըղմուխն . և վասն հոգւոցն

հանդուցեալոց՝ ընդունել յաղթա-
յութիւնն երկնից. և տալ մասն
և բաժին ընդ սուրբս ամ. ամէն:

Ցիշեա տէր և ողորմեա:

Եւ եթա առաքել գյորդորումն սի-
րոյ, և պարծս բարեաց պարգե-
ւել մեզ խնդրեմք:

Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա. լսէ
տէր և ողորմեա:

Օգնեսցէ մեզ և զխիեանքս մե՛ն
ամենակալին յանձն արարչի:

Քեզ առաւել յանձն եդեալ:

Ողորմեաց մեզ տէր առատապէս մեր
քան մեծի ողորմութեան քո. ա-
մաղաչեմք ամենեքեան միաբանութի՛ն:

Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա. լսէ
տէր և ողորմեա:

Կարդայ Քահանայ:

Փառաւորեցուք զամենակալն աճ
պետր առեալն մերոյ յիսուսի քրիս-
տոսէ, զոհանալով զնմանէ՝ որ պա-
հեաց զմեզ խաղաղութեամբ՝ ի դի-
շերիս յայսմիկ: Եւ առաքեսցէ

մեզ՝ ի խաւարէ՝ ի լոյս. ՝ի մահուա-
նէ՝ ի կեանս. յապականութենէ յան-
ապականութիւն. յանդիմանու-
նէ՝ ի դիտութիւն ճշմարտու-
իւրց։ Ընդհանուր և խնդրեցու-
՝ի նմանէ, զի զերկարու-
ընջեան խոտորու-
մնայն մտադիւ
արասցէ անցու-
պարտեալ սահեցէ զժոխու-
դրա իւր աստուածային զօրու-
որ՝ ի վերայ ամենայնի բարերարու-
թեամբն իւրով իշխանու-
նի. Ամենակալ տէր աստուած մեր.
կեցո և ողորմեա։ Օգտաւոր ըս-
ար և գառաջակայ օրս խաղաղու-
թեամբ անցուցանել հաստատ՝ ի
սեաւուն խնդրեցուք։

Օհրեշտակ խաղաղութեան պահա-
Օբարեաց խաչին մեզ և կիսրոյ գո։
Որ ես տէր մի։ Օանձինս։ Ընդհանուց։

Աղօթք ։

Պ՚ոհանամք զքեզ տէր աստուած մեր, որ երեւեալ լուսով քովք զըստուածաբաշխացուցեր զամենայն արարածս քո. խակ իմանալի լուսով պատուէրս տանաց քոց՝ զամենեսեան լուսաւորեցեր զհաւատացեալս ՚ի քեզ։ Օ՚օրացո և զմեզ տէր՝ ՚ի պահպանութիւն պատուիրանաց քոց՝ ՚ի տունջեանս յայսմիկ և յամենայն ժամանակի։ Արար զի լուսաւորեալ քով պատուական ցօղք. և հանդերձեալ բարեացդ հասցուք ընդ ամենայն տուրբս քո։ Ընդհօք և մարդասիրութեամբ առեառնդ մերոյ և փրկչիդ Յիսուսի քրիստոսի. որում վայել փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և։

Խաղաղութեան աւետեաւն ։

Խաղաղութիւն մեր և կեանք՝ որ ՚ի հօրէ առաքեցար՝ միածին որդի աստուածոյ, տէր մեր և փրկիչ Յիսուս քրիստոս։ Տուր մեզ զխաղաղութիւն քո՝ զոր շնորհեցեր սքոց

քոց առաքելոց. վիճակէ .քո՝ ի նոր
առ վիճակաւորացուցիչ և զամենա-
ցոր հոգիսդ .քո առաքէ: Որպէս գի և
մեք խոստացեալ յամենայն աշ-
ճար և բնակարան առաքեցեալդ՝ լցու-քո առ
հասկանալ առաքելական առաքելութեան
շնորհացդ. և պահանջել վասա-
ւորութիւնդ գրեալ ընդ հօր և սո
հոգւոյդ երիսաուս առաւած մեր.
այժմ և միշտ և:

Եւ ասի Տուքն առաւած քոմ պատշաճի:
Յաւուր Աւետեաց, Ծննդեան, և Յիսնասրդեան
գայս առա:

Սուրբ առաւած. սուրբ և հզի
գօր. սուրբ և անմահ. որ յարոյնե-
գար վասն մեր. ողորմեա մեզ:

Կրկնեալ մեղ զաղաչեանն Տիսոսոյ, և ձաղիկապրի:

Սբ ած. որ եկիր և գաղոց ես. ո:

Ընդդեմ Յուսեպեան դիմելն:

Սբ ած. որ ճանեցեար վասն մեր ո:

Ընդդեմ ձաշուն և յամենայն ախեց արդց, խաչի և եկե-
ղեցւոյ, այլ և յաւուրս պահոց:

Սբ ած. որ խաչեցեար վասն մեր. ո:

Nemesium officinale, L. Gallitrichaceae.

Synonym Linaria officinalis.

Ital. Nemesio officinale.

Fig. 1. Ramo fiorito di grandezza naturale.

Fig. 2. Fiore ingrandito.

Fig. 3. Capsula matura.

Fig. 4. Capsula matura, aperta.

Fig. 5. Seme ingrandito.

Fig. 6. Seme di grandezza naturale.

մաղ Փրկելումդ՝ ի փորձութենէ և յամ
ենայն վտանգից մերոց ։
երդ Ոչ ես խաղաղութեան զտէր աս ։ և
ասացեր ձայնի սրտաչանաց մերոց՝
բարեխոսութեամբ սուրբ աստ
ուածածնին ։ և լիցուք ի վերայ
մեր ողորմութեան և գթութեան
տեառն աստուծոյ ։ Ընդունակալ տէր
աստուած մեր. կեցո և ողորմեա ։
Օրհնութիւն և փառք հոչ և ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

=====

Եւ սակ սաղմոս ձայնիւ յաւուր կիւրակէի յառաջընթաց
աւետարանին ։

Եղիցի անուն տէր օրհնեալ, յայսմ
հետ միշտ յանխտեան ։
Օրհնեցէք մանկունք զտէր. և օրհ
նեցէք զամենեսեան տեառն ։
Եղիցի անուն տէր օրհնեալ, յայսմ
հետ միշտ յանխտեան ։
Յարեւելից միշտ ի մուտս արեւու՝
օրհնեալ է անուն տեառն ։

բարձր է՝ և վերայ ամ ազգաց տէր.
և յերկինս են վաճառք նորա։
Ո՞վ է ոմն տէր ամ մեզ մեր՝ և բարձու-
նըս բնակեալ. և ըզհոտարհս տե-
ասանէ յերկինս և ի երկիր։
Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ. և
բարձր առնէ զաղտատեալս յան-
եծս։
Նստուցանէ զնա իշխանս՝ ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ։
Ընակեցուցանէ զամուլն՝ ի տան
ուրախութեան, որպէս մայր որդ-
ւոցն սիրել։

Յաւուրս հիւրհեծ ասի ընդ ընթեցեալ ընդ աւետարան
քժշկութեան։ և՝ ի փոխ փերուանիոնս աղմուկ և
գիւղ և աւետարանչ ըստ յոյնին։

Աւետարան ըստ Մատթէոսի։

Եւ եղեալ անտի յիսուս գնաց՝ ի
կողմանս տիւրոսի և սիդոնի։
Եւ ահա կին մի քանանացի՝ ի սահ-
մանաց անտի նորա եկեալ, աղա-

պահէր և ասէր. ողորմեաց ինձ ըստ
մեծի դաւթի, դուստր իմ չարաչար
չար այսահարի։ Ն՚ը նա ոչ եւս նմա
պատասխան։ և մատուցեալ աշա-
կերտքն նորա՝ աղաչէին զնա և ա-
սէին. արձակեա զնա զի աղաղակէ
զհետ մեր։ Նա պատասխան եաս և
ասէ. ոչ ապաքէն առաքեցայ՝ եթէ
ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն
իսրայէլի։ Ն՚ը նա մատուցեալ երկ-
րպագանէր նմա և ասէր. տէր՝
օգնեա ինձ։ Պատասխան եաս նմա
և ասէ. ոչ է բարւոք առնուլ զհաց
մանկանց՝ և արկանել շանց։
Ն՚ը նա ասէ. այո՛ տէր, քանզի և
շունք կերակրին ի փշրանաց անկե-
ց՚ի սեղանոյ տեառնէ իւրեանց։
Յայնժամ պատասխան եաս նմա յի-
և ասէ. ով կին դու՝ մեծ են հա-
ւատք քո, եղիցի քեզ որպէս և կա-
միս։ Ն՚ը բժշկեցաւ դուստր նորա
՚ի նմին ժամու։

Եւ եկեալ միւսանգամ՝ ի սահման
նացն տիւրոսի և սիդոնի, և եկն
՝ի ծովեզերն գալիլեացւոց՝ ի միջ սահ-
մանացն ՝ի դեկապօլիս։ Եւ բերին
առաջի նորա խուլ մի և համր. և
աղաչէին՝ զի ձեռն դնիցէ՝ ի վերայ
նորա։ Եւ առեալ զնա ի միոյ կողմանէ
յանձնականէ անտի, արկ զմատունս
իւր ընդ ականջս նորա՝ և թքով
անդր. և կպեալ զլեզուէ նորա.
հայեցաւ յերկինս՝ յոտուց եհան՝
և ասէ Եփփաթայ՝ որ է բացիր։ Եւ
նոյն ժամայն բացան լսելիք նորա,
և լուծան կապանք լեզուի նորա.
և խօսէր ուղիղ։ Եւ պատուիրեաց
նոցա՝ զի մի ումեք ասիցեն. և որ-
քան նա պատուիրէր նոցա, նորա
ևս առաւել քարոզէին. և ևս քան
զեւս զարմանային և ասէին. զամ
ինչ բարւոք գործեաց սա, զի խլ-
ոց լսել տայ՝ և համրոց խօսել։

=====

Եւ եղև ՚ի վաղիւն մինչ իջանէին նոքա ՚ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եղև նմա ժողովուրդ բազում։ Եւ ահա այր մի ՚ի ժողովրդենէ անտի աղաղակեաց և ասէ. վարդապետ՝ աղաչեմ զքեզ հայեաց յորդի իմ, զի միամօր է ինձ։ Եւ ահա այս հարկանի ՚ի նմա, և յանկարծ զոր էն՝ և զարկուցանէ զնա և թաւալեցուցանէ և փրփրեցուցանէ, և հազիւ մերձի ՚ի նմանէ խորտակել եալ զնա. և աղաչեցի զաշակերտսն քո զի հանցեն զնա, և ոչ կարացին։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչեւ յե՞րբ եղէց ընդ ձեզ՝ և անասայցեմ ձեզ. մատո այր զորդին քո։ Եւ մինչդեռ մատչէր, զարկից զոյց զնա դևն՝ և շարժեաց։ Սաստեաց Յիսուս այնոյն պղծոյ, և բըժշկեաց զմանուկն. և ետ ընծայ ցհայր իւր։ Եւ զարմանային ամենեքեան ՚ի վեր[այ] մեծամեծացն այ։

Եկն դարձեալ ՚ի կանա գալիլեացւոց՝ ուր արար զջուրն գինի. և անդ էր թագաւորդն մի, որոյ որդի հիւանդ կայր ՚ի կափառնայում։ Նա լուեալ եթէ Յիսուս եկեալ է ՚ի Հրէաստանէ ՚ի գալիլեա, եկն առ նա՝ և աղաչէր, զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա. քանզի մերձ էր ՚ի մեռանել։ Ասէ ցնա. եթէ ոչ նշանս տեսանէք՝ ոչ հաւատայք։ Ասէ ցնա թագաւորդն. տէր՝ էջ մինչեւ մեռեալ իցէ մանուկն իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս. երթ՝ որդին քո կենդանի է։ Ու հաւատաց այրն բանին՝ զոր ասաց նմա Յիսուս, և գնաց։ Ու մինչդեռ իջանէր, ընդառաջ եղեն նմա ծառայքն նորա. աւետիս ետուն և ասեն, եթէ մանուկն նորա կենդանի է։ Հարցաւ նէր ցնոսա վասն ժամուն՝ յորում ապաքինեաց։ Ու ասեն ցնա. երէկ յեօթնեերորդ ժամու եթող զնա

ջերմն : Վասն հայրն նորա՝ եմէ
յայնմ ժամու՝ յորում ասացն ցնա
յիւսա՝ եմէ որպէս զի կեղծանիէ .
և հաւատացյ ինքն և տամ տուն
իւր : Օձայս գարձեալ երկրորդ ևս
առանձ ՚ի գաղիլեա :

Եւ առնէին առաւ միաշաբաթին , և ՚ի խորհուրդ արարչու-
թեան , և ՚ի յարութեան Քրիստոսի :

Վկրասաեղծեաւ բանն յայնէնց ՚ի
սկզբան զերկինս եւերկիր . և
զերկիրն ոչ զօրս ունէաթիւնջ խաւ-
նաբերն զրնարհնց . և ըզգալի
առիւնց քաւնց հալատացոց միայ
բանից . որով յաւէտ վարձատրանի
երկնաւորութիւնն անճառելի :
Նորեքտասներեակ ևս առաքելոյ միով
բնութեամբ առաւածութիւն .
լցան ոգ առեալ պարգեւատուին առաց
ինեալ նոցա էգիտուն . զօր և ծագեաց
յօրն . առաջին միաշաբաթի կիւրա-
կէին . որով յաւէտ վաս :

Խաբեսնօրէն բացատրեցաւ ըզ
ծանձևաւ խորհուրդն ծանիցուք.
զի լոյս անուանէ իմանալի մարդ
հոգւոց անապականելն, ՚ի սոյն ծագ
եաց միաշաւիղ ուղ յարուցեանն
սուրբ Հանապատի . Եկայք տես
ևաք ընդ գիւտարմնոյն տուք օրհ
նութիւն յաղթողեցեալն :
Ապրեալ սիրոյ խոնարհեցայր ՚ի մերս
նութիւն ուր մեռանիցար . Նոքին
մարմնովքեն խաչեցար ՚ի գերեզման
մահիւ եղար . այսօր յարեար առ
ուանձատեալր ՚ի հրեշտակաց քարոյ
զեցար . Եկայք տես :
Ներեալ խնկաբերիցն յոլովեն կե
նաց ուրախալից . Ո՛ի երկնեղէն գա
լիլեայ առաքելոց մեռանելոց . այր
ժանացաւ զմեզ ընդ նոսին զբեզ
առեալ յօրէն վերջին . Եկայք :
Ապօհի արդիք զարմացիք հարսին նո
ոյ տուք պատիլ . Եմե վերացեալ
քո յաչուղեալ յաղթեաց մահու

իշխանաւորեամբ . զոյ պրսակիւ
ըզքեզ փառօքը եւ պանդ առաջ պըճ
նեայ զարդուքը . ծրգեա եւզ նոր
յարձցեալըն ընծեցեալոց վեհափա՛ց
պըն՝ տալըն ։

Գլուխ հինգերորդ, և այլոց տէրունական տօնից ։

Խնդրեսցուք հաւատով միաբա
նութեամբ ՚ի տեառնէ՝ զի զորը
մութեան զչնորհս իւր արասցէ ՚ի
վերայ մեր ։ Տէրն ամենակալ կե
ցուսցէ և ողորմեսցի ։ Կեցո՛ տէր ։
Տէր ողորմեա՛. տէր ողոր. տէր ո ։

Աղօթք ։

Ք՚ռւմ ամենազօր և հրաշալի յա
րութեանդ քրիստոս աճ մեր՝ եր
կիրպադանեն զօրք հրեշտակաց. զի
դու միայն ունիս զանմահութիւն
բնակեալ ՚ի լոյս անմատոյց ։ և
մեք հողեղէն արարածքս խոնարհ
եալ երկիւղիւ երկրպադանեմք
զառուըը և զհրաշալի և զյաղթող
զյարութիւնդ. քո օրհնեմք և փա
ռաւորեմք ։ և ընդ երկնային զօր

սրն մատուցանեմք զօրհնութիւն
և զվառս՝ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյդ. այժմ և միշտ և
Օրհնեալ տէր մեր յաւ քան զամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

Քահանայ՝ յայժմ՝ ի թաքուն եւանէն։

Եւ ես խաղաղութեան զտէր
աղաչեցա՛ւք։ Տէ՛ր ողորմեա՛։ զի
Վասն ի վերնոյս խաղաղութեան զի
ս վիրիմեցե անձանց մերոց. զտէր
աղաչեցա՛ւք։ Տէ՛ր ողորմեա՛։ զի
Ողորմեաց մեզ տէր ըստ մեծ մեր,
մեծի ողորմութեդ քում. աղաչեմք
աներեցեան միաբան նուիրեալ
տէր ողորմեա՛. տէր ողոր. տէր ո։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ
ւոյ և հոգւոյն սրբ. այժմ և միշտ
և յաւիտեան յաւիտենից։
Ամէն։ Ընկալի՛ր. ակն՛. ակր։
Օրհնեցի՛ և պահպանեցի և նա
խանձեալ պահեցի. արեւելեան

ԻՐԱՒՆՔ ԱՇԱՐԱՐԻՆ. ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԱՏԵՍՏԻՆ
ՀԱՅՈՑ. ԱՅՍ ՆՇԱՆԱԾ ԱՊԷ ԽԱՉԻՒՍ ԵՒ
ԱՊԷ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՒՍ, ԵՒ ԱՒԱՏԱՐՍ ՀԱՏ-
ՈՒՄԻՒ. ԱՆՈՒԱՄԲ ՀՕՐ ԵՒ ՄԱՅՐՈՅ
ԵՒ ՀՈՂԱՑԵԱՅ ԱՐԵՒՑ. ԱՄԺԱՄ ԵՒ ։

Եւ դարձեալ վերստին յարեմուտս ։

ՊԱՀ ԱՄԻՆ ։ ԱԼԵԼՈՒՅԱ. ԱԼԵԼՈՒՅԱ. ԱԼԻ ։
ՀՅ ՕՐՀՆԵՑԻՔ ԶՄԱՀԱՏԱՆԵՑԻՔ ԶՆՈՐ
ԽԱՂԱՂՈՒԱԾԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻՆ. ՀԱՐԱՒԱՅ
ԵԱՆ ԻՒՐՄ ԱՇԽԱՐՀԻՆ. ԶՈՎՔ ԹԱՓԱ-
ՀԱՐԹԵԱՆ ԶՐԱԻԱՆՔԻՑ. ԱՅՍ ՆԵ ։

Եւ շրջեալ դառնան ՚ի հարաւ ։

ՊԱՀ ԱՄԻՆ ։ ԱԼԵԼՈՒՅԱ. ԱԼԵԼՈՒՅ. ԱԼԻ ։
ՀՅ ՕՐՀՆԵՑԻ ԶՄԱՀԱՏԱՆԵՑԻ ԶՆՈՐ
ԽԱՂԱՂՈՒԱԾԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻՆ, ՀԻՒԱՆԱ-
ՒՈՐ ԻՒՐՄ ԱՇԽԱՐՀԻՆ. ԵՐԿԻՐ ԱՆ
ԴԱՒԱՆԱՆ ԶԱՐՏԱՂԵՐՈՒԹԻՆ ՏԱՐ-
ՑԱՆ. ԱՅՍ ՆՇԱՆ ։

Եւ դառնան դէպ ՚ի հիւսիս ։

ՊԱՀ ԱՄԻՆ ։ ԱԼԵԼՈՒՅԱ. ԱԼԵԼՈՒ. ԱԼԻ ։
ՀՅ ՕՐՀՆԵՑԻ ԶՄԱՀԱՏԱՆԵՑԻ ԶՆՈՐ
ԽԱՂԱՂՈՒԱԾԱՅ, ՀԻՒԱՆԱՒՈՐ

յին կողմ աշխարհիս. վանքս անուշ
աւետս քարոզեր և դիւղս. և բնակ
կեաս ժողովուրդս՝ ի սրտմտ. այս նոր։

ԸՄԲՌՆ։

դպ

և դառնան ի բլուն. և ասեն դաշեալ։

քշ

Օրհնեալ և փառք հօր և որդ։

Կարող թագաւոր և խաչի։

Սուրբ խաչիդ աղաչեցողք լեր
ասէր. զի սուտ վիճեցէ զմեզ՝ ի
մեղաց՝ և կեցուսցէ շնորհիւ ողոր
մութեան իւրոյ։ Ընծայիլ ասէր
աջ մեր կեցո և ողորմեա։

Աղօթք.

Պահպանեա զմեզ քրիստոս աստ
ուած մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ
և պատուական խաչիդ քում՝ ի
խաղաղութեան. վիրեա յերեսել
և յանեղութենէ թշնամւոյն։ Ընժա
նաւորեա զոհութեամբ փառաւոր
բեր ընդ հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյդ. այժմ և միշտ և։
Օրհնեալ ասէր մեր յս քս. ամէն։
Յայր մեր որ յերկինս ես։

Օրհնեցէք մանկունք զտէր. և
օրհնեցէք զանուն տեառն:
Նշխոյն անուն սմն օրհնեալ, յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան:
Յարեւելից մինչեւ ի մուտս արեւու՝
օրհնեալ է անուն տեառն:
Բարձր է ի վերայ ամ ազգաց տէր.
և յերկինս են փառք նորա:
Ո՞վ է որպէս տէր Ած մեր ի բարձ
ձուընլս բնակեալ. և զխոնարհս
տեսանէ յերկինս և յերկրի:
Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ. և
բարձր առնէ զտառապեալս յաղ-
բեւաց:
Նստուցանէ զնոսա իշխանս՝ ընդ
իշխանս ժողովրդեան իւրոյ:
Բնակեցուցանէ զամուն ի տան ու-
խանդակալից, որպէս մայր որդւովք
ուրախեալ:
փառք Հօր և որդւոյ և.:

Եկեղեցւոյ հօտ լինել. զոր ոչ
հուլիւնն քաջ Թողեաւ յերկինս, և
եկեալ՝ ի խրնդիլն մեզ մոլորեցոց. զի
պատիլ լցցեալ զմեզ հայրեւրոյդ,
արար ուսանելովքն՝ ի յերկինս
երկնաւորդ. պատչեմք ընդեղ
բարեխօս լերսոյ այս տէր վանքն
քաւեղիցի Թեամն մեղաց մերոց։ Տէ
աստուածդ ոչնոյ ոչ
հնարիս. ի ծնրադրեանն առ
աստուածդ հայելոյցն. և կանայնոյն
խաղաղեցիս կենաց քարոզդ ընկեր
գաւնեցն. ամէն։ պահպանդ այլ
խորհի. բանակըդ տեսցն շուրջ
զերկիւղածով. բարեկամք ազգի
մարդկան, միջնորդ մահու էյան
ըսեղծեան, միքայէլ և գաբրիէլ
մեծք. որ կայք միշտ աստղի առե
նախատը էլոհիմ Թեանն. ամէն։ Ով
Այսօր ցընծայ զուարճացեալ եկե

ղեցի հելլադացոսաց. ասեն լիմ զմի շատակ մեծի նահատակեսին և հծ լըն հաւատոյ ամբաստանու. ծրհ- նեցիք մանկունք սիոնի զհայրըն լուսոյ ունելոցն: Այսօր նոր լիս- ցաւ կուժեցեալ մարդարէին՝ զոր տես ծ. ասէ՝ ցընծասցի ամենայն հողս երկրի զուարճութեամբ ըզսուրբ վկայիս կենաց զարբուցանողին ծայրաւեաց:

Ճիկ ա՛ Օ՛ առաւօտու զծրհնեցոցս լիմ[ենըս] մարդասիրութեամբըտ. զր ընկալ թագաւոր վսուց, և զմանկունսն զոր ղեկեղեցւոյ. զր պահեա՛ ի խաղաղ ղուլթեան: Ար առեալ ես խո- նարհաց յերկնից՝ Քրիստոս, և տը

ուղ ողջմտութեան ամէն մարդ-
կան. լռեան: Ինչ սերտելէն ետքը
բառից հանճարեալ քերողութիւնը.
երեքտասնեակ տկրտուկի խնայեալ
քաղցրութեամբ յարմածըս. քո.

և զմանկտուն եկեղ:

Ընակերտելիք քրիստոսի. Ի առ ած ՃԽՀ
մենայն տիեզերս առաքեալք քա-
րեխօսեցէք առ տէր վասն մեր:
Ամէն առաք ընտրեալ, քարոզել
աներկիւղ ընթանալ կենաց յաշխար-
հի. բառե: Ամէն արժանի եղէք տե-
ռան մարմնով զտուին առաջոյ
յայտնապէս. բառե:

Ի զբաղմունքի ծուլ արտքոյ քոյ քո ՃԽՀ
առնելով այսօր ընդ զօրս առնեմք
նոցին. քեզ երգեմք անարատ
զօրհնութիւնս ի. Ամէնպատեաչէ
ընդմարդկային տկրտուկ ընդհատ,
հայեաստոյ վասն եայ ընդ ած քո.
յաղթեալ ի պատերազմի: Ամէնպատեաչէ ընդ

քրիստոսի հեղմամբ արեան՝ ի մահ.
ածուեալ ընդ դրախտ հրաշիւք կեսրոջ,
հինեաւ սուր՝ ի վայելչութեան տուրբ
արքայութեամբ։

Կարդալ զինի Մանկանցն։

Ա՛ման խաղաղութեան համ աշխարհի, և հաստատութեամբ սրբոյ եկեղեցւոյ զոր ետուր քո։ Աստուածութեամբ քրիստոնէականաց և լոյս ծագեաց յաշխարհ. ամենեքեան միաբանութեամբ։ Ընացուք տէր ողորմեա. տէր ողոր. տէր ո։

Աղօթք։

Սուրբ ես տէր ածդ մեր հզօր և փառաւորեալ. որ նախ՝ ի կատարումն քրոնիկեականաց և լոյս ծագեցեր յաշխարհ. զմիածինդ և բարեխօսութեամբ համ զքեզ ի ծագել լուսոյ տունջեանդ ծագեցեր աւետիս մեզ դուք մարդասիրութեան քոյ։ Հեռացո՛ ի մէնջ զամենայն մեղս և զանօրէնութիւն նորա խորտակեա ոտից մերոց։ Ընդ և զեկեղեցիս պատեալ

Յաւուրս աղաւհացին սուբ ասէ, Տէրտեղահալ. Եկեք նորա, քանիք էմոց. Եւ յայլ աւուրս պահոց ոչայն՝ քանիքն էմոցն. ըստ գիտանէս 292 երեսն։

Ասեցի՝ զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից էից էմոց. զի խոնարհեցուց զսուն կըն նէր առխս, և ես յաւուրս իմ կարդացի առնա։

Էրջեցան զինև երկունք մահու. և վիշտ դժոխոց պատին զիս։

Ծնեղութիւն և զանձ ուխտի պատ, և զանուն տեառն կարդացի։

Ո՞ տր՝ փրկեա զանձն իմ. ողորմած աստուած մեր ողորմի՝ և պահէ զաղայս տէր։

Նա խոնարհ եղէ՝ և տր կենցաղ զիս դարձ անձն իմ՝ ի հանգիստ քո, զի տէր օգնեաց քեզ։

Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահուանէ,

զաչս իմ յարուսաւուց, և զսուս իմ
՚ի գայլակողուլթենէ, հաճոյ եղէց
առաջի տեառն յերկրին կենդան-
եաց։

Յաւուրսն զոր և խօսեցայ. և ես
խոնարհ եղէ յոյժ։

Ես սասցի ՚ի զարմանալ իմում, զի
սակաւն մնդրդ առաւ։

Օ՜ինչ սաց արիսաւր տեառն ընդ
սալի՝ զոր և ես ինձ։

Օ՜բազում փրկութեան ընկալայց,
և զանուն տեառն կարդացից։

Օ՜տաղծս իմ տեառն սաց՝ առաջի
սակնոյն ժողովրդեան նորա։

Պատուական է առաջի տեառն մահ
սրեաց իւրոց. ո՜ տէր ես ծառայ քո
եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո։
Լուար զկապանս իմ. քեզ մատու-
ցից պատարագ օրհնութեան, և
զանուն տեառն կարդասցից։

Օ՜տաղծս իմ տեառն սաց առաջի
սակնոյն ժողովրդեան նր. ՚ի գաւ-
իթս տանն տեառն, և ՚ի մէջ քո
երուսաղէմ։

Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազինք.
զուլեցէք զնա ամ ժողովուրդք։
Օ՛օրացի սղպրմուԹիւն նորա՛ւ վը
ւեր. և ՀշմարտուԹիւն տեառն
ՄնացէՀ յաւիտեան։
Ընտուած յանուանէ քում կեցո զիս.
և ՚ի զօրուԹեան քում իրաւ արա
զինձ։
Ընտուած լուր աղօԹից իմոց, որ
կընդուի բանից բերանոց իմոց։
Օտարք յարեան ՚ի վը իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և. ոչ հաստա
բեցան զբեզ առաջի իւրեանց։
Ընդ այս օրինակաւ իմ, և տէր ըն
դունող հոգւոց իմոց։
Ի զարձուցանել զչարն ՚ի Թշնամիս
իմ, ՀշմարտուԹեամբ քում ստուգեա զնա։
Ես կամօք իմովք պատարագս մա
տուցից քեզ. և խոստովան եղէց
անուան քում տէր, զի բարի է։
Յամ նեղուԹէ իմմէ փրկեցեր զիս,
և ՚ի Թշնամիս իմ եսես ակն իմ։
Տուր զօրուԹիւն ծառայի քո. կե
ցո զորդի աղախնոյ քոյ. և արա

աս իս նշան բարութեան։
Տեսցեն աւուրք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու ոչ օգնեցեր ինձ, և մըխիթարեցեր զիս։
Փառք Հօր և որդւոյ և

Սաղմոսք ՚ի ծնեալ աննայն արբոց։

Ի բիւրաւորաւոր ազ՝ վասն քո
ես քոյ պատուականի զիտալութեան
Ինձն քո տուր մեզ տէր։
Վասն արբոյ Հոգւոյ աւուրց ծաղկին,
և յոյնանոյ կարապետին, և արբոյն ստեփաննոսի նախավկային,
զիտալութի՛ն քո տուր մեզ տէր։
Վասն արբոց քոց առաքելոց, մարգարէից, վարդապետաց, մարտիրոսաց, հայրապետաց, ճգնաւորաց, կուսանաց, միանձանց, և երկնային զօրացն. զիտալութիւն քո
տուր մեզ տէր։
Եւ վասն նախկին լուսաւորչացն մերոց Թադէոսի և բարթուղիմէոսի, և արբոյն գրիգորի մերոց լուսաւորչին, և արբոց յակոբեանց երջանիկ

աստիճանին, և արքայն յանկարծ մըծ-
ծանայ հայրապետութեան, մարտուիրէի
ձգնաւորութեան, և մեկնուտոյ եպիսկո-
պոսին, և գերագոյ զօրավարին.
Բարեխօսութեամբ յիշատակաւ և
աղօթիւք արքացն (այս անուն) որոց
այսօր է յիշատակ. զկատարումն
և զմեծ զորութիւնս քո պարզե-
ցեալ մեզ մարդասէր տէր:

Կարգ առաքելոց, և ամենայն սրբոց:

Սուրբ ճգնաւորքն աղաչեցուք
զտէր, որք զբարին պարտեցին,
նեղութեանցն համբերեցին: Ո՛ր-
սեղէն և երկնային անմահատամ պը-
սակացն արժանի եղեն: Աղօթիւք
նոցա և բարեխօսութեամբ մեզ
ողորմեցի: Ամենակալ տէր ած մեր.
կեցո և ողորմեա:

Աղօթք ի ծոմն Առաքելոց, և Մարգարէից, և Հայրապե-
տաց, և Վարդապետաց:

Ո՛ր ընտրեցեր և ընկալար զերանե-
լի գլխայան քո (այս անուն) քոյ ած
մեր, և հաստատեցեր զնա քարոզ

մատուռ չարչարանաց քոյ։ Ելոյ՝ քան
զսուրբ տեսլեան անդր ունիմք, որպէս ասաց,
և ընդ առաջնոյն տիեզերս տուեալ
էյեն։ Արարէս զի աղօթիւք նոցա և
բարեխօսութեամբ խաղաղացուս
զեա զիւրեանցատակաւորութիւնս մեր,
զորով զիւրեանս յերեսաց և յանե-
ւոյթ թշնամեացն։ Ընդհանուր մեր
տէր լսա օրինակի նոցա կեալ, և
պահպանեալ մեր կնքեա ուղղափառ
խոստովանութեամբ՝ ի յոյս կեանս
ցըն յաւիտենից։ Ո՛վ և մեք ար-
ժանի եղիցուք մատնել յերկնային
խորանն լուսոյ, և ժառանգել ըզ
պատրաստեալն ի սկզբանէ աշխար-
հի սըբոց քոց զարքայութիւնդ։ Ո-
րում նոսին պատշաճի փառաւո-
րութիւն զօրութիւն պատիւ երկիր-
պագութիւն ի միասին Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյդ սրբոյ և միշտ և

Ի սարեաւտ վարդաւելին աւագին։

Յիշեա տէր զպատշաճողութիւնդ քո։
Ողջոյն մեր։ Ո՛վարդաւառեաս։
Ո՛ծնողաց մեր։ Ո՛վարդաւառեաս։
Ո՛երկրպագութեան։ Ո՛վարդաւառեաս։

Մեզ հաւասար։

Ոչ ոք ունի աստուածութիւն։ Ո՛չ լիշողութիւն։ ո՛չ բանականութիւն։ Ո՛չ շարժմունք։ Ո՛չ ներգործութիւն։ Ո՛չ հիւանդութիւն։ ո՛չ մահ։ Ո՛չ ծերութիւն։ Ո՛չ հիւանդութիւն։ ո՛չ մահ։ Ո՛չ ախտ։ ո՛չ ցաւ։ Ո՛չ տկարութիւն։ ո՛չ ամօթ։ Ո՛չ նախանձ։ ո՛չ նախատինք։ Ո՛չ ատելութիւն։ ո՛չ հալածանք։ Ո՛չ հոգս։ ո՛չ մտածութիւն։ Ո՛չ ծարաւ։ ո՛չ քաղց։ Ո՛չ ցրտութիւն։ ո՛չ տաքութիւն։ Ո՛չ ամպ։ ո՛չ մառախուղ։ Ո՛չ անձրեւ։ ո՛չ կարկուտ։ Ո՛չ ձիւն։ ո՛չ սառնամանիք։ Ո՛չ ցուրտ։ ո՛չ տաքուկ։ Ո՛չ ամառ։ ո՛չ գարուն։ Ո՛չ աշուն։ ո՛չ ձմեռ։

Յիշեա մեր և ողորմեա։

Խաչեալ և թաղեալ եմ՝ զի անմահացից զիսոսեալ և անեղ թաղմամբ զիսոսելոյ՝ յիշեա զամենայն հաւատացեալս ի քեզ, և ողորմեա ամենեցուն։ Օգնեա, և փրկեա յիւրաքանչիւր վտանգից և ի փորձութենէ։ Ընժանաւոր եթա զոհութեամբ վառաւորել զհայր և զորդի և զսուրբ հոգի։ այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից։ ամէն։

=====

Աղօթք Մախիթարայ, ճգնաւորից, և կուսանաց։

Պատիւ սուրբ քրիստոս, որ սիրաւ կեաս զամենայն. քո և առնես զիւրա

երկիւղածաց քոց, և նայիս սիրով
և քաղցրութեամբ յարարածս քո։
Լո՛ւր մեզ յերկինից ՚ի սրբութենէ
քումմէ բարեխօսութեամբ սուրբ
աստուածածնին, և աղաչանօք ա
մենայն սրբոց քոց, և որոց այսօր
է յիշատակ։ Լո՛ւր մեզ տէր և ո՞
ղորմեա, ներեա քաւեա և լծոյ
զեղս մեր։ Ընժանաւորեա զո՞
հութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ
հօր և ընդ սբ հոգւոյդ. այժմ և։
Յիշեա տէր զպաշտօն։
Բարերար և բազումողորմ աստ։
Օրհնեալ տէր մեր յաւ քն. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

Աղօթք Մանասէի Թագաւորին։

Տէր ամենակալ աստուած աբրա
համայ հայհակայ յակոբայ՝ և
զաւակի նոցա արդարոց. ամենա

կալ տէր՝ Թող զմեզս իմ։
Որ արարեր զերկինս՝ և զերկիր, և
զամենայն զարդ նոցա. ամեն։
Որ կապեցեր զծով քանիւ հրամա-
նի քո. փակեցեր զխորս, կնքեցեր
ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ
քով սրբով. ամեն։
Որ ամ լինչ սարսի և դողայ յեր-
ասց ահի զօրութեան քո. ամեն։
Ընբաւ է մեծվայելչութի փառաց
սրբուե քո. սաստիկ է բարկու-
ատանեալոց քոց՝ ի վերայ մեզաւոր
րաց. անչափ և անքննին են ողոր-
մութիք աւետեաց քոց. ամեն։
Դու որ բարձրեալ զիաձ, երկայ-
նամիտ, բազումողորմ. և զղջանաս
՝ի վերայ չարեաց մարդկան. ամե։
Դու սաստած՝ ոչ եղեր ապաշխա-
րութիւն վասն արդարոցն՝ աբրա-
համու իսահակայ և յակոբայ, որք
ոչ մեղան քեզ. ամե։
Ընդ եղեր ապաշխարութիւն վասն
իմ մեղաւորիս. զի մեղայ աւելի
քան զաւազ ծովու, և բազմացան

անօրէնութիւնք իմ. ամեն։
Չեմ արժանի հայել և տեսանել
զբարձրութիւնս երկնից՝ ի բազ-
մութիւն անօրէնութե իմոյ. ա։
Կորացեալ եմ ես ի խոնարհել
հասանօղաց երկամիտից. և ոչ դոյ ինձ
հանդիստ. ամեն։
Բարկացուցի զբարեմասնութիւն, և
չար առաջի քո արարի. կանդնեցի
պատիւր և բազմացուցի զգաստու-
մըն. ամեն։
Ես արդ ասէր՝ խոնարհեցուցանեմ
զծունր սրտի իմոյ, և հայցեմ՝ ի
բաղցրութենէ քումէ. ամեն։
Ածեայ ասէր վերայ, և զանօրէնու-
թիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամե։
Ընտրեմ և խնդրեմ՝ ի քէն մեռ-
ցի ինձ ասէր, մեռ ինձ, և մի կորու-
սանիր զիս ընդ անօրէնութեան
իմոյ. ամեն։
Մի յաւիտեան բարկանար ինձ սր,
և մի յիշեր զչարսն իմ. և մի
պատուաստիր զիս ընդ նեղեալն՝ ի
հեթից երկրի չարեօք. ամեն։

Ո՛վ դու ած՝ ած ապաշխարողացդ
եա. և ինձ ցոյց զբարեպարտութիւն
քո, որ անարժան եմ. ամենա։
Կեցուսցես զիս ըստ բազում ողոր-
մութեան քում. և ես օրհնեցից
զքեզ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց. ամենա։
Ո՛վ քեզ տէր՝ օրհնեն ամ զրուար-
մունք երկնից. և քո են փառք
յաւիտեան. ամէն։
Փառք Հօր և որդւոյ և։
Ողջեմ և խնդրեմ՝ ի քէն տէր,
մեղ ինձ զմեղս իմ։
Բազումացրեմ տէր, ողորմեա ինձ։
Ընտրեա՝ քաւեա զիս զմեղսդ
՝ի մեղաց, և կեցո։
Ընտրէ իմ և յոյս ած, զմեղս իմ
՝ի մեղուցեալ ծառայս. և ողորմեա
ինձ բազմամեղիս։
Ամենօրհնեալ սրբուհի՝ և միշտ կոյս
ածածին մարիամ. բարեխոսեա առ
տէր վասն իմ մեղաւորիս։
Ամենայն աւետիք ի՝ բարեխոսե-
ցեր առ Հայր՝ ի յերկինս վասն

մեր մեղաւորաց ։

Բրիատոս որդի ոյ անուսկալ, ընկալ զաղաչանս մեր. զի ’ի քեզ են ապաւինեալ անձինք մեր ։

Յաղթող զօրութեամբ՝ աւրը և ևեղեանտրար և պատուական խաչ չիս քո տէր՝ պահպանեա զմեզ ։

Ընտրեա տէր զհրեշտակ խաղաղութեան քո, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխտուռն ’ի տուէ և ’ի գիշերի ։

Եւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա զմեզ տէր՝ յիշեա զմեզ, յորժամ դաս արքայութեան քո, և ողորմեա մեզ ։

Փառք ։

Ընկեալ ’ի խոստովանութիւն ա պաշխարութեան՝ հաւատալ զոյս մասնին որդւոյն աստուծոյ զիցուք ’ի սերտս մեր, խնդրելով ’ինդանէ զքաւութիւն և զմօտութիւն յանցանաց մերոց ։ Այն զի նա ինքն է նախախնամողն աստուած յաւիտենական, որ եկն կամաւ հօր ’ի մեր

կել զարտասուս. և ասաց՝ զինքն լո-
նել. քահանայ մեղաւորաց, յոյս ա-
պաշխարողաց, շնորհել զհան-
գիստ աշխատելոց, ընդունել
զծանրաբեռնեալսն և զաժան-
եալս մեղօք յատաշխարհէն քա-
հանայ մեծ Յիսուս: Ընդ՝ եկայք առնեքեան
հոգնարհեալ անձամբ՝ բեռիեալսըզ-
տիւք անկցուք և լացցուք առաջի
տեառն արարչին մերոյ. զի անցուս-
ցէ՛ ի մէնջ զցասումն պատուհասի
յանցանաց մերոց բարերարութեն
հոգւոյ: Ամենակալ տէր պատճառ
մեր. կեցո և ողորմեա:

Աղօթք:

Տէր պատուհասիչ մերոյ՝ որ ողորմածդ ես և զթած. երկայ-
նամիտ բազումողորմ, և զղջանալ ի վերայ չարեաց մարդկան. որ ոչ
կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զի դառնայ ետուր ի չար ճանապարհէն
և կեցանէ: Դու մէնք՝ պատճառ ողորմ-
ութեան մերոյ՝ որ ոչ ետուր մեզ ըստ մեղաց մերոց. և ոչ հատոյց
մեզ ըստ անօրէնութեանց մերոց. այլ ի բազմութենէ ողորմութեանդ

ապաշխարութիւնէ : Հաշուեա մարդա-
սիրութիւն քոյ. և արա զոսան ան-
դամս եկեղեցւոյ քում մերոյ : Որպէս
զի առողջացեալք հոգւով խոստո-
վանութիւն և ապաշխարութիւն մատու-
ցեն քեզ տուողի քոյոմբ : Ու ընդ ժողո-
վրդեան քում, քեզ հանցեն զօրհ-
նութիւն և զփառս հօր և որդւոյ
և հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և միշտ և :

Սաղմոս ։ ե ։

Բանից իմոց ունկնդիր լեր տէր, և հո-
գւոյ իմոյ զգայուսդիր իմ :
Լուր ձայնի աղաչից իմոց, թագա-
ւոր իմ և աստուած իմ :
Ու զքեզ աղաչեմ տէր, ընդ առա-
ւօտս լուիցես ձայնի իմում. ընդ
առաւօտս պատրաստեսցիմ քեզ, յան-
դիման լինել աս քեզ :
Ա՛չ թէ դու աստ կամիս զանօրէնս-
թիւն. և ոչ բնակիցի առ քեզ
չարն և անօրէնք ոչ բնակեսցին
առաջի աչաց քոց :
Ատեցեր զամենայնիւ, որ գործեն զա-

ՙնօրէնութիւն. կորուսանէս զամէն
նեանան այլ խօսին զատ։
Օ՜այլ արիւնահեղ և գինեզատ
սիրտ առնես դու՝ ես քան
բառում տղոցդ հեան քում մօրց
՚ի տուն քո. և երկիւղից ՚ի տա-
ճար քո։ զի և երկիւղիւ
Ճար տուբ քո երկիւղիւ քո։
Տէր առաջնորդեա ինձ յարդարու-
թեան քում. վասն թշնամեաց ի-
մոց՝ ուղիղ արա առաջի իմ զճանա-
պարհ քո։
Օ՚ի ոչ գոյ ՚ի բերանս նոցա ճշմար-
տութիւն. և սիրտք նոցա նան-
րեալք են։
Նիզ դերեզմանք բաց են կոկորդք
նոցա. և լեզուօք իւրեանց նենդա-
ւորք եղեն։
Դատեա զնոսա ած զի անկցին ՚ի խոր-
հըրդոց սրտից իւրեանց. ըստ բա-
զումամբարշտութեանց նոցա վերժեա
զնոսա. զի դառնացուցին զքեզ։
Ուրախ լիցին ամենայն՝ որ յուսա-
նան ՚ի քեզ. յաւիտեան ցընծա-
ցանեն. և բնակեացիս դու ՚ի նոսա։

Պարծեցին՝ ի քեզ սիրելիք անուանդ քո, զի օրհնեցեսն դու զարդարող առ որպէս զինու հաճութեամբ քո պսակեցեր զնոսա։

Լցեալ առաւօտուն ողորմութեամբ քով. ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց։ Ուրախ եղիջիք փոխանակ աւուրցն յորս խոնարհ արարեր զմեզ, և ամացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս։ Հայեա առ ի ծառայս քո և ի գործս ձեռաց քոց, և առաջնորդ լեր նոցա. եղիցի լոյս մեր առաւօտուն ի վերայ մեր։

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա՝ ի մեզ առ, և զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա։

Ի խորոց կատղութեան առ քեզ առաջի քո. լսեալ տէր՝ ողորմեա մեզ։

վասն անուան քո հաճեսցի տէր.
հաճեսցո անձն իմ բանի քում. յոյս
ածցաւ անձն իմ՝ ի տէր։
Ի պահէ առաւօտուն՝ մինչև յերե-
կոյ. ՚ի պահէ առաւօտուն՝ յուսայ
ցաւ Իսրայէլ՚ի տէր։
Ի առաւոնէ ե պահմունքի բազում.
՚ի նմանէ ե փրկութիւն, և նա
փրկեաց զիսրայէլ յամենայն նե-
րութեանց նորա։
Ասել սրա ինձ առաւօտուն պղծու-
մունս քո. զի ես ՚ի քեզ տէր
յուսացայ։
Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնայ
ցից, զի առ քեզ տէր հաճեսցի
զանձն իմ։
Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուս ինձ առնել կամս քո. զի
դու ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
՚ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսցես
զիս, արդարութեամբ քով հանցես

’ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմութեամբ քով առատկեա զիս
ի-չնաումիս իմ. և կորս գնամ նեղիչս
անձին իմոյ. զի ես ծառայ քո եմ։
Ընչ յանուսան քուս կեցո զիս, և ’ի
զօրութեան քում կորս տրա ինձ։
Ընտուած քու ատօմկոյ իմոյ, ուն
կընդիր բանից բերանոյ իմոյ։
Օտարք յարեան ’ի վերայ իմ, և
հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ
համարեցան զքեզ առաջի ա-
ուգի իւրեանց։
Ընդ առաջ օգնական իմ, և
տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն ’ի ննչնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով առատ-
կեա զնոսա։
Ես կամօք իմով պատարագս ման-
ուցից քեզ. և խոստանայ եղէց
անուան քում տէր զի բարի է։
Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեր
կեցեր զիս, և ’ի ննչնամիս իմ ե-
տես ակն իմ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Եւ ահաւադ Ներսէս, վասն Երկոտղի աւուր արարչութեանն
և վասն Երկնայնոց զօրացն ։

Պատարագ առ բանին Հրամանէ՛ և յերկրորդումն աւուր ամսոյ։

Ընդ նոսին ողորմեա՛ և ընդ Հրամանէ՛ բանին
պատուիրեցեր ստեղծանել զերկինս և զերկիր
և զամենայն զոր ինչ ի նոսա է. ամենակալ
Տէր Աստուած մեր, որ ի սկզբանէ ամենայն
ստեղծեր զերկինս և զերկիր և զամենայն զոր
ինչ ի նոսա է. ընդ նոսին և զմեզ ողորմեա՛
և ընդ նոսին և զմեզ ստեղծեր ի պատկեր
քո և ի նմանութիւն քո. և զամենայն զոր
ինչ ի մեզ է ի սկզբանէ ստեղծեր. ընդ նոսին
և զմեզ ողորմեա՛ և ընդ նոսին և զմեզ
ստեղծեր ի պատկեր քո և ի նմանութիւն քո.
ընդ նոսին և զմեզ ողորմեա՛ և ընդ նոսին
Վերատեսչութիւն իշխանութեանդ քո և տես
զխնդիրս մերս միշտ տէրութիւնդ. այնպէս
զի ոչ ոք ոչ ինչ զօրութիւնդ ի քեզ
ընդդիմանայ վերատեսութեանդ քո. այլ

ցէ՛ք զտէրն ինդրեցէք առաւել քան
զի՛ր զգործըն ձեռացն. ընդ նո՛ս
գնացէք առանց ոտից ալեւոր թեան
հրեշտակապետութ բանիւ թեց.
հնձելք հրեղէնք և սպասուիրք
հրեշտակաց գինուորք. մնդ
թեցէք զտէրն տէրանց վասըն
մերոյ ելից. ընդ նո՛ս
նրկնատորից գասուց վերնոյ օրհ-
նութե. քոց զքեզ տիրեմք. քոյդ
բաղցի՛ և առ քեզ դիմեմ որ վասըն
մեր ձայն մարդեղութե. զնա և առ-
ցե՛ք մեզ պատկառելի յայտնեսցէ
հրեշտակ ՚ի վախճան. ընդ նո՛ս
օ՛ջութե և տկարութե հիւա-
նդ և տկար. ընական զօրութե
անուանց որք ՚ի կենդանեացն
տաճար. ընկալ զրիստոս ուրախա-
թեամբ զկնի որ մահու և յաւե-
թեան. ընդ նոսի՛ և օրհնել հոգւով
զոր ընդ հօրդ միաբանեալ

եւ՝ ւան երտրդի աւուր արարչութիւնն, և ւան երտրդի դի դարուն, և՛ ցամհանելոց մկրտիչն։

Լ՚ոանայ՚ն բանն որ ընդ հօր արար- գշ
ջանից և հաճատօր. յերրորդ աւուր զգեստս զգեստուցանէր գետին զանազան ծառոց ըղեղոյս ի գետնոյ կամ բերելոցց. ինչ՚ի յերրորդ դա րուն ցամաքելոցց. զինչ առաջանայ իւր անպտղացն ըզկենդանեացս աւուրս այ ձեցոյց. առ՚ք օրհնութիւն անձայն բանսըն հօր և որդւոյ և սուրբ հոգւոյն։

Լ՚ոնդ ծառոյ երկրի զգեստից տրն կեաց ի գետնոյ խմայնալեաց. զհնձ ղեղ մեզայնըն ցայծուցեալ զգաս տրէնայիցն. յինէ և ասէ՚ն ի ծնունդս իւրեանց սկիզբն ունել, և ցանկ՚ն և ծրկնաց. առ՚ք օրհ։

Զառաջաւորն ի երկնից գինուորք ար քայութեան աւետարար. խնդութիւն ասէ՚ն ի հոգեւոր տրէնայիցն. յինէ և ասէ՚ն

ਦਾਨੁ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋਇ ॥
ਜਿਸ ਨੋ ਬਖਸੇ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ਕਪੜ ਰੋਟੀ ਸੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਆਪੇ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥੨॥

ਸਲੋਕ ਮਃ ੫ ॥
ਜਿਨ ਕੰਨੀ ਸੁਣਿਆ ਨਾਮੁ ਤੇ ਮੁਖ ਭਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ॥
ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ॥
ਜਿਨ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਕੂੜਿ ਲਹਨਿ ਅਹਾਰ ॥
ਨਾਨਕ ਸੇ ਮੁਖ ਕਾਲੜੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ॥੧॥

ਮਃ ੫ ॥
ਸਾਹਾ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜੋ ਸਚੈ ਦਰਿ ਪਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਸੋ ਵਾਪਾਰੀਆ ਜਿ ਲਾਹਾ ਲੈ ਜਾਹਿ ਕਮਾਇ ॥
ਸਾਹਾ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜੋ ਸਚੈ ਦਰਿ ਪਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਸੋ ਵਾਪਾਰੀਆ ਜਿ ਲਾਹਾ ਲੈ ਜਾਹਿ ਕਮਾਇ ॥
ਸਾਹਾ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜੋ ਸਚੈ ਦਰਿ ਪਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਸੋ ਵਾਪਾਰੀਆ ਜਿ ਲਾਹਾ ਲੈ ਜਾਹਿ ਕਮਾਇ ॥
ਸਾਹਾ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜੋ ਸਚੈ ਦਰਿ ਪਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਸੋ ਵਾਪਾਰੀਆ ਜਿ ਲਾਹਾ ਲੈ ਜਾਹਿ ਕਮਾਇ ॥

Եւ՛ ման Յորդանէ աւազ արտաքս ածանիլն, և ման Յորդանէ դարձն, և ման Ջուրց առաւածանիլն։

Խաւսեաւ առն անգոյ և սկըզբնաւծքին հաս- 42
ծանիցաս յօրն սուաջին. մնան այն ապացուաց. յօր չոգըստոխին յարեգակեան նեղի հայեաբեաս. մնասինն ի տէրեայ մարդոյ ստեղծեալ. յօր օրհնեցայ ազգ էվից ի բանաձոր պաշտօնէիս։ Օսանկեաւ խորհուրդն ծանուցանէ ջրոցդ զարուն խաւսիաւսե. ի զոր ըստ ոչ արձեայ հրեշտակին եւ պաւեհարին կուսական. մէկ մնան ոգ չէ բոլոնդակի ի ձէն մարդոյ պատուհասի. յօր օրհնեցայ ազգ էվից ի բանաձոր պաշտօնէիս։

Կոսանին նահատակ ազգն էվաստի յոգով պատուական հիւն ազատած. բարձաւն ա- ղեաւ ոգ ձնդին սուրբ ոգ. պաշտեաւ ազգ էվից ի բանաձոր պաշտօնէիս։

ՀԻՆ ՆՈՑԻՆ. ՅՈՒՆ ՕՐԻ։

Ի՛սրայէլ ընծայեա՛լ յերկրէ յերկիրս ոտն յոտ հանդիպանաւք առ քե՛զ գՀոգ գիս. յօր լսես լայր քո զաչեաց իմոց լնդդէմ ելանել լինելոյ զքեզ լսես. զձայն առեւտրաց քո վիճակին եղիցէ ել կայք օրհնեա՛լք հօտ իմ. յօր օրի։ Ձայնիս առ քե՛զ տէր սպասաւորացդ զքեզ ի մէնջ եւ առաքեա զհոգի քո սպասաւորացդ զքեզ գՀոգ Հնոցին. տուր սրտաւորօք զքեզ վկայել զքեզ եւ վերստին գալոց նոյ

ԼՈՂԵԼ. ՅՈՒՆ ՕՐԻ։

Գլխաւորքն Ճարտարապետացն անցեր ընդ ծով կերեցայրեր առհեաս. վիրաւորեաց զքեզ ի ձայնէ ոգւոյ քոյ եւ ի յայլ ազգաց ոգւոյ քոյ եւ ազգաց վերջին ցաւս վերջին ծովի։ պատասխանիք պերճապատճառին առաքեալքն քոյ ծլնոտին. յօր օրհնեցայք առ էլիա զքեզ ընդ մահուամբ տուք օրհնութիւն գլխոյ Կիւրեղի։

Եւ՝ ոչ ոք հինգերորդի աւուր արարչութեանն, և ոչ հինգերորդի դարուն, և՛ ոչ աւուրք Աստեղաց գրիաոսի։

Ա՛ծառագայթեալ լուսնի՝ և հօրէ յօր հինգերորդին հրաշքն։ բ՚ընկեալ՚ի ջուց սեռս կենդանեացն և թռչունս օդոյն ամպիանոց։ ինչ՚ի դարուն հինգ մըկըրտին յանդն և՚ի ծովէն ելանէն. տայցուք հրաշից ներգործողին պատիւ ի փառս անեղ բարձրելոյն։

Ա՛ծքրատէս օրհնակի առաքելոցն քո՛ղ. ոյք՚ի ծովէն տիեզերական՚ն՚ի յերկնայինսն կոչեցան. անցին ընդ ծով աշխարհական՚ն և՚ի հնձին մըկ

կըրտեցան. տայցուք հրա։

Յո՛ւրախտութիւնն անդրանկական՚ն՚ի հարսնիսն անմահական. զէ՛զ ա ռաքեաց հայրն միտաց հրաւի րանաւոր ամբոխ տրտմականաց. ո՛ր հար անեաւքն այն հայցեցէ՛ք ընդ ձեզ լինել մեզ պահակից. տայցուք հրա։

Նո՛ւագքն տիեզերաց՚ի նախայհօ ըրէն յանդնականաց. նո՛ւագեսուք զաղ

զաչերացիք զեկեղեցիսն հեթմանոցաց.
սպասատեցէք առ նոյն զլմա՛ծ զմեզ
նորոգել՝ի հնոյ վերացս. առ՝
Ե՛ւ նոցին հրամայեաց տրտրանցոց
՝ի յաչեզուից. նոյն չինեցեր զեկի՛ղ
զեցի վերմ՝ ի վերայ սիմէոն բանի.
ընդ եղեալ հիմունեան՝ ի նոր սիօն
լերմեզ յծդեա չինանցք՝ ի նոյն. առ՝
Ա՛ւրանասցաւ. գնացի՛ք զեւոց քա
զաք՝ ի՛ բէն չինեա՛լ յիսուս. յորմէ
վերատի՛ք չնորհայց հոսե՛ն զոգիս
մաքրելոյն առաքեանեն. այրեա և վեր
՝ի ջրէն կենաց հայցմամբ հիզէոյն
մատնուածոյց. զի բանաւոր եղ
կերան քո սպասաբերկն ՝ի վաճ՛՛՛
՝ ա՛՛՛ա քո՛՛՛

Երէ վասն վերադարձի առաջ արտաշատեցւոյն , և վասն վե՛ր
դարձի գարուն , և՝ ի կաշկատութիւնն Գրիգորայ ։

ա՛ր Ընկհանրապատումեան բեռումի բան
էջն առնել միայն զանձամբ քա
րեն. այլ առաքելական զգաստա
րեն. այլ առաքելական զգաստա

զամենեսեան ՚ի վերջոյորդն առաւօ
տեան. և ՚ի յերրորդ ժամ գիմեալ
ծինեն ՚ի յօդնութիւն եւս հրաժեշտեին.
պօրս ՚ի դրախտին եղ վայելչութեացդ
՚ի պատուական մահիճ աւրդուհւ
պատանեաւն առ դարմանել յետ
յանցեալ ադամին հին. գիմեցին
ադատաձառ եղեալ խոսքսն և կին
նըշին զօձըն դատաձան. օրով երկիրս
այս անիծաւ վտուշ և տատասկ ՚ի
ամէն բուսաս. վըճիտ մահու մարդ
դայն տըւաս դատնալ ՚ի հող ուս
տի ստեղծեաւ։

Ց ընդէր վտուիտայր հայրըն վտառացդ
բոդիս պատուական մեր յանցանացդ.
օրով զգեցաւ մոդին գըլխաձ ՚ի
վեց գարուն գմարմին մերոց. հօր
հաճութեաւըն ՚ի մահ խոստին եկըն
կամաս ՚ի յիւրեանսն. դատըն զե
նաւ ՚ի հին գատուին վտխան դա
տանդն օրինաւին։

դարմնեցեան ձանձրացարհին. բայց
բանալով քո՝ ի խաչին բարձրացո-
ցեր զմեզ ի յերկինս. քո անպա-
տում խոնարհութեամբդ և կամաչ
ող խաչելութեամբդ. հայեցեալ
ընդ մեզ տէր զլլմտութեամբ և
և մեղ ընդմեզս տկարութեամբ։
Վօսկայնէ սերմնէից և ահաւորըդ
քրմէից. խոնարհեցար ի ջարդ-
ման չարչարելի բնութեամբ մարդ-
կան. ի խաչին զմեզ ընծայեալ և
զբաժանիսն ի մահ լուծեր. հայ-
տեաց ընդ մեզ տէր զլլմտութեամբ
և մեղ ընդմեզս տկարութեամբ։
Վ[illegible]հապոյն բնութեանց էից և ա-
ծանելոյդ բանից. յոյժ ամ ծադեա
զխաչիդ նըշան ի գաղտնեան քո
մխիթարանս. զերկրպագուս այժմ
հայտառնիլ լուսաւորութեան նորին լու-
սով. զի համաձայն խաչակերացիցն լը-
քեզ ծրհնեմք յաւիտեանս։

=====

եւ՝ ոմն ծօմնեցոյն աւուր արարչութեանն . եւ ոմն ծօմնեցոյն դարուն , եւ՝ ի տարտարոց դանգատեանն :

Տէրն յետ առեղծմանն արարածոց ըստ հանգեաւ յեօթն ծրն ՚ի գործոց . այն որ հանդիսաւ աշխատելոյ եւ կամքն պարծ չ՚ եղելոց . ոստոյ եւ մեզ յոյս հանաստանն եւ հանգիստ պլատեսանքն շաբաթուն . զի աստ պարծել զգործս աստուծոյ այլ չ հանգչել ընդ աստուածոյ :

Ընթերնայաքար վարդապետին յօրէ նախ առեալն խրատին . որ ՚ի յերկրորդ արարչութենէն յետ կամանան տնօրէնութեն . յեօթնեղ ոյնդ օր հանդիսատեսն ինձատարար ձայնի նոյ ՚ի գերեզման . զկնի հոգի սրն վերացեաց զանաց հանդիսատրն աստուածոյ :

Ցօղդ որ ՚ի քոյդ կողչ յօրեան բերժելոյ ընհանուցեալն . ինձ ՚ի հոգ մահու նոցին եւ բուսանոյն յօրէն վերջին . ինձնդատարար ձայնի

ուղ քո կոչեա զնա՛ի կեանս քո.
և զասեցո՛ ընդ ամբարիշն ելզել
քեզ վատս ընդ զբա՛զամոլմնո՛ցն։
Ախ՛ծեալ զբնութի՛ւ կենաց ունի՛ր
զարձոյց յանցանքն՝ ի մահու հոլ.
լսակ անմահին մեռելո՛ւ շնորհեաց
զա՛րձեալ զանմահութի՛ւն. զոր են
ընդ քեզ ի թաղեա մահուամբ տա
ւաղանին մկրտութի՛ւն. յոր ընդ
քեզ ի թաղօք սրեգամանան
զլմնո՛ւ քո. քաեմոցի՛ն։
Փա՛յլին սրեգանդր յանդիմանե՛ն և
Հրեղէն սրեգանդր՝ ի հա՛յեզ բառեանն. զոր
տեսանե՛ն սրեգանդր՝ ի մահու հոլ.
լսակ անմահին մեռելո՛ւ շնորհեաց
զա՛րձեալ զանմահութի՛ւն. զոր են
ընդ քեզ ի թաղեա մահուամբ տա
ւաղանին մկրտութի՛ւն. յոր ընդ
քեզ ի թաղօք սրեգամանան
զլմնո՛ւ քո. քաեմոցի՛ն։
Հաւատալ՝ ի քեզ սենեան. յոր և

վանեն արդարութեամբ և զնըն-
ցեալսն ողորմութեամբ. զի կեն-
դանեացըս բնչանալ տացին քեզ
փառս ընդ հօրէ և հոգւոյդ։

Աղաչանք սահոց՝ յետ Աւետչականին։

Լսաջ քո եղիցի մեզ աւետեաց տէր
Յիսուս. յորժամ երեւիս փառօք
հօր ընդ ամպս լուսատոր։ Յայն
ժամ մեք մի ամաչեցուք յու-
ցեալք ի քեզ. այլ զօրութեամբ
քում մեծաւ բեկիցես ընդ աջ-
մէ քումմէ՝ որպէս զորդիս լու-
սոյ և որդիս աւուընջեան։

Գաղտ։

Ընդունեցուք զամենակալն աց, զի
արհամարհեալք զմորմնոյս յա-
րդ հոգեկանք երեւեսցուք
ընդ հովանեաւ թռչ և արուեստակեան
խաչելեն յարեալ՝ ի խաղաղութեան։
Ընդունեալք տէր աւուրս մեր. կե-
ցո և տպրեալս։

Աղօթք պահոց։

Օդնեա մեզ տէր. օգնեա մեզ աց
փրկիչ մեր՝ վասն մեծի փառացդ տո

ասանդ քո. տէր փրկեա զանձդ, և
քաւեա զանձս մեր վասն անուան
քոյ սրբոյ: Պարտեալ պահեա զաւե
՛ւ քեզ զապաւինեալ և զյուսացե-
եալ ժողովուրդս քո՝ ընդ հուսա-
նեաւ սուրբ և պատուական խա-
չիւդ քով՛ւ խաղաղութեան: Որ
կեա յերերեալն և յաներեւոյթ
մթըշնամոյն: Երժանաւորեա զո-
հութեամբ փառաւորել զքեզ
ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ.
այժմ և միշտ և:

Ցիշեա տէր զպաշտօնեայս քո:
Խարերայ և բազմամեղիս ասա:
Օրհնեալ տէր մեր յաւ քո. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս ես:

Կարգաւորութիւն հաւատացեալց աղօթից արեւագալի ժամուն։
Որ կատարի ՚ի դէմ Հոգւոյն սրբոյ, այլեւ ՚ի դէմ յարու-
թեանն Քրիստոսի, և երեւման աշակերտացն։

Սիրելի անուն տեառն օրհնեալ
յաւիտեան. զի յառաջ քան
զարեւ է անուն նորա։
Նոյա օրհնեցին ամ ազգք երկրի,
և ամ ազինք երանիցեն նմա։
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէ-
լի որ առնէ սքանչելիս միայն. և
օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց
նորա յաւիտեան. լցի փառօք նո-
րա ամենայն երկիր. եղիցի եղիցի։
Փառք հօր և որդւոյ և
ես և սա խաղաղութեան գործ ա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և

երգ արեւագալին։

Քանզեւելիս ամէն ՚ի մեռս. ՚ի
հրեշտից և ՚ի հարցոյ, ամ աղգ-

Ա՛ տէր Աստուած, յօրհնութիւն նոր օրհ-
նեցիր զարարածս ամենայնի . որ
ծառոց ըզ լոյս տուեր ամենայնին ա-
ւր յայտնէ :

Ն՚ևեղեցիք ամենայնի՛ ձ՛այդ ամենայն .
նիչ ամենապատուական եմմանուէլեն .
յաւուրս օրից լուսոյ զատուօտ խոս-
տացեալ մարգարէիցն զՔրիստոս ար-
դար արեգական :

Կրկին :

Յարեւելից յարեւմուտս ամենայն
սիօնի . օրհնեցէք միշտ ա՛ն ոգեպատ
զծնեալսն լուսոյ :

Ն՚ևեղեցիք ամենայն ի վաստակաս-
նիչ . բարեբանեցէք զի ելա զվեր
ազիզ լուսոյ :

Կրկին :

Յարեւելից մինչև ՚ի մուտս արե-
ւր ընդ ամենայն տեղիս բրիստոս
ևեղեցեաց , ուր և իցէ արքա զա-
ռաւ տեսանէ արքեպեսկոպոսն՝ տէր

ասելիքս նոցա և բարեխօսել յ
վեր ոգւոցն։ Ախխէք զատ
ուած աղաչեցուբ. զի նա փրկե՞
ցէ զմեզ ի մեղաց և ի ցանկու՞թ
աշխարհի։ Ընկալցի զօրէս և ըզ
խնդրուածս սրտից մերոց. և ար՞
ժանի արասցէ զմեզ հաւատոց և
պատուիրանաց իւրոց ընդ ամե՞
նայն սուրբս իւր։ Ընդունակ տէր
ասուած մեր կեցո և ողորմեա։
Օրհնաւօտս լուաց և զառաջինէս
օրս խաղաղութեամբ անցուցանել։
հաւատով ի մեզ խնդրեցուբ։
Օհրեշտակ։ Օքարոզիչ։ Օնոյ։
Ողորմեաց։

Աղօթք։

Յարեւելից մինչև ի մուտս արե՞
ւու օրհնեալ ես տէր. վասն զի
ստեղծեր զարեգակն և անուն քո
անեղ է ընդ ամենայն տիեզերս։
Հաղորդեալ ամմատերպութիւնք
սո առաջի քոյ. եղիցեն իրաւունք
յարդարութեանդ քումմէ ի տես
րութեան սո, և հատատութեան

ամենատեր անուն ըստ : Եւ մեք արժանի եղիցուք կալ ի պատուհասանի քում. և քեզ երգել զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենցուն :

Ընտուած միանձնատուր՝ աստուած յաւիտենական. որ ի տարին աշխարհս լոյս ծագեցուր՝ և լուսատուս երեսս զմեզ ի խաւարային մեղացդ մերոյ : Որ վե՛ր մեր ի չափաւորութիւն եկիր անչափիդ ած. և հեղեալ ծաւալեցեր զշնորհս հոգւոյդ սրբոյ յարտաքս ըստ : Այժմ և յաւիտեան ժամանակաց բարեբանեալ ես ամենամեծդ ած, ընդ հօր և ամենասուրբ հոգւոյդ. այժմ և :

Սաղմոս. ղթ :

Ընդունելի՛ք առ տէր ամենայն երկիր. ծառայեցէ՛ք առնուն ուրախութեամբ :

Մտէ՛ք առաջի նորա ցնծութեամբ. ծանեարո՛ք զի նա է տէր ած մեր : Նա արար զմեզ, և ոչ մեք էաք.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԶՎԻ ՏԱՐՐԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ։

Ա. Ի՞նչ է տարրաբանութիւն։

Պ. Տարրաբանութիւն է այն գիտութիւնը, որ կը խօսի բառերու մասին, թէ ինչպէս կը բաժնուին, ինչպէս կը կազմուին, ինչպէս կը գրուին, ինչպէս կը հնչուին, ինչպէս կը նշանակեն, ինչպէս կը փոխուին, եւ ինչպէս կը գործածուին։

Ա. Քանի՞ մասերու կը բաժնուի տարրաբանութիւնը։

Պ. Տարրաբանութիւնը կը բաժնուի չորս մասերու, որոնք են՝ ստուգաբանութիւն, ուղղագրութիւն, ուղղախօսութիւն եւ ճշմարտաբանութիւն։

Ա. Ի՞նչ է ստուգաբանութիւն։

Պ. Ստուգաբանութիւն է այն մասը տարրաբանութեան, որ կը խօսի բառերու ծագման մասին, թէ ինչպէս կը ծագին, ինչպէս կը կազմուին, ինչպէս կը նշանակեն, եւ ինչպէս կը փոխուին։

Ա. Ի՞նչ է ուղղագրութիւն։

Պ. Ուղղագրութիւն է այն մասը տարրաբանութեան, որ կը խօսի բառերու ուղիղ գրութեան մասին, թէ ինչպէս կը գրուին ուղիղ։

Ա. Ի՞նչ է ուղղախօսութիւն։

Պ. Ուղղախօսութիւն է այն մասը տարրաբանութեան, որ կը խօսի բառերու ուղիղ արտասանութեան մասին, թէ ինչպէս կը հնչուին ուղիղ։

Ա. Ի՞նչ է ճշմարտաբանութիւն։

Պ. Ճշմարտաբանութիւն է այն մասը տարրաբանութեան, որ կը խօսի բառերու ճշմարիտ նշանակութեան մասին, թէ ինչպէս կը նշանակեն ճշմարիտ։

Ա. Ի՞նչ է բառ։

Պ. Բառ է ձեր, յաւելեան է ոգին մարմնոյն նման, ազգէ միջէ յազգ եւ ճշմարտաբանութեան նման։

Ա. Ի՞նչ է ձայն։

Պ. Ձայն է ամէն տեսակ ազդեցութիւնը, եւ զգայութեան ընդունակ ականջ. ականջը կը լսէ ձայնը, եւ ձայնը կը հնչի ականջին համար։

Ա. Ի՞նչ է տառ։

Պ. Տառ է ամէն տեսակ գծագրութիւնը, եւ զգայութեան ընդունակ աչք. աչքը կը տեսնէ տառը, եւ տառը կը հնչի աչքին համար։

ոխտաբեր յաղթեցիք հոգւոյ կամ
եւս ի ցանկութեան. բարեխօս։
վնասել նմա, ոչխարին, ի բանձաքեր
մերձենայր ոչխարի, եւ ոչ ոք
երանութիւն մասին հասել քան զա-
ռաջնոյն ոչխարի մասին. բարեխօս։
կամաւորի ապաշխարութիւն. մանկու-
նախ եւ կատարելոյ խնամոյ.
ոխտաբեր վախճան կամին արբել
զմինչ։ զամբարշտութիւն. բարեխօս։

Յարութիւն։

Ձ՚ընդհատութիւն հրշտին վնասք
բարեխօսել. բարեխօսեցէք առ սէր
վասն անձանց մերոց։
Նահատակ եւ կենդանիք սիրոյ
բարեխօսել. նոր ջարդեցին. մատ
ասն անուանն տեառն։
Առաքելոցն ցան նիւթի ոչ մայրական
ընծայիւք. հայցեցէք յԱստուծոյ հոգ-
ւոյն սուրբ մեզ ընծայիւ։
Գոհելիք մերոց դատ. տալ-
ծանր աշխատին. խնդրեցէք գնա-

զաղտուկ մեռանել տալ ընկերացուն։
Կամաւոր ես պատարագ հանել
կամ մանուկ։ Հայցեցեք լինել
և մեզ՝ ձեզ պատճառակից։

Մաղթանք։

Ընտրեմք ողորմած տէր թատրոն.
աղաչեմք ողորմած. վասն թատրոն
ճգնաւորացն՝ աղաչեմք ողորմած։

Քարոզ։

Սուրբ ճգնաւորքն աղաչեցուք
զտէր, որք զբարն պատուեցին, ներ
զուարճանացն հանգերծեցին։ Ասա
զէն և երկնային անմատաղ պատ
կացն արժանի եղեն։ Ելոմիւք նո
ցա և բարեխօսութեամբ մեզ ո
ղորմեսցի։ Ընծեռակալ տէր ամ մեր.
կեցո և ողորմեա։

Աղօթք.

Սուրբ ես տէր, և՛ իսուրբս հան
դուցեալ. և մեք սուրբ վկայիւքս
աղաչեմք զքեզ. բարեխօսութիւք
սուրբ ատուածածնին՝ և աղաչա
նօք ամենայն սրբոց քոց. մի մեր

ժեր զմեզ յոտնատակս ոտից քոց մի՛ ասասցէ զմեզ ատելութիւն ցմեզ. զի դու ես բարեխոսդ առ ի քէն վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և միշտ և յաւիտեան։

Ցիշեա տէր զպատուհասս։

Խաչերեւոյթ և բացումն աւուր։

Սաղմոս. կբ։

Ընտանած անտանած իմ, ես առ քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւեաց առ քեզ հոգի իմ, քանի՞ պատիկ ես և մարմին իմ։ Որպէս երկիր անապատ և անջուր, ուր ո՛չ գոյ՝ ինձ համարհ։ Այսպէս ի սուրբ երեւեցայց քեզ, տեսանել ինձ զզօրութիւն քո և զփառս քո։ Զի աւելի է ինձ ողորմութիւն քո քան զկեանս իմ. և շրթունք իմ գովեսցեն զքեզ։ Այսպէս օրհնեցից զքեզ ի կեանս իմ, և յանուն քո հանգուցից ըզձեռս իմ։ Որպէս ի ճարպոյ ուրախասցի հոգի իմ

լցի անձն իմ, զմիամբք ցնծութիւն
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։
Ո՛վ մեծ յուշէի զքեզ յանկողնի իւ-
մում, ընդ առաւօտս կանխեալ
խոսէի ընդ քեզ։
Ո՛վ եղեր իս օգնական, ՚ի հովանի
թեւոց քոց ցնծացայց։
Ընկն զինի քո անձն իմ. և զիս ըն-
կալաւ աջ քո. և նորա ՚ի նանիր
խնդրեցին զանձն իմ։
Մտցեն ՚ի ներքոյ անդնդոց երկրի.
մատնեսցին ՚ի ձեռս սրոյ, և բա-
ժին աղուէսաց եղիցին։
Թագաւոր յուսացաւ ՚ի տէր. զո-
վեցին ամենեքեան՝ որք երդնուն
նմա. խցին բերանք այնոցիկ
որք խօսէին զանիրաւութիւն։
Լո՛ւր առաւած աղօթից իմոց յա-
ղաչել ինձ առ քեզ. յերկիւղէ
թշնամւոյն վրկեա զանձն իմ։
Ծածկեացես զիս ՚ի ժողովոց չարաց.
՚ի բազմութենէ՝ որք գործեն զա-
նօրէնութիւն։
Ոչ սրեցին զլեզուս նոցա զբեղ

ցրա խրեանց. լարեցին զաղեղս
նրա խրեանց յիւր դառնութեան:
Զել՝ ի գաղանիս այնոցիկ՝ որ ա-
ղել են սրտիւք. յանկարծակի ձը-
գեցեն ՚ի նոսա, և մի երկիցեն:
Այլ զօրացուցին յանձինս խրեանց
զբանս չարութե. խորհեցան ծած-
գուցանել ինձ որոգայթ. և ասա-
ցին ոչ առեսանէ զայս տէր:
Խնեցին զանօրէնութի, պատրաս-
տեցան ՚ի. քննել զքննութիւն:
Ասացէք այր ՚ի խորութիւն սրտի
իւրոյ, և բարձր եղիցի աստուած:
Ընդ որ տգիտացեն վէրք նոցա.
տկարացան ՚ի նոսա լեզուք նոցա,
և խուովեցան ամենեքեան որ հա-
յիին ընդ նոսա:
Վասն գաղթի աղքատաց և
հեծութեան տնանկաց՝ արդ յա-
րիցից, ասէ տէր. դնիցեմ զփրկու-
թիւն յերեսս նոցա:

Եւ։

Լ ՅՐԱ ԱՒԱՐԻՒԷ ԼՈՒՍՑ ՈՒՐԱՒՑԻՆ ԼՑԱ.
ԲՆԱԿԵԱՑՒՔ Ի ԼՑԱ ՅԱՆԴԱՐՁԱՑ,
ՀԱՅՐ ԵԼԿՆԱՒՈՐ. Ի ԴՈՒՌՆ ԼՈՒՍԻՆ
ՊԱՏՆԱՅԻՆ ՕՐՀՆԵԱԼ. Ի ՃԱԿԷ ԼՈՒՍՈՅ
ԱՌԱՒԱՕՏՈՒ, ՃԱՇԵԱՑ Ի ՀԱՅԿԱ ՄԵՐ
ՅԱՂԹՑԱ ՔՈ ԼՈՒՄՆԱՒՈՐ։

Լ ՅՐԱ Ի ԼՈՒՍՈՅ ՃԱՇՈՒՆՑ ԱՐԵԳԱՑԱԿԸ
ԱՂՈՂԱՐ. ԱՆՁԱՑԱՒ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆ ՀՈՐ
ՈՂՔ. ՅԱՌԱՋ ՔԱՆ ԶԱՐԵՒ ԱՆՈՒՆ
ՔՒՆ ԶՈՒՂԵԱՅ ԸՆԴ ՀՈՐ. Ի ՃԱ։

Լ ՅՐԱ Ի ՀՈՐՔ ԲՆԱԿՈՒԹԻՑՆ ԱՂԲԻՒՐ ԲԱՑ
ԼՈՒԼԵ. ՀՆԴԿԱՑԱՒ ԱՅԲ ԱՅՈՒՐՃՑ.
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵԿԵՂԵՑՒՑՈՑ ԸՆԴ ՀՐԵՇՏԱԿԱ
ԼՈՂՔԻՆ ԲԱՐԵՊԱՏԱՆԵՆ. Ի ՃԱ։

Լ ՅՐԱ ԵՊՈՒԱԿ Ե ՎՐ ԱՆԲԱԺԱՆԵԼ
ՈՒԹԵՐ ԵՒ ԱՊԱՐԱՆՈՑ ԼՈՒԼԵՑ. ԳԵՐՑ ԸՆԴ
ԵՐԿՆԱՅՆՑԱՑՆ Ե ԵԼՈՒՅՑ ԼՈՒՐՋԻՆ ՎԻՇՏ ՎԱ
ՈՒՍՈՒՑԵԼՔ. Ի ՃԱ։

Յաղագս։

ԸՆԴԵՌԱՒ ՆԵՐԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՑ ՀԱՅՐ ՈՒ
ՄԵՆԱՒՈՐ. ԵՒ ԱՂՕԹՔ ՊԱՏՇԱԽԱՆՔ ՄԵՐ

քոց պայշտօ՛նէլիցը։

Ի՛ հօրէ ծադումն անճա՛ռ այրե-
դանին արդար. ծայրեա՛ կ՛յանձինըս
մեր ղեյտ ոդորմութեանն։

Ի՛ հօրէ բընկեալ հոգի՛ այդեհար
բայրութեան. լսեսով քոյ լոյսն
ղոմեզ յայլմ ա՛ռաւօտու։

Ներո՛ք անձի՛նդ և մի բնութի՛ն.
մի ա՛ծնո՛ղ մի՛, ղբեզ խոստո՛վանիմք
յաւէտ սուրբ երրորդութի՛ն։

Մաղթանք.

Լսեսով քո քրիստոս ամենեքեան
լուսաւորեցար. և կ՛ի տուրբ խաչ
քո վերկիր հաւատացեալ ոտն
մեր. տուր մեզ զխաղաղութիւն
քո. և արա տո մեզ զողորմութի
քոյ մարդասէր տէր։

Կարգ։

Ել ևս խոստովանիմ զտէր աղա։
Փառաւորեցուք զամենակալն աս՝
որ ծագեաց զլոյս առաւօտու յա-
րարած իւր. ծագեցէ և այժմ

զառաւտ ողորմութիւն իւր ՚ի վե-
րայ վաստաբանչաց անուան իւրոյ։
Ընդնակայ տէր ՚ի ծածկել մեր. կեցո՛ զ։

Աղօթք։

Ո՛ստուածոյդ աղօթս և զբանա-
ւոր պաշտօնս՝ ընկալ ամենակալ
ամենամեծդ աստուած ՚ի քո անա-
պական և յերկնային խորանէդ։
Ողորմեա առ մեզ զարդարութեանդ և
ճիմաստութեան զոյս քո. արա զգ
մեզ որդիս լուսոյ և որդիս տուընչ-
ջեան. որպէս զի ՚ի գալ աւուրս
երկիւղածութեամբ վարեսցուք զգ
կեանս մեր. և առանց դատման
զրութեան կատարեսցուք։ Ո՛ ի դու
ես օգնական և փրկիչ մեր. և քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և
պատիւ. այժմ և միշտ և։

Սաղմոս. խբ։

Տէր հոսիեսցէ զիս. և ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի։
Ի վայրի դալարուոջ՝ անդ բնակեցոյց

զիս. և առ Յուդա հանդստեան սը-
նոյց զիս։
Դարձոյց զանձն իմ առ իս. և ա-
ռաջնորդեաց ինձ ՚ի ճանապարհս
արդարութեանց վասն անուան իւրոյ։
Թէպէտ և գնացից ես ՚ի մէջ ստո-
ւերաց մահու, ոչ երկեայց ՚ի չա-
րէ, զի դու առ ես ընդ իս ես։
Յուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխի-
թարեցեն զիս։
Պատրաստ արարեր առաջի իմ ըղ
ատեան՝ ընդդէմ յանդիմանողացդ ի-
մոց։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ
քո որպէս անուատակ արբեցոյց զիս։
Ողորմութիւն քո առ զիս զկեա՛ս իմ
եկեսցէ՝ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց։ բնակիլ ինձ ՚ի տան տեառն
ընդ երկայն աւուրս։
Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր և գնա-
ցից. զի առ քեզ առի հոգի իմ
զանձն իմ։
Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տէ.
զի դքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ցաւս ինձ առնել զկաման քո. զի
դու ես առաջնորդ իմ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսո
ցես զիս , արդարութեամբ քում
հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմութեամբ քով սատակեա զոր
ճշնամիս իմ. և կորո զամ նեղիչս
անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։
Ընտրած մեր ապաւէն և զօրու
թիւն. օգնական ի վերայ նեղու
թեանց, որք գտին զմեզ յոյժ։
Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ի
խռովել երկրի. ի տիտխել լերանց
ի սիրտս ծովու։
Պոչեցին և խռովեցան ջուրք նո.
խռովեցան լերինք ի զօրութենէ նորա։
Վնաց.ք պետուց ուրախ առնեն զզ
քաղաքն աստուծոյ, և սուրբ արար
զյարկս իւր բարձրեալն։
Ընտրած ի մէջ նոցա, և նոքա մի
սասանեսցին. օգնեսցէ նոցա առ ի
վաղորդեան միանշեա ի վաղորդեան։

խոսելեցան հեթանոսք, և խոնարհ
հեցան Թագաւորութիւնք. եւ
ղձայն իւր բարձրեալն՝ և խոսել
ցաւ երկիր:
Տէր զօրութեց ընդ մեզ. ընդու
նելի է մեր աստուած յակոբայ.
Նկայք և տեսէք զգործս աստու
ծոյ, որ արար զինչսան և զարհուեա
տս ի վերայ երկրի:
Եհար զպատերազմ ի ծագաց մին
չեւ ի ծագս երկրի. զաղեղունս
փշրեաց, զզէնս խորտակեաց, և
զասպարս այրեաց հրով:
Կանխեցէք և ծաներուք, զի եսեմ
աստուած. բարձր եղեց ի հեթա
նոսս, և բարձրացայց ի վր երկրի:
Տէր զօրութեց ընդ մեզ. ընդու
նելի է մեր աստուած յակոբայ:
Աստուած յօդնել ինձ հայեաց. և
տէր յընկերել ինձ հոգւոց:
Ամաչեսցեն և յամօթ լինին, որ
խնդրեին զանձն իմ. դարձցին յե
տս և ամաչեսցեն, որ խորհէին
ինձ չար:

Դարձյին առ ժամայն ամաչեցեալք.
այք ասէին ինձ վաշ վաշ։
Ցնծացեն և ուրախ լինին ի քեզ
ամբն, այք խնդրեն զքեզ սէր։
Կատացեն յամենայն ժամ. մեծ է
աստուած. և այք սիրեն զփրկու-
թիւնս քո։
Ես աղքատ և տնանկ եմ, աճ օգ-
նեա ինձ. օգնական և փրկիչ իմ
ես. և դու տէր իմ՝ մի յամենար։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կեց
զորդի աղախնոյ քո. և արա առ-
նչան բարութեան։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխ-
իթարեցեր զիս։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Ա՛մէնայ ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ի ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏՍ
ԱՍՈՒԱԾՈՅ. ի կեանս քոյ ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ.
ամուսնացեալ կնոջդ հաց զուգակից.
Հրեշտակապետ ելանէր հանդերձեալ
զի դու էիր ուղեկից ճանապարհի

ԿԻՐԱԿՈՍ. ՄԻՔԱՅԵԼԻ ԼԵ ԸՆԴՄԻՐՋ ԱՒՐ
ԿԱՅՐ ՔՈՒ ԼԵ ԿՈՂՔԻ. ԵՐԿՈՒՐ ՄԻՉԱ ՅՈՂ
ՎԱՌԱՍ:

ՅՈՒԴՈՒԱԿ.

Ա՛ՒԵՆԱՍՈՒՐԻՆ ԼԱԼԻ ՔՈՒ ԼԵ ՃԼՅՇՄԱՐ-
ՍՈՒՆԹԻՆ. ԱՌԱՋՆՈՒՂԵԱ ԿՈՂՈՑ ՄԵՂ
ԲՐՅՈՆ ԵՐԿՐԻՑ ՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ԿԱՅ:

ՊՈՂՈՍԻՆ ԿԵՆՑԱՂ ՄԱՐԴԻՑ ՅՈՒ. ԱՅՍՏԵ-
ՈՒԱԾ ՃԼՅՇՄԱՐՏԻՒԹ. ՄՅՆՉ ԵՒ ՊԱՀԵԼ ԱՌ
ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՔՈՒ. ԿՈՂՈՄՆԵՐՈՒԴ ՍՏՈՐՈՒԿԵԼ:

ՄԱՂԹԱՒՔ.

Տէր ուղեա զդնացս մեր ՚ի ճա-
նապարհս խաղաղութեան. տէր
ուղեա և առաջնորդեա հոգւոց
մերոց և ամենայն հաւատացելոց՝
դնալ յարդարութեան ճանապարհ
հաս և ՚ի կեանսն յաւիտենից:

ՔԱՀԱ.

Ընդհանուր զամենական ՚ն՝ զի
յաջողեալ ուղեցէ զճանապարհ
հաս ծառայից իւրոց ՚ի բարի և ՚ի
խաղաղութիւն: Ամենակալ տէր
աստուած մեր. կեցո և ողորմեա:

Աղօթք ։

Ընդունել կենաց և պարգեւել խաղաղութեան քրիստոս ած վերս առաջնորդեա մեզ դնալ ի ճանապարհս քո արդարութեան. և խաղաղութեամբ ժամանել ի նաւահանգիստ կենաց և փրկութեան՝ չնորհօք ողորմութե քոյ. զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր. և քեզ վայելէ փառք իշխանութի և պատիւ. այժմ և միշտ և ։

Աղօթք աւուրց պահոց. յորս ոճն ոչ լինի ։

Օրհնեալ ես տէր աստուած վրէժ լիլ մեր՝ որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես, և ոչ երբէք թողուս ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝ որք հաւատով և ճշմարտութեամբ կարդան առ քեզ։ Ընդունէմք և խընդրեմք ի քէն տէր, ճանապարհորդակից լեր ծառայից քոց քոյին վերստացութեամբդ՝ պահելով ի խաղաղութեան. և առաջնորդեա մեզ վերստանդամ խաղաղութեամբ և

խնդութեամբ հաստատել յիւրաքանչիւր
չիւր ի բնակութիւնս ի քրիստոս
յիսուս ի տէր մեր։ Որում վայել
է փառք իշխանութիւն և պա
տիւ։ այժմ և միշտ և յաւիտեա
նից յաւիտեանս։ ամէն։
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քս։ ամէն։
Այլ մեր որ յերկինս է։

Կարգաւորութիւն հաւատացեալ աղօթից երկրորդ ժամուն : Ըստ կատարել ի դէմ լինելոյն Հոգւոյն սրբոյ , և ի դէմ նախաօրհն Հաշակման , և աղաւորութեանն Քրիստոսի :

Օրհնեալ հոգի՛ սուրբ աստուած Ճշմարիտ . ամէն :

Սաղմոս . ծ :

Ողորմեա ինձ ած լսատ մեծի ողոր-
մութեան քում . լսատ բազում
գթութեան քում ջնջեա զանօ-
րէնութիւնս իմ :
Ընդեա լսատ զիս յանօրէնութենէ
իմմէ . և ի մեղացս իմոց սուրբ արա
զիս :
Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն
գիտեմ , և մեղք իմ առաջի իմ են
յամենայն ժամ :
Քեզ միայն մեղայ տէր , և չար ա
ռաջի քո արարի :
Որպէս արդար երեցիս ի քում քո ,
և յաղթող ի դատել դաս :

ընծոյենութեամբ յղացաւ, և ի մե-
ղըս ծնաւ զիս մայր իմ։
Դու տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր,
զանյայտս և զծածկեալս իմաստու-
թեամբ քումով յայտնեցեր ինձ։
Ցօղեա յիս մշտակաւ և ապ եղէց, լը-
ւա և քան զձիւն սպիտակ եղէց։
Լսել ապա ինձ տէր զցնծութիւն
և զուրախութիւն, և ցնծասցեն
ոսկերք իմ տառապեալք։
Դարձո զերեսս քո ի մեղաց իմոց.
և զամենայն անօրէնութիւնս իմ
քաւեա ինէն։
Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս աստ-
ուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա ի
ներսի իմում։
Մի ընկենուր զիս տէր յերեսաց
քոց, և զՀոգի քո սուրբ մի հա-
ներ ինէն։
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան
քոյ, և հոգւով պետութեան քոյ
հաստատեա զիս։
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո,
և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։

Ողբեա զիս յարեն ած ած վրկու-
մեան իմոյ. ցնծասցէ լեզու իմ
յարդարութեան քումմ։
Տէր եմէ զչարժուն իմ բանաս, քե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։
Եթէ կամեցեալ էիր պատարագս մա-
տուցանէաք. բայց դու ընդ ողջա-
կէզս ոչ հաճեցար։
Պատարագ այ Տոդի խոնարհ, ըզ
սիրտ տուբր և զհոգի խոնարհ ած
ոչ արհամարհէ։
Բարի արա տէր կամօք քումբ սիօնի,
և շինեսցին պարիսպքն երկմ։
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատա-
րագս արդարութեան. յորժամ
ասխատից պատարագս հանցեն ’ի
սեղան քո զուարակս։
փառք հօր և որդւոյ և

Եթէ երկրորդի ժամու աւուրն գինի ողբմութեան։

Օ՞րհնեմք ըզքեզ հայր անքննելիդ
էից էամ ’ի յանդիմից. բարձեր ձե-
ռօք նկուն ’ի հոգւոյ և սահեցեր
մատդ ’ի պատկեր քո. գլո՞խն ո-

ասէց խոնարհեցաւ զի զպատուէր
բան իւր մոռացաւ. զարձեալ ա-
ւելք ըստ անառակին Թէ հայր մե-
ղայ քեզ՝ ի յերկինս:

Ն՚ինեաւորայն անքննելի եղեր
մարդկան տեսանել. զգեցար պատ-
կեր հողեղինի ապականելոյ հօր ան-
խոհել. եղեր յերկրի ժամ՚ ի
խաչին. ևան ադամայ նախատեղ-
ծին. ընդ աւազակին քոմ խա-
չակից արժանացար լսելոյ դրախ-
տին:

Փնթաւոր Թագաւորաց աւաղ
քոյին հոգի չնորհաց. ժողովեցան
՚ի վէրնասանն աւաքելոյն երկի-
սան. ՚ի հրոյ լեզուս երեւեցան
յոդիս նոցա վերանիստ. լու
յանուն քո ժողովեցաք էջ ա-
ռ վեղ յերկրի ժամուս:

Մաղմոս:

Յամ ժամու աղաչանք իմ այս են,
՚ի վեղաց իմոց ձեզ արա զիս ակն.

և յօտարէն պահեա զծառայս քո
մարդասէր տէր ։
Եւ ևս խաղաղութիւնե զտէր աղա ։
Օրհնութիւնն և փառք հօր և ։

Քարոզ մեծ պահոցն ՚ի Յովհաննու մարդասիրեալ ասացեալ ։

Աիաբան ամենեքեան գոհացարուք

զմարդասիրէն աստուծոյ և զիրարս-
էն մեզ յիսուս քրիստոս ։ Որ
ազատեաց զազգս մարդկան ՚ի դա-
տապարտութենէ անիծիցն . և ե-
բարձ զմեզ աշխարհէ ՚ի ժամուս
յայսմիկ խաչին նշոյլ . և շնոր-
հեաց առաւտեսէս զարարածս հոգ-
ւոյն սրբոյ երանելի առաքելոցն ։
Նոքօքեացուք հաւատով զի զմեզ
զամենեսեան՝ արարչէ հայրերս
մեծամեծաց և աստուածային բա-
նեացն այնոցիկ . աղօթիւք և բարե-
խոսութեամբ ամենայն սրբոց . որք
առաւ և ընդ ամենայն տիեզերս ։ Որ
պէս զի անարատ վարուք , և ճըշ-
մարիտ առաքինութեամբ կատարեալ
ըստ կամաց նորա յոյսով աշխարհիս ,

զմեան և զվիճակ ժառանգութիւն
ընկալցուք ընդ ամենայն սուրբս
նորա. զբնակութիւն յատեանս
կան և երկնային խորանացն։ Օր
խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ձըշ-
մարիտն աստուած յիւրաքանչ-
առս. տէր մեր կեցո և ողորմեաս։
Օ՛ժամս և զառաջիկայ օրս խաղա-
ղութեամբ անցուցանել հաւատով՝ի
աւետարանէ խնդրեցուք։ Օ՛հրեշտակ
խաղաղութեան։ Օ՛քրիստոնեից։
Օ՛սրբոց։ Եւ ևս միա։ Օ՛անձինս։
Ողորմեաց։

Աղօթք։

Որ՝ի բազմութենական և յանդգնաւոր
հանգուցեալ ես յամէս. և այցե-
լութեամբ ես միշտ ապրածոց քոց։ Որ
և՝ի ժամուս յայսմիկ հեղեր յե-
րանելի աստուածային գիտութիւն հոգ-
ւոյդ սրբոց։ Ոմանց տէր յաստուածային
ժամուս՝ և յատեան միտեր՝ի կեան
ցաղոյս աստուածն՝ տուաւ ողբալ
վիայս զմեզ ընդ, ամենայն բարե-
գործութիւն յոյսդ տարածեա. և խոս-

տասնեց բարեաց հաղորդս լինել
պահել արժանի արա. տէր մեր և
փրկիչ յիսուս քրիստոս : Որ ես
օրհնեալ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյդ, այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս
քանդ առաւած . էակից հօր և ա
րարչակից սուրբ հոգւոյդ : Որ և
պնախատեղծին պատուիրանաւդ
ցուրթիւն պարոյն Ճաշակման՝ նըշա
նաւ ամենայարդի խաչիս քո՝ ի ժա
մս յայտնիկ ննջմարելո՝ ի կեն
դանութիւն վոխեցեր . և զանօրէ
նութիւնս մեր՝ ի նմա բեռեռեալ
կեանք անապական, և նորոգուիս
կենաց յուսացեալ՝ ի քեզ խոստա
ցար : Որոց մանաւորիլ և զմեզ
արժանի արա տէր մեր յիսուս
քրիստոս . որ ես օրհնեալ ընդ
հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ
և միշտ և :

Տէր ասաւած օրհնեալ. օրհնեալ <u>սաղ</u>
է տէր զօրհանուտուղ :

Ըստուած մեր՝ ած կենարար. և
նա վրկեսցէ զմեզ։
Տէր ասուած օրհնեալ. օրհնեալ
ած զօրհանապազ, աւաջնորդեաց
ցէ մեզ ասուած վրկիչ մեր։

Քառ.

Խնդրեսցուք հաւատով՝ ի սեաւ
նէ վանն Ճանապարհորդաց հարց
և եղբարց մերոց, որք ընդ ծով և
ընդ ցամաք գնացեն. որպէս զի
աւաջնորդեսցէ նոցա, խաղաղու-
պահեսցէ, և տարեալ հասուսցէ
յուրախութիւն սեղին տէր ասո-
ուած մեր։ Վանն զի նա ինքն է
աւաջնորդ կենաց, և ցոյս վրկու-
թեան. որ յաջողէ ծառայից իւ-
րոց խաղաղութիւն հասանել՝ ի նա
ւահանգիստն կենաց և վրկութենէ։
Ընդունակալ առ ած մեր. կեցո և։

Աղեթք։

Աւաջնորդեա մեզ տէր ած մեր,
և ուստ մեզ գնալ՝ ի Ճանապարհս
քո ապաւորութեամբ, պահեա՝ ի
խաղաղութեան զկեանս մեր, և

պինայս ՚ի հաճոյս քո. ժամանեցո
պհոգեւոր և պմարմնաւոր ընթացս
ծառայից քոց անարատ ձանապարհ.
հաւդ յաւիտենական ՚ի կեանսդ։
Ընդհօք վիճակ քոյ առեալ մերոյ
և վրկչին Յիսուսի քրիստոսի. որ
եղև մեզ առաջնորդ կենաց և յոյս
փրկութեան։ Ընդ որում օրհնեալ
ես հայր ամենակալ հանդերձ կեն
դանադրաւ և ազատիչ սուրբ հոգ
ւովդ, այժմ և միշտ և։

Յիշեա տէր զպաշտօնեայդ քո։
Խարեալ և բաղտոմոզիմ ասծ՝ քո։

Սաղմ. կբ.

Տէր հոգեւոր զիս, և կենդ կենդ
ան պահասեցին։
Ի վայրի դալարոջ անդ բնակեցոյց
զիս. և առ ջուրս հանգստեան սր
նոյց զիս։
Դարձոյց զանձն իմ առ իս. և ա
ռաջնորդեաց կենդ ՚ի ճանապարհս
արդարութեանդ վասն անուան իւրոյ
Թէպէտ և գնացից ես ՚ի մէջ ստո
ւերաց մահու, ոչ երկեայց ՚ի չա

րէ, զի դու տէր ընդ իս ես։
Յուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխի-
թարեցեն զիս։
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան՝ ակն յանդիման նեղչաց իմոց։
Օծեր ւղղալ զգլուխ իմ. բաժակ
քո որպէս անասակ արբեցոյց զիս։
Ողորմութիւն քո տէր զհետ իմ
եկեսցէ՝ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց. բնակիլ ինձ ի տան տեառն
ընդ երկայն աւուրս։
Ցոյց ինձ ճնապհ՝ յոր և գնացից, զի
առ քեզ ուր հասցէ զանձն իմ։
Փրկեա զիս ի լծի չնաման իմոց տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուսո ինձ առնել զկամս քո. զի
դու ես աստուած իմ։
Ծոմի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսցես
զիս, արդարութեամբ քում հանցես
ի նեղութենէ զանձն իմ։
Լծեսցես զհալածիչս անձին իմոյ. և
կորուսցես զամենայն նեղիչս

անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։
փառք հօր և որդւոյ և։

Կարոզ։

Ես ևս խաղաղութեան զօրք ա։
Պահաբանելով աղաչեացդ զքաջ
զեղար հոգին աստուած, և խընդ-
րեացդ զի անցցէ՛ի մէնջ զցասումն պա-
տուհասի յանցանաց մերոց բարե-
բարութեն իւրոյ։ Ամենակալ տէր։

Աղօթք։

Խաղաղութիւ քոյ հոգիդ սուրբ
ած ճշմարիտ՝ որ՛ի վերոյ քան զամ
միտս և զխորհուրդս, մխիթարեա
զանձինս ծառայից քոց՝ ընդունե-
լով զաղաչանս մեր. անցո՛ի մէնջ
զցասումն պատուհասի յանցանաց
մերոց բարերարութիւ քոյ։ Վերեա
և մեզ, քաւեա և ներող զմեզ
մեր. արժանաւորեա զհոգիս մեր
պատուել զքեզ ընդ հօր և ընդ
որդւոյն միածնի. այժմ և միշտ և։
Օրհնեալ տէր մեր յաւ քա. ամէն։

Յայլ մեր որ յերկինս եւ։

Կարդաւորութիւն հաստատուց աղօթից վերջերուին ժամուն։
Ու կատարի՛ ի դէմ հօր աստուծոյ, այլև՛ ի դէմ շարչարա-
նաց և խաչելութեան որդւոյն աստուծոյ։

Օրհնեալ հայր ստուգ աստուած ճշմարիտ. ամէն։

Սաղմոս. ծ։

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մե-
ծի ողորմութեան քում. ըստ
բազում գթութեան քում քաւեա
զանօրէնութիւնս իմ։
Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ.

Նայէ։ Տե՛ս ի՛ նախ 329։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Երէ՛ վերջերուի ժամուն։

Խոնարհեցար լոյս արևուն ի վեց-
երորդ ժամ ուրբանալուն. ծանոյց
մեզ լոյս արարչական նըսեմնոյց
զլոյս եղական. կախեալ ըզքեզ
մերկ ի խաչին քոյով աստուածն
ծածկեին. հեղեր ի մէնջ ըզծան-

թուխիւն ջրջեղ դիւրին միջօրէին։
Ձանձրութեան մարտայոյտն չարի
որ յայսմ ժամուս պատերազմի.
զօրեալ յոգւոց մեր հնձելոցն զի
նըշանաւ սրբոյ խաչին. ճըշմարտ-
թութեանն զի ճառագայթ զառ՚ն
յերկինից անկեալ փայլակն. մեր-
ժեալ՚ի միջ հալածեցէ և զմեզ
լուսով զի վառեցէ։

Յայս միջօրեայ տուընջեան ժամ
մուս վայելչական աչաց մարմնոյս.
նետուք գաղտնեաց մի խոցեցուք
՚ի խաւարչէն որ՚ի ծածուկ. շնո-
չանալի բանակեցեն ըզմեօք բա-
նամբք հրեշտակաց. ոյք պարակից
մեզ լինելով ընդ հօր փա-
ռաւորել։

Մաղթանք։

Յաւիտեան ժամու պահպանէք իմ
պես են՚ի մեզանց իմոց սուրբս։
Ու և մա խաղաղութեան զտէր ս։
Օրհնութիւն և փառք հօր և։

Երթան մտօք և անզբօս խորհըր-
դով կացցուք միաբան յաղօթս ա-
ռաջի աթոռն մերոյ և վերակեն յի-
սուսի քրիստոսի ։ Հաւատով խընդ-
րեացուք ՚ի նմանէ զհրեշտակ խա-
ղաղութե պահապան անձանց մե-
րոց, որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ
զմեօք, և աներկիւղ պահեսցէ ըզ
մեզ յամենայն հրեղէն նետից սա-
տանայի, որ թռչի ՚ի տուէ. յիրաց
խաւարային գնացից՝ ՚ի դայթակ-
ղութենէ դիւրն ՚ի հաւատոյ ա-
ւուր։ Յորմէ զգուշութեամբ պա-
հելով աղօթիւք և բարեխօսութե
ամենայն սրբոց, չնորհեսցէ մեզ
մարդասէրն աստուած կեալ առա-
քինութեամբ ՚ի վերուիթիւն ան-
ձանց մերոց. ՚ի պատիւ և ՚ի փառս
կենդանացուցիչ անուան իւրոյ ։
Զայս հաղորդութեան ընկալցուք ՚ի
յայտնութե միածնի որդւոյն ա-
ստուծոյ. կերպարանակից առնել
զմարմին խոնարհութե մերոյ՝ զատ

նմանութեան մարմնոյ փառաց իւրոց։ Այսպէս զի զայս խոստացաւ սէրեցաց իւրոց Հիմարիան աստուածդ յիւ քն տէրութիւ. կեցո և ողորմեա։ Օ՜ժամն և զառաջակայ օրս խաղաղութիւն անցուցանել հաւատով՝ի անէ խնդրուածոյ։ Օ՜հրեշտակ խա։ Օ՜քաւութիւն։ Օ՜ապ։ Ն՛ և եւս։ Օ՜անձինս։ Ողորմեաց։

Աղօթք։

Օ՜դեցո մեզ տէր աստուած մեր զեն արդարութեան. զօրաւոր և յաղթօղ լինիլ ընդդէմ սատանայական պատերազմաց. և զամենայն հրեղէնեաս նետս հիւծուցանել սուր անկասկած լեցուք յիւրաց խաղաղասէր դիմաց դնացից՝ ի դայթակղութիւն ի հասարակ աւուր։ Ն՛ ըզպատասխանելոյ վայելչական տուընջեան չեամբս առաքինութիւն կացցուք ի վրկութիւն անձանց մերոց. ի պատիւ և՛ ի վառս սրբոյ երրորդութեանդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Երկնաւոր խաղաղութիւնդ քոյ ապրեալ պահեա զանձինս մեր սուրբ
զօրութենէդ։ Այնպէս զի դու ես ածիր խաղաղութեան, և բայց ի քէն
զայլ ոք ոչ գիտեմք. և զանուն քո աննենգութիւն անձանց մերոց։ Այնպէս յեր-
կրպագութիւնս մեր. և ուսոյ մեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտութեան։
Ու զոհութիւնս վարձատրեցուք զի հայր և զորդի և զսուրբ հոգի,
այժմ և միշտ և։

աղ Տէր ի՛ հիշեր զմեզս մեր զառաջի նոյ. վարձատրեցայ առ մեզ ողորմութիւն քո տէր. զի արբուցուք զիրկիչն մեր քս։
ցաւք յոյժ։

Օգնեա մեզ աստուած փրկիչ մեր վասն փառաց անուան քոյ։
Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեղս մեր վասն անուան քոյ։

Գարշ։

Ա՛ման հիւանդաց և սմ վշտացեալ զոյ ապաշխարութիւն զիրկիչն մեր քս.

զի ողորմեցի քոյոյ մեծի ողորմու-
թեան իւրում. և բժշկեցայ զախ-
տից և զհիւանդութենէն հոգւոց
և մարմնոց ծառայից իւրոց. և կա-
տարեալ առողջութեամբ հաստա-
ց զամենեսեան՝ ի միանգամայն և
յանդամս կենդանս: Որ առաքեցաւ
՝ի հօրէ՝ ի բժշկութիւն ազգի մարդ-
կան՝ միածին որդին աստուծոյ. որ
մեր և փրկիչ յիս քն կեցո և:

Աղօթք:

Փառաւոր ղազար և բժշկեա ըզ
հիւանդութիւնս՝ ի ժողովրդենէ
քումմէ ահեր աստուած մեր. և շը-
նորհեա ամենեցուն զկատարեալ
առողջութիւն՝ նշանաւ ամենայա-
խաչիւ քով, որով բարձեր զսուտ
տութիւն ազգի մարդկան, և դա-
տապարտեցեր զմիջնաման կենաց և
փրկութեան մերոյ: Դու ես կեանք
մեր և փրկութի՝ բարերար և բա-
ղումողորմ աճ. որ միայն կարող
ես ի մահու ղեղջ՝ և մերժել զախ-
տս և զհիւանդութենս՝ ի մէնջ.

տրամ յայտնի են պէտք կարեաց
ամերոց. պարզեւիչդ բարեաց՝ պար-
գեւեա զաւատ ողորմութիւն քո
՚ի վերայ արարածոց քոց՝ ըստ իւ-
րաքանչիւր պիտոյից. յորոց հայեաց
պազ վաստաւորեալ զոմն ամենա-
տուրը երկրպագութիւնդ, այժմ և:

Ցիշեա տէր զպաշտօն:
Բարեբար և բազմողորմ աստ:

Սաղմոս. խ:

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտըկ-
նանկն, յաւուր չարի փրկէ զնա տէր:
Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ, և երա-
նելի առնէ զնա ՚ի վերայ երկրի, և ոչ մատնէ զնա ՚ի ձեռս թըշ-
նամեաց նորա:
Տէր օգնական է նմա ՚ի մահիճս ցաւոց նորա. զամ անկողինս նո
ձուցանէ ՚ի հիւանդութենէ նորա:
Ես ասացի տէր ողորմեա ինձ. բըժշկեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ:
Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձ-
րելոյն, ընդ հովանեաւ աստուծոյ
յերկինս հանդիցէ:

՝ի հուսանէ ի ձեզ նորա յուսացիս։
Արասէս զէն շուրջ եղիցի զքեզ՝
ճշմարտութեամբն նորա։
Ո՛չ երկիցես դու յերկիւղէ գիշե-
ռի, և ոչ՝ ի նետէ՝ որ լծուչի ՝ի տուէ։
Ցիրէ որ շրջի ՝ի խաւարի, ՝ի պայ-
ծառութենէ դիւթին ՝ի հասարակ
աւուր։
Ընկցին ՝ի կողմանէ քումմէ հա-
զարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ.
և առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։
Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի դու տէր յոյս իմ ես։
Ծ՝բարձրեաւն արարեր զքեզ ապա-
հէն. զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք,
և տանջանք մի՛ մերձեսցին ՝ի յա՛լ
կաս քո։

Ընդ ժամուն նմա ասաց ցնա, եթէ ոչ
է վասն ց. զի, ի պահել զբեզ յամե-
նայն ճանապարհս ց. զի:
Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զբեզ. զի մի ուր երբեք հարցես զքար
զոն ց. զի:
Ի վերայ իժից և ց. քարից դնասցես
զոտ, և առնուն կոխեացես զա-
ռիւծն և զվիշապն:
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկե
ցից զնա. Հովանի եղից նմա, զի
ծանեաւ զանուն իմ:
Կարդասցէ առ ի՝ և ես լուայց նը
մա. և առնմա եղից ի նեղութեն:
Փրկեցից և վառաւորացից զնա. երկայն աւուրբք լցուցից. և
ցուցից նմա զփրկութեն իմ:
Փառք Հօր և որդւոյ և:
Կ՚ասէ:
Ես և խաղաղութեան զտէր ա:
Խնդրեացուք հաւատով ի Հօրէ
վասն քաւութեան մերոց և թո-
ղութեան յանցանացս, փրկել զմեզ ի մեղ ի վշտաց և ի նեղութեանց.

լկանել զի ’ի վերայ մեր տրտմել
և զմտանել սեաւն աստուծոյ
առնակիսին. կեցցո և տրտմեա։

Աղօթք։

Հայր զմտանեացդ և աստուած
առնային մխիթարութեանդ. որ մի
խիստ արեա զմեզ յառնային նեղու-
թեան մերում. լուր և այժմ ձայ-
ն մարտառանդ ծառայից քոց՝ ընդ
դառնալ զաղաչանս մեր. անցո ’ի
միջ զցաւսն մեր. պատուհասդ յան-
ցանաց մերոց բարերարութեամբ
քով։ Ներեա և լուր մեզ. քաեա
և մոռ զմեզս մեր. արժանաւորը
եա զոհութեամբ փառաւորել զգ
քեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգ-
ւոյդ. այժմ և միշտ և։

Օրհնեալ տէր մեր յաւ քա. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես։

Կարգաւորութիւն հաստատակաց աղօթից ընթերցուի ժամուն։
Որ կատարի՝ ի դէմս արդեւոյն աստուծոյ, այլեւ մահուամբն եւ
քանական հոգեւոյն աւանդմամբն։

Օրհնեալ արդիւ տէրըն աստուած Հայոց։

Կաղմած՝ ծ։

Պարտեա ինձ աստուած զատ մե-
ծի պարծանս զքո. զատ քա-
զում գիծուելեան զքո. զքաեա
զանօրէնութիւնս իմ։

և այլն։ Տես ի էխ 329։

Փառք հօր և արդւոյ և։

Երդ՝ ընթերցուի ժամուն։

Ընդունելեաւ զքեզ տէր յոր-
երկրէ ի երկինս ելեալ ուղեա
հոգեւոր քոյին։

Սանդարամետը սարսեցին վախ
ածել հոգիան արձակեցին. վէմք՝ և
վիմէդ պատանեցան՝ ի տապանաց
մեռեալք յարեան. տաճարք երկ
ր՝ տատանէին և աշխարհի սիւնք
դողային. բաժանեցաւ ի քեզ պա
րանոցդ ի ներ արդարոյն դա՝
ւանեացդ։

Ցուցեր յայնժամ ըզքանչելիս և
այժմ՝ի մեզ ողորմեացիս. ւխնծեալ
բնութիւնս քեզ ոչնչացաւ՝ չնորհեա
ւ՛ մեզ լինել անցաւ. միխան մա՝
հուս քո կենարար կեցո ըզմեզ տէր
բարերար. քեզ պատուիրակեցո ըզսո
ւաւձակին յիշեա՝ ըզմեզ յօրն այ
հատին։

Մաղթանք։

Յամ ժամու աղաչանք իմ այս են,
՛ի մեղաց իմոց տուր ա։
Ես ևս խաղաղութեան զօրէր ա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և։

Սուրբ սրտիւ և հաստատուն հաւատով՝ առանձին կացցուք մինաբան յաղօթս առաջի տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի. յիշելով զմեծամեծ ծրս նորա զանչափ շնորհս, զհամբերութիւն կենաստու խաչին, և զհեղումն պատուական արեան նորա, և զսոցին նմանս՝ որ յայսմ ժամու վասն մեր մեղաւորացս կը բեաց նա։ Եւ մեք զայս ամենայն զմտաւ ածելով՝ արեցուք ի մեզ զայդ զխորհուրդս՝ զբանս՝ և զպտղս ծրս մեր. կատարեցուք զարթուխս մխիթն անձանց մերոց առնել առաւծոյ։ Ա՛ր յապաղեցուք խոտանել զինքեանս զմոլութիւն մեզաց մերոց. զի մի կորնչիմք անապաշխար՝ զյաւիտենական կրակն։ Ա՛յլ մինչդեռ ժամանակս ի ձեռս է, զոլ ծեացուք զբարիս ի կեանս յաւիտենից, օրինակ վարուց մերոց առնելով զամենայն սուրբս և զյաղթող

նահատակն. որք վանեցիք ի ըս-
կըզբանէ հաճոյ եղեն առեաւն և
վրիժին բոլորեցուանց: Որոց աղօ-
թիւք և բարեխօսութեամբն՝ շը-
նորհեացէ մեզ մարդասէրն աստ-
ուած՝ գհաճոյն իւր և զօգուտն
մեր խորհիլ միշտ և առնել, և ան-
պատում պարգեւացն հաղորդս զը-
տանիլ: Որ խոստացաւ սիրելեաց
իւրոց շնորհիսին աստուած՝ յիս.քս
տէր մեր. կեցո և պահպանեա: Ամէն:
մըս և պատուիրակաց օրս խաղաղու:
Ո՛հրեշտակ: Ո՛.քառասնից: Ո՛նոր:
Ո՛ր ևս: Ո՛անճինս: Ոգոմեաց:

Աղօթք.

Տէր զօրութեանց՝ որ կամաւոր
մահուամբ քով՛ի ժամուս յայսմիկ
կենդանացուցեր զմեզ՝ի մեռելու-
թենէ մեզաց մերոց. և բեւեռե-
ցեր զկնիք դատապարտութեան
մերոյ՝ի խաչին. և շնորհեցեր ա-
զատութիւն ազգի մարդկան՝ի ծա-
ռայութենէ սատանայական՝ յա-
զատութիւն փառաց՝ հեղմամբ ա

բեան քոյ սրբոյ։ Կնքեալ և այժմ զաշ
ղաչանս մեր. և յաջողեա մեզ ոչ
ղեղ հաւատով և առաքինութեամբ վա
րել ընթացս կեանս այսմիկ աշխարհիս, և
արժանաւոր լինել յաւիտենական
և երկնային ուրախութեանցն ընդ
ամենայն սուրբս քո։ Եւ պահանջ
լով վայելել ընդ հօր և
սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և։

Խաչվերաբերեալ աղեցուած։

Բազումցուրում աստուած և հաս
տիչ խաղաղութեան՝ հաստատե զա
զանձինս մեր քոյով խաղաղութիւն.
որով ունիս յուրախանքիւր կարդի
զամենայն արարածս քո՝ ուղիղ հը
րամանաւդ մատակարարելով. վա
րէն ի՛նչ այդ խակ է կամք քո՝ խա
ղաղական և հոգեւոր սիրով կա
ցիր առ մեզ աստուած, և տպաւո՛ր ար
դեան մոլոր յայտնութեան միտ
նիդ աստուծոյ և փրկիչդ մերոյ Յի
սուսի քրիստոսի։ Որում արժանա
ւոր եղիցուք հանդիսիլ ամենքիս
ընդ առաջ սեաւոն յօդս. զուարճ

երես կացցուք յաջմէ թումմէ ընդ
առաքս և ընդ սիրելիս անուանդ
քո սրբոյ. և ժառանգեացուք զմ
պատրաստեալն ի սկզբանէ աշխար
հի սրբոց քոց զարթայուխիւնդ։
Ն՚ ընդ նոսին զոհանալով փառաւ
որեացուք զքեզ ընդ հօր և սմի
նոյորդոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ։

Տէր ողորմեաց. Քրիստէ ողորմեաց։ Տէր ողորմեաց։

Հայր մեր որ յերկինս։

Եւ մի մատներ զմեզ խաչառ ի փորձութիւնս քո ՚ի մինչ։

Վասն աբրահամու սիրելւոյ քոյ,
իսահակայ ծառայի քոյ, և իակո
բայ հեւի սրբոյ քոյ։

Տէր՝ ողորմեաց։

Եւ մի մատներ զմեզ խաչառ ի փորձութիւնս քո ՚ի մինչ։

Վասն աբրահամու հայրապետին մերոյ, որ զամենայն ընկալաւ առ զարհուրանս։ Ն՚ ծառային քում սաւհակայ խրնդրե

ուսածով ՚ի մեզ գլխա։ Լինեսա
սեսին Խարսյելն։ Ամառ սրբոյն ՚ի
մեզ խնայեա։ Երեքասրեան եւ
իւր սոյին։ Սրբեա գհոգի զմիտս
և զմարմին։

Կարսղ։

Ընդհատ առաջի քոյ բարեսար և
բաղասողասրսի առասած՝ ապասչեմք
սաճեսյի սրսսիդ մերոյ և խոյս-
սիսելոյ գսրսիդ քոյ սեսեսի ՚ի
հեսց. և հեղմամբ սրեսան իւրոյ
զմոռացսիսիւն չնորհեաց յուսացե-
ցելոց իւրոց։ Ամենակալ սէր ասա-
ուած մեր, կեցո և ողորմեա։

Աղօթք։

Ընդհատ առաջի քոյ բարեսար և
բաղասողասրսի առասած՝ ապասչեմք
սաճեսյի սրսսիդ մերոյ և խոյս-
սիսելոյ գսրսիդ քոյ սեսեսի ՚ի հեսց,
ասյի ձեզ։ Ընդհատ առաջի քոյ
ասասյելոցս ՚ի բեզ և կասարեա

’ի բարկ զկնդրուածս մեր. զի ’ի
քեզ եմք ապաւինեալ: Ոչ քո ա
ւատ ողորմութեամբ մխիթարեա
զմեզ ’ի կեանս յաւիտեան. և առաջ
նորդեալ հասո յանձառ երկնից ար
քայութիւնդ, ’ի փառաւորանումդ
և ’ի պատիւ աւետարանդ երգել
դու[թ]եանդ. այժմ և:

Յիշեա առ ողորմեայս քո:
Խարերայ և բազումողորմ ասձ՝ քո:

Սաղմս. ՀԺդ:

Ախերեալ զի լսիցէ առ ձայն աղօ
թից իմոց. զի խոնարհեցոյց ղա՛ն
կըն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ
կարդացի առ նա:

Շրջեցան զինև երիսունք մահու.
և վիշտք դժոխոց պատին զիս:
Ծնեցաք[թ]եան և ցանկութե[թ]ի գան,
և զանուն տեառն կարդացի:
Ո՛ տր՝ վրկեա զանձն իմ. ողորմած
տեառն և արդար, և աստ
ուած մեր ողորմի՝ և պահէ
զտղայսս առ:
Ես խոնարհ եմ՝ և տր ինծի զիս.
զտղայ անձն իմ՝ ’ի հանդիստ քո, զի

տէր օգնեաց ինձ։
Փրկեաց զանձն իմ ի մահուանէ,
զաչս իմ յարտասուաց. և զոտս իմ
ի պայմանակոխելոյ, հաճոյ եղէց
առաջի Տեառն յերկրին կենդանեաց։
Հաւատացի զոր և խօսեցայ. և ես
խոնարհ եղէ յոյժ։
Ես ասացի ի զարմանալ իմում, Թէ
ամենայն մարդ սուտ է։
Ո՞ինչ տացից Տեառն զոր ինձ
ամենայնի՝ զոր և ես ինձ։
Ո՞գեաժակ փրկութեան ընդունեցայց.
և զանուն Տեառն կարդացից։
Ո՞ուրուք իմ տեառն տայ՝ առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա։
Պատուական է առաջի Տեառն մահ
սրբոց նորա. ո՛վ Տէր ես ծառայ քո
եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո։
Հատեր զկապանս իմ. քեզ զոհասցեմ
զոհ գոհութեան, և
զանուն Տեառն կարդացից։
Ո՞ուրուք իմ տեառն տայ՝ առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա. ի դա-
րիմս տան Տեառն, և ի մէջ քո

երեսատել:

Օրհնեցէք զտէր ամ աղինք. զո-
վեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք:
Ջօրացի ողորմութիւն նորա ՚ի վե-
րայ մեր. և ճշմարտութիւն տեառն
ճեռացէ յաւիտեան:

Փառք Հօր և որդւոյ և.:

Ընտրեալ Տիրամնեաց և Մարտիրոսաց:

Ար առեղծմամբ ընտ պատկերի. քո՛ աչ
ակն պատուեցեր ընկալ. ընկալ և
այժմ ըզնընջեցեալն ՚ի քեզ ուղիղ
հանատուով. ընտ մեծի՛ քոմ ոդոյն
մուխեան: Ար շնորհօքդ ալ հոգե-
ւոյն լուսաւորեցեր. յիշատակի իւ-
րեանց զհոգիս նոցա ընկալ մարդա-
ակր. ընտ մե: Որք հաղորդեցան
մարմնոյ և արեան քո՛ տէր. հան-
զո զհոգիս նոցա ընդ սուրբս քո
քրիստոս ասացուած. քանզի գի՛նդք
ալ արեան քո եղ: Ամենայն օրհ-
նեալդ ՚ի կենացս. մայր ի միշտ
կոյս ի խնդալի լոյս. ծընող արար

ԷՒՆ ՄԵՐՈՅ ԱՅՆԱՆԴԱՐ ԲԱՐԵՔԱՇՆԵԱ
ՑՈՒՔ ։

ԻԺ Ընարիչ ասէր և բառերգիչ այգին
մարդիապետն ։ Ի անուշ առնել
բանիցն ջրոցեաւքն մեր ։ այլ հանդո՛ւ
գհոգիս նոցա ընդ աւետս քո ։ Որովհե՛տ
մի՛ անուշ առ ։ Հոգի ճշմարիտ
մխիթարիչ սրբեաւոցդ ։ Ի
անուշ առ ։ Հոգւոյն ըղձից հոսիլ
նացեալ միոյն սրբոյ հոգի, ծրնար
բղուն ոն առատ զանձանելովն
հօր ծրնունդ ։ և յայտնեցար միու-
թիւն երրորդութեան ։

ԱՒ Կոչեցեր առ քեզ տէր ամէն ըղձից
գերս առնողն ։ ընկալ ըզմեր ընդերն
ջերեալն ի գոմ հնահատեալն սէր
բանիդ ։ սրտիմ ծ տէր միութիւնէ
և բարերար ։ Ա՛ր Հոգւոյն եւ
տրե՛ր առատ ծ ։ Հոգ ըզմեզ
տէր հնչեցեալդ ։ Կարող յամի
և հզօր ։ տէր ։ Ա՛ր առատու եւ

ականջաց հրեշտայն ասէ. լսեսա-
ուրեա՛ և զամեր լինելեացն
լսեսի երանեաւէս զբաւարմեցն.
ոյսր: Յոյս մեր և ապաւէն մեր
առաքն է կոյս սուրբ. որ հան-
ապատաճան է ոչ բնականաց
զբո ոչ զրուեալն. բարեխոսեա՛
առ որդի քո վասն մերոյ փրկու-
թե՛: Ա՛ր որդիդ եւս և բանդ առաքեա՛ց զ ԵԿ
հաւատացեալսն ընդ հօր յերկինս. ա՛ն քեզ կատարեալ մարդասէր. հան-
դո՛ զհոգիսն նոցունց ոչ ընկեցեալ ոչ ընդ
սբեա քո: Ա՛ր ինքեր յերկինից վասն
մեր. զառաքինն առ եր զանցեալսն
ապականց. մերով բնութեբ բարձեր
՚ի վերոյ խոհեմն առաքեա՛ց հոգ.
հանդերձ: Ա՛ր լսեցեր զաղաչանս
մեր զոր ասացեր ոչ կոյս մարիամ. զրուեցեր

կան ամէն ըղբեղ տեսաք ի յեղկ-
ին. բարեխօսեա ամ տէր վասն
մերոյ փրկութեան։

գձ Այլ բարեգութ որ զըմեզ այդպէս
ի յայգըս պրտւոց մարդկան. առա-
քեցեր ըզմիածինդ ի փրկութիւն.
ոչեաւ ըզհոգի նըզիջացիր մարդ-
նին և ամենայն քոյ սըրբոց. ոչ-
ւ բարեխօսութիւն ամենայն մեզ
առ քեզ ընծայինդ. ա ի վըրկու-
կեր զժողովուրդս ի մեղաց ձեր
պահպանութեան։

դէ Յանբանականին ծոցի հօր խո-
նարհեալ բանըդ մարմնացար ի կու-
սէն վերն փրկիչ ես մերոյ. պատճէն
ըղբեղ. զնըմնջացեալըն մեր ի քեզ

ուղիղ հատատով. Այնուհետև տեսնել
յորժամ գայն ցանկանայ ընդունել
եւ : Ընդհակառակն զգուշանալ
այլ . Հաճելացար բանական ըղձից
պահել զանձն ի մեղանչելոյ ,
պատ : Կամասիրական մահու զգալ
ժանիւ արարեր ընծայելոյ յան-
ցանաց քաւիչ զոհ սրեալ . պատ :
Որ վտանգաւոր մեղաւորաց ըղձից
նիւ յանձն առեր . ինձանէդ ի դէ
ժոխս վերակեցեր ի մեղանչելոյ բան
սէն ըղձերեալոյն . պատ : Նարեկա
նեալ զանչափ քո ողորմածութիւն .
որ երեքօրեայ յարուցեալ դիեն
դանուն ի մարդասիրութիւն .
պատ : Աստուր և անբիծ կոյս յեղ
ծընդեան . որ մարմնով ծընար
զարածինդն ի միածնէ մահու . քոյ
րեկոծ լեր վասանձանց մերոց . վերջ
կել ի տառապանաց դեհենոյն :

Յորժամ հարկանի վերջ գանդատ <u>դձ</u>

եան ի քո ասր. յայնժամ զայրացեալ
զոգան ասպատ ձք ՚ի յահէ քոմ
ան. աղաչեմք զգթութիւնդ. Տայոց
և զամենայն ընդունջեցեալսն ընդ ա՛ր
քո. որ ամէն կոչեալ ես բանիւդ անդամ ։
Յանհաւատից ընտ ձայնդան ի քո ասր.
զկնճան զոգան ասպէ ասպիկ նեանցն ՚ի
վերայ ընտանեացն անդամոյն. ասպ ։
Ընտանեացդ բազմութիւնդ ազգացն
ասէր. ամի ա՛նաեա անտեր զգաճոյ
ցեան ընդ յանհաւատից ասուրն. ար ամ ։
Ար ինձ ՚ի յերկնից և. մարգեացդար
՚ի աբ կոտանի. անճանաչելի քոյին
ծնընդեամբդ. և զմի ամի անտեա
աներ. այլ ազահեա զասպատանին
և սիրտ խայնի քո ։

դկ Ար մատաւոր և յանխտանից քո
ազգ. ընկալ զգածութեայ քո ՚ի բարի.
ընդ հնոցիս ՚ի յաջակողմեան քում
գասիլ ։ Ար ասնիս ինձանաւոր ամ
հա և վերաց. հանդո զհայելս քոյց
ծառայից ։ ամ հայ ։ Յորժամ կարգէ

ամեն ոք ինքն իր հաշուով։

Մարգիտ։

Ո՞ր ոք հանգուցեալ քրիստոս
առաջ՝ որ հանդիսաւ և որդի
մարդեան. և մեզ մեղաւորացս՝ շնո-
րհեա միմտութիւն յանցանաց։

Գարուն։

Ի՛ և խոստովանեան զմեր ասա։
Վա՛ն հանգուցեալ հոգւոյն ա-
զաչեցուք զիմիմէն մեր քրիստոս՝
զի զնոսա ընդ արդարան դասեցի.
և մեզ կեցուսցէ շնորհիւ որդ-
մութեան իւրոյ։ Ամենակալ տէր։
Տէր ողորմեա. տէր ողոր. տէր ո։

Աղօթք։

Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխակ
կամ և բարեգութ՝ զմեզ քո արար

չեւան սիրուել ՚ի հոգիս հանդուր-
ցեալ ծառայից քոց : Յիշեա յա-
ւուր մեծի դատաստանի սիրելի
քոյ : Ընդ արժանի տրտմութեան
քառութեան և թողութեան մե-
ղաց : Վասառութեալ պայծառացո
զնս ընկալեալ մարդասէրն աստուած,
՚ի հանգոյս բարեւարի կամաց իւրոց.
մեր մեղացն և բազում յանցանացն
թողութիւն շնորհեացէ. ՚ի չարեաց
փրկեացէ. ՚ի մեղաց պահեացէ. և
նմա փառք յաւիտեան. ամէն :
Օրհնեալ թագաւորութիւնն հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ
և միշտ և :

Մաղթանք :

Օ աստվածերգութիւնս և գաղտիչ
նըս ընկալցի մարդասէրն աստուած,
՚ի հանգոյս բարեւարի կամաց իւրոց.
մեր մեղացն և բազում յանցանացն
թողութիւն շնորհեացէ. ՚ի չարեաց
փրկեացէ. ՚ի մեղաց պահեացէ. և
նմա փառք յաւիտեան. ամէն :
Օրհնեալ թագաւորութիւնն հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ
և միշտ և :

եւ ասի ժամանակ ըստ կարգի առաջի պահոց, և ածելից
սէրուբեականաց, և ամենայն սրբոց:

Որ՝ի հօրէ առաքեցար վրկիչ եւ պահ
մարգարէացար՝ի սրբոց կուսէն, որ ե
վասն մեր՝ի յերկինից իջեր և լու-
սաւորեցեր զտիեզերս: Օ՜ խաղաղա-
գործեալ զօրութիւն քո առաջի մեզ ասէր, որ
խաղաղութեանց եւ զգայութեան
զատէր:

Որ քոյս անձնայն միտս անցանես, դշ
զիսաղաղութիւն քո առաջի առաքես որ
մեզ հանապազ զքեզ աղաչեմք: կր
Վասնորոյ արդ և քանզ առաջի
և անմահ կուսի, որ յանձն առեր
մարգարէանալ՝ի սրբոյ հոգւոյ առաջի
ծառնէն և՝ի միշտ կուսէն. անեղո
զիսաղաղութիւն մարդ եղեալ խաչեցար
քրիստոս ած մեր, մահուամբ ըզ
մահ կոխեցեր. միով՝ի սրբոց եր-
րորդութենէն՝ փառաւորելոյ ընդ
հօր և սրբոյ հոգւոյն՝ միշտ զմեզ:

ծնն Աստուածածնին անհարանցելոյ բանն անեղիցն յղացար և զաստուածն անխմանալի ծնար. զանպատրաստելին՝ ի գիրկս քո բարձեր. նըմա անդադար բարեխօսեա վասն անձանց մերոց:

ծնն Աստուածածնին զբեզ խոստովանեալ նեաւ երիւրատէ եկեղեցի ուղղափառաց. քանզի՝ ուր քերովբէքն բազմաչեայք և ամօքք հրանիւթք և վեցմեւեան սերովբէքն նայիլ ոչ իշխեն, կրեցեր անսերմնապէս զանապականութիւնն՝ ի յարպանդի քում տալ աղախին զեր. և ընդ նար պատէպ զմարդ զաստուածն քո լուից զմարդութիւն և կեանք անձանց մերոց:

ծնն Աղաչեմք զբեզ ստուգիւ կոյս մարիամ աստուածածնին՝ բարձրեալոյն զօրութեամբն հովանաւորեալ և սքեռոյն եկաւորութեամբն լուսաւորեալ, որ զամենայն գոյութիւնց ստեղծիչն յղացեալ ծնար անձա-

ռատիս. մարմնացելոյն առ ի բէն
բարեխաւսեա վերստացանել զանձին
նրա մեր։

Ովերտունին այսօր սիմէօն հոգւովն ա՛ն ը
գայր ի տաճարն երեւելով քերով
ձեռս ի վեհապէն, զի որոց Թ֊եօքն
աաւատնեաւ ոչ իշխէին հայել ի
յահեղ վառացն, սա ի գիրկս իւր
բարձեալ համբուրէր համարձակա
պէս և գոչէր որպէս զմանուկ.
և աղերսեալ հայցէր արձակիլ ի
խաղաղութիւն։

Ընակզբնական բանդ աստուած. ի ա՛ն ը
վերջին աւուրս յանձն առեր լինել ա՛ջ
մարդ ի կուսէն. և արարիչդ յա
ւխտենից՝ վակեցար ընդ ժամանա
կաս. սուրբ սէր սրբութեանդ և
անկարօտ մաքրութեանդ. եկիր ի
տաճարն քառասնօրեայ, զօրինացն
կատարեցեր զարդարութիւն։ Օ՛ր
բարձեալ սիմէօնի զանպարապըր
կեղ ի գիրկս իւր հայցէր, որ ար
ձակիւղ ես կատելոյ՝ արձակեա զիս
ի խաղաղութիւն։ Վասն որոյ ընդ

ծերությունն սիրեցին մեղսասիրությամբ
առ բեզ ասէ, ասե՛ ասե՛ ասէ
ողորմութեանց, ի ես ես երևիր և ես
ևս ասաց բոլոր ի վերուստ
ես ասաց ։

ղա՛ Ո՞ղջասիրտս ասե ասած բեզ։ ղա՛
ասէ ղեղեցիկ ննջեսցի՞ սրտիս նման
խոտ ասէր ասած ։ ես և՛ ի բեզ
գանձիս ասէ ասած ասէ ասէ
ասէ, օրհնեա ես ասա՛ ի ջուրջ
բանս կամաս հոր՝ ի վերուստին
անձանց մերոց ։

ղա՛ Յոյժաւ եկեալ կենդանութ՛ ի ծե-
բեզմանն զաղտուս ։ յոյժաւ եկեալ
կենդանութ՛ ի ծերբեզմանն զաղտուս ։
աեւեսաս ես ձայնիւ ասղաբանիւր
ասելով զմեռեալս ասէ եկ արտաքս ։
նախ մեռեալն ՚ի ծերբեզմանէն յար-
եաւ ։ և նոյն ինքն զանմահութեն
արարչեաս եաս ասէ, և
ասաս-ածային ձայնիւ ՚ի ծերբե-
զմանէն կոչեցեր ։ Այսպէս ասէ՝ և մահ
կոնիք ելիցեցուց ասասլ օրհնէ-
ին զանմահ Թագաւորութեն քո ։

Ինչ նման է մեր ասելը, սկսան նայ օրհնել զաստատ քո. օրհնութիւն ի բարձունս, օրհնեալ որ գայցէ ես անուամբ տեառն: Ցնծա երուսաղէմ և գարտարեցարուր զաստատ քո սիօն. քանզի անհա գայ թագաւորդ քո քեզի արդար նաեալ ի յաստանակի նորոյ հեզութիւն ցանելով գոյ մտանէ յաստատ քո: Ոչ մեր ասելիքդ, սկսան նայ օրհնել եկեալ ի յանուն տեառն. որ ունի գմեզ գտղութիւն: «Բրիստոս յարեաւ ի մեռելոց. զանահատութիւնդ գմահ կոխեաց. և յարեալ ամենեսեան հրով մեզ գկեանս պարգեւեաց. նոյն գուրբ և պատուական յարհս տեառն:

Ընդ որ և պատեհ է խորհուրդ մեզ զկենդանարար մեռելութիւն մերոյ. որ առնակիսն ի հօրէ անճառապարտ մարմնացաւ ի կուսէն. խաչի հանդերձեցաւ և կապանս որ մահուանէն իւրով մեզ զկեանս պարգեւեաց շր-

տեառն:

ՅԻՆ Պահել յարեաւ ՚ի մեռելոց քո
առաւած յաւիտենից՝ արարիչ և
յարութիւն ազգի մարդկան. զոր
օրհնեն անդադար զինուորութիւք
հրեշտակաց և ամ զաւրութիւք
երկնից։ Ընդ որս զոչել առեմք
վասք առակաւ յարութեդ քո ասէ։

ՀՄԲ Հայցան վերնական բազմութիւնքն
սեռանելով զքեզ ՚ի հրեղէն կառս
բազմեալ ասրաեալ ասէին. ո՛վ է
սա որ դիմեալ գայ յերկրէմ. և
եկեալ մտանէ վասօք ՚ի վասս,
սէր վասք քեզ։

ՀՄԲ Ով յանդգնասուեմ ամօտ նասխս և
յանմարմնոցն վերսկնիս, անհա
սանելի բանդ ասուսած ՚ի յերկիր
րի երեւեցար ճշմարիտ մարդ. զոր
անօրէնութեանն կատարեալ վիսոր
հուրդ, խաչի և մահու հաճեցեր
ցեր. և զհրաշալի զյարութիւնդ
քո ցուցեր հոգւոյ զօրութեամբ.
այսօր հաղթարձան վասօք ՚ի յեր
կինս և զկուսասծին մարմինդ քո
հրաշափառասպէս լուսազարդեցեր.

զոր տեսեալ եսայեայ՝ նախաձայ-
նեալ ասէր, ոլ է սա որ դիմեալ
գայ երկրէ։ Հայեալ պետուէց
երկնից գոչէին առ միմեանս, Համ
բարձէք իշխանք զդրունս ձեր ի
վեր և մտցէ Թագաւոր փառաց։
Ըստ՝ որ յաւելեալն կարգէ ես և
հզօր, չնորհեա և մեզ հանդիպել
քեզ տամբով ի միաւանդամ քո
դալստեանդ. որ միայնդ ես մար-
դասէր։

Ընտրած զքեզ խոստմանիմբ ըզ հգ
սուրբ հոգիդ և երկիւղածութեամբ.
որ ես պատճառ կենդանութեան
եղեալոց և խաղաղարար աշխարհի.
որ զոգիսոյն Թիւն աշակերտացն
բազում գիտութեամբ լցեր. և ի
հրեղէն լեզուս բաժանեալ անճա-
ռելեօք ցուցար նոցա. առատակեմբ
ասէր խնայեա և կեցո զմեզ։

Ոչխար ի հրեղէն լեզուս բաժա- բշ
նեալ հանգեար յառաքեալն՝ ու-
սուրեալ գնոսա. և այժմ առա-
ջեմբ գքեզ սուրբ հոգիդ ասէ, որ

և ա զգաստանալ կենդանութեան և
զերծ և խաղաղասիրտ առնիմք ,
խնայեա և կեցո զմեզ :

42 Ա՛ստուած սրտից և մեք գիտեմք սուրբ
աստուածդ ընդ հօր և ընդ սուրբ
Հոգւոյդ խոստովանիմք . և հայ-
ցեմք մեզ՝ և ամենայն խոստովանող
զեւտրական խաղաղութիւն . որ
փառք քեզ :

43 Երեսեալ առիր զաղօթս աշակերտաց
ցըն՝ ի Քաւօրական լերինն . և ա-
շակերտացդ զաղհատութեան տալ
զամէնն առնել . զգաստութիւն երես
տացանել՝ ամենայն՝ ի ամենայնի , և ի մի մտաւ
սեան և ի մի եղբայրութիւն : Ընդ՝ և մեք քա-
նասո հօտերս եղեմք ընդ քոյին . քաշ-
մարիտ միաբանութեամբ . աստուած՝ ի մեզ
զգեցեալ . զգեցո և զմեզ զմիաբանութեան
և զկեցո :

44 Ա՛ստուած արարչութեան ամենայնի

կան : Ի՞ սիմ վասն սրբոյ ընծային
զեռ նշանի՝ չնարհեա զերկնային լոյ
խոստումն իմ աշխարհի :

Տէր մեր և փրկիչ յիսուս քրիստոս
սուս , որ առօրեայ ի վիշտս ի ձեռն վա-
ղիւ ճշմարտութեան իւրոյ և հօրն
բազմութեամբ մեծաւ իջեալ յերկինս ,
զօրացոյ զառաքեալսն իւր յերկինից
՚ի դաշն արարեան , ՚ի յայցե-
լութիւն մեծ հոգւոյ քոյ սրտից
հայոց՝ և ՚ի ցուցումն յաւիտեա-
նի սիրոյդ և մեծի ողորմութեանդ
և ակնառութեամբ բանիցեր զիտս
անղնդոց , և հաստեցեր զդուռնս
անդարմանութեանց . ու՛ր և լու-
սաձեւ յօրինմամբ հրաշակերտե-
ցեր զմայր աշտուն մեր զառաքե-
լական , և արարեր զնա շուքմարան
անսպառելի շնորհացդ աստուա-
ծայնոց՝ ՚ի լինել ձոյլ՝ դաստիարակ
և կատարելագործիչ ամենայն եկե-
ղեցւոյս հայաստանեայց : Ընդ
սահեա զնա առատաս , հաստատե

տուն և անասլօտ, ՚ի պայծառացոլ-
դուլթիւն եկեղեցեացս մերոց և
մանկանցս տոլին մինչեւ ՚ի կատա-
րած աշխարհի. յորոց միջոցաւ
ասի առաքեալքն անուն քո. յա-
հիւթեան յայտնելոց ամէն։

եկ Ո՛ Խաղաղութիւն շնորհեա եկե-
ղեցւոյ քում սրբոյ, զխաղաղու-
թիւն և զանշարժութիւն ՚ի մշտնա-
ւոցս պատերսդիկ. և հաստատեա ՚ի մէ
հաւատս զհամաձուլիկ եկեղեցի.
զբեզ խոստովանիմք տէր և առ-
ուած կեցո զմեզ։

յօհ Ո՛ յաւուրս պատերազմաց քոց և զգ
կարգեալսն առաջնոյ քոյ
նին խաղաղանալ կարծեալ ոչ՚ի ձե-
ռն ինձն զնախատուածն ՚ի դրախ-
տէն արտաքս ընկէց։ Նա՛և այժմ
զհռօմիսատա անօրէնութեամբ բոլ-
բոլեալ, և բազմելոցն հերձիչ՝
զկաթուղս ոսկւոյ աղջկանն հաճոյա-
ցոյց՝ զի զբոյդ հատցէ զդէտ որ
զամենեցուն ձեռնադրեցեալ զդէտ-
խըն զբիստոս։ Այլ դու որ հանդ

պատճ բարբառոյ ձայն, զոչեաց մեծաձայն զևանգելիսն պարզեաւ զխաչափայտն և զմեծ զողգոթան։ Յնդա այսօր ընծա և զուարճացեալ սուրբ կամաւորիկ եկեղեցի սուրբ յիշատակաւ սրբոյն սուքիասեանոսի նահատակի վիշոյն և եղէգանն։ Ե զմարտիրոսական արիւնն իւր խառնէր ընդ վրկական արեանն քրիստոսի հոսեցեալն ի կողէն։ Ո՛ր ոգոմիւք բանայր զերկինն զոր փակեաց ադամ. և հրեշտականակերպ տեսլեամբ տեսանէր զիերուսաղէմն հօր ի կերպի ադամոյ նստեալ ի յաթոռ փառաց։ Ո՛ր զաստղմանիքն քարանցն տրէտ ըղ ծաղիկս հաստեալ բոլորէր պատ կըս փոխանակ վշոյն և եղէգանն։ Ե՛ զմարտիրոսական արիւնն իւր խառնէր ընդ վրկական արեանն քրիստոսի հոսեցեալն ի կողէն։ Ո՛ր որ՝ զեղուզանցեալ ի փառս աստեղ քան զամենայն սքա՝ հայցէ և վանն մեր ի վերնատունէն զպարգեւս կենաց անվախճանից և զմեծ զողգոթան։

Յորմէնէ ընտրեալ սուրբն սուքիաս

վանեաս, յորովայնէ ընտրեալ ասէն
առ վանեաս. վայ ձշմարիտ առա-
քելական քարոզութեանցն. որ ՚ի
վերայ անօրէն քարաձգողացն առջ
թէր առ քրիստոս առաջադ ա-
սելով՝ մի հաճարիր առցես զայս մե-
ղաւ: Ասէ՝ ՚ի ձեռն առնել զարհա-
ւանեալն չնորհեաս մեզ առ ըզ
մեզ քո զողորմութիւնդ:

ԼԱՒ Ցնծայ այսօր ցնծայ և զուարճա-
նայ եկեղեցի առաք՝ ասելով մե-
ծաւ հանդիսիւ զհանգրուանէն մի-
շաւակաց քո՝ ոմ զերանգեալ ՚ի
հարս առաքն հայրապետաց և լուսա-
ւորիչ տանն Թորգոմայ առաքդ զե
զբեզարիս: Ո՛ քոյով անուանեալ չար-
չարօղդ զաշխարհս ամենայն հի-
ացուցեր: Ընծիւնակ ձգնաւորդ
զհրեշտակեան զարմացուցեր. որք և
զուտ զուտ կերակրէիք ՚ի կերակ-
հասանել՝ ՚ի տեղ հանդիսիւ ուս-
հասանելոյ ձեռանդ ՚ի ձեռին: Ո՛
անհասանելոյս հասեալ զհետ
զբազմացեալ ամենայն իւրոյն զո

ցաւք զհայր և զմայր և զամուն և զտուրբ հո-
գին ի միասին երկրպագեալ միասնոյն էութեան
և անբաժանելի զօրութեան. քան զամենայն
ստեղծուածս արարիչ : Ընդ նմին և զամե-
նայնսիկ զոր ասացաք ի վերոյ, զանձինս մեր
և զամենայն քրիստոսասէր ազգս մեր, զի
ամենայնքեան ի ձեռն նորա ընդունելի լիցի
աղաչանս մեր առաջի աթոռոյ փառաց նորա :
Եւ զի ամենայնքեան ի ձեռն նորա ընդունելի
լիցի աղաչանս մեր առաջի աթոռոյ փառաց նորա :
Եւ զի ամենայնքեան ի ձեռն նորա ընդունելի
լիցի աղաչանս մեր առաջի աթոռոյ փառաց նորա :

զին յաւիտեան ամէն։

լուս Վասիլոս քահանայապետ՝ որ զհաւատս ուսուցեր և զբանակս դիւացն հալածեցեր. մարդեան ուսուցեր քարոզել զերրորդութիւն, սակեցար յաքսիոմեանն. արդ բարեխոս լեր առ աեր վասն մեր։

աբ Աստեղաբեր և վիպագիր երկնային հնչեցին յերկինից՝ ի յերկիր՝ կոչեցիր յորդեգրութիւն զմեզ վերնոյն սիոնի. հաստատութիւնքն հաստատուց և սաղմանքն եկեղեցւոյ. որք ցօղիլ արեան իւրեանց մարդկեցին զմեզ ի քրիստոսէ ուղղափառից. և միշտ հայցեն ՚ի քրիստոսէ զքաւութիւն ոսկորաց անուանց իւրեանց։ Արդ՝ մարգարէ սուրբ՝

խնայեա՛ ի վրէեալ քո ժողովր-
դեա՛ որ միայնակ են մարդասէր։ —
Տէր որ հիմնեցուցեր զեկեղեցի մրպ
քո ի վերայ վիմի հաւատոյ, և
կարգեցեր ի սմա առաքեալս և
մարգարէս, հովիւս և վարդապետս՝
առ ի հաստատութիւն սրբոց. և ձըգ-
նութեամբ վիպոյց զի շնամին սուրբ
վանեցեր. ի խորհրդոյ զեան զա-
պահեա՛ սուրբ ժողովուրդս։ —
Ո հայրապետական զարդարեցեր հայր
աթոռ ի յերկրի, առաքելական ա-
ռեր զպատիւ յերկինսս՝ ծառայ
քրիստոսի, ով երանելի՛ ի հայոց
աստղ հայրապետ։ Կանգնի՛ քո վար-
դապետութեանդ սերմունք՝ բա-
զում պտղաբերութիւն բուսուցին հայկ.
ուրախութեան պատուղ հասուցա-
նելով հաւատոյ լցուս տիրութիւն
շնորհելով. վասն որոյ բարեխօսեա
առ տէր վասն անձանց մերոց։ —
Որպես յեա ստաւածատէր թա- թիւ
գաւորին խոյակել ի զեկիսայ յարոյց
ած զյուխ՝ որ զամենայն կատաշ

տուլթիւնան ՚ի բաց ընկեց. որպէս և զբարեպաշտան կոստանդիանոս. որ զարիոսի զմոլորութիւն խափանեաց. և զմեծն Թէոդոս յարոյց առաջ ծային նախանձուն վառեալ ընդ դէմ այնոցիկ որք զբուբ հոգւոյն հայհոյէին: Ընդ՝ ոմ առաջնոյն եաւ և ուղղափառ առաքեալ Թադէոս, որ ՚ի մարդատաշտ հայհոյութենէ. զի և մեք ասողութիւնք դիւշատակ քո՝ խնդրելով ՚ի քրիստոսէ զհաշտութիւն Թիւրն և զմեծ զտղութիւն:

<u>Թուղ</u> Ասէին յետ առաքելոցն զրաբիներ եղեալ, որ զաւանդեալն ի նոցանէ՝ որ զամենայն առաքելոցն զրոյսն՝ որ զամենայն զբուբ հոգւոյն հնոյ ժողովեալ զեան ՚ի բաց ընկէց, որպէս և ՚ի նորումն յարոյց զանդրանկին Թադէոս զաւանդեալն առաքելոյ, որ ՚ի հեռաստանէ ծանեալ զերկնաւոր Թագաւորն զբրիստոս. և եղեալ քարոզ առաքելական ընդ ծագս տիեզերաց: Յետ

Ընդին և զմեծն արքայութս, որ իւ-
րում հայեցեալ զդիւրանալ կրա-
պաշտութենեան յաշխարհէս հա-
յոցմանէդայց. և զարդարեաց ձըգ-
մարիտ և ուղղափառ հաւատով:
Ընդ որ առաքեալ և բարե-
պաշտ սուրբ Թադէոս, առաջեա
գնար, ՚ի վերկիր զմեզ յայտնէն բա-
նաւոցն. զի և մեք ոտնեալ զդի-
շատակս քո՝ խնդրեցաք ՚ի քէն ըզ-
խաղաղութիւն և զմեծ զորդրմութիւն:

Ի տաճարի սրբոց և յիշատակի նոցն մար
մարտիրոսացն՝ զձեռս հայեցաբա-
նիլ առաջեմք. բարեխոսութիւ-
տացս և աղօթիւք՝ վերնադատութիւ-
ձեր խաղաղացեալ առաքեսցի:

Ո՛դնաւորք երիսաոսի, որք առանձին ձուն
նաց անօրինացն հաստերեցիք և
զմարգարէն կուռցն խախտանեցիք.
գաստիարակեալք ընդ հրեշտակս ՚ի
յերկինս, ունիք զհամարձակու-
թիւն ՚ի քէն՝ բարեխոսեցէք վերացա-
նել զանձինս ձեր՝ զձեզ աղաչեմք:

ԻԵ Ալք ծադեցան մեզ յարևմտից ոչ
սէս զարեգական, և լուսաւորեցին
համանգամայն զաշխարհս հայաս
տանեայց. փարատեցին զխաւարն
անգիտութեան կռապաշտութե.
և լուսաւորեցին զամենայն հոգի
հաւատով աստուածգիտութեան։
Սոցա բարեխօսութեամբն քրիստոս
աստուած՝ պարգեւեա աշխարհի
քում զխաղաղութիւն. և ան
ձանց մերոց զմեղաց թողութիւն.
որպէս մարդասէր տէր։

ՃԻԶ Ո՛յ յաղթանակ ձեր ղհանդէս զբ
արձացեալ ոծնէ եկեղեցի նր.
քանզի սրբութիւն աստուածդ զիս
ուն. և՛ ի մարմնի զանմարմնոյ
ցըն ցուցիք զհանդէս։

ԼԻՆ Ո՛ արանացեալք քրիստոսի եկին
ուր վեսային դասեալք վերին աիօ
նի. խնդրեցէք՛ ի քրիստոսէ զհաշ
տութիւն և զմեծ զողորմութիւն։

ՎԻ. Յաշխարհական՛ ի ճակատամարտին,
ՃՆՆԳ Յաշխարհական՛ ի ճակատամարտին
և՛ ի մեծ պատերազմին ընդդիմա

մարտեալ լինէր անօրինացն պատե-
րազմ։ Իսկ երանելի նահատակքն՝
զմօտութիւն անօրինացն խափանե-
ցին և յաղթողդ ոտան. քանզի՝ ո-
րոց ատացեալ էր զաստուածային
զօրութիւն, ոչ ժուժկալէր նոցա
մարմնաւորական պատերազմ։ Ըստ՝
քն ած՝ ոտյա բարեխօսութեամբն
խնայեա՛ւ ինձ և ողորմեա։
Օրական և վկայ ճշմարիտ՝ քաջ զինե-
նահատակդ քոյ սուրբդ (Ւգնատս).
որ վախճանակեցեր զմարմինդ ընդ
հոգւոյդ քոմ վրկան. և ոչ ա-
ծեր զմտաս զպատանեալն անօրէն
բռնաւորացն։ Այլ վերին ազգե-
ցութեամբն դիտեալ զայրեցուածն
հոգւոց նոցա, վասն այնորիկ տե-
ցեր զտաճար կռոցն և անարգեցեր
զպաշտամունս նոցա։ Ընդ՛ի յաղ-
թող պատերազմի ոսնդալացս զօր
նահատակութե՛ քոյ, բարեխօսեա
առ տէր վասն անձանց մերոց։
Վնասուն վտասց քոց՝ ի վտասկա՛ քուս
մնիցեն եկեղեցի քո. բրիստոս

վեճասիրեա զայդ ասացեալ. քանզի
Մատաւորութիւն ՚ի բէն դիմեալ
՚ի բերելիսն, ՚ի սերտասիրա նահա-
տակին ՚ի յոմոլի և ՚ի քարկոծից
յերեսս բանտարկութիւն: Ապ և քա-
ջագիտելն զիմաստութիւն, զի սի՛ ըս-
ծեալ ոք բանականաց անցասրիս
սահասեցի, այլ դողալով առաւել
նաբար՝ զինքն ըղերգեալ ՚ի յանխա-
տուածային գանձուցն հոլովից
տղտղակելով ասացեալ ս. քրիստոս: Ո՛վ
սուցս բարեխոսութեամբն՝ ընկալ
և զոգիդ ժողովոյս մերոյ
՚ի յոյս սիրոյդ. քոյ՝ սուրբ վաստ-
տեցեր:

Ապ ՚ի վերայ քերոմէէցւոյն հանդէս
ձեռ, ինչե ՚ի բաժինն և վիճեցեր
զերիս մանկտունն ՚ի հոյակ բանաւէ:
Ապ առատակերտիլ գոչէին երդ նոր.
սամ գոյժ օրհնեցէք և բարձր ա
լսելք: Ծառատար վաստ և արա
ծիչ բոլորից, ոչ մարդատեսիլ զի
Մատար ՚ի աչ մանկտունն և վիճե-
ցեր զերա ՚ի բոլորիցդ բացայ. ապ ա

նարեկացին զբռնութիւն մատաւարին
և չիջուցին զգօրութիւն հրոյն. ընդ
նոսին եմեք քեզ վերատացեմք,
վրկեա զմեզ ի հրոյն յաւիտենից։
Օ՛ի զոս միայն ես բանմատուիմ
ասէր՝ քեզ վատք յաւիտեան ամէն։
Օ՛ որ օրհնեն անուանդ ճայնիւ ի հրշ
մանաւանդ զօրութիւք՝ երկնատուր նոյ
հայեսուիմք. հրեշտակք և հրե-
բեշտակապետք. աղտուք և սերու-
թիւնք. իշխանութիւնք և պետու-
թիւնք. սերովբէք և քերովբէք՝ և
ամք օրհնեացուք զնոյն ամենասուրբ
երրորդութիւնն և զմի տնօրէնին։
Ա՛յսօր երկրատուս երեղեցւոյ քա հրշ
հանդիսապետութիւն, ցնծայ հրա-
շափառապէս՝ երկնատուր քահա
նայապետութեանդ կատարելով
զօրանախմբապետն ողս։ Ես ընդ
անճառիմաստից և հոգեկիցս գա
ստեղ՝ և ամք մարմնականքս և հո
գեղէնքս հանդիսանալ փառա
բեր զիտեցողն ի գէնդ։
Ես ով ոչ պատրիլ և մոլորիլ

մեծ հրեշտակապետութ բարձրելոյն.
և ամենայն զինուորութիւնք երկ-
նից, որք կայք միշտ առաջի աթո-
ռոյ սուրբութեանն. անդադար բա-
րեխօս լերուք վասն մեր առ տէր,
վերաբերել զմեզ զամենեսեան ընդ-
ձեզ յերկինից արբայութիւն. և մի-
ապ բարեխաւսել երդել զիսուս։

ամ Խարեխաւսութիւ սրբուհոյ աստ-
սէց ուածածնին, սրբոյն յովհաննու կա-
պտաւին, սրբոյն սուրբ[illegible]
խաչիային, և սրբոյն գրիգորի մե-
ծոյ լուսաւորչին. և սրբոց առաքե-
լոց և մարգարէից, հայրապետաց
և վարդապետաց, մարտիրոսաց և
խոստովանողաց, ճգնաւորաց և կու-
սանաց, նահատակաց և միանձանց
և ամենայն սրբոց քոց հնոց և նո-
րոց, յայտից և անյայտից, որոց
այսօր է յիշատակ. զխաղաղութիւն
և զերկնային շնորհսն քո պար-
գեւեա մեզ մարդասէր տէր։

քրդ Եւ խոհարարութիւն զտէր աղաչեա-
ցու։ ընկալ կեցո և շնորհեա։

Օրհնութիւն և վաստք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խրատ : Ընթերցող, ճանդիսան, պետականդատաւորին, վարդապետին, վերակացուին, և ամենայն պօնիչ առաքառաջնորդին՝ ճարտար գոլոն այս է :

Այնժամ ասէ ամէն իմ. և այլն, 197 :

Ընտրեալ, ծաղկալարդին, հոգւոյ գալստեան, խաչ է, երկնչող, և ամենայն հնարաւէտ՝ ճարտար գոլոն այս է :

Տէր Թադէոսէից՝ զվայելչութիւն պգեցեալ, զգեցեալ տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհն՝ զի մի տա՛ սանեցի. պատրաստ է ամէն քո՝ յանկընել յաւիտեան դու ես :

Ամբարձան գետք տէր, և ամբարձին գետք զձայնս իւրեանց. և յայրուցեն գետք՝ ի գնացս իւրեանց :

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի եղեն զբօսանք ծովու :

Սքանչելի ես դու տէր՝ ի բարձունս. նըս, վկայութիւնք քո յոյժ հաւատացան :

Տան քում վայել սրբութի տէր՝
լինի երկայն աւուրս։
փառք հօր և որդւոյ և։

=====

Օրհնեալ ինձ ի հոգւոյ գալուստն՝ այս է ճաշու-
կոնն։

Պատեա երուսաղէմ զտէր։
և օրհնեա զաւուրց քո սիօն։
Օ՛ի զօրացոյց զնիւս դրանց քոց, և
օրհնեաց զորդիս քո՛ ի քեզ։
Ո՛ եդ զսահմանս քո՛ ի խաղաղութի։
պատուրատու զքեզ ցորենոյ լցոյց զքեզ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր, վազվաղ
լինիցի պատգամք նորա։
Դնէ զձիւն որպէս զաստր, և զմէգ
որպէս փոշի ցանեաց։
Արկանէ զսառն որպէս պատառս. ա-
ռաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կենալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա,
շնչեսցէ հովիւք՝ և գնասցեն ջուրք։
պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զար-
դարութի և զիրաւունս իսրայէլի։
Ոչ արար այսպէս ամենայն ազգաց՝ եր, և
զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոյն։

ایشانرا بسیار دوست میدارد و ایشان نیز او را دوست میدارند ۰ ۱۷ و
چون او را بدیدند بدو گفتند ای استاد کجا منزل میکنی ۰ ۱۸ بدیشان
گفت بیائید و ببینید پس رفتند و جائیکه منزل میکرد دیدند و آن
روز نزد او ماندند و قریب بساعت دهم بود ۰ ۱۹ یکی از آن دو
که سخن یحیی را شنیده از عقب او رفته بودند شمعون پطرس
برادر خود را پیدا کرده بدو گفت مسیحا یعنی مسیح را یافتیم ۰ ۲۰

(۲۰) وقتیکه یسوع را دید گفت ای شمعون پسر یونا تو
کیفا خواهی شد یعنی پطرس ۰

(۲۱) روز دیگر چون یسوع خواست بجلیل برود فیلپس را
یافته بدو گفت از عقب من بیا ۰ ۲۲ و فیلپس از بیت صیدا
شهر اندریاس و پطرس بود ۰ ۲۳ فیلپس نتنائیل را یافته بدو
گفت موسی در تورات و انبیا نیز او را نوشته یافتیم یعنی
یسوع پسر یوسف ناصری را ۰ ۲۴ نتنائیل بدو گفت آیا از
ناصرت چیزی خوب میتواند بیرون آید فیلپس بدو گفت بیا
و ببین ۰ ۲۵ یسوع نتنائیل را دید که نزد او میآید و درباره
او گفت اینک اسرائیلی براستی که در او مکر نیست ۰ ۲۶
نتنائیل بدو گفت از کجا مرا میشناسی یسوع در جواب او
گفت پیش از آنکه فیلپس ترا بخواند وقتیکه زیر درخت
انجیر بودی ترا دیدم ۰ ۲۷ نتنائیل در جواب گفت ای استاد
تو پسر خدا هستی تو پادشاه اسرائیل هستی ۰ ۲۸ یسوع در
جواب او گفت چون گفتم که ترا زیر درخت انجیر دیدم
ایمان میآوری بزرگتر از این خواهی دید ۰ ۲۹ و بدو گفت

զապիկս զերծոնըս զըժոխից խոտաչ
կեաց. եկեղեցւոյ իւրում զգիցոյց
զմեծ վայելչութիւն. միաբանու։

Հրեշտակապետաց։

զկ Ո՛յսօր ուրախացեա՛ ով եկեղեցի՝
բրխատոմ. ուշնէ խընդութիւն զսօն
վերինն երկնաւորէմի, սըրբաւոց
ձայնիւ փառաւորել լոյ զգ։ Ո՛յ-
սօր համաձայնեա՛ր ոգիք սիոնի՝
երկրայնոց. ուշնիւ զուարճանա՛ն
որդւոց անդրանկից վերի՛ն սիոնի.
սըրբա։ Ո՛յսօր դասք անմարմնոցն
երգս առեա՛ր պարե՛ն ընդ մարդ-
կա՛ն. զերդըս հոգեւորս յանմահ
վեճայի՛ն յաւուպա՛տս. սըրբա։

Մարգարէից։

զա Ո՛աւագայն մ՛նձառ լուսոյ անձ
բնեալ աէրմ՛թիւն. յաւաջա-
գոյն հրաշագործ երկոսո՛ւթիւն
մարգարէից. ի՛ջանելո՛վ ի սառնիս
աւազանն տնօրէնութեամբ։
Որբ զգաստաձա՛ր հաւատոյ հիմնել

ցուցին ընծրհօք սուրբ հոգւոյն.
յոր եմոե զանձն առաւած եօթեն
պիեան ձաւազայիթիւք. ինչանե։
ընթերեցիւ յաչխատրհի ձլշմարիտ
մարդելոե թեամբ. զոր քարոզեցին
մեզ հրաւիրողքըն համազոյ հօր
և հոգւոյն. լուսաւորելոյ ըզսիրե-
զերս աւծեալն անծրկնուիթեամբ։

Ամենայն չորեքշաբթի պահոց և աւետից։

փաւաբանուիթիւ աւտքեմբ քեզ <u>դկ</u>
հայր երկնաւոր. յիշեա՛ զնըմջե-
ցեալսըն մեր, և հանգո ընդ ա՛բրա
քր։ ոլ էակիցդ ես հօր և հոգւոյ
ւրդիւ՛ւ վիաճին. յիշ։ ոլ վառաւ-
կիցդ ես հօր և որդւոյ հմդիւ՛ւ
ճլշմարիտ. յիշ։

հինգշաբթի Աւտքեաց։

ոլ սիրոդ ինք աղաչին աղաչա- <u>ակ</u>
ծոց քրիստոսի սուրբ աւաքեանքը.
բարեխօսեցիք աւ ամէն վանըն մեր։
ոլ քարոզ ինք ընդհանուր սիրէ
զերաց քրիստոսի սուրբ աւաւ։ ոլ

ալրամ կու էք առեալք եկէղեցւոյ
բրնատոմի տուրբ առաւ։

դի Ո՛ր անակնկալն յետու ելիւր յաշ-
ուր խարհս. մնրմնացար ՚ի կուսէն յա-
ղաւս մերոյ պատուոյ. համարձա-
կեալ մերձ ՚ի հօրէ
մեր ։ Ո՛ր ՚ի հօրէ
լուսոյ լոյս ծնօղացար մերձ և՝ կենաք.
մաածմէն որէ հօր համարձոյակից.
հաճ ։ Ո՛ր ՚ի վերէն ես քան զամենս
ի գհաւրհուրդս. և խաչէ հանեալ
եամ փրկութեցեր ընդ ամենեզերս. հաճ ։

Ե՛բրայական՝ յորմէ առնուն ոչ պօնէացին, երկու-
բան, երեքշաբան, հինգշաբան՝ պայս առաւ ։

գշ Ո՛րպիսուն ամատուած. յիշեաւ բա-
ներնջեցեամբն ՚ի սբ առնդրէ քր ։
Ո՛զգինս արեամն քր սբ. յիշեաւ բա-
ի հանդս ընդ սուրբսն քր ։ Ն՚ ՚ի
մեռանդամ քր գամբարեանն, ընդ
ներնջեցեամբն մեր յիշեաւ ի։
դի Ո՛ր յանէկից առնդրէ գրաւոյ հոգ ու
տաղտկալից հօր քոյն սուրբ։

Մարտիրոսաց։

կանա առաքելոյ՝ ի հօրէ լսելոյ.
ընձեզ ունիմք բան։

Աւետեաց։

գկ Ո՞ստոստաձագին խորան լուսոյ անե-
ղական արեւուդին կենաց, որ ե-
ղե՛ւ ի սկզբանէ արարչական ար-
դարութենէ, և նստաւ ընդ աջմէ
ի մէջ ցոյց՝ ի խաչա-
ի ձիւնաձիգ ծածկոյթ. ի ներքոյ սիրոյ
ջերմոյ. որ զանձե՛ւ հնար
ածուխեան՝ ի քեզ տարեալ կրե-
ցեր. որով բնութիւնս կիզեալ
ջինջ՝ կրից բոց. ի ներքոյ ս։ կճ՛ն
զանկ տապանակ կտակարանաց նո-
րոյ ուխտից. որում ե՛ւ յերկիր
աւետեաց հրդեալ, հրեալ՝ ի
քեզ տալաւորեալ բանին. ի ներքոյ։

Ձննդեան։

դձ Սո՛ւրբ զաստուածածնին օրհնու-
թեամբ վճռացո՛ւցանեմք։ Ո՛վ ե՛ւ
տաւրդ հրեշտակին աւետաբե՛ր,

ըզծ[illegible]ե[illegible]ւ վրկիչն ՚ի սրտի կու-
սէ՛ն ։ Ա՛մէ՛ն ասրանի լեր բեզկաբեաւդ ։
քանզի տէ՛ր ստեղծանց էր ընդ քէզ ։

Տեառնընդառաջին ։

Ա՛ն բանիմբեզն բան՝ն յանբակեղեն դ
կան ՚ի հօրէ, և սկիզբնաւորեա՛ ՚ի
կուսէն մարմնոյ զգեցմամբ, բանեան
գաւեցա՛ յորմանէ էր ընդ հօր գո
լով, և սահմանեա՛ ժամանակաւ
ծընեա՛լ լինի ա՛՛ստուած և մարդ ։
Ա՛ստեա՛ր ընդ օրինօք՝ անհիւթական
նըն հոգանիւթ գոլով. զի գհոգա-
ծնեա՛լքըս հօրն ընծայեացէ. ա՛ծոլ
գի՛՛ն որ ՚ի ծոց հօր ։ տղայ քառաս
նօրեայ բառնի ՚ի գիրկըս ծերոնեն
էոյն ։ և յայտնապէս ծանո՛ւցանի
ա՛՛ստուած ։ Վա՛նն որոյ և սիմէօն ցըն-
ծայր հոգւովն աղա՛ղակէր ՚ի տաճա-
րին ։ ա՛րդ արձակե՛ս ըզծառայ քո
ստէր ըստ բանի քում ՚ի խաղաղու-
թիւն ։ զի ընդհանո՛ր տեսի ըզ
փրկութիւդ ա՛՛ստուծոյ ։

Ծաղկազարդին։

դկ Ընդունելութեան բանին հօր պ՚ի վերայ քեռայրելուն հանդէպ. այսօր՝ ի վերայ յաւժամակի նորոց ընտրելոյ. ծիրհնեաց տրեղայ ելեալ անցեալ ի Թադեաւտէն։ Յաւուրջ քան զկեսուր։ ի վերայ քառասնից տղեին որ՚ի վերայ քառասնից երեսփոխացն բանին. այսօր՝ ի ծերոց և՝ ի տղայոց վիճաբանութեան. ծիրհ։ Նիկայ նոր ժողովուրդ ընդ առաքեալսն. մանկունցն դատաստանն ի սուրբ ընծայելոյն. ընդառ հրնչեմայն երգով քառասնից քահանայիցն ձայնիւ վիճաբանութեան. ծիրհ։

Զատկին։

ոձ Յարեաւ երիսուսաղէմ ի մեռելոցն։ ամէն տէր յիսուս։ Նիկայ ժողովուրդ ընդ առաքեալսն, երգեցողին՝ ի մեռելոց ամէն տէր յիսուս։ Յարուցեալդ ի մեռելոց ամէն տէր յիսուս. որ զարհուրելիդ քու առաքեալդ մեռայց. ամէն տէր յիսուս։

Համբարձմանն։

ոձ Ի համբարձումն քո մեծի աստուած մի ծայրի

ինչուան նուիրեալ ՚ի Տիրոջէ ու հայրապետ ՚ի Քրիստոսէ, ամենասուրբ
կաթուղիկոսն Հայոց, տալով նմա զիշխանութիւն ձեռնադրելոյ զեպիսկոպոսունս ի
ամենայն գաւառս Հայոց, համաձայնութեամբ ինչուանն Վրաց, որ
մերոյ լուսաւորչի վիճակ էր ի վերայ, ի ժամանակի ՚ի վերայ ասելոյ. առ ինքն
ի Թագաւորի վանսայ. ինչուանն աշխարհն ի ամենայն սպրդի մարդկան.
հաճեալ:

Գլուխ գալստեան:

Որ ՚ի հայրապետի ՚ի յունական լեզուին եպիսկոպոս ասի, յաւուրսն
յորում ընդհանուր ժողովոյ առաքելոցն ՚ի Տիրոջէ. որ հրամայեաց
ասել ՚ի Հոգւոյն սրբոյ. ընդունարուք զՀոգի սուրբ:

ہے مگر کل ۱۵ کروڑ ۲۵ لاکھ ۔ کل رقم ۱۵ کروڑ ۲۵ لاکھ

ہندوستان کی کل آبادی ۲۳ کروڑ ۔ ہر سو آدمی پیچھے ۱۵ آدمی ۔ ہر آدمی کی اوسط آمدنی ۱۵ روپے ۔ کل آمدنی ۱۵ کروڑ ۲۵ لاکھ روپے ۔ ہندوستان کی آمدنی کا ۱۰ واں حصہ ۔ ۱۰ کروڑ ۲۵ لاکھ روپے ۔ ۱۰ کروڑ ۲۵ لاکھ روپے کا ۱۰ واں حصہ ۱ کروڑ ۲۵ لاکھ روپے ۔ ۱ کروڑ ۲۵ لاکھ روپے کا ۱۰ واں حصہ ۱۲ لاکھ ۵۰ ہزار روپے ۔ ۱۲ لاکھ ۵۰ ہزار روپے کا ۱۰ واں حصہ ۱ لاکھ ۲۵ ہزار روپے ۔ ۱ لاکھ ۲۵ ہزار روپے کا ۱۰ واں حصہ ۱۲ ہزار ۵۰۰ روپے ۔ ۱۲ ہزار ۵۰۰ روپے کا ۱۰ واں حصہ ۱ ہزار ۲۵۰ روپے ۔ ۱ ہزار ۲۵۰ روپے کا ۱۰ واں حصہ ۱۲۵ روپے ۔ ۱۲۵ روپے کا ۱۰ واں حصہ ۱۲ روپے ۸ آنے ۔ ۱۲ روپے ۸ آنے کا ۱۰ واں حصہ ۱ روپہ ۴ آنے ۔ ۱ روپہ ۴ آنے کا ۱۰ واں حصہ ۱۰ آنے ۔ ۱۰ آنے کا ۱۰ واں حصہ ۱ آنہ ۱۰ پائی ۔ ۱ آنہ ۱۰ پائی کا ۱۰ واں حصہ ۱ پائی ۱ کوڑی ۔ ۱ پائی ۱ کوڑی کا ۱۰ واں حصہ ۱ کوڑی ۱ کانا ۔ ۱ کوڑی ۱ کانا کا ۱۰ واں حصہ ۱ کانا ۱ تل ۔ ۱ کانا ۱ تل کا ۱۰ واں حصہ ۱ تل ۱ ذرہ ۔ ۱ تل ۱ ذرہ کا ۱۰ واں حصہ ۱ ذرہ ۱ بال ۔ ۱ ذرہ ۱ بال کا ۱۰ واں حصہ ۱ بال ۱ بھیڑ ۔ ۱ بال ۱ بھیڑ کا ۱۰ واں حصہ ۱ بھیڑ ۱ گائے ۔ ۱ بھیڑ ۱ گائے کا ۱۰ واں حصہ ۱ گائے ۱ ہاتھی ۔ ۱ گائے ۱ ہاتھی کا ۱۰ واں حصہ ۱ ہاتھی ۱ اونٹ ۔ ۱ ہاتھی ۱ اونٹ کا ۱۰ واں حصہ ۱ اونٹ ۱ گھوڑا ۔ ۱ اونٹ ۱ گھوڑا کا ۱۰ واں حصہ ۱ گھوڑا ۱ گدھا ۔ ۱ گھوڑا ۱ گدھا کا ۱۰ واں حصہ ۱ گدھا ۱ بکری ۔ ۱ گدھا ۱ بکری کا ۱۰ واں حصہ ۱ بکری ۱ کتا ۔ ۱ بکری ۱ کتا کا ۱۰ واں حصہ ۱ کتا ۱ بلی ۔ ۱ کتا ۱ بلی کا ۱۰ واں حصہ ۱ بلی ۱ چوہا ۔ ۱ بلی ۱ چوہا کا ۱۰ واں حصہ ۱ چوہا ۱ مکھی ۔ ۱ چوہا ۱ مکھی کا ۱۰ واں حصہ ۱ مکھی ۱ مچھر ۔ ۱ مکھی ۱ مچھر کا ۱۰ واں حصہ ۱ مچھر ۱ جوں ۔ ۱ مچھر ۱ جوں کا ۱۰ واں حصہ ۱ جوں ۱ لیکھ ۔ ۱ جوں ۱ لیکھ کا ۱۰ واں حصہ ۱ لیکھ ۱ رتھ ۔ ۱ لیکھ ۱ رتھ کا ۱۰ واں حصہ ۱ رت

ասելութեան զամենայնէն մեր ։ Նոյնպէս
մոռնալու է հեղինակութիւնը տպագրեն.
յանուն նոր ցնծութեան մարդկութ
եան հեռատեսութեան ։ Նրանց յիշ ։ Ն՝ասպետութ
ընդդեմ մեքենայական ասելով եւ
աւել ։ Եւ հայոյ յիշատակարանը գրքի
եաց ։ Նրանց յիշ ։

Փոխան Առաւածաճնեի ։

Ընդհատակեայ ծանրի , ա՛նգամ <u>բձ</u>
պարտ շահագործել վերաբերեալ
յանդամային յեղաւեայ ։ գրչեզեստի
ան կանխաւ վերադիջեաց ծօրեն
արվին շնորհաց հոգւոյն ընդունակ
ան պէս ։ աստուածամարդկեն ես
կոյս գրչեզրմանցն համեմք ։ Նոյ
վերջ ձայնակ պիտոյն բանաւոր
բարձրեայ յոյսի կիմացաբ մեզ
պիտոյն ա՛նդրադառնալ յոտնակոխ
ելոյն ի ձայնակոչ գրչեզրի ։ պիտեսն հիմնա՛ն
պատմութիւն սուրբ ներ՛ն գրեան գրչեզ մեզ ։

Խոշոր։

ԻԴ Յանդիման լինելոյ օրհնեալ Թէ միշտ՝ և
բարձուն երկեցուք. Լսատ՝ ՚՚ա՚՚
ուրին քրիստոսի հաւատացեալ ժո-
ղովուրդ։ Այր եկին՝ ի լուսաւորել
զընտրեալ սե զհեղեղեցի. և այլ ՚՚ա՚՚
սակաւաց սուրբ խաչիւն. Նրման ըզ
փառս երկեցուք։ Ոյսօր մի մեր
տօնեցուք զնաւա կատարս սե խոշ
լին. և մի ՚՚ա՚՚ ինչ զանազան
փառք մ պատե յանխտեան։

Տապանակին։

ԻԵ Որ՝ ի սկզբան՝ խնամատարեալ
հաստատեցեր զհինգերեցի հօր խնամա-
տարն. զոր նախատիպեր առաւ
լեալ նշանակեալ մովսէս խոշո

նաեւ երկնայհանդերձն ’ի սինամ լե-
լին . լուսատուքսիմ վատօքն ար-
ատ՚՚ծոյ : Ար լցկատհ՚՚լոյ անատա-
կան անօրէնութեանդ . զի ’ի սըրբոյն
կու սէն . ատլատուքսիմ տատանայն
ատատածայլին ուխտին կատարա-
նայ քան զայնոսիկ ատատածայլին
եամ նոր խորհիկն . օրհնութիւն
քեզ տէր երկնցոյ ն ամ՚՚նիցդ :

Եկեղեցւոյ :

Ար հատատեցեր բանիւ զեկեղե- դձ
ցի զի զրխատոծս , ’ի վերայ ատաքե-
լանան վիմի . երկել ’ի ամած զերկըս
հոգեւորս : կանգնեալ ’ի սմա ա-
զան սըրբութիւն , բաշխէ զմարմին
իւր և զարիւն . և այլ ’ի սմանէ

ամեն նորոգութիւն, ի մեծութիւն
ամենայն մերոց: Իջեալ հոգւոյն սըր-
բոյ, այլաբանական երեւմամբ. ի
վերայ մարմնոյ և արեանն Քրիստ.
ի բաժակէութիւնն հոգւոց մերոց:

Հայրապետաց:

Ա Յսօր երկնայինքն ընդ մեզ ուրա-
խութիւն մեծ ունին. զի հրեշտա-
տաց մանկունք՝ բաւնս, և ընդ հրեշտա-
կանցն զոհս վերակարդեցան: Այսօր առաքելոց և մարգարէիցն
գաղթ, ուրախութեամբ դէպ դրախտն վե-
րին ահաւոյիդ. ի հրեշտակի ստե-
ղարտաւեստ՝ բաւնն. զի զհամատիցդ
նոցին զհարցդ յայտնեցին զհաւ-
հոմութիւն: Այսօր քահանայք և պաշ-
տօնեայք ստեղ եկեղեցւոյ, վերա-
պատեն զհրեշտակ ըզ վարդա-
պետացն. պրոկլոսարեցայն երկ-
նային շնորհօ՝ բաւքն. երգեն ընդ
նմին զհատս յաւիտեան:

Սուրբ աՀ, աբ և Հզօր, աբ և անմահ : Ողորմեա՛ ած պաՀպանել : Տէրն Հետ
ի՛ և ես խաղաղութեան զՀէր ա : քրզ
Վ՛ան խաղաղութեան աՀեղոյն աշխարՀի, և Հաստատութե սրբոց
եկեղեցւոյ, զՀէր աղաչեսցուք :
Վ՛ան մա սուրբ և ուղղափառ ե
պիսկոպոսաց, զՀէր աղա :
Վ՛ան Հայրապետին մերոյ տեառն
(այս անուն) կենաց և փրկութեան
Հոգւոյ նորին, զՀէր աղա :
Վ՛ան վարդապետաց՝ քահանայից
սարկաւագաց՝ դպրաց՝ և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ, զ
տէր աղաչես :
Վ՛ան բարեպաշտ թագաւորաց՝ և
պաՀպանել իշխանաց, զօրավարաց՝ և
զօրաց նոցին, զՀէր աղա :
Վ՛ան Հոգւոցն : Ի՛ և ես : Օ՛անձինս :
Ողորմեաց :
Մաղթանք :
Օ՛ ի ողորմած և մարդասէր ես աՀ
գոլով. և քեզ վայել փառք հա
խոստովանիլն և պատուել . այժմ և :

Աղմոս ճաշու՝ որ ասի յինանցին, յաւուրն երեք փոխ.
զի ինչ՝ ի հոգւոյ գալուստն ձգ փոխ աղմոս տալի
վճարեսցի: Ւն ասին փոխէ վերջն երեք ալելուիա ասաս:

Երանելեալ է այր որ ոչ գնաց ի
խորհուրդ: ալելուիա. ալելուիա. ալէ:
Ընդէր խռովեցան հեթանոսք: ալէ:
Տէր զի բազում եղեն նեղիչք: ալէ:

Համբարձմանն՝ ճաշու ասղմա կգոտի:

Յամբարձաւ ած օրհնութեամբ.
և տէր ձեր ձայնիւ փողոյ:
Ծափս հարէք ամ հեթանոսք,
աղաղակեցէք առ ած ի ձայն ցընծ
ծութեան: և այլն. (ազ. խզ):

Ընթերցուածս ի գործոց Առաքելոց:

Ընդէ՞ր ապաշտեմ զհայրենի առա
ւածն. հաւատացեալ ամենայնի
որ ինչ յօրէնս և ի մարգարէս գրե
եալ է: Ունիմ յոյս առ աստուած.
որում և դուքս իսկ ակնուն՝ թէ
յարութիւն լինելոց է արդարոց
և մեղաւորաց: Յորում և ես իսկ
ձգնիմ, անխափ միտս ունել առ
աստուած և առ մարդիկ յամենայն

ժամ: ի բազում ամաց տղայութիւն
ելի առնել յապդղ իմ. և եւտու
պատարագիս . որով գոհն զիս
սրբեալ ի տաճարին :

Հոլոց գալստեան Քրիստոս սաղմոս կոտդ :

Ելի քո բարի առաջնորդեացէ
ինձ ի յերկիր ուղիղ :
Տէր լուր աղօթից : ևայլն . (սղ. ՃԽԳ) :

Տապանակին Քրիստոս սաղմոս կոտդ :

Ելի տէր ի հանգիստ քո՝ դու և
տապանակ կուսակի սրբութեան քո :
Յիշեա տէր զդաւիթ , և զամենայն
հեզութիւն նորա : ևայլն : (սղ. ՃԼԱ) :

Վարդավառին Քրիստոս սաղմոս :

Տէր ոմ կացցէ ի խորանի քումմ, կամ
ոմ բնակեսցէ ի լեառն սո քո :
Որ գնայ անբիծ , գործէ զարդարութիւն ,
ճշմարտութեան ի
սրտի իւրում :
Որ ոչ նենգաւորեաց լեզու իւ-
րով, և չար ընկերի իւրում ոչ ա-
րար :
Նախատինս ի վերայ նաւոչ

առնու. ապհասարհեալ է առաջի
նորա չարագործն։
Օ՜երկիւղած առեալն վարձս առ
առնէ. որ երդնու ընդ ընկերի իւր
տուժ և ոչ ատէ։
Օ՜արծաթ իւր՝ ի վաշխու ոչ տայ,
և կաշառս՝ ի վնաս անմեղի ոչ
առնու. որ զայս արասցէ՝ նա մի՛
սասանեսցի յաւիտեան։

Վերափոխման աստուածածնին՝ ձայնս սաղմոս կթոդ։

Երկ ար՝ի հանդիստ քո՝ դու և տա
պանակ կտակէ արքունեան քո։
Յիշեա տէր զդաւիթ և զամե։
նայն։ (սղ. ճլա)։

Սուրբ խաչին՝ ձայնս սաղմոս կթոդ։

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց
քոց. և եառուր ուրախութիւն սրտի
ոխից մերոց։
Ի կարդալ իմում լուսաւր լինիցէ աստ։
Նա այլն։ (սղ. պ)։

Շողակաթին և այլոց եկեղեցեաց ածին՝ ձայնս սաղմոս կթոդ։

Ընտրած հիմունս էարկ նոքա յա
ւիտեան. ընկալաւք ածս զղողմունքի
քո՝ ի մէջ ժողովրդեան քոյ։

Անձ է տէր, և օրհնեալ է յոյժ
’ի քաղաք աստուծոյ մերոյ, ’ի լեռն
ըրնտուրը նորա : Ա այն : (սղ. խէ) :

Աւետեաց Աստուածածնին՝ ձայնս սաղմոս կոտրտ :

Տէր՝ ասացէ՛ ղէսան , շյք աւետարար
նեն զօրութ-եամբ բազմաս :
Յարիցէ աստուած՝ և ցրուեսցին
ամենայն թշնամիք նորա , փախիցեն
ատելիք նմ յերեսաց : Ա այն : (սղ. կէ) :

Ծննդեանն Քրիստոսի՝ ձայնս սաղմոս կոտրտ :

Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու ,
և ես այսօր ծնայ զքեզ :
Ընդէր խառնեցան հեթանոսք . և
ժողովուրդք խորհեցան ’ի անօտխս :
Ա այն : (սղ. բ) :

Քառասնօրեայ պալատեանն Քրիստոսի՝ ձայնս սաղմոս կոտրտ :

Տեսին ամենայն ծագք երկրի զը
փրկութիւն աստուծոյ մերոյ :
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն
նորո . զի սքանչելիս ա : Ա այն : (սղ. զէ) :

Մեծի սղպոմեանն որ է Յարուցարուին՝ ձայնս սաղմոս կոտրտ :

Ելինք ցնծացեն առաջի տեառն ,
զի զայ զի հասեալ է տէր ’ի դա
տել զերկիր :

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութի՛ւն ասա՛ղն։
և այլն։ (սղ. ղէ)։

Հաւատացից ևիւբահիւ, ՃաշՇ սաղմս։

«Բնեղ վայելէ օրհնութիւն առաջ աւազ՝ ի սիօն, և քեղ տացին ա՛ղօթք յերուսաղէմ։

Լուր աղօթից իմոց, զի առ քեզ ամենայն մարմին եկեսցէ։

Բանք անօրինաց զօրացան՝ ի վերայ մեր. և զամբարշտութիւնս մեր դուն քաւեցես։

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար, նստանի զաւր ընտրեցեր և ընկալար, և բնակեցցին՝ ի գաւիթս քո։

Լցցուք մեք՝ ի բարութենէ տանդ քո՝ սուրբ տաճարիդ քո՝ սքանչելի։

Լուր մեզ աստուած փրկիչ մեր, յոյս ամենայն ծագաց երկրի, և որ՝ ի ծով հեռի։

Ի պատրաստէ զերկինս զօրութիւն հաստատեալ. և զպեցեալ է զօրութիւն։

Ի խառնեցուցանէ զվերծուխն ծովու, և զձայն ալեացն նո՛ր ցածուցանէ։

Խռովեցան հեթանոսք, և երկիցեն

բնակիչք երկրի՝ ի նշանաց թագ։
Յեւ առաւօտուն՝ ընդ երեկոյս
զատարձացին. հայեցար յերկինս՝
արբեցուցեր զնա, և բազում ազ
գաթեր զմեծութենէն նորա։
Վասն այ լի եղեւ Տուրբ. ասաց
բաւական արտերք զկերակուր նորա,
զի այսպէս է պատրաստութիւն։
Օձակօս նորա ածեցուցեր, և քա
ղած նորա։
Զուր արտերք զարմանալս նորա։
Ի ցօղել նորա զատարմ երկնի բազ
նորա. օրհնեցին ազգք ամենայն
քաղցրութեան բդ։

Վասն ամպոցն որ ի վերայ Տուրբ, և զատարմանալի գործոցն նորա։

Ընտրեաց զքնծութիւն գործեցին, և գործեցին խոյք մարգեաց։
Յովիւք բազում արտացեն զքնծ
եան աղաղակեցեն և օրհնեացեն։

Հրեշտակապետաց՝ Ճաշու սաղմոս կոչէ։

Ո՞ արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և
զպաշտօնեայս իւր՝ ի հուր ի վառեալ։
Օրհնեա անձն իմ զտէր. տէր ած

իմ մեծ եղեր յոյժ : Առակ. (ա. ճգ) :

Առաքելոց և մարգարէից՝ ձաշու առջոյ կարդ :

Ընդ առաւօտն երկիր եւ բարբառ նոցա, և մինչև ՚ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա :

Երկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ, և զարարածս ձեռաց նորա պատմէ հաստատութիւն : Առակ. (ա. ժը) :

Հայրապետաց և վարդապետաց՝ ձաշու առջոյ կարդ :

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն, և սքանչք քո ցնծալով ցնծասցեն : Յիշեա տէր զդաւիթ, և զամենայն հեզութիւն նորա :

Որպէս երդուաւ տեառն. և ուխտեաց եզ ՚ի յակոբայ : Առակ. (ա. ճլա) :

Հանգչին Մարտիրոսաց՝ ձաշու առջոյ կարդ :

Պատուական է առաջի տեառն մահ սրբոց իւրոց. ո՛վ տէր ես ծառայ քո եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո :

Հաւատացի ջրոյ և խօսեցայ, և ես խոտ : Առակ. (ա. ճժե) :

Յօհաննու առաքելոյն ՚ի կաթուղիկէից առաջին թղթոյն ընթերցուած : (գ. 7.)

Սիրելիք՝ սիրեցո՛ւք զմիմեանս, զի

ակր յաստուծոյ է. և ամենայն որ սիրէ՝ յաստուծոյ է ծնեալ՝ և ճանաչէ զաստուած։ Ոչ որ ոչն սիրէ ոչ ճանաչէ զաստուած, զի աստ ակր է։ Ոչ զի յայսմ երևեցաւ սէրն աստուծոյ՝ ի մեզ. զի զմոլին իւր միածին առաքեաց յաշխարհ, զի եղիցուք նմա կենդանիք։ Յայմ է սէրն, ոչ զի մեք սիրեցաք զաստուած՝ այլ զի նա սիրեաց զմեզ մեզ, և առաքեաց զմոլին իւր՝ ի քաւութիւն մեղաց մերոց։ Սիրելիք՝ եթէ այսպէս աստուած սիրեաց զմեզ, ապա և մեք պարտիմք միմեանս սիրել։ Զաստուած ոչ ոք երբէք ետես. եթէ սիրեմք միմեանս՝ աստուած՝ ի մեզ բնակէ, և սէր նորա՝ ի մեզ կատարեալ է։ Ընդ սմա գիտեմք, եթէ մեք ի նմա բնակեալ եմք՝ և նա՝ ի մեզ, զի՝ ի հոգւոյն իւրմէետ մեզ։ Եւ մեք տեսաք՝ և վկայեմք զի հայր առաքեաց զմոլին իւր փրկիչ աշխարհի։ Որ որ խոստովանեսցի

ցի՝ եթէ յիտուս է որպէս առաջ
ծոյ, առաջ՝ ի նմա բնակէ՝ և
նա յառաջ։ Եւ մեք հաւատաք
ցաք՝ և ծանեաք զկերպանաւծոյ՝
զոր ունի առ մեզ։ Աստուած սէր
է, և որ կայ ի սէրն՝ բնակեալ է
յառաջ, և առաջ ի նմա
բնակէ։ Յայսմիկ կատարեալ է սէ-
րըն նորա ի մեզ. զի հանապազ
ունիցիմք յաւուրն դատաս
տանի։ Ո՛չ զի զրկեա և նայն է՝ նոյն
սէն ա և մեք եմք յաշխարհի յայս
սիկ։ Երկիւղ ոչ գոյ ի սէր, այլ սէ-
րըն կատարեալ ի բաց վերժէ զեր-
կիւղն. զի երկիւղ ընդ տանջանօք
է. իսկ որ երկնչին, չէ կատարեալ
ի սէրն։ Մեք սիրեցուք զնա, մին
զի նա նախ սիրեաց զմեզ։ Եթէ ոք
ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զաստուած, և
զեղբայր իւր ատիցէ, սուտ է. որ
ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ զոր տեսա-
նէ, զաստուած զոր ոչն ետես՝ զի-
նի կարիցէ սիրել։ Եւ զայս ասա
տէր ունիմք ամենեցունց, զի որ
զաստուած սիրէ, սիրեսցէ և զեղ-
բայր իւր։

սիրէ զաստուածն՝ սիրէ նա և զերդ
քայլ իւր։

Մեսեդիք՝ ճաշու յինանցն զինի գործոյն, ՚ի ջրի քշա-
թաթին սկսեա։

պ Ոտիեա երտուատրէմ զտէր։
նր օրհնեա զնոց։ և այլն։ (ղշ. ճխէ)։
բ Արձր ատատրէք զտէր ամ մեր. երբ
կիրսպատէք ՚ի լեառն սուրբ նորա,
զի սուրբ է տէր ամ մեր։
Տր Թագաւորեաց, բարկացան ժո-
ղովուրդք. որ նստիս ՚ի քրովբէս,
սասանեցաւ երկիր։ և այլն։ (ղշ. ղբ)։
Տեսին ամ ծագք երկրի զփրկուէն։
Օրհնեցէք զտէր։ և այլն։ (ղշ. ղէ)։ ուր
Ընտուած ողորմեա մեզ և օրհնեա
զմեզ. երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ՝ շբ
և ողորմեա մեզ։
Ա՛նանաչէ յերկրի զձայնատարհս քո,
յաղինս ամ զիրկուս։ և այլն։ (. ղշ. կզ)։ կիր
Բեզ վայելէ օրհնութիւն ամ ՚ի։ ---
և այլն։ (ղշ. կէ)։
Բեզ վայելէ օրհնութիւն ամ ՚ի։ ---
և այլն։ (ղշ. կէ)։ բշ

ԳՀ Տէր ոյսէս զինու հաճութեամբ
քոյ պատկեցեր զմեզ։

Վ Բանից իմոց ուշ։ և այլն։ (սղ. ե)։

Յերիւղ ծաղկաբերին ընկերոանի։

Ընդհատուածս յԵսայիա մարգարէ. (կդ. 1։)

Իակ այս ինչ է որ գիւմեաւ գայիե-
դովիմ. կարմրութիւն ձորձոց իւ-
րոց ՚ի բոստրայ. դեղեցիկ պատմու-
ճանաւ և բուրն զօրութ։ Նա խո-
սիմ զարդարութիւն և իրաւունս
փրկութեան։ Վասն ի՞ր կարմիր են
ձորձք քո. և հանդերձք քո նըմա-
հնձանահարի՞ ընդ հնձանի կոխե-
լոյ։ Հնձան հարի միայն. և ՚ի հե-
թանոսաց ոչ ոք էր ընդ իս։ կոխե-
ցի զնոսա սրտմտութեամբ՝ և ճզմեցի
ընդ զնոսա բարկութեամբ՝ և ի
ջուցի յերկիր. և զամենայն հանդ
երձս իմ ապականեցի։ Օ՛ի հաս-
եալ էր ՚ի վերայ նոցա օր հատուց-
ման. և տա՝ փրկութեան եկեալ
հասեալ։ Հայեցայ՝ և ոչ ոք էր որ
օգնէր. զմտաւ ածի՝ և ոչ ոք էր

որ ՚ի Թիկունս հատանէր. վրիժառ
ինոտա բառնալ իմ և սրտմտութիւն
իմ միայն պիէմ կալաւ: Կոխեցի զոլ
նոտա բարկութիւն իմով. և զենի զնո-
ա սրտմտութեամբ իմով. և ի
ջուցն զնոտա յերկիր:

Մեսրովբ՝ Հաշու՝ պահոց և շաբաթապահոց, նախ քան զԼիքն:

Ընթայրութիւն ք. աւետարանիս ա
ամ յարիսեոնից. և սէրութիւն
ք. ասէ մինչեւ յայդ:
Ղազարէ ինձ սէր, զի աւ.քեզ ա փ
ղաղիեցի զօրհնանապատ:
Բարձր արարէք զսէր ձեր. եւ հ
Կիւրակէ պատուանդանի ոսկի
Նոտա՝ զի սուրբ է:
Տէր Թագաւորեաց, բարիացան ժո փ

զուարթութիւն. որ նաեւ ի քրիստոնէից
սաստիկ երկիր։
ուր Տեսին աւետեայն ծագիք երկրի զգ
փրկութիւն աստուծոյ մերոյ։
վ Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր,
զի սքանչելիս արար։

Սկսեալ՝ Հաշտ աղեաց։

զ Պարձս զերեսս քո ի մեզոյ խնդից, և
զամաւթիսն մեր քաւեա յինէն։
փ Ողորմեա ինձ աստ քան մեծի տերո
մեր քում. քան բազում գթութեա
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ։
գ Լուացի զամէն՝ զոր երկնչին ի նմանէ,
և գնան ի ճանապարհս նորա։
փ Ծիւտաւատիս ձեռաց քոց կերպեցեր.
երանի է քեզ, և բարի եղիցի։
դ Մի խորհեր զիս տէր զի մեծ իմ. և մի
ի ցասումն քում զիս յանդիմանես։
վ Տէր առաջի քո է ամենայն ցան
կութիւն իմ. և հեծութիւնս իմ
ի քէն ոչ ծածկեցաւ։
եշ Մի ընկենուր զիս տէր ի ժամանակ
ի ծերութեան. ի պակասել զօրու

Թեան իմոյ մի ծածուկ գիս։
Ի քեզ տէր յուսացայ, մի ամաչե- փ
ցից յաւիտեան. յարդարութեամբ քո
ազատեա զիս եւ արձակեա զիս։
Ակրծեսցին ինձ զերծուածք իմ առաջի ու
քո տէր. զուտ բանի քում իմաս-
տուն արա զիս։
Զանի իմոյ լուր տէր՝ զաւր ողորմ փ
ութեան քում. եւ յիշատուն ինձ ըստ
կենցո քում։
Սկսեալ՝ Հաշու Յարութեան։
Ընկեսցին երկիր երկիւղածդ քեզ աձ
առցեն առաջեն քեզ, եւ առցեն
առաջեն անուան քում։
Ընդունելեաւք առ ծձ ամ երկիր. փ
առցեն առաջք անուան Նորա. եւ
տուք գիւտս օրհնութեան Նորա։
Ակն արարէք զոր լինել. եւ բարձր ակ
արուցուք զանուն Նո՛ւ միասին։
Օրհնեցից զտէր յամ ժամ, յամ փ
ժամ օրհնութիւն Նո՛ւ բերան իմ։
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն Նորա. բգ
օրհնեցէք զտէր ամ երկիր։
Օրհնեցէք զոր եւ օրհնեցէք զանուն փ

նորա. աւետարանեցէք օր լսատ օրէ
փրկութիւն նորա։

ե Օրհնեցէք զնա մեր. և տղմոս ա
տցէք անուան նորա. Ճանապարհ
արարէք այնմիկ որ նստի ընդ արև
մուտս, և ասէր է անուն նորա։

վ Տէր առաւած օրհնեալ՝ օրհնեալ
ասէր զօրհանուտիզ, առաջնորդեա
ցէ մեզ առաւած փրկիչ մեր։

զ Մեծ է տէր, և մեծ է զօրութիւն նո.
իմաստութեան նորա ոչ գոյ թաւ։

փ Օրհնեցէք զտէր՝ զի բարի է տղ
մոս. առաւծոյ մերում քաղցր ե
զնի օրհնութիւն։

ե Տղմոս առացէք ոյ մերում, տղ
մոս առացէք Թագաւորին մերում.
տղմոս առացէք։

փ Ծառիս հարէք առենայն հեթա
նոսք, աղաղակեցէք առ առաւած
ի ձայն ցնծութեան։

զ Մարք է տագաս զո սրանչելի ար
դարութեամբ։

փ Կեղ վայելէ օրհնուի ած ի սիօն,
և քեզ տացին աղօթք յերէմ։

Ելատ է զոր ասաց ինձ. եկայք ցրնդ դի
ծաղոք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա։
Խոստման եղեալք ենք. զի բարի
է. զի յաւիտեան է ողորմութիւն նմա։

Ածեցին աղեղս հրեայքն։

Ուխտս դիք և կատարեցէք ինձ այ
մերոյ՝ ամէն որք շուրջ էք զնովաւ։
Յայտնի է ՚ի հրէաստանի ինձ. և
յիսայէլ մեծ է անուն նորա։

Ստոյգիք մեծի Աբրահամ ձաշուն։

Առաջին սաղմոս. կէ։

Յարեան ՚ի վեր իմ վկայ՛ք չարաց. և
զոր ինչ ոչ գիտէի հարցանէին զիս։
Դառեա առ զայնոսիկ՝ որ գառնեն
զիս. մարտիր ընդ այնոսիկ, որք
մարտանչին ընդիս։

Երկրորդ սաղմոս. կբ։

Ես ՚ի տանջանս պատրաստ եմ. և
ցաւք իմ առաջի իմ են յամ ժամ։
Տէր մի պռոմնատեսցես քոյ յան-
դիմանելն զիս. և մի բարկասցես
քոյ խրատելն զիս։

Երրորդ սաղմոս. կգ։

Ասացէք առեալք զնոքրոմեսին,
խօսեցէ ՚ի տարտի խրատ. և ժողո

վէր զանօրէնութիւն յանձն իւր։
Երանի որ խորհի զաղքատն և զտըկ-
նանկն. յաւուր չարի փրկէ զինա նը։

Ձորորդ սաղմոս. խա։

Բաժանեցին զհանդերձս իմ՛ և վէճ
իւրեանց. և՛ ի վերայ պատմուճա-
նի իմոյ վիճակս արկանէին։
Ընդ ում իմ՝ նայեաց աս իս. ընդէր
ծառեր զիս. հեռի եղէ՛ ի փրկու թէ
իմմէ՝ վասն բանից յանցանաց իմոց։

Հինգերորդ սաղմոս. բ։

Ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ։
Ի քեզ տէր յուսացայ, մի ամաչե-
ցից յաւիտեան. յարդարութեան
քում փրկեա և ապրեցո զիս։

Վեցերորդ սաղմոս. կբ։

Ետուն՛ ի կերակուր իմ ընդ լեղի. և
՛ի ծարաւ իմում արբուցին ինձ քացախ։
Կեցո զիս ած, զի հասին ջուրք
յանձն իմ. ընկղայ ես՛ ի խորս անդ
դնդոց, ուր ոչ գոյ ինձ հանդիստ։

Եօթներորդ սաղմոս. ձէ։

Ընդէ ես որպէս մարդ առանց օգ-
նականի, և՛ ի մեռեալս ազատ։

Տէր ած վրկուԹիւն իմոյ, ’ի տուէ
կարդացի և դիշերի առաջի քո։

Ռեմերտը տաղմս. ՀԱ։

Կցեցաւ ոսկր իմ ’ի մարմին իմ. նման
նեցայ ես հաւասարեան անապատի։
Տէր՝ լուր աղօԹից իմոց. ապաւակ
իմ առ քեզ եկեսցէ. և մի դադար
ձուցաներ զերեսս քո ինէն։

=====

Պօղոս առաքելոյն՝ ’ի ՏիմոԹէոս առաջին ԹղԹոյն ի
ընԹերցուածս։

Պօղոս առաքեալ Յիսուսի քրիս-
տոսի՝ ըստ հրամանի փրկիչն մե-
ր[ո]յ աստուծոյ՝ և քրիստոսի Յիսու-
սի յուսոյն մերոյ. տիմոԹեոսի որդ-
ւոյ սիրելւոյ հաւատովք, շնորհք
ող սիրելւոյ հաւատովք, շնորհք
տուծոյ հօրէ և ’ի տեառնէ մերմէ
Յիսուսէ քրիստոսէ։ Որպէս աղա-
չեցի զքեզ կալ յեփեսոս՝ մինչ եր-
Թայիր ’ի մակեդոնիա. զի պատ-
ուէր տացես ոմանց չլինել օտար
ուսմունս, և չհայել յառասպելս
և ’ի տոհմաԹիւս անչափս. որ մա

նաւանդ խնդիրս յուզեն, և ոչ զանաեստութիւն աստուծոյ հաւատոմը։ Զանգն գլուխ պատուիրանին սէր է, ’ւստըք սրտէ՝ և ’ի մտաց բարեաց՝ և յանկեղծաւոր հաւատոց։ Յորոց ոմանք վրիպեցան՝ խոտորեալք յունայնութիւն բանից։ Կամին լինել վարդապետք օրինաց. ւնթեանք ոչ խոհանան զինչ խօսին՝ և ոչ վասն որոց պնդեսցեն։ Գիտեմք՝ եթէ բարւոք են օրէնք՝ եթէ ոք զնոսա օրինօքն կրեսցէ։ Այլ զայս գիտասցէ՝ զի ’ի վերայ արդարոց օրէնք ոչ կան, այլ ’ի վերայ անօրինաց և անհնազանդից՝ ամբարշտաց և մեղաւորաց՝ անարգողաց և պղծոց, պիղծ և զմայր անարգողաց, մարդասպանաց, պոռնկաց, արուսգիտաց, մարդեղաց, սուտ, սոերդմանց. և եթէ այլ ինչ կայ հակառակ առողջմտութեան՝ որ լսոյ առաքելոցն ուղղափառաց երանելոյն Պօղ է, որում եղէ ես հաւատարիմ։

Աչերսայք ձայնս աւուրց պահոց, որք ասին ըստ ձայնից։

ա՝ Ո՞ղի քո բարի առաջնորդեսցէ
ինձ՝ ի յերկիր ուղիղ։

ա՝ Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսես
զես զիս, արդարութեամբ քով
հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ։

ա՝ Տէր մի սրտմտութեամբ քով յան-
դիմանես զիս. և մի բարկութեամբ
քով խրատեր զիս։

ա՝ Ողորմեա ինձ տէր արա ինձ ըստ
բանի քում. և մի տիրեսցեն ինձ
ամենայն մեղք։

բ՝ Որպէս իմ խոստեցար յիս, և եր-
կիւղ մահու անկաւ ի վերայ իմ։

բ՝ Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ. և
կեցո զիս տէր ըստ ողորմութեան
քում։

գ՝ Վասն անուան քոյ տէր քաւեա զմե-
ղս իմ, զի բազում եղեն յոյժ։

գ՝ Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ
ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովե-
ցան ոսկերք իմ։

գ՝ Յիշեա՝ տէր զկնի քում, և զո-
ղորմութիւն քո՝ որք են յաւիտենից։

ԼԱՄ Օ՛մեզս մանկութեան իմոյ՝ և զանց
գործութեան իմոյ մի յիշեր. այլ
յիշեա զիս ողորմութեամբ
քոմ՝ վասն քաղցրութեան քոյ.
զի քաղցր և ուղիղ ես։

ԴԿ Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւիտեան.
զգործս ձեռաց քոց մի անտես
առներ։

ԼԱՄ Օ՛մեզս մանկութենէ իմոյ։ որպէս՝ ՚ի վերոյ։

ԼԱՄ Ընդունակեցի առ քեզ տէր՝ և առաք
ցի, զոր ես յոյս և բաժին իմ
յերկրին կենդանեաց։

Ընկերական շաբաթապահոց։ Անուշաբուխ, Անբծշաբաթ
ի և Հինգշաբաթի՝ երբ առն և զկ կիրակի՝ պայտակի ասաս։
Ուխ երէք յայլ ձայնէ՝ զէ-բեռանգի ասաս։

ԲՇ Ընկայք ցնծասցուք ՚ի տէր, տալ
զակեսցուք առ Աստ փրկիչ մեր։

ԳՇ Երգեցէք առաւն երգ նոր. ծա
ռայեցէք առաւն ուրախութեբ։

ԴՇ Խարճր արտրէք զտէր առաջ
մեր. երկիրպագէք պատուանդանի
ոտից նորա զի սուրբ է։

Աբեւխա Աղից կիւտահէց։

Ընդառակեցէք աս մէր ամ երկիր։
ծառայեցէք սեաւն ուրախութիւն։
Ամէք առաջի նորա ցնծութիւնով։

Օֆիոն լման ասա։ Տես էրես 314։

Աբեւխայ ճաշու Յարութեան ըստ ձայնին։

Զոռ յարուցեալ գիմասցիս ի վե-
րայ սիօնի. ժամանակ գիմալոյ նո-
ա ահաեալ է ժամ։
Թադաւոր մեծ ի վերայ ամենայն
երկրի աստուած է. սաղմոս առ-
ցէք նմա խնդութեամբ։
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութի՛ նոր.
օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սըց։
Նախ հարէք ամենայն հեթա-
նոսք, ազատակեցէք աս աստուած
ի ձայն ցնծութեան։
Ընաւած զոռ գարձեալ կեցցուս
ցեւ գիմէդ. և ժողովուրդք քո ու-
րախ եղիցի ի քէդ։
Էրկի տէր աշ իմ ի հրամանս քո՝
զոր պատուիրեցեր. և ժողովք ժո-
ղովուդց շուրջ եղիցին գքեզ։
Վա այսորիկ ի բաւութիւնս գարձ տէր։

գձ Ասեմ ես ձեզ, թէ ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ
հայրն իմ որ առաքեաց զիս՝ ձգիցէ զնա. և ես յա-
րուցից զնա յանդիման աշխարհի։

գկ Եհայր իմ և առեալք զդարձս առաջի
ծոց, որպէս զի առեալ են խարհըր
դուլ քան զամ որդւոց մարդկան։

գձ Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո, և
դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ։

գկ Թարեա ամ՝ և ցրուեցան ամե-
նայն թշնամիք նորա, փախիցեն ա-
տելիք նորա յերեսաց նորա։

Ջաւիթն։

Հասեալ կայնի ոտք մեր առ դր-
բունս քո երուսաղէմ։

Աբեղեայք Ջաւիթ, Յարութեան և Յինանց Հաշտ առեւտրանի։

զաո Գովեա եէմ զնր. և օրհնեա զմեզ.

կիր Օ՛էոխն լման ասա։ Տես երես 392։

բշ Գովեա եէմ զնր. և օրհնեա զմեզ.

և այլն որպէս ի վերոյ։

գշ Տէր ի զօրութիւն քում ուրախ
եղիցի թագաւորն. ի փրկութիւն
քում ցնծասցէ յոյժ։

Օ՛էոխն լման ասա։ (տղ. ի)։

Բեզ վայելէ օրհնուլ ած՛ի սիօն. զշ

և այլն: Տես էջս 412:

Տէր ոչ կացցէ՛ի խորանի քումմ. կամ. եշ

և այլն: Տես էջս. 76:

Տէր ծագաւորեաց՝ վայե լքնումի. ուբ

և այլն: Տես էջս. 391:

Ցնծացէք առ աստուած, օգնակ մեր

կան է՝ մեր. աղաղակեցէք առ աստ

ուած յակոբայ:

Ընդէր սաղմոս, և տուք տրհնուի.

սաղմոս ասացէք նմա՛ի ձայն քաղց

րութեան:

Փող հարէք՛ի զլուխս ամսոյ, յա

ւուր նշանաւորի տաբեկանաց

մերոց:

Հրաման է այս իսրայէլի, և իրա

ւունք են աստուծոյ յակոբայ:

Վկայութիւնն յովսէփու՝ զոր եդ

ընդ նմա. որպէս ելանէր նա յեր

կրէն եգիպտացւոց, լեզու զոր ոչ

գիտէր՝ լուաւ:

Ետաց ուսս՛ի բեռանց զմիկիտնա

նորա. և ձեռս նորա յորմէ և՛ի

մի ծառայեցայ:

Ինեղուծե կատարեր առ իս՝ և
վրկեցի զքեզ. լուայ քեզ՝ ի պատ-
նառէ մրսին, և փորձեցի զքեզ՝ ի
վերայ ջուրցն հակառակութեան:
Լուր ժողովուրդ իմ և վկայեմ
քեզ. և ինքն թէ լսիցես ինձ:
Մի և սեղիցին քեզ աստուածք ա-
ժանդք. և մի երկրպագանիցես
դու աստուծոյ օտարի:
Ես եմ տէր ած քո՝ որ հանի զը
քեզ յերկրէն եգիպտացւոց. բաց
զբերան քո՝ և լցից զայն:
Ժողովուրդ իմ ոչ լսաւ ձայնի ի-
մում, և Իսրայէլ ինչ ոչ նայեցաւ:
Արձակ թողի զնոսա ըստ ցանկու-
մանց սրտից նոցա. գնասցեն
նոքա ըստ կամս անձանց նոցա:
Ո՞վ թէ ժողովրդեան իմոյ լսէր
էր ինձ, կամ Իսրայէլ զճանապար-
հըս իմ գնացեալ էր:
Ոսպ պտղունչ խոտարհ արարեալ էր իմ
զթշնամիս նորա, և՛ ի վեր նեղչաց
նորա արկեալ էր զձեռն իմ:
Թշնամիք տն ատելին նմա, և եղե-

ցին ժամանակք նոցա յաչխարհի։
Կերակրեաց զնոսա ՚ի ապարտուղ
Թեանէ ցորենոյ, և ՚ի վխտէ մեղր յա-
դեցոյց նոցա։

Նոր կիւրակէին. մինչև ցՀամբարձումն յամ կիւրակէ։

Պաւլեա երկրաստղէմ զտէր. և օրհ.
Օգիոխն լմահ ասաս։ Տե՛ս էջս 392։

Աչեւխա Համբարձմանն Քրիստոսի. մինչև ՚ի Գալուստ
Հոգւոյն սրբոյ։

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր
՚ի վեր. համբարձցին դրունք յաւի-
տեանից, և մտցէ Թագաւոր փառց։

Աչեւխայք Ճաշու Հոգւոյն սրբոյ Գալստեան։

Ողորմութեամբ առեալն լի եղեալ
երկիր, և բանիւ առեալն երկինք
հաստատեցան. և Հոգւով բերա-
նոյ նոցա ամ զօրութիւնք նոցա։
Նիւթ ցնծալոյ ՚ի տէր, ազգաց
կեցոյց ոս ՚ած փրկիչ մեր։
Պատճառ զի ՚ի տէր յանդիման
Հանգեաւ. քան հայեցեալ
զին, արդարութեամբ

’ի նեղութենէ զանձն իմ։

ԵՂ Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ
եա՛ բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեալ
է ամենայն ոսկերք իմ։

ՈՒ Յիշեա տէր զպատիմ և զամենեցուն
հեզութենէն նորա։

ՁԻ Ցեկեղեցիս օրհնեցէք զՅԱՍ, և զտէր
յաղթութեան խորհեցարո։

Աբեսիա Տասնամեակին։

Ընդ տէր ’ի հանգիստ քո՝ դու և
տապանակ կուռքին սրբութեան քո։

Աբեսիայէ Հարց Ամենակալութեան Քրիստոսի, որ
իշխի Կարգաւորութեան։

ԻԹ Ընդէր լռեսուր տաս հոսելոյն ինձ.
ձայն եղև յառնելոյն՝ որ ասէ, պատ
մուել իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ։

ԾԱ Խարձրանիցի լեռանց նորա ներ.
գոյ ի ծով՝ և նա ապար զնա, և
զգուստք ձեռք նորա տապծին։

ԾԱՄ Ինչ է երկիւղ ածութիւնք Հոգւոյ. ասել
գոյ և լացմունք առատութեան ապաշխարութեան սկզբան։

ԾԲ Քա՛ն ես երկիւղ՝ և քան ի երկիւղ. զուշ
խարհս լեռ խոտով պատ հաստատուն

առեցեր. զհիւսիս և զհարաւ դու
արարեր. Թաբօր և Հերմօն յա-
նուն քո ցնծային։

Աւետիս ձաշու նաւակատեաց խոչի և եկեղեցւոյ։

Սիրեաց տէր զսիօն, և ընտրեաց զաբ
բնակիլ՝ ի նմա. ասէ՝ այս է հան-
գիստ իմ յաւիտեանս յաւիտենից,
՝ի սմա բնակեցայց՝ զի հաճեցայ
ընդ. սա։

Տուր զօրութիւն ծառայի քո. հե- կր
ցո զգուխ ազախնոյ քո. և արա առ
իս նշան բարութեան։

Նուռ երկիւղածաց քոց նշան, զի ըշ
ամաւթացին յեղեռնաց ատելեան։

Սիրեաց տէր զսիօն, և ։ դուխ՝ ի վերոյ։ պշ
Տէր սիրէցի զխոչեցեալ զիւրոյ տուն դշ
քո, և զտեղի յորում փառաց քոց։ ։
Արդեօ սիրելիք են յարկք քո տէր զ
զօրութեանց. ցանկայց և վախճանիլ
առնէն իմ ի դատաստան քո։
Սիրասո իմ և մտրիկն իմ՝ ցնծասցէ
առ առատութիւն ձեռնադրեալն։
Նուռ երկիւղածաց ։ դուխ՝ ի վերոյ։ ոբ
Արդեօ սիրելիք են յարկք քո. կեցո շբ

ասէ. ես և դու մի՛

եղիր Խրատիր նոցա՝ ի լուսոյ առաքինու-
թեան. սիրէ սա զկենսատու սուրբ խա-
չին. եւ ոչ ունիցի ոք ի ձեզ յանդգնու-
թիւն ասել. թէ ոչ ինձ պիտանի է խա-
չին. զի ես ոչ ունիմ ինչ ընդ նմա:

եղիր Փառաւորեալ նոսեցաւս վասն. ես,
ասէ. զի ոչ ունիմ ինչ ընդ նմա:

եղիր Տէր իմ կայցէ՛ ի խորհուրդս քոս.
զի ոչ ունիմ ինչ ընդ նմա:

եղիր Ահա ծնաւ որ՝ ի հօրէ յառաջ
քան զյառաքեալսն ոչ ունի. որ է օծ-
եալ ասէ. ես և դու ի միում տեղւոջ ենք:

եղիր Ահա ծնաւ որ՝ ի հօրէ յառաջ
քան զյառաքեալսն ոչ ունի. որ է օծ-
եալ ասէ. ես և դու ի միում տեղւոջ ենք:

Աչեսխոյք ձայնս վերոխոսեան Աստուածամնին ինն առաքե:

եղիր Ահա ծնաւ որ՝ ի հօրէ յառաջ
քան զյառաքեալսն ոչ ունի. որ է օծ-
եալ ասէ. ես և դու ի միում տեղւոջ ենք:

զշ Ահա տէր ի հանդիսաւորութեան. ասէ
ես և դու ի միում տեղւոջ ենք:

զշ Ահա տէր ի հանդիսաւորութեան. ասէ
ես և դու ի միում տեղւոջ ենք:

Աբեղիա Հայոց Պատմագրաց Պատուաբանութիւն։

Ասորեստան երկիր բնակութեան։ տուեալ ի Քրիստոս։

Աբեղիայէ Հայոց ծննդեան ըստ տումարի։

Ծնունդն տումարի եղեւ ի քեզ. և ծրագրութիւն բանալոյ նորա ի քեզ։

Ընդօրէն ծնեալ տղայ ի նա։ և այլն տուեալ ի Քրիստոս։

Ընդ նմա ծնեալ տղայ ի նա։ և այլն տուեալ ի Քրիստոս։

Ասորեստան երկիր բնակութեան։ տուեալ ի Քրիստոս։

Աբեղիայէ Հայոց ծննդեան ըստ տումարի։

Ծնունդն տումարի եղեւ ի քեզ. և ծրագրութիւն բանալոյ նորա ի քեզ։

Ընդօրէն ծնեալ տղայ ի նա։ և այլն տուեալ ի Քրիստոս։

’ի կաւոյ և ’ի տղմոյ : Չաստատեաց
’ի վերայ վիմի զտուս իմ. և ուղ-
ղեաց զպնդացս իմ :

կամ Զոր ես քահանայ յաւիտեան ըստ
կարգին Մելքիսեդեկի. և տէր ընդ
աջմէ քումմէ :

է Երդուաւ տէր զդաւիթ ճշմարտու-
թեամբ՝ և ոչ ստեաց նմա, ’ի պտղ-
ոց որովայնի նորա նստուցանել
յաթոռ նորա :

ը Ուրախ լեր երկիր : և այլն որպէս ’ի վերոյ :

Աչերախա Հաշու քառասնօրեայ գալստեանն Քրիստոսի ’ի
տաճարն :

Տէր ’ի տաճարս սուրբ իւրում. տէր
յերկինս յաթոռ իւրում :

Ամէն ողջոյնեան Հաշուն :

Տէր ած մեր երեւեցաւ մեզ. ա-
րարէք տօնս ուրախութեան կամ-
խաւ, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

Աչերախա Հաշու Հրեշտակապետաց :

Ողորմութեամբ տեառն լի եղեւ
երկիր, և բանիւ տեառն երկինք
հաստատեցան. և հոգւով բերա-
նոյ նորա ամենայն զօրութիւք նո՛ :

Յովհաննու Կարապետին :

Ի՞նչ ես մանուկ՝ մարգարէ : որպէս՝ ի վերոյ :

Յովհաննու գլխատման :

Կարապետեան յովհաննէս : որպէս՝ ի վերոյ :

Համօրէն Մարգարէից :

Յեղեղեցիս օդհնեցիք զաստուած,
և զոր յաղեսուցան խոստացեալ է :

Ամենայն Առաքելոց :

Կացուցանէ զնոսա իշխանս ընդ ա-
մենայն երկիր. և յիշեցի անուն
քո ընդ ամ ազգս ազգաց :
Ընդ ամենայն երկիր ել բաշխաւո-
նցա, և վինչեւ ի ծագս աշխարհի
են խօսք նոցա :

Դաւթի և Յակոբայ :

Յիշեա տէր զդաւիթ, և զամենայն
հեզութիւն նորա :

Նախահարցն :

Պատմէ զբան իւրյակոբայ, զարդա-
րութիւն և զիրաւունս խորհիլ :

Դինգոլի Հռաւարչին :

Յամբերեալ համբերի տեառն,
և նայեցար առ իս. և լուար աղօ-
թից իմոց :

Հայրապետաց և Վարդապետաց։

Բահանայք քո զգեցցին զարդս թուխթեան. և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն։

Ճգնաւորաց։

Երանելի են որք բնակեալ են ի տան տեառն. յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեսցեն զքեզ։

Կուսանաց։

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ՝ ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդա բեալ և. պատմուճեալ։ Տարցին Թագաւորի կուսանք զհետ նը. և ընկերս նը տարցին նմա։

Թագաւորաց։

Տէր ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի Թագաւորն. ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ։

Կառաւնից, և երիտաց Բիւրուցն։

Աչեցար մեք ընդ հուր և ընդ ջուր, և հաներ զմեզ ի հանգիստ։

Սուրբ հինդշաբաթի։

Պատրաստատ արարեր առաջի իմ ըղ սեղան՝ ամէն յանդիմանն ներչաց իմոց։

Այդուց ։

Ընդ երեկոյս հանդիցեն լալիք ։ ա
ռաւօտու եղիցի ուրախութիւն ։

Աբեսիա ձայնս Մախիտոսայ ։

Տէր սիրէ զիրաւունս ։ և ոչ ընդ- ած
վայր հարկանէ զաւուրըս իւր ։ այլ
յաւիտեան պահէ զնոսա ։
փրկութիւն արդարոց ՚ի տեառնէ գամ
է ։ վերակացու է նոցա ՚ի ժամանակս
նեղութեան ։
պարծեսցին սբքն փառօք՝ և ցընծ- ակ
ասցեն ՚ի հանդիստ իւրեանց ։ և
բարձր արասցեն զաստուածս բերա-
նօք իւրեանց ։
Լ՚այս ձայնս արդարոց ։ ուղղոց գամ
սրտից երգես ուրախութիւն ։
պարծեսցին սբքն փառօք ։ որպես ՚ի վերոյ ։ բձ
կարդացին արդարքն առ տէր, և բկ
տէր լուաւ նոցա ։ յամենայն նե-
ղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա ։
Վա՛ն թո մեռանիմ զօրհանապազ։ դձ
Համարեցաք որպէս զչխար ՚ի զե-
նուն ։
Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ որք յու- դկ

ասցեալեն՝ի քեզ. յաւխտեանցըն
ծասցեն, և բնակեսցիս դու՝ինն։

դշ Ընտարկն որպէս զարմանեննիս ծաղ-
կեսցին. որպէս զմայրան լիբանանոս
բազումք եղիցին։

դկ Բազում նեղութիւնք են արդա-
րոց. յամենայնէ փրկէ զնոսա տէր.
և պահէ զսամենայն ոսկերս նոցա.
և մի՝ի նոցանէ ոչ կոտրիցէ։

Սա ընդհանուր առաքեալն ըսպ պարշճի. և յետոյ
ասի Հանգանակն Ընդհատեան։

Առաքեալն ըստ Մատթէոսի։ (ե. 1։)

Եւ առեալ զժողովուրդն՝ ել՝ի
լեառն. և երբեք նստաւ անդ՝
մատեան առ նա աշակերտքն նորա.
և բացեալ զբերան իւր ուսուցա-
նէր զնոսա, և ասէր։ Երանի աղքա-
տաց հոգւով, զի նոցա է արքայու-
թիւն երկնից։ Երանի սգաւորաց,
զի նոքա մխիթարեսցին։ Երանի հե-
զից, զի նոքա ժառանգեսցեն զեր-
կիր։ Երանի որ քաղցեալ և ծարա-
ւի լինեն արդարութեան, զի նոքա

յապեսացին ։ Երանի ողորմածաց , զի նոքա ողորմութիւն գտցեն ։ Երանի նմա սրտիւք , զի նոքա զաստուած տեսցեն ։ Երանի նի խաղաղարարաց , զի նոքա որդիք աստուծոյ կոչեսցին ։ Երանի որ հալածեալ լինեն վասն արդարութե , զի նոցա է արքայութիւն երկնից ։ Երանի ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածեսցեն , և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուտ վասն իմ ։ ցնծայէք և ուրախ լե՞ րուք , զի վարձք ձեր բազում են յերկինս . զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին ։

Աւետարան ըստ Մարկոսի ։ (գ . 13 ։)

Երանէ՝ ի լեառն՝ և կոչէ առ ինքն զորս ինքն կամեցաւ , և չորան առ նա ։ Եւ արար երկոտասան՝ զի և ցեն զնովաւ , և զի առաքեսցէ զնոսա քարոզել . և ունել իշխանութիւն բժշկել զցաւս՝ և հանել զդեւս ։ Եւ եդ անուն սիմոնի՝ պետ

րոս. և յակոբոս զեբեդեայ՝ և յովհաննու եղբօրն յակոբայ, եղ
նոցա անուանս բանեցուցէս, որ է՝
որդիք որոտման. և զանդրէաս, և
փիլիպպոս, և զբարթուղիմէոս, և
զմատթէոս զմաքսաւորն, և զթո՛մ
մաս, և զյակոբայ այլեւս, և զ
Թադէոս, և զսիմոն կանանացի.
և զյուդա խակարիովթացի, որ և
մատնեացն զնա։

Աւետարան ըստ Ղուկասու։ (ժդ. 12)

Ասէ և ցկոչնատէրն. յորժամ առ
նիցես ճաշ կամ ընթրիս, մի կոչե
զբարեկաման քո, և մի զեղբարս
քո, և մի զազգականս քո, և մի
զդրացիս քո, և մի զմեծատունս. զի
մի և նոքա փոխարէն կոչեսցեն զ
քեզ, և լինիցի քեզ հատուցումն։
Ել յորժամ առնիցես ընդունե
լութիւն, կոչեա զաղքատս և զ
խեղս և զկաղս և զկոյրս։ Եւ երա
նելի լինիցիս. զի ոչ ունին փոխա
րէն հատուցանելոյ քեզ. և հա
տուցի քեզ փոխարէն ի յարու

Թեան արդարոց։ Երբև լուաւ զայս
ոմն՝ ի բազմականացն՝ ասէ ցնա՝ Ե-
րանելի որ կերիցէ ՃԱՇ յարքայու-
Թեանն աստուծոյ։

Աւետարան ըստ Յովհաննու։ (ԺԱ. 11)

Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ
զանձն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց։
Խակ վարձկանն՝ որ ոչ է հովիւ, ո-
րոյ ոչ իւր են ոչխարքն, երբեմն
տեսանէ զգայլն գալ՝ թողու
զոչխարսն և փախչի. և գայլն յա-
փըշտակէ զնոսա և ցրուէ. քանզի
վարձկան է, և չէ փոյթ նմա վասն
ոչխարացն։ Ես եմ հովիւն քաջ, և
ճանաչեմ զիմն՝ և ճանաչիմ յիմ-
ոցն։ Ոսկէս գիտէ զիս հայր, զի-
տեմ և ես զհայր. և զանձն իմ դը-
նեմ՝ ի վերայ ոչխարաց։ Եւ՝ այլ
ես ոչխարք ունիմ, որք ոչ են յայ-
սմ գաւթէ. և զայն ևս պարտ է
ինձ ածել այսր. և ձայնի իմում
լսելոցն, և եղիցին մի հօտ՝ և մի
հովիւ։

Փառք քեզ տէր աստուած մեր։

Ի ասատամբ՝ ի մի առաւած՝ ի հայրն ամենակալ՝ յարարիչն երկնի և երկրի, երեւելեացդ և աներեւոյթից։ Եւ ի մի տէր յիսուս քրիստոս որդին աստուծոյ՝ ծնեալն յոյր հօրէ՝ միածին, այսինքն յէութենէ հօր։ Աստուած յաստուծոյ, լոյս ի լուսոյ, աստուած ճշմարիտ, յաստուծոյ ճշմարտէ՝ ծնեալ և ոչ արարած։ Նոյն իսկ ի բնութենէ հօր, որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս և ի վերայ երկրի, երեւելիք և աներեւոյթք։ Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն մերոյ փրկութե՛ իջեալ՝ ի յերկինս՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարեալ ի մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն սրբով։ Որով էառ զանձին զհոգի և զմիտս, և զամենայն որ ինչ է ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք։ Չարչարեալ, խաչեալ, մեռեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ, երեալ ի յերկինս նովին մարմնովն

նատաւ ընդ աջմէ հօր։ Գալոց է նովին մարմնոյն և փառօք հօր՝ ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թագաւորութեան ոչ գոյ վախճան։ Հաւատամք և՛ ի սուրբ հոգին՝ յանեղն և՛ ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և՛ ի մարգարէս և յառաքեալս։ Որ էջն՝ ի յորդանան, քարոզեաց զառաքելութիւն, և բնակեցաւ՝ ի սուրբսն։ Հաւատամք և՛ ի մի միայն ընդհանրական և յառաքելական եկեղեցի, ՚ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութի, ՚ի քաւութիւն և՛ ի թողութիւն մեղաց։ Ի յարութիւն մեռելոց, ՚ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց, յարքայութիւն երկնից և՛ ի կեանսն յաւիտենականս։

Ամէն յաստ են հաստոյ բանդ։

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր որդի. կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր սուրբ հոգի. կամ թէ՝ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ

էուլծենէ ասեն լինիլ զոտին այլ
և կամ զառուբը հոդին. և լծէ՝ վոչ
վոխելիք են կամ այլայլելութ, զայն
պիտիան նզուիլ կամ ուղիղ և ա
ռաքելական եկեղեցի։

Իսրայ Հառաւոյնն մերմէ ասացեալ։

Իակ մեք փառաւորեցաք որ յա
ռաջ քան զյառնելդ, երկիրս
զանելով սրբոյ երրորդութեանն և
մերոյ աճմուկեանն հօր և որդւոյ և
հոգւոյն սրբոյ. այժմ և։

Եւ ես խոստովանիմ զսէր աղա-
չանացդ եւ ես հաւատով աղաչեցուք և
խնդրեցուք ’ի տեառնէ աստո-
ծոյ և ’ի փրկչէն մերմէ Յիսուսէ զը
նայել ’ի ժառանգութիւնս իւր
աղօթից, զի արժանի ընդունելու-
թեան արասցէ. լուիցէ ամէն ձայ-
նի աղաչանաց մերոց, ընկալցի զա
խնդրուածս սրտից մերոց, թողցէ
զյանցանս մեր, ողորմեսցի ’ի վե
րայ մեր։ Ընծայք մեր և խընդրու
ածք յաւիտեան ժամանցեն առա
ջի մեծի տէրութեան նորա, և

ցաւոյ եւ տրտմութեան : Օ՜ժամն եւ
ն՚ւ ես : Օ՜անձինս : Աղտեղաց :

Աղօթք :

Տէր մեր եւ փրկիչ հոգւոց եւ մարմնոց, որ մեծդ ես տրտմութեամբ եւ առատ պարգեւօք բարերարութեան քո : Որ դու քոյին կամաւդ՝ ի ժամուս յայսմիկ հաճեցեր զարշաւանաց խաչի եւ մահու՝ յաղագս մերոց : Ու պարգեւեցեր հոգւոյ մերոյ երանելի առաքելոցն : Խաղտիս այս եւ զմեզ տէր արա հեմք զձեզ՝ առատաձայն պարգեւատուս հոգւոյ , մխոհութեան մերոյ եւ ըն դունելութեան հոգւոյ մերոյ : Արեր զի՝ արժանաւորք եղիցուք զհոգեւոր խաչեալ վարուց քոց եւ զհոգեւոր

ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյն ։
այժմ և միշտ և ։

Խոստովանութեան ամենագոյն ։

Խոստովանեմ քոմ. քրիստոս վրկիչ
մեր. որ ՚ի վեր է քան զամենայն
միտս և զբաւութս. ամբողջ զմեզ և
անեղծիւղ պահեա յաւետ ջոկէ ։
Հաստատեալ զմեզ ընդ ձշմարիտ
երկրպագութիւն քո, որ հոգւով և
ճշմարտութեամբ քեզ երկրպագա-
զանեն ։ Այսպէս ամենագոյն երր-
րորդութեան փառք իշխանու-
թիւն և զաւրութիւն, այժմ և ։
Օրհնեալ անէր մեր միշտ յաւ քաւ ։ Տէր ողջ

օրհնեալ զաւրեղեալ. ամէն ։
Հայր մեր որ յերկինս ես ։
Մխիթ սուրբ. միայն սուրբ. յաւ քաւ
և ողորմած հօր. ամէն ։ 14
Օրհնեալ Հայր ողջ ընդ ձշմարիտ
ամէն ։ 15
Օրհնեալ Որդի ողջ ընդ ձշմարիտ
ամէն ։ 16
Օրհնեալ Հոգի ողջ ընդ ձշմարիտ
ամէն ։ 17

Ողորմութիւն և ժառք հոգւոյ և
քն

Ժամս սբ : Մատիկ սբ : Ժոդիկ սբ : Ղուկ
իհ

Ողորմութիւ հոգւոյ և մարդոյ և սըր-
քն

բոյ հոգւոյն, այժմ և միշտ և :
ղուկ

Ողորմեցիր ամէն օրհնեալ յայտմհե-
իհ

տէ մինչեւ յաւիտեան : Ամէն ամէն :
քն

Կատարումն օրինաց և մարգարէից
քն

Ողորմեալ եղերտած ի շնորհաց
քն

ի բերան իմ :

Ողորմեցիր զտէր յամենայն ժամ . տայ
ուկ

զհոգի հոգւոյն . երկայնէ խաղաղ-
քն

զութեամբ . և տէր եղիցի քոյ
ձեզ և քոյ ամենեցուն . ամէն :

Օրհնութիւն սուրբ ժամուն, զոր մարգարէացոյց եւ ընտրելոցն։

Պատրաստեա զանձանձն քո, եւ զարդարեա հիւրանոցիդ, եւ հանգնեա իբրեւ ի պեղէս իբրեւնոյ։ Ո՛չ գոց իշխանաւորն, համ չհանդուցեալն, եւ ասէ, աղաչս կայր։

Ընդ առաքեալսն ի քեզ յուսայն, եւ ընդ մարգարէսն ի քեզ տառապեալ եղեալ ի ժամու։ Բարձր առնեմ զքեզ առաքեալ իմ, եւ վերակացու իմ, եւ օրհնեմ զանուն քո յաւիտեան եւ յաւիտենից։

Օրհնեմ զքեզ, եւ զանձանձն քո յաւիտեան եւ յաւիտենից։

Պաճուճեալ եղեալ ի քեզ, եւ զարդարեալ եղեալ ի քեզ յաւիտեան եւ յաւիտենից։

Պճոյ է տէր եւ օրհնեալ է յոյժ, եւ մեծութիւն նորա ոչ պակաս։

Ընդ ամենեցունս ի քեզ յուսացեալ, եւ զքեզ ճանաչեալ ի ժամու։

Ընդ ամենեցունս ի քեզ յուսացեալ, եւ զքեզ ճանաչեալ ի ժամու։

Օրհնեմ զքեզ, եւ զանձանձն քո յաւիտեան եւ յաւիտենից։

Օրհնութիւն սուրբ ժամուն, զոր մարգարէացոյց եւ ընտրելոցն։

Պատրաստեա զանձանձն քո, եւ զարդարեա հիւրանոցիդ, եւ հանգնեա իբրեւ ի պեղէս իբրեւնոյ։ Ո՛չ գոց իշխանաւորն, համ չհանդուցեալն, եւ ասէ, աղաչս կայր։

և զմեծութիւնս քո պատմեցեն։
Ցհիշատակ բազում քաղցրութե
քո բղխեացեն, և արդարութեամբ
քո ցնծացեն։
Կիաց ողորմած է տէր, երկայնա
միտ և բազումողորմ։
Քաղցր է տէր ամենեսեան, և
ողորմութիւն նորա՝ ի վերայ ամենայն
արարածոց իւրոց։
Խոստովան եղիցին առ քեզ տէր
ամենայն գործք քո. և սուրբք քո
օրհնեացեն զքեզ։
Զփառս արքայութեան քո ասասցեն, և զզօրութիւն քո պատմեացեն։
Լ՚անաչել ողորմութիւն մարդկան զզօրութիւն քո, և զփառս մեծվայելչութեան քո։
Արքայութիւն քո արքայութիւն ամենայն յաւիտենից. և տէրութիւն քո ազգէ ազգ։
Հաստատեալ է տէր զամենայն որ անկանին, և կանգնէ զամենայն ցածեալս։

Ընդ առաւօտն ՚ի քեզ յուսան,
և դու տաս կերակուր նմ՚ ՚ի ժամու։
Տաս դու նոցա և կերակրին զա-
նաս զձեռն քո, և լցուցանես զա-
մենեսեան քաղցրութիւ կամօք քովք։
Ընդդէմ է տէր յամ ձանապարհս
իւր, և սուրբ է յամ գործս իւր։
Մերձ է տէր առ ամենեսեան՝ որ-
կարդան առ նա, առ ամենեսեան՝
որ կարդան առ նա ճշմարտութիւթբ։
Օ՚կամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տէր, աղօթից նոցա լսէ և կեցու-
ցանէ զնոսա։
Պահէ տէր զամենեսեան որ սիրեն
զնա, և զամենայն մեղաւորս սատակէ տէր։
Օ՚օրհնութիւնս տեառն լռասեցի
բերան իմ. օրհնեսցէ ամենայն կեն-
դանի զանուն սուրբ նորա յաւի-
տեան, և յաւիտենից յաւիտենից։

փառք հօր և որդւոյ և։

Ողորմած գիմած է տէր. կերակուր
տայ երկիւղածաց իւրոց։

Ել ևս խաղաղութեան զէր ա։

Ընդունեսցուք զամենակալն մեծ՝ զի

ապրեցեալ մեզ կերակուր ու-
րախութեան , և լցուցէ զսիր-
տս մեր ՚ի լսելենէ արտասուց
իւրոց : Ամենակալ տէր ասէ :

Օրհնեա զքո ամ մեր հոգևոր օրհ- 57
նութեամբ զկերակուրս և զըմպե-
լիս ծառայից քոց . և շնորհեա ա-
ռողջութիւն հոգւոց և մարմնոց :
Արէ զի կրօնաւորական արդիւ-
ամբ ՚ի մարմնաւոր
ախտից՝ անօնց բարեացդ և երկ-
նից աւրհնութեանդ հատուցանէ լցուք
ընդ ամ տուրս քո : Ու զոհութիւն
վարուց քոց հոգևոց . այժմ և
Յայտ մեր որ յերկինս ես :

Ու օրհնող ականոյն խլուիլ հանգոյն՝ և առեալ ընկոյն
քեհանէ ընդ պատառատրոյն , որ առընկեր կան . կամ
զընթա այնորիկ , որ պատրաստողն է ճաշոյն , և նոյա առ
ատենեան . և ասէ , ճաշակեցէք խաղաղութիւն .
և նապին ՚ի ճաշն : Ուի երիս վանականք էին , կամ ա-
նապատաւորք , նապոյ մինն յերէցուց ՚ի քարոզիչն փեղ
առ , և առեալ ընկերանուցոյն զգիրս աստուածայինն .
և ատենեան ոանկն զիւրեան ընկերացմանն՝ անմոռանչ ճա-
շակմամբ = Ու երիս ոչ կանգնեսցէ զառաքեալն քինչ պա-

բախտաւոր, լուծեն՝ որ ինքն իւրոյն էին. և պատրաստել ճաշակեն լեռնային, և ոչ աղաղակ։ Ո՞ չի՞ կարող նեղել ի սեղանոյն, պատրաստիցեն ի տեղիս իւրեանց։

Ո՞ պատրաստ չահանային։

Տէր՝ լցար ի բարեմտեց քոց։ 84
Տացուք պահպանի ամն այ մերոյ։
Աչք ամենայնի ի վերայ երկիւղածից իւրոց, և այլ յուսան յողորմութիւն նորա։

Փրկել ի մահուանէ զանձինս նոցա,
և կերակրել զնոսա ի սովու։
Անձինք մեր համբերեցին ամենայն,
զի օգնական և պաշտպան մեր է։
Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր,
և յանուն սբ նորա յուսացաք։
Եղիցի ողորմութիւն քո տէր ի վերայ մեր, որպէս յուսացաք ի քեզ։

Փառք Հօր և որդւոյ և։

Կերակրիչ և ուրախարար տէր, 85
փառք քեզ. լցուցանող զրիստոս պահանամբ զքեզ։

Ով։ Համբերութեամբ ամենայն այ մերոյ։ Ով գոհացարար ի վերայ լուսոյ ամենից ստեղծեալ։ 86
և նա ես խաղաղութեան զտէր ա։

կերակրէ զմեզ օր ըստ օրէ առա-
տասէս քաղցրութիւն կամօք իւ-
րով ։ Օ՛ւ հոգևոր բարութեանն
և երկնից ալբայրութեան հատուցս
արասցէ զծառայս իւր ըստ ակնկա-
լութեան յուսոյն մերոյ ։ Ընդունակ ։

Աղօթք ։

Օրհնեալ ես տէր ած մեր՝ որ կե-
րակրես զմեզ ՚ի մանկութենէ, և
տաս կերակուր ամ մսէղեաց ։ լր-
ութիւնք և բերկրութեամբ ըզ
սիրտս մեր ։ Արասէս զի զամ բաւա-
կանութիւն ունիցիմք առաւելեալ
՚ի գործս բարութեան ՚ի քո յն ՚ի
տէր մեր ։ Արու վայելէ փառք
իշխանութիւն և տպատիւ ։ այժմ և.։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Փառք քեզ տէր՝ փառք քեզ Թա-
գաւոր փառաց ։ որ եւտուր մեզ
կերակուր ուրախութեան ։ և լցու-
ցեր զսիրտս մեր ՚ի լիութենէ ամե-
նաբաւական ՚ողորմութեան քոյ ։
լցո և այժմ զմեզ հոգևոյդ քով
սրբով ։ որպէս զի գացուք առաջի

քոյ հաճոյք, և մի ամաչեցեալք,
զի դու դա և հաւատացանես իբ-
րաքանչիւր ըստ գործս իւր, և
քեզ վայել միտք իշխանութիւն
և պատիւ, այժմ և :
Օրհնեալ տէր մեր յիս քս. ամէն :

Յայր մեր որ յերկինս ես :

Օ՛ Աերոպէ սատուած օրհնեցէ.
սպասաւորացն և երախտաւորացն
վարձս բարեաց պարգեւեսցէ. և
օրհնեսցէ զամենեսեան : Բրիստոս
սատուած որ զմեզ Աերակրեաց և
լիացոյց, նմա միտք յաւիտեան
ամէն :

Կարգաւորութիւն հաստատութեց աղօթից երեկոյի ժամուն : Որ կատարի ի դէմ Ումեքն Աստուծոյ , որ եղ ի խաչին և պատուական արեամբ՝ եղաւ ի դերեզմանին :

Ես առ աստուած կարդացի, և նա լուաւ ինձ յերեկոյ՝ ի վաղորդեան՝ և ի հաստատակ աւուր : Սպասէի աստուծոյ իմոյ, և ակնոյ նէի ձեռնարտարին . որ փրկէ զծառայս իւր և կեցուցանէ :

փառք հօր և որդւոյ և :

Ե՛ և սո խաղաղութեան զոհեր ա :

Օրհնութիւն և փառք հօր և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Սաղմոս . ճե :

Ասացարհեցո տէր զուանկն .քո և լուր ինձ . զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

Պահեա զանձն իմ սուրբ տէր . և

վրկեա զծատայս քո աստուած իմ
որ ի քեզ յուսացայ։
Ողորմեա ինձ տէր զի առ քեզ աղաղակեցի զօրհանապազ, ուրախ արա զանձն ծառայի քո, զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իս։
Ո՞վ դու տէր քաղցր և ուղիղ ես, բազում ողորմութիւն առ ամենեսեան որք կարդան առ քեզ։
Ունկնդիր տէր աղօթից իմոց, և նայեա ի ձայն խնդրուածոց իմոց։
Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի զի առ քեզ, և լուար ինձ։
Ոչ որ է նման քեզ յստծս տէր, և ոչ որ է որպէս զգործս քո։
Ամենայն ազգս զոր արարեր՝ եկեսցեն և երկրպագեսցեն առաջի քո, և փառաւորեսցեն զանուն քո յաւիտեան։
Մեծ ես դու տէր և առնես սքանչելիս, և դու միայն ես աստուած։
Առաջնորդեա ինձ ի ճանապարհի քում, և գնացից ի ճշմարտութեան քում, և ուրախ եղիցի սիրտ իմ

եւ ինձ լայնասանէ քումմէ։
Խոստովան եղէց ստ քեզ տէր
աստուած իմ բոլորով սրտիւ ի
մոլ. փառաւորեցից զանուն քո
յաւիտեան։
Այծ եղեւ ’ի վերայ իմ ողորմու-
թիւն քո տէր, և փրկեցեր զանձն
իմ ’ի դժոխոց ներքինոց։
Աստուած՝ անօրէնք յարեան ’ի վե-
րայ իմ, և ժողովք հզօրաց խնդե-
րեցին զանձն իմ, և ոչ համարե-
ցան զքեզ առաջի իւրեանց։
Այլ դու տէր աստուած իմ՝ ող-
որմած եւ ողորմած, երկայնամիտ
բազումողորմ և ճշմարիտ, նայեա
ստ ինձ և ողորմեա ինձ։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո
զորդի աղախնոյ քո. և արա առ-
նշան բարութեան։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն,
զի դու տէր օգնեցեր ինձ և մխի-
թարեցեր զիս։
Փառք հօր և որդւոյ և։
Փառք քեզ աստուած՝ փառք քեզ. մաղ

յաղագս նոյն տէր վարք քեզ։
Ի՛ ես խաղաղութեան պատր ա։
Օրհնութիւն ի վարք հօր ես։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Սաղմոս. ՃԼԹ։

Ա՛պրեցո զիս տէր ՚ի մատուց չարէ,
յառնէ անիրաւէ վրկեա զիս։
Խորհեցան զանօրէնութիւն ՚ի սիր
առն իւրեանց. զօր ամենայն պատ
րաստեցան ՚ի պատերազմ։
Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս
զօձի, և մոյնք նժից ՚ինեղոյ շըր
մանց նոցա։
Պահեա զիս տէր ՚ի ձեռաց մեղաւո
րի, և ՚ի մարդոյ չարէ վրկեա զիս։
Խորհեցան խոտոնել զդնացս իմ.
Թաղուցին անբարութիւնք որ
պատ իմ։
Տէր տէր զօրութիւն փրկութեան
Ասացի՝ դու ես Աստուած իմ ես դու, ունկն
դիր տէր ձայնի աղօթից իմոց։
Տէր տէր զօրութիւն փրկութեան

լսոյ, հուլանի գլխոյ լսոյ յաւուր
պատերազմի։
Մի մտաներ գիս տէր ՚ի ցանկու-
թիւ սրտից, որ խորհեցան զսան
իմ, մի ընդ վայր հարկաներ գիս։
Օ՜ւ մի երբէք ասրծրացին, և խոր-
հուրդ նց մի կատարեսցին. վասն
զան կատարծի նոցա վատակ լլլը
Ճանց իւրեանց ծածկեացէ գնոսա։
Ելցես ՚ի վերայ նց գկայծակուն
հոյդ, և կործանեսցես զնս. ՚ի տա-
ւատանաց մի իորասցեն կեալ։
Արդ լեզուանուդ մի յաջողեսցի
՚ի վերայ երկրի. զայր մեղաւոր չա-
րութիւն իւր որսասցեն ՚ի կորուստ։
Ծանեայ գի առնես տր դատաստան
աղքատի, և իրաւունս տնանկի։
Արդարք դոհասցին ձանուանիդ
մեծի, և բնակեսցին ուղիղք առաջի
երեսաց քոց։
Տէր կարդասցի առ քեզ՝ և մի խնձ,
նայեա ՚ի ձայն աղօթից իմոց ՚ի
կարդալ իմում առ քեզ։
Ուղղեսցին աղօթք իմ պէս խունկ

առաջի քո տէր. համբարձումն ձե-
ռաց իմոց պատարագ երեկոյի:
Վէր տէր պահապան բերանոյ իմոյ.
և դուռն ամուր շրթանց իմոց, զի մի՛
խոտորեցի սիրտ իմ բանիւ չարութե:
Ի պատճառել զպատճառս մեզաց
ընդ մարդս՝ որ գործեն զանօրէ-
նութիւն. և ոչ եղէց ևս ընտր-
բերելոց նոցա:
Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմութե՝
և յանդիման արասցէ. իւղ մեղա-
ւորի մի օծցէ զգլուխ իմ, այլ ա-
ղօթք իմ՛ի կամս նորա:
Ընդեան մերձ առ վիմին դատա-
ւորք նոցա. լուիցեն բանից իմոց
և քաղցրացին:
Ոսկր ճանճրութի հողոյ՝ զի սփռեալ
՛ի վերայ երկրի, ցրուեցին ոսկերք
նոցա մերձ՛ի դժոխս:
Ընդ քեզ Տէր Տէր եւն աչք իմ, ՛ի քեզ
յուսացայ՝ մի՛ հաներ զհոգի իմն:
Պահեա զիս յորոգայթէ որ ճա-
ղուցաւ ինձ, ՛ի գայթակղութե՛ւնէ
գործողին զանօրէնութիւն:

Ընկերն ՚ի ցանցս նորա մեղաւորք
վայն եմ ես մինչեւ անցից։
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդա-
ցի, ձայնիւ իմով զտէր աղաչեցի։
Սխուեցից առաջի տեառն զտագնա-
պիմ, և պնեղութիւնս իմ առաջի նո-
րա պատմեցից։
Ի նուաղիլ ինէն հոգւոյ իմոյ,
դու տէր ծանեար զշաւիղս իմ. ՚ի
ճանապարհ յոր և գնայի, թաղու-
ցաւ ինձ որոգայթ։
Հայէի յաջմէ և տեսանէի, և ոչ
ոք ճանաչէր զիս. կորեաւ ինէն
փախուստ իմ, և ոչ գտաւ խնդրող
րոպ անձին իմոյ։
Աղաղակեցի առ քեզ տէր և ասա-
ցի, դու ես յոյս և բաժին իմ երկրի
ին կենդանեաց։
Լսեա տէր յաղօթս իմ, զի ես
խոնարհ եղէ յոյժ. ապրեցո զիս
՚ի հալածչաց իմոց, զի հզօրք եղեն
քան զիս։
Տէր հան ՚ի բանտէ զանձն իմ, զո
հանեամ զանուանէ քումմէ։

Ե՛ւ քեզ ապաւէն արտաքս մնացեալ հաւատացեալս։ Փառք հօր և որդւոյ և։

Եւս վերակոչեալ։

Ընկալարան։ Ընկալեա՛ հայր։

Ի միոյ զեւսարկելոյ աւուրեանց ամենայնի ժամանակս ամենայն ազգաց ի մարդկանէ, հօրէ՛ լուսոյ ընկալարանի, ի ծնանելոյ միածնի, ի հաւատացելոյ ի մկրտութեան սրբազանի, ի տեսանելոյ զքրիստոս։ Օրհնեցեալ ես ի բարձունս, և օրհնեալ են քո սուրբ հրեշտակք և սուրբ մարդիկ։ Ընկալեա՛ հայր զաղաչանս ամենայն ազգաց ի քեզ ապաւինելոց։ Ընկալեա՛

ՎԵՑՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅ. ՈՐ ՀԱՍՈՒԱԾՔ ՅԵՐ ՁԱՏԱՐՈՒՆ Ի ԲԱՐՁՈՒՆԱ. Ի ՅԵՐԿՆԵԼԻՑ ԼՈՒՍ ԾԱՓԵՑԵՐ ԸՆԴ ԱՄԵՆԱՅՆ ՄԻԵՋԵՐՈՒՆ: ԱՐԱՐԵՐ ՊԱՐԵՊԱՆԻՆ ԼՈՒԱՑՈՒՈՒ ՄՈՒՆՋԵԱՆ, ՁԼՈՒԱԻՆՆ ԵՒ ՊԱՍՏԵՂՆ՝ ԼՈՒԱՑՈՒՈՒ ՊԻՇԵՐՈՅ, ԵՒ ՁԱՅՆ ՃՐԱՊԻ. ՊՈՒ ԵՍ ԼՍԱՑ ՊՈՎԵԼԻ. ՄՈՒՐԸ ԵՒ ՄՈՒՏՔԻՆ ԼՍԱՆ. Ի ՔԵՆ ՓԱՓԱՆՈՒ ԽՈՍՈՒՆ. ԵՒ ՁԱՅՆ ՔՈ ԿԵՆ ՊԱՆԻ՝ ՈՐՔ ԾԱՓԵՑԱ Ի ՍԻՐՈՒՆ ՄԵՐ: ԵՒ ՄԵՐՔ ՄԱՐԱԿԱՆ ՄՈՒՏՔՈՒՆ, ՕՐՀՆԵԱԼ Է ՄՈՒՏՆ ՄՈՒՐԸ ՓՈՒՈՑ ՔՈՑ. ԵՒ ՔԵԶ ԵՐՊԵՄՔ ՁԱՐՀՈՒՐԹԻՒՆ ԵՒ ՊԱՏՈՒՈՑ ԵՒ ՀՈՊՈՒՈՑՊ ՄԵՆՈՑ, ԱՄԺՄ ԵՒ:

ԿԱՐԳ:

ՀԱՍԵԱԼՔԱ Ի ԺԱՄ ԵՐԵԿՈՅԱՆ ԱՄԵՆ-
ՆԵՔԵԱՆ ՀԱՄԲԱՌՆԱԼՈՒ ՁՁԵՌԱ ՄԵՐ
ՓԱՌԱՒՈՐԵՄՔ Զ.ՔԵԶ ՈՒԵՐ ՅԱԾ ՄԵՐ.
ՈՐ ՀՆԱՐՀԵՑԵՐ ՄԵԶ ՁԱՒԱ ԼՍԱՑԱ
ՁԱՒՄՔ ԱՆՑՈՒՑԱՆԵԼ, ԵՒ ՀԱՍԱՆԻԼ
Ի ԺԱՄ ԵՐԵԿՈՅԱՆ: ԸՆԺԱՆՈՒՈՐԵԱ
ՁԱԵԶ ՈՒԵՐ՝ ՈՒՐԲ ԱՐԱՒ, ՀՐԵՇ-
ՏԱԿԱՑԻՆ ԵՐԴԱԼ՝ ՊՈՀԱԲԱՆՈՒԹԻՒ

մասուցանել տեառն իմ արքային
Իսրայէլի. կեցո՛ զիս ողջութեամբ։ Ողջ
եղայց ես ի տանն հօրէ իմոյ խաղաղու-
թեամբ. աստուա՛ծ ամենակալ կայցէ
ընդ իս։ Տէր ողջոյ. տէր ողջ. տէր ո՛ւ
Պաղմոս։

Լա՛ւ է ինձ եթէ խոնարհեցուցեր զիս,
զի ուսարիցէ զիս արդարութիւնքդ։
Իսկ ես ասացի յիմարութեան իմում.
Ես եմ ամենայն մարդկան աղքատա-
գոյն եւ տկարագոյն։ Եւ ոչ ուսայ զիմաս-
տութիւն, եւ ոչ ճանաչեցի զսրբոցն
զիմացութիւն։ Ես ոչ ուսայ զիմաստու-
թիւն, եւ ոչ ճանաչեցի զսրբոցն զիմա-
ցութիւն։ Ես ոչ ուսայ զիմաստութիւն,
եւ ոչ ճանաչեցի զսրբոցն զիմացութիւն։
Ես ոչ ուսայ զիմաստութիւն, եւ ոչ ճա-
նաչեցի զսրբոցն զիմացութիւն։ Ես ոչ
ուսայ զիմաստութիւն, եւ ոչ ճանաչեցի
զսրբոցն զիմացութիւն։ Ես ոչ ուսայ զի-
մաստ

պ Լքցէ որպ զանձրեւ ՚ի վր գեղման,
որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր։
Ասաւած զիրաւունս քո արքայի
տուր, և զարդարութիւնս քո որդ-
ւոյ թագաւորի։

Մեսրովբ Յարութեան։

աձ Տէր կարող և հզօր, տէր կարող
՚ի պատերազմի։
Տեառն է երկիր լիս իւրով. աշ-
խարհ՝ և ամենայն բնակիչք նորա։
ակ Ամօտ քո ասասած յաւիտեան
յաւիտենից, գաւազան ուղղու՝
գաւազան արքայութեան քո։
Բղխեաց սիրտ իմ զբան բարի. և,
ասեմ զգործս իմ թագաւորի։
գձ Տէր թագաւորեաց՝ ցնծասցէ երկ-
իր. ուրախ եղիցին կղզիք բազումք։
Երեւեցան փայլատակունք նորա
սիեզերաց. եռեաւ՝ և սասանեցաւ
երկիր։
բկ Երդեցէք սեսան երգ նոր սեսա-
նայն երկիր. ծառայեցէք սեսան
ուրախութեամբ։
Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ.

ծանեալ զի նա է տէր ամէն։

գձ Նկայք և տեսէք զգործս աստու-
ծոյ, որ արար զինչս և. զարուեա-
տս ի վերայ երկրի։

Պատուաճ մեր ապաւէն և զօրու-
թիւն, օգնական ի վերայ նեղու-
թեանց, որք գտին զմեզ յոյժ։

գկ Պատուաճ մեր յերկինս և յերկրի,
զինամ զոր ինչ կամեցաւ և արար։
Յերանելն Իսրայէլ յերգեսցուք,
սանն յակոբայ ի ժողովրդենէ այ-
լազգեաց։

գձ Նշխարք ձեռն. քո ի վերայ առն, ալ
քո ի վերայ որդւոյ մարդոյ, զոր
զօրացուցեր զնա ի քեզ։

Ո՛ Հրեշտակ իւր նայեցաւ, որ ա-
ռաքնորդեաց որում խաշին յուխտիւ։

պկ Պատուաճ աստուծոյ տէր խոսե-
ցաւ, և կոչեաց զերկիր։
Յելից արեգական մինչեւ ի մու-
տս արեւու։

Մեծդիք գալուստն։

Օրհնեալ որ գաս յանուն տեառն,
օրհնեալ ես։

Տէր ում մեր երեւեցաւ մեզ. ա-
րարէք ոօնս ուրախութեան կամ-
խաւ, մինչեւ յանիկիւնս սեղանոյ:

Երկրորդ:

Կաւ օրհնեցէք սանեռայն ծառայք
սեւասուն զտէր:

Ա՛ կայք ի տուն ես, և ի գաւիթս
աստուծոյ մերոյ:

Վերակացու:

Սիրեցի՝ զի լսիցէ տէր զձայն ա-
ղօթից իմոց:

Օ՛ի խոնարհեցոյց զուշին իւր առ
իս, և ես յաւուրս իմ կարդասցի
առ նա:

Մեսրովբ Մարտիրոսաց:

Ընդունի սղոտրութիւն քո տէր ի ա
վերայ մեր. որպէս յուսացաք ի քեզ:
Ցնծացէք արդարք ի տէր. ուղղոց
վայելէ օրհնութիւն:

ակ Տէր սիրէ զիրաւութիւն և ոչ լքանէ
վայր հարկանէ զսուրբս իւր:
Փրկութիւն արդարոց ի տեառնէ
է. վերակացու է նոցա ի ժամանա
կս նեղութեան:

բձ Ա.քանչելի է ած ՚ի վերայ սրբոց իւ-
րոց, աստուած խրատէլի։
Տէր աստուած օրհնեաւ. օրհնեալ
է տէր զօրհանաստատ։

բկ Օգնութի՛ւն ինձ ՚ի տեառնէ եկեսցէ,
որ արար զերկինս և զերկիր։
Չամբարձի զաչս իմ ՚ի լերինս, ուս-
տի եկեսցէ ինձ օգնութիւն։

բձ Աստուած վառաւորեալ է ՚ի խորհուրդս սրբոց իւրոց, վեծ և ա-
հաւոր ՚ի վը այնոցիկ զոք շուրջ
են զնովաւ։
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչե-
լեաց քոց տէր, և ճշմարտութիւն
քո յեկեղեցիս սրբոց։

բկ Սիրեցից զքե՛զ տէր զօրութի՛ւն իմ.
տէր հաստատուէ իմ, ապաւէն իմ
և փրկիչ իմ։
Աստուած օգնական իմ, և ես յու-
սամ ՚ի նա. ապաւէն իմ, եղջիւր
փրկութե՛ն իմոյ՝ ընդունելի իմ է։

բձ Աերձ է տէր առ սիրենեսեան, զոր
կարդան առ նա. առ սիրենեսեան՝
զոր կարդան առ նա ճշմարտութե՛ն։

Ոչ համ երկիւղածից իւրոց առնէ
առ. աղօթից նոցա լսէ՝ և կեցու-
ցանէ զնոսա։

Ընդէրբն որպէս զարմանեննիս ծաղ- դկ
կեացին. որպէս զմայրան լիբանանու
բազումք եղեցին։

Տնկեալք եղեցին ՚ի տան առեառն,
և՚ի գաւիթս աստուածոյ մերոյ ծաղ-
կեցին։

Մեսրովբ Պատմահարութեան։

Տէր լուիցէ ինձ ՚ի կարդալ իմում ազ
առ նա։

Ի կարդալ իմում լուար ինձ առ-
ուած յառ պարզութեան իմոյ։

Ա՛ր առասցէ զքինամին իմ զիմէ յաղ- ակ
թեցի նմա. կամ նեղիչք իմ ցընդ
ծածկեն զիմէ ՚ես առանձեցայց։

Մինչև յե՞րբ գարձուցանես զերեսս
քո ինէն. մինչև յե՞րբ բարձրանայ
քինամին ՚ի վերայ իմ. նայեա և
լուր ինձ տէր աստուած իմ։

Ընդէրբն արդարոյ պատմէ զիմաս գբ
տուզինն. և լեզու նորա խօսեացի
զիրաւունս։

Ա՛ն նախանձիլ ընդ չարս. և ա՛ն ընդ
այնոսիկ՝ որ գործեն զանօրէնութիւն։
ԻԿ Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայն
քումմէ, Տէր, ըստ բանի քումմ։
Քաղցր եա դու Տէր, և քաղցրու-
թիւնք քո ուսից զիս։
ԳԴ Նայեա և լուր ինձ Տէր Աստուած իմ։
Միգեա՛ աչերդ քո ինձ Տէր, և քաղցրու-
թիւնք քո ուսից զիս։
ԳԿ Միգեա՛ յերդ Տէր՝ մատանեա զիս
իսպառ. միգեա՛ յերդ դարձուցա-
նես զերեսս քո ինէն։
ԴԱ Վմտութիւնք քո բաղում են Տէր,
ըստ իրաւանց քոց կեաց զիս։
Տես զխոնարհութիւն իմ, և վրկեա
զիս. զի զօրէն ես քո ոչ մոռացայ։
ԴԴ Ընտրած յօգնել ինձ նայեաց. և
Տէր յրնկերել ինձ փութա։
Ամաչեսցեն և յամօթ լինիցին, որք
խնդրէին զանձն իմ։
ԴԶ Լո՛ւր ինձ ըստ ողորմիդ քոյ, Տէր, յար-
նել ինձ առ քեզ. յերկիւղ Քրիստոսի
ահն վրկեա զանձն իմ։
Ծածկեացես զիս ի ժողովոյ չարաց.
ի բազմութենէ ոչ ոտնձգելոյ
կենաւքիւն։

Ի մեծ հինդշաբաթի ։

Ի դատից սրբուիցը զձեռս իմ. և
շուրջ եղէց զսեղանուդ քո տէր ։
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն քան զբ,
և զտեղի յարկի փառացդ քոց ։

Ի մեծ ուրբաթու ։

Կտուն ’ի կերակուր ինձ լեղի. և
’ի ծարաւս իմ արբուցին ինձ քացախ ։
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա
յորոգայթ, ’ի հատուցումն և ’ի
գայթակղութիւն ։

Ի ծնեալ սրբոյ Խաչին ։

Կատու երկիւղածաց քոց նշան,
զի ապրեցին յերեսաց աղեղան ։
Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո
զջուխ քո և լուր մեզ ։

Կարգ Ողջերկրեայց ։

Ողջոյ եղիցին աղօթք իմ ։
Որպէս խառնիկ առաջի քո տէր ։
Համբարձումն ձեռացդ իմոց ։
Պատարագ երեկոյի ։

Յաւուր առաջնակոչմանն ։

Ողջոյ եղիցին աղօթք իմ որպէս

խոնհ առաջի քո առէր. համբար-
ձուսին ձեռաց իմոց՝ պատարագ ե-
կեցի։
Տէր աղաղակեցի առ քեզ և լուր
ինձ։
Ունկն ի ձայն խնդրուածոց իմոց,
յաղաղակել իմում առ քեզ։

Ի մեծի Հինգշաբաթի։

Ողիւղ եղիցին աղօթք իմ որպէս
խոնհ առաջի քո առէր։
Ընդրկոյն աղօթս մեր ընկալ առէր.
և զտարածուսին ձեռաց մերոց։

Ի մեծի Ուրբաթի։

Ողիւղ եղիցին աղաչանք մեր որ
խոնհ առաջի քո առէր. համբար-
ձուսին ձեռաց մերոց՝ պատարագ
եկեցի։

Քարոզ Կիրակոսի, և ամենայն առաքելոց տէրունեաց։

Ընտրեալ ամենեքեան միաբանու-
թեամբ. առէր տողրմեա։
Վասն խաղաղութեան համ աշխար-
հի՝ և հաստատութեան սրբոյ ե-
կեղեցւոյ. զառէր աղաչեսցուք։

Վ՚ասն ամենայն տուրք և ուղղաւ
վիաս եպիսկոպոսաց. զտէր աղա։
Վ՚ասն հայրապետին մերոյ տեառն
(այս անուն) կենաց՝ և վրկութեան
հոգւոյ նորին. զտէր աղա։
Վ՚ասն վարդապետաց՝ քահանայից՝
սարկաւագաց՝ դպրաց, և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. զմեր։
Վ՚ասն բարեպաշտ թագաւորաց և
ձնծաւէր իշխանաց՝ զօրավարաց և
զօրաց նոցին. զտէր աղա։
Վ՚ասն զի տէրն ամենակալ հնազանդ
դեցուսցէ առաջի նոյ զմեզ պատե-
րազմունս թշնամեաց. զտէր աղա։
Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց՝
որք ՚ի դերութեան են և ՚ի չար
ծառայութեան. զտէր աղա։
Յաղագս ձանապարհորդաց և նա-
ւորդաց՝ խաղաղութեամբ հաս-
նել ՚ի նաւահանգիստն բարութե.
զտէր աղա։
Յաղագս հիւանդաց և ամենայն
վշտացելոց՝ վերածումն առողջու-
թեան. զտէր աղա։

Յաղագս բարեխառնութեան՝ օդոյ
անձրևաց քաղցրութեանն, և պատուա-
ստութեան. զտէր ա։
Յաղագս ոչխարաբուծ և պտղաբե-
րից՝ ի սա եկեղեցի այ. զտէր աղա։
Ե յաղագս այնոցիկ, որք մատնեալք
են՝ ի ձեռս անօրինաց վասն ան-
ունն քրիստոսի. զտէր աղա։
Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց,
որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով
՝ի քրիստոս ննջեցին. զտէր ա։
Յաղագս վրկելոյ զմեզ տեառն այ
յերեսելի և յաներեւոյթ թշնամ-
ւոյն. զտէր աղաչեսցուք։

մաղ Բարեխաւս ունիմք առ քրիստոս զմարիամ
ամ զաստուածածինն զիաւտաւոր
եալ և օրհնեալ միշտ առ քրիստոս կոյսն.
առ քրիստոս հրեշտակապետն միքայէլ.
զառաքեալսն նահապետսն. զսուրբ
և զյաղթական առ քրիստոս զխա-
չն. զսուրբ և զանարատ զկիւրակէն։ Ն՝ ըզ
ամն սուրբ զքոյն զմեծ զիմաստասէր
ւոսիչն հայոցառաքեալ։

Յիշեալն և զայլ առաքեա և նորոք
զամէն առաչեացսն ։
Օձելեկս մերձենալ և զառաջիակաց
գիշերս խաղաղութիւն անցուցանել ։
Հաւատալ՝ ի տէրէ խնդրեացսն ։
Օհրեշտակ ։ Օ՛թաքուելի ։ Օ՛ամէն ։
Ե՛ւ ես ։ Օ՛անձինս ։ Ամպամեաց ։
Քարով՝ ի ծովն սրբոց ։ և պահոց ։

Ե՛ւ ես խաղաղութեան զօրս ։
Ընդհատեցոյ զամենական ած՝ ըզ
հայր առեան մերոյ յիսուս քրիս
տոսի զմարգարէական խաղաղութեան
յաղագս խաղաղութեան, և վասն
միայնոյ տուրբ կամուղիկէ և առա
քելական եկեղեցւոյ ։ զի զբաղում
ամս խաղաղութեամբ տացէ մեզ
տէր ատուած մեր ։ և զմարգա
րըս խաղաղարար առնելեացէ առ
մեզ, վասն մեծի տուրբ և պահոց
անուան իւրոյ ։ զպետս զաւառաց,
զքօրեպետս, զքօրեպետուհս, զժողո
վուրդս, զմուտս և զելս մեր խա
ղաղութեամբ պահեացէ ։ և զամ
պատերազմունս Թշնամեացն խոր

տակեացէ ՚ի վէնջ. տէրն ամենա-
կալ կեցուսցէ և ողորմեացի։ Օգ-
րեկս մերձենալ՝ և զառաջիկայ դի-
շերս խաղաղութեամբ անցուցա-
նել հաւատով ՚ի տեառնէ խընդ-
րեցուք։ Օ՜հրեշտակ։ Օ՜ քաւու-
թեան։ Օ՜ հրեշտակ։ Օ՜ քաւու-
թեան։ Օ՜ անձինս։ Եւ ես։ Օ՜ անձինս։
Ողորմեաց։

Աղօթք.

Լուր ձայնից մերոց տէր ամ մեր.
ընկալ զաղաչանս մեր, զհամբաւը
ձուխն ձեռաց մերոց՝ և զբանս ա-
ղօթից, սրբեալ զերեսկոյն պատա-
րագս մեր ՚ի հոտ անուշից՝ ՚ի հա-
ճոյս քեզ պատրաստել։ Յաւել ՚ի
մեզ տէր ամենակալ՝ զհաւատ,
զյոյս, զսէր, և զամենայն գործս
առաքինութեան. որպէս զի լսե-
լոցդ քոց բարեխրատ՝ միշտ կրօ-
նասրելք բարեպաշտութեամբ
՚ի տուէ և ՚ի դիշերի. և արժանա-
ւոր եղիցուք յատկապս անձանց մե-
րոց փրկութեան, և վասն հոգևոր
կենացդ աղաչել զքեզ տէր, և զք-

առանել ՚ի. քէն պէնտւհս և զտլոլ
մուխթիւն. և պոհանալով վատաս
ուրեցուք պհայր և զտուն և պէք
հոգիտ. այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն աւետեցուն :

Կեզ երկիւղապանելով տէր ամ
մեր՝ պոհանամք զքէն յաղագս խա
զաղութ անցուցանելոյ ՚ի մէնջ
պերկարութիւն տունջեանս : Տուր
մեզ տէր աղաչեմք գքե՛ զբեկս
և զառաջակայ գիշեր առանց մե
պաց, և առանց գայթակղութեան
անցուցանել. հաւատոտն կալ և
ճնալ ՚ի հաւատ՝ ՚ի յոյս՝ ՚ի սէր՝ և
՚ի պատուիրանապահութեան քոյ :
Խնդրելով զխաղաղութի ամենայն
աշխարհի, և եկեղեցւոյ քում սուրբ
բոյ պհաստատութիւն, և անձանց
մերոց գնդիկութիւն : Որպէս պի ըն
դունելով ՚ի քէն պհայդուածս մեր՝
և պմեծ վայելչական փառաբանու
թիւն միշտ ՚ի բարձունս առաքե
ցուք ամենայնքո տէրութեանդ
քրիստոս աստուած մեր. այժմ և :

եւ ասի Տուրբ աստուած՝ քան պատշաճի։

Աստուած աստուածն. տուրբ եւ հզօր. տուրբ եւ անմահ. որ խաչեցար վասն մեր մերոց. ողորմեա մեզ։

Երէց հինե։ Ընդ ինի ղՓառատորեանն՝ գպոնե՝ ի ԼԽՁ, 261։

Մաղթանք։

Փրկել զմեզ ի ժողովրդենէ եւ յամենայն վտանգից մերոց։

Կարգ։

Եւ ես խաղաղութեամբ զտեր աղա։ Ի ման լսել լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի պատգամաց մերոց՝ բարեխոսութեամբ տուրբ աստուածածնին։ Եւ իջանելոյ ի մերոյ մեր ողորմութեան եւ գթութեան տեառն աստուծոյ։ Ընծայել տէր աստուած մեր. ինձ եւ հաւատացեալ ժողովրդեանդ։ Օրհնութիւն եւ փառք հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ։

Խաղաղութեան աղաչանքն։

Յամբարձի զաչս իմ՝ ի լերինս, ուստի եկեսցէ ինձ օգնութիւն։

Օգնութիւն ինձ ի նմանէ եկեսցէ,
որ արար զերկինս և զերկիր։
Մի տար ի սասանութիւն զոտն քո.
և մի ննջեսցէ պահապան քո։
Ահա ոչ ննջէ՝ և ոչ ի քուն եղե-
ծայ պահապանն Իսրայէլի։
Տէր պահեսցէ զքեզ, և տէր ըն-
կալցի աջոյ ձեռամբն Իւրով։
Երեսքն՝ի տուէ քեզ մի մեղցէ,
և մի լուսին ի գիշերի։
Տէր պահեսցէ զքեզ յամէ չարէ.
պահեսցէ տէր զանձն քո։
Տէր պահեսցէ զմուտս և զել քո՝
յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան։

փառք Հօր և որդւոյ և։

Աստ ասի հոգեշէն շարական ըստ պատշաճի։
Կիրակոսի ղայս աստ։

Սիրեմ ես տէր զծրումեանց որ
բնակեալ ես ի յերկինս. և քաղ-
ցեալ ի սմանէ քոյ։ Ներկայեն
զօրութիւնք սեպուհեիդ և քեզ՝
եէք. անդադար օրհնեն ոտքդ զի
նուաղել քոյ։ Քահանայիդ ընդ նմ

սիրեն պաշտօնեայք և ժողովուրդ.
ելիցեն պատճառք առնուին ընդ
դէմ հարկ առնելոյ, և լուծանել ի
մանաւանդ ընդեր զարմանայ. ծրհ.
նեալ եմ թագաւոր յանխոնեից:
Որ ընդեմն՝ ի սիզբանէ հաստատե
ցեր վերնատուն. և զիաւարն ան
դիմադրեալ յարուցեալ .քո
հալածելոյ. ծրհ: Ասաղ և մէջ
լուսաւորութիւն ընդ լինելոյն զը
անմիտնոյն. երկեցուք ցնծալով
՝ի յարուցեան երեկոյա. ծրհ:
Երկնաւորութիւնդ ի յոմհանանէս մե
՝ի ծնեալսդ կանոն, քարոզելոյ
նախատուկ ազգ արարչի բարբառուին.
ընծայական մեր լուաց արիւնաթափն այր
գայթուլեան: Անշարժիս մանկտարէ
և ձեռնադրուլ արդեօք աստուածոյ.
յանաչելութիւնդ կարասիս և արատ
մեղ աստուածային ծրինացն. հոգ
դէր ձանապարհս լուսաւորին յայ

Հրեշտակացն երկրորդ, ի սուրբ
հրեշտակացն երկրորդ ի սուրբ
դասէր։ աղաղակեաց ձայն մեծ
ընդ չորեքտասան հազարս
ունելոյ զանուն հօր նորա
գրեալ ի ճակատս իւրեանց։
Եւ լուայ զձայն եղջերուաց
նոցա զոր ունէին ի բերանս
իւրեանց։ եւ ոչ գտաւ նենգութիւն
ի բերանս նոցա։ զի անարատ
են առաջի աթոռոյն Աստուծոյ։
Եւ տեսի զհրեշտակն զօրաւորն
զոր ունէին ի բերանս
իւրեանց։ եւ ոչ գտաւ նենգութիւն
ի բերանս նոցա։ զի անարատ
են առաջի աթոռոյն Աստուծոյ։
Եւ տեսի զհրեշտակն զօրաւորն
զոր ունէին ի բերանս
իւրեանց։ եւ ոչ գտաւ նենգութիւն
ի բերանս նոցա։ զի անարատ
են առաջի աթոռոյն Աստուծոյ։
Եւ տեսի զհրեշտակն զօրաւորն

ևտանցուք յարուցեալն քրիստոս։ Որ
խոչելեալ վէս մեր Թանելեցաւ։
եւ յարութեան զօրութեամբ ի մեռելոց։
Եւ տուրբ անմահ Թագաւոր։

դկ Այսօր մարդասիրութեան դասերն ցրեալ
ծայեալ երերմամբ ընդ առաջ տ՚ա՚ո՚ւ,
բրիստոսի որդւոյն աւ։ Զայն ի
լերկնից վերակալեալ առ։ եկայք
օրհնեալքդ հօր իմոյ, ժառանգ
գոյեալ ի լերկնից խորանայն։ Լցեալ
բզեալն անհերելոյն անպատմելիութեամբ
կան Թագաւորութեան, որ ի լերկնից
վայր անկեալ։

դկ Ածելն առաքեալ իմ առ՚ա՚ ի տա
ձայր սուրբ։ եւ առաքեա՚ ի մեզ
առ՚ա՚ զհոգին ճշմարտութեան։ զոր
ես ոչ կարեմ ընկալ առ՚ա՚ բարե
խոստովանեալք ծրնորհի քո։ եւ առա։

քրդ. Ալան խաղաղութեամբ առնուլ զաշխարհն, և հաստատութեան սրբոյ եւ կենդանարար գաւազանիս տիրապետութիւն։ Ա-
մացուք ասկն միաբանութեամբ։
մաղ. Այլ զմած՝ բարեխնամութիւն արար տէր ողորմած։ ամէն ողոր։ ամէն ո։
ևս աղաչեմ՝ բարեխնամել զարդ ամենայն արարածոց. ընկալ զաղաչանս ծառայից քոց՝ ի ժամ երեկոյին. որ առաւել ես առ ամենեսեան՝ ապրելոք բարերարութեամբ քոյով։ Ողորմեա տէր ամենայն աշխարհի, և եկեղեցւոյ քում սրբոյ։ Հիւանդաց՝ վշտացելոց՝ ձանձրացելոց՝ նեղուցելոց՝ խոտորելոց՝ ապաշխարողաց՝ և հոգւոցն հանգուցելոց։ Ո՛վ դու տէր ամենայնի՝ զիտես զպէտս ամենայն արարածոց. ընկալ զաղաչանս ծառայից քոց՝ ի ժամ երեկոյին. որ առաւել ես առ ամենեսեան՝ ապրելոք բարերարութեամբ քոյով։ Ողորմեա տէր ամենայնի

տուրս պահող, և՝ ի պոնա մարդիրոսաց՝ ասէ Ղեւոն Որ բնակեաքն. և՝ ի Կերահամոսպա՝ Աստ օրհնեցէքն։

Աբձակման վախ։

Որ բնակեաքն է յօդնութիւն բարձ
րեալոյն, ընդ հովանեաւ աստուածոյ
յերկինս հանգիսցէ։
Ասացէ ան ընդունող իմ ես, ապաս
տէն իմ ած, և ես յուսամ՝ ինա։
Նա փրկեսցէ զնս յորոգայթէ որ
սողին, և՝ ի բանից՝ ի խռովութէ։
Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ.
՝ի հովանի թևոց նորա յուսասցիս։
Սրատես զէն՝ շուրջ եղիցի զքեզ
Ճշմարտութիւն նորա։
Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշե
րի, և ոչ՝ ի նետէ՝ որ թռուչի՝ ի տուէ։
Յիւղէ որ շրջի՝ ի խաւարի, ՝ի գայ
թակղութենէ դիւին՝ ի հասարակ
աւուր։
Անկցին՝ ի կողմանէ քումմէ հա
զարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ.
և առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։
Միայն աչօք քովք հայեսցիս
դու, և վհատութիւն մեղաւորաց

տեսցես. զի դու տէր յոյս իմ ես։
Ծ. բարձրեաւն առարեր քեզ ապա-
էն. զի ոչ հասցեն աւ քեզ չարք,
և տանջանք մի՛ մերձենային ՚ի յար-
կըս քո։
Երեշտակաց իւրոց պատուիրեաւ
է վասն քո, ՚ի պահել զքեզ յամե-
նայն ճանապարհս քո։
Իբազում իւրեանց ընկալցին զքեզ
զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զտան քո։
Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես
դու, և առ ոտն կոխեսցես զա-
ռիւծն և զվիշապն։
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկե-
ցից զնա. հովանի եղէց նմա, զի
ծանեաւ զանուն իմ։
կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմ-
մա. և առնմա եղէց ՚ի նեղութեան։
Փրկեցից և փառաւորց արարից զն-
նա. երկայն աւուրբք լցուցից, և
ցուցից նմա զփրկութիւն իմ։
Ընդ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ,
որ բնակեալդ ես ՚ի յերկինս։
Որպէս աչք ծառայի ՚ի ձեռն տե

խոյց, և որպէս աչք աղախնոյ՝ ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ։
Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր
մեր, մինչև ողորմեսցիս՝ ի վերս մեր։
Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ.
զի բազում լցաք արհամարհանօք։
Եւ առաւել լցան անձինք մեր նա
խատանօք, որք նախատէին զմեզ.
և արհամարհանօք ամբարտաւանից։
Ընդ յաւուրս քում կեցո զնա, և՝ ի
զօրութեան քում կրասա արա ինձ։
Ընտրուած լուր աղօթից իմոց, ունկն
կընդուր բանից բերանոյ իմոյ։
Օծաւղ յարեան՝ լուաց իմ, և հագաւղ
խնդութեան զանձն իմ, և ոչ համա
րեցան գ.քեզ ած առաջի իւրեանց։
Ահա ած օգնական իմ, և տէր ընդ
դուն հոգւոյ իմոյ։
Դարձուցանել զչարն՝ ի ձշնամին
իմ, ճշմարտութ.քով սատակեա զնա։
Ես կամօք իմովք պատարագս մա
տուցից.քեզ. և խոստովան եղէց
անուան.քում տէր, զի բարի է։
Ձամ ներքս է իմոյ վրկեցեր զնա,

և ՚ի ՀԻՇԱՄԻՍ իմ ետես ակն իմ։
փառք հօր և որդւոյ և ։

Սաղմոսք ։

Օ՞ բարձրեալն զբժիշկսն արուեստք
մեզ ապատէն, զի ոչ հատցեն առ
մեզ չարք. և տանջանք մի՛ մերձեսցի
ցին ՚ի յարկս մեր։

Կարգ ։

Եւ մեք միաբան զղջմանս ՀԻՆ ՚ի
տեառնէ խնդրեսցուք, առաջս ա-
մենեցեան միաբանութեամբ ։
Տէր ողորմեա. տէր ողոր. տէր. ո։

Աղօթք ։

Յոյս կենաց՝ ընդունող աղօթից՝
քաւիչ մեղաց և կատարիչ խնդիր
ուածոց քրիստոս աստուած մեր.
ընկալ զպատարագս մեր ՚ի ժամ ե-
րեկոյին՝ բարեխօսութեամբ սուրբ
աստուածածնին և պաշտօնօք ամ
ենայն քոց ։ Լո՛ւր մեզ տէր և ո-
ղորմեա. ներեա քաւեա և լծող
ղմեզս մեր. արժանաւորեա զո-
հութիւնս միաւորել զքեզ ընդ հօր
և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և ։

Յիշեա տէր զպատուհասն քո։
Բարերար և բազմամոլորիմ ասծ՝ քո։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

Փոխ Խրատոյն։

Կատ օրհնեցէք առաքեալն ծառայք
առաւտն զտէր։ ո կայք ՚ի տուն տեառն,
և ՚ի գաւխիս տանն Աստուծոյ մերոյ։
Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ՚ի
սրբութիւն. և օրհնեցէք զտէր։
Օրհնեսցէ զձեզ տէր ՚ի սիովն. որ
արար զերկինս և զերկիր։
Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ բոլոր
սրտիւ իմով. առաջի հրեշտակաց
սաղմոսասացից քեզ։
Ո՞վ լուսաւ զբանս քերանոյ իմոյ.
երկիւղածից ՚ի առաջի սուրբ քո.
և խոստովան եղէց անուան քում,
վասն ողորմութեան և ճշմարտու-
թեան քոյ։
Աճ արարեր յամենայնի զանուն
սուրբ քո. յորում աւուր կար-
դամ առ քեզ, վաղվաղակի լուր
ինձ. և բազում արուագեա զօրու-

Թխեա յանձն իմ։
Խոտոտման եղիցին առ քեզ սակ-
նայն Թագաւորք երկրի, զի լսեսցեն
զբանս բերանոյ քո, և օրհնեսցեն
զձանապարհս քո։
Սէծ են վաղք ոն. բարձր է սէր.
զխոնարհս առեալ, և զբարձունս
՚ի հեռաստանէ ճանաչէ։
Թէ գնացից ես ՚ի միջ նեղութեց,
կեցուսցես զիս ՚ի բարկութենէ
Թշնամեցն։
Ձգեալ զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս
աջ քո, և տէր հատուսցէ ընդ իմ։
Տէր ողորմութի՛ քո յաւիտեան. զգործ
ձեռաց քոց մի՛ անտեսաներ։
Ընտուած յանուան քում կեցո զիս։
և այլն տպէս ՚ի ԲԻՒ 490։
Փաւք հօր և որդւոյ և։

Կրօղ։

Խնդրեացուք հաւատով մաքրանալ
Թեամբ ՚ի սեաւնէ՝ զի զողորմու-
Թեան գընարհս իւր արասցէ ՚ի վե-
րայ մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուս-
ցէ և ողորմեսցի։

կեցի առէր։

Տէր ողորմեա. տէր ժողո՛վ. տէ՛ր ո։

Աղօթք.

Ո՛վ ապաւար խաղաղութեան օգնական եւ վրկիչ անձանց մերոց. քո՛ւ առա ասասած մեր. պատրաստեալ պահեա զժողովուրդս քո ընդ հո՛վանեաւ առաքելոցդ քոց ՚ի խաղաղութե։ Փրկեա յերեսեղի և յաներեւոյթ թշնամւոյն. արժանաւորեա զոհութիւն վասն ամենայնի զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և։

Կարդ խաչի։

Աստ խաչիս աղաչեսցուք զառաքեալսն. զի սուրբ խաչիս զմեզ ՚ի մեղաց՝ և կեցուսցէ շնորհիւ սրբոյ մահուան իւրոյ։ Ընդունակալ առաքեալսն մեր կեցո և ողորմեա։

Աղօթք։

Պահպանեա զմեզ քրիստոս ած մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիդ քոյ ՚ի խաղաղութեան. վրկեա յերեսեղի և յանե-

բեւոյժ Ա֊շնաժոյն։ Ընժանաւոր֊
եա գոհուԱմեամբ վատաւորել ըզ֊
քեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգ֊
ւոյդ. այժմ և ։

Խրատք վասն երկրպագութեան եկեղեցւոյ ։

Ուրախ եղէ եա՝ զի աստ ինձ ցիա
՛ն տուն տեառն երթիցուք մեք ։
Հասեալ կային ոտք մեր ատ դե֊
րունս քո երուսաղէմ ։
Օծուտասդէմ զինեալ ոսկեօ քա֊
ղաք. և բնակութիւն իւր շուրջ
զնովաւ ։
Ընդ եւանէին ազգք՝ ազգք տեառն.
՛ի վկայութիւն խրատել, խոստո֊
վան լինիլ անուան տեառն ։
Ընդ արկեալ են աթոռք դատաս֊
տանի. աթոռս արկեալ են ՛ի տան
դաւթի ։
Հարցէք զողջունն երուսաղէմի, և
զխնամոքեցեալսն՝ զի սիրէք զտէր ։
Եղիցի խաղաղութիւն ՛ի զօրութե֊
քում, և հինութիւն յաշտարակս
յամուրս քո ։

Վասն երեսից և ընկերաց իմոց ասեցայ զխաղաղութիւն. վասն քոյ
և վասն տան տեառն եղբայր մերոյ խնդրե-
լոցուք զբարութիւն՝ ի քէն։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կեցո
զորդի աղախնոյ քո. և արա առ իս
նշան բարութեան։
Տեացեն առեալքն իմ և ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխի-
թարեցեր զիս։
Փառք Հօր և որդւոյ և

Գարոզ եկեղեցւոյ։

Ով եկեղեցեաւս աղաչէ սրտիքզմէր՝
զի տալոյ փրկեսցէ զմեզ՝ ի մեղաց.
և կեցուսցէ հնարհիւ աղօթից
իւրոց։ Ընդունակ տէր այծ մեր՝ կե-
ցո և աղաչեա։

Աղօթք.

Ո՛ւռ դրան սրբոյ եկեղեցւոյդ, և ա-
ռաջի առնուլ և պայծա-
ռացեալ տալոյ նշանացս՝ խոնար-
հեալ երկիւղիւ երկիւղածեմք.
զաւրեալ և պհրաշալի և զյաղթօղ
տէրդ մեր Յիսուս Քրիստոս օրհնեմք և վար-

ուսումն. և քեզ մատուցանեմք զոհութիւն և զխունկ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և

Փոխ։

Ընդունեցէք առ մեր ամենայն երկիր. ծառայեցէք միմեանց (տե՛ս էջ 314)։ Օ՛գնեա մեզ ամէն. և ձայն փող։

Կանգնել։

Օրհնեացուք զամենակալն Աստ ըզհայր առեառն մերոյ Յիսուսի քրիստոսի, որ արժանի արար զմեզ կալ՝ի առեղծ վիճաբանութեան և երդել զերգս հոգեւորս։ Ամենայն կալ ունի աստ մեր՝ կեցցո և ողորմեա։

Նգովք։

Ի միջ տաճարին, և առնջի ածելն կալ և պայծառացեալ ունի նշանացն, և ունի սեղանոյ՝ խառնարհեալ երկիւղիւ երկիւղածութեամբ. զնա և պհրաշտալ և դյաղթող դյարուխտ քո վիճաբանութիւնդ. և քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւնդ և զվիճաբանիլ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ։

Աղօթք.

Ի յարկի արբունեաց և ՚ի տեղւոջ
փառաբանութեան. հրեշտակաց բնա-
կարանից և մարդկան քաւարանից,
և առաջի ընծայել և պայծառա-
ցեալ աչք նշանացս և աչք խորանացս
խոնարհեալ երկիւղիւ երկիւղած
պանեմք. ունկն և կիրաշալի և ղայդ-
ղայթող ունկնդրութիւնդ քո օրհնեմք
և փառաւորեմք. և ընդ երկնային
զօրսն քեզ մատուցանեմք զօրհնու-
թիւն և զփառս ընդ հօր և ընդ
սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Կարգաւորութիւն հաստատութեան սրբոյ Խորհրդոյն ժամուն։
Որ կատարի՛ ի դէմս Հոգւոյն աստուծոյ, այլ՛ ի դէմս քահանայ աստուծոյ՝ որ եդեալ ի դերեզմանին, և ինչ՛ ի գժոխս, և խաղաղութիւն ասասցէ Հոգւոյն։

Օրհնեցիք զտէր յաւիտեան ժամ,
յաւիտեան ժամ օրհնութիւն
նորա՛ ի բերան իմ։
Ի տէր պարծեսցի անձն իմ, լսեն
ցեղն հեզք, և ուրախ եղիցին։
Մեծ ասպարէք զինր ինեա, և բարձր
արուեստաւք զանուանն նորա՛ ի միասին։
Խնդրեցի՛ ի տէն և լուաւ ինձ, յա-
ւիտեան ներքուստ իմոյ փրկեաց զիս։
Մատիք առ սէր՝ և առէք զլոյս, և
երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն։
Այս աղքատ կարդաց առ տէր, և
տէր լուաւ սմա, յաւիտեան ներքու-
ստ իմոյ փրկեաց զսա։
Բանալի հրեշտակապետական շուրջ

եւն պերիւրազածութիւք խոտիք, եւ այս
հետեւ պիտաս։
փառք հօր եւ որդւոյ եւ
ես ես խաղաղութեան զանէր ա։
Օրհնութիւն եւ փառք։
երգ առաւօտեան։
ի ներելութեան իմոյ եա առ սուր
կատարած, եւ լուսաւոր ինձ սուր, փրկո-
իւեաց զանձն իմ՝ ի չարէն ներհակէ
տուսց եւ՝ ի լերզուէ չարէ։
Օ՛ մ տացի քեզ կամ պինդ յաւելո
ցի՝ լերզուս ներհակաս։
Օ՛ կանոնն բուկանդակ ա։ Նայց ոմանք այնպէս կա-
սեն. զի երգ առաւօտուց է։
Սաղմոս. ձէ։

Տէր առաւօտուց փրկութեան իմ
մոյ, ՚ի առաւ կատարած եւ զի-
շերի առաջի քո։
Արդեն առցի քեզ կամ առաջի քո առէր,
խոնարհեցայ առնել քո ՚ի խրնդրե-
առաջի իմ։
փառք հօր եւ որդւոյ եւ
ես ես խաղաղութեան զանէր ա։
Օրհնութիւն եւ փառք։
խաղաղութեան աւետեցուն։

Ի կարդալ իմում լսեսի ինձ ամբ
ղատ արդարութեան, ՚ի նեղութենէ
հինձ անդորդ արարեր. ողորմեա հինձ
և լսե՛ աղօթից իմոց ։

Որդիք մարդկան՝ մինչեւ յե՞րբ ես
խառնախրտիլ. ընդէ՞ր սիրեք զնոան-
րութիւն, և խնդրեք զստութիւն ։
Գիտացէք զի սքանչելեաց արար
տէր իւրում. և տէր լսեսի ինձ
՚ի կարդալ իմում առ նա ։
Բարկացարջ՝ և մի մեղանչէք. զրտ
ինչ ասէք ՚ի սիրտս ձեր՝ յանկողնիս
ձեր դղջացարջ ։
Պատարացէք պատարագս արդարու-
թեան, և յուսացարջ ՚ի տէր ։
Բազումք ասեն թէ ո՞ ցուցցէ մեզ
զբարութիւն տեառն. նշանեցաւ
աս մեզ լոյս երեսաց քոց, և ե-
տ՝ ուրախութիւն սրտից մերոց ։
Ի ժամանակի ցորենոյ գինւոյ և ձիւթոյ
իւրեանց լցան երես գնոա ։
Խաղաղութեամբ յայս և ՚ի սոյն
ննջեցարջ և զարմիցարջ. զի դու

առը միայն՝ առանձին յուսով. քան
բնակեցուցեր զմեզ։
Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քում յանդ
դիմաներ զիս, և մի՛ բարկութեամբ
քում խրատեր զիս։
Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ
ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռո-
վեցան ոսկերք իմ։
Ընդձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու
տէր մինչեւ յե՞րբ։
Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ. կեց-
ո զիս տէր ընդ ողորմութեանդ քում։
Ո՛վ ոչ ոք է որ՝ ի մահու յիշէ զք-
եզ, կամ՝ ի դժոխս խոստովանի
առնիցի առ քեզ։
Վաստակեցայ ես՝ ի հեծութեան
իմում, լուացի զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ. և արտասուօք իմովք
զանկողինս իմ ծածկեցի։
Խռովեցաւ՝ ի սրտմտութենէ աչք
իմ. և մաշեցայ ես՝ ի վերայ ամե-
նայն թշնամեաց իմոց։
Ի բաց կացէք ինձնէ ամենեքեան,
զի գոլ ձայնէ լացման իմոյ։

Ի ոտս եր ձայնն լալոյ իմոյ, լուաւ
տէր աղօթից իմոց. և տէր զկնի-
դրուածս իմ ընկալաւ։
Ընդհէնցեն և խռովեսցին յոյժ ա-
մենայն թշնամիք իմ. դարձցին յետս
և ամաչեսցեն յոյժ վայրկենակի և
խռովեսցին։
Մինչեւ յե՞րբ տէր մոռանայս զիս
իսպառ, մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես
նես զերեսս քո ինէն։
Մինչեւ յե՞րբ դնեմ զխորհուրդս
յանձն իմ, և ցաւք սրտի իմոյ զա-
ւուրս։
Մինչեւ ցե՞րբ բարձրանայ թշնամին
՚ի վերայ իմ. նայեաց և լուր ինձ տէր
աստուած իմ։
Լոյս տուր տէր աչաց իմոց, զի մի
երբէք ննջեցից ՚ի մահ։
Մի ասասցէ թշնամին թէ յաղթե-
ցի նմա, կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն
թէ ես սասանեցայց։
Ես յոյսդ առ թէ՞ոնա քո տէր յու-
սացայ, ցնծացաւ սիրտ իմ ՚ի փրկու-
թեան քում. օրհնեցից զտէր

զբարեկարգել իմ։
Պահեա զիս աստուած իմ զի ես՝ի
քեզ յուսացայ. ասացի տեառն,
տէր իմ ես դու, և բարիք իմ ինձ
՝ի քէն են։
Սրբոց քոց որ ոմք երկրի քոմ,
սքանչելի արարեր զամենայն կամս
իմ՝ի նոսա։
Յաճախեացին հիւանդութիւք նոցա.
յետ այսորիկ ապա վազեացին։
Ո՛չ ժողովեցայց՝ի ժողով նոցա
յարեանց, և ո՛չ յիշեցայց զանուա-
նս նոցա՝ի շրթունս իմ։
Տէր բաժին ժառանգութեան իմոյ
և բաժակի իմոյ. դու ես որ այսր էն
դարձուցանես զժառանգութիւն
իմ ինձ։
Վիճակք եղեն ինձ ընդ ընտիր, և
ժառանգութի՛ւն իմ հաճոյ եղև ինձ։
Օրհնեցից զտէր որ խրատուն ա-
րար զիս, մինչ՝և ի գիշերի ևս խրա-
տեցին զիս երիկամունք իմ։
Յառաջագոյն առեայի զտէր ա-
ռաջի իմ յամենայն ժամ, զի ե՛ընդ

աջմէ իմմէ զի մի սասանեցայց։
Վասն այսորիկ ուրախ եղեալ սիրտ
իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, ևս՝ և
մարմին իմ բնակեսցի յուսով։
Զի ոչ թողցես զանձն իմ ՚ի դժո-
խս, և ոչ տացես սրբոյ քումմոե-
սանել զապականութիւն։
Ծաներ ինձ զճանապարհս քո կեն-
նաց, լցուցեր զիս ուրախութեամբ
երեսաց քոց ՚ի քաղցրութենէ վա-
յելչութեան աջոյ քո միշտ իսպառ։
Լուր տուր արդարութեան, և նայ-
եա ՚ի խնդրուածս իմ. ունկն դիր
աղօթից իմոց՝ զի ոչ ըղձամբք նեն-
գաւորէ։
Ցերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն,
և աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն։
փորձեցեր զսիրտ իմ և քննեցեր ՚ի
գիշերի, փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտա-
յիս անիրաւութիւն։
Ոչ խօսեցի բերան իմ զգործս
մարդոց մարդկան. վասն բանից
շրթանց քոց ես պահեցից զճանապ-
արհս խիստս։

Ի տատասել զքաւելս իմ՝ի ձանձ-
ռացութենէ քումմէ, զի մի գայլայլեսջիս
ցին գնացք իմ։
Ես առ քեզ տէր կարդացի՝ զի լսեսցէ
ինձ առաւուած, խոնարհեցո առ իս
զունկն քո և լուր բանից իմոց։
Սքանչելի արար զողորմութիւնս
քո. ո՛վ փրկեա զյուսիկ զոք յոտս
ցեալ են՝ի քեզ, յայնցանէ զոք
հակառակ կան աջոյ քո։
Պահեա զիս որպէս բիբ ականն. ընդ
հովանեաւ թեւուց քոց ծածկեացես
զիս յերեսաց ամբարշտացն՝ զոք տա-
ռապեցուցին զիս։
Պշնամիք զանձն իմ ապաշարեցին, և
՚ի ձարսպս խրատուց արգելլին, և բե-
րանք նոցա խօսեցան զամբարտա-
ւանութիւն։
Վերժեցին զիս և այժմ դարձեալ
պատեցան զինեւ. ուշ եդին խո-
նարհեցուցանել զիս յերկիր։
Նմանեցան ինձ որպէս առիւծ զի
պատրաստի յորս, և որպէս կորիւն
առիւծու զի նստի դարանեալ։

Ըրի տէր ժամանեա նոցա և խա-
փանեա զնոսա. փրկեա զանձն իմ
յամբարշտաց ի սրոյ և ի ձեռաց
լծինամեցն։

Տէր կոտո զնոսա յերկրէ, բաժան-
եա և խափանեա զնոսա ի կեանս
իւրեանց։

Պատանեօք քովք լցան սրունկքն
նոցա, յապեցան կերակրովք և
Թողին զմնացուածս տղայոց ի-
րեանց։

Ես արդարութեամբ երեւեցայց
երեսաց քոց. և յապեցայց յերե-
ւիլ փառաց քոց։

Պատ արա ինձ աստուած, և իրա-
արա ինձ ի դատաստանի իմում։

Յապղէ որ ոչ է սուրբ, ի մարդոյ
մեղաւորէ ներգաւորէ փրկեա զիս։

Դու ած հզօրիչ իմ ես՝ ընդէր մո-
ռացար զիս, ընդէր տրտում գնամ
ես ի ներել լծինամեցդ իմոյ։

Ընաքեա տէր զլոյս քո և զճշմար-
տութիւն քո, զի առաջնորդեացեն
ինձ և հանցեն զիս ի լեառն սուրբ

և ՚ի յարկս քո։

Մարդ առաջի աեղանոյ այս առ ես, որ ա-
լաստս առնէ զմանկուլին իմ։ Խոտոված եղէց քեզ օրհնութիւն
առատ առատ իմ։ Ընդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ, և
համ ընդէր խռովես զիս. յուսա առ առատ, խոստովանեա նմա՝
փրկիչ երեսաց իմոց առատ է։ Ընտրած յօդնել ինձ նայեաց, և
աեր յընկերել ինձ վուխտս։ Ընձեռեցեն և յամօթ լինին, որ
խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն, որ խորհէին ինձ
չար։

Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք, որ ասէին ինձ վաշ վաշ։ Ցնծասցեն և ուրախ լինին ՚ի քեզ ամենայն, որ խնդրեն զքեզ աէր։ Ընտրեն յաւիտեան ժամ, մեծ է առատ. և որ սիրեն զփրկու-թիւնս քո։

Ես աղքատ և տնանկ եմ, ած օգ-նեա ինձ. օգնական և փրկիչ իմ

ես. և դու տէր իմ՝ մի յամեներ։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո. վճռա
զտրէն աղախնոյ քո. և արա առ իս
նշան բարութեան։
Տեսցեն առեալք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխի
թարեցեր զիս։
փառք հօր և որդւոյ և։

Եր։

Երկնային լուսատուութիւն քո.
և արհեա զմեզ ի պատրանաց մե
նամոլն՝ աներեսպիղծ զօրութեամբ
սուրբ խաչի քոյ։ Տէր ատուածդ
վրիժուածեան իմոյ ի տուէ կատղա
ցի և դիշերուն առաջի քոյ։ Մտցէն
աղօթք իմ առաջի քո տէր. խո
նարհեսցի ականջդ քո ի խնդրուած
ծրա իմ։ Լիեսցէ առ մեզ ողթ ար
հասան ի քէն և պահեսցէ լսմեզ
յամէ ժամ։ Ընաքեա ի մեզ տէր
զիւ և դիշերուն առաջի քոյ։ Ամէն
զօրութիւն սրտիդ խաչին որ առ

հեացէ զմեզ յամենայն ժամ: Ընդ-
ժանիւ արա՛ տէր զերեվարս զայս խա-
զաղութեամբ, և առանց փորձու-
թեան անցս ըզմեզօք: Ընժանաւոր
բեամ տէր ըզդիշերըս զայս խաղա-
ղութեամբ և առանց մեղաց ալա-
հելով ըզմեզ: Ընդ մեզ տէր աստ-
ուա՛ծ՝ գիտացիքդ հեթանոսաք և
պատուհասիքդ. զի ոչ ընդ մեզ
է: Ու՛ լուսաւորէ զայս ի ծագաց
մինչեւ ի ծագըս երկրի. զի: Ու՛
հզօրացեալքըդ պատուհասիքդ. զի:
Ու՛ զի լինիցի և դարձեալ զօրա-
նայ՛ գարձեալ ի պատուհաս մատ-
նեացիք. զի: Ու՛ զիսարհուրդն զոր
խորհիր՝ խափանէ տէր. զի: Ու՛
զբանըն զոր խօսիր՝ մի՛ ծնաւցէ առ-
ձեզ. զի: Ու՛ քանզի յերկիւղէ ձեր-
մէ մեք ոչ երկեցաք, և ոչ խոտա՛ն-
ցաք. զի: Ու՛ զոր ոչ ծաղրս երկիր. զի: Ու՛
ուս ապատաք, և նա եղիցի մեզ
յերկիւղ. զի: Ու՛ յոտասցեալ եղիր

ցուբ մեք ՚ի նա, և նա եղիցի մեզ ՚ի
արբունի. զի ։ն՝ յուսացեալ եղիք
ցուբ մեք ՚ի նա, և նա եղիցի մեզ
՚ի վրկութիւն. զի ։ն՝ ահաւասիկ
ես և մանկունք իմ, զոր ետ ինձ
աստուած. զի ։ն՝ ժողովուրդ ոչ
նաեղ ՚ի խաւարի՝ եսես լոյս
մեծ. զի ։ն՝ որ բնակեալք էք ՚ի
խաւարի և ՚իստուերս մահու,
լոյս ծագեսցի ստ ձեզ. զի ։ն՝
.քանդի մանուկ ծնաւ, որդի և
տուաւ մեզ. զի ։ն՝ որոյ իշխանու-
թիւն նա ՚ի վերայ ուսոց նորա.
զի ։ն՝ որ կոչի անուն նորա մե-
ծի խորհրդոյ հրեշտակ. զի ։ն՝
ընծայեցեալ ի խորհրդակից. զի ։ն՝ ած
հրեղէն իշխան. զի ։ն՝ իշխան խա-
ղաղութ՛ հայր հանդերձեալ յաւի-
տեան. ոտն աստուած ընդ մեզ։
։ն՝ վասն հօր և որդւոյ և հոգ-
ւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւի-
տեան յաւիտենից. ամէն ։

Մաղթանք :

Ի վերջեհաս երեկոյիս՝ հաւմբառնամք զձեռս մեր ՚ի սրբութիւն. զոր ինչ մեղաք այսօր խորհրդով՝ բանիւ, կամ գործով. ՚ի յանկողինս մեր զղջանալով. խոստովան լինել զպատահելս սրտից մերոց ծանր կապիտիւդ աստուծոյ. յուսալով յողորմութիւն քո : Եւ մեք վախճան գոչեցուք. միշտ զմեզ տէր, յոր ժամ գաս ալքայութեամբ քով. և ողորմեա մեզ :

Գարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աս : Վոհացարուք զտեառնէ. որ խնայողութեան առաջնորդեաց մեզ ՚ի գործս տուընջեան. և չնորհեաց մեզ վախճան գիշերիս : Եւ մեք յամենայն ժամ աղաչեցուք զմարդասէրն աստ, լինել պահապան անձանց մերոց. և նա խրատ ողորմութեամբն պատհեսցէ զմեզ. և առաջնորդեսցէ հասուցէ միւր բարութեան հանդ

պիտան. զոր խոստացաւ սիրելոց
իւրոց շշմարիտն աստուած յիսուս
քս. տէրն ամենակալ կեցուսցէ և
հանդիսատ պիշերիս: օհնչեսցուք:
օ՛.բաւականն: օ՛ամէն: եւ ես:
օ՛անձինս: Աղօթք:

Տէր բարերար, որ մեծաւ գթու-
թեամբ քոյ պատրաստեցեր զյա-
հեռնական հանդիստն աւետին-
թեամբ աշխատելոցն. և կոչեցեր
առ քեզ քաղցր ձայնիւ զծանրա-
բեռնեալսն և զաշխատելսն մե-
ղօք, հանդիստ նոցա խոստանալով:
Ընտրեա և մեզ տէր՝ անխրտում
խաղաղութիւք դիշերս անցուցա-
նել. և՝ ի ծանրութենէ մեղաց զաշ-
խատեալքս՝ ապահովել ողորմու-
թեամբ քով. և արժանաւորեա մեզ
ընդունել հանդստեանն ընտ ա-
մենայն սուրբս քո: Եւ դոհանա-
լով վառաւորութիւք ղբեզ ընդ
հօր և ամենասուրբ հոգւովդ, պա-
ժեմ և ասեմ և:

Պատրաստ եղեք միշտ, և ամեն մարդու պատասխան տալ ձեզանից հարցնողին ձեր հույսի մասին հեզությամբ և երկյուղածությամբ։ Ունեցեք քաջ խղճմտանք, որպեսզի այն բանի համար, որ ձեզ չարախոսում են, ամաչեն նրանք, որոնք նախատում են ձեր լավ վարքը Քրիստոսում։ Որովհետև ավելի լավ է բարի գործերի համար տանջվելը, եթե Աստծո կամքն է այդպես, քան թե չարագործների համար։

Մաղմոս. խե։

Տէր լաւ իմ և կեանք իմ՝ ես ում պիտի վախենամ։ տէր ապաստարան կեանքս է, ուրմէ պիտի դողամ։ Երբ չարագործները ինձ վրայ յարձակեցան, որպէսզի ուտեն զիս, ինքնին թշնամիներս և հակառակորդներս ինձ վրայ՝ նրանք տկարացան և ընկան։ Եթէ բանակ մը ինձ դէմ դնէ, սիրտս չի վախնար։ Եթէ պատերազմ ինձ դէմ ելլէ, ես ալ այդ բանին մէջ յոյս ունիմ։

ասելոյդ , սակայն և այսուհետև ՚ի
քեզ սէր յուսացեալ :
Օմն խնդրեցի ՚ի մեծէ , և զայն ա-
ղաչեմ. քանզի ինձ ՚ի տան տեառն
զամենայն աւուրս կենաց իմոց :
Տեսանել ինձ զվայելչութիւն մեծ ,
և հրամանաւ տալ ՚ի տաճարի նորա :
Ծածկեաց զիս ՚ի խորանի իւրում
յաւուր չարի . ընդ յարկաւ տրան
զիս ՚ի ծածկոյթի խորանի իւրում :
Ի վէմ բարձր տարեալ զիս . և այ-
ժմ ահա զգլուխ իմ ՚ի վեր
քան զթշնամիս ինձ :
Եւ արկի ի վերջ ՚ի մատուցից ՚ի խորա-
նի նորա զպատարագ օրհնութեան .
և հրամանաւ տայց ՚ի տաճարի նորա :
Երգեցից և սաղմոսասցից տեառն :
Լուր տէր ձայնի իմում , զի կարո-
ղայի առ քեզ . ողորմեա ինձ և
լուր ինձ , զի քեզ ասաց սիրտ իմ .
և խնդրեցին երեսք իմ , զերեսս
քո տէր խնդրեցին :
Մի դարձուցաներ զերեսս քո ՚ի ինէն .
և մի խաւարիր բարկութեամբ
՚ի ծառայէ քումմէ :

Օգնական իմ լեր տէր՝ մի անարգեր զիս, և մի լքաներ զիս աստուած փրկիչ իմ։

Հայր իմ և մայր իմ լքանին զիս. և տէր ընկալաւ զիս։

Օրինադիր ասա զիս տէր ի ճանապարհի արդարոյ քում. և առաջնորդեա ինձ ի շաւիղ քո ուղիղ։

Ոչ լքանիցես զհոգի իմ ի դժոխս, մի մատնիցես զիս ի ձեռս ներհակաց իմոց։

Յարեան ի վերայ իմ վկայք սուտք. և սուտասին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց։

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն տեառն՝ յերկրին կենդանեաց. համբեր տեառն՝ և քաջալերեցաց. զօրացի՛ և համբեր տեառն։

փառք հօր և որդւոյ և։

Երգ տեառն Դաւիթ։

Աստուած արդար հատուցէ զլքեալս զիս. և լսեսցէ տէր աղաչանաց հոգւոյ իմոյ։

առաւ պահեստին մէջ տիկնոջը։
Ելլելէ առաջ ՚ի վարձկանաց ՚ի
խառատի շտեմ դիւաց. զի՛ս ՚ի մօ-
ընկերան ու դիշերի առաւօտ ՚քեզ
վաճառ անլսուելի։
Ինչ անուշ անլսուելութեան ծընունդ
անճառ ոգի ու քան. որ արարչի
լզտնիւ գործոյ ու լզգիշեր ՚ի հան-
գիստ ՚քնոյ. տուր ՚ի ննջել աչաց
մարդոյ արիւնուն լինել մեզ լաւ
հոգւոյ. զի՛ս ՚ի առընչեան։
Խաչեան հոգւոյ բանաւորաց ալ
բուռ լաւոյ բաշխող շնորհաց. ՚ի
վտակ դրախտ քնոյ մարդկանց ՚ի
լոյս աչաց սիրտից մերոց. ՚ի
գիշերաց ՚քեզ կանխել ընդ
հրեղինայն օրհնաբանել. զի՛ ՚ի։
Սիրելդ ուրց երանդիւթն ըզմեզ
մաքրեա ՚քեզ բնակութիւն. շնորհեա
ընդ մանկունցն առաջնոյն հանդէ-
ձել ընդ ՚քեզ ՚ի յանկոյնի. տուր ըզ
հայցուած բարեկամին ըզխոհս ե-

ելից նրանանելին. զի՛ս՝ լ։

Ներեսել լոյս բառելծել զոխս. և
զիւչեր բաժանեցել. ծագեա մեզ
աչք ի դիշերի ըզհատապայծա լինել
նալի. ասէ յիմ ժամանակի զարհո-
ասանել այլ քո հոսանել. զի՛ս՝ լ։
Մերոց քո հոսէ ասկեա լերկիր բոլ
բոքեացի ՝ի հոգիս մեր. զհարհոս-
սրտից մեր մաքրեացե զոյս դիտող
Թեան քո՛ վայրեացե. ՝ի քոյ մոլ
հոն զմեզ զարմանացե զվիտա բո
ցոլ քո՛ վառեացե. զի՛ս՝ լ։
Ի՛ քեզ նայիմք լոյսե անմահացդ ՝ի
պարակին ծածկեա լուսոց. ու վա
սըն մեր եղաբ ՝ի զբն ու նրնջեցել
՝ի տապանե. այս մեզ նրնջեա ար
Թուն բնաԹխուն հերքեա զջարկն
նեղպարծուԹխուն. զի՛ս՝ լ։
Ինի լուսոյ անբառելի տարաստա
նօք կամք առաջի. ու վասկեա
զբանքդ յերկինքն երև եցար մեռա
ւանին. ընդ Թումայի առքեզ զի

չեմք տէր և աստուած զքեզ զառ
ածանեմք. Էիմ և առ մեզ յերեկոյիս
և առաւր զօդջոյն քո՛ յո՛ հոգիս:

Խնամարկա լոգ քեզ առաչելովք
ասելոյդ յօդնուԹիւն նայեա հայցեմք.
ազահատուկն խոժոյնէլն անձանց մե
ծաց լեր հուսանի. ծնօղա աւր մեզ
խաղաղարար և նրընչեացուք անխատ
վարար. զի՞ ընդ աստուծոյս իմոյ
խնդացուք օրհնել լոգեղ ընդ հօր
հոգւով:

Գովանի վարդոյն զաբրիէլն որ ի
վերջնումն գիշերի. լսեալ ազգ
զմեզ այժմոյն և աչխատումն ծռեաց
զառն. անդէզ վառեալ լոյս լաւ
ագեղաց լաւ խոտատուն հինդ իւղ
առաց. զի՞ ընդ վերասլիլ ի յա
ւուրս հոգւով մկրտ
ուԹեան:

Հաւատով ի միոջէ աչխ
հին ներկայեալ զառաքեալն. ի մի առ յա

ապականեալ լինի զբո ժամանակս։
Բայց եւ ասեն վասն մեր ածածին
ամարիսմ. որ ծընաւ զտէր աւետ-
որ հրեշտակն զինէ. ա՛ ծնանիցի
և արա՛ նշանի վասն օգն խորհ։

Մարմին։

Տէր մի դարձուցանել զերեսս քո
յինէն. ոչ բարեպար՝ աղաչեմ
զքեզ, օգնական իմ լեր։ Տէր՝ մի
անարգեր զիս. և մի թողուր զիս
աստուած փրկիչ իմ։

Գարուղ։

Ընդհատուք զամենայն ամ, և
խնդրեսցուք ՚ի նմանէ, զի առա-
քեսցէ զհրեշտակ խաղաղութե,
որ եկեալ սահեսցէ զմեզ յերկիւ-
զակէն զիշերից, ՚ի դիւականէ խոտո-
վանեանք՝ ամբողջ պահելով զհո-
գի և զմարմին մեր մինչեւ ՚ի կա-
տարումն ժամանակի ամաց մերոց։

Ամենակալ տէր ամ մեր. կե։

Աղօթք։

Ընդհատուք բարեաց՝ յամենայնի

առաւտ անմահ տէր, ազաչեմք զքեզ քեզ՝ փարատեա յանձանց մերոց զաղջամղձին, և զխաւարային խոր հուրըս։ Ի պատրանաց բանսարկուին պահեա զմեզ. և շնորհեա մեզ հաւատով ապաւինիլ յամենանաւրըն երրորդութենէն՝ ի հայր և յորդի և ի սբ հոգիդ. այժմ և յաւիտեան։

Յաւուրս ազատութեան սա ասի Ընթիցքն՝ իսկ յայլաւուրս՝ Հայր մեր որ յերկինս։

Սաղմոս. ՃԺԸ։

Երանեալ են անբիծք ի ճանապարհի, և գոյք գնան յօրէնս տեն։ Երանի, գոյք քննեն զվկայութիւնս նորա. բոլոր սրտիւ խուզեանց խնդրեսցեն զնա։ Ոչ իմէ գոյք գործեն զանօրէնութիւն, ի ճանապարհս նորա գնացեն։ Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո՝ ի պահել ինձ յոյժ։ Երանի իմէ յաջողեալ էին ինձ ճանապարհք իմ, ի պահել ինձ զարդարութիւնս քո։

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի, վ. պատ-
ճառել ինձ վ. պատուհասս բո։
Խոստման եղէց քեզ աւեր յոտ-
ղամիտս արտ իմոյ, որպէս ուսայց
զիրաւունս արդարութեան բո։
Օ՜ իրաւունս բո պահեցի՝ ամ լծ-
ղաւ զիս ձեռս թշնամւոյն զոր
ոչ ճանաչէի։ բո։
Ի սրտի իմում թաղուցի զբանս
քո, որպէս զի ամ մեղայց քեզ։
Օրհնեալ ես դու տէր՝ ուսո ինձ
զարդարութիւնդ բո։
Ելից աչաց իմոց գետինք իջա-
նէին վասն զի ոչ պահեն զօ-
րէնս քո։
Ճշմարիտ ես դու տէր՝ եւ ճշմար-
տութիւն բո հաստատեալ ամ
յաւիտեան։
Վկայութիւնք քո զոր պատուի-
րեցեր՝ արդար են եւ հաւատա-
լիք յոյժ։
Ի վրդովմանէ սպառեցաւ զիս
նախանձ իմ, զի մոռացան բանք
քո թշնամիք իմ։
Փորձեալ է բանդ քո յոյժ եւ
ծառայ քո սիրեաց զնա։
Տղայ եմ ես եւ արհամարհեալ՝
զարդարութիւնք քո ոչ մոռա-
ցայ։
Արդարութիւն քո արդարութիւն
յաւիտենական եւ օրէնք քո ճշ-
մարիտ։
Նեղութիւն եւ տագնապ գտին
զիս՝ պատուիրանք քո պատու-
իրանք իմ են։
Արդարութիւն վկայութեանց քոց
զարդարեա զիս եւ կեցուսցէ
զիս։
Աղաղակեցի ես ամենայն սրտիւ՝
լուր ինձ տէր՝ զարդարութիւնք
քո պահեցից։
Աղաղակեցի առ քեզ՝ զի կեցու-
ցես զիս՝ զի վկայութիւնք քո
պահեցից։
Կանխեցի ես ի լուսանալ եւ աղա-
ղակեցի՝ զի ամ հաստատեալ
բանդ քո յոյս։
Աչք իմ կանխեցին ամենայն ա-
մանակաց զի խօսեսցիս զբանս
քո։
Ձայնի իմում լուր տէր՝ ըստ ար-
դարութեան քում կեցո զիս։
Մերձեցան հալածիչք անօրէնու-
թեան՝ ի հեռաստանեաց հեռա-
ցան յօրինաց քոց։
Մերձ ես դու տէր՝ եւ ամենայն
պատուիրանք քո ճշմարիտ։
Սկզբանէ գիտացի զվկայութիւնս
քո զի յաւիտեան հաստատեցեր
զնոսա։
Տե՛ս զխոնարհութիւն իմ եւ փր-
կեա զիս՝ զի զօրէնս քո ոչ մո-
ռացայ։

ուսցայ զբանս քո։
Լաւ ծառայի քում, զի կեցից
և պահեցից զբանս քո։
Օրհնեա զաչս իմ, և նայեցայց ՚ի
սքանչելիս օրինացդ քոց։
Պանդուխտ եմ ես յերկրի. մի թա-
ղուցաներիսինէն զպատուիրանս քո։
փափաքեաց անձն իմ, ՚ի ցանկալ
ինձ յիրաւունս քո յամ ժամ։
Սաստեցեր ամբարտաւանից. անի-
ծեալ՝ որք խոտորեցան ՚ի պատուի-
րանաց քոց։
Ի բաց արա ինէն զնախատինս և
զարհամարհանս. զի զվկայութիւնս
քո խնդրեցի։
Քանզի նստան իշխանք՝ և չարախօ-
սէին զինէն. այլ ծառայ քո խոր-
հէր յիրաւունս քո։
Օ՛ի վկայութիւք քո խօսք իմ էին. և
խորհուրդք իմ արդարութիւն քո։
Անրծեցաւ անձն իմ ՚ի հոգ. տէր
կեցո զիս ըստ բանի քումմ։
Օճնութիւն իմ պատմեցի քեզ, և լը-
սար ինձ. ուսո ինձ զարդարութիւնս քո։

ի ձանապարհս արդարութեց քոց
խնդասցեն արս զիս. և քննեցից
զարքայեղիս քո:
Տ. քննեցաս անձն իմ առ ի ձանձրա-
նալ. հաստատեա զիս ի բանս քո:
Ի ձանապարհս ամենայն չարէ ի բաց արա
զոտս իմ. և օրինաւորապէս ողորմեա ինձ:
Ճանապարհս ճշմարտութեան ընտրեցի.
և դիրս քո ոչ մոռացայ:
Մերձեցայ ես ի վկայութիւնս քո,
տէր մի ամաչեցուսանես զիս:
Ընթացայ զճանապարհս պատուիրանաց քոց.
զի ընդլայնեցուցանես սիրտ իմ:
Օրէնադիր արա զիս տէր. ի ճա-
նապարհս արդարութեանց քոց. և խնդրե-
ցից զնա յամենայն ժամ:
Իմաստո՛ւթիւն արա զիս. և քննեցից
զօրէնս քո, և պահեցից զնա բոլո-
րո՛վ սրտիւ իմով:
Ընթացո՛ւր ինձ ի շաւիղս պատուի-
րանաց քոց. զի նմա՛ն հաճեցայ:
Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ ի վկայութի-

Թիւնա քո, և մի յապահովութիւն։
Վարձո զաչս իմ, զի մի առեսից ըզ
նանրութիւն. ՚ի ճանապարհս քո
կեցո զիս։
Հաստատեա ծառայ քում՝ զբան
քո յերկիւղ քո։
Հան զանէծսն զոր նախատեն
զիս քանիւք. զի բարիք քո
կարծեցի. զի դատաստանք քո քաղ
ցըր են։
Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց,
յարդարութեան քում կեցո զիս։
Եկեսցէ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն
քո տէր. և փրկութիւն քո ըստ
բանի քում։
Տաց պատասխանի ըզ նախատեն
զիս բանիւք. զի եմ ՚ի բանս քո
յուսացայ։
Մի ՚ի բացեայ առնէր ՚ի բերանոյ
իմմէ զբան ճշմարտութեան մինչև
յոյժ. զի ի քո յուսացայ։
Պահեցի զօրէնս քո յամ ժամ, յաւէ
տեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից։
Վնտրէի ես յանդուրս. զի զպատ
ուիրանս քո խնդրեցի։

խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի
թագաւորաց, և ոչ ամօթէի։
Խոհեմ լինէի՛ և աստուածային քո զօրն ան
ցելի։
Հաճեսցի զիս ողորմութեամբ քո զօրն ան
ցելի։
Յիշեցի զվերսն քո յաւիտենից տէր,
և մխիթարեցայ։
Յիշեցի զվերսն քո յաւիտենից տէր,
և մխիթարեցայ։
Տրտմութիւն կալաւ զիս ՚ի մեղաց
ոտից, և զայք թողուին զօրէնս քո։
Պատճէն եմ ինձ երգս իմոց տեղեաց ՚ի
տան ուխտի իմոյ։
Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո տէր։
և պահեցի զօրէնս քո։
Սա եղև ինձ ձանձրացուի ՚ի կեանս։
զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի։

Բաժին իմ ես դու աէր, ասացի
պահել ինձ զօրէնս քո։
Ընտրեցի զերծուա քո յաւիտեան
իմոլ. ուրուեա ինձ ըստ բանի քում։
Խորհեցայ ՚ի ճանապարհս իմ. և
դարձուցի զոտս իմ ՚ի վկայութիւնս
նորա քո։
Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ. զի
պահեցի զպատուիրանս քո։
Տուռնք մեղաց պատեցան զինեւ.
այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։
Ի միջ գիշերի յարնէի խոստովան
լինել առ քեզ, վասն իրաւանց և
արդարութեան քո։
Հաղորդ եմ ես ամենայն երկիւղա-
ծաց քոց. որոց պահեալ էին զ
պատուիրանս քո։
Ողորմութիւն քո լի է երկիր.
զարդարութիւնքո ըստ ասացն ինձ։
Քաղցրութիւն, զիտութիւն, և զգիտու-
թիւն ուս ինձ. զի ՚ի պատուիրանս

Նրա քա եա հաւատացի։
Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ.
վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի
յոյժ։
Քաղցր ես դու տէր, և քաղցրու-
թեամբ քով ուս ինձ զարդարու-
մինա քո։
Բազմացան յիս անիրաւութիւնք
անբարուաւանից. այլ ես բոլորով
սրտիւ լմոլ քննեցի զպատուիրա-
նս քո։
Ածան տուին կամ ինձ սիրտք նոցա.
այլ ես զօրէնս քո խոսեցայ։
Բարի է ինձ, զի խոնարհ արարեր
զիս. որպէս ուսայց զարդարու-
թիս քո։
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո,
քան զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ։
Ձեռք քո արարին՝ և ստեղծին
զիս. իմաստուն արա զիս՝ և ուսայց
զպատուիրանս քո։
Երկիւղածք քո տեսցեն զիս՝ և ու-
րախ եղիցին. զի ես ’ի բանս քո
յուսացայ։
Գիտեաց տէր զի արդարութիւն են

պատասխանէ զնա. Յիսուս խոնար-
հեցուցեալ զինս:

Նեղեալ տղայոցմէ զի՛ւ մխիթա-
րել զինս, զծա-
ռայս քո:

Ողորմութիւն քո՛ւ ինձ, եւ կեցից,
եւ օրէնք քո խոսք իմ էին:
Ամաչեցան ամբարտաւանք՝ որք՛ւ
տարտարոսոյ անիրաւեցան յիս.
այլ ես հոգայցի՛ւ պատուիրանաց քո:
Խրատեցին զիս երկիւղածք քո, և.
որք ճանաչեն զվկայութիւնս քո:
Նեղեցի սկսա իմ անթիւ յարդարու-
թեան քո՝ ի մի ամաչեցից:
Կարօտացաւ անձն իմ՛ւ փրկու-
թեան քո՝ ի բան քո՛ւ յուսացայ:
Պատեցին աչք իմ բանի քոյ՝ ա-
սացի ե՞րբ մխիթարեսցե զիս:
Նման եղէ ոտակոյ ի ծուխի՝ զի
զարդարութիւնս քո ես ոչ մո-
ռացայ:
Քանի՞ գիշեր ես ունիմ ծառայի քո՝
ե՞րբ առցես ինձ իրաւունս ՛ի
հալածչաց իմոց:
Պատմեցին ինձ անօրէնք զխոսս-

դեա. այլ ոչ տալիս զօրինս քո։
Ամենայն պատասխանութիւնք քո ճշմարիտ
են. հինուանից հաստատեցին զիս, օրհ-
նեա հոգւով։
Փոքր մի եւս՝ և կորուսանէին զիս
յերկրի. այլ ես ոչ լքայի զպատ-
ուիրանս քո։
Կեա զիս ըստ ողորմութեան քում մեծ կեցո
զիս. և պահեցից զվկայութիւնս
բերանոյ քո։
Յաւիտեան տէր՝ բան քո կայ յերկ-
նիս. ազգէ ազգի ճշմարտ է ձշմար-
տութիւն քո։
Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ։
Հրամանաւ քում ծառայ աւուր. զի ա-
մենեքեան ծառայք քո են։
Եթէ ոչ օրէնք քո խոսք իմ էին,
յայնժամ եւ արդեօք կորուսեալ
էի՛ ի խոնարհութեան իմում։
Յաւիտեան ոչ մոռասցայ զպատուի-
րանաց քոց. զի նոսրով կեցու-
ցեր զիս։
Քո եմ ես, և կեցո զիս. զի զպատ-
ուիրանս քո խնդրեցի։

ինձ ապաւեցին մեղաւորք՝ ի կորու-
սանել. զի զվկայութիւնս քո եւ
՚ի վեր առի:
Յաւիտեան իրաւարանի առեալ զկախ-
ճան, յոյժ անուղղ էին ինձ ապատ-
ուխտք քո:
Ուրախ սիրեցի զօրէնս քո. զօրհնա
նուագաց խոսք իմ էին:
Քան զմեծս հնազանդ իմաստուն ե-
ղայ. զի զպատուիրանս քո խոսք իմ
էին:
Քան զամենայն ուսուցիչս իմ հա-
ստատուն եղէ. զի վկայութիւնք
քո խոսք իմ էին:
Քան զծերս հնազանդ իմաստուն եղէ. զի
զպատուիրանս քո քննեցի:
Յամենայն շաւղաց չարութենէ զերծ
արգելի զոտս իմ. զի պահէի զբա-
նս քո:
Հեղից զբերան քո:
Քաղցր առաւել քան զեղեամն ի բե-
րանի իմում.
զի ուղիղ ընդդէմ ամենայն պատուի-
րանաց քոց ետուն զիս:
Ուրեք զի ատեայ լինի՝ ի բերանի իմում
քո բան զայս զվկայութիւնս քո:
Ի պատուիրանս քոյոց քոց խրատեալ՝ ա-

ասեցի զամ ձանապարհս չարաց. զի
զոտ օրէնսդէտս ատեր զիս։
Ա՛սաց ես բանք քո ոսկւոյ խնդոյ, և
լոյս ասեն շուրջանակի խնդոյ։
Երջանկ և հաստատեցի. զի պա-
հեցից զամենայն իրաւունս ար-
դարութեան քո։
Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ. ա՛ռ
կեաց զիս ըստ բանի քում։
Կամք իմոք բերանոյ խնդոյ հաճեաց
ինձ. և զիրաւունս քո ասա ինձ։
Կեանք իմ՛ի ձեռս քո է յամէն ժամ.
և զօրէնս քո ոչ մոռացայ։
Եդին ինձ մեղաւորք որոգայթ. ՚ի
պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլե-
ցեալ։
Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յա-
ւիտեան. զի ցնծութիւն է սրտի
խնդոյ։
Խոնարհեցուցի զսիրտս իմ, առնել
զարդարութիւնս քո յաւիտեան,
վասն հատուցման։
Ծանրացեալ առկայի, և զօրէնս քո
սիրեցի։

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու.
և ես ’ի բանս քո յուսացայ։
Ի բաց եղեր ինէն ջաւիք. և
քննեցից զպատուիրանս սուրբ իմոյ։
Օգնեա ինձ ըստ բանի քում, և
կեցո զիս. և մի յամօթ առներ զիս
’ի յուսայ իմմէ։
Օգնեա ինձ, և ապրեցո զիս. և
խոնարհեցայց յիրաւունս քո յաւե-
նին ժամ։
Նախատեցեր զամենեսեան՝ որք ա-
պստամբք եղեն յարդարութեց
քոց. զի անիրաւութեամբ էին
խորհուրդք նոցա։
Յանցաւորս համարեցայ զամ ա-
զատս երկրի. վասն այսորիկ սի
րեցի զպատուիրանս քո։
Ներեսեա ընդ երկիւղ քո զմար-
մին իմ. զի ’ի դատաստանաց քոց
երկեայց յոյժ։

Կարի իրաւունս և արդարու-
թիւն. մի մատներ զիս ’ի ձեռս
նեղչաց իմոց։

ընկալ զծառայս քո ՚ի բարի. զի մի՛
ամբարտաւանք ոգւոյ եցեն զիս:
Սպասեցի՛ւն աչք իմ փրկութեանդ քում
առ, և բանիւ արդարութեանդ քո:
Ըստ ընդ ծառայի քում առ քո
ողորմութեանդ քում. զարդարութիւ-
նս քո ուսո՛ զիս:

Ծառայ քո եմ ես խրատատո՛ւ ա
ռ իս զիս, և ծանեայց զվկայութիւ-
նս քո:
Ժամ է արա՛շել զտէր. խռովեա-
ցին զօրէնս քո:
Վա՛ սիրելոյ սիրեցի զպատուիրա
տո՛ւս քո, քան զոսկի և զտոպազիոն:
Ընդեւայն արասո՛ւս քո յամենայն
ցան ինձ. զի ատեցի ես զճանա-
պարհս չարութեան:

Սքանչելի՛ են վկայութիւնք քո, վա
յելուչ սիրեաց անձն իմ:
Յայտնութի՛ւն բանից քոց լուսա
ւորէ, և իմացուցանէ զտղայս:
Օ՛գեցաւ իմ բացի, և առի հոգի.
՚ի պատուիրանս քո փափագեաց
անձն իմ:

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զսա
իրաւունս ակնդիր առնուն քո։
Ոչ անառապարհս իմ ուղիղ արա ինձ
զսա բանի քում. և մի տիրասցեն
ինձ ամենայն մեղք։
Փրկեա զիս ի զրպարտութենէ մարդկան. և պահեցից զպատուիրանս քո։
Երեսացո զերեսս քո ի ծառայ քո, և ուսո ինձ զարդարութիւնս քո։
Վտակք ջուց իջին յաչաց իմոց.
զի ոչ պահեցին զօրէնս քո։
Ընդար ես դու տէր, և ուղիղ
են դատաստանք քո։
Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայութեանց քոց. և ճշմարիտ են յոյժ։
Սաստից զիս նախանձ քո, զի մոռանային զբանս քո իմ։
Բնտրեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ
ոայ քո սիրեաց զսա։
Պատուական եմ ես և արհամարհեալ.
և զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ։
Ընդարութիւն՝ արդարութիւն քո յաւիտեան.
և օրէնք քո ճշմարիտ են։
Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս. և

պատուիրանք քո խօսք իմ է ինձ։
Ընդարձակ են վկայութիք քո յաւիտեան. խրատեա զիս։
Կարդացի աւ քեզ բոլորով սրտիւ իմով. լուր ինձ ամէն, զի զարդա-
րումիցեմ քո խնդրեցի։
Ընդարձակեցի աւ քեզ՝ և փրկեա զիս.
և պահեցից զվկայութիւնս քո։
Կանխեցի առաւօտուն՝ աղաղակե-
ցի. և ես՝ ի բանս քո յուսացայ։
Կանխեցին աչք իմ առաւօտու. ՝ի
խօսել ինձ զբանս քո։
Ձայնի իմում լուր՝ ըստ ողորմու-
թեան քում. և յիրաւունս քո կեցո զիս։
Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ
զանօրէնութիւն. զի յօրինաց քոց
հեռի եղեն։
Մերձ ես դու տէր. և ամենայն
պատուիրանք քո ճշմարիտ են։
Խակզբանէ ծանեայ՝ վկայութեանց
քոց. զի յաւիտեան հաստատեցեր
զնոսա։
Տես զխոնարհութիւն իմ, և փրկեա
զիս. զի զօրէնս քո ոչ մոռացայ։

Դատեա զդատաստանս իմ, և փրկեա զիս։
Հեռի է՝ ի մեղաւորաց փրկութիւն,
զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին։
Վճռութիւնք քո բազում են տէր,
և քան խրատանց քոյ կեցո զիս։
Բազում են որ հալածեն և նեղեն
զիս. ՚ի վկայութեանց քոյ ես ոչ
խոտորեցայ։
Հայեի յանապատսն՝ և մաշէի, զի
զպատուիրանս քո ոչ պահեցին։
Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի.
տէր՝ ողորմութեամբ քո կեցո զիս։
Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն
է. յաւիտեան են ամենայն իրա-
ւունք արդարութեան քո։
Իշխանք հալածեցին զիս ՚ինանիր.
և ՚ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։
Ցնծացայ ես ՚ի բանս քո որպէս այն,
որ գտանէ աւար բազում։
Ատեցի և անարգեցի, և
զօրէնս քո սիրեցի։
Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից
զքեզ, վասն իրաւանց և արդա-

թութեան քո։
Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ,
որք սիրեն զօրէնս քո. և ոչ գոյ ՚ի
նոսա գայթակղութիւն։
Սպասեցի փրկութեան քում տէր,
և զպատուիրանս քո սիրեցի։
Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։
Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկա-
յութիւնս քո. զի ամենայն ճանա-
պարհք իմ առաջի քո են։
Ներձեսցին խնդրուածք իմ առա-
ջի քո տէր. ըստ բանի քում իմաց
տուն զիս։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր.
և բանիւ քո փրկեա զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո. յորժամ ուսուցցես ինձ
զարդարութիւնս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամ
պատուիրանք քո արդարութիւն են։
Եղիցի ձեռն քո՛ ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկութեան քում տէր,

և օրէնք քո խօսք իմ է ինն։
կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Ոչխարեցայ ես որպէս զկորեալ կո-
ծանեա՛լ. խնդրեա զծառայ քո, զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։
Ե՛ւ ինչ ասէ շարականն։

Ով քէն հայցե՛մք հայր գլխաւեց
և ամաւսաճ մըխիթարեց. ի
տիեզերայի՛ն մե՛ղեսմբ
ժամաւս. մըխիթարեա՛ զմեզ ի
տըրտմաւթե՛ց մեզաց, և շնորհեա՛
զաւրախաւթի՛ գործմբ ա՛րդարո-
թեան. աղաչանօմբ ա՛ռ ամ՛ծամբ
նին և ամենաւի՛ն աի՛րդարց։
Ո՛ստ քաղցրադո՛ին ամենեքեան հրա-
մանի կո՛չմամբ որդի՛ ամաւնծոյ. ե՛կ
կեա՛լ եմք առաջի քո յերեկոյիս
աշխատեա՛լք և ծանրաբեռնեալք.
թեթեւացո՛ ի ծանրաւթեանց մե-
ղաց զանձինս, և զօրացո՛ բառնալ

կամաւ ըզ-քաղցրըն լուծ քոյ պատ-
ուիրանացդ. ապաչա։

Պատասխանի՛ր մեզ առ քեզ հոգւովն՝ ի
հանգստեանն հասեալ ժամուս մար-
գանէրդ հոգի այսոհնդոյ. յորժամ
նորոգես զերեսս երկրի, և վերըս-
ին ստանաս զմարդկայն. նո՛
բանիւտուր զարդարեայ ըզ նրընջե-
ցեալսըն մեր ընդունելոյն ի քէն
առ քո առաքեալնաւն. ապաչա։

Օ՜ երեսնդանաձիր առնարատա ծրնողի ջ
քո. արհամարհմբ առաջի անհայեցո-
ւերկրաւթեանդ. քո. յորժամ գա
փառաւք հօր գասել ըզմեզընչեալն ի
խաչիդ քո, ներեալ յանցանացն մե-
զոց բարեխօսութեամբ մօր քոյ ի
կոյսէ. աղաչեմբզքեզ տէր մարդա-
սէր զմեզ տեսանել ըզ-քեզ ի յոյժ

ընթերցեալն ըստ . ապա՝ անտես արեա
առնուլ զնա ընդ քեզ՝ ի միւս
անգամ ըստ պարկեշտանեան . ծրհնու-
թիւն առնուցուն՝ ի քահանայէ
և նստուիլ ըստ յաւուրն պատուիրա-
հեղ . առնիցանօք առաւել ուժգին ձևին,
յիշեա զանուն նորին ասելով , յոր
ժամ գայցես ի նմին վիճակ .
քանզի քո՛ ես վիճակաւորդ յոյժ
առաջի աստուծոյ :

Արդ հրաման տայր մովսէս . սահմանք տալով դշ
և տասանեակ կուսիւքն ցնծալով . ոչխարք դկ
ի՛ վերուստ գհայցն կենդանի արար .
գեղեցիկ՝ քանզեա գրնտել եւան .
առնա միշտ բարեխօսեա՛ վասն
քաւութեան մեղաց մերոց :
Նմանէ . առնա միշտ բարե :

Վայն որոյ և մեզք հայր առաքելոյն
ասէ զերկրպագեմք քո և արտասո-
ւօք հայցեմք ՚ի քէն. բառնալոյ
սուրբ հոգւոյդ զայնչափին զոր
լցար ի ծառնէն ոչ ծառնէին մեր. օրհ-
նեմք զքեզ ՚ի յաւուրս այնոսիկ մեր
եւ ի ժամ ելիցն ՚ի մարմնոյ։

Նոյնպէս ամենայն հոգիք զերկիւղածս
առնեն զքեզ ՚ի ժամ ելիցն ՚ի մարմնոյ։

Ամէն։

Ամենայն հոգիք զերկիւղածս առնեն
զքեզ ՚ի ժամ ելիցն ՚ի մարմնոյ. զի
զքեզ ՚ի ժամ ելիցն ՚ի մարմնոյ
խարհս. ոչ խմաչէ զի ամբոխ եղիցի
առաքեալ զանապատին հրեղէն սայլով
ոչ ՚ի ժամ ելիցն ՚ի մարմնոյ։ Ամէն։

Զերկիւղածսն քո ոչ ընկալցես ՚ի ժամ
ելիցն ՚ի մարմնոյ. զի ոչ խմաչէ զի
ամենայն սրբոցդ ՚ի ժամ ելիցն ՚ի մարմնոյ։
Ամէն։

ՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՅԱՆԵԼԱՅ ՇԻՆ ԴԻՄԱԽՈՒՄՆ ԸՂՃԱՆԱՅԱՐՀԱՆ ԴԿ
ԾԱՌԻՑԻՆԿԵՍՈՑ, ԸՄՕԼԵՏԱԿԱՆ ԽՈՍՔՈՆ
ՀՈՂՔԱՅԻՆ ԵՈՑՔՈՂՆ ԱՐՄՂԵՒԿԻՆ ՏՈ. ՍՅՐ-
ՍՕՐ ԱՐԱՐԱԿԱՑԵԱՒ ՅՈՒՐՔԱՐ ՅԵՐԿԱՐ
ՈՒ ԾԱՌԱՅԱԼ ՎԱՅՐ ԿԵՂՆՈՑՑ ԼԵՎԿԱՐ
ԼՃԵԱՆ. ԴԸՂԵԼ ՕՐՀՆԵՆ ՄԱՆԿՈՒՆ
ՆՐՔ ՍՈՒՐԲ ԵՎԵՂԵՑԻՆ։
ՍՈՒԲԵԼԿԱՅ ԾԱՌՆՆ ՎԵՐԱԲԵՂԵԱՂ
ԼԱՅ ՅՈՂՋԱՒԿԵՒՈՒԹԻՆ ԽՈՀԱՆԱԿ Ի ՊԱՀԵԼ
ՀԱՒԿԱՅ. ԱՅԼ Ի ՎԵՐԱՒՈՒԹԻՆ ՔՈ ՂԵՆԱՐ
ԶԱՆԱՆ ԱՒԱՆԱՐԱՐ, Ի ՀԱՇՏԱՒԼ ՀՕՐ
ԵՒ Ի ԲԱՒԱՆԵԼ ԸՂՄԵՂԱՑԻՆ ՄԵՐ. ԴԸՂԵԼ։
ՊԱՅԾԱՒՆՐՔ ԱՊՕՂՈՒԹԵԱՆ, ԶԱՒԱՆԵԱՐ
ԸՂՃԵՂ ՈՒ ԾԱՅԻՆ ԲԱՆԻՆ ՈՒՂԻՂ ԼԵՂԵՆ
ՆԱՐԱՆ. ՔԱՆԶԼ ՔԵՒՈՒԹԻՆ ԱՂՐԵՑԱՒՔ
Ի ԼԱՒ ԾԱՆՈՂ ՈՒ ՅԱՆԱՐԱՐԻՆ ԶԱՒՂԱՆ
ՆԻՀ ՈՒ. ՈՒ Ի ՎԵՐԱՅ ԶՔՈ ՀԵՂԵԱՆ ՀԻՄՔ
ՈՒՂՂԱԿԱՆԱՅՆ ՈՐԵՈՒՆ ԸՂՀՈՂԱԾՆԻՆ

ՉԱՒՆՉԵՑԱՑ ԸՂՄԵՂԱՆ. ԴԸՂԵԼ ՕՐՀ։
ՆՎԻՐՆԱԲԵՒԱԿԱՆ ՀՕԳԻ ԸՆԴԵՂԵԼ. ՁԱՅՆ ԻՇ
ՀՈՂՓԻՆ ԶԱՅ ԹՈՂԵՑԼ ՀԱՐՔԱՒՈՐՆ, ՈՒ ԴԿ

ևկեսմ՝ ի խրնդիլ մեղ մոլորեցա.
ոչոմ լացեալ զմիմիս հայիւրոցդ,
սրտիր ուրախութիւն՝ ի յերկիր նա
ելիկնամիտացդ. այսուհետև ընդեղ
բանիս խօս լեռնէք այս տէր վայելուն
քաւութիւն ինչ ու մեղս այս վայելուչ։ Տէ
սանուիդ ձեր այնուհետև. խոնհրդուա
ձուն խորոցն ամաչեցայ. ոչ ելիլ եր
նել վիճակն սպասուցիր առնել տուր
բիհանիթեն. ի ծնընդենէն սեր
տան ոչխարն հայելացն. և կանայնց
ուղեղերից կենաց քարոզել ընկերն
դիտեցայ. այլ։ պահապանիդ այն
խոհեմ, բանեսիդ սեռն շինել
զեկեղեցւոյ զայծոլ. բոլոր կամբ տպել
մարդեան, միշտ մահու ելիցեն
բանեան. միաբանել և գաղթել
ազգ, որ կայ միշտ աւազի տալ
նամուրբ երկրպագութեան. այլ։

Երկնաւոր վերայ անպատուել լոյս

բանեցնել. այ ի երեսից իջեր, ի
ալ հարսին քո երկրպագուցդ.

զմի խօսեցա՞ր. քեզ, տարեկանին և
վեսաւէրըն. քո յոյնհանէն. սոկին
մալմանոջ ձիրամա՞րաւ։
Գանձակեցիցն անհաս ի անտեա
՝ի սերմնէն։ արբեալ զեղ տուր
ի ասլ բանիդ. խոնարհեցար ՝ի
յոտսն։ հայցելով ՝ի ձա
ռայէն, մաքրութիւն ջրոյ ՝ի լուա
նալ ոտից սպասաւորացն։ սոկին։
Աա յամրոնդացի վերակացու գաւա
ռի մեծ բանիդ մէ՞րոց. զմի գերասպի
արդարոյն, ծա՞նօթացեր մե՞ծ ՝ի ձնո՞ւ
դըս կա՞ռնոյ, և ճրագ օրհ՞
նայն. ոս ե ՝ի դըժ-պնա ըղնկակոպն
գաւառ-տրէ՞ն. քո. քանիզեցայ. սոկին։
Մալմանք։

Ոտքըն հանգուցելոց. բրիստոս
աստուած՝ արա հանգիստ և տալ
մուխըն. և մեզ մեղաւորացս շր
նորհեա զմոռութիւն յանցանաց։

Կարող։

Ն՝ և ես խաղաղութեան զոհ ս։

Վ՚ասն հանդուցեալ հոգւոցն ա-
ղաչեացուք զմիմիչն մեր քրիստոս
զի զնոսա ընդ արդարան դասեցէ.
և զմեզ կենցաւացէ չնորհիւ ողոր-
մութեան իւրոյ: Ամենակալ տէր:
Տէր ողորմեա. տէր ողոր. տէր ո:

Աղօթք:

Ա՚ստուած հանդուցեալ հոգւոցն մերոց և
հարցն և եղբարցն որ ի հոգիս հանդուցեալ ծառայից
քոց: Յիշեա տէր զոչ ի գալստեանդ
առեան սրբոյտրելոյն քոյ: Ընդ ար-
ժանի ողորմելն՝ քաւելն և
թողուլն մեղաց: Վասն որոյ
այցելուացդ ընդ տուրբս քո յայ-
հոմեան դասուն: Ո՚չ գրես տէր
և արդիչ ամենեցուն. դասուորս
հեթանոսաց և մատերաց: Ա՚յլ քեզ
ելոյծ միայն հրեշտակելոյն և
սրտից, այժմ և միշտ և:
Օրհնեալ տէր մեր յա քո. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս ես:

Կարգաւորութիւն հաստատակաց աղօթից Հանգստեան ժամուն։
Որ կատարի՝ ի գէմս Հոր Ստուծոյ. զի պահպանողական՝ ոչով
Սիածնին պահեսցէ զմեզ՝ ի խաւարային գիշերիս։

Աստեա տէր զոյս քո՝ և զձրիս
մարտութիւն քո. զի առաջնորդ
գեսցեն ինձ, և հանցեն զիս՝ ի լեառ
ն սրբութիւն քո։
Մոխց առաջի սերանոյ այց առնծ.
որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ։
Խոստովան եղէց քեզ օրհնութիւք
առատ առատութիւն իմ։
Ելո՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէր խռովեա զիս. յոյս
ա՝ առատ, խոստովանեա նմա.
փրկիչ երեսաց իմոց առատ է։
Փառք Հօր և որդւոյ և
։ ի հոգւոյ սրբոյ և
Օրհնութիւն և փառք։

Ականջ՝ ի վերայ իմ տղտմութեանդ
դո՛ տէր, և լուր ինձ դո՛ւն դո՛ւն
ամօթ բանի դուռ։
Տայ պատասխանի ոչ նախատողն
դիմս բանիւք. զի եւս՝ ի քոյ դատաստանդ
յոյսս առի։
Ա՛ի՝ ի բացեայ առնէր՝ ի բերանոյ
իմմէ զքաղաքականութեան վինջն
յոյժ. զի յիւրոսն դո՛ յուսացայ։
Պահեցի զօրէնս քո յաւիտեան ժամ,
յաւիտեան՝ և յաւիտեան յաւէտ
առնից։
Պնդեալ ես յանդորրութեամբ. զի զպատ-
ուիրանս քո խնդրեցի։
Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի
թագաւորաց և ոչ ամաչէի։
Եւ խորհէի՝ ի պատուիրանսդ քո զոր
սիրեցի։
Ընկալայ զձեռս իմ՝ ի պատուէր
նանս քո՝ զոր սիրեցի. և խորհէի
յարդարութեանդ քում։
Յիշեա զբանն ծառայի քո, յոր և
յուսացուցեր զիս։

Ով վախիմ արեցի զիս՝ ի խոնարհութե
իմոյ. զի քան զս կեցցէ զիս։
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ, այլ օրինաց քոց ես ոչ խոչ
տուեցայ։
Ցիշեցի զվրտնես քո յաւիտենից
տէր, և վխիմ արեցայ։
Տրտմութիւն կալաւ զիս ՚ի մեղաց
հրոյց, և զլք թողին զօրէնս քո։
Վոխերգ եղեն ինձ իրաւունք քո, ՚ի
տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ։
Ցիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո տէր.
և պահեցի զօրէնս քո։
Սա եղև ինձ ճանապարհ ՚ի կեանս.
զի զարտարութիւն քո խնդրեցի։
Օ՜անօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո
սիրեցի։
Օգնական և վրկիչ իմ ես դու.
և ես ՚ի բանս քո յուսացայ։
Ի բաց եղերուք ինէն չարք. և
քննեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ։
Օգնեա ինձ ըստ բանի քում, և
կեցց զիս. և մի յամօթ առներ զիս
՚ի յուսոյ իմմէ։

Օգնեա ինձ, և ապրեցո զիս. և
խորհեցայց յիրաւունս քո յամե-
նայն ժամ։
Ընարձեցեր զամենեսեան՝ որք ա-
պրատամբք եղեն յարդարութենէդ
քոյ. զի անիրաւութեամբ էին
խորհուրդք նոցա։
Յանցաւորս հսամարեցայ զնամ մե-
ղաւորս երկրի. վասն այսորիկ սի-
րեցի զպատուիրանս քո։
Ծեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմար-
մին իմ. զի ՚ի դատաստանաց քոց
երկեայց յոյժ։
Ստրճեցայն խնդրուածք իմ առա-
ջի քո տէր, ըստ բանի քում իմաց
տուն ինձ զիս։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր,
և բանիւ քո փրկեա զիս։
Խղճեացեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո, յորժամ ուսուցանես ինձ
զարդարութիւնս քո։
Խօսեցցի լեզու իմ զբանս քո, զի
ամենայն պատուիրանք ՚քո արդա-
րութիւն են։

Եղեալ ձեռն քո՝ի կեցուցանել զիս,
զի զպատուհրանս քո ընտրեցի։
Յանկացայ փրկութեան քումմոէր,
և օրէնք քո խօսք իմ էին։
կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կո՛
րուեալ, խնդրեա զծառայ քո՝
զի զպատուհրանս քո ես ոչ մո
ռացայ։
Մի՛ եկեսցեն՝ի վերայ սիրտ ամբ
արտաւանից. և ձեռք մեղաւորաց
մի՛ դողացուսցեն զմեզ։
Ընդ անկեալն ամենեքեան ոչ՛ գոր
ծեն զանօրէնութիւն, մերժեսցին
և այլ մի՛ կարասցեն հաստատել։
Ես՝ի տէր յուսացայ, ցնծացայց և
ուրախ եղէց յաստուած փրկիչ իմ։
Տէր ատեր ես ինձ զօրութիւն և
կայցէ զուտս իմ՝ի հաստատութե,
՝ի վէմ պարանոցի իշխանացն կայցէ
զիս, և հանդուցց զիս երատ երատ։
Ար բնակեալն է յօգնութիւն բարձ
րեալ տեր, ընդ հովանեաւ աստուծոյ

յերկինս հանդիպէ։

Ասացէ ան՝ ընդունող իմ ես, ատեա
էն իմ ած, և ես յուսամ՝ ի նա։
Նա վրկեսցէ զիս յոտոգայթէ որսաց
ղէն, և՝ ի բանից՝ ի խռովութենէ։
Ի թիկնառէջս իւր ընկալցի զքեզ՝ ի
հովանի թևոց նորա յուսասցիս։
Սրպէս զէն շուրջ եղիցի զքեզ՝ ճշմ
մարտութիւն նորա։
Ոչ երկեսցես ի սոսկութենէ գիշերի,
և ոչ՝ ի նետէ՝ որ ծուխ՝ ի տուէ։
Ցխոյ որ շրջի՝ ի խաւարի, ՚ի դայ
թաւղութենէ դիւին՝ ի հասարակ
աւուր։
Ընկիցի՝ ի կողմանէ քումմէ հազարք,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ. և առ
քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։
Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի դու առէր յոյս իմ եւ։
Ծ՚բարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն.
զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և տանջ
չանք մի մերձեսցին՝ ի յարկս քո։
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեսցէ ի

վասն քո, ՚ի պահել զքեզ յամե-
նայն ճանապարհս քո։
Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ.
զի մի՛ երբեք հարցես զքարի զոտն քո։
Ի վերայ իժից և քարբից դնասցես
զոտ. և առ ոտն կոխեացես զա-
ռիւծն և զվիշապն։
Քանզի յիս յուսացաւ. և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանիր
եաւ զանուն իմ։
կարդասցէ առ իս՝ և ես լսեցից
նմա. և առ նմա եղէց ՚ի նեղուե։
փրկեցից և փառաւորս արարից զնա. երկայն աւուրբք լցուցից, և
ցուցից նմա զփրկութիւն իմ։
Ընդ քեզ ոչ երթայ հանգիստ զաչս իմ.
որ բնակեալդ ես ՚ի յերկինս։
Որպէս աչք ծառայի ՚ի ձեռն տեառն
իւրոյ. և որպէս աչք աղախնոյ ՚ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ։
Այնպէս են աչք մերս առ քեզ տէր
Աստուած մեր. մինչև ողորմեսցիս ՚ի վերայ մեր։
Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ.
զի բազում լցաք արհամարհանօք։

Եւ առաւել լցան անձինք վերնա-
խառանօք, որք նախատէին զմեզ.
և արհամարհանօք ամբարտաւանից։
Ընդ յանուն քում կեցո զիս, և՛ ի
զօրութեան քում իրաւ արա ինձ։
Ընտրած լուր աղօթից իմոց, ուն-
կընդէր բանից բերանոյ իմոյ։
Օտարք յարեան՝ ի վեր իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համա-
րեցան զքեզ ընդ առաջի իւրեանց։
Ընդ այս օրինական իմ, և ասէր ընդ
դունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն՝ ի վնասիս
իմ, ճշմարտութեամբ քում սատակեա զնոսա։
Եւ կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ. և խոստովան եղէց
անուան քում տէր. զի բարի է։
Ցամքեցուցէ իմոյմէ վրկեցեր զիս,
և՛ ի վնասիս իմ եւեթ ակն իմ։
Օրհնեալ ես դու տէր ընդ հարցն
մերոց, գովեալ և առաւել բարձ-
րացեալ յաւիտեան։
Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փա-
ռաց քոց, գովեալ և առաւ։

Օրհնեալ ես ՚ի տաճարի փառաց
սրբութեան քո, գովեալ և առաւ։
Օրհնեալ ես ՚ի վերայ աթոռոյ պա-
տուոյ թագաւորութեան քո, գովեալ և առաւ։
Օրհնեալ ես որ նստիս ՚ի քրովբէս
և հայիս յանդունդս, գովեալ և։
Օրհնեալ ես ՚ի վերայ հաստատու-
թեան երկնից, գովեալ և առաւ։
Օրհնեցէք զնա ՚ի սրբութեան նո-
րա, օրհնեցէք զնա ՚ի հաստատու-
թեան ՚ի զօրութեան նորա։
Օրհնեցէք զնա ՚ի զօրութեան նո-
րա, օրհնեցէք զնա ՚ի բազում մե-
ծութեան նորա։
Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն օրհնու-
թեան, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք
և օրհնութեամբ։
Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ, գո-
վեցէք զնա ուրախութեամբ։
Օրհնեցէք զնա ՚ի բանս քաղցր, գո-
վեցէք զնա ՚ի բարբառ լեզուի։
Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն գոհութե, և
ամ հոգիք օրհնեցէք զտէր։
Ընդ արձակեա զծառայս քո տէր

ըստ բանի քումի՝ խաղաղութիւն,
զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո՝
զոր պատրաստեցեր առաջի ամե-
նայն ժողովրդոց։
Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, և
փառք ժողովրդեան քում Իսրայէլ։
Ձգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս
աջ քո, և ասեր հաստատեալ ընդ իմ։
Տէր ողորմութի՛ քո յաւիտեան, զգոյ-
ծըս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։
Տէր հան՛ի բանտէ զանձն իմ, գո-
հանալ զանուանէ քումմէ։
Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչեւ
հատուսցես։
Ակնածասցէ անձն իմ զքէր, և ցլինդ
ծածկէ հոգի իմ յալ փրկչաւ իմոյ։
Ընդ արար՛ի վերայ խոնարհութե-
աղախնոյ իւրոյ, այսուհետեւ ե-
րանիցեն ինձ ամենայն ազգք։
Ընդ ընդ իս մեծամեծս հզօրն, և
սուրբ է անուն նորա։
Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս
երկիւղածաց իւրոց, արար զօրու-
թիւն բազկաւ իւրով։

Ցրուեաց զամբարտաւանս ի մտաց սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռ

ոց։

Ո՛խոնարհս բարձրացոյց՝ զկարօտս ելից բարութեամբ, և զմեծատուս նըս ա՛րձակեաց ոչնչայս։

Զաշտապանեաց խրայէլ ծառայէ իւրոյ, յիշելով զողորմութիւն իւր։ Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր՝ ընդ աբրահամ և զաւակի նորա յաւիտեան։

Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կեց զորդի աղախնոյ քո, և արա առ իս նշան բարութեան։

Տեսցեն աոեղիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու ոէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս։

փառք հօր և որդւոյ և։

Սաղմոսք։

Սիրեմ իմ՝ զի լսէրուս քո է յաղեղնայի ժամ, և՝ի տուրբ խաչ քո յուսացեա եալ եմ մնապատուս երկնաւորդ. ըզ բազմութիւն ողոց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ։ Որ երկայնամտեալ

եւ առ ամենեսեան, մի անտես առներ զապաւինեալս ի քեզ. այլ ապահեա պատուականն և տուբդ խաչ ելս քոյ ի խաղաղութեան։

Կաթուղ.

Ընդհանուր զամենակալն ած, և խնդրեացուք ի նմանէ. զի առաջ քեցէ զհրեշտակ իւր ողորմելի, ի դիւաւորեալն խոշտանգեալ զիշերիս, ի դիւաւորեալ ամբոխէ պահել զհոգի և զմարմին մեր, միանգեր ի կատարած ամաց մերոց։

Ամենակալ տէր աստ։

Օհանգիստ զիշերիս խաղաղութեամբ։ Օհրեշտակ։ Օքաւութիւն։ Օմահուանէ։ Օհանգիստ զիշերիս խաղաղութեամբ։ Ու երես։ Օանճինս։ Ամենակալ։

Աղեթք.

Տէր աստուած մեր՝ դու պահեա զմեզ խաղաղութեամբ ի զիշերիս յայսմիկ և յամենայն ժամանակի։ Ընդ սուրբ երկիւղքդ բեւեռեալ պահեա զմիտս և զխորհուրդս մեր։ Որպէս զի յամենայն ժամ քեզ պահ-

պանեալ լինուք՝ յորոգայթից թըշնամոյն ։ Եւ քեզ հանցուք զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Երեշտակի խաղաղութեան յանձն առա զանձինս մեր տէր զօրութեց. որ ելեալ պահեսցէ զմեզ անխոտոր՝ ի տուէ և՝ ի գիշերի. յարմնութե և՝ ի հանգատեան մերում. զի զոհ եմ արարիչ լուսոյ, և հատուչ գիշերի։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տէր ատուած մեր, զհանգիստ գիշերիս շնորհեա խաղաղութեամբ անցուցանել, և հասանիլ՝ ի պայծառ ցօղ առաւօտու յերկրպագութիւն և՝ ի փառաբանութիւն ամենասքն երրորդութեանդ, այժմ և ։

Սաղմ. դ ։

Խաղաղութեամբ յայս և՝ ի յայն ննջեցուք և զարթիցուք. զի դու տէր միայն առանձին յոյսով քո բնակեցուցեր զմեզ ։

Ի կարդալ իմում լսեալ ինձ ած

ըստ արդարութեանդ, ՚ի նեղութենէ
հնձ անդորր արարեր. ողորմեա հնձ
և լսեր աղօթից իմոց։
Որդիք մարդկան՝ մինչեւ յե՞րբ էք
խստասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զնանր
րութիւն, և խնդրէք զստութիւն։
Ծանեարուք զի սքանչելեաց արար
եր սրբոյ իւրոմ. և եր լսիցէ
հնձ ՚ի կարդալ իմում առնա։
Բարկանայք՝ և մի մեղանչէք. զոր
հնչ ասէք ՚ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս
ձեր զղջացարուք։
Պատուիրէք պատարագս արդարու-
թեան, և յուսացարուք ՚ի տէր։
Բազումք ասեն թէ՝ ո՞ ցուցցէ մեզ
զբարութիւն առաւուն. նշանեցաւ
աս մեզ լոյս երեսաց քոց, և եւտուր
ուրախութիւն սրտից մերոց։
Ի պատոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնոսա։
Խաղաղութեամբ յայս և ՚ի սոյն
ննջեցուք և զարմիցուք. զի դու
տէր միայն առանձին յուսով քո
բնակեցուցեր զմեզ։

Ակն աստուծոյ Օրէնից։
Խոստովանութիւն առնեցուն։
Ոչ ընդ հպարտաց քում։
Ուրուականացուածքեամբ աստրոք։
Որ աստուածպանիս՝ որ ըս Յովհաննես։
փառք քեզ տէր աստուած մեր։
պատճառէ։
Ակն առաքեալ։

Եթէ ոք ոմն ասէ ձեզ. եթէ ոչ հասան ցարեւոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա եթէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ։ Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակ լիցի զնա. և որ առեալ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, ՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք զիս պաշտիցէ, զինի իմ եկեսցէ. և ուր եմ ես, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ ոք զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ։

Առաքեալ խոհեմութեան ասելոցն զսուբ.
զի առանց մարդկութեան զմեզ՝ ի մեղաց
և կեցուսցէ շնորհիւ աղօթից Ամենայնի
Տեառն։ Ամենակալ տէր առատաձ
եռ. կեցո և օդուտեա։

Աղօթք։

Պահպանեա զմեզ քրիստոնեայ առատ
առաձ մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ
և պատուական խաչիդ քոյ՝ ի խա
զատութեան. փրկեա յերեսեաց և
յանեպատում ի շնամոյն։ Աղաչ
ութեամբ միածնի քում Տեառն մերոյ
զքեզ ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգ
ւոյդ. այժմ և։

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս։
Ընդ մեծ ես և սքանչելի գործես զա
ռաձս մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ
և պատուական խաչիդ քոյ՝ ի խա
զատութեան. փրկեա յերեսեաց և
յանեպատում ի շնամոյն։ Աղաչ
ութեամբ միածնի քում Տեառն մերոյ
զքեզ ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգ
ւոյդ. այժմ և։

ՄԱՂԹԱՆՈՒ ՀՕՐԱՒՈՐՈՒ
ԱՓՍԱՒՐԱՑ ԳԻՀԵՐԱՑՆՈՑ

Արբոյն գրիգորի եպիսկոպոսոյ ասացեալ։

Բան ԺԲ։

Բնկալ քաղցրութեամբ տէր զայս
հզօր՝ զդատաստանացդ զարհուրելիս.
մատիր զխոնարհութեամբ առ ապաւէն
ոտից դիմօք. փարատեա ամենայն
պատիժս՝ զամօթական տխրութիւն.
բարձ յինէն ողորմած՝ զանբերկրելի
ծանրութիւնս. անջրպետեա հնազ
բաւոր՝ զմահացու կրճտութիւնս.
աւարեա միշտ յաղիտոյ՝ զկսկծո-
ղին հառաչութիւնս. բացատրեա վերս-
նային՝ զմոլեցեալն մատաղտուղ. կրկն
քեա կեցուցիչ զկորուսեալն ընդ ազ-
մունս. ցրուեա ծածկաւոր՝ զմշ
տնջողին չար զամբոխս. խորտա
կեա անբիծին՝ զմարտողին դիմաց
մունս։ Տեառնապրեա քո անուամբ
բոլոր զերծացելոցդ երդ յարկիս. պար
փակեա քո ճեռամբդ զառաւտատ
տաճարիս. զծածկեա քո արեամբդ
զմեզ ամենեցուն անուանիկս. կեր

մեաւք՝ հոգեկոյտ զուարճութիւք
՚ի բեզ արձանացեալ, զայս ձայն
ամպիծանաց՝ բուրմամբ հաւատոց
քեզ ամենօրհնեալ մատուր վա-
ուց անձաւից, վառարանօղաց
երկնադարմատ խմբից երկուցեալ
տրեալ. եւ յամենայն արարածոց
յաւիտեան յաւիտենից, ամէն։

ԱՂՕԹՔ ՁՕՐԱՒՈՐ

Նորին արեգն Գրիգորի։

Բան խա։

Ողջ ատուածոյ իմեղանաւոյ օրհ-
նեալ յամենայնի՝ հօրդ աւհատո-
րի անքննելի ծնօղ, որ ակատրանայ
աս ՚ի քէն և ոչ էիր։ Որ ՚ի ծագել
անեատուածեր նշուլից արարչութեան
քոյ փառաց. հայելի մեղք. հալա-
ծին դեղք. վնջին յանցանք. խոյս
կուռպանք. խորտակիչ շղթայ. կե-
ղանածնիչ մահացուցք. բժշկիչ
հարուածք. ազնուական միջնորդ. քա-
նիչ առաքելատեսիլ. առեղծ աստ
ուածութիւն. նահանջիչ հեծու-

ԼԹԹՆՔ . ՎԱՆՈՒՆ ԽՈՏՈՒՄՆ . ՄԵՂՔՆԵՔ
ՄԵՂՆ . ՄԵՐԺԻ ՄԱՏԱԽՈՏՈՒՂՆ . ՎԻՐԱՒ
ՈՒԹ ՄՈՒՏՔՆ . ՈՂՋՈՒՄՈՒՂՔՆ .
ՎԵՐԱՆՈՒՑ ՄՈՒԹՆ . ՊՆԱՑ ՊԻՇԵՐՆ .
ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ՈՒՐԱԽՆԱՑՆ . ՀՐԱՆԱՆ ՀԱՐ
ՒՒՔՆ . ՀԱԼԱԾԻՆ ՅՈՒՈՒԱՀՈՒՈՒԹՒՔՆ .
ԵՒ ԼԹԱՊՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆ ՁԵՌՆ ՔՈ ԱՄԵՆԱԻՐՔ
ՔԱՀԻՉՔ ԱՄԵՆԱՅՆԻՒ : ԱՒ ՈՉ ԵՒԹԷ ԿԱՐ
ՈՒՈՒԱՆԵԼ ԶՄԱՐԴԿԱՆ ՈՊԻՍ՝ ԱՅԼ ԿԵՐ
ՑՈՒՑԱՆԵԼ, ԼԹՈՂ ԻՆՁ ԶԱՆԶԻԹ ՀԱՀ
ՐԻԱՆ ԻՄ ԲԱՐՈՒՄ ՈՂՈՐՄՈՒԼԹԵԱՆՔԵՂ :
Ո՛Չ ՔՈ ՄԻԱՅՆ ԵՒ ՅԵՐԿՆԻՒ ԱՆՃԱՈ ,
ԵՒ ՅԵՐԿԻՒՂ ԱՆՁՆԻՆԻՆ . Ի ՈՒՈՐ ՊՅՆ ,
ԵՒ ՅԵՂԵՑ ԾԱՂԱՑ ԱՇԽԱՐՀԻ . ԱՒԻՒՂՅՆ
ԱՄԵՆԱՅՆԻՒ , ԵՒ ՅԱՄԵՆԱՅՆԻՒ . ԱՄԵՆԱՅՆ
ԼՈՒՄՆՔ ՕՐՀՆԵԱԼ Ի ԲԱՐՁՈՒՆՈ . ԵՒ
ՔԵԶ ԸՆԴ ՀՕՐ ԵՒ ՀՈԳՈՒՅԴ ՍՒՏՑ
ՎԱՌՔ ՅԱՒԻՏԵԱՆԱ . ԱՄԷՆ :

ԱՂՕԹՔ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՁԻՆ
ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Ջոր արարեալ սրբոյ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթուղիկոսի,

ԱՒԱՏՈՎ ԽՈՏՈՒՈՒԱՆԻՄ ԵՒ ԵԼԸ
ԱՒԻՒՏԱՊԱՆԵՄ ՔԵԶ՝ ՀԱՅՐ ԵՒ ՈՐ
ԴԻ ԵՒ ՈՒՐՔ ՀՈԳԻ , ԱՆԵՂ ԵՒ ԱՆԱՄԱՀ

բնութիւն, արարիչ հրեշտակաց
և մարդկան և ամենայն եղելոց.
ողորմա՛ քո արարածոց և ինձ
բազմամեղիս։
Հանապազ խոստովանիմ, և երկիւղ
ապտակեմ քեզ՝ անդադար ելոյս,
վասն անհամար և բազում ոչ
և ոչ առաքինութեան ես գործեցի
առաջի քո, այլ ամենայն ժամ
ես ի հոգւոյ իմմէ զվատութիւն
մեղաց և անիրաւութեան, և քո
առաքինութիւնդ ինձ ի ժառանգ
ոչինչ համարեցայ առաջի քո։ և
դու ես ողորմած և ողորմիս ինձ
չինն զոր մեղայցայ առ քո. և ողոր
Ոգի և առաջ ողորմած ձգման
բնութ՝ ոչ խոնարհեցար ի հպարտութեան

ծոցոյ՝ և առեր մարմին՝ ի տրբոյ կուսէն մեծաւ մարդկութեան վասն մերոյ փրկութեան. խոչեցար մատղեցար և յարեար ի մեռելոց՝ և համբարձար վասն ազգ առ հայր, մերոյ յերկինս և առաքեր զհոգին սուրբ. քո. յիշեա զիս որդեակ զառաքեալն՝ յորմէ առար զսուրբ մկրտութիւնդ՝ և զհոգին սուրբ զառաքեալն. և ողորմ։

Յոգի առաւծոյ առաւած ճշմարիտ՝ որ ելեր ի յարութեան և ի վերնատունն, և առաքեցեր զիս զառաքեալսդ՝ մարմնաւորեալդ առ ազգ առաքելոյն, մերոյ յերկինս և առաջի քո. մարգարեա զիս վերստին առաքեալդ՝ հրամայեցեր մեզ ազգ քո՝ որպէս հրեղէն լեզուօք առ ազգ զառաքելոյն. և ողորմ։

Ընդ բնաւթիւն՝ մերոյ քեզ մարգարէիդ՝ հաւատալ, հոգալ և մարմնաւոր խոհ. մի յիշեր զմեզ զի առաքեալքն վասն առաքելոյ քոյ. և ողորմ։

Տեառդ ասեն՝ մերոյ քեզ խորհրդական բանիւք և գործով. ընդէ՞ր առաքեալդ յանցեալոյ խոհ, և զբեռս զանազան իմ՝ ի գործս ի կենաց. և ո։

ՎՆՈՂ ԴԱՂՏՆԵՍՑ՝ ՄԵՂՍ ՔԵՂ ԿԱՑ
ՄԱՆ Ե ԱԿԱՄԱՑ, ԴԻՏՈՒԼԹԵԱՄԲ Ե
ԱՆԴԻՏԱԼԹԵ . ԼԹՈՂՈՒԼԹԻ ՀՆԱՐՀԵԱ
ՄԵՂԱՍՈՒԱ, ԶԻ Ի ԾՆՆԴԵՆԼ ԱՍՈՒԼ
ԱՍԱՂՆԻՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՅՍՕՐ ՄԵՂՍ-
ՑԵԱԼ ԵՄ ԱՍԱՑԻ ՅԾՈՒԼԹԵԱՆՔ ՔՈ
ԴԴԱՅԱՐԱՆՕՔ ԼԻՆԼԵ , Ե ԱՄԵՆԱՅՆ
ԱՆԴԱՄՕՔ ՄԱՐՄԻՈՅ . Ե ՈՂՈՐ :
ՀԱՄԵՒԱՏԱՄ ԱՍԷՐ՝ ԴԻՐ ԱՊԱՀԱՍԱՆ
ԱՉԱՑ ԼԻՆԻՑ ԶԵՐԿԻՒՂ ՔՈ ԱՍԱԼԵ ՈՉ
ԼԵՒ ՀԱՅԻԼ ՅԱՐԱՍԱ, Ե ԱԿԱՆՋԱՑ Ի
ՄԱՅ՝ ՈՉ ԱՂԱՐԺԵԼ ԼԱԲԼ ՂԵԱՆԱ ՀԱՍ-
ՐԱԼԹԵԱՆ, Ե ԲԵՐԱՆՑԱՅ ԼԻՆԼ՝ ՈՉ ԼԱՍ-
ԱԼ ՁԱՍԱՒԼԹԻՒՆ, Ե ԱՐԱԿ ԼԻՆԼ՝ ՈՉ
ԼԱՐԿԻԼ ՂՀԱՐԱՒԼԹԻՒՆ, Ե ՁԵՌԱՑ Ի
ՄԱՅ՝ ՈՉ ԳՈՐԾԵԼ ԶԱՆԻՐԱՒԱՒԼԹԻՒՆ,
Ե ՈՍԿԻ ԼԻՆԼ՝ ՈՉ ՊՆԱԼ Ի ՃԱՆԱՊԱՐՀ
ՀՐԱ ԱՒՕՐԻՆԱՒԼԹԵԱՆ . ԱՅԼ ՈՒՂԵԱ
ՊՀԱՐԺԱՒՍԻ ԱՑԱ ԼԻՆԵԼ ՄԻՇՏ ԲԱՒ
ԱՊԱՒԱՒԼԻՑԱՑ ՔՈՑ ՅՅԱՄԻ . Ե ՈՂՈՐ :
ՅՈՒՐ ԻՒՐՔԱՆԻ ՔՐԻԱՒՈՒ՝ ՊՀՈՒՐ
ԱԼԼՈՑ ՔՈ ՂՈՐ ԱՐԻԵՐ ՅԵՐԿԻՐ, ԲՈՒ-
ԲՈՐԱ ՅԱՆՁՆ ԻՄ. ՊԻ ԱՐԵՑԵՑԻ ՊԱՀԱՒ
ՀՈՊՈՑ ԼԻՑ , Ե ԱՐԵՑԵՑԻ ՊԵՀԱՐՀ ՄԻՒ

տայ իմոյ, և մատրեսցէ զմեզ մատիմ
նոյ իմոյ, և վատեսցէ զլոյս գիտու-
թեան քո ՚ի սրտի իմում. և ողոր-
խմաստութի հօր յիտուա՝ տուր ինձ
իմաստութիւն, զբարիս խորհիլ և
խօսիլ և գործել առաջի քո յաւե-
նից ժամ. ՚ի չար խորհրդոց՝ ՚ի բա-
նից և ՚ի գործոց փրկեա զիս. և ո-
կամեցող բարեաց տէր կամարար՝
մի լծորդ զիս ՚ի կամս անձին իմոյ
գնալ. այլ առաջնորդեա ինձ լինել
միշտ ըստ կամաց քոց բարեխրատ.
և ողոր:

Ընդոյ երկնաւոր՝ տուր ինձ զար-
թիւնս գիտութիւն քո զոր խոստացար ա-
րեգաց քոց. և զորացո զիտուս իմ
առնել զքեզ, և սիրել զքեզ միայն,
և առնել զկամս քո. և ողոր:
Խնամող արարածոց՝ պահեա ինչ-
նաւ խաչի քո զհոգի և զմարմին
իմ ՚ի պատրանաց մեղաց, ՚ի փոր-
ձութեանց դիւաց, և ՚ի մարդոց
անիրաւաց, և յաւիտենից վտանգից
հոգւոց և մարմնոյ. և ողոր:

պահապան սմենայնի քրիստոս՝ այլ
քո հովանի լեցի՛ ի վերայ իմ՛ ի տը
ւէ և ՚ի գիշերի. ՚ինատիլ ՚ի տան,
՚ի գնալ ՚ի ճանապարհ, ՚ի ննջել և
՚ի յառնել զի մի երեխք սասանե
ցայց. և ողոր։
Ընտուաճ իմ՝ որ բանաս զձեռն քո,
և լնուս զամենայն արարած ողոր
մութեամբ քով, քեզ յանձն առ
նեմ զանձն իմ. դու հոգա և պատ
րաստեա զպէտս հոգւոյ և մարմ
նոյ իմոյ յայսմհետե վինչեւ յաւէ
տեան. և ողոր։
Գարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո զիս
՚ի ճար ապաշխարութեանց իմոց ՚ի բա
րի սովորութիւն. և բեւեռեա ՚ի
հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն, և
զերկիւղ դեհենոյն, և զէր պրքա
յութեան, զի զղջացայց ՚ի մեղաց,
և գործեցից զարդարութիւն. և ո։
Ընդէր անմահութեան՝ պղծեցայս
՚ի սուտ իմիք զարհուրս ապաշ
խարութեան որպէս պատնէին. զի
լուացից զվերս անձին իմոյ յաւա

քան զելանել իմ յաշխարհէս. և
պարզեաւ ողորմած՝ ապրեալ
ինձ ուղիւթամբ հաւատով, և բարի
գործով, և աւր մարմնոյ և արեան
քո հաղորդութիւն զամ առ քեզ. և
նարեկամբ ակն՝ հրեշտակի բարւոյ
յանձն առուցեալ զիս քաղցրութիւն
առանել զհոգի իմ, և անխոտոր
անցուցանել ընդ չարութիւն այ-
սոցն՝ որ են ի նեղուիլ երկնից. և ա-
նդ ձշմարիտ քրիստոս՝ արժանա-
սրեա զհոգի իմ ուրախութեամբ
եռանել զայս վիտաց քոց ի կու-
ման աւուրն, և հանդիսել յաւա-
րեալ ընդ ամենայն սրբոց քոց ի կու-
ժե յօր մեծի գալստեան քո. և ա-
վասուս ապրեալ յորժամ գաս
վառօք հօր գալ զկենդանիս և
զմեռեալս, մի մատներ ի գառաս-
ման ընդ ծառայի քում. այլ վեր-
կեա զիս ի յաւիտենական հրոյն,
և լսել ինձ պերանաւէտ ի
ջուսն ապրեցելոց երկնից ապրեալ
Թիւնդ. և ողջ։

Ընծեղոցդրիմ տէր՝ զդրամեա աւետեայն
հաւատացեալոց՝ ի քէզ, յիմոց և օ-
տարաց, ծանօթիմից և անծանօթիմից,
կենդանեաց և մեռելոց. շնորհեա
և ինձ հաշտութեամբ յիմոց և տուեալ զ-
թողութիւն որ առ իս յանձանաց,
և դարձո զիմոս ի քէն առ իս զոր
ունին վասն իմ, զի զդրամեալ ինեան
քում արժանի եղիցին. և տուր
փառաւորեալ տէր՝ ընկալ զաղա-
չանս ծառայիս քո, և կատարեա՛ ի
բարի զինդրուածս իմ՝ բարեխօ-
սութեամբ սրբոյ հոգւոյ ընծայնին,
և յանհանգոյ վկրտչին, և սրբեայն
առեւանանոյն նախաւկայնին, և ընդ
դրախտի մերոյ տուաւորչին, և սրբ-
բոյ առաքելոց՝ մարգարէից՝ վար-
դապետաց՝ մարտիրոսաց՝ հայրա-
պետաց՝ ճգնաւորաց՝ կուսանաց,
և ամենայն սրբոց քոց եկեալ զաղա-
չանս ի քեզ՝ և կատարեալ զինդրուածս
երկրպագու լինելոյ անբաժանելի ա-
րարչութեանդ յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն:

Վասն արբուհոյ ածանին բարե-
խօսութեանն՝ առ ընկալ զաղա-
չանս մեր, և կեցո զմեզ:
Սուրբ զաստուածածնին՝ և զա-
մենայն սուրբս բարեխօս արաս-
ցուք առ Տայր ՚ի յերկինս. զի կա-
մեցեալ ողորմեսցի՝ և զթասցե-
կեցուսցէ զարարածս իւր: Ամեն:
կալ առ աստուած մեր կէ:
Ընկալ առ զաղաչանս մեր՝ բարե-
խօսութեամբ սուրբ աստուածած-
նին՝ անարատ ծնողի միածնի որդւոյ
քոյ, և աղաչանօք ամենայն արբոց
քոց, և որոց այսօր է յիշատակ:
Լուր մեզ տէր, և ողորմեա. նե՛ր-
եա քաւեա և լծող զմեզս մեր:
Արժանաւորեա զոհութեամբ վա-
ստակել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ
արբոց հոգւոյդ, այժմ և միշտ և:
Օրհնեալ տէր մեր յա՛ քա. ամէն:
Տայր մեր որ յերկինս ես:
Ո՛ հանգստեան զաղօթս և զաղա-
չանս ընկալ մարդասէր աստ ՚ի հա-
ճոյս բարեպատ կամացդ քոյ. և մեր

մեղաց և բազում յանցանացն Թո-
ղութիւն շնորհեա. և քեզ փառք
յաւիտեանս ամէն։
Փառք քեզ տէր աստուած մեր,
որ պարգեւեցեր զօրս զայս բար-
եաւ և խաղաղութեամբ անցու-
ցանել։
Պարգեւեր աստուած՝ զառաջակայ
գիշերս որ ի վերայ մեր գալոյ է,
ի մեղաց փրկեա, ի չարեաց ազատ
եա, և ի գործս բարիս առաջ-
նորդեա։
Ընաւօտս օրհնութեանցն և փա-
ռաբանութեանցն արժանի արա
զամենեսեան հաւատացեալս անուա-
նըդ քոմ սրբոյ, և պահեա ի խա-
զաղութեան։
Տէր աստուած մեր՝ տուր զքո
խաղաղութիւնդ ամենայն աշխար-
հի, բարձ զպատուհաս և զպատու-
հասան ի յարտաւածոցս։
Ողորմեա հարց և եղբարց մերոց՝
կենդանեաց և հանգուցելոց։
Ողորմեա զեկեղեցի հինդաց, եւսա-

առաւրաց, պատաստուկ, ապատա
ւորաց, և այնոցիկի՝ որք ընդ հուպ
նեաւ սրբոյ եկեղեցւոյ են հան-
դուցեալ։

Տէր ասասած՝ օգնեա ինձ պատա-
րացն քրիստոնէից, և իշխանացն
բարեպաշտից, զօրաց և զաւակաց
նոցին՝ պահել՝ ի խաղաղութենէ։
Տէր ասասած մեր՝ պահեա զա-
ռաջնորդս և զերեսփոխանս մեր
ամբողջ և անխտուռ ՝ի կամս որոյ-
մուխթեան քոյ։

Նշանաւ սուրբ և պատուական խա-
չիւ քո՝ հարածեա զերկեղէն և զա-
ներեւոյթ թշնամին ՝ի սահմանաց
մերոց և ՝ի բնակութենէ մերմէ։
Փրկեա զմեզ ՝ի հրոյն յաւիտենից,
և քեզ փառք յաւիտեանս, ամէն։
Օրհնեալ եղերուք ՝ի Տեառնէ
սուրբ հոգւովն, հանգերուք խա-
չաւորութեամբ, և տէր եղիցի ընդ
ամենեսեանդ, ամէն։

ئۇيغۇرلارنىڭ يېڭى ھاياتىدا ئۆزىنىڭ ئىجادىيەت ئىقتىدارىنى ئەركىن نامايان قىلىشى ئۈچۈن ھەممە شارائىت يېتىلدۈرۈلگەن. ئۇ

Ընտիան Հանդերձի յոյժամ զգենու։

Ապրհատուել խորին անհաճ ումեքէ
կողքն. ու զարդարեցեալ զմեծին
պետուհմինդեան, ի յառաջատան ան-
ձամբոյց լուսաւորչին, զերասանդ
իսաւօք զատուկ հրեղինաց։ Ընձա-
ռաչիւք զջրտութեամբ, առեղծեր
զարդաւոր ատուկեր տիրատուր ծն, և նաև
զեղի իսաւօք զգեստատրեցեր՝ւոյ,
ի դրախտան սիզեռնի տեզի բերկրու-
նաց։ Ընդիսատնօք քո ոչ սկսանելոյ,
նորոգեցեր ի տիրատիճ սուրբ ծն. և
վերստին ծնեալ ի գրոյ սկսանելոյ
կեր։ Ընձեռեալ ծնեալ ումեքէ հրեղինաց։ Ընձա-
ռաչիւք զջրտութեամբ հրաշեղծ.
ու հեզատր յառաքեալն ի սուրբ
վերնատուն ծն. հեղ և ի մեզ հոգի-
ն՝ք սուրբ՝ւոյ, ընդ արդեամբ
ձանձի և զքո զսկսանելոյ։ Տան

քան վայելել սիրուհին, որ լոկ ցանր լռակեցութեան ծանր ծանրութիւն է, այլ ոտա ընդհէն մեր ձկնորսութիւն։ Ու զուարճացեալ բանիւ քո առիթներդ ընդդէմ անտեղեացդ. Նախատասցայ սիրով վերջ կատարել զգեստս իմ, և շուրջ եղեց զանոնք ի խնամս տալ։ Ի

ԿԻԶ Պատ արա ինձ տէր՝ զի ես յամ
քծութեան իմոյ զնացի, ՚ի տէր
յուսացայ զի մի՛ եղէց հլուանդ։
փորձեա զիս տէր և քննեա զիս, փոր-
ձեա զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ։
Ողորմութիւն քո տէր առաջի ա-
չաց իմոց, և հաճոյ եղէց ճշմար-
տութեան քումմ։
Ոչ նստայց ես յամբոս նանրայց,
և ընդ այնոսիկս ես ոչ մտից։
Ատեցի ես ժողովս չարաց, և ընդ
ամբարիշտս ես ոչ նստայց։
Լուացից սրբութիւն զձեռս իմ, և
շուրջ եղէց զսեղանոյդ քոյ տէր։
Լսել ինձ զձայն օրհնութեանդ քո, և
պատմել զամ սքանչելիս քո։
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տանդ քո,
և զտեղի յարկի փառացդ քոց։
Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտս
զանձն իմ, և մի՛ ընդ արս արիւնա-
հեղս զկեանս իմ։
Որոց ձեռք խորհրդոց յանօրէնու-
թիւն են, և աջ նոցա լի է կաշառօք։
Ես յամբծութեան իմում զնացի,

վրկեա զիս առ և ողորմեա ինձ։
Ասն իմ կացցէ յուղղութեան, յե-
կեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ։
փառք հօր և որդւոյ և։
եւ վասն սրբուհւոյ ածականին։ քհ
Աւուրք զածականն և զամ առաքս քրգ
բառեհաս արուեստաւք առ հայր՝ ի
յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեցի
և զմեզ ածականս կեցուսցէ զարարածս
իւր։ աւետարան։
Ընկալ առ զարտաշեան մեր բառ։ քհ
Ն՝ ապա ասէ։ խոտոտեանիմ առաջի ձեր։
Ն՝ Ղեբէկայ չահանայն ասէ։ Ողորմեցի քեզ։
Ն՝ ինչն ասէ։ Ընդառեացէ զձեզ մեր։
Յիշեաջիր և զմեզ առաջի անմահ պա
գառինն առաւօտ։
Յիշեալ լինիք առաջի անմահ գա- քհ
ռինն առաւօտ։
Ընդառակեցէք առ առ աւր աւետեան եր։ վոխ
ի այն պահս ի ԺԲ-ն, 312։
Աւր եկեղեցեաւս արարչեացդ քրգ
զառէր՝ զի առնիս վրկեացէ զմեզ ի
մեղաց։ և կեցուսցէ շնորհիւ տալոյ
մովթեան իւրոյ։ Ընծեռակալ առէր։

քհ Ի մէջ տաճարին եւ տաւղի ձայն լինէր։
Մարդ առաջի սեղանոյ աստուծոյ
առ աստուած. որ ուրախ առնէ
զմանկութիւն իմ։

սրկ Գոռաց առյս ինձ։ և այն ոտիւս՝ ի կիւն, 505։

սրկ Օրհնեացուք զամենակալն աստ
ուած զհայրն սեբաստն մերոյ յիսուս
ա՛ր քրիստոսի. որ արժանի արար
զմեզ կալ՝ ի սեղանոջս միստագո
նութեան և երկրել զերկրպս հոգե
ւորս։ Ամենակալ տէր։

քհ Ի յարկին արքասե՛ն և՝ի սեղանոջս միաս։

Ե՛ս ապա ձգեն զվարագոյրն. և տիկնոջն եկեալ
ծեքեր՝ ըստ պարզաճի աստն, կամ փայլ
խորհրդաւոր։

աեր Բանդրատան աեւ սեւ ացց ձայնիւ. (կինէ).
գաբրիէլ հրեշտակ գոչէր արքեպիսկոպոսին։
Ես քեզ առաքիմ մայրս. (կինէ).
պատրաստե՛ հրեշտակ սեղան սէրուբեացն։

ծնն Ո՛ր ծանրն կայծոր բիլեխ՝ սուտ, յորմ
մանուշն յետաւոյ։ Ես նորդ գան
լի ծնանիմ զրդուիլն աստուծոյ։

տն ը աեջ Ես վանացս լինատուհրն, այսօր

الجامع الصغير : للإمام محمد بن الحسن الشيباني ، رواية أبي حفص عمر بن مسلم الكسائي ، ت ٢٦٤ هـ

الجامع الصغير : للإمام محمد بن الحسن الشيباني ، رواية أبي حفص عمر بن مسلم الكسائي ، ت ٢٦٤ هـ

الجامع الصغير : للإمام محمد بن الحسن الشيباني ، رواية أبي حفص عمر بن مسلم الكسائي ، ت ٢٦٤ هـ

հրեշտէս : Այլ եւ ասէ ցնա , զայլ
տանջուելոցն նախ առնել : (հին)

վար Զհմայիլ վարդապետն վասն սմբուհեայ . (հին) .
Ի վիճակի ոչ վարդապետացն սմբուհեայ . (հին) :
Ի վեր ի վերոյ վարդապետացն , պատմել
զիմ ծանուցմունս . պատասխանի :

ծնի Այսօր գաբրիէլ հրեշտակապետն ասաց
ինձ եւ ասէ , զի ես ամենայն ապրեցայ
յաղտեղութենէ կրօնաւորի : Այսօր կոչեցի
ես առաջի տեառն , զի ոչ ոք ինձ նման
տեսանի երկրի վրայ : Այսօր ասաց ինձ
տէր , զի ես ամենայն ապրեցայ յաղտեղութենէ
կրօնաւորի :

հատ Ասէին ի նոսայիանսն ոչ ինչ է մեռեալ
ծանուցանել ի դրան կատարածն . պատասխանի .
Մինչեւ ամենայն ոգիք մեռելոցն յարիցեն ,
նախ զարդարեալ ի դրան կատարածն ծանուցանեն .
յայնժամ ոգիք մեռելոցն յարուցեալ ասեն
զամենայն ինչ , զոր գործեցին . եւ ի
ձեռն հրեշտակացն ընդունին զվարձս
առաքինութեանն :

հետ Զհմայիլ վարդապետն բերկրանաց , քանզի
ամենայնեւին զերծաւ ի մեղաց , եւ հրեշ-

տանկայ գոմեմայ։

ած. Ընթերցանն այսպէս ի՛ հօրէ ծայր պեռի, զաւանչելացն քո անճառ շնարհօք լցեալ։ Ասի՛ր տեսցէ զոր ասացեր, մե՛ծ եղիցի ազգն, մե՛ծ եղիցի ծայրատեսիլ ի մէջ ազգաց։

մակ. Ընծայի՛ն խոտոյն անճառ, խոտհըրճուեալ պածո՛ւք տուրբ մարգարէ՛ից։ Եւ ոչ ոք ասէ, զի՞նչ է այդ, այլ զանազան ձայնիւք զեղեալ։

հայր. Ի՛ր համարէն ասո՞ւի զի բանասցե՛ս ընծայի՛ն ձեռն, հայր ամենայնի՛ւ ասի՛ր։

եկն. Ընկերեցի՛ր հայրապետիկի՛ն, զի հայցա՛ տուն, ոչ զանկո՛ւնս ժամանակի՛ն։

վերադ խոտ հաւանձայն։

Ո՞ընտրեալն ոչ ասե՝ Մելեէ՛ զ՛ասէ։
Ընտրեալդ յաստուածծի՛ն, ամէն երջան
նի՛ զ՛ տուրբ քաշհանայ։
Ընտանեա՛ց ահաւոծնի՛ն, և մոլեկան
մարգարէ՛ի՛ն։

Ընդամ որ զգեաւսուցն էր յօթինոմ,
զոր ամենայն վիշտ ընդգեներ։
Յորինէր ըզգաւսամբն, զոր ի
ջուրց կազմեաց նուագ։
Եւ ի կատարած ի կատուածն ի քերդեզին
ի ծիւրանուցն։
Թե ըզմեզըն յօրինէր. կարդն ան
ռաջին էր կանոնեհան։
Եւ օծմանն գրատպանիւն, շուրջ
նաւկի բոլորաշէն։
Եւ ըննդացրա դարշտապարի, հըն
ջէր երկիր ցընծայր խորհուրդն։
Ելե ի նոյն նըմանութեան, զրկա
ստս ըզմեզ տէրս յօթինէ։
Յորժամ մըտցեա ի սե խորհուրդն,
ասե յիշեացե զմեզ նոր նջեցեանն։
Յորժամ առնեա ըզպատարագն, ի
շեա և զնա ըզեսմանեա։
Օ՛ և մեզ պատրաստի, ի մխեան
զամ խոր զամբատեան։
Յորն գան պատուական ասան, և
սե հոգեցն այժմ յանխտեան։

Ցաւալի է, որ մեր ազգի մեծ մասը ոչ միայն չի ճանաչում իր հոգևոր հովիւներին, այլև ոչ միայն չի սիրում նրանց, այլև ատելութեամբ է լցուած նրանց հանդէպ։ Ինչպէ՞ս կարող է հովիւը հոգ տանել իր հօտի մասին, եթէ հօտը չի ճանաչում իր հովիւին։ Ինչպէ՞ս կարող է հովիւը պահպանել իր հօտը գայլերից, եթէ հօտը չի ճանաչում իր հովիւի ձայնը։ Ինչպէ՞ս կարող է հովիւը հոգ տանել իր հօտի մասին, եթէ հօտը չի ճանաչում իր հովիւին։ Ինչպէ՞ս կարող է հովիւը պահպանել իր հօտը գայլերից, եթէ հօտը չի ճանաչում իր հովիւի ձայնը։

Ցաւալի է, որ մեր ազգի մեծ մասը ոչ միայն չի ճանաչում իր հոգևոր հովիւներին, այլև ոչ միայն չի սիրում նրանց, այլև ատելութեամբ է լցուած նրանց հանդէպ։ Ինչպէ՞ս կարող է հովիւը հոգ տանել իր հօտի մասին, եթէ հօտը չի ճանաչում իր հովիւին։ Ինչպէ՞ս կարող է հովիւը պահպանել իր հօտը գայլերից, եթէ հօտը չի ճանաչում իր հովիւի ձայնը։

գաղեստաց. այլսօր ժողովեալ դառք
քահանայից տուիչատոցաց դլխովքց
և գրչիւիոսաց. խնդիր մատուցան
նեմք առաջի. զո տեր յծրինակ լատ
հլինոմեմն գայքարիայ. ընկալ առ'ի
մէնջ ըզխնկատուէր մաղթանս,
որպէս զպատարագն աբեղի զնոյնի
և զաբրահամու. բարեխօսութիւ
վերին. զո զօրացոյ, միշտ անշարժ
պահեսո զամենս հայկազնեայս։
Խլինդա յոյժ գոստերը լուսոյ մերը
սուրբ կամօքդ մանկամբք. զո
սիօն. զարդարեայ սրճնեա հայր
արն պանծալի երկնայնիմն լուսոյ
ճեմ խառն. զի օծնեայն սա էնն 'ի
յէն անճմխատէս 'ի քեզ միշտ
պատարագի. հօր 'ի հաշտութիւն
մէզ 'ի քաւութիւն բաշխէ զմար-
մին և զարիւն իւր սուրբ. վասն
իւր կատարմանն սուրբ անօրէնու-
թեան, շնորհէ զիմաստութի կամն-
նոյ սաղմոսարկս։

ایسوس کمپارس نیوزی لینڈ میں پائی جاتی ہے۔ یہ
مے۔ہے۔ ہائیلیمنم نائیٹروجن سے بھرپور ہوتا ہے۔ مرکب
بنانے کے لیے ہائیڈروجن کا ایٹم درکار ہوتا ہے۔

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ ۔ ہائیڈروکلورک ایسڈ ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی آبی محلول ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی گیسی حالت ۔ ۴۹

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی تیاری ۔ ۴۹

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی خصوصیات ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی ترکیب ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی ترکیب ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی ترکیب ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی ترکیب ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی ترکیب ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی ترکیب ۔ ۴۵

ایسڈ ہائیڈروجن کلورائیڈ کی ترکیب ۔ ۴۵

ար Եւ մեռ խաղաղութեամբ զսիր ս։
դա Տէ՛ր ողորմեաւ։
արկ Վ՚ը խաղաղութեան մեր աշխարհի. և
հաստատութ՚ը սըր եկեղեցւոյ. զմ՚ր ս։
դա Տէ՛ր ողորմեաւ։
Վ՚ը մա՛ր սո՛ւրբ և ոչ զգաստութ՚ը եպիս
կոպոսաց. զսիր ս։ Տէ՛ր ողորմեաւ։
Վ՚ը հայրապետական մեր տ՚ն (տ՚ս
աոս՚ն) կենաց, և փրկութ՚ը հոգւոց
նորին. զսիր ս։ Տէ՛ր ողորմեաւ։
Վ՚ը վարդապետաց քահանայից սար
կաւագաց դպրաց և ամ ոխտի
մանկանց եկեղեցւոյ. զս։ Տէ՛ր ո՚։
Վ՚ը բարեպաշտ թագաւորաց, և ամ՚
ոք իշխանաց. զօրավարաց, և զօ
րաց նոցին. զսիր ս։ Տէ՛ր ողորմեաւ։
Վ՚ը հոգեւոր հանգստեան ոսկ ծրշ։
Ցիշեա տէր և ողորմեաւ։
Եւ կեա սիրատր՚ն վ՚ը ձշմարիտ և։
Տէ՛ր ողորմեաւ։
Օրհնեալ մեր և զմեռեալ՚ն։
Բեզ տեառն յանձն եղիցի։

Աղաքեաց մեզ ասէր ած մեր լսատ։
Տէր ողորմեաւ. ասէր ողոք. ասէ՝ բԱՀ ո ։
Օրհնեաւ ասէ՛ր ։ սրկ
Ջ֊ի ողորմած և մարդասէր ես ։ ՀՀ

Գիէն, Ա լելուի, Ա֊եսպուրեն և Հա֊ոպոմէն՝
՚ի ճաշուան գիպ և հարբտ ։

Օրհնեաւ՛ ասէ՛ր ։ սրկ
Լոկ մեք վասաւորեցուք որ յաւ ։ ՀՀ
Ն՚ա էա֊ս խաղաղութեան զտէլ ։ սրկ
Տէր ողորմեա՛ ։ դպ
Ն՚ա էա֊ս հաստատ ապաշխեցուք և սրկ
խոստովանեցուք՝ և սեաւն ասուծոյ
և՝ և վրիշէն մեղմ հիսուս քրիս֊
տոս՝ և ժամս ապաշխանեն և ա֊
ղաթից ։ Ջ֊ի արժանի ընդունել սուրբ
մարմնոյ և արեան տեառն մերոյ ։ Ջ֊ի
ամենայնի ողորմեա՛ և ա֊
ղաչեա՛ ։ Ընկալցի տէրն զաղաչանս
ձեր սուրբ ։ Ընկալցի տէրն զպատա֊
րագս ձեր սուրբ ։ Ընկալցի տէրն զա֊
ղաչան

ի՛ն նա տայք մեզ մխաբան մխով
հաւատով արդարութեա՛ վասա-
կին ի գործս բարիս ։ Օ՛ն զմոլո-
ռութեան ըզչնորհսն կո՛ւ արասցէ
ի վերայ մեր ։ տէրն աստուածակա՛ կե ։

մկ Կը՛ցցի՛ տէ՛ր ։

դա Ընտրեա՛ տէ՛ր ։

Ջակէյ օրս խաղաղութեա՛ն էր ։

Ընտրեա՛ տէ՛ր ։

Ո՛ւրբաթ խաչին մե՛ծ և կարմի

Որպէս զի արժան առնիցէ խաղաղութիւն առնել
ընդ ընտիր հոգւոցն քոյոց։ Որ
Ընտրեցեր զմարդկութիւնս մեր
Ընտրանիքդ քո տէր։
խաղաղութեամբ քում թագաւորեցուցանես։ Որ
Օրհնեա՛ տէր։
Տէր աղբ օրհնութեան զամենեսեան։ Որ
Ահ աղբ յերախայից, մի՛ աղբ՝ ի մեր
բանից։ և մի՛ զգաւազանէն
տղայից և յանմտերից, մերձեցեալ
յաստուածային և խորհուրդս։
Անարգեա տէրունական՝ և մարդեա
վերակացու՝ և հայր աստուածով. ելիցեն
մի՛ ի գործս անեղութեան, և զգեցեալ
գեղ և առեալ անհիւանդական բանդ
բառով. սուրբ. սուրբ. սուրբ.
տէր զօրութեանց։
Սաղմոս սաղացէք տեառն ձայն ուրախութեան,
ասա, զերեսաւք ձայնիւ քաղցրութեա՛ն
զեղեցկութեան հոգեւորս։

Ի՝ տպերն եղանիկեն ՀԱՐՑՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆՆ ըստ խրհրդոյ ա՛ռաքն ։

Ձննդեան, Ընտանեաց, Վարդավառի, և Առաւաձաձնի ։

Բա զմանաւանդ ի հրեշտաւոյն, և ի ծննդենէ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, յորում ծնաւ մեզ Փրկիչ, որ է Քրիստոս Տէր։ Այլ երկնից ի նա ամենայն ծունր կրկնեսցի, երկնաւորաց, և երկրաւորաց, և ընդերկրեայց։ Եւ ամենայն լեզու խոստովանեսցի, եթէ Տէր է Յիսուս Քրիստոս, ի փառս Աստուծոյ Հաւր։ Զոր ամենայն ազգք ի հեթանոսաց, և ի հրեից ընդունեցան, և ընդ մարգարէիսն և առաքեալսն, և ընդ վարդապետսն և ընդ ամենայն սրբոցն, որ ի հաւատս կատարեալ եղեն, և ի գործս բարեաց, զոր ետ Աստուած, զի նովաւ գնասցեն։

Ա՛ծտի հինգշաբաթի ։

Այլ վերստին ընտրեալ ի կամաւս հրամանաւ Աստուծոյ, ընդ ամենայն ազգս ի հեթանոսաց, որ ի հաւատս մտանէին Քրիստոսի։ Եւ ամենայն ազգք ի հեթանոսաց, որ ի հաւատս մտանէին Քրիստոսի։ Եւ ամենայն ազգք ի հեթանոսաց, որ ի հաւատս մտանէին Քրիստոսի։

բէրքն հիւանդեալ զաչսանայկն, եւ
ապտուղութիւնք վերին զօրացն ըս-
քանչացեալ սրտիկիկն սասեմաւ
լալ. աչերս, աչերս, աղաղձերս,
առաջի զօրացն Հրեշտակաց։

Յինանց և խաչի։

Ոչ է սորա որպէս աչերս աստղաձեւ
ձեւիւ, խոշիցեալս վանելն մեր, լա-
ղեցաւ, և յարեաւ, հաւատարիմ
եղեալ յաշխատարհն և հաղթեալ
վտանգ։ Ոչիայ ժողովուրդք, զօր-
նութեամբ ընդ հրեշտակաց երդեա-
ցուք նմա աչերս մեր. աղերս, աղ-
աչերս եւ աչք աստուածծ մեր։

Վարակի, նիհարեցոյ, ծաղկալարդի, և հրեշտակաց։

Երգեշտակայինն կարգաւորութիւն
լացեալ աստուածն, զբո՛ւսն աղ-
աչերս մեր հրեշտակաց։ Յաղթութիւն հաղթողացն
հրեշտակաւորեալքն կան աստուծոյ քո։
ու՝ բիւրեղ բեհեզոց հրեշտակաւորեալ պա-
տեն ընդ ոտիւ աչերս. ու՛լ մարդկանէ
հաղորդեալ ընդ ոտիւ զօրհնութիւն։

Զայնիւ խորհրդոյ ականջաց, տեսլեամբ
աչք, տիեզերք, սիրտ զօրութեամբ հոգւոյ։

Պատուոյ, Ընդհանրից։

Վասն որոյ յիշատակի համարձակեալ ես,
ըստ նախնի հայրն սուրբ մարդասիրի ըմբռ-
ռումն առնել։ Նոյնպէս համարեաց զհին
գիրս նորացուցանել, որ ի մոռացումն ելեալ
բազում մեծամեծ գործոց հայրենեացն առա-
ջին մեծութեանց, ի հանգուցանել զհիմն
նոմիցայ։

Մարտիրոսից։

Սքանչելի ուրախութիւն ինձ եհաս ընդ
հանապազորդ։ Նոյնպէս զիւրաքանչիւր
հրեշտակապատիւ ոգիացն օրհնելի ըմբռնել
ես մեծաբարոյութեամբ։ Փութ ըզ քարշա-
ձայնս եւ յերկնից խոստովանիլ։

Մարդարէից, Առաքելոց եւ Հայրապետաց։

Ընդունայն կարծեաց ես զի զքեզ մեծա-
գործ։ Որ ի մանկութենէ ես յանխոնարհելոյ։ Այլ
նրբամիտ յերկնից ի յերկիրս ես եկեալ

ولما سمع السلطان ذلك منه ، وعلم انه قد صار في قبضته ، قال له : ويحك ما اسمك ؟ قال : اسمي عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابيك ؟ قال : اسمه عبد الرحيم بن عبد الله ، قال له : ويحك ما اسم امك ؟ قال : اسمها فاطمة بنت عبد الله ، قال له : ويحك ما اسم زوجتك ؟ قال : اسمها عائشة بنت عبد الله ، قال له : ويحك ما اسم ابنتك ؟ قال : اسمها مريم بنت عبد الله ، قال له : ويحك ما اسم ابنك ؟ قال : اسمه محمد بن عبد الله ، قال له : ويحك ما اسم اختك ؟ قال : اسمها زينب بنت عبد الله ، قال له : ويحك ما اسم اخيك ؟ قال : اسمه يوسف بن عبد الله ، قال له : ويحك ما اسم عمك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم عمتك ؟ قال : اسمها خديجة بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم خالك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم خالتك ؟ قال : اسمها آمنة بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن عمك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت عمك ؟ قال : اسمها سارة بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن خالك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت خالك ؟ قال : اسمها هاجر بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن خالتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت خالتك ؟ قال : اسمها رقية بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن عمتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت عمتك ؟ قال : اسمها سلمى بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن عمك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن عمك ؟ قال : اسمها ليلى بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن خالك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن خالك ؟ قال : اسمها نعيمة بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن خالتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن خالتك ؟ قال : اسمها سعاد بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن عمتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن عمتك ؟ قال : اسمها هند بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن عمك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن عمك ؟ قال : اسمها ليلى بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن خالك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن خالك ؟ قال : اسمها نعيمة بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن خالتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن خالتك ؟ قال : اسمها سعاد بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن عمتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن عمتك ؟ قال : اسمها هند بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن عمك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن ابن عمك ؟ قال : اسمها ليلى بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن خالك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن ابن خالك ؟ قال : اسمها نعيمة بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن خالتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن ابن خالتك ؟ قال : اسمها سعاد بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن عمتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن ابن عمتك ؟ قال : اسمها هند بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن ابن عمك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن ابن ابن عمك ؟ قال : اسمها ليلى بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن ابن خالك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن ابن ابن خالك ؟ قال : اسمها نعيمة بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن ابن خالتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن ابن ابن خالتك ؟ قال : اسمها سعاد بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن ابن عمتك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن ابن ابن ابن عمتك ؟ قال : اسمها هند بنت عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم ابن ابن ابن ابن ابن ابن عمك ؟ قال : اسمه عبد الله بن عبد الرحيم ، قال له : ويحك ما اسم بنت ابن

դպ Ես ցընծամ նոյ արդեւ հրամայ ։

յընդհատեալ ըզգեստուցն ի հեր կոչեաց ։

արկ Ա՛մենայն ինչ ընդ ձեռամբ ունէր ։

դպ Խոնհրդատուութեամբ ևս ոչ ոք ։

Ես գան յաւելեալ կոչի ։

արկ Ա՛մենայնիւ ապրարիք այնմիկ ոտն ելոյ

ի յերկինից երկիրս ընդ միրեւիկս ։

դպ Ես կենդանեացն ամենայնի ըստ տեսակս ,

զերկրաբնակսն եւ ծովհնութիւնս մի

առ ի միասին ։

Ես գան ի հարտաւկին ։

արկ Ընտանեաց իմ հարազատ ևս ոչ եկեալ . և

ոտքն ի վառարանն չեռնէ ։

դպ Ծաղկեցարն ընդկեցատակսն ի քաղ

դընեալ ընդ ոտն ։

Ես գան յատիճան խորանին . և քարշող ահաւոր խոր-

հրդոյն՝ առաջի հանդարտութեամբ ։

արկ Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր

ի վեր . համբարձցին դրունք յաւէ-

տեանց . և մտցէ թագաւոր փառց ։

Ես պատրաստին ինկոյնք և հարցանէ ։

քհ Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց . տէր

کوہ خوف انگیز اور سنسان راستہ ۔ ۲۰ نمبر

۱۔ سیاہ پوش ۔ ۲۰ نمبر

۲۔ سفید پوش کو دیکھ کر ۔ ۲۰ نمبر

۳۔ سیاہ پوش کا سفید پوش کو للکارنا ۔ ۲۰ نمبر

۴۔ دونوں کا تلوار نکالنا ۔ ۲۰ نمبر

۵۔ تلوار کا ٹکرانا ۔ ۲۰ نمبر

۶۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کو زخمی کرنا ۔ ۲۰ نمبر

۷۔ سیاہ پوش کا گرنا ۔ ۲۰ نمبر

۸۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کو قتل کرنا ۔ ۲۰ نمبر

۹۔ سفید پوش کا گھوڑے پر سوار ہونا ۔ ۲۰ نمبر

۱۰۔ گھوڑے کا سرپٹ دوڑنا ۔ ۲۰ نمبر

۱۱۔ سفید پوش کے گھوڑے کا ٹھوکر کھانا ۔ ۲۰ نمبر

۱۲۔ سفید پوش کا گرنا ۔ ۲۰ نمبر

۱۳۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کی لاش کو گھوڑے پر لادنا ۔ ۲۰ نمبر

۱۴۔ سفید پوش کا گھوڑے پر سوار ہونا ۔ ۲۰ نمبر

۱۵۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کی لاش کو گھوڑے پر لادنا ۔ ۲۰ نمبر

۱۶۔ سفید پوش کا گھوڑے پر سوار ہونا ۔ ۲۰ نمبر

۱۷۔ سفید پوش کا گھوڑے کو ایڑ لگانا ۔ ۲۰ نمبر

۱۸۔ گھوڑے کا سرپٹ دوڑنا ۔ ۲۰ نمبر

۱۹۔ سفید پوش کا گھوڑے کو روکنا ۔ ۲۰ نمبر

۲۰۔ سفید پوش کا گھوڑے سے اترنا ۔ ۲۰ نمبر

۲۱۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کی لاش کو گھوڑے پر لادنا ۔ ۲۰ نمبر

۲۲۔ سفید پوش کا گھوڑے پر سوار ہونا ۔ ۲۰ نمبر

۲۳۔ سفید پوش کا گھوڑے کو ایڑ لگانا ۔ ۲۰ نمبر

۲۴۔ گھوڑے کا سرپٹ دوڑنا ۔ ۲۰ نمبر

۲۵۔ سفید پوش کا گھوڑے کو روکنا ۔ ۲۰ نمبر

۲۶۔ سفید پوش کا گھوڑے سے اترنا ۔ ۲۰ نمبر

۲۷۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کی لاش کو گھوڑے پر لادنا ۔ ۲۰ نمبر

۲۸۔ سفید پوش کا گھوڑے پر سوار ہونا ۔ ۲۰ نمبر

۲۹۔ سفید پوش کا گھوڑے کو ایڑ لگانا ۔ ۲۰ نمبر

۳۰۔ گھوڑے کا سرپٹ دوڑنا ۔ ۲۰ نمبر

۳۱۔ سفید پوش کا گھوڑے کو روکنا ۔ ۲۰ نمبر

۳۲۔ سفید پوش کا گھوڑے سے اترنا ۔ ۲۰ نمبر

۳۳۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کی لاش کو گھوڑے پر لادنا ۔ ۲۰ نمبر

۳۴۔ سفید پوش کا گھوڑے پر سوار ہونا ۔ ۲۰ نمبر

۳۵۔ سفید پوش کا گھوڑے کو ایڑ لگانا ۔ ۲۰ نمبر

۳۶۔ گھوڑے کا سرپٹ دوڑنا ۔ ۲۰ نمبر

۳۷۔ سفید پوش کا گھوڑے کو روکنا ۔ ۲۰ نمبر

۳۸۔ سفید پوش کا گھوڑے سے اترنا ۔ ۲۰ نمبر

۳۹۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کی لاش کو گھوڑے پر لادنا ۔ ۲۰ نمبر

۴۰۔ سفید پوش کا گھوڑے پر سوار ہونا ۔ ۲۰ نمبر

۴۱۔ سفید پوش کا گھوڑے کو ایڑ لگانا ۔ ۲۰ نمبر

۴۲۔ گھوڑے کا سرپٹ دوڑنا ۔ ۲۰ نمبر

۴۳۔ سفید پوش کا گھوڑے کو روکنا ۔ ۲۰ نمبر

۴۴۔ سفید پوش کا گھوڑے سے اترنا ۔ ۲۰ نمبر

۴۵۔ سفید پوش کا سیاہ پوش کی لاش کو گھوڑے پر لادنا ۔ ۲۰ نمبر

ձիւ և գայլամակրութիւն. ի նեղ
գութեամբ խղճամտութեամբ.
ի պատրաստ և խոթեղութեամբ:
Ի երկմտութեամբ և ի թերա-
հաւատութեամբ. այլ ուղիղ վա-
րուք, պարզ միտօք, ամուխ սրտի
ութ, կատարեալ հաւատով: Ի-
ցեայ միրոյ լի և առատելոյ ա
ստենայն գործով բարութեան:
ցուք յաղօթս առաջի սրբոյ սեղա
նոյս առաւօտի. և գոցուք զդուռ
մուխեան գշնորհս: Յառուր յայտ
նութեան և ի միւսանգամ գալըս
սեան և սեառն սիրոյ և փրկչին յի
քոյ. կեցուսցէ և ողորմեսցի:

ժդ	Կեցի տէր և ողորմեա:
ոկ	Օրհնեա տէր:
ֆդ	Ընտիօք և մատ: խաղաղութիւն ա:
ժդ	Ն՚ ընդ հոգւոյդ քոյ:
ոկ	Ընտրեալ երկնաւորացդ:
ժդ	Աղջկն տուէք վարդապետացդ:
ոկ	Անուանդ քոյ տէր:
ժդ	Ընտրեալ երկնաւորացդ:
ոկ	Աղջկն տուէք վարդապետացդ:

արբուե՛ր. և ոչ ևս ևս կարողք հա-
ղորդել ածոյին և խորհրդոյն՝ առ
դրառնըս եկեր և աղօթեցեր։
Ի՝ Քրիստոս ի միջ մեր յայտնեցաւ. դպ
ոչ էնն առաջ այս բազմեցաւ։
խաղաղութեան ձայն հնչեցաւ. ոչ
ոչխարն ի ձայն հնչեցաւ. ոչ
ցիս մի անձն եղեւ. համբոյրըս յօդ
լորմն տրաւ։ Ի՝շնամութիւնըն
հեռացաւ. սէրն յընդհանուրըս
ախոեցաւ։ Ո՛ղ պաշտօնեայք բար
ձեա՛լ ըզձայն. ոտք զօրհնութիւն
՝ի մի բերան. վրայնական ածուէն,
որ՝ն սրտիքն են սրբուա՛ն։

Ամէն ե ըսցա ասեն ի հանդիսի փծի։

Ոչ ոք հաւատալ կայ ի յանդիմա-
ռել. զի ոչ ոք ոչ ինչ ասէ ի մեզ
ի վեր հոգեառնութիւնք զուրկ ոչնչա-
նալոյ։ և պատրաստ ի վերնակա՛ն։

մեռանելոյ զնա. զի զատեսցես : Ընդ
հրեշտակսըն օրհնեալք ըզքեզ. և
ընդ սրբոյն զոց տէր միաբք քեզ :
ամէն Ընկալ կացցուք . երկիւղիւ կաց-
ցուք . բարւոյք կացցուք . և նայե-
ցարուք ըզպատարագեալն :
ող Ընդ քեզ աստուա՛ծ :
սրկ Պատարագ քոյ մատչի գաթո՛ն տէր :
ող Ողորմութիւն և խաղաղութիւն և
պատարագ օրհնութեան :
սրկ Օրհնեա՛ տէ՛ր :
քհ Ընտրեա՛ տէր՝ և ընծայեա սրբարար :
ող Ընկե՛ն. և ընդ հոգւո՛յդ քո՛վ :
սրկ Կ՚ըզ գրու՛նս, ըզ գրու՛նս, աւետեալն
խաղաղութի՛ւ և ըզպատարագեալն :
Ի վեր ընծայեցուցէք ըզմիտսըս ձեր
աստուածային երկիւղիւ :
ող Ունի՛մք առ քե՛զ տէր աւետեալ :
սրկ Նո՛ զոհացարո՛ւք զտեառնէ ընդ
սուրբ սքանչելո՛ւ :
Ընդունի՛ և ինքն :
ող Օրհնեա՛ տէ՛ր :

ԵՒ ԸՆԴ ԱՐԵՒԱԼԵԱՆ Ե ԸՆԴ ՔԵՐԱՒ ։ քՀ

ՈՎ Ի ՀԱՆԴԻԱՊ ԱՌԱՋԱ՝ ՈՄԱՆՔ ԿԻՆԻ ՅԱԺԱՆ ԵՒ Ի-
ՐԱՒԻՆ ԱՒԵՆ ՉԱՅՆ ։

ՍԿԻ Ե ՀԱՍԱՒՑԱԿ ՎՐԻՊԱԿԻՆ ԼԵԱՌՆ ՄԻՇՏ ՄԵՐ ՄԻՋՈՑ ՍԿ
ԸՆԴ ԱՄԵՆԱՅՆ ԱՐՅԱՒՆ ԳՈՒՀԱԹԻՒՆ
ՄԱՌԱՒԱԳՆԵՄՔ ԲԵՑ ՔՐԻՍՏՈՍ ։ ՈՐՈՎ
ԵՒ ԵՐԿԻՒՂ ՀՊԱՐՏԱՆՔ ԳՈՀԱՑԱՒ ։ ՈՐ
ՊԱՏՐԱՍՏԵՑԱՒ ՀՈԳԻՆ ՔՈ ։

ՍԱՒՏԱՐԻՆ ԱՐՔՈՒՆԱԿԱՆ ։ ԳՈՒՂԱՑԻՆ ՔՐԻ
ՏՈՍԻՆ. ԵՒ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՎԵՐԻՆ
ԱՊԱՏՈՒԹԵԱՆՑԸՆ ԱՌԱՔԵԱԼ ՔԱՀ-
ՑԸՐ ՀԱՅՒԼ ԵՂԱՆԱՒԿԵՑԻՆ ԵՒ ԱՍԵՑԻՆ ։ ԳԿ
ՍՈՒՐԲ Ո՞ՒՐԲ, ՍՐԲՈՒԲ. ՍԻՒՐԲ. ՍԿԶԲ
ՊՕՂՈՍ ԼԱՏԻՆԱԿԱՆԱՑ ։ ԼԻՍՆ ԵՐԿՆՔ ԵՐԿԻՆՔ
ՀՐ ԵՐԿԻՂ ՎԱՌՕՔ ՔՈ. ՕՐՀՆԱԾԼԱՒԻՆ
ՀՐԵՇՏԱԿՆԵՐԴ ՈՐ ԵՐԿԻՂ
ԵՒ ՊԱՐԶԱՑԱՒ ԼՑԱ ԱՆՈՒՆՔ ՍԵԱՒԱՆ.
ՈՂՈՐՄԱՆԱՆ ՀՐ ԲԱՐՁՄԱՆԱՒՆԵՑ ։

ՕՐՀՆԵՍ ՍԿՍԱՐ ։ ՍԿԶԲ

ԸՆԴԷՔ ԿԵՐԱԿՔ՝ ԱՅՍ Է ՄԱՐՄԻՆՔ ԻՄ ՊԱ ։ քՀ

ԸՄԲԱՇԱՒԱՐՆ ։ ՊՁԲ

ՕՐՀՆԵՍ ՍԿՍԱՐ ։ ՍԿԶԲ

քՀ Ընթերք՝ ի սմանէ ամենեքեան այս։
դպ Ընկէն։ Տ՚ՏԻՐ երկնաւոր, ոյս զոր
դիտէք քո եռանդ՝ ի մահ վասըն մեր
պատրաստական պատուհաց մերոց. հեղ-
մամբ արեան քո սրբոյ, աղա-
չեմք լսել ողորմեար հօտիդ։

ոկ Օրհնեա՛ տէր։

քՀ Ու զգեցար ի բոյոց՝ քեզ մատուցաս։

դպ Յամենայնի օրհնեաց ես տէր, օրհ-
նեմք լսել քո, զոլմեմք լսել քո, պչ-
հանումք լսել քո. պատչեմք լսել քո.
տէր ողորմեար ես։

ոկ Օրհնեա՛ տէր։

քՀ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

դպ Ու ընդ հոգւոդ քում։

ոկ Աստուծոյ երկիւղածութիւնք։

դպ Ընտիր քոյ ես։ Ողորմի աստուծոյ.
ոչ պատասխանեաւ հօր ի հաշտու-
թիւն հայց կենաց քոյ ի մեզ.
հեղմամբ արեան քո սրբոյ, աղա-
չեմք լսել ողորմեար հօտիդ։

Օրհնեա տէր։ ամէն։
Որպէս զի եղիցի սա ամենեցուն։ քհ
Էմոքի աւետարանչ. որ զխաւսակիցն զիւր զհարհսնութիւն, իջեալ ի յերկինս ՚ց
կամարարեաց ՚ի ձեռըս մեր։ հեղմամբ պ
արեան սրբոյ աղաչեմք լզքեզ հան-
զիր զհոգիս մեր նընջեցեալ սրբոց։
Օրհնեա տէր։ ամէն։
Որ տուր և մեզ այդ արժանեա լսել։ քհ
Յիշեա տէր և ողորմեա։ պտ
Ընտրածոցն սրբոց կուսին մեր։ քհ
Յիշեա տէր և ողորմեա։ պտ

Սարկաւագն աջովղ ձեղանոյն չեռնամաճ առաջե։

Ընտրեալդ սրբոց. մարգարէիդ. վար- ամէն
դապետաց. մարտիրոսաց. և ամե-
նայն հոգեառաքեալ սրբոց։ Ընտրե-
լադրծ եպիսկոպոսաց. երիցանց.
ուղղափառ ասրկաւագաց. և ամե-
նայն սրբոց։ Նրհեի յիշատակ ՚ի տալ
պատարագ՝ աղաչեմք։
Յիշեա տէր և ողորմեա՛։ պտ

Յարութեան հիւրանդից պայս առաւ։

ար. Օրհնեալ գովեալ և փառաւորեալ,
հրաշալի և ահագնագոյժ յարութեանդ
քրիստոսի երկիրպագանեմք ։

դա. փառք յարութեանդ քո տէր ։

Ի փոնի արբոյն պայս առաւ ։

ար. Սուրբք և առաքելոցն վարք
դարձին. հայրապետին. առաքե-
լոյն. մարտիրոսին. (այս անուն). որոյ
այսօր գիւղատաղն կատարեցար՝ ք.
եղիցի յիշատակ կ՚ի տուրբ պաս ։

դա. Յիշեա՛ տէր և մոռնամեա՛ ։

ար. Ընտրեցեալդ ածեր և առաքեալն
լուսաւորչացդն՝ որոց քարոզեալ
և բարեուսումնական առաքելոցն, և
գրիգորի լուսաւորչի ն ։ Ընդառաքե-
ալ. վերանալ, յուսկանըն. գրիգո-
րեան. ներքեսի. առհասկայ. գանձե-
լի. և խաղաղ. մեծապատիւ վարդա-
պետին. և գրիգորի նարեկացոյն.
և ներքեսի կայեցոյն. յօհաննես
որոտնեցոյն. և գրիգորի և մով-

սէր տաճարացեացն . և արբոյց գՔ-
րիզոստոմեանց և Նեղոսեանց . հոլ-
ուաց և հոլուապետացն հայրա-
տանեացն . եղեցի յիշատակ կ՚ի ։
Յիշեա տէր և ողորմեա ։

Մինճասցելոց արբոյց , առաքինա- սրկ
սէր և ածուոյց կրօնաւորացն ,
պօղոսի . անտօնի . պօղայ . մակարայ .
ռնուիլիոսի . աբբայ մարկոսի . սրա-
պիոնի . նեղոսի . արսէնի . եւսեբի .
պարսամոյ ։ Յօհաննիսեան նց և սի-
մէօնեանց . արբոց ոսկեան նց և սու-
քիասանց . և ամենայն սրբ ց հարց
և աշակերտեալոց նոցին ընդ սուե-
ղեբա . եղեցի յիշատակ կ՚ի ։
Յիշեա տէր և ողորմեա ։ դպ

Թադեոսոյ հաւատացեալց արբ- սրկ
ոց , աբգարու . կոստանդիանոսի .
արշաւոյ . և Թէոդոսից . և ամե-
նայն սուրբ և բարեպաշտ Թադա-
եոսոյ և աստուածասէր իշխանաց .
եղեցի յիշատակ կ՚ի ։

դպ Յիշեա՛ տէր և ծղրտեաւ։

սրկ Ընդհանո՛ւր առնեցո՛ն հաւատացե-
լոց. արուց և կանանց. ծերոց և
տղայոց. և ամ չափու հասակի հա-
ւատով և սրբութեամբ ՚ի քո՛ն ըն-
ծայեցեալ. ՚ի մեծէ մինչ ՚ի փոքրն։

դպ Յիշեա՛ տէր և ծղրտեա՛։

սրկ Օ՛րհնեա՛ տէր։

քհ Նա՛ւ առաւել զեպիսկոպոսական

սրկ Պահպանիչն և փառաբանութիւն
մատուցանեմք քեզ տէր արարածոց
մերոց, վասն սո՛ւրբ և անմահ պա-
տուհասիս որ ՚ի վերայ սրբոց առ-
նոյս. զի սա՛ մեզ ՚ի սրբութիւն կեն-
դանութեան պատրաստեաց։ Սուրբ
չնորհեա զսէր զհաւատարմութիւն
և զերկեան զխաղաղութիւն ամե-
նայն աշխարհի. սրբոց եկեղեցւոյ
և ամենայն ուղղափառ եպիսկո-
պոսաց. եպիսկոպոսապետութիւն մերոյ
և պատուական հայրապետութիւն մեր
հայոց տէ՛ր (այս անուն). և մերոյ արհի

եւ ալեւոտութեան եւ երջանիկ տաքուն
ալեւտին ամն (այս տեսակ) . եւ քահանայիս
որ զպատարագս մատուցանէ : Եւ
վասն զօրուն եւ յաղթութեան թագա-
ւորաց քրիստոնէից եւ իշխանացն
բարեպաշտից : Ընդունելոյ եւ խընդ-
րեալոյ եւ սրբութիւն ի քրիս-
տոս աստուած մեր : Հանգիստ
տուր կատարեալոյն . երկնից յիշա :

Ո՞տ ամմր . եւ յաղագս առնեցմանն : դպ
Օրհնեա՛ տէր : սրկ
Եւ երկնից սղոսմութիւն մեծ կա : քհ
Ամէն . եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ : դպ

Եւ սկիզբն տրոպէ ի ին .

Եւ ևս խաղաղութեան . զտէր ա :

դա Տէր ողորմեա :

արկ Վասն զի որ ասէ զի ես ի նմա կամ
զիա՞րդ կարէ ասել զի ես ի նմա : Եւ
դա Տէր ողորմեա :

արկ Վասն զի ասէ զի ոչ ոք կարէ ասել
ասացեալ զի ես ի նմա եթէ ոչ ի
հոգւոյ սրբոյ . զի ոչ ոք կարէ ասել
բայ եթէ ի հոգւոյ սրբոյ : Տէր
ողորմեա :

Զոմանք զի ոչ ասէ ասացեալ ինչ, այլ
ընկալաւ զան ի սուրբ հոգին և
յիշատակէ զի ասացեալ է : Եւ
հոգւոյ սրբոյ և զասացեալն ի նմա
յիշատակ առնէ առ մեզ Եւ
հայր և զբանն և զհոգին սուրբ
բայ . զի ոչ ողորմեա :
Տէր ողորմեա :
Ընկալաւ կոչեցի և ողորմեա . և այս
հետ զմեզ ոչ ընդունիմք :
Կոչեցի ոչ և ողորմեա :
Օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած մեր
կոչեցի ընդունիմք, հանդերձ ամենայն
սրբովք յիշեալ . զոչ ասէ :
Յիշեաւ ոչ և ողորմեա :

Եւ եւս մեռանի ասեն ճշմարիտ է։	սրկ
Տէր ողորմեաւ։	դա
Ողանձինս մեր և զմիմեանս, ամեն։	սրկ
Քեզ տեառնդ յանձն եղիցուք։	դա
Ողորմեաց մեզ տէր տէր ողորմեաց։	սրկ
Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛. տէ՛ր ո։	դա
Օրհնեա՛ տէ՛ր։	սրկ
Եւ տուր մեզ հանդարտական։	քհ
Մեղայ մեղայ ողորմեա մեր, ողորմեա՛ մեզ ողորմեա՛ մեզ ամէն։	դա
Հայեսցայ ի քեզ ամէն։ Ո՛հ մեղայ մեղ ի քո ողորմեա՛ մեզ ամէն։	սրկ
Եւ ընդ հոգւոյդ քոմ։	դա
Ամենեցուն երկնելոցդ։	սրկ
Ամաչէր քո՛ւ տէ՛ր։	դա
Ամաչէր քո՛ւ տէ՛ր։	սրկ
Օրհնեա՛ տէ՛ր։	քհ
Ո՛ւր քո ի տունդ։ Խորհրդոյ։	քհ
Եւ ընդ հոգւոյդ քոմ։	դա
Ամենեցուն երկնելոցդ։	սրկ
Ամաչէր քո՛ւ տէ՛ր։	դա
Օրհնեա՛ տէ՛ր։	սրկ
Եւ տուր մեզ հանդարտական։	քհ
Մեղայ մեղայ ողորմեա մեր, ողորմեա՛ մեզ ողորմեա՛ մեզ ամէն։	դա
Հայեսցայ ի քեզ ամէն։ Ո՛հ մեղայ մեղ ի քո ողորմեա՛ մեզ ամէն։	սրկ
Եւ ընդ հոգւոյդ քոմ։	դա
Ամենեցուն երկնելոցդ։	սրկ
Ամաչէր քո՛ւ տէ՛ր։	դա

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ : ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ

ਹਮਲਾਵਰ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ : ਹਮਲਾ

ਹਮਲਾਵਰ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ : ਹਮਲਾ

ਹਮਲਾਵਰ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ : ਹਮਲਾ

ਹਮਲਾਵਰ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫ਼ੌਜ : ਰੱਖਿਆ ਫ਼ੌਜ

տրտուր և տրբեայ հոգւովք։ այժմ
և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից
ամէն։ ՅՈՎՍԷՓ։

Օրհնեաւ սուրբ։

քհ ա՛ր ի՛ւ ա՛ր ազատող ամենայնի մատրիկոյ։

Ո՛ր խոչակնիք պատուական ակռայիդ ի վերայ թողեր
զ երանոյդ ի տարբք անդրանն։ և գտրշեր գիշատիչն։

Ո՛ր գոռալով առիւծն ահեղանն։

Սաղմոս առաջէք տեառն որ մեծ
գործս, ձայնիւ քաղցրութեամբ
զերգս հոգեւորս։ Օ՛ր ամէն վայելեն
սաղմոսք և օրհնութիւնք։ ակեօք
և երգք հոգեւորք։ պաշտօնեայքդ
հանդերձ երգովք սաղմոս առաջէք
և զտէր յերկինս օրհնեցէք։

Ո՛ր տիւրն եղանակին։

քհ Քո՛ր ազատարարդ տայ քաշխի՛ն և սիջի՛ն
մերոյ։ սիկ՛ա՛ր լուսխ։

Օ՛մայրական կեր տայ մեզ կերակուր
և առատ պարկեշտ խոր ցօղէ՛ն մեզ։
սիկ՛ա՛ր լուսխ։

Սաղմոք սիր տէր և տուիք ըստոյգ։
սիկ՛ա՛ր լուսխ։

Ա՛աշտաւորեցէք ի տեսէք զի քաղցր է տէր. երանի
այրի. այնմ՝ոք։
Օրհնեցէ՛ք ըզտէր յերկնից. այ՛ն։
Օրհնեցէ՛ք ընդնա՛ ի բարձունս. այ՛ն
ի՛ւրոյ։
Օրհնեցէ՛ք ընդնա՛ ամենայն հրեշ
տակք նորա. այ՛ն ի՛ւրոյ։
Օրհնեցէ՛ք զնա՛ ամենայն զօրք
ի՛ւր նորա. այ՛ն ի՛ւրոյ։

Ե՛ւ դպիրն եղանակէն զպաղտ խորհրդատուր
բան պատշաճի առուրն։
Ե՛ւ չարչէն գվարագոյրն չեպս։ Ե՛ւ աստիճանն
չարտոնի ընդ չոյնի՛ն։

Երկիւղ տէր ե հաստատեալ յաւիտեան. դա-
տաստանք ե արդարութիւնք հաստատեցան։ 18

Ցանկալի քան զոսկի եւ զքար պատուական
բազում. եւ։
Ե՛ւ դպիրն երգէն։
Ցանկալի՛ չարչէն գվարագոյրն։
Եւ կեցցէ տէր զժառանգութիւնս քո. եւ։ 19

Ճաշակելոյ զմարմնի՛ն քո՝ եւ զարիւնդ.
վասն զի՝ իբարձուն կեսրայրդ ի՛մ զքեզ
ըզ մեզ: Ա՛ր հանուցի՛ կերսանիս
զմեզ. առաքեա՛ ի՛ մեզ ըզհետ
եա՛ք քո՝ զմերհնա՛ւելն. վասն՛զի՝ ի
բարձուն կեսրայրմէ՛ն ըզ մե՛զ:

ա՝ սուիտ գրոց:

ա՝ եւ ես խաղաղութեան զրեր ա՝:
ա՝ եւ ես հաստատել ընկալեալ յաճա-
խին, սուրբ եկեղեցին անմահ ա՝
նարատ և անսպասան խորհուրդս,
զաեւտանել զոհացարութ՝:

դա՝ Վո՛հան նո՛ր ըզբե՛ա՛ր. որ կե-
բանեցեր ըզ մեզ յանմահական
սեղանո՛յ քոյ: Խաչեա՛լ զմարմինդ
և զարիւնդ՝ ի փրկութի՛ւն աշխարհ-
հի՛. և կեա՛ր նո՛ր անձա՛նց մե՛րոց:

Նո՛ւ սպասեալ զպիրկն եղանակեն պաղս խորհրդատուս.
Մինչեւ- չտեսանայ կոպարբեցն զինուզ աղօխին:

Ո՞ր չորքոտանի անասունն, որ
երգեն ըսուղ կայ։

Ասայր հայեասուոյ ես քե հարցանեմ զուռ.
Ես ասուածգանաս գ-ելբայր գրատիւռ.
գոռ վիճասայիկ առնամհատիւռ.
որ գայրագարեաց գ-քեզ առնեմխաճատ։
Երկրորդ ելուկն գոռ հրաշատիւռ.
վիսաւոյց ի վտոտս բարձրանայ.
որ գալեզ ծնանիս լուսոյ նըմանի.
առասպանոս որդիսայ։
Բայիսեա լիզհացըն մայրատիւռ.
գառիւնոտ բմարճ առաց առակայ։
Չորրորդ ի վերն գերասահիճատ.
Հրամանատեացն առնջակայ։
Ես կամք սորդք նոր սիրեմ.
մատիկ առ սէր ես սիրեցուիմ.
ճաշակեցեկ ևս առեկ.
գի քաղցր է սէր ես զօրուիմ։
Նա քաժանեաց լիզ հրաշխանի.
գոռ գծոյ մեղաց աչխարհակի.
Երանի յեսուայ մեծ զօրակի.
գքեզ սէր հոսո հօր էակի։

Հինն ծերանայ և քեզ ու նմանի.
զոս խաղանիկն զերծուխակի.
նա խոտասիկեց զդրնա ատամն ել.
զոս դժնիկց զդուռնա ի հիմունց։
Հայց այս սատանի ու քրիստոսի.
բառնայ ես ամէն նորոց ախտի.
ծաղիկ խոհրդոցուդ մեծ յայտնի.
աստուած ի ամէն մեզ տեսանի։
Այս է քո բանն ասուած.
որ էր նոր ամէն հծրէն բանին.
և այս ի մեզ պատարագի.
բառնայ զմեզ մեղս սիրահարի։
Այն որ օրհնեաց է յիսխատեան.
հարսը ի հոգւոյն միահան.
այժմ ևս յաւէրս և յարպագոյն.
և անդրանիկ միշտ յանխտեան։
Ե՛ւ ի վերջ փառին՝ տէր աւրհնած։

Օրհնեա տէր։ արկ
Որ օրհնեաս զայնոսիկ որք օրհնեն։ քհ
Նշանի անուն ըն օրհնեալ յայսմ դպ
հետէ մինչև յաւիտեան։ Ամէն։
կատարումն օրինաց և մարգարէ։ քհ

ա՜ւ ասեն՝ Ընկերասիրտ օրիորդ։ ամո
Յետ ասեն՝ Ընկերասիրտ օրիորդ։ յետ
Ես խելօք աղջիկ՝ ամուսնանալու ատեն։ ես
Մեր հարսնեւորդը զգուշութեամբ կեր ըմպեր։ մեր
Օրհնեալ եղեր դու՝ քրիստոսէ Աստուծոյ մեր։ օրհ
Հոգւովն՝ և ճշմարտութեամբ խոստովանեցար։ հոգ
և տէր եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ա
մենեսեան, ամէն։

ա՜ւ ի քաղաքն գնացին տա՝ ծողովրդեան դարձ
նգին ըսաղմոս կայ։

և տէր ասացեալ ամենայն իմ. լսե
ցեն հեզք, և ուրախ եղիցին։
Մե՛ծ արարիչք զմեր լինել. և բարձր
արուեստ զանձն ոչ ի վիճակ։
Խնդրեցի ի տէրէ և լուաւ ինձ. յա
ղեներէն ազատեաց զիս։
Ատեայք առ նմա և առէք լոյս. և
երեսք ձեր մի ամաչեսցեն։
Այս աղքատ կարդաց առ տէր, և

ոչ ու տա ոմն. յառնեցան ևս
Թեոն առաւ վիպեաց զաս։
Բանակ Հրեշտակաց առաւն շուրջ
են զերկիւղածսն իւրում, և ա-
զատ զնոսա։
Աշակերտք ու տեառն, զի քաղցին
ի տունն, ուտէին զհատս ի ձեռաց
բառնալով։
Եկայք առ իս ամենայն որ վաստ-
կիք և ծանրացեալ էք, և ես հան-
գուցից զձեզ։
Եւ զերկիւղ ոչ ունիցին ի նոսա
նեղեալքն։
Խոտորեա՛ ի չարէ և արա զբա-
րի։

խնդրեա զնաւատուէլ-իւն, և երկի
զհեա նորա։
Ելէք տես ՚ւ վէր արդարոց, և ականջք
նորա ՚ւ վերայ աղօթից նոցա։
Երես տէն ՚ւ վէր չարագործաց, առ
առակել յերկրէ զյիշատակս նոցա։
Նայեցան առ նա և պայծառացան, և
երես նոցա ոչ ամաչեցին։
Աղքատ սա կարդաց, և ականջք
նորա ՚ւ վերայ աղօթից նոցա։
Երես տէն ՚ւ վէր չարագործաց, առ
առակել յերկրէ զյիշատակս նոցա։
Աղաղակեցին արդարքն առ տէր, և
զամենայն ոսկերս նոցա։ յամենայն նե-
ղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա։
Մերձ է տէր առ այնոսիկ՝ որք մաշ
եալ են սրտիւք։ և զհոգեպահս հոգե-
ւով կեցուցանէ։
Բազում նեղութիք են արդարոց։
յամէ փրկէ զնոսա տէր։ և պահէ
զամենայն ոսկերս նոցա։ և մի ՚ւ
նոցանէ մի փշրեսցի։
Սահ մեղաւորին չար է։ թշնց որ
առէ զարդարն, պղծացէ։
Փրկէ տէր զանձինս ծառայից իւ-
րոց։ մի պղծացին ամենեքեան՝ որք
յուսացեալ են ՚ի նա։
Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ։
Ընդ ժամ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից, ամէն և։

ՅԱՆԿ ԴՐՈՑՈՒ

Ընկոյզ աւուրց աւագ չաբաթուն 175։
Ընկոյզ եկեղեցւոյ 168։
Ընկոյզ խաչի 164։
Ընկոյզ ծննդեան 146։
Ընկոյզ համբարձման 155։
Ընկոյզ հոգւոյ գալստեան 160։
Ընկոյզ հրեշտակապետաց 173։
Ընկոյզ ծաղկազարդի 175.
Ընկոյզ ղազարու յարութեան 174։
Ընկոյզ յարութեան 151։
Ընկոյզ վարդավառի 179։
Ընկոյզ տեառնընդառաջի 151։
Ընդհացուք զամենա. 479։
Ընդհես պաշտեմ զհայրե. 408։
Ընդոր անձառ լուսոյն ծագումն. 55։
Ընդհարհ ամենայն. առիս նայե. 26։
Ընդաւօտ լուսոյ. արե. 29։
Ընդաւօտս երգ, զկնի փառք ի բարձունն. 240։
Ընդացուք ամենեքեան միաբան. 248։
Ընտուած անեղ անժամանակ. 95։
Ընտուած մեծ հզօր և փառաւ. 251։
Ընդարչական բանին հրա. 297։
Ընեւագալի ժամն. 311։
Ընեսարանք հանգստեան. 87։
Ընեսարանք մարտիրոսաց նախ քան զհա. 442։
Ընժշխութեան աւետարանքն. 263.
Պոհանամք զքէն տէր աստ. 259։
Պոհայարուք զտեառնէ. 512։

Երդ ննջեցելոց։ 95։
Ես եւս հաւատամ ապաչէս։ 448։
Օ՜ամենագեղ ես ամենեքեան։ 23։
Օ՜ահարձակեալ մեծաւոյ 219։
Օ՜ահմսերգութիւն և գալուստ։ 368։
Օ՜քէն դոհանամք աեր աաս։ 32։
Պատառն ապաշխարութեան։ 125։
Պատառն մարմնոյ։ 136։
Պատիր քարոզն և ապօմքն։ 271։
Յանմանութեան։ 369։
Ի կարգալ իմում լսար ինձ աաս։ 501։
Ի՞նչ այս ով է որ գիմեալ։ 418։
Ի՞շխաբելոյ երգն և աեր։ 204։
Ի՞նչ առաւօտս ապր։ 181։
Ի՞նչ ես եղեալ մեղապա։ 309։
Ինդրեացուք հաւատով միա։ 270։
Ինոարհեցո տէր զունկն քո։ 459։
Իրաւք երկրպագութեան տաճա։ 495։
Կանոնապետութիւն։ 34։
Համբարձի զաչս իմ՛ի լերինս։ 482։
Հարցի վախն։ 182։
Հաւատամք՝ ի մի աաս։ 446։
Հրաժարիմք՝ ի սատանայէ։ 3։
Մ՛աշտ աչերուք յետ գնալն։ 427։
Մ՛աշտ շարականք։ 393։
Մ՛աշտ սաղմոսք նախ քան զպիտին։ 408։
Մ՛աշտ վախք։ 391։
Մանկանք ասենից։ 113։
Մայր սուրբ աբանչելի լս։ 255։
Մեծացուսայ անձն իմ։ 197։
Մեռեալք արդի կենդանիսն։ 423։

Ամեդիք Հաշու տղոյ. 420։
Ամեդիք երեկոյին. 468։
Ամեդիք Հաշու յարութեան. 421։
Ամեդիք յետ գրքին. 417։
Յիշեա տէր պատշաճեայս. 284։
Յիշեացուք ի դիշերի. 20։
Ննրաատեղծեալ. 268։
Ննրգող տիեզերաց. 70։
Ողորմեա ինձ աստուած քան մե. 220։
Ո բնակեալն ի յօգնու. 488։
Պահիչ սրբոց քրիստոս ոգ պատ. 285։
Պօղոս առաքեալ Յիսուսի քրիստոսի. 425։
Սաղմոք հանգստեան աւետարանի. 76։
Սեղան օրհնէքն։ 452։
Սիրելք՝ սիրեցուք զմիմեանս. 414։
Սիրեցի՝ զի լսիցէ տէր. 359։
Սուրբ աստուած, ամուրբ և հզօր. 260։
Սուրբ ես տէր աստուած մեր հզ. 278։
Սուրբ խաչիս պաշտեցուք. 273։
Տէր ամենակալ աստուած արքա. 284։
Տէր բարեբար, որ մեծաս. 513։
Տէր երկնից փոխան. 228։
Տէր եթէ զմեռանս իմ բա. 12։
Տէր ի քաղաքս եղեն նեղիչք. 12։
Փառաւորեցարուք զամենակա. 257։
Փառք ի բարձունս աստու. 237։
Քրմ ամենազօր և հրաշալի. 270։
Քրիստոս աստուած մեր վասն խա. 282։
Ողորմեցէք զտէր ամենայն պինք. 293։
Ողորմեցէք մանկունք զտէր. 274։

Դատաւորդութիւնք կամուղիկոսացն Հայոց, սկսեալ ՚ի սրբոյ Առաքելոյն Թադէոսէ և ՚ի սրբոյն Գրիգորէ Լուսաւորչէ, մինչև յաւուրս մեր՝ ՚ի Տէր Մաթէոս Ա. կամուղիկոսն։

33 Տէր աւուրք Թադէոս Առաքեալ Քրիստոսի, որ յետ համբարձման Փրկչին մերոյ Յերկինս՝ եկն ՚ի Հայս, և քարոզեաց զաւուրս Աւետարանն Քրիստոսի ընդ ամենայն աշխարհն, և եկաց յիշխանութեան՝ ամս 18։ Ապա քարոզեաց և յԱղուանս։ Նղեն սորա աշակերտք, Ընդէ եպիսկոպոս յԵդեսիա, որ եկաց ամս 6. Ոքտարիա եպիսկոպոս ՚ի Շաւարշան, որ եկաց ամս 45. Մատէոս եպիսկոպոս ՚ի Սիւնիս, և Նղիէ եպիսկոպոս յԱղուանս։ Յաւուրս սորա յամի Տեառն 36, սուրբն Աբգար Մանաւոր Հայոց վախճանի. և յամի 49 եկն ՚ի Հայս՝ սուրբ Առաքեալն Բարդուղիմէոս։

34 Տէր Թէոդիկէս, ՚ի կեսարիա, աշակերտ Թադէոսի Առաքելոյ. եկաց ամս 15։ Սմա յաջորդեցին և այլք ՚ի միջոցի երբ 250 ամաց՝ մինչև ՚ի Տէր Ղեւոնդ, յորմէ ձեռնադրեցաւ սուրբն Գրիգոր Լուսաւորիչ մեր։ Ի միջոցի սոյն 250 ամաց մինչև յաւուրս Լուսաւորչին, յայլ և այլ կողմանս Հայաստանի եղեն յաջորդաբար՝ եպիս կոպոսունք ոչ սակաւք, յաշակերտութենէ սրբոյ Առաքելոյն Բարդուղիմէոսի և այլոց, զորոնք զանց արարաք յիշել սոսա։

302 Տէր սուրբ Գրիգոր Ա. Լուսաւորիչ բովանդակ Հայաստանի. եկաց ՚ի հայրապետութեան՝ ամս 30։ Յերկրորդում ամի սորա հինեցաւ Էջմիածին՝ ՚ի վաղարշապատ, և անդ եդաւ աթոռն

Ամբ
Տրն

համարիսատեղեան, յամի 304։ Յաւելուածոյ
յամի 325, երբ Ս. Ժողովն Նիկիոյ, և՛ ի Հայս՝
ժողովն Վաղարշապատու Ա։ ևս յամին 327,
զի ստացեալ էր Քրիստոսի Յերուսաղէմ, և՛
Հելենեայ Թագուհւոյ. և յամի 329, կատարե-
նալոյս էին, յորում ժամանակի Թագաւո-
րէր՝ ի Հայս՝ Տրդատ։

Տէր Աբիսաակէս Ա. որդի Լուսաւորչին. եկեալ 332
ամս 7 և ամիսս 6։ Ի սմին ժամանակի ծագէր
աստղն Յակոբ Մծբնոյ Հայրապետ։

Տէր Վրթանէս, որդի Լուսաւորչին. եկեալ ամս 339
15 և ամիսս 9։ Յաւուրս սորա յամի 341,
սպան Տրդատ Թագաւոր վախճանի։ Սպան
զինքեանս Աղուանից կաթողիկոս նահատակի։
Ընդ յամի 348, Խտրտիճ. արքայ Հայոց էին
պատին քաղաք, և անտի Թագաւորութեան
վախճանի անդր։ Ընդ սոսկ խաչն երեւի յե-
րուսաղէմ առ Կիւրղիս։

Տէր Յուսիկ, որդի Վրթանէսի. եկեալ ամս 6։ 356
Տէր Փառներսէհ, Աշտիշատայ՝ ի վանից 362
Գլակայ. եկեալ ամս 2 և ամիսս 6։ Յաւուրս
սորա՝ Յուսիկ և Դանիէլ և Սարգիս զօրավար
նահատակին։

Տէր Ներսէս Ա, Մեծ. եկեալ ամս 19 և ամիսս 6։ 364
Յաւուրս սորա՝ կայսրութիւն Հռոմայեցւոց բաժա-
նի յարեւմտեան և յարեւելեան։ Լինի ժողով
Աշտիշատու Ա. և ժողով Վաղարշապատու Բ։
Ընդ յամի 381, երբ Ս. ժողովն Կ. Պոլսոյ։
Տէր Շահակ, ի Մանազկերտոյ. եկեալ ամս 2։ 384
Տէր Ներսէս. եկեալ ամս 1։ 386

387 Տէր Ողորմեա. եկաց ամս 3։
390 Տէր Սահակ Ա, Մեծ, Պարթեւ. եկաց ամս 50։ Յաւուրս սորա՝ սուրբ Յովհան ասկեբե-
րան՝ նախ պատրիարք՝ ի Կոստանդնուպոլիս։
Ի ԺՈՂՈՎԴ. ի Վաղարշապատ։ Եւ յամի
406, սուրբն Մեսրոպ գտանէ զգիրս Հայոց,
և լինի սկիզբն Թարգմանութեան, և Թարգ-
մանի Առաւածաշունչ մատեանն. և յամի 410
գիւտ գրոյն Վրաց՝ ի վեցէն Մեսրոպայ։ Յամի
411, սկսանի Թագաւորութիւնն Սկոմխոյ. և՝ ի
414, Թագաւորութիւնն Սպանիոյ. և՝ ի 419,
Թագաւորութիւնն Ֆրանսայու։ Եւ յամի 423
գիւտ գրոյն Աղուանից՝ ի վեցէն Մեսրոպայ։
ԺՈՂՈՎԴ. ի Վաղարշապատ։ Ընկնիկ, կորիւն,
և այլք ծաղկին։ Յամին 428, բարձաւն Թա-
գաւորութեան վերոյ՝ Արշակունեաց։ Եւ
յամի 431, լինի Ս. ԺողովԵփեսոսի. և ԺողովԱՀարիշատ Բ, և Գ։ Յետ վախճանի սորա՝
ամիսս ինչ տեղեկալէ սուրբն Մեսրոպ։
441 Տէր Յովհէփ Ա, ի Հոռոմս ասանէ. եկաց ամս
12։ Յաւուրս սորա՝ սուրբն Մեսրոպ
վախճանի։ Յաւուրս սորա՝ Մովսէս Խորենացի
և այլք ծաղկին։ ԺողովՏահապետեանս Ա։ Եւ
յամի 448, եմուքէս գաւառապետի։ ԺողովԱրտաշատու. և ԺողովՏահապետեանս Բ։ Եւ
յամի 451, կատարումն արդոյ Վարդանանց զօ
բանակաց։ Եւ յամի 452 լինի ԺողովԴվինոյ Ա,
և աթոռն կաթողիկոսութեան փոխադրի անդր։
452 Տէր Մեղիտէ. ի Մանազկերտոյ. եկաց ամս 5։
Յաւուրս սորա՝ Ս. Ղեւոնդեանք նահատակին։

Տէր Մովսէս Ա, ի Մանազկերտոյ. եկաց ամս 8. 457
Յաւուրս սորա՝ նախարարք Հայոց արձակեալ
ի կապանաց դառնան ի Հայաստան յաշխար-
հէն Պարսից.
Տէր Գիւտ, յԱրտահեղայ ի Տայոց. եկաց ամս 465
10: Յաւուրս սորա՝ դաւիթ անյաղթ փիլիս-
փայ և Մամբրէ ընկերք նոցա ծաղկին:
Տէր Բրխտահոռ Ա. Արծրունի. եկաց ամս 5: 475
Յաւուրս սորա յամի 476, կայսրութիւնն ա-
բեւմտեան որ ի Հռոմէ՝ դադարի:
Տէր Յովհան Ա. Մանդակունի, յԱրշամա- 480
նեաց ի գեղջէն Ճահնոտայ. եկաց ամս 6 և
ամիսս 6: Յաւուրս սորա՝ սուրբն Եղիշէ վախ-
ճանի. և Սահակ Բագրատունի մեծ իշխանն
զօրանայ: Ածն վահան Մամիկոնեան նորոգէ
զաշխարհս Հայոց. և Ղազար Պարփեցի ծաղկի:
Տէր Բաբկէն, յՈմէմոյ որ ի Վանանդ. եկաց 487
ամս 5: Յաւուրս սորա եղեւ գիւտ նշխարաց
սրբոյն Գրիգորիսի Աղուանից կաթողիկոսի. և
ժողով վաղարշապատու է:
Տէր Սամուէլ ի Բզնունեաց՝ յԱրծկէից. եկաց 492
ամս 10: Յաւուրս սորա՝ Պարսիկք առնուն
զքաղաքն Տփրանակերտ և առնեն զսորա-
սիւնեցեալսն: Ի յամի 500. եղեւ
սկիզբն տէրութեան Շահէից:
Տէր Մուշէ, յԱղբեկից աւանէ. եկաց ամս 8: 502
Տէր Սահակ Բ, ոմանց որ ի Հարք. եկաց ամս 510
5: Յաւուրս սորա վահան Մամիկոնեան վախ-
ճանի. և վարդ. Մամիկոնեան ընտրի մարզպան:
Տէր Բրխտահոռ Բ, ի Տիրաւիճ աւանէ Բաղ- 515

բեւանդայ. եկաց ամս 6։ Յաւուրս սորա՝ Մժէժ գնաւնի իշխան զօրանայ և լինի մարզպան աշխարհիս Հայոց։

521 Տէր Վկայեաց Բ, յԱրեւտոյ. եկաց ամս 3։ Յաւուրս սորա լինի սուրբ աստիկ՝ ի Հայս։

524 Տէր Ներսէս Բ, յԱշտարակայ՝ ի Բագրեւանդայ. եկաց ամս 9 և աւուրս 4։ Յաւուրս սորա երեք ժողովք Դւինայ Բ։

533 Տէր Յովհաննէս Բ, ի Սիւնեաց գաւառէն Գաբելից. եկաց ամս 17 և աւուրս 5։ Յաւուրս սորա յամի 537, արեւուտ շէրամոյ՝ ի Հնդկաց հանդ՝ ի Յոյն և յԻտալիա։ Ի սմին ժամանակի յայտնեցաւ գաւառական Քրիստոս։

551 Տէր Մովսէս Բ, յԵղիվարդայ. եկաց ամս 43։ Յաւուրս սորա նորոգի սօմարն Հայոց, որ և յամի 552, սկսանի Թուականն Հայոց։ Լինի ժողով Դւինայ Գ։ Ի սոյն ժամանակի՝ Ներսէս հայկազն զօրավար՝ ի գրան կայսեր Յունաց՝ յաղթէ Գերմանացւոց։ Յամի 571, վարդան Մամիկոնեան Բ, և յամին 593, Սմբատ բազմայաղթ իշխան Բագրատունի՝ կարգին մարզպան աշխարհիս Հայոց, ուր ոչ և եկաց Պարսիկ մարզպան, այլ Հայ իշխանք կառավարէին մինչ՝ ի տիրելն Հոռոմոց։

593 Տէր Աբրահամ Ա, յԱղբաթանից. եկաց ամս 23։ Յաւուրս սորա եղև ժողով Դւինայ Դ. և դարձ Անդղիացւոց՝ ի հաւատս Քրիստոսի, յամի 597։ Յեօթներորդի սմի հայրապետութեան սորա՝ Տէր Յովհան Գ, ի Բագրեւանդ՝ Բագրեւանդայ՝ եկաց կաթողիկոս Հայոց եղե-

ԼՑ ՚Ի ԲԱԺՆԻՆ ՅՈՒՆԱՑ, ՚Ի ԿՈՒՏՑԱ, ամս 17. ապ ոչ ոք յաջորդեաց վինի տրա: Յայսմ ժամանակի՝ պարսիկք առին զԵրուսաղէմ, և գերեցին զամբք խաչափայտն:

617 Տէր Կամիտաս, Աղձից Արտաշատոյն. եկաց ամս 8: Սա վինէ զվկայարանն սրբոց Հռիփսիմեանց, և նորոգէ զԷջմիածին: Յաւուրս տրա՝ Մժէժ գնաւնի Հայ կարգի զօրավար ՚Ի Հերակլ կայսերէն Յունաց, և առնէ մեծամեծ քաջութիւնս ՚Ի պարսիկս: Յայսմ ժամանակի յառնէ Մուհամմէտ օրէնադիր Հագարացւոց, որ և սկսանի Թուականն նոցա, յամի 622 և Հայոց՝ հա:

625 Տէր Ղևիտասիոս Գ, Աղահունեաց. եկաց ամս 3 և ամիս 7:

628 Տէր Նշան, ՚Ի Փառաժնակերտէ. եկաց ամս 10 և ամիս 8: Սա վինէ զվկայարանն սրբոց Գայիանեանց: Յաւուրս տրա եղև ժողովն կարնոյ: Ւն գարձ սրբոյ խաչափայտին Երուսաղէմ և անտի ՚Ի Կոստանդնուպօլիս, յամի 634: Ւն յամի 637, Հագարացիք առնուն զԵրուսաղէմ: Ի ամին աւուրս զատակնին յարձակեցան սպասուակք Հագարացւոց, Աղաբեան և անտի ՚Ի Հայաստան, և գործեցին բազում արիւնհեղութիւնս: Ո՛վնի աւուրց ինչ յետ վախճանի տրա, կամոլիկոսանիստ քաղքն Դուին մնանի ՚Ի տուր Հագարացւոց:

640 Տէր Ներսես Գ, շինող Իշխանաց աւանէ ՚Ի Տայոց. եկաց ամս 20 և ամիս 9: Սա կանգնէ զբազում կերտուածս: Յաւուրս տրա եղև

ժողով՚ի դուքն ե, և զ. և ժողով՚ի Մանաղ
կերտ, ՚ի տեղապահութեան Յովհաննու վար-
դապետի: Ի սոյն աւուրս յայտնեցաւ սուրբ
խաչն Վարագայ:

661 Տէր Ընտուտս, Յարուցուց. եկաց ամս 6:
Յաւուրս սորա ծագեցաւ Անանիա Շիրակացի
համարօղ և տոմարագէտ, և աշակերտքն իւր:

667 Տէր Խորէն, Յոմեմոյ որ ՚ի Վանանդ. եկաց
ամս 10: Յաւուրս սորա Մժէժ Հայ զօրավար
նահ կայսր Յունաց ՚ի կոստանդնուպոլիս: Ե-
ռաձեռն Սիմեոն երկրորդ քերթող ծաղկի:

677 Տէր Սահակ Գ, ՅԱրքունաշինէ. եկաց ամս 26
և ամիս 5: Յերեքտասաներորդի ամի հայ-
րապետութեան սորա՝ այլազգիք դիմեն ՚ի
Հայս, և յեօթնեւտասաներորդի ամի կաթող-
կոսութեան իւրոյ կալանաւորեալ սա ՚ի նոյա-
նէ առաքի ՚ի Դամասկոս: Ի սոյն աւուրս Ա-
ղբայր Հոգեւորացի նահ առաջին ասպետան ՚ի
Հայս, յետ որոյ նահին ասպետանք Հոգեւորայք
երեքին նահ Հայք, մինչև ցտէրտութիւնն
Բագրատունեաց:

703 Տէր Ներսէս, ՅԱրծիշոյ. եկաց ամս 14 և ամիս
6: Յաւուրս սորա՝ նախարարք Հայոց այրին
յեկեղեցւոջ Կախիջևան քաղաքի՝ ՚ի Հոգե-
բացւոց: Ներ ժողով Յաղուանս:

718 Տէր Յովհաննէս, Իմաստասէր, Օձնեցի ՚ի Տա-
րաց. եկաց ամս 11: Յաւուրս սորա եղև ժո-
ղով Դվնայ Ե: Ներ Բաբկէն Սիւնեաց իշխան
լինի երևելի: Ի սոյն աւուրս Հրէայ ոմն Յա-
սորիա՝ հաւատաւ զանձնէ լինել Մեսիա: Ի նմին

ժողով Դվինայ կամ վաղարշապատու։

Տէր Դաւիթ Ա, յԱրամունից. եկաց ամս 12 729
և ամիս 7։ Յաւուրս սորա յարեան պատկե-
րամարտք յաշխարհին Յունաց։

Տէր Տրդատ Ա, յՈրթմոյ ի վանանդայ. եկաց 741
ամս 23։ Յաւուրս սորա եղև սկիզբն սէրու-
թեան Մահառայ։ Ի վերջին աւուրս սորա ե-
ղև կարկուտ և մարախ և երաշտութիւն յաշ-
խարհիս Հայոց։

Տէր Տրդատ Բ, ի Դաւնաւորից. եկաց ամս 3։ 764

Տէր Սիոն, ի Բաւունից Արտաժոտան. եկաց 767
ամս 8։ Յաւուրս սորա եղեւ ժողովն Պար-
տաւայ։ Կարգաս մեծ թագաւորէ ի Ֆրանսա։

Տէր Նշան, Եզնափառուշաւանէ. եկաց ամս 775
13։ Յաւուրս սորայ Սահմանս Դվնեցի և
այլք ծագին։ Մուշեղ Մամիկոնեան հարկանէ
զՊարսիկս, և Աշոտ մանկեր առնէ քաղաք
քաջութիւն։ Ընդ ամի 785, Սաքսնկացիք
դառնան ի հաւատս Քրիստոսի։

Տէր Սահմանս Ա, ի Դվնայ. եկաց ամս 2։ 788
Յաւուրս սորա՝ Մարիամ հայկազն պատկի
ընդ կայսեր Յունաց։

Տէր Յովաբ, յՈստանէն Դվնայ. եկաց ամիս 6։ 790

Տէր Սոլոման, ի Գառնւոյ. եկաց ամս 1։ 791

Տէր Գէորգ Ա, յԱրտաժոտանէ. եկաց ամս 3։ 792

Տէր Յովհէփ Բ, յԱրտաժոտանէ. եկաց ամս 795
11։ Յաւուրս սորա կարգաս մեծ՝ լինի կայսր
յարեւմուտս։ Ընդ վարդան Հայ ընտրի կայսր
Յունաց, և հրաժարեալ միանձնանայ։

Տէր Դաւիթ Բ, ի Մաղասպ. եկաց ամս 27։ 806

Յաւուրս սորա՝ ոճն վերափոխման Տաւտաի
՚ի Լատինս։ Եւ Արշաւիր Հայ լինի կայսր
Յունաց, և նուաճի ՚ի Վեհկեփտայ. և ապա
նաւի կայսր Լևոն Արծրունի Հայ։

833 Տէր Յովհաննէս Ե, Ոմկայից. եկաց ամս 22։
Յաւուրս սորա եղև ժողովն երկրակայ։ Եւ
դարձ Բուղղարայ ՚ի հաւատս Քրիստոսի։ Ի
սմին աւուրս՝ Սաւուղիք սպանանեն զԱթա-
նէթ սահիանն Հայոց. և կոտրեն
զջօրս նորա։ Եւ յամի 850, հարուածք և
քանդումն աշխարհիս Հայոց՝ ՚ի Բուղայ սա-
հիանէ Հայոց։

854 Տէր Ղ՚աբարիա Բ, ՚ի Զագ աւանէ. եկաց սմն
21 և սմիտս 8։ Յաւուրս սորա՝ յամի 859,
եղև սկիզբն սերովբէութեան Բագրատունեաց,
՚ի մեծ իշխանէն Աշոտոյ Ա։ Էին ձիւն սրու-
նապոյն յաշխարհն սրևմտից։ Եւ յամին 869
եղեւ սկիզբն սերովբէութեան Արսակեաց. և
դարձ Ընդաւանոյ ՚ի հաւատս Քրիստոսի։
Լինի ժողով Երուսաղէմ։ Ի սոյն աւուրս
նաւաւ կայսր Յունաց Վասիլ Հայ Արշակու-
նի։ Յայսմ ժամանակի՝ Հաւատ վարդապետ
և այլք ծաղկին։

876 Տէր Գէորգ Բ, ՚ի Գառնւոյ. եկաց սմն 21 և
սմիտս 3։ Յաւուրս սորա՝ սկսան Թագաւո-
րութեան Հայոց Հաւտաւտի ՚ի Բագարան։ Եւ
յամի 894, սասանի Դուին քաղաք Հայոց ՚ի
մեծէ գետաշարժէ։

897 Տէր Աշոտոյ, Ոսկիվարդայ. եկաց սմիտս 7։
897 Տէր Յովհաննէս Զ, պատմաբան, ՚ի Դրա-

խանակերտ. եկայ ամս 27 և ամիս 8։ Յաւերս սորա Աղունեաց կիւրապաղատս սպասի ի Սմբատայ՝ որդւոյ Վրոյ։ Եւ գնաց Արծրունի իշխան ապստամբել ի Սմբատայ արքայէ, և թագաւորել ի Վասպուրական, յամի 908, որ և լինի սկիզբն տէրութեան Արծրունեաց։ Եւ յամին 910, լինի աւերումն յաշխարհս Հայոց՝ ի Յունաց տանիլն հաւատոյ, և նահատակի Սմբատ արքայ յամի 914, և թագաւորէ Աշոտ Գ, երկար։ Ի սոյն ժամանակի նստաւ կայսր Յունաց՝ Ռոմանոս Հայ։ Ընդունի Հայաստանեայք զիւրաքանչիւրան դիմեայ, և ամառն կաթողիկոսութեան տեղի ի Վասպուրական, յամի 924։

Տէր Սահակաւանոս Բ. եկայ ամս 1։ 925

Տէր Թէոդորոս Ա. եկայ ամս 10 և ամիս 4։ 926
Յաւերս սորա լինի նորոգութիւն յաշխարհս Հայոց։ Եւ յամի 930, Հերակլեայ լինի աւազանն քրիստոնէից Թագաւոր Տանիմարքացի։ Ի սոյն աւուրս լինի վանքն Նարեկայ։

Տէր Եղիշէ Բ. եկայ ամս 7։ Յաւերս սորա 936
Անանիա Նարեկացի և այլք ծաղկին։

Տէր Ստեփաննոս, ի Մոկաց. եկայ ամս 22։ Յա- 943
ւերս սորա վախճանի դասատուն Քրիստոսի Յեղեակայ ի կատարածութիւն։ Եւ յամի 948 Մոկաւք գառնան ի հաւատս Քրիստոսի։ Ծնանի աւետն Գրիգոր Նարեկացի. և մեծն Խոսրով Անձեւացի հայր Նարեկացւոյն՝ ծաղկի։ Եւ յամի 961, ամառն Թագաւորութեան դնի Յովհ. քաղաք։ Ի սոյն աւուրս՝ Մուշեղ եղբայր

Աշտոց արքայի Թագաւորէ առանձինն ՚ի կարս։
965 Տէր Վահան, ՚ի Բաղաց, եկաց ամս 5։ Յաջորդեաց սորա՝ Յովհաննէս Զմշկիկ հայազգի՝ ընտրեալ կայսր Յունաց ՚ի Կոստանդնուպօլիս։
Ի լինի ժողովն Անւոյ Ա։
970 Տէր Աոեփաննոս Գ, վանահայր Սեւանոյ. եկաց ամս 2։ Ելեւ ժողով Անւոյ Բ։
972 Տէր Խաչիկ Ա, յԱրշարունեաց. եկաց ամս 19 և ամիս 6։ Սա եւս կանգնել եկեղեցիս հրաշակերտ՝ յԱրփինայ գիւղաքաղաք, և հաստատեաց գրատուն վաւերաց, յոր ժողովեաց զգրավմանէն մատենից։ Սա կացոյց և ՚ի բազմամեայ քաղաքս Յունաց և այլոց՝ զեպիսկոպոսունս Հայոց, յԱնտիոք, ՚ի Տարսոն Կիլիկեցւոց և յայլ տեղիս։ Յաւուրս սորա՝ սուրբն Գրիգոր Նարեկացի և Դաւիթ փիլիսոփայ և այլք ծաղկին։ Ելեւ յամի 980, Սմբատ Բ. Թագաւոր՝ վինէ զպարիսպ Անի քաղաքի և այլ բազմամեայ հոյակապ շինուածս որ ՚ի նմա, ՚ի ձեռն Տրդատայ ճարտարապետի։ Ելեւ Սամուէլ Հայ Դելջանեցի՝ Թագաւորէ ՚ի վերայ Բուլղարաց։
992 Տէր Սարգիս Ա, վանահայր Սեւանոյ. եկաց ամս 27։ Յաւուրս սորա՝ աշտոն կաթողիկոսութեան Հաստատի Անի քաղաք, յամի 993։ Ելեւ յայսմ ամի լինի աւարառումն վինուածոյն կաթողիկէին Անւոյ։ Ի սոյն աւուրս լինի դեռնաշարժ սարսափելի ՚ի կողմանս հիւս Հայաստանի։ Ելեւ յամի 996, Մահատաք դառնան ՚ի հասարակ քրիստոնեայս։ Ժողով Հարցոյ Ա, և Բ. և յամի 1003, Ս. Գրիգորնարեկացի վախճանի։

Ամք Տեառն

Տէր Պետրոս Ա, պետապարձ. եկաց ամս 39 և ամիս 6։ Յաւուրս սորա յամի 1022, Սենեքերիմ Թագաւոր Արծրունի տիրեալ յարշաւանաց Սիւնեցւոց՝ սոյ ղեսաւան Վասպուրական՝ ի Յոյն, և փոխարէն առնու՝ ի նոցանէ ղեսաւան Սեբաստիոյ, ուր մեռանի յամին 1026։ Ելեւ ժողով Անւոյ Գ, և ժողով Հարքայ Գ։ Ի սոյն աւուրս Դաւիթ Անհաղնի Բագրատունի զօրանայ և Թագաւորէ՝ ի վերոյ Աղուանից։ Ել Գրիգոր մագիստրոս և այլք ծագին։ Ել յամի 1046, Յոյնք տիրեն քաղաքին Անւոյ։

Տէր Խաչիկ Բ, քեռորդի պետապարձին. եկաց ամս 6։ Յաւուրս սորա վախճանի մեծ իշխանն Գրիգոր մագիստրոս, և Թագի՝ ի վանս աւերք Առաքածածնի՝ մօտ՝ ի կարին, որ և կոչի Բաւենոյ վանք։ Ել յամի 1064, Ամիրասան արքայ Պարսից՝ առնու զԱնի քաղաք։

Տէր Գրիգոր Բ, վիրաւոր, որդի Գրիգորի մագիստրոսի. եկաց ամս 40 և ամիս 8։ Յաւուրս սորա՝ Գագիկ Աբասեան Թագաւոր կաթուղիկոսացեալ յարշաւանաց Պարսից, սոյ զվանանդ գաւառ՝ ի Յոյն՝ և փոխարէն առնու զղեակն Ծաւնդաւ և զԱմատիս և զշրջակայս նորա։ Ել յամի 1066, ամառն կաթողիկոսութեան փոխի՝ ի Թաւբլուր և դնի՝ ի Ծաւնդաւ։ Ժողով Սեաւ լերին Ա։ Ել յամի 1079, մեռանի Գագիկ Թագաւոր. և բառնի Թագաւորութիւնն Հայոց՝ ի Բագրատունեաց։ Ել սկսանի տէրութիւնն Ռուբինեաց՝ ի Կիլի-

կիս ՚ի մեծ իշխանէն Ռուբէնէ Ա, յամին 1080։
1082 Տէր Խաչատէր Ա, Անեցի։ Սա կալաւ զհայրա-
պետութիւնն ՚ի կենդանութեան Գրիգորի
վկայասիրի, մինչդեռ գտանէր նա ՚ի Կիլիկիա.
և եկաց ամս 31։ Յաւուրս սորա՝ սկսան կա-
թողիկոսութեան վիճաբանքն Յանի, յամի 1083։
Սահմանեաց վարդապետս, Կիրակոս Թարգմա-
նիչ և այլք ծագիլն։ Ընդ յամի 1089, լինի ըզ-
կիլիկն տէրութեանն Բարձրաբերդեցից։ Սակայն
Ներսէս Շնորհալի ծնանի։ Ի ատենսն խաչա-
կիր ջոջք առնուն զԵրուսաղէմ, յամի 1099, և
կոնդակք նոսի անդ՝ առաջին Թագաւոր։ Ի
սոյն աւուրս եղև ծաղատանիլ՝ որոյ տղայք
սկսան ընդ Հայս և ընդ Յոյնս։ Ընդ յամի 1105,
Գրիգոր վկայասէր հայրապետ վախճանի։
1113 Տէր Գրիգոր Գ, Պահլաւունի, եկաց ամս 53։
Յաւուրս սորա՝ յամի 1113, Դաւիթ Թոնդ-
կեան նոսի առաջին կաթողիկոս Աղթամարայ։
Ժողով Սեաւ լերին Բ, և ամբոն կաթողիկո-
սութեան վիճաբանքն անդր՝ յամի 1115։ Վ իւր
առնուն զԱնի ՚ի Պարսից՝ յամի 1124։ Ընդ յամի
1125, ամբոն կաթողիկոսութեան վիճաբանքն
՚ի ծագիլ դիմեալ։ Սոքին Ներսէս և Սարգիս
Շնորհալիք, և Սարկաւագ և Իգնատիոս վար-
դապետք և այլք ծագիլն։ Յամի 1147 ամբոն
կաթողիկոսութեան վիճաբանքն ՚ի Հռոմկլայ,
Ես սոքին Ներսէս Լամբրոնացի ծնանի։ Ի
սոյն աւուրս ծաղկեցաւ Մխիթար վիճասոյ
Բժիշկ, Հերացի։
1165 Տէր Ներսէս Դ, Շնորհալի, կաթուղ. եկաց

ան 7 և ամիս 4։ Սա գրէ Թուղթ առ
Կիւ Մանուէլ կայսր, և նա առ Ընդհալին՝
վան միաբանութեան։ Յաւուրս սորա բար-
ձաւ Թագաւորութիւնն Հայկազանց՝ ի կա-
պանայ՝ յերկրէն Սիւնեաց։

Տէր Գրիգոր Դ, տղայ կոչեցեալ. եկաց ամս 20։ 1173
Յաւուրս սորա եղև ժոլով ի Հռոմկլայ Ա,
և Բ։ Ի նոն Բ, Թագաւոր ի հիմանէ նորո-
գեալ էնէ գՍիս, նաև կանգնէ զայլ բերդս
և քաղաքս և հիւանդանոցս ի Կիլիկիա և ի
շրջակայս նորա։ Ին յամի 1187, Սալահադին
առնու զԵրուսաղէմ ի Լատինացւոց. և յամի
1189, Լատինք դիմեն վերստին յարեւելս։
Տէր Գրիգոր Ե, գահակից. եկաց ամս 1 1193
և ամիս 5։
Տէր Գրիգոր Զ, ապիրատ. եկաց ամս 7 և 1195
ամիս 2։ Յաւուրս սորա՝ Սիմէոն գօշ և
Խաչատուր վարդապետ Տարօնացի երաժիշտ
և այլք ծաղկին։
Տէր Յովհաննէս Է, մեծաբարոյ, ի Սոց. և 1202
կաց ամս 18։ Օձին մոյ ամոյ վտեառց զա-
Լեան արքայ Ա, և կացոյց զՏէր Գրիգոր ի
կոթողիկոս, ի վանից Ագթամարայ, այլ
նա վախճանեցաւ յետ երից ամաց։ Ի սորա
ւուրս՝ ձմեռնել խան ոչխարակեաւ։ Ժողով Սը-
ոց Ա. և ժողով ի Լոռի. և ժողով Անեայ Դ։
Ին յամին 1204, Լատինացիք առին զԿոստան-
դնուպոլիս ի ձեռաց Յունաց, և Բաղդուին
նոս Լատին թագաւորեաց անդ։
Տէր Կոստանդին Ա, ի Բարձր բերդոյ. եկաց 1220

ամս 47 և ամիս 4 : Յաւուրս տրաւ՝ Վանա-
կան վարդապետ և այլք ծաղկին : Թաղեալք
ի բերեն Պարսկաստանի և յարձակին ընդ ամե-
նայն ի ներքս . այլ և աւերեն զաշխարհս Հա-
յոց , Վրաց և ազատանիլ , և առնուն զԱնի
քաղաք , յամի 1239 : Ժողով Սոց Բ , և Գ :
եւ յամի 1261 , Յոյնք դարձեալ առին զԿա-
ստանդնուպոլիս ի Լատինացւոց :

1268 Տէր Յակոբ Ա , գիտնական , կաթեցի . եկաց
ամս 19 : Յաւուրս տրաւ՝ լինի գետաշարժ մեծ
ի Վասպուրական և առէ մինչև ի տարի մի :
Ե Յովհան եղնկացի և այլք ծաղկին :

1287 Տէր Կոստանդին Բ , պրօնտոծ , յետ կալոյ
տրաւ ամս 2 և ամիս 4 , աքսորեաց զաս Լեռն
Գ . արքայ վասն խաւսութեան իրիք :

1290 Տէր Առաքաննաս Գ , ի Խախ աւանէ եկեղ
եաց . եկաց ամս 3 և ամիս 9 : Յաւուրս
տրաւ՝ եղև ժողով Սոց Դ :

1293 Տէր Գրիգոր Է , Անաւարզեցի . եկաց ամս 13
և ամիս 6 : Յաւուրս տրաւ՝ եկեղեցիք ա-
ռին զՀռոմկլայ , և աթոռ կաթողիկոսութեան
փոխադրեցաւ ի Սիս , յամի 1294 : Յայսմ ժա-
մանակի յամի 1300 , եղև սկիզբն աշխարհութե-
նէն Օսմանցւոց , և թագաւորեալ ի Սէօ-
յիւտճիւք Օսման Ա , ի կայսերութեան Յու-
նաց Անդրոնիկոսի Բ . և Միքայէլ Թ , և ի
թագաւորութեան Հայոց Հեթմոյ Բ : Ե-
դիտ բեհեռացուցի (բուսուլայ) : Ի սոյն ա-
ւուրս եպայի վարդապետ վարժապետ Նէեցի և
այլք ծաղկին . և լինի ժողով Սոց Ե :

Ամք Տ.Ք.Ն.

Տէր կաստանդին Բ, պրօնապտծ, վերսաին. 1307
յայսմ նուաստի եկաց սա ամս 16: Յաւուրս
սորա եղև ժողով Սոց Ջ: Ի յամի 1311, և-
ղեւ սկզբնաւորութիւն պատիարքութեանն
երուսաղէմ՝ ի Սարգիս եպիսկոպոսէ: Յոտով
Յովանա: Ի յամի 1319, լինի սկսաքին երկ-
րաշարժ ի մեծն Հայս, և կործանի Անի քաղաք:
Տէր կաստանդին Գ, ի Լամբրոնէ. եկաց ամս 4: 1323
Տէր Յակոբ Բ, ի Սոց: Յետ կալոյ սորա ամս 1327
14, ընկերաց զսա յիշխանութենէն Լեւոն Ե.
ալքայ, ի պատճառս գործոյ իրիք: Յաւուրս
սորա գոսանի վաւօդն՝ ի կոլմնիա, ի Բար-
դուղիմէոս Սուրբ Գերմանոցէս:
Տէր Ներսէս, ի Կռնայ որ Ներքնջակ. եկաց 1341
ամս 14: Յաւուրս սորա եղեւ ժողով Սոց Ե:
Տէր Յակոբ Բ, Սսեցի, վերսաին. եկաց 1355
գարձեալ՝ ամս 4:
Տէր Ներսէս, առաջնորդ վանուց Թադէի՝ 1359
Ներսէս. եկաց ամս 13: Յաւուրս սորա ե-
ղեւ ժողով Սոց Ը:
Տէր կաստանդին Դ, եկաց ամս 2: Յաւուրս 1372
սորա եղեւ գիւտ քամպակեայ Թղթի:
Տէր Պօղոս Ա, եկաց ամս 4 և ամիս 4: Յա- 1374
ւուրս սորա՝ աշխարհն Կիլիկիոյ աւերի Յեգիպ-
տացւոց, և Լեւոն Զ. Թագաւոր և փեսայ Նե-
րսէս Շահան իշխանն կոռիկոսոյ հանդերձ ըն-
տանեօք ըմբռնին և դնին ի բանտ. որով և
բառնի Թագաւորութիւն Հայոց, յամի 1376—1394:
Տէր Թէոդորոս Բ, եկաց ամս 18: Յաւուրս 1378
սորա Շահան իշխան փեսայ Լեւոնի՝ զերծեալ

'ի բանակ դիմէ Յերուսա՝ և յամի 1382, Վեհան Ջ. Թագաւորն Հայոց ազատի 'ի բանակ հանդերձ ընտանեօքն, և գնայ նախ Յերուսաղէմ, ուր Թողլով զԹագուհին և զդուստրըն իւր, երթայ 'ի Հռոմ և 'ի Սպանիա. ջոջի Յունգլիա և 'ի Ֆրանսա. և յամի 1393, վախճանի 'ի Փարիզ մայրաքաղաքի Ֆրանսայու, ուր և կայ շիրիմ նորա մինչև յայսօր։

1396 Տէր կարապետ Ա, կաթողիկ. եկայ ամս 2։

1398 Տէր Դաւիթ Դ. եկայ ամս 4։

1042 Տէր կարապետ Բ, եկայ ամս 7։ Յաւուրս սորա՝ Մարիամ Թագուհին Հայոց մեռանի Յերուսաղէմ, և Թողի մերձ տաճարի սրբոյն Յակոբայ։ Սա Թողի և փիլիս գեաղ ազգի 'ի մեռանել իւրում։

1409 Տէր Յակոբ Գ. եկայ ամս 2։

1411 Տէր Գրիգոր Ը, Խանձաղաս. եկայ ամս 7։

1418 Տէր Պօղոս Բ. եկայ ամս 12։

1430 Տէր Կոստանդին Ե, 'ի Վահկայ. եկայ ամս 9։

1439 Տէր Յովհէփ Գ, Սեճի. եկայ ամս 1։

1440 Տէր Գրիգոր Թ, Մաւսաթէնեանց. եկայ ամս 1 և ամիս մի։ Յաւուրս սորա՝ եղև գիւտ տապտղաւաճառ 'ի Գերմանիա, 'ի Յովհաննէս կաթողիկոսէ։ Ի նմին ժամանակի յԵրմիածին, և ամառն կաթողիկոսաւաճառի փոխադրի անդր յամի 1441։

1441 Տէր Ներսէս, Խորխորունի. եկայ ամս երկու 2։ Սա նոյնպէս յԵրմիածին մինչդեռ կենդանի էր 'ի Սիս՝ նախորդ էր Տէր Գրիգոր Թ։

1443 Տէր Գրիգոր Ժ, 'ի Մակուա. եկայ ամս 18։

Յաւուրս սորա ՚ի վախճանիլ Տէր Գրիգոր Ծ. կաթողիկոսի ՚ի Սիս, կարապետ եպիսկոպոս ամն նստաւ անդ կաթողիկոս, և յետ նորա յաջորդեցին այլք մինչև ցայժմ։ Ի յամի 1453, Սուլթան Մէհէմմէտ Բ. առնու զԿոստանդնուպօլիս և անկէ կայսերութեանն Յունաց։

Տէր Յ՚Ազարիա Բ. եկաց ամս 1։ Յաւուրս սորա՝ յամի 1461, Յովհաննէս եպիսկոպոս Պրուսայէ՝ նստաւ առաջին պատրիարգ Հայոց ՚ի Կոստանդնուպօլիս։ 1461

Տէր Եղիազար Բ, եկաց ամս 4։ 1462

Տէր Սարգիս Բ. եկաց ամս 24։ 1466

Տէր Եղիազար Գ. եկաց ամս 8։ Յաւուրս սորա՝ յամի 1492, Քրիստափոր կաթուղիկոս ձեռնադրեալ մնաց ՚ի Հռոմ աշխարհն, և յամի 1497 Ամերիկոս Վեսպուկիոս Փլորենտացի յայտնէ զնա, յորոյ անուն և կոչեցաւ աշխարհն՝ Ամերիկա։ 1490

Տէր Թադէոս Ա. եկաց ամս 5։ 1498

Տէր Ներսէս Բ. եկաց ամս 12։ Յաւուրս սորա եղև դիւտ զպանակաւոր (զէմպէրէկլի) ժամացուցի՝ ՚ի Գերմանիայ։ 1503

Տէր Յ՚Ազարիա Գ. եկաց ամս 5։ Յաւուրս սորա եղև սկիզբն բողոքական հերձուածոյն ՚ի Գերմանիա։ 1515

Տէր Սարգիս Գ. եկաց ամս 16։ Յաւուրս սորա յարեաւ Իգնատիոս Լոյոլա՝ հիմնադիր կարգին Եզուիտաց։ 1520

Տէր Գրիգոր ԺԱ. եկաց ամս 5։ 1536

Տէր Մանուէլ Ե. ի Սալամաստոյ. եկաց ամս 6։ 1541

1547 Տէր Մինայէլ՝ ի Սեբաստիոյ. եկաց ամս 22։ Յաւուրս սորա՝ Ջահթահմազ ալքայ Պարսից՝ էած աւեր աշխարհիս Հայոց։ Ի տանեբորդի ամի հայրապետութեան սորա՝ Խոսրէդ վարդապետ կարգեցաւ ամս երկու աթոռակից. և եկաց ամս 10, որ կաթողիկոս անուամբ առաջի դնի՝ ի յիշատակարանս լինէ։ Ի սմին աւուրս յամի 1567, եղև սկիզբն տպագրութեան Հայերէն գրոց, ի ձեռն Աբգարու ուրումն։

1563 Տէր Գրիգոր ԺՒ. եկաց ամս 4։

1573 Տէր Մովսէսես Ջ. ՅԱռնչոյ. եկաց ամս 2։

1575 Տէր Թադէոս Բ. եկաց ամս 9։ Յաւուրս սորա՝ եղեւ ժանտախտ և սով սաստիկ՝ ի մեծն Հայս և յԱղուանս։ Ընդ յամի 1582, նորոգութեան տաճարի՝ ի Գրիգոր ԺԴ. Պապէ։

1584 Տէր Ղուկաս, յԵրզնկայ. եկաց ամս 2, և յետոյ առանձնացաւ՝ ի վանս։

1586 Տէր Դաւիթ. Ե. յԵրզնկայ. եկաց ամս 31։ Սա յաւելեալ յամի հայրապետութեան իւրոյ տաճարաշինել՝ ի հարկատահանջութենէ այլազգեացդ, խորհեցաւ առնել զոք իւր օգնական և ընկեր, ուստի ձեռնադրեաց կաթողիկոս կամ կաթողիկոսակից զՄելքիսէդ եպիսկոպոս Գառնեցի։

1523 Տէր Մելքիսէդ, Գառնեցի։ Սա վարեալ զիշխանութիւնն ընդ Դաւթայ կաթողիկոսի՝ ամս 24, և յետ վախճանի նորա դարձեալ ամս 7; ընդ ամենայն՝ ամս 31։ Ի տանեբորդի ամի հայրապետութեան սորա նեղեցան յոյժ՝ ի հարկապահանջութենէ այսոցիկ սա էր Մելքիսէդ և Դաւիթ Ե.

կաթողիկոսութք, և չորան Թագեան։ Աստի
յամի 1603, Տէր Արապիոն որ և Գրիգոր ԺԹ.
կալաւ զկաթողիկոսութիւնն, և եկաց ընդ
ամենայն ամս 3։ Ի սոյն աւուրս՝ յամի 1605
Շահաբաս գայ և վարէ զբնակիչս Հայաստա-
նի յաշխարհն Պարսից, և աճէ աւեր և սով
յաւելուն աշխարհին Հայոց և էջմիածնի։
Տէր Մահակ Դ. եկաց ամս 5։ 1624
Տէր Մովսէս Գ. Սիւնեցի, որ և Տաթեւացի. 1629
եկաց ամս 4. և ամիսս 4։ Այ՝ յամի 1629, նո-
րոգէ զէջմիածին։
Տէր Փիլիպպոս, յերկանէ փոքր Աղբակոյ. եկաց 1633
ամս 22 և ամիսս 3։ Ա՛ս կանգնէ զբազում շին-
ուածս էջմիածին, և Գրիգոր պարոնաէր՝ յե-
րուսաղէմ. և յամի 1651, լինի ժողով յերու-
սաղէմ։
Տէր Յակոբ Դ. ի Նոր Ջուղայէ. եկաց ամս 25 1655
և ամիսս 4։ Ա՛ս քաջալերեաց զՈսկան վարդա-
պետ երեւանցի՝ ի տպագրութիւն աստուա-
ծաշնչի, զոր կանխե մեծաւ զառաջինն ի լոյս
էած նոյն ինքն Ոսկան վարդապետ, յամսեանն
դամ քաղաքի ի Հոլանդիա, յամի 1668։ Յա-
ւուրս սորա՝ լինի աղմուկ Յունաց ընդ Հայս
վանս վանուց սրբոց Յակոբեանց և վիճակին
Հապէշից զոր յերուսաղէմ որոց տիրապետեն
Յայնք աւ ժամանակ մի. այլ յետոյ եղիազար
վարդապետ Ընթացի՝ ձեռնտուութեամբ աղ-
գայնոց դարձուցանէ ի Հայս զվանս սրբոց Յա-
կոբեանց։ Յայսմ ժամանակի՝ Սաբեթայ Սեվի
ոմն համբաւէ զանձնէ լինել Մեսիա։

1680 Տէր Եղիազար, Անմատչի. եկաց ամս 11։ Յաւուրս սորա յամի 1688. մեծն Պետրոս Թագաւորէ ՚ի վերայ Մոսկուայ։

1691 Տէր Նահապետ, Յեդեսիոյ. եկաց ամս 15 և ամիսս 10։ Յաւուրս սորա յամի 1701, Փրեդերիկոս նոյն թագաւոր Պրուսիոյ։

1707 Տէր Աղեքսանդր Ա ՚ի նոր Զուղայէ եկաց ամս 8։

1715 Տէր Յովաննէս ՚ի Համատանոյ. եկաց ամս 10 և ամիսս 5։ Յաւուրս սորա՝ Մխիթար Աբբայ գնաց ՚ի Վենետիկ, և բնակեի իւրովքն անդ ՚ի վանս Ս. Ղազարու, յամի 1717։ Ի՛ր յամի 1722, Մահմետ Միւրլիւլեան առնու զԱպահան և Թագաւորէ Պարսից. Ի՛ր յամի 1724, Դաւիթ իշխան Հայ զօրուսոյ ՚ի Սիւնիս։

1736 Տէր Կարապետ Գ. Յովնիոյ. եկաց ամս 3 և ամիսս 7։ Յաւուրս սորա մեռաւ Դաւիթ իշխանն Սիւնեաց՝ յամի 1728։

1730 Տէր Աբրահամ Բ, ՚ի Խոշաբոյ. եկաց ամս 4 և ամիսս 9։ Յաւուրս սորա մեռաւ Մխիթար Թարքմանի սպարապետ Հայոց ՚ի Սիւնիս։

1734 Տէր Աբրահամ Գ, ՚ի Գանձակոյ Կրետեաց. եկաց ամս 2 և ամիսս 5։ Յաւուրս սորա լինի պատերազմ ՚ի մէջ Հայոց և Յաւնոց՝ յորում վաճառեց սրոց Յակոբեանց զ Ալուանոյք։ Ի՛ր յամի 1736, Թահմազը ի նոյն Թագաւորէ ՚ի վերայ Պարսից, և ետ Նաթրշահ։

1737 Տէր Ղազար, Զահկեցի. եկաց ամս 11։ Յաւուրս սորա տատապին բնակիչք Հայոց աշխարհին ՚ի ծառայիցն Թահմազայ։

1748 Տէր Պետրոս Բ, Անմատչի. եկաց ամիսս 10։

Յետ վախճանի սորա՝ դարձեալ նստաւ Տէր
Ղազար Ջահկեցի, ամս 2 և ամիս 6։ Ի սմին
աւուրս՝ եպրտակ հայկազն իշխան եղեւ երե-
ւելի ՚ի կաստանդնուպոլիս։
Տէր Պետրոս, յԱկնայ. եկաց ամս 3 և ամիս 8։ 1751
Տէր Աբէքսանդր Բ, կաստանդնուպոլսեցի. և- 1754
կաց ամս 1 և ամիս 6։
Տէր Սահակ Ե, կեղեցի. եկաց ամս 4 և ամիս 5։ 1755
Յաւուրս սորա զօրանայ Ջերիմ խան ՚ի Պարսս։
Տէր Յակոբ Ե, Շամախեցի. եկաց ամս 3 և 1759
ամիս 8։
Տէր Պետրոս, Երեւանցի, եկաց ամս 17։ Սա՝ 1763
նորոգ կարգադրեաց զսահմանսդին Հայաստան.
եպրս եկեղեցւոյ Յաւուրս սորա՝ յամի 1779,
Ղրիմեցի Հայք վարին ՚ի Ղրիմէ՝ յաշխարհն
Ռուսաց ՚ի Ռոսդով, ուր ապա չինեցան Նոր
Նախիջեւան քաղաքն Հայոց։
Տէր Գաբրիէլ, ՚ի կարնոյ. եկաց ամս 20 և ա- 1780
միս 10։ Յաւուրս սորա եղեւ գիւտ օգտա-
կիկ գնոյ ՚ի Մանկիճեայ Ֆրանսացւոյ։ Եւ յա-
մի 1789, հասաստեցաւ հասարակապետութիւն
հիւսիսային Ամերիկոյ։ Ի յամի 1790. եղեւ
մեծ յեղափոխութիւնն Ֆրանսայս։
Տէր Գաբրիէլ Զ. ՚ի Տիխիոյ. եկաց ամս 3 և 1800
ամիս 6։
Տէր Գաբրիէլ Է. ՚ի պոլսոյ. եկաց ամս 5 1804
և ամիս 6։ Յաւուրս սորա՝ յամի 1804, Նա-
պօլէոն Պոնապարտիէ մեծ զօրավար ընտրի կայ-
սր Ֆրանսայս։ Ի սոյն աւուրս եղեւ գիւտ
շարժեալի ՚ի Ֆրանսա։

1810 Տէր Լ՚ւիրեմ Երեւանցի. եկաց ամս 23։ Յաւուրս սորա՝ յամի 1827—1828, Էջմիածին և
Երեւան անկան ընդ տէրութեամբ Ռուսիոյ
1833 Տէր Յովհաննէս Ը, կարբեցի. եկաց ամս 9։ Յաւուրս սորա յամի 1834, մեծահռչակ իշխանն Հայոց Յարութիւն պէզճեան մեռանի, և թաղի յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի՛ ի Կոստանդնուպոլիս։ Ի յամի 1839, եղեւ հատուտութիւն օրինաց Թանզիմաթին և սկզբնատրութիւն քաղաքականութեան (գարանթի-նայի) ՚ի Տաճկաստան։

1843 Տէր Ներսէս Ե, Աշտարակեցի. եկաց ամս 15։ Յաւուրս սորա յամի 1849, եղեւ Ամերիկայ գիւտ երեքտարեան հեռագրի (Թէլէգրաֆ)։ Ի յամի 1855, եղեւ Արեւելեան մեծ պատերազմն Օսմանցւոց, Անգղիացւոց, Ֆրանսացւոց և Խոտլացւոց ընդ Ռուսիոյ տէրութեան, որ տեւեաց ամս երկուս։ Ի յամի 1857 վերահաստատեցաւ օրէնք Թանզիմաթին ՚ի Տաճկաստան։

1858 Տէր Ա՚ստեփաննոս Կաթողիկոս ամենայն Հայոց, Նախագահ Սիւնհոդոսին Սրբոց Էջմիածնի. ձնեալ ՚ի Կոստանդնուպոլիս ՚ի 26 Նոեմբերի 1794։ Ընտրեալ Կաթողիկոս ամենայն Հայոց ՚ի 30 Յունիս 1858 և վախճանեալ Յուլիս Քրիստոսի ՚ի 22 օգոստոս 1865։ Յաւուրս սորա՝ յամի 1860 ՚ի մայիս 24, եղեւ հատուտութիւն Սպրդոյն Սահմանադրական վարչութեան Հայոց՝ ՚ի Տաճկաստան։

ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑԻ
Гос. Библиотека
ZUUՊ-Арм ССР
Ս. ԱՄ. Ա. Մաշտոցի

ԻՐԱՏ

ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ԱՂԻՒՍԱԿԻՍ

Կալ զԹուականն Հայոց յորում՝ ամի և իցեա՛ յառաջիկայ աղիւսակէ աստի, և գիտ՝ի կարգի այնը Թուականի զՏարեգիրն նոյն տարւոյն, յորոյ առաջի եդեալ կան Եօթնեբրեականն զերատիրն, և Տանուտէրն։ Իւ աստի յառաջ գնացեալ յայն մշտնջենաւորս ազիւսակն՝ որ յերկուս զոյգ երեսս Թղթոց պարունակեալ է, գտցես անդ զնոյն տարեգիրն, որ ըստ կարգի այբուբենից եդեալ կայ գլխագրով՝ և՝ի շարս նորին գտցես յառաջին տուին՝ զօրն յայտնութեան, յերկրորդումն՝ զմիջոց ուտոյն. և այսու կարգաւ յառաջ գնացես մինչեւ ցօր բարեկենդանի յայտնութեան։ Օրինակ լիցի. Թուականն առաջիկայ տարւոյս է (ռյժզ), և տարեգիրն (պ), զոր գտցես յառաջին աղիւսակի անդ. և՝ի նմին կարգի տուիան առ ձեռն պատրաստ գտանես զօրն յայտնութեան՝ որ է (շաբաթ), և զմիջոց ուտոյն՝ որ է (իգ) օր, և զառաջաւորաց բարեկենդանն որ է (յունվարի իը), և զայլսն ամենայն ըստ վերոգրեալ խրատուն, մինչեւ ցօր բարեկենդանի յայտնութեան։

Ամբ տառն, և թուականն Հայոց:		Վիճ տառն:	Գոմէական:	Արեգական:	Տաճուատք:
1866	ռյժե	ղ	ղ	խե	Յուլն:
1867	ռյժզ	ա	ֆ	ե	Լրկաւորն:
1868	ռյժէ	իժ	ար	ժղ	Խեցգեաստինն:
1869	ռյժը	վ	դ	իէ	Կուխծն:
1870	ռյժթ	ն	ղ	ը	Կոյտն:
1871	ռյի	ֆ	ե	ժթ	Կշտուն:
1872	ռյիա	ջա	ղէ	լ	Կարիճն:
1873	ռյիբ	ղ	ա	ժա	Աղեղնաւորն:
1874	ռյիգ	ժ	բ	իբ	Այծեղջիւրն:
1875	ռյիդ	շ	գ	գ	Ջրհոսն:
1876	ռյիե	կծ	գե	ժգ	Ձուկն:
1877	ռյիզ	ղ	ղ	իե	Խոյն:
1878	ռյիէ	ա	ֆ	ղ	Ցուլն:
1879	ռյիը	ի	ա	ժէ	Լրկաւորն:
1880	ռյիթ	ամ	բգ	իբ	Խեցգեաստինն:
1881	ռյլ	ն	գ	իթ	Կուխծն:
1882	ռյլա	ֆ	ե	իա	Կոյտն:
1883	ռյլբ	ջ	ղ	բ	Կշտուն:
1884	ռյլգ	ձղ	ֆա	ժգ	Կարիճն:
1885	ռյլդ	գ	բ	իդ	Աղեղնաւորն:
1886	ռյլե	շ	գ	ե	Այծեղջիւրն:
1887	ռյլզ	վ	գ	ժղ	Ջրհոսն:
1888	ռյլէ	վա	եղ	իէ	Ձուկն:
1889	ռյլը	ձ	ֆ	ը	Խոյն:
1890	ռյլթ	ի	ա	ժթ	Ցուլն:
1891	ռյխ	ա	բ	լ	Լրկաւորն:
1892	ռյխա	հվ	գգ	ժա	Խեցգեաստինն:

Ամբ Տեառն, և թուականն Հայոց:		Վիճ տարւոյ:	Ոսկիմէտ:	Ի եղելոյ:	Տանուտէր:
1893	ռխե	ի	ե	իե	Արեւծն:
1894	ռխզ	ջ	կ	պ	Կայան:
1895	ռխէ	լ	ի	ժզ	Կշիռն:
1896	ռխը	ժե	ար	իե	Կարիճն:
1897	ռխթ	շ	պ	զ	Աղեղնաւորն:
1898	ռխժ	իզ	պ	ժէ	Այծեղջիւրն:
1899	ռխի	ու	ե	իը	Ջուրհան:
1900	ռխլ	ի՛ճ	ղե	լթ	Ձուկն:
1901	ռյծ	ի	ա	իա	Խոյն:
1902	ռյծա	ու	բ	բ	Ցուլն:
1903	ռյծբ	հ	պ	ժզ	Երկուսն:
1904	ռյծգ	ըէ	դե	իզ	Խեցգետինն:
1905	ռյծդ	ջ	զ	ե	Առիւծն:
1906	ռյծե	լ	է	ժզ	Կոյն:
1907	ռյծզ	բ	ա	իէ	Կշիռն:
1908	ռյծէ	ուշ	բգ	ը	Կարիճն:
1909	ռյծը	ը	զ	ժթ	Աղեղնաւորն:
1910	ռյծթ	ռ	ե	լ	Այծեղջիւրն:
1911	ռյկ	մ	զ	ժա	Ջուրհան:
1912	ռյկա	եզ	էա	իբ	Ձուկն:
1913	ռյկբ	ո	բ	գ	Խոյն:
1914	ռյկգ	հ	պ	ժզ	Ցուլն:
1915	ռյկդ	ա	զ	իե	Երկուսն:
1916	ռյկե	յմ	եզ	զ	Խեցգետինն:
1917	ռյկզ	լ	է	ժէ	Առիւծն:
1918	ռյկէ	ր	ա	իը	Կոյն:
1919	ռյկը	ձ	բ	թ	Կշիռն:

Ա	գշ.	գ	ժա	ա	իբ	ժթ	ւ	ժ	լա	իւ
Բ	բշ.	խ	ժբ	բ	իգ	ի	Տայ.ա	ժա	յն.ա	իթ
Գ	կեր.	լ	ժգ	գ	իդ	իա	բ	ժբ	լ	ւ
Դ	շբ.	թ	ժդ	դ	իե	իբ	գ	ժգ	դ	ն.ա
Ե	ոեր.	ժ	ժե	ե	իզ	իգ	դ	ժդ	դ	լ
Զ	ճշ.	ժա	ժզ	զ	իէ	իդ	ե	ժե	ե	գ
Է	ըշ.	ժբ	ժէ	է	իը	իե	զ	ժզ	զ	դ
Ը	գշ.	ժգ	ժը	ը	իթ	իզ	է	ժէ	է	ե
Թ	բշ.	ժդ	ժթ	թ	ւ	իէ	ը	ժը	ը	զ
Ժ	կեր.	ժե	ի	ժ	լա	իլ	թ	ժթ	թ	է
Ի	շբ.	ժզ	իա	ժա	ա.ա	իթ	ժ	ի	ժ	ը
Լ	ոեր.	ժէ	իբ	ժբ	բ	ւ	ժա	իա	ժա	թ
Խ	խշ.	ժը	իգ	ժդ	գ	Տայ.ա	ժբ	իբ	ժբ	ժ
Ծ	ըշ.	ժթ	իդ	ժզ	դ	բ	ժդ	իգ	ժդ	ժա
Կ	գշ.	ի	իե	ժե	ե	գ	ժզ	իդ	ժզ	ժբ
Հ	ֆշ.	իա	իզ	ժզ	զ	դ	ժե	իե	ժե	ժգ
Ձ	կեր.	իբ	իէ	ժէ	է	ե	ժզ	իզ	ժզ	ժդ
Ղ	շբ.	իգ	իը	ժը	ը	զ	ժէ	իէ	ժէ	ժե

٩	٥٢	٢	٥٢	٥٢	٢	٥٢	٥٩	٢	٥٢	٢
٤	٥٢	٢	٥٤	٢	٢	٥٤	٥٤	٢	٥٢	٤
٤	٥٤	٢	٥٩	٢	٢	٥٩	٥٩	٢	٥٤	٤
٤	٥٩	٢	٥٩	٢	٢	٥٩	٥٤	٢	٥٩	٤
٤	٥٤	٢	٥٢	٢	٢	٥٢	٥٢	٢	٥٤	٤
٤	٥٩	٢	٥٢	٢	٢	٥٢	٥٩	٢	٥٩	٤
٤	٥٢	٢	٥٤	٢	٢	٥٤	٥٤	٢	٥٢	٤
٩	٥٢	٢	٥٤	٢	٢	٥٤	٥٢	٢	٥٢	٩
٩	٥٤	٢	٥٩	٢	٢	٥٩	٥٤	٢	٥٤	٩
٩	٥٩	٢	٥٢	٢	٢	٥٢	٥٩	٢	٥٩	٩
٩	٥٢	٢	٥٢	٢	٢	٥٢	٥٢	٢	٥٢	٩
٩	٥٤	٢	٥٤	٢	٢	٥٤	٥٤	٢	٥٤	٩
٤	٥٢	٢	٥٤	٢	٢	٥٤	٥٢	٢	٥٢	٤
٤	٥٤	٢	٥٩	٢	٢	٥٩	٥٤	٢	٥٤	٤
٤	٥٩	٢	٥٢	٢	٢	٥٢	٥٩	٢	٥٩	٤
٤	٥٢	٢	٥٢	٢	٢	٥٢	٥٢	٢	٥٢	٤
٤	٥٤	٢	٥٤	٢	٢	٥٤	٥٤	٢	٥٤	٤

= ٥٥٤ ٥٢٤ ٥٢٤ ٥٢

= ապրիլ ամիս ունի ՚ի սմ օր։

= մայիս ամիս ունի ՚ի սմ օր։

= յունիս ամիս ունի ՚ի սմ օր։

= յուլիս ամիս ունի ՚ի սմ օր։

= օգոստոս ամիս ունի ՚ի սմ օր։

= սեպտեմբեր ամիս ունի ՚ի սմ օր։

= հոկտեմբեր ամիս ունի ՚ի սմ օր։

= նոյեմբեր ամիս ունի ՚ի սմ օր։

= դեկտեմբեր ամիս ունի ՚ի սմ օր։

Եւ ՚ի տարւոջ ՚ի սոցանէ ամսոցն ունին ՚ի սմ շաբաթ, եւ ՚ի սոցանէ ամսոցն ունին ՚ի սմ կիրակի, եւ ՚ի սոցանէ ամսոցն ունին ՚ի սմ երկուշաբթի, եւ ՚ի սոցանէ ամսոցն ունին ՚ի սմ երեքշաբթի, եւ ՚ի սոցանէ ամսոցն ունին ՚ի սմ չորեքշաբթի, եւ ՚ի սոցանէ ամսոցն ունին ՚ի սմ հինգշաբթի, եւ ՚ի սոցանէ ամսոցն ունին ՚ի սմ ուրբաթ։

ա	՟ի սմ	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի սմ	շաբաթ	՟ի սմ	կիրակի	՟ի սմ	երկուշաբթի	՟ի սմ	երեքշաբթի	՟ի սմ	չորեքշաբթի	՟ի սմ	հինգշաբթի	՟ի սմ	ուրբաթ
Ա	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Բ	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Գ	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Դ	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Ե	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Զ	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Է	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Ը	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Թ	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
Ժ	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
ժա	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ
ԺԲ	՟ի	ամիս	ունի	՚ի	սոցանէ	ամսոցն	՟ի	շաբաթ	՟ի	կիրակի	՟ի	երկուշաբթի	՟ի	երեքշաբթի	՟ի	չորեքշաբթի	՟ի	հինգշաբթի	՟ի	ուրբաթ

۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴

5816

12 0 1 8